رجسٹری شدہ

ما شاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

تاریخ اسلام منظوم پنجابی

[illegible] الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور

S. DIN ARTIST LAHORE

ما شاء الله لا قوة الا بالله

مصنفہ علامۂ عصر فہامۂ دہر خوش بیان مولوی علم الدین صاحب سیاح بن حبیب متوطن موضع ڈالہ تحصیل وزیرآباد ضلع گوجرانوالہ

ظہور الاسلام

یعنی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

اول صفت خداوند والی لوں بجا نون کریئے
اللہ واحد پاک سچا وان کون کوئی دم مارے
خشک کرے اوہ جاری نہران جنگل نیر وہاوے
شہد مکھی ناقص دی کولون ایسے ہرنون کستوری
باہجھ تھمان اسمان ٹکائے دھرتی پانی اوتے
تاج غلامان دے سر بخشے دیوے ذلت سلطانان
مچھر کنون ہلاک کرایا دل سارا نمرود دی
ستر لکھ فرعونی لشکر ہویا ندی حوالے
ابن داؤد پیغمبر اوتے رحم کیتا جد قادر
کس کس دا میں جوڑ مقالہ ظاہر کہول سناوان

ہے اوہ قادر پاک توانان قہر قہاروں ڈریئے
بودوں چانبو داوہ کردا قدرت نہر جن ہاری
سنگ پارس جو پتھر وچوں ہیرا لعل وکھاوے
رب صاحب جد اسیدنہ پاون خلقی ناری نوری
لکھ نعمت ہر اک خاطر بہردی عقل وگوتے
دم ماردی جانہ اوتھے صاحب رب توانان
ابابیلان تھین لشکر فیلان دوزخ گئے مردود دی
جھوڑ شداد دہشت سدا ہا رہیوں سکت چالے
دی انگوٹھی پہیر دوبارے ہر شئے کیتی حاضر
ایہ دریا بعید کنارہ سنبھل قدم لگاوان

در نعت سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم

بعد توحید الٰہی اکہان نعت نبی ابرار ان
اللہ خاص نبی دی خاطر کیتے ایڈ پسارے

ہیجیا رب ہدایت خلقان واقف کل اسراران
نبی پاپوشان گگ اسمانی لے مراتب بھارے

ایہ فضیلت شاہ رسولاں جھنڈا لولاکی
ایسی تینوں کوئی نہ ملیا نوری ناری خاکی

وچ توریت انجیل زبوری او سیدیاں عالی شاناں
پاک محمد جیہا نہ کوئی ہویا وچ جہاناں

اسیں بشیری سرور والی ہے اوہ خاص جہاناں
اوکھے ویلے باجھ اعمالاں ہو شفیع چھڈاناں

حوض کوثر دا مالک سرور دیسی بھر پیالے
ہر دم حرمت شاہ رسولاں جنت سب وکھالے

دم دم لکھ صلوٰۃ سلاماں اوس حبیب رسولاں
اول آخر سب نبیاں عالی وچ مقبولاں

در مناقب اصحاب کرام

بہی اصحاب احباب گرامی تن من توں ہیں واراں
آل ازواج مطہر عالی پاک سید ابراراں

ابوبکر چراغ شریعت صادق غار رفیقوں
صدق کسے صدیق نہ تلے درجہ لیا عتیقوں

دوجا امر امیر عمرؓ دا شاہ شہنشاہ عالی
واہ واہ جس اسلام ودھایا کر گلزار وکھالی

تیجا ہے عثمانؓ پیارا دو نوراں دا سائیں
چوتھا حامی حیدرؓ صفدر کرسے فقیر دعائیں

تو ڈٹھے محبت حیدر والی دل اساڈے جمی
عشق عمرؓ دا وانگ لبھنا نہ کر بات نکمی

ابوبکرؓ ہے وانگ شمع دی شاہ عثمانؓ چراغوں
سبھناں کیتی تابعداری سرور پاک دے باغوں

برحق رفیق محمدؐ صاحب اوہ اکابر چارے
چاری تھم آہے اسلامی چارے لعل پیارے

چارے آہے صاحب ساڈے راہ صادق ہادی
منکر جو اصحاب کراماں اوہ مردود فسادی

یار سیکر سب تاریاں وانگوں پاک نبی فرمایا
منکر یاراں منکر پیرا دوزخ دا سایا پایا

قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم اصحابی کالنجوم بایّھم اقتدیتم اھتدیتم در بخاری

چھوٹے وڈے جو اصحابی ہر دا رہیں سلامی
قصے سن اعتراض نہ کرناں ایہ سب گلاں خامی

مائی باپ جے آپس اندر کرن فساد لڑائی
پت بے ادبی روا نہ کرنی ہر دو طرف صفائی

اہل مخالف ہیں سن قصے ناکر توں کنارہ
مجلس ہین انہاندی کیتی دشمن ٹولہ بھارا

اکثر ڈٹھے بہت رسالے ہور مقالاں گمنی
ہین انہاندی سٹ نہ کہادی سن تمثیل نہ منی

اصلی میری ایہو نصیحت دشمن سب تہ مہلین
بہت مقالان جو ڑ سنا من وچہ صیدا بلین
مخالفان دے سر ماریں چتر پکڑ دو تتر کہلہ
دیدی کولون پکڑ کنارہ ہووی دین سچ لہ
ہر دم لکھ صلوات سلامان سب اصحاب کرامان
تابعداری دی فیر بدلے جنت ملے انعامان

بسبب تصنیف کردن مصنف کتاب ظہور الاسلام

اصلی ایہہ نیت کر کے توڑیا پہلی گلا بون
جنگ اسلامی ہئون ظاہر لولی دیس پنجابون
عربی فارسی عالم سمجھن نہ ایہ خبر عوامان
ظہور الاسلام ایہہ نام رسالا جنگی مردمان
نالے ایہ گل ظاہر ہووی رونق کسدے یارون
جوڑ سوہا گہ ہیرا کہئے فارس شام دیاروں
ہر لون پچھے ہی اک میری اسیا ہی نشانی
عاجز دی حق کرن و عا جس سن بندے رحمانی
کس قدر میں کوشش کر کے مشکل پینڈا اٹہائی
لفظ موتیہ نظم پنجابی کر گلزار دیکھائی
بہت کتابان جمع کر اکٹھے نا ایہہ بھار اوٹہایا
ہر اک دا لکھیا نام وسایا ظن بیہود ہٹایا
اول میں ایہ قلم اوٹہائی سنگ دعا جنابون
نقل کران میں واقدی نسخہ رکھ امید وبابون
نام مغازی اسم مبارک فارس شام چڑہایان
دیس صیدی توڑی جیہڑے خالد نام لڑایان
جیکر شک اجے کجھ باقی الفاروق دیکھاون
ٹھیک مورخ شبلی پورا تیر نشانے لاوان
شاہ ولی اللہ داہیاں تیغان دل قرۃ سامانی
ازالۃ خلفا باب سوک تصوف دیکھ حقانی
جیکر شک مخالف لا اثر دچہ ٹھہا ٹھان ماسی
قرآن کتابون ثابت ہوون عمر مراتب بہاسی
سیرۃ الفاروق نام رسالہ وا اسلامی سکہ
سراج الدین ولی چڑہ مدد موہنہ ہووان پھکہ
فیر میں عصتہ کہا کر میں طبری سند لیاندی
جریر محمد مورخ پکا نظر برابر جاندی
ابی الحسن جوڑ ہی واالاثیر ند راو سیابان
زادہ معاد ابن نام رسالہ تکرار بنان بھایان
ابن سیرین ابن خلفا وچ دہ سند کی چاہو
شاہ عبد العزیز محدث اجے نہ ظن ہٹا ہو

تا فیر صحیح بخاری مسلم سند قرآن لیا جان — معارج النبوة نام رسالہ ختم مقال بھر دان
ظہور الاسلام اس نام رسالہ ایسا کر تون بیان — دس بے دس بارن بولے واہ واہ دتھمایان
یارب ہین وچ مان نہ کوئی اک بہر وسے تیرا — برکت شہر درایہ تاہین لگے بیڑا ابے میلا
یارب پور تیار کہلو تا چڑ کا لنگان سر گیان — ربّ نوں کل پڑدی اندر دہر دہ تیغان لبیان
نال فتح سر سبے سلامت گھر ویکھن شیدیانے — مشکل ہا نیٹا اسفر لمبیرا چلیئو دیس بیگانے
ہر گز ڈول نہ پسر جبالہ مارین چہال جناوین — عربون فارس شامان پیان مصر لڑنان ہاوین
گہوڑا تیز زیادہ رخ ہوا بر جانان — فکر فنلان ڈھر پیادہ مہرہ ڈیکھا دہانان
اگے بابین تیز زیادہ دیگ امہ بال وٹہایا — دیٹ پوہت یہہ دددہ کہڑیا نہ تیغ ازمایا
شاعر شعر ہیش کرمیندی نقش جہری ہونہ دیہر — اک اک سخن جو باہر لیاون خون آلودہ کرکے
بہت شراب شرابی پیون ڈرک نا ہندی تہیون — فیر علاج نہ کرسی کوئی معذون کہچرک جیون
جنہان استعمال زیادہ کیتی ایس شرابون — ہو ہالاک ڈگے سر پرنے وگی مار جنابون
ادب قواعد ہر دا کر کے سندر چلیں چالا — لوک بیہودہ مارن طعنے بیتن خموشی دالا
او تنان نشہ پی شرابون جتنا جسم سماوے — ہر گز بندہ اوہ نہ ڈولے ہنک سالکی جاوے
پٹ دو مردہ نہ پہڑ ریشہ عمر سبت پی صبر کسیون — ماہ صفر و ظفر مہینیان تیران سن گواہیون
یعنی تیران ۱۳۰۰ سے تکمیل شروع آغاز کتابون — بسم اللہ پڑھ قلم اوٹہائی رکھہ امید وہابون
ہر دم ہینون فکر سفر دا خرچ نہ بیری پلے — برا وجاران دیس پیاران جگر کلیجا بلے

در ذکر حسب نسب سلسلہ حضرت رسالت دین پناہ را

اول دست بستہ ہو کے بعد آداب تعظیمو — دا منع کر کے لکھ ویکھاوان نسب جو نبی کریمو
بہاوین میں بدکار زیادہ لائق نہ اس کم دی — قلم اوٹہاوان تے دل کنبے نعرہ جسم الم دے

جیکر ویکھاں اسم محمدؐ دال حاون کنب ساتی
لاکی عطر پھولیں چنبلی دھو زبان گلابوں
ابن عباسؓ صحیحی روایت ذکر جیو ڈھیو دا ان
آدمؑ تھیں لے سرور توڑی گذری کتنی سالاں
مدت حضرت شاہ رسولاں مہتر عیسیٰؑ توڑی

اک ہزار دسے انتدا ولے سوہی بارا ونا دسے
ذکر پیدائش نسب سناواں حضرت پاک جنابوں
بکی سند کتابوں ایہو شک پایا مردوداں
چھتیں ہزاراں اک سو پورا دتے ونیہ خیالاں
چار سو چوہی سال وچھائی سند جو طبری لوڑی

در بیان ذکر حضرت آدمؑ را

کل کتابوں حسب نسب جو اوہ نظاہر ہوئی
پہلے جنت لوڑی وچوں آدمؑ شک کڈھایا
سنگل دیپ پہاڑی لٹے ترنسی ترسیا رونیں
اسم آدمؑ ادیم دی کولوں سخت خاک مرادوں
فیر آدم دی پسلی وچوں حوا چیر نکالی
لقب خلیفہ مہتر آدمؑ اول رب ٹھہرایا
آباد ہوئی اے دھرت تمامی جمیاں سند رجوڑا
شریعت آدمؑ اوس نالے جہڑا جوڑا جمے
اگلے پچھلے اگلے جو ہودی الکاری
اول قابیل پیدا ہویا تو بہین اہنہ جسبدی
سن ہابیل ہویا انکاری تو ایہہ دا اچھا پھر سان
قابیل قابیں جنوں کہندی قلیمیا ہوا آہا
توامہ نال ہابیل دیا ہی قابیں غیرت کیا ہا

معدؑ نام عدنان دے بیٹا اسمٰعیلوں سوئی
دانہ کنک نہ ہرگز کھاناں رب صاحب فرمایا
آما حوا امین ولایت چہ اندوہ وچ سونے
جو نکر چمڑا دھوڑی زنا قدلماں شمشادوں
کہتی طرفوں معنے حوا اچی روایت ڈالی
کر ہو آباد زمین دے دنائیں مرجناں اوں آیا
نام قابیل ہابیل دوہاں دا قصہ لماں جوڑا
حقیقی بہین نکاح نہ واجب کر قصے لمی
اوس دا مذہب رہیا سلامت کافر کوتا ماری
بہت تشکیلہ حسن نہ بادہ گل کراں میں ستی
چھوٹی اوتے حسن نہ کوئی دوزخ اندر سڑساں
منکر ہو کے کافر بنیاں پیا ایوٹھے راہا
بینوں ڈنگ گیا سپ کالا کوں کوئی امرا دہی

تا اوس کرکے قتل اوہنوں وچہ زمین دبایا
سبہ اولاد اکٹھی ہوئی ادب بجا لیائے
پوچھیا تد دن ہر اک پاسوں ساری سنگلے روئے
سنگے کیتا دل شکستہ فیر آدم فرمایا
توامہ اوسدے نال سدہائی جانب ہمن پہاڑاں
ہابیل دی خاطر مہتر آدم روناں گہت کہائیں
اول غم کیتا اوس مشرک دوس ہابیل غم کوئی
رب فرمایا کہ توں ہے بہر ہابیل بیٹے دی بار دوان
شیث دی نسلوں شاہ رسولاں پیدا رتبہ عالی
میرا امر قابیل نہ منیاں کیتی ہیمن حقیقی
دو سو تیرہ وریہاں عمر ایاک آدم دی ہوئے
موت وفات مبارک جیدم مہتر آدم پائی
سب اولاد آدم دی ہوئی چہل ہزاراں تگڑی
بلکے پوتے کیتن پڑپوتے حضرت دیکھے اکھیں
قینان نام انوش دا بیٹا اوہ آدم دا جایا
پردھلائیلے بیٹا پچھے پیدا ہویا
جیدم عمراں حضرت آدم سال ہزار سدہائی
بابا آدم دیکھ فرشتہ صاف بنیا انکاری
کہیا فرشتے سال ترینٹھاں تیں دا داؤدے تائیں
حضرت قبلہ گاہ اساڈا کالی بات نہ منی
جد شریعت ہن تین تروڑی ہو کم کر یوگا نا

حج دی خاطر مکہ ہوں پیر تشریف لیایا
ہابیل وچالے نظر نہ آیا تا آدم فرمائے
بابا سانوں خبر نہ کائی دیس عراق وچ ہوئے
سد وجہب قابیل دی تائیں فیر اہدا بہید چھپایا
شہر آباد جدا اوس کیتا وسہ وچ اوجاڑاں
سُن فریاداں رب فرمایا دیاں قابیل سزائیں
دہ حصے ہر کافر کولوں سزا زیادہ ہوئی
ہابیل دی بدلے شیث پیغمبر بنی وڈا تکراراں
لولاک لما خلق خاطر اوسدے کہیا خداوند عالی
پاک خلافت شیث پیغمبر مرسل رسل تحقیقی
شیث پیغمبر پیدا ہویا ہر گز شک نہ کوئی
گدی حضرت شیث سمہالی بہایا پاک نہائی
جسدے بہارے لذت دنیاں قبلہ عالم چھوڑی
مہلائیل قینان دے بیٹیا یادبیری گل کہیں
اتے بابا خاص اساڈا آدم خاکوں رب اوٹھایا
حضرت آدم الیں جہانوں جیدم اوکھ کھلویا
ملک الموت فرشتے اوسدن غم لی اکھ وکھائی
کہیا کم ترینٹھ ہزاروں باقی عمر ہماری
وچہ سقیمی اول بخشی ہن کیوں منکر سائیں
تا ایہ مر جیا بوں آیا اول شریعت ہتی لی
آپس اندر لینا دینا شرع نہ باجہ گواہاں

ہویا سال ہزار برابر بابا لد سدھایا
سب اولاد اکٹھی ہوئی غسل میت دیولیا

نر سے بھائی شتاں پیون ہر جیتلے نوری
دفنایا سراندیپ وچ چالے ایہ روایت پوری

جیونکر دچی نصیحت کیتی عمل کیتا اوہناں نوری
تد دن اولاد آہی دو قسماں کافر مومن دین

بعد آدمؑ سے دادی حوا اک سو سال لنگھایا
اوڑک لذت دنیاں چھوڑی موت تہیا آیا

حضرت حوا قبر مبارک جدہ شہر کنارے
بعضے مکہ شہر بتاون نے مراتب بھارے

ابو قبیس پہاڑی اوتے بعضے خبراں دیندے
طوفان وچ نوڑی او سجا تربت ساری عالم لہندے

در حقیقت دو روائتیاں صحیح ہو رہاں پایاں
کہول بناواں کہیوں ترک پایان یادرب جہیایاں

ہوئی جبعن طوفان نیا بی امر آیا درگاہوں
استخوان ما حوا دی نالے قبلہ گاہوں

بیڑی اندر دھر کے اوٹھا کر بعد طوفان وہناوں
کنعان وچ چالے حضرت آدم روشن نور جہاوں

یعقوب اسحاق خلیل الہی وہ بھی آدہناوں
پتہ نشانی تینوں ساں جے زیارت جاویں

پہلے حوا جیجا مکہ دفن تے پھیر دوبارے
جدا قصبہ دلیسیں وچیا دسن حاجی سارے

الٹے ہڈیاں جو شیث پیغمبر دفن مصر دی بری
محکم سخت محل سونہری طول کلام نہ پرتی

بھی اک عنقہ دختر آدم عوج کافر دی مائی
پناہ خدا دی ہر نہیں پہلی زنا اوس کینا سائی

قہر الٰہی نازل ہندے سوت اوسدے بھگیار ڈون
شیراں جیڈا گرگ دساون لتھا کسی پہاڑوں

ناگ کالا ہو دہشت والا تہی جیڈ قدآور
چیل وانگ کر جدے آہی ناخن جیونجہ زور آور

عنق دی سب پاسن کارن نازل سخت بلائیں
آمد صاحب بخشن ہارا ایں عاصی دی تائیں

ذکر عوج دا لکھ وکھاساں اندر نوحؑ زمانے
قصہ ٹریا ہن شیثوں مرسل نبی جہانے

در ذکر حضرت شیثؑ

حضرت آدمؑ پچھے ولیں پگ خلافت والی
ہن تر شیثؑ پیغمبر دی دنیا کار سنبھالی

بنی شیث دی لکھہ دکھاواں طول کلام ہوون
بخشن خدا دا ہندی بولی اوہ سریانی بولی

اولاد تمامی نہیں سنسیوں وی وچ جہانے ۔ ہور ہوئے لاولد تمامی آکھن عالم دانے
عاوی الموت شیثؑ دی تائیں ایسے خاطر کہندے ۔ چہل ہزار دن اک رمیا راوی خبراں دیندے
اک شہزادہ شیثؑ بنیدا صابی ہویا نامی ۔ فرقہ صابیہ جنہیں ترایا ٹول وڈا اسلامی
جدم عمراں شیثؑ بندی سالاں ینجھ سد تائی ۔ دوم روایت دوسی پنج انوش اولاد سبائی
اکثر شام ولایت رہندے گدی گداہیں تکیے ۔ مصر ولایت قبر سوہاندی صحی روایت تکیے
انوش داخل نسب جو وچ خارج ہور تمامی ۔ شیثوں بعد انوش خلیفہ مذہب ادنہاں اسلامی

دربیان ذکر حضرت انوشؑ

انوش دا معنے صادق سچا عربی لغت بتائے ۔ اکسو نوے عمر دیہائی جگے وال نہ آئے
درخت کھجوروں سب تھیں اول ڈھیا نام لگایا ۔ پہلے کوئی نام نہ جانے نا کہنا دہانہ لایا
قینان نام انوشے بیٹا جنیدا دیکھ تداہیں ۔ اکسو نوے سالاں عمراں اگے ہویا ناہیں

دربیان ذکر حضرت قینانؑ

اسم صحیح قینان بنیدا داخل نسب بیانے ۔ اکسو ستر ورہیاں عمراں گھر بچے سدیانے
مہلائیل ہویا تد جیندا کامل نبی سہانی ۔ قینان دے معنے قد قدا اور لفظ آہا سریانی
عمر ہوئی قینان جنیدی نو سے ستر سالاں ۔ نوسو دہ روایت دوجی راوی کرن مقالاں
سوم روایت اٹھ سو چالی دنیاں چھوڑ سدہائے ۔ الوآہ بنیا وسوں کہندا اوہ خود باب ہمارے

دربیان ذکر مہلائیلؑ

انوش نبی جد چھوڑ سدھایا ایہ جہان آہیں ۔ بہایاں سے لگے یگ تھائی مہلائیل ہے جتایں
ہو دخارج ایہ داخل نسب صاحب مہلائیلوں ۔ اکسو پینٹھ عمراں ہوئی جد یرد دلیلوں

اٹے اکسو ٹینتی سالاں عمران یرد بنج دی ہوئی
بابل دیس سکونت کیتی سوسی شہر وسایا
تفرقہ آدم دی وچہ پیا مہلائیل زمانے

بابا آدم لدسدا یا واقف ہی ہر کوئی
بعضے کہن ہاں اونگ جو ہویا ظبری سدلیایا
اگے اک طریقہ دس صایہ وچہ جہانے

در ذکر یرد

بعضے راوی لکھ سدہائے قصہ یرد جو والا
یعنے رحلت حضرت آدم یرد دن اگے ہائی
ہوئی نس اولاد بتیری ایہو صاحب نامی
فرق بہت دا ایتان اندر نام اسکدی ماروں
بعضے وچہ یرد بتا وں ضابطہ عربی بولی

اک ہزار نرسیں خالی آدم بعد کمالا
یرد دا حل جیبوں ٹیسیوں بات لگائی لائی
نو سے باٹھاں عمر یرد دی لکھن دمی شامی
یرد ہتیا رد یارد نارد برد آیا اخبار دن
ذکر کراں ادریس پیمبر ٹھیک ٹرایت ٹولی

دربیان ذکر حضرت ادریسؑ

ادریس یہ سالا اندا آہا شروع اغاز جوانی
اوسدے نام اندر ہی فرق کہن یہود نصاری
اکسو پینٹھ سالاں دے عمر ہوئی ادریس نبیدی
اٹے ترتیسے پینٹھ سالاں جسدم عمران ہوئی
لامخ متروں لڑکا آہے عمراں تیراں سالاں
بستف نام شہر وسایا ہر مجلس لکھن یونانی
اٹھی پیرا اکثر جسن مبارک مصر نیل کنارے
سیر کر کے بہت زیادہ شوق ادریس نبی نوں
اگے کوئی لکھ نہ جانے رسم او تہایتوں جاری

شیث پیغمبر لدسدا یا کامل نبی حقانی
اخنوخ جنوخ قول انجیلوں ادریس نام پیارے
تاستلوشخ پیدا ہویا سد اکولی دی
او دون طرف آسمان سدہائے ہو بات نہ کوئی
دیس او وہاں اندا معجزات صاحب مرد کمالاں
خارس والی ہر فر کہت سدے بات آہی سرپانی
سب دہطا ردو چون لیندے نبی ہمارے
علم نجوم ہو خط کتابت دس ہر دلی نوں
ہتہ صحیفے نازل ہوئے فضل خدا سرکاری

در بیان ذکر حضرت نوح ع را

انہاندی نام اندر بہی فرق لکھیا لکھن ہارے
ایشکر لے آدم ثانی سا کب کہن یہودی
دو سے چہتر سالان عمران قبلہ گاہ اساڈا
متلوشلخ نے جد چہوڑی دنیا پورے چہلین سالان
پنج سو سالاندی جدا آہے قبلہ گاہ ہمارے
پڑدا متلوشلخ لے لامخ اوٹھے الیس جہاہون
نوح زمانے جھڑے بشر ادی سند لیائے
اسی مرد اسلام لیا بہاگ جنہاندے بہارے
انے طریقہ نوح نبی دا اندر اونہان ایایان
اونہان بات نہ منی کائی لیتے بہاگ جنہاندے
جس مجلس دے اندر حضرت قدم مبارک پاندے
جیکر گھر وچہ کرن نصیحت حضرت کسی شقی نون
اولٹا سخت اجہیا مارن روح رہی اک باقی
ہوش آوی تی اوہٹہ کہلون قبلہ گاہ ہمارے
ہر اک کافر تائین حضرت بات ایہا فرماندے
انے طریقہ جسب کفاران لیا پکڑ پکیرا
پہلے اونہون کرن نصیحت سجہی پہر کی ماپون
تنیون کرسی آن نصیحت جادو گر ایہ بہارا
لڑکا بات نہ منا کرکے کہندا باپ نہ جاوان

اصلی اسم نوح مبارک سند قرآن پیارے
شیخ الانبیا ہے قول اسلامی نہ کر بات بہودی
تدن پر دلد سدہا یا کیون نکل گیا دوراڈا
عمر مبارک نوح پیغمبر وقت جوانی حالان
حام سام کنعان یافث بہی بیٹے چارے
بعد تیاری ہوئی آہی غرق ظہور دفانون
بت پرست مشرک ساری نہ راہ سدھے آئے
ودنہ روہ رہنے مشرک سب پالی ہتھیارے
واعظ نصیحت کردی ہرنون لا شریعت جانان
جسقدر اوہ کرن نصیحت اولٹے کافر جاندی
نک چڑہاون مونہ مروڑن اوٹھ شتابی جاندے
شاعر ساحر کاہن مجنون کہندے پاک نبی نون
ہو بیسرت رہینے جہڑ دی قول ہنیا اتفاقی
نصیحت خاطر ہون نہ دانان کرکے عقل وچارے
آوڈ یار وڈر و خدا تہین اہ الٹی کیون جاندے
بیٹا پوتا پڑوتا ہووسے جدون وچ ڈیرا
کہندے دیکھ ایہ نوح دیوانہ صورت کہہ لگا ہون
اسدی بات نہ منی کائی جنیون پیت ہمارا
رستہ پکا بت پرستی اصول قدم نہ یاداں

وچ زمینے ودھیا کفر شرک اوتے اوہ پچھے
حرام حلال نہ وچ نکھیڑن کرن گناہ اوچلے

اینے طرح گذاری مدت وحی پیغام لیایا
اہنان ہدایت ہوسی ناہیں صاحب فرمایا

بہادین کرین ہزار نصیحت پتھر دل او نہاں دے
اللہ صاحب لائی جند رہی ہرگز لاہے نہ جاندے

ایمان نصیب جنہاں دی آہا اوہ اسلام لیائے
حوض کوثر ہی جنت وچون نجری اہنان پائے

وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دَيَّارًا

اور کہا نوح نے اے رب میرے مت چھوڑ اوپر زمین کے کافروں میں سے بسنے والا ۱۲ ۱۲

تا دعا ایہہ منگی آہی حضرت نوح نبی نے
یارب کافر چھوڑ نہ کوئی ہرگز رہن نہ جینے

تر دا نظر نہ آوی بینوں کافر مشرک کوئی
نصیحت کیتی باز نہ آئے کی سب سرسوئی

نافرمان ہویا درگاہوں ٹہیاں جڈ ہاں ویہو ون
بیڑی کر تیار توں جہبد لکڑی جہب شمشاد ون

تر تے سوگران اوچی لمی چوڑی کہہ سنیاہا
درجے ترسے ستوچہ ہو وچ صورت موندگاہا

لکڑی توں آ بنوس لیاوین شکل کبوتر جہاتی
پچھا دنب خروس تہراوین ذکر لبعد موانی

اک اکھہ چوپی ہزاران تورڑی تختی تہون نورانی
ہر بنیدا ہر اک تختی لکھنان اسم حقانی

سر مبارک اونے لکھنان نام محمد والا
محکم میخاں لا دچالے رکہہ خور اک سنبھالا

ذاتے چپے چار جو ہوون یار پیغمبر چارے
ابوبکر ہور عمر عثمان حیدر ٹھیک پیارے

ہو وصاف بہت مضبوطی وگڑے نہ بہہ چاپون
اوتار شتابی نقشہ پورا دنیا جہب مشاتون

سنکے حضرت کرن تیاری لکڑی عوج لیایا
مدد دتی وچ کہادی تا فیر رب سچایا

لیتے ہور حیوان تمامی ہر اک جنسوں جوڑا
داخل کشتی اندر کیتے حقہ لمان جوڑا

اول ظاہر ہویا پانی کوفہ دیس تنور درون
تا ہو امر پیغمبر تہے منگ دعا حضور دون

مائی حوا تے اندر نان خمیر پکاندے
خاصہ پتھر کولوں بنیاں کا دی بناندے

ترت سے ہزار ہو پچھیں سولاں تم آہی اس مہمی
عنقا اوسدی والدہ آہی آدم دُکھ جمی

ہیپر شکر اوہ اسلاموں شرک کا فرخامہ
موت آئی تس پل نہ لگا مرسل وچ اہیا عاصمہ

اسی مرد ہور ہا سلامت آہے نال پیغمبر
سام حام اتے یافث اوس بیڑی دی اندر

کوہ جودی وچ لگی بیڑی موصل شہر تو جیہوں
ثمنوان شہر تہی وسایا طبری سندا گواہیوں

پنجسو کوہ زمیوں اُچا جودی جبل سداندی
ہیڈ پہاڑاں نالوں وڈا لوگ زیارت جاندے

جیندن بیڑی لگی آہی خشک ہویا سب پانی
حضرت نوح تائیں فرمایا مدت بہت وہانی

اوڈ شتابی خبر لیاتوں نظر کریں جگ سارے
اثر پانی کجھ باقی رہیا سالوں وس بیارے

کہاں زمیوں ہویا پیدا یا کجھ اثر ہے باقی
اوڈیا تا فرزاغ شتابی کر کے بہت چلاکی

دی نہ اوس خبر دوبارہ جا بیٹھا مرداروں
بددعا حق اوسدے کیتی مار وچ سرکاروں

فراشاد کبوتر اوڑنے پاک نبی فرمایا
ہو سلامی گیا کبوتر ہر اک خبر لیایا

ہو نہ وچ آہی سبز انگوری نالے چکنا لگا
اوسدے حق وچہ کرن دعا ئیں لعنتوں جہر لگا

بار بار اس سدے نال محبت ہا کہیں بشر تمامی
ہر دی الفت نال کبوتر معجزہ نبی گرامی

در بیان حکایت عجیبہ

اک حکایت ہور عجیبہ پئی ہیری اوہ کہنی
بیڑی بھی جندم اندر ڈھاٹھاں تا ہا سادی سہنی

بہت غلاظت سرا اک خلقے سنتی جیوانات یاروں
شیر درندی ماہی با ندر گھوڑے بے شماروں

اوہ بدبو زیادہ گندی جاوے نکل دماغوں
نالے وہم سخت طوفانوں مدہم لوچراغوں

ہوش حواس کسے قایم اوس غلاظت یاروں
حضرت کر دی دیکھ دعائیں امر آیا سرکاروں

ہاتھی دی پیشانی اوتے دیہہ نال ہتھ نشانی
ایہ غلاظت ہی نہیں یاروں جس خرابی

حضرت دست مبارک لایا چہک ہاتھی نوں آئی
جوڑا سوراں ظاہر ہویا نر اک مادہ سائی

اوہناں سب غلاظت کہادی نہ فیر رہی نشانی
شیطان دا دل ہیکھ شکستہ معجزہ نبی حقانی

تا فیر اوسنے ہتھ شتابی پہیر پا مستک سوزن
دوڑن ہوزی اندر پیٹری کرن سوراخ ہر پاسون
تا فر ہتھ مبارک لایا حضرت مستک شیرون
پسر جالا کر سبھالا جانان ہیا پچھانان
مفصل حال نہ لکھیا جاوی بابت نسل حامون
عرب عراق ارم والے ایہ سب سام اولادون
چینی ترکی اتے یاجوجی ردس ماجوج فرنگی
چار قبائل عرب ولایت طلب لکھ ویکھاوان
مستعربہ عرب حجاز والے ایہ قبائل چارے
اتے وفات مبارک جسدن نوح پیغمبر پائی
چودان سے سالان عمران دنیا اوتھے گذاری
ابو قبیس ہر پہاڑون اول ہویا پیدا
دعا منگی اوس جبل خاطر تا آیا خراسانون
جیکر کسے شوق زیادہ ویکھو کہول کتابان
جیکر لاوان زور زیادہ دفتر بنسی لمان

پچھہ آئی دو موش ہویدہ قدرت رب غفوردن
حضرت کیتا ویکھہ اندیشہ آئی بلا اگاسون
دو بابان ظاہر ہویان موش ہو کائی ویرون
تترے شہزادی نوح پیغمبر دا ذکر کراہان
مطلب نسب نامہ سرور ذکر اوہنادا ان سامون
حبشی زنگی ہندی سندہی حام دادا ایشادون
ایہ سب یافث دی اولادون خلقت رنگ برنگی
عرب بائدہ عرب عاربہ عرب یمن بتاوان
یہود نصارا عاد ثمود دی خلقت ملت پیارے
دال سعید اک نہ ہو یا دند نہ ہلیا سائی
اور کمت سنہیا آیا امر وڈا لاچاری
اول خراسان وچالے نادی کہن ہو بیدا
شہر مبارک کہ جیجا دہریا اوس میدانون
غرض نسب سرور ہیون مطلب پیش اجہابان
طولون مطلب فوت ہوجاوے ایس گل اوتے جہان

در ذکر اولاد حضرت حام ا

قبط مرتخ دو شہزادی سند لوری حامون
مصر ولایت وچ ہی پر شاہی قبطی قبط اولادون
مصر نام اوتے نادن دہریا مصر تیہ جیا

نوح پیغمبر دے ایہ پوتے ہین واقف ہرنامون
مصر ٹرا تا نوح بلند اشبر جدا اشدادون
عمر مصر دی بہت لمیری حرضون جی نہ جیا

بعد طوفانوں ہے تھیں پہلے مصر شاہ زمانہ
طولیس سچے ہے شاہ زمانہ مصر ولایت ہویا
حاجرہ صاحبہ اونہے بخشی حضرت سایرہ تائیں
جس زمانے چکھا بنائی لکڑی جمع کرا کے
گلزار ہوئی اوہ اگ تمامی سیل لگا ہے ڈالی
کافر ویکھ تعجب ہوئے نہ اسلام لیائے
زانی فاسق ہور شرابی اوہ حرامی آہا
عاشق ہو کے نٹرفن لگا پر وس نہ آہا ہون
ویکھ کرامت تائب ہویا جیدم وس نہ چلیا
پاس میرے ہے ہی اک گولی جادوگر اوہ بھاری
سارے راوی کرن روایت ایس کرامت بارون
بی بی وچہ نحلان آہی خلیل الہی باہر
بد نیت جد کافر ہویا حضرت ڈٹھا ہے ہین
بی بی طرف خلیل سدائی ساری بات سنائی
مصروں فیر کنعان سدائے بیت شام لوا جیون
ایس قصے نوں بس کر جالہ ہن توں کھلا ہے تھائیں
قبطیاں تھیں شاہ زمانہ ہوئے لکھ ہزاراں
اخیر زمانے دو عورتاں تخت مصر دیاں والی
انتظام نہ رہیا پورا فوجاں وگڑ گئیاں
بغداد دس قبیرالایا نیت بد امیراں
شیر کھیڑی با بچہ ملاحاں کیونکر لگے بنے

قبطی شاہ شہنشاہ ہوئے نہ کر طول فسانہ
نمرود حرامی لسنہ الہی سخت عذابوں معیا
معجزہ ویکھ اوہ تائب ہے نہ پیش شرارت سائیں
سٹیا وچہ خلیل دی تائیں حکمت کار بنا لے
معجزہ پاک خلیلوں ظاہر قدرت کامل والی
دل شکستہ پاک خلیلے جانب مصر سدھائے
حضرت بی بی سائرہ اوتے کیتی بد لگاہاں
سل ہویا وجود تمامی سنگ مثال لگا ہون
کہندا جادوگر زمانے اوڑک کافر ملیا
بخشاں تینوں کم نہ میری خدمت کرے تمہاری
طولیس جدوں ارادہ کیتا سخن سچا تکرارون
پردہ دور حجابا لوالا حضرت اونے ظاہر
ہرگز اوس دا وس نہ چلیا یاد میری گل کہیں
حضرت صاحب ہن لگی گل ساری پرتائی
جیونکہ مہندی پنجاب ولایت کاغذ بہرا بیا ہون
ذکر عمالقہ شاہوں جہڑے مصر دیس دبائے
اعمالاں شامت ضعیف زیادہ لکھے لعنت کاران
قلم نہ چلیا ضعف گرانے ایہ روایت ڈالی
سبہ امیراں ہو نہ ڈٹھا بادشاہ جماعت ساں
ونہ برد میبر حرامی ڈٹھوں کون کرے نہ دسیرا
رعیت عیب سیاست باجھوں کوئی بات نہ منے

جیئونکر ضعف شاہ عثمانوں بنی امیہ والا
بنی عباسیاں سر اوہناں سارا دیس دبایا
سلطان محمود محمد غوری احمد شاہ دورانی
جوین کس غلبہ بار گزریاں فضل ودرحمانوں
اہوین جہیڑاں شام دیاروں مصر ولایت یاروں
ولبیدنام ریالے بیٹا گدی جس سمہالی
ریان غرق ہویا وچہ پانی تاج لیا اوتہایا
اوہ ہویا فیر گدی مصر مصعب نام سمہالی
زندا حضرت موسیٰ توڑی رہیا اوہ حرامی
دعوے اوس خدائی کیتا حال جوین نمرودوں
درحقیقت مصر دیاروں جسنے تاج اٹہایا
جونکر حبشوں شاہ نجاشی قیصر روم دیاروں
فغفور ہور خاقان جو چینوں خان خطائیوں ہاوے
ہوئی عمالقہ جبدم غافل قبطی سر اوٹہاون
اخیر فرعون لنگڑا کافر بخت نصر نے مالے
مصر تابعدار ایرانوں رہیا سال ہزاراں
علم فلسفہ ہی طلسم علم وڈا اکسیروں
ہن تاریخ جاموں ہیٹا بگڑاں ہن کنعانوں
شاہ افریقہ اوسدی نسلوں زنگی ہوسوڈانوں
غانے زیلیع والے شہر وڈی ریجبار دلن
لقمان طبیب توبہ شہروں جادم نبی داؤدوں

فاروق اعظم دی تیغوں ہکن وچہ کتاب مقالا
ہلاکو خان حرامی کافر شہر ویران کرایا
تونکہہ گہوڑا ہندستانوں پانی پتنشانی
کالے کافر ہوئے سلامی تیغ عبدالرحمانوں
عمامانا کر ہتھ کیتے ہتھیاروں
اوہ بھی غرق ہویا وچہ پانی گل کر مطلب والی
حضرت یوسف ملنے گی اوہ اسلام لیایا
اوس سلامی بات نہ منی نیت کفر والی
غضب الٰہی نازل تنتے کافر غرق تمامی
کر گل اگوں مطلب والی چھوڑ قصہ مردودوں
لقب فرعون ہر اک سندا لوکان رل ٹہرایا
اسم خلیفہ دیکھ اسلامی شاہ وڈا نکراروں
سلطان امیر لقب اسلامی کابل روم دبایا
شاہ زمانہ مصر دیاروں سکہ قبط چلاون
بخت نصر مصر دبایا داخل ہوئے بیگانے
مذہب صابیہ بت پرست ذکر لماں بدکاراں
رمل کتب نجوموں ماہر بات کرن ندبیروں
کنعان نام مارینے جایا دساں اہل تمامی
بربر دلیس توبہ والے حبشی نسل کنعانوں
غالب دین سلام اوتہیا لوں کت شیعہ ابراردن
حکمت نبی داؤد سکہایا عمر رحمت رب ودودوں

ذوالنون مصری دیس دا نون بلال ابن حمامہ
اسپر مسلمان تمامی رنگ ہو نہانے کالے

رد نیل کنارے تپہ پا شریعت جامہ
خاص طریقہ مالک والا کہن شیرا وجالے

دربیان ذکر اولاد حضرت یافث ع ۳

یاجوج ماجوج اتے سو بد نوح ترک کماری
یونان نام اک یافث بیٹا جسدی نسل یونانو
قلماق ماجوج والے قرا کافر لوک خطائی
اوہ یاجوج ماجوج تمامی تتہ جبین شالون
تیہ گز چوڑی سد سکندر اوچی نال پہاڑان
جسدن امر الہی ہوسی سد سکندر توڑن
جس ولایت داخل ہوون کرسن بہت خرابی

چینی مشرق دیس بہوں ہانوں کہاں کیفیت ساری
یارقند خطائی تبت مشرق دیس پچھانون
فرنگی روس فرانس جو جرمن نسل یافث سائے
سد سکندر کندہ فولادی آدسجا نیت عالون
لگہن کے ذکالی واہ دسی جال جنہے بکہیارن
ہر دیہاڑے شہ زمانہ عاقی کوٹ نہ چھوڑن
حضرت عیسےٰ کری دعائیں مرسن نا شتابی

دربیان ذکر اولاد حضرت سام ع ۲

جہیں سو سالاں عمراں پوری ہوئی جبدم سام مو
ارفخشد داخل نب نامی خارج باقی دو دو
علیق فارس اتے جرجانی طسم بیٹے چارے
دیس فارس فارس یاردن ہر دیاروں وچ جیا
چو تہا رہیا طسم بیٹا لوک یمامہ والے
میسلمہ کا فراوس گہر اتنے دعوی جس نبوت

روم لاوذ دا ارفخشد تری بیٹے اس نامو
لاوذ دا اہن ذکر کچھیوی مونہ خبر سی گل ادیسی
لاوذ دے ایہ سندر بیٹے لکہیا لکہن ہار
جرجان تیہ سب جرجانی جنگی ٹبر لبہیا
بحران تہکیں نبی حنیفہ عرب باعدہ تا
شاہ صنعا یقوں خرہان فوجاں تہر دری

نقصہ ہن عملیق اولادون ایہ سب لکھے ویکھا وان
مصر ولایت غلبہ پایا سارا دیس وی بابا
جسا رم حضرت موسیٰ ہوئی بنی اسرائیلون
اوہنہان لج اعظ نصیحت کیتی معجزہ بہت ویکھائی
اوڑک غرق ہوئے وچہ پانی باقی رہے بنی اسرائیل
مصرون نٹھے لہنگ قندہارون ہند ولایت آئے
کوہ سلیمان نوں جیون قبطی لوک تمامی
چہتری راجپوت سداون قبطی مشرک بہائی
بنی اسرائیل تمامی ایہ جو قوم ارایان
لائے قوم عمالقہ وچون شخص سبا اک نامی
دو فرزند ہوئے فرا وسدے ڈٹھا ہر کنا بون
عوبلیم تہین دو بیٹے ہوئے غاثر عوص ہر
ثمود جد لیرا ک اصفونی قصہ لکھ موکائے
حضرت صالح نبی مرسل نازل نبی ثمودون
سرور عالم شاہ رسولان جنگ تبوک مچایا
جس پتھر تہلیں واچی ظاہر غاث ہے نی دو بالے
حضرت شاہ صدیق زمانے فوج ابن سفیانون
نسب نامہ صالح والا لکھہ دساوان تینوانہ
عبید ابن آسف جنبان نامی مرد خدادا
ایہ عبید جادر جایا جادر ابن ثمودون
معجزہ دیکھ اوہ ڈاچی والا منکر رہے غرورون

شام ولایت کیتی سکونت پردماغ ادچیاوان
خیبر لیے یثرب تورہی کسی نہ سر اوٹھایا
مرسل نبی پیغمبر بھارا پکڑان الس وی لیلون
قبطی ہور عمالقہ والے نہ اسلام لیائے
تنہان نار بجہاے مصرون چال مندا بدکاران
افغے خراسان وچالے محکم گھر بنائے
بعضے بنی اسرائیل جہڑی کفرون جامی
جہل ہنانداعہد قدیمون رحمت رب اذنا رکے
وصف نصارا نرم طبیعت کیتی کیتی بہلان
مہجن نام فرعونے بیبا گل ہوبن اتفاقی
ارم عوبلیم بشر شہر آکے قدرت رب ہابون
نرسے بیٹی قبر غاثر سندی مین وی ڈٹھا اخبار دی
حجازون جانب شام سکونت ہن وچالے پائے
معجزہ ڈاچی والا دسیا قدرت رب دے دون
ساگی پتھر ڈاچی والا وچ نشان وی بکہایا
ہن نشان بچہ دا وتہایون سندا پس ہمارے
جنگ مچایا عار رومی اٹھہ ہزار میدانون
صالح ابن عبید کہاوے دوس دینا میون
آسف ابن شیخ کہاوے شیخ عبیض دا
ثمود نام غاثر دا بیٹا عوبلیم دی جیدون
قہر الٰہی نازل ہویا اوہٹی تجلی دورون

موسیٰ کا فراوہ تمامی زحمی ڈاچی پار وان
قصہ ہن جدیس کا وان پیڑیا اولٹہ چالا
اوسدے دیس اندر جے کوئی شادی شخص کراوے
اوڑک لوک رنجیدہ ہوئی تابعدار تمامی
اک وقت مقررہ کر کے طرف جدیس سدہائے
نسل جدیسان اک نہ رہیا دشمن شہر سارا
قصہ اگون ہود پیغمبر لکھنان پیا چالے
تہوڑا ذکر لکھہ دیکھائیے بہا وین توشہ پلی
تری بیٹھے اوس دون ہوئے حلوان شدید شہزادے
بہت زور اور قد قد اور رہہ کفارون لمی
بلکہ اہمان گھر بنائے پتھر چیر پہاڑون
رستم دستان نال کہاوے زال بیٹا پر سامون
شیر نریمان دسین جیا ایہ بیٹا حلوانون
ہود پیغمبر رب دی طرف رحمت خاطر آیا
حضرت کہیا جیکر لیسی منون بات ساری
شداد وصف بہشتان پوچھیا کی کجہ اوس گہرے
سنکے صفت بہشتان والی کہندا پاک نبی نون
جنت اوس تیار کرائی نہران وچہ وگایان
ہر دیوارون ہیری پنے لعل یعقوت زمرد
رنگ برنگی نقش ہزاران جنت باغیچہ بنیان
گویا اوہ ملائک سمی زیب طلعت سا لولالا

نبی سقیفہ قوم ثمودون بچے اک فہارون
عرب ولایت دی سرداری مردود ڈاڈا انہوں کا
رات پہلی دستور کفارون ڈولا پکڑ منگاوے
خاطر قتل کرن منسوبہ دلیون دحرامی
اول اوسدے فوج کہیائی فیر اوسدے سر آئی
نرلے اوہن ہتھیں سیکے کیتے نہ ہویا چنکارا
ذکر عاد شداد حرامی پڑہ ہاسین مطلب آپے
موسم گرمی سفر لمیرا جیکر کلیجا ملتے
ہی شداد ادہ جنت والا ہورنہ صاحب زادے
بت پرست مشرک ہاسے عرب ولایت جمے
جونکر مسجد شہر چینیوٹون جیہری سنگ جاڑون
سام نریمان ذاکر بیٹا شیر بہادر شامون
حلوان ابن عاد کہاوے مردود ڈاڈا امیداون
عاد شداد نہ ہوئے مومن سمہنان نہ ڈہایا
جنت مباح نشان پر ہوئی میری تابعداری
حضرت ہود سمجہایا شریعت عمل ایمانے
ہینون جنت لوڑنہ کائی بیا خلل شقی نون
سوہنا سیم کندہ مرمت زور دتا سل بہایان
اوس منگائی وچہ لگائے چیٹے موتی خوردہ
چھوٹے لڑکے سبز پوشاکان حسن زیادہ ہنیان
سبہ عوراتان واہنگون پریان دی سکہ اجاڑ

ویہن کاسن ٹریا کافر خوشیوں جامے پاڑے
اک قدم ادریس نادر کہیا کافر مویا دائے

اسجا راوی کرن روایت اللہ پردہ پایا
پہاڑاں ہیٹھ عدن وچ لاہن ڈھٹھا بہت چھپایا

باقی ہور کفار ہزاراں موئے سخت عذابوں
جیکر کسے شوق زیادہ مطلب کڈھ کتابوں

دربیان ذکر ارفخشد ابن سام ابن حضرت نوح ع را

دوجے سال طوفان پچھے ارفخشد پیدا ہویا
ابن سام اوہ نوح پیغمبر داخل نسب شمار ہویا

اکسو پینتی سالاں عمراں ہوئی جد ارفخشد ہانوں
قینان پیدا انہیں ایامیں پکی سند لیاندی

چار سو پینٹھ وہیاں عمر ارفخشد دی ہوئی
ایس جہانوں لد سدھائے قصہ ہور نہ کوئی

دربیان ذکر حضرت قینان ع را

اکسو اٹھتالی سالاں جد عمر قینا نوں آئی
شالح جمیاں سند بیان اہیر بعد طوفانوں

کیومرث نانوں بیٹا بعضے کہندے ناہیں
کیومرث نام قینا لئے دراصل اگاہیں

بعضیاں کہیا کیومرث خاص قینان نوں بھائی
بعضیاں سند نام قینا نے کیومرث سائی

صحیح روایت کیومرث ارفخشد بیٹا آہا
انے قینان حقیقی بھائی جو ہویا بادشاہا

درحقیقت مرد قینان دینی کم سمھالے
کیومرث کم دنیا دی آپنے جانب ڈالے

الہیولوک کیومرث اول شاہ زمانہ
الوالعزم قینان بہادر مرد آہا مردانہ

جناں نال لڑائیاں کرکے بلخ شہر وسایا
لہراسپ آن دوبارے قلعہ باغ بنوایا

مشہور مشتبہ نوح نبی دا اہا ہی پڑپوتا آہا
ایہ روایت سرنیوں عالی دل ہویا بادشاہا

سام اتے قینان کیومرث جاودگر اوہ بہارا
ایہ پیند سب صابیہ رکھے نامی مرد کرارا

جیکر کسے شوق زیادہ طبری سند ہا مٹاوان — امام واقدی نسخہ کامل تیرینتے لاوان

ہتھیں فضل سند قرآنون سمجھو اہل ایمانون — قصہ ذکر نوحؑ پیغمبر صاف ظہور طوفانون

یارب چھوڑ نہ کافر کوئی ایہہ ہری دی اندر — سند قرآنون غرق تمام ہوئے آدم ڈنگر

سارے بندے اسّی بچے دسان بعد طوفانون — اک حضرت نوحؑ پیغمبر وشن جہاں جہانون

سام حام الے یافث جیونکر ذکر قرآنے — ہوری کسے اولاد ہوئے نہ اوس عوج شیطانی

ایس قصے نوں پسر جالہ ہن لوتن کہہ اتھائیں — قصہ جیونکر شالح والا سارا لکھ اتھائیں

در بیان ذکر حضرت شالخ یا شالح را

دو سو ہو چھتر سالاں گذری خاص طوفانون — شالخ یا شالح پیدا ہویا اہل ایمانون

چھتر سالاں اندر شالخ آیا ستدن آدم ثانی — یعنے حضرت نوحؑ پیغمبر چھوڑی دنیان فانی

ترییسے ہور پنجاہ سالاں ہوئی بعد طوفانوں — آدم ثانی لقب مبارک اوتھے ایس جہانون

اکتوالی تیہ سالاں دی شالخ عمر وہانی — حضرت عابرؑ پیدا ہویا قدرت ویکھ ربانی

جسنون ہودؑ پیغمبر کہندے قبلہ گاہ رسولاںؐ — نوح بنیدا خاص پڑوتا قول پکا مقبولون

ساڈھی چار سو ستھ سالاں دی عمر شالخ ہوئے — اوڑک دنیان چھوڑ سدھائے جا تمامی عقبی

اسکے نام اندر بھی فرق وجہ ترتیے بتاندے — شالخ شالح اتے شالح [illegible] لوک [illegible] آندے

معنے شالخ خاص پیغمبر یا رسول کہاوے — دیکھ پنجابی ہن تمامی [illegible] آوے

در بیان ذکر حضرت عابر یا ہود را

اکسو چونسٹھ سالاں ہوئی عمر ہود نہاندی — قالخ پیدا [illegible]

داخل نسب نامے اندر ہود پیغمبر جاندے — ایہہ بیٹیا داخل نسب قالغ [illegible] ہانون

حضرت نوح بنیدی پچھے صاحب امت عاعر
دو دین صاحبا کس زمانے اندر ہوئی برابر
اول حضرت ہود پیغمبر جانب عاد شریران
نوح بنیدی وچہ زمانے پیدا ہوئے دو دین
ہور بیٹا اک ہود پیغمبر نام قحطان تہاون
بیٹے دو قحطانون ہوئے لکھی سب علماوان
شہر سبا س جا ڑین وسدا سٹر جرہم ثانی
جرہم قبیلیون کیتی آہی ذبیح اللہ دی شادی
انے یعرب یمن ولایت کڈہی عربی بولی
عربا ین عرب عاربہ تا مشہوری پائی
عبد الشمس جینون کہندی لقب سبا جہانون
بیٹے بہت سبا دے ہوئے یمن ولایت اندر
حمیر نام وری نرپائی یمن ولایت وچیا
شیر زرا جاجبشی کالا آہین اکہہ دبا وے
تا ارسنہم جنگ مچایا ڈٹھے ہتھ حمیرون
یمن ولایت والا ہالہ لیتان بنی حمیران
اس بحر تیرون پائی خلاصی کیکاوس تداہین
بنی حمیران رہی حکومت ہر در عالم توڑی
اسو عیبلے آگے لڑیا تا شہادت پائی
ذوالقرنین بنی خمیرون جیدا ذکر قیرا زنو
صعب ابن حارث ابن قیس ابن عادالمطاط

ہود پچھے فیرمہتر صالح وڈا نبی اکابر
خاص نبوت اگے پچھے راوی کہن اکابر
مہتر صالح طرف ثمودان وچہ کتاب تحریران
ای ہر دو نون عرب ولایت اگے پچھے ادوین
جو تفرقہ نوح اولادون یمن ولایت جاون
یعرب اتے جرہم ثانی پکا قول سچاوان
مکہ معظمہ جینون کہندے ایہا پتہ نشانی
حرم پیغمبر امت واوان نبی صاحبدی وادی
اگے کوئی لفظ نہ جالنے صحی روایت ٹولی
سبا جمیان جید ہبار وکیھ کتابون بہائی
سبا ابن یشجب ابن یعرب وہ بیٹا قحطانون
حمیر کہلان اشعر المطاطہ سند ر بیٹا عمر
بر جو عاجز کون بچارا شیر بہادر گنجیا
کیکاوس شاہدی تا ہین ایہ وینج بنہ لیا د
اڈرک صلح کرائی آہی دس ان تدبیرون
کیکاوس غرض نہ کائی لگی پھر اسیران
قیدون چھوڑ گیا ولایت غیر وگاڑن ناہین
شیر باذان بنی حمیرون مین گل ایہ نہ چھوٹی
دو ہزار النعمان سال حکومت بنی حمیران آئی
آہی اسم صعب تہادن سند ر لقب جہانون
عاد المطاطہ پت سبا ابن یشجب یحیی دانا

یشجب ابن یعرب نامی یعرب ابن قحطانون — قحطان ہوئا دیغمبر جایا کرسی ختم بیانون
صعب ابن حارث لیش حد سکندر جوڑی — یاجوج ماجوج قیدا و تہا یوگن کسے حد نہ توڑی
جینون حد سکندر سد ہی پربت قطب شمالے — محکم وچ دیوار بنائی اوس شاہ کرمانوالے
اوہ بلقیس قوم حمیرون یمن دی شہزادی — سلیمان پیغمبر کیتے نال جسدے نج شادی
نسب نامہ مین بلقیسون ایہا لکھ وکھاوان — بلقیس بیٹی شرجیلے ابن عمر یوجاوان
ایہہ عمر برغالب جایا غالب کرمنسابون — منساب ابن زید کہاوے کرمنت بڑو بون
زید ابن یغفر توڑی یغفر سکسک دا آیا — سکسک نامی وائل جنیاں ظاہر لکھ وکھایا
وائل نامی مرد بہادر ایہہ پت خاص حمیرون — حمیر ابن سبا کہاوے شجرہ ایس نظیرون
قضا قبائل بنی حمیرون اتے کلب والے — ویکھیا کلبی بنی حمیرون جسدے بہاگ نرالے
جہتل تن جسنون کہندے اوہ پت ہوئے حالی — رجال الغیب لقب مبارک خاص ر وہت والی
زید نام حارث جنیاں کلب قبائل پایا — غلام حضوری پاک نبی دا عالی درجہ آیا
بہت قبائل بنی قضاؤں وسن شام نو جہون — بنو اسلح بنو الہندی کا عذرہ بہران سیابیون
ابوخالد امیر انہاندا عمر الہندی تہین آنا — بنو عروت ابن حرام عذریں کران اگاہا
اتے جمیل جیہے والا عاشق دسین وچیا — قصہ اوس مشہور جہانے ویکھ دیدار نہ رجیا

دربیان ذکر بنی کہلان ابن سبا

ست قبائل بنی کہلانون وسن عرب وچ چالے — بنی ازد طے قبیلہ ہمدان اندخج والے
بنی کندہ بنی مراد بہر وڈا انمار رون — دارو واری قصہ سردا کرسان مین شمارون
پہلے بنی ازد دا لہ قصہ صاف اوہا وان — غاسنہ تہین شاخ وڈیری اسدا ذکر بلاوان
عمر ابن مازن ابن ازد شام ولایت شاہی — جنتہین دو قبائل بہار کہمن حجاز نواحی

خزرج اتے اوس قبیلہ ہر دو ہیچ چھوڑے
روز حدیبیہ سرورِ عالم کیتی صلح قریشوں
بنی بکر طرف قریشاں اوڑک صلح تروڑی
مکہ شہر کیتا چڑھ فتح بنی خزاعہ یاروں
نالے بکی اندر آہی خزاعیاں دی سرداری
الدیہار طائف دے وچہ قبیلہ عبدالمنافوں
مجلس بنی خزاعہ دے وچ وبیندا مرد خدادا
پاس قصی اک مشک بھری آہی بہر شراباں
اگے بیٹھا مست دیوانہ دادا بنی خزاعوں
بہر بہر دیندے سرخ پیالے اوہ ہویا متوالا
اوسدی ہرگز قایم ناہی ہوش حواس دماغوں
نال قصی ساگی کنجیاں کر دا اپنے حوالے
طائف چھوڑ ہویا اوہ راہی طرف لبلس ہابا
وکھوایا اوہ کنجیاں ساگی قبیلہ اسمٰعیلوں
اول آہم قبائل کنجیاں لیکے ہمیں سدہائے
فیر بنی خزاعہ پاسوں کنجیاں آہاں موڑ لیاں
ٹکڑے ہوئے سب قریشی اس حالدی یاروں
بلکہ بنی خزاعہ وچوں مطلق اک قبیلہ
شاہ بھولاں پایا غلبہ فوج ناجر انصار لتوں
اوڑک تیغ لگاتار کیتا بارق نام بہاڑوں
ازداس قبیلیوں ہویا اک مرد ادب اللہ

بنی خزاعہ بارق دوسی غافق عتیک دیرے
بنی خزاعہ جانب سرور سک لوڑ انی خیشوں
سرور سعد بنی خزاعہ تیغ چلی زور تھوڑی
ایہ قصہ سب لکھ سدہا سان کی حاصل تکراروں
کنجیاں کعبہ پاس خزاعہ ہر گل دی مختاری
قصی نام کلابے بیٹا مرد قریش شراوں
ڈٹھا حال مست شراباں رسنہ ٹڈہ خطادا
ابو غیشان نے تہہ وگایا بعد سوال جواباں
ہور شراب کیتا اوس طلب قصی ادسی داؤں
حالت مستی دی وچہ کیتا دکھ کنجیاں والا
کنجیاں کڈھ پھڑایاں اوسنے ختم تیل چراغوں
عبدالدار قصی دا بیٹا کنجیاں جب سنبھالے
سب قریشیاں تائیں جائے گھر گھر بہہ سمجھایا
تاجر لڑایوں پایا قبضہ اسان قوم صیلوں
برکت داد اسمٰعیلوں دشمن مار بھجائے
امانت وچہ نہ کرو خیانت ٹکڑا رہناں بہاں
بنی خزاعہ تائیں کڈھیا کعبے دی دیواروں
سرور عالم نال لڑایاں کر کفار قبیلہ
بارق عمر لمزیقی نٹھا ارد عرب دیاروں
وجہ تسمیہ لکھ دسایا ہیں سب دس اوجھاڑوں
معقر ابن حمار بارقی شعر سناون والا

یعنے جوڑیا اوس عقیدہ ملچ نبی کریمون
ہور دوس قبیلے والے دوس بیٹا عدنانون
دوس نام عدنانے بیٹا عدنا ابن عبداللہ
کعب نام حارث دا بیٹا حارث بیٹا کعبون
مالک نام فہمے بیٹا مرد امیرا وہا ندا
ایس دوس قبیلے وچون حضرت ابوہریرا
یعنے عبدالرحمنؓ بناون اسم مبارک آہا
قبائل عتیک اتے آزد نالے غافق والے
جو ہووے امیر عمانون جلند لقب کہاوے
جدھر اتے عبید آہا جد امیرا ہنا ندا
دوس ہوئے اوہ تمامی قصہ لکھ موکایا

اوڑک سب اسلام لیایئے چھگڑا چھوڑ قدیمون
راہ تہامہ رہندے سارے اتنان ذکر بیالون
عبداللہ ابن زہران کہندے کعب مطلب کہاہا
کعب نام مالک دا جایا عالم ہر طرف سنجوون
فہم ودسے دا پت کہندے سارا ذکر لیاندا
عمرؓ نام عامر دا بیٹا جسنون علم ودھیرا
ابوہریرہ نام وڈا یا ساڈے قبلہ گا ہا
عمان دیار رہندے سارے نامی شیر نرالے
ناموسر دا تمامی طلب سند لیا وسے
عمروؓ نام عاصے بیٹا لشکر چاڑ لیجاندا
ہن ذکر طے قبائل نبی کہلان کہایا

دربیان ذکر طے قبائل شاخ بنی کہلان را

اول طے قبائل رہندا اندر یمن ولایت
دو پہاڑ وچالے لبھا جبل کے طے قبیلہ
ہن اوہنون طے پہاڑی کہندے لوک تمامی
طے نام اوہ زید بیٹا پہلے اود کہندے
ہن پنج قبائل تینون دسان لکھیا تہایون
بنی بولان بنی ہنی اتے بنی جدیلہ
ایاس نام تیسے جایا ہنر قبائل والا

پچھے طرف حجاز رہندا راوی کرن روایت
بنی سلیم اتے اجارا اوس جار ہیں جمیلہ
شیر پنجم طے قبائل عرب لائبت نامی
زید نام کہلانے دا جایا کہلان حسادون [illegible]
بنی شیبان بنی سلیمان نامی قوم خدا یونا
بنی سلیمون بنی بجعد نامی قوم [illegible]
[illegible]

عمر نام مسیح دا بیٹا نسل لطائی ۔ جونکر زید خلیلے جایا نامی بندا سائی
حضرت نام اوسدا بدلایا زید بحزرہ رکھیا ۔ جسد پہاڑی زید بہادر بحزرہ توڑی چکھیا
ایسے طی قبیلے وچوں ہویا حاتم طائی ۔ ہر نہیں وڈہ سخاوت کیتی نام فرنگی پن پائی
اتے بنی مذحج والے نامی طی اولاددن ۔ سارے بنی کہلان کہاون گل کران بنیاددن
مذحج نام مالک دا بیٹا مالک اودی جایا ۔ اُودا ابن زید کہاوے زید کہلانوں پایا
کہلان نام سبا دا بیٹا مذحج ٹبر والا ۔ مذحج ہتیں فیر بہت قبایل ہر دا ذکر نرالہ
خولان اتے جنب قبایل بنی اُودر زور آور ۔ بنی سعد عشیرہ نامی سارے مرد دلاور +
نالے جعف قبایل نامی ہور زبیدہ والے ۔ ایہ سب ٹبر طے اولاددن ہر دے بہاگ نرالے
وجہ تسمیہ سعد عشیرہ راوی لوک بتاون ۔ ترنیے لفر ہویا تد ہویا عاقل لوک دساون
عمرو معدی کرب بہادر بنی زبید کہاوے ۔ عمر زمانے دبس ایرانے لڑیا غلبہ پاوے
ہور عنس قبایل بہارا سود عیسی ہویا ۔ دعوی جس نبوت کیتا وچہ محلان ہویا
یعنے ابوبکر زمانے تو بان بنی حمیر دن ۔ سب قصہ ہین لکہہ رکہیا سان سی جس تدبیر دن
عمار نام یاسر دا بیٹا درجہ پایا عالی ۔ ایسے عنس قبایل وچوں ہیک ولایت والی

دربیان ذکر بنی ہمدان یہ شاخ کہلان را

ایہہ قبایل وڈا نامی پتہ دلیس ہمدانوں ۔ وچ جہالت زور زیادہ شور شر وچ جہانوں
جس دن اوہ اسلام لیائے دسیں وچ بیانوں ۔ بنی ربیعہ مومن ہوئے حرثہ کانگا سرگیان
ربیعہ نام حیانے بیٹا مالک اسد دا دا ۔ مالک بیت کہلان کہاوے نہ کر بات زیادہ
پنجوان ہور قبایل نامی بنی کندہ والی ۔ کندہ نام عفیر دا جایا دس طے وچالے
عفیر نام حارث دا بیٹا حارث زید دے جایا ۔ زید بیٹا غانس کہلانوں عالی رتبہ پایا

قصہ بنی کندہ والا سارا لکھہ ہو کا وان
مال اردہیر کندہ وافر دولت پائی
اوسنون کدی صلح نہ کیتی نندتا گھٹ پائی
مشہور قبائل بنی کندہ دسن یمن نواحی
حجر نام عدی دا بیٹا عدی حاتم الطائی
یعنے ایہہ بہی بنی کندہ وچون مرد خدا دا
تریہ قبایل بنی کندہ ہور آہی کجہ نامی
ایس سکون قبیلیون قاتل خاص محمد والا
معاویہ نام خدیجے بیٹا مصر ولایت ہندا
عمرو نام العاصے بیٹا اوس جیہدا دادا
بہی حفین ہنیسے بیٹا نامی مرد سکونی
ایہہ قصہ بھی لکھنان پیا تھوڑا ہتا نیون
جسدم حرم حسین ولید دے شامون شہر بہائے
سنیان ڈوہا حال اہامون ذکر کربل والا
عاقی ہوئے لوک تمامی ہر جا دہمان پیان
ساقہ فوج حفیلن بہالی ہتہ سخت کرایا
مسلم ہو یا شہر مدینے آہی اوس بہاری
ابن زبیر جنگ مچایا سب فوجان ہٹا گیان
ایہہ جہوان قبیلہ بنی مراد ایہہ بہی بنی کہلان
بنی مرادون دو قبائل بہاگ جنہاندے بہاری
اک بجیلہ دوجا خثعم خثعم تعلق کیتا لون

کندہ لوکان نام بلا یا توڑی اسم تباوان
باپ اوسدے اتنگ کندرا ایتھہ اکھہ ہو پائی
تا لوکان ایہہ نام ڈہبا یا ہر مونہ چڑھی کہانی
حضرت موت دیس انہاندا انگڑے مرد سپاہی
جنگ حفینی وا میان تنیان پر شہادت پائی
ہمیشہ حضرت علی دی رہیا اوہ ہی مرد مغادا
سک سکے اتے سکون قبیلہ بنی سرش گرامی
محمد بیٹا ابوبکر دا معرکیان وچہ بہالا
اوہ کہنا نہ معاویہ بیٹا طبری والا کہندا
مصر ولایت کہسے حکومت سپہ سالار زیاد
یزید دی سرداران وچون کیتی جس نے بونی
ایہہ جد شہادت شاہ حسینون آکہہ سناوان نیون
علی اوسط وچہ انہاندی ظلم بڑا کمائے
وچہ اصحابان صبر نہ ہیا شامیان مونہ کالا
مسلم نام اوہ عقبے بیٹا شامون فوج جان لیا
پافر علت الیس مہون فوجان سکے آیان
بیٹرا جنگ حفیلن اوٹھایا بکے دی سرداری
موبا یزید اوتہین اہامی کن کن سوجا ان بیان
جانب بنی زبیر بہاڑان ہندے مسلمانون
انجار قبائل جانب ہندے اوہ سردار تماہی
خثعم قبائل وچون آنا مکھہ امشل گلا بون

جریر جیدا اسم بتاؤن عبداللہ بجلی بابا | اصحاب وڈیرا نبی صاحب دا اساڈا قبلہ کعبہ
ایہ سب شاخان نبی کہلاؤن ظاہر لکھہ ویکھایان | ہن ذکر اولاد عمر دا کرسان سنتوں اگوں سایان

دربیان ذکر اولاد عمر ابن سبا را

عمر نام سبا دا بیٹا جسنہیں بہت قبایل | بنی لخم قبیلہ بہارا اندر کتب دلائیل
لخم نام عدی دا جایا عدی عمر سبا کون | بنی خرام بنی المنا ذرہ پڑہنان ایسے داؤن
لخم اتے خرام بہادر دونون بہائی حقیقی | شرف اتے قبیلہ عدو پت خرام تحقیقی
بنی دارہ ہور قبائل نسل لخم کہارے | بنی جشم لخم اولادون طبری پتا لگاوے
عتیب نام اسلم دا بیٹا جشم او سیدا دادا | ایہ قصہ سب جشم کیتا ہیں ہن عمر سبا دا

دربیان ذکر اشعر ابن سبا را

اشعر نام سبا دا بیٹا عمر حقیقی بہائی | ہو سنی اشعری اشعر قبایل صوبہ کوفیوں پائی
عبداللہ نام اک عالیشے جایا اشعر قبان والا | بنی عاملہ اشعر قبایل نامی قوم او جالا
بنی عاملہ رہندی سارے شام پہاڑ وچالے | وہن دمشق جبال اہاندی مغرب دم خیالے
عدی نام رتا عدا بیٹا شاعر دسیں ہم جیا | اوہ بہی بنی عاملہ وچون اللہ پڑ دا لکھیا
قصہ عرب قبائیل والا لکھہ ویکھایا سارا | ذکر قانع نسب پیغمبر کرسان یارہ او تارا

دربیان ذکر قانع را

قانغ نام عابر دا بیٹا کہندی ہو غابر نون
مرسل نبی پیغمبر ہمارا پر صلوات ان بر نون

قانغ دی فیر اسم اندر فرق کیتا علما دان
قانغ فالغ فانج قاسم چارے اسم بتادان

اکسو تہتہ سالان واہو یا قانغ جسد بہارے
ہیک رغو سندر بیٹا پیدائش دہاڑے

نالے تاسم قانغ جایا خضر کہندی جسنون
باعث کمی فہم عواماں خضر جو بولن بسنون

قصہ خواجہ خضر والا کرنسان رقم اگاہان
قانغ داخل حسب نسب وچہ جانان پیا پچھان

در بیان ذکر حضرت رغو ابن قانغ را

راغو داخل نسب حسب وچہ خواجہ خضر ناہیں
اسدے نام اندر بہی فرق پیا اندر تیرا ہیں

رغو راغوا رعب ارغ ارغ آہم ہیج مبارک
اکسو تیئی سالاں دی عمران جسدم رغو تبارک

سارغ پیدائش دیہاڑے دہم پئی جگ سارے
اجے ہو د پیغمبر زندہ سند پاس ہمارے

ارغ جسد ڈیرہ ہویا بہتر ور زباناں
یعنی تفرقہ پیا تداہیں اجے جیوی قانغاناں

اولاد حضرت نوح پیغمبر کیون بہتر ٹولے
وجہ تسمیہ رقم رسالہ لکھیا صاحب اولے

جہیں سو ہو ستتر سالاں بکھڑے بعد طوفانون
زمین ہوئی تقسیم تداہیں پیا اندھیر جہانون

رل منصوبہ کرن تداہیں فیر طوفان جے آوے
ہرگز کجھ اساں تائیں نہ نقصان پہچاوے

اخیر بنیریاں کرن صلاحیں ایہ اتفاق ٹھہرایا
محکم قلعہ اک وسارو پتا قیامت پایا

جو نہ اوہناں سنگ وچالے بہتر برج بنائے
درجہ دارادہ برج تمامی خالے گول رکھائے

گویا باناں کرن ہماون ایڈی آہے بلی
وقت تجالت خبر پہچاوان اس گل اوتے جمی

اجے قلعہ نہ ہویا مرتب برج تیار دیواروں
اوہناں تدون پایا بدلہ بار جی سرکارون

زباناں ہو بان بدل تداہیں پہلی اک سریانی
ہو متفرقہ گئے تمامی باقی رہی نشانی

سب باناں اوہناں تائیں جبرائیل سکھایاں
ہو گئی زبان سریانی کامل قدرت سلیاں

بلکہ ہود پیغمبر تائیں سب بانان آدن
ترلیسو تہورا وتالی سالان عمر رعو تباون

دربیان ذکر سلرغ ابن عوؒ را

اسدے نام اندر بہی فرق باتاں وڈی گھوقا فون
ست طرح دے نام دسا سارغ مرد شرافون
سارغ ساروغ نالے شارغ لائے اسم سیئر در
سروغ ماریغ الئے سارغ السرع ہر اک نام معتبر
ایپر سند پکڑ طور بتون سروگ نام دسایا
اکنوں نہتہ سالان دے عمران ادی بہت تبایا
ناحور پیدا کہن تدا ہیں ایپر بعد طوفانون
لونسے دو ہو سال وبہائے رخصت الیں جہانون
معنے قاسم سارغ وچون لبندی لیون ہارے
ترلیسو بتہ سالان دی عمران سارغ مرد پیارے
داخل سارغ کنسب پیغمبر کہولان بات ناحورون
سارغ ناحور دا بیٹیا قصہ پہول شعورون

دربیان ذکر ناحور ابن سارغ را

ناحور ناخور بینون ہیدا اصلی نام تبایا
ادنا سی سالان عمران جیدم تارخ باہر آیا
ہور بنفال آہا لتن بیٹا اوہ والد لقمانون
داخل نسب تارخ کہندے تارج ہو بیانون
دو سو اٹھ سالاندی عمر اکم وزیادہ ناہیں
ذکر پیدائش آذر تریا پاک خلیل گاہیں

در ذکر آذر یا تارخ را

ستر سالان عمران تارخ جسدم ہوئی آہی
جد بنیان پیدا ہویا پاک خلیل الہی
ترہی بیٹے فیر آذر سندے اک ہاران بہادر
ناحور شہزادہ ہرنون چہوٹا دیکہو قدرت قادر
دو وین اوہ حقیقی بہائی ابراہیم خلیلون
لوط دسن ہاران بیٹیا پکڑ آن جو اس قبیلون

ایہو آذر تارخ نامی بت بناون والا | کاریگر استاد دہیر اجداد اوہا چالا

در بیان ذکر حضرت ابراہیم ابن آذر یا تارخ را

معنے ابراہیم نبی دے کہول سناواں تینوں | اب رحیم لفظی معنے دوہن دینا مینوں
بابا مہربان زیادہ معنے کہن صفاتی | شاید عار دی اندر کہیا رحم کیتا اس ذاتی
اکہزار اکاسی سالاں پیدا بعد طوفانوں | جمشید زمانے ہوئی تولد ذکر تاریخ بیانوں
جمشید زمانے خورد لڑکا وچ عہد ضحاکوں | ہجرت کیتی جید یہاڑے فریدوں اتفاقوں
بلکہ ماریا گیا حرامی کافر ناگاں والا | وڈا جنے ظلم کمایا فارس دیس کمالا
ضحاک زمانے دیس عراقی بابل شہر وچالے | نمرود حرامی شاہ دیاروں کہن روایت والے
بعضیاں ایہ روایت کیتی تابعدار ایرانوں | بعضے خود لکہن مختاری نمرود ابن کنعانوں
سنجاریب آہا لیندا اگوش بیٹا عاداں | عام ارم دا بیٹا سام نوح اولاداں
دعوی جس خدائی کیتا مشرک کافر بہارا | طرف اسی ناں تیر چلائے اینڈا جہل شمارا
حضرت ابراہیم دی خاطر چکہا اوس نے آئی | گلزار ہوئی اوہ اگ تمامی شرم ستائے اس پائی
تاہی کافر بابل والے نہ اسلام لیائے | خلیل اللہ تا ہجرت کر کے طرف حراں سدائے
اوتہوں مصر ولایت جاندا اساں بیٹا علوانوں | حاکم نامی اوس نے ملنے تابعدار ایرانوں
سناں ضحاک حقیقی بہائی نہ کر طول فسانہ | ضحاک ماریا گیا تداہیں فریدون زمانہ
طولیس بعضے نام بتاون سناں اصلی آہا | جنے بی بی سائرہ اوتے کیتی بدنگاہا
بیحد وانگ ہوئی سبہ دیہی جیدم اوسے تکیا | معجزہ ویکہ اوہ تائب ہویا اول سے نہ سکیا
رخصت کیتا سائرہ تائیں مٹہا بول ادابوں | ہاجرہ گولی اوسے بخشی حکمت رب دے ناوں
تا فیر مصر چہوڑ پیغمبر کیتا قصد کنعانوں | شام ولایت عمر گذاری فضل وڈا رحماناں

دیس کنعانے قبر مبارک حضرت پاک خلیلوں
ہاجرہ سنگ نکاح فیر کیتا قدرت رب خلیلوں

سائرہ تھیں اولاد نہ ہوئی تاں ایہ عقد پڑھایا
اول اجازت بی بی دتی تاہیں کاج رچایا

تا فیر صاحب نے دے پیدا اسمعیل پیغمبر
ذال نسب فی بحر اللہ خاطر جس اڈ منبر

ایہ پاک خلیل زمانے حاکم مصر والا
نام فرعون لقب شیطانی قبطیاں ہونہ کالا

حضرت موسیٰ نال مقابلہ جس فرعونے کیتا
ولید نام ریانے بڈیا قبطی نسلوں میتا

نال ضحاک حقیقی بھائی فریدوں آیا نے
ولید سناؤں پچھے ہویا موسیٰ نبی زمانے

دعوی جس خدائی کیتا غرق ہویا دریاؤں
منوچہر اوس زمانے آہا بیت کہلان الیس داؤں

منوچہر ایرج بیٹا ایرج فریدونوں
ساڈھے چارسی سالاں عمراں ہئی فرعونیوں نوں

اگلے فرعون یوسف دا الاقوم عملیق نسادان
قصہ پڑھیا لوط پیغمبر طالب حد پچھاوان

دربیان قصہ حضرت لوطؑ

حضرت لوط پیغمبر خاصہ بیٹا اوہ ہارانوں
ہاران نام آذر دا جایا تارخ لقب پچھانوں

حضرت ابراہیم زمانے نبی مکمل خاصہ
ہدایت شہر سدوم دی خاطر مطلب ایہ خلاصہ

چار لکھ سدومی کافر شہر چار برابر
ہر اک شہروں لکھ لکھ مرد آہے سب اکابر

وانگ شیطاناں وچ شیطاناں فاعل مفعول تمامی
لونڈی بازی جوین شوری کردے لوک حرامی

حضرت لوط نصیحت کیتی باز نہ آون کافر
ہوئے غرق سدومی سارے نہ کر گلاں وافر

بلکہ ہور کراں زیادہ آہے ہور سدوموں
اوہ بھی ہوئے غرق تمامی مشرک کافر دوموں

ایہ پاک خلیل الٰہی اجے زندہ آہے
اٹھ ہوئے فرزند خلیلوں کم زیادہ ناہے

اسحاق بی بی سائرہ وچوں خاص رسول الٰہی
اسمعیل ہاجرہ دے شکموں دوجا حیدری شاہی

لونڈی اک کنعانوں کیتی اسم ام قطورا
چھ ہاہیں شہزادے تس تھیں ہوئے کہولاں مطلب پورا

اسباق شوخ یقشان زمران ویکھ برابر چارے
مدین بانے مدائن سارے ویکھ کتاب اوتارے

ہور حال تے لکھیا ہے اصافت جہیان فرزندان
ذبیح اللہ دا ذکر اگا ہان تے صحہ ٹوٹ ایسو آتو لن
جسدم عمران پاک خلیلوں ہوئی ہے انہہ سالان
عمران جد اسحاق نبیدی سالاں سٹھ برابر
جسدم عمر یعقوب نبیدی ہوئی سال چہاہی
لادی دی جد عمر مبارک تے ہی سال چھتالی
عمر ترینٹھ سالاں پوری ہوئی جد قاہاتوں
ستر سالاں پوری عمران جد ہوئے عمرانوں
اکسو ویہہ سالاں تے عمران پاک موسیٰ دی ہے
دوڑ بہائی ہردون پیغمبر مریم جا جس عشیرہ
اکسو پنجہی سال برابر راقع وچہ تفسیران
یعنے ہتر موسیٰ پیچھے منوچہر ہویا تدا ہین
ہن ذکر اولاد یعقوب ہن بیٹے سندے باران
بی بی رحیل تائے لیا دو دین نسل ناحوروں
راحیلے تہین دو بیٹے پیدا یوسف اک پیغمبر
بیٹے چار لیا تہین ہوئے دو دین بکلیان بہنیاں
شمعوں اتے روبیل لادی تی ہور یہود ہ
یساخر اتے زبولون دانی ہور نفتالی
اتے باران وچون ہویا یوسف نبی پیغمبر
مصر ولایت اوس زمانے عزیز کہن جس تائین
مغرب دیسوں کیتی آہی اوس دا ونہ شادی

ذکر اسحاق اسمعیلوں دسیا دانشمندان
تیرہ پیغمبر جہتین قول حامی الفاقون
اسحاق پیغمبر پیدا ہویا وقت بڈھیپا حالان
عیص یعقوب تولد ہوئے دونوں مردا کا
لاوی جہیان ستے ہارے ایہہ تا قیاصی
قاہات تولد ہوئین اہی سند خاص نکالی
عمران پیدا کہن تدا ہیں عمر عالی ذاتوں
ہتر موسیٰ جا سب ہویدہ روشن اسم تمرانوں
ایہہ دنیان تے چہوڑ دے تا ہر گز فرق نہ کوئی
حضرت موسیٰ ہرون پہہڑی گوڈ کہندا او ویرا
خلیل الٰہی اگے ہویا وچہ کتاب تحریرا
خلیل ہابان عہد ضیاکون ایرج تدون تاہین
واضح کرکے کہیا ان قصہ جہیڑکر دچہ خباران
ناحور پاک خلیلے بہائی حقیقی ویکھ مشہوروں
امن تاہین حقیقی بہائی دیس کنعانے اندر
درست عقد وچہ اوس زمانے سانوں تکیہ کتابان
جہین بیٹے کر گولیاں وچون نہ کر گل بیہودہ
کا ذا شارہ جہین برابر باران سرت سہائے
یاس عزیز و کنعان جاکے مصر ولایت اندر
لقب وزنہ باخزانجی تے کرکہیا ذہنان تین
خواب بشارت عشق زلیخا مغرب دی شاہزادی

پہلے اسم روبیل مبارک پچھے آن وہ نایا
اِنّے فرعون یوسف والا مومن ہویا خاصہ
قابوس نام مسلب جسے بیٹا کافر مشرک ثانی
ہور فرعون جو موسیٰ والا نام ولید ریان ہے
مہتر یوسف دی فیر پشتوں اک پیغمبر بہارا
بیست سالاں پاک موسیٰ تیں یوسف توں اگے ہویا
ہیودا جسدا اسم مبارک بیٹا خاص یعقوبوں
سلیمان ہویا تیں بیٹا نبی شاہ کنعانوں
مہتر سلیمان بنیدا نسب نامہ ٹولاں
یشع ابن عوقید کہادی عوقید یوعر جایا
عشون نام عمیو دب جایا ذم باپ کہاتو
بارص نام یہودی بیٹا یہود یعقوب کنعانی
جالی سال رہی لت شاہی اوپر ردم زلیخا
پنج سی ہور چھتر سالاں اگے سلیمانوں
مہتر سلیمان پیغمبر شاہ شہنشاہ عالی
بلکہ سلیمان اولادوں تریسی سالاں توڑی
فرعون لنگڑا جس نے مالے شاہ خار یہودان
جیندم گیا خار جہانوں کیتن تا دستاروں
اوہ بھی مارا گیا میں شاہ یہودانوالا
بخت نصر جنگ دو بارے کیتا شام دیارو
بیت مقدس قصے والا شہر ویران کرایا

ہر م پیغمبر امت نادان احسن قصہ آیا
فرعون پائی فعل شیطانی جانب دوزخ واسطہ
اسپر قوم عمالقہ وچوں غرق ہویا وچہ پانی
اوہ بھی غرق ہویا وچہ پانی نہ کر طول فسانے
یوشع نام اوہ نون نے بیٹا وچہ قرآن شمارا
عوج نام عنق دا بیٹا جس نے مالے مویا
حضرت داؤد داؤسکے پشتوں فوبان ویچ مجبوبوں
اقصیٰ مسجد جس بنوائی قصہ ویکھ قرآنوں
سلیمان ابن داؤد داؤد لیشع کر بولاں
بوعز سلمون نے بیٹا عشون نتک پوجایا
ذم حصر ون دا ہی بیٹا بارص تیک پوجادے
عیص یعقوب اوسکے بھائی ابن اسحاق حقانی
تابع جن جنا ور آدم منکر لوک کمینے
مہتر موسیٰ لدسد ہاسے ختم کلام بیانوں
لدسد ہایا تا فیر گدی رحبعم پت سنبھالی
نیہتر سالاں ہور رہی ہے آخر گدی چھوٹی
اگے اوسنے کوٹھا دسنوں قبطیاں مرودداں
بخت نصر جنگ مچایا اگے شام دیاروں
صدقیا فیر خلافت پائی کیتا نہ سنبھالا
صدقیا تا شہادت پائی ظالم تیغ کفاروں
دانیال پیغمبر بند آلے بدہاسے سدہایا

اتے حزقیل پیغمبر کیتا قید کفاران
فارس جانب کوچ ارادہ تا کیتا بدکاران

سلیمانوں پچھے ہویا ایہہ سبھ سارا کارا
دوجی وار آبادا ہویا عزیر نبی چھوکارا

دانیال وفات مبارک پائی دیس عراقے
حزقیل دوبارے آیا دیکھ ہزاراں ڈاکے

حضرت ارمیا نبی خدا دا زندہ اوس زمانے
لہراسپ شاہ شہنشاہ کافر دیس ایرانے

اتے عرب دی سرداری معد بیٹا عدنانوں
بخت نصر دیس عراقے بابل شہر سہپانوں

ای برتا بعد ایرانوں ویری نال یہوداں
اقصے مسجد دی بنیاد بی سب کیتی مردوداں

چار ائسی سالاں سلیمانوں پچھے ایہہ کم ہویا
بخت نصر زور آور کافر کوسٹ جھماراں موہیا

حضرت ذکریا اتے یحیے مہتر عیسے نالے
بی بی مریم دھی عمرانوں جیہدی کرم نرالے

حضرت سلیماندی انساوں ترسے پیغمبر بہارے
مہتر الویب عیص دی پشتوں صابر نام پیارے

اک فرزند الویوں ہویا اوہ بھی نبی خدا دا
لکھیا اوسدا اسم مبارک ایہہ لفظ خطا دا

ذوالکفل نبی جنہوں کہندے ڈٹھا ہر کتابوں
اتے الیاس اوس زمانے قدرت رب و ہالوں

روم نام اوہ عیصے بیٹا جنہے روم وسایا
ایہہ پڑدتا خاص خلیلوں دیس یونان سنایا

اتے حضرت خواجہ خضر اوہ بہی اوس زمانے
آب حیات دے وہاں ل پیتا خضر الیاس لگانے

دو سے سالاں عمر مبارک ہوئی پاک خلیلوں
کم زیادہ کسے نہ لکھے پکڑاں ایس دلیلوں

قصہ ایہہ رسولاں والا تم کیتا ہین سارا
ذکر اسمعیل نبی دا اوہ پیغمبر بھارا

دربیان حضرت اسمعیلؑ

عمر ابراہیمؑ نبی دی ہوئی چھیاسی سالاں
اسحاق پیغمبر پیدا ہویا مرسل شاہ کمالاں

چوداں سالاں دے آہے اسمعیلؑ نورانی
اسمعیل اسم سریانی داخل نسب حقانی

معنے اسمعیل بنیدی لکھہ دیکھا دان ظاہر
مطیع اللہ اوہ رب جلیلوں دادا سرظاہر

اسحاقؑ نبی جد پیدا ہویا بی بی سائر تولی
بہی فرمان ہویا درگاہوں جو سائر فرمایا
تا فیر پاک خلیل آپ بنہا لک سفر دا
جبھجا کعبہ ہن وسادن اوس لگانے آئی
امر جنابوں جو نکر سانوں ہین حکم کیتا اودوں
دوہاں تائیں چھوڑ کریہیں جانب شام سدہانے
توکل اللہ صاحب آپے تھوڑی خرچی پلے
جسدم سارا خرچ نکھوٹا جان لباں پر آئی
ویکھ مصیبت ڈوڑی بی بی جانب ریگ پہاڑاں
خشک سیٹے ریگستانی لمے کوہ ہزاراں
کدی ذبیح اللہ دی جانب عشیاں کہا کہا آوے
یارب حل کر مشکل ساڈی تیں بن ہور نہ کوئی
ہو بیہوش گیا شہزادہ موکیاں جب دم وٹیاں
بی بی دکھ ویکھ نہ سکے ہویا دور سہاناں
جسجا اڈیاں حضرت لایاں سیر اونہاں نوں چھٹی
گویا کانگ پہاڑوں گجی ٹہاٹھاں مار دو ولے
جسدم تر ہویا سب جامہ پرلی اٹھ شہزادی
پانی پیتا سرت سنبھالی آئی ہوش دماغوں
جرہم ابن محطان قبیلہ اندر اونہاں ایاماں
معجزہ سن کے آئے سارے ڈٹھا چشمہ نوری
اجازت منگی بی بی کولوں وسان پاس تساڈی

اسمعیل نہ ہیرا تہایوں نالے ہاجرہ گولی
کرنا ان اوہ سبہ کم ضروری آہی بہت چھپایا
کنعانوں طرف حجاز سدہایا داداشاہ قمر دا
دے پانی کجھ خرچ اناجوں رو نبی فرمائے
ہن پیتی ستبہ رب حوالے اسجا بیٹھو دو دویں
ذبیح اللہ ہور بی بی ہاجرہ دو دویں اس لگانے
ریگ پہاڑاں سخت اوجاڑاں جگر کلیجا ہلے
بھکھ لگی ہور تنگ پیاسوں چلدوا نہ کائی
پانی دا کوئی کھوج نہ دسے اندر بار اوجاڑاں
بے امید ہوئی ہر طرفوں خار کنڈے گلزاراں
جگر پیارا پیا زمینے مشکل کون کھولاوے
ہاجرہ تیری کوئی نہیں لگانا کی سرڈی ہوئی
اڈیاں رگڑ زمینے سٹیاں چور ہویاں سب پہرایاں
نعرہ مار زمینے ڈگی کیتا ڈھول بچارا
جوش دیا ہے ہو مارو انگوں نہر نورانی چھٹی
پانی وگ گاہاں ٹریا ٹبے ریتاں تلے
ڈٹھا پانی مارے لہراں نہ کر بہت لگارے
اس گل دا ناچرچا ہویا معجزہ نبی جراعوں
بناس نواحی وسدے سانے جبراں وچ عواماں
کرنش کر اداپون بیٹھے صاحب حضوری
خرچ قتادا اساڈے ذمے لیتے صاحب اساڈے

پانی شیروں شہدوں مٹھا رل قیام کرائین
دیکھ اقبال کمال تساڈا ٹھیک یقین اساڈا
پھر یا دامن ہان تساڈا کہا واں اپنا پلہ
ذبیح اللہ تاکیتی آہی جرہم قبائیلوں شادی
جرہمی مرد آہے مردانے عرب اندر سرداری
باراں بیٹے بی بی وچوں ہین ڈٹھا اخبار وں
اسم ہر دالکھہ وچھا واں باراں بیٹے باقی
مدین اندر آلے طمنا سمعی وتا دبتا نادی
عرب ستعرب القب مبارک نسل اسمعیلوں
پاس کعبہ اوہ دفن ہتھے والدہ جتھے تہاوین

اسی تابعدار نت ڈاڈھے دکھ سہیں دو ہراین
چشمے زمزم دی ہن پاروں مطلب کی تساڈا
بی بی شرط شرائط قبولے بنیاں کم سوتولہ
عرب عاربہ جنہوں کہندے پاک بنیدی دادی
رہندا اسمعیل وچالے کعبے دی مختاری
یاراں خارج داخل نسب چلی اک قیداروں
زبیدہ مریادالے قطور ثابتا بندا ساقی
میاتا ثابت برابر باراں موزخ دسا دسا ندے
اکسو سینتی عمر مبارک ہوئی نبی جلیلوں
ظاہر حاجی قبر تہاڈوں ویکھ شہادت جاوین

دربیان ذکر قیدار ابن حضرت اسمٰعیل را

دو سو سالاں عمر قیداروں دو سو عورتاں کیتی
کسے تہیں اولاد نہ ہوئی لایا وس بتیرا
مراد جناں ایہ ظاہر ہووے نور محمد دا الا
تا فیر اوہ تابوت سکینہ سر قیدار اوٹھایا
عرب ولایت والیس آئے رخصت ہو کنعانوں
ایسر نبی ناصر چہ جوں فضل ہویا درگاہ خداوند

ایسر نسل اسحاق نبی تہیں بند پکڑی لیتی
تا فیر قوم جنات دے وچوں عقد کرایا تیرا
کردی حسد ہم بعض جماعوں جسم ہوسدت کمالا
اجے بیعتو بت پیمبر زندا اوسدے تہم پھرایا
حمل ڈٹھیاتے قیدار اگے داد اشاہ سلطانوں
جرہم قبیلیوں دادی سردار ایہ گل کہہ رکھا ہون

دربیان ذکر حمل ابن قیدار را

فوت فنیدار ہویا نا حمل صاحب بنیایں بنشار دروں ‌ ‌ داخل نسب حمل نہاون ثبت بعد شماروں

دربیان ذکر ثابت یا ثبت ابن حمل را

صاحب ثبتؑ داخل نسب پیدا ہویا غارون ‌ ‌ سعیدہ اوسدے والدہ کہندے فوت ہوئی تکرارون
اسپر جرہم قبایل وچون بی بی نیک سعیدہ ‌ ‌ ثبت دی ہو بات نہ لکھی ہر کتابون دیدہ

دربیان ذکر سلامان ابن ثبتؑ را

کجھ دسان نہ اوس الکھیا جسدا اسم سلامان ‌ ‌ داخل نسب اوسنون کردی سند کتاب تمامان

دربیان ذکر ہمیع یا لیسع ابن سلامانؑ را

یسع اوسدا نام بتایا ہمیع نقل کتابون ‌ ‌ موسیع بعضے لکھ سدے ہا فضل رب دے بابون
وجہ تسمیہ کجھ کتابون نام ہمیع کیون دہریا ‌ ‌ مردمیدانی دلیسیع وچ جیا جسم نورانی بہریا
سخت رعب جہیا اوسدا نہ کوئی سر ادہہاڈے ‌ ‌ سیاست دہشت ہیبت کولون ہر اک سیس نوائے
کوئی شخص اوسدے تلے زور وں ابین زمانے ‌ ‌ برجور ستم دہرن شیرینی دہمک شام ایرانی
جرہم قبائل وچون اوسدے والدہ نیک زنانی ‌ ‌ عمر تعداد نہ کسے دسی داخل نسب نورانی

دربیان ذکر اود ابن ہمیع را

اددا اوسدا نام سیاون والدہ نبی حمیرون ‌ ‌ ہر اک علمون با ہنر نامی صاحب وڈا تدبیرون
جیوں ہی طرح اوس خط نکالے اگے اگ سریانی ‌ ‌ فارسی ترکی عربی رومی کی گل کہران زبانی

دربیان ذکر اد ابن اود را

آواز بلند اجیہا اوسدا یاراں میلاں تیری — نبی سلموں والدہ لتدی ہور کیفیت ہا جہوڑی
آوازاں اوسنوں یا لیسی خاطر کہندے لوک تمامی — داخل النبیوں اوہ دیہا پڑ دادا نبی گرامی

دربیان ذکر عدنان ابن اُدّ ابن اُدد را

عدنان ہا تہیں لکہ وچ وڈی قیدار آدم تائیں — ٹھیک درست نسب نامہ ہر گز فرق جو نائیں
وچ انتہا عدنان توڑی سخت طعن وچالے — صحیح روایت کسی نہ لکھی ذیل فرمت والے
عدنان نام اُدد دا بیٹا اُدّ اُدد برابر — اوہ دی لیسع توڑی جاوے لیسع ہا ہمیع اکابر
ہمیع سلامان دا بیٹا شت اُن سلامان رلایا — ثبت یا ثابت حمل سند احمل قیدار پوچایا
وجہ التسمیہ ہن عدنانوں لکھ دیکھا ہا اوت اظہار — جن الس سب ویری اوسدے دشمن جانی دل بار
بلکہ انس مرد زور اور فارس وچ لیوں لگے — مقابلہ ہر گز کسے نہ کیتا جدم چڑھیا آگے
غرق ہوئے اوہ انسی کافر قدرت سبحن ہا رکے — بنی قحطانوں والدہ لوسدے سندیاں ہمارے

دربیان ذکر مُعَدّ ابن عدنان را

معدّ اوسدا اسم مبارک ایہ بیٹا عدنانوں — داخل نسب ٹھیک رہے ایت ایتھوں اہل ایمانوں
کنیت ابو قضا اوسدی لفظ معد دساواں — روح تازہ ایہ لفظ عربی حاصل ہا ت موکا داں
حسن زیادہ یوسف ثانی چہرا قمر نورانی — رستم سام نریماں کولوں مرد وڈا میدانی
بلکہ واقع اک لڑا لوں فوجاں نبی یعقوبوں — اوسدے مارن کارن آیاں وڈا ہاں ہر محبوبوں
ڈھول وچے جھنجھ مچ کہاوئی کسے لات ناناں — معد ضحاک ہا ہا درچالی ہوئے تیز روانان
تیغاں دہروہ بہادر لیتے چہر مٹ ہا یا خیلاں — رخ زیادہ خبر نہ کسے بجلی ہا تھ ابسلاں
کالی رات گھٹا لوہ بجلی چمکن سبھے کھبے — خونی شیر دلیوں للکاراں ہر سو ہا ہر نے لبھے
چہرے لالی وڈہ گلالوں جسم تمامی رنگی — پکے سرخ انار قندھاری سانگاں شربت منگی

نٹھے بندے عبد کنعانی متھا سر توڑا کے ۔ اوہناں فیر شکایت کیتی پیش پیغمبر جا کے
اسہیں وڈہ خجالت ناہیں بہو غالب آئے ۔ ویردن نظراں طرف اساڈی ہو دتر ہائے
اساں خواری بہت اٹھائی نسل اسمٰعیلوں ۔ بددعا کرو حق اوہناں مطلب ایس دلیلوں
پیغمبر بددعا دی خاطر ہو بیٹھا دو زانوں ۔ جبرائیل فرشتہ نوری نازل تد ہیچھا نوں
ہرگز بددعا نہ کرنی ہر گز رختم نبیاں ۔ معدّ دی پشتوں پیدا ہوسی کر سی ردشقیاں
بیٹے چار معدّ دن ہوئے ہیا دو دسایاں ۔ نزار ایا رخاک مالک لکھیا سہنا بہایاں
قضا یمہ اتے فیضی یار و صاحبزادیاں ہائیاں ۔ والدہ تسدی بنی عدنانوں باباں طول و کایاں

دربیان ذکر نزار ابن معدؑ

داخل نسب نزار بہادر بیٹے چار نزار دن ۔ مفر داخل نسب وچہ خارج ترے شماردن
مفر ذکر اخیر اوہنادان آدی سمجھہ عوامان ۔ اسم مبارک دا لکھیاں سند کتاب تماماں
ایاد ربیعہ اتے مفر انمار برابر چارے ۔ ہر تہیں وڈا ایاد دسادن اوس قبائل بہارے
کعب نام ماننہ دا بیٹا جسنوں کہیں ایادی ۔ سخاوت کیتی نام وڈہا یا دیس حجاز آبادی
قیس نام ساعدہ دا جایا تس مشہور فضیلت ۔ وڈا فصیح اوہ عرب ولایت جستہیں وچ بہخیلت
اتے ربیعہ پت نزار دن دو بیٹے تس نامی ۔ اسّد اک صبعتہ لکھیا دوئیں صاحب گرامی
اسّد تہیں دو بیٹے ظاہر اکدا اسم جدیلہ ۔ جدیلہ دا پت وائل نوری نامی مرد رسیلہ
وائل تہیں دو بیٹے بیدا الثعلب بکر لوکو رکستے ۔ بکر وچوں فیر کلب قبیلہ بکر قوم فتوری
مر قیس اکبر اتے صعریت نامی اتسد ویر ۔ بنی حنیفہ شہر یمامہ نسل بکر اودین
سیلمہ کا فر بکر قبائل خالد نال لڑایاں ۔ زید شہادت تہاں پائی ابن خطابوں سایاں
اتے عجز اوسدا جایا ٹھیک ربیعہ ادا ۔ ساکن خیبر دیس پہاڑی بنہ کر بات زیادہ
قارظانی ہور قبائل اکثر دیسیں وچ جیا ۔ اہیر بنی بکر کہاون ربنے ہیڑ دہ تجیا

ہور جساس مرہ دا جایا مرہ پت شیبانی
شیبان ابن بکر کہا دے وائل تیک نشانی

ضبیعہ ابن ربیعہ قبائل بہت ہویا نامی
مشنش شاعر ایسے خون جیتون ہمکن شامی

ربیعہ تہین ہور پنج قبائل لجیم نمر لیائے
عجل سدوس لیے لہازم پنج برابر آئے

بنی عبد القیس قبیلہ جہیوان لوک تباندے
ہر اک فرقہ لکھہ دسایا سبہ دے نام لباندے

چوتہا مصے انمار نزار دن ڈال قرعہ سمانی
یمن ولائیت کرن گذارہ لقب عرب یمانی

دربیان ذکر مضرّ ابن نزار را

مضر دے دو بیٹے آہے نسبا ک الیاسون
ایہہ ذکر قیس علیا نے علیا ابن اناسون

ہوازان والے لوک تمامی آہے قیس علیا نون
ہور سعد ایہہ ابن بکر بکر ہواز سبہا نون

سرور عالم شاہ رسولاں جسجا پرورش پائی
دائی حلیمہ قیس قبائل کر اسوار سدہائی

بنی کلاب قیس قبائل حلب ولائیت رہندے
صالح ابن مرداس نامی عرب دے والے کہندے

بنی عقیل ابن قیس موصل دی سرداری
بنی عامر لے صعصعہ جماعت زور ادہاری

بنی خفاجہ ابن قیس دیس عراق وچالے
ادس دیس اندر سرداری عرب کسی نکالے

بنی معاویہ بکر قبائل بکر بنی ہوازن
دربن صمہ قیس بکر بن واقف ہر رازون

بنی ہلال ہور بنی ثقیفہ شہر طائف اندر
ایہہ سبہ قومان قیس دی اولادون کر بہت اوڈنبر

عمر نام منبہ دا بیٹا منبہ بکر ہوازون
نامی مرد میدانی وڈے ایتر نظر شہبازون

باقی ماندہ ہور قبائل لکھہ دکہیا وان سارے
ایہہ ایہہ سبہ قیس دی اولادون فتح رتے جن مارے

بنی نمیر بنی باہلہ مازن بنی غطفانون
عیس قبائل بنی غطفانی رتبہ دہ جہانون

بنی اشجع ہور قبیلہ قبائل بنی سلیمون
بنی ذبیان بنی فزارہ فرحمند با تعلیمون

بنی ذبیان ہور بنی قیس نوں چار سالاں لگ لڑی
جنگ مچایا ہے ہزاراں ویرن والا کہنہ موڑی

بنی عدوان جدا قبیلہ عدوان پت عمر دا
عمر ابن قیس علیہ نوں ذکر ہو کایا ہر دا

عدوانی لوک اسلاموں یکی تلت براہیموں — ساکن شہر طایف والے وہم نہ کسے غنیموں
حعیین نام خدیفے بیٹا اوہ بدر دا جایا — پیش پیغمبر شہر مدینے وچ اسلام لیایا
منافق ہویا اوہ حرامی لیاں سنگ یہوداں — بھنے اونہے لوک دگاڑے اہا دلنا مردوداں

دربیان ذکر الیاس بن مضر را

الیاس تھیں دو بیٹے ہوئے مدرک داخل نسبوں — طابخہ جدا اسم مبارک خارج نسبوں جبوں

دربیان ذکر مدرک ابن الیاس را

مدرک دے دو بیٹے نامی خارج نسب ہزیلہ — ابن مسعود عبداللہ ہزیلے جایا نامی مرد رسیلہ
مرد خزیمہ داخل نسبوں دادا سرور عالم — نامی جیت چلاکی یادہ ایہ گل ہر نوں معالم

دربیان ذکر خزیمہ ابن مدرک را

خزیمہ دے ترے بیٹے ہوئے داخل نسب کنانہ — ہوراں اسد دووین خارج نہ کر طول فسانہ

دربیان ذکر کنانہ ابن خزیمہ را

جیہیں بیٹے نسل مرد کنانہ شہر بہادر یکے — نضر داخل نسب مبارک ہور خارج ہین تکے
مالک عامر ملکان عمر شمار عبد منافوں — ہر اک مردوں ہر قبایل حاصل ہے کی لافوں
ابو ذر غفاری ہویا مالکہ عبد منافوں — عبد مناف کنانے بیٹا شان وڈا کوہ قافوں

دربیان ذکر مالک ابن نضر را

نضر تھیں اک بیٹا پیدا داخل نسب سوہنی — مالک تسدا اسم مبارک ہور پت نہ کوئی

دربیان ذکر مالک ابن نضر دا

مالک ڈگھرا کو بیٹا داخل نسب والا   فہر اوہ سدا اسم تبارک عرب دے لائیت بہالا

دربیان ذکر فہر ابن مالک دا

فہر تہیں ترے بیٹے ہوئے داخل نسب غالب   اول جس قریش سدایا میرا ایہ مطالب
ابن سعید مغرب والے نالے ہور فقیہیاں   فہر اکیوں قریش سدایا کاذب سیر بتہنیاں
ہمیشہ اسنوں شوق شکاروں ہند الجزکنارے   جویں لانبہ وچہ دریاواں اپناں دن گذارے
لانبہ لوں تاکہیں قریشی مچھی نظر شکار دن   ہی فہر دا نام ٹہرایا صاف قصہ اخبار دن
دوم روایت جرہم زمانے جرہم فساد اٹھایا   تکڑے ہوئے اسمعیلی ہر لوں سد لیایا
معنے قریش کٹھا کرناں لانبہ مچھیاں تائیں   اوس اکٹھا کیتا ٹبر بات برابر سائیں
جو اولاد فہر تہیں ہوئی اوس قریش سدایا   ابو عبیدہ ابن الجراح حارث دا بیٹا آیا
غالب محارب اتے حارث بہائی ترے حقیقی   والدہ لشدی مطر قبائل قول لکا تحقیقی
یعنے حضرت ابو عبیدہ اصلی فہر اولاد دن   آہین پیغمبر شان اگاہین دشمن دے فساد دن

دربیان ذکر غالب ابن فہر دا

غالب تہیں ترے بیٹے ہوئے ڈٹھا ہر اخبار دن   تیم خود اہم ناقص فرقن خارج نسب شمار دن
لوی داخل نسب پیغمبر ٹبر مدرک والے   والدہ اوسدا [illegible] دادا رہین حجاز دے

دربیان لوی ابن غالب دا

ہاہیں ہمیشہ لوی وچوں کعب عزیز شنا پائی   خارج عامر تیغ بچا ترے ہاہیں حقیقی بہائی

خدیمہ سعدا تی حارث عامر ہور اسامہ
لوی مراد صحی لائی کولون بکری ڈبہ گائیں

خزاع قبیلیوں والدہ تسدی لا سوہنی جابا
تشبیہ دشمنوں ہین حیوانوں دسان تریتایں

دربیان ذکر کعب ابن لوی را

کعب تہاین ترے بیٹے پیدا پوری سند دساوان
ہصیص عدی دودین خارج اولاد ہصیص لیے
عمرو نام اوہ عاصے بیٹا ہصیص اولادن دپایا
سعید رض نام اوہ زید بیٹا زید رض ابن خطابون
والدہ تسدی بنی خزاعون لکھیا ہا علما دا

داخل نسبوں جسبوں عامر باقی دو ہٹاوان
ابی امینہ دشمن سرور کافر سخت شدادون
عدی دادا شاہ عمر رض دا جس اسلام دہایا
سارے کامل ہر حضوری عزت پاک جنابون
ذکر مرہ برکت سرور محکم ہھدا دہٹاوان

دربیان ذکر مرہ ابن کعب را

مرہ دے ترے بیٹے آہے نسب تیمی کلابون
ابوبکر تیم قبیلہ طلحہ صاحب دو دین
ابوبکر رض دا اسم عبداللہ ابن ابی قحافہ رض
حضرت طلحہ رض ابن عبداللہ عبد تیت عثمانون
کعب سعد سے تیمی وچ رلیا سعد تیم کہاوے
ابوجہل ہا ہور حضرت خالد رض نقطہ قبایل آہا
جیمہ والدہ عمر صاحب دی عمر زید رض خطابون
خالد رض ناعم وکیمہ بیٹا ولید مغیرے جایا
عمر ناعم مخزوم دا بیٹا مخزوم نقطہ دساندے
والدہ جدو سہمی نقرا اولادوں ہٹا ہر کتابون

تیم نقطہ یا فیر نقطہ معقط اسم جنابون
نسب نامہ چاران شاخوں دل لگے گل دین
ہر ولایت دسین ہمیان وا ہ قصتوری نافہ
عثمان عامر دا کر بیٹا عامر کعب پچھانون
اوہ تیم مرہ دا بیٹا عالی رتبہ پاوے
بنی مخزوم قبیلہ بہارا ہور دسو کوئی راہا
ابوجہل دی اوہ ہمشیر روشن چن گلابون
مغیرہ ابن عبداللہ نوری ابن عمر دسایا
نقطہ ناعم مرہ دا جنیان راوی رخ لگاندے
ذکر ہن کلاب ہٹاوان منگ عاجنابون

دربیان ذکر کلاب ابن مرہ را

بیٹے ترے کلابون ہوئے دو خارج کر نوردن　قصی داخل نسب ہمارا او کرنی بات تہورون
زہرہ جیدا اسم مبارک خارج نسب دا لا　بنی زہرہ مرد زوراور ٹہیک درست مقالا
حضرت زبیرؓ لے تے سعدؓ وقاصے جایا　عالی رتبہ وچہ اصحابان فارس دلیں دبایا
عبدالرحمن ابن عوف ابوزید بولانے　عشرہ مبشرہ دا ایہہ وچون ترے صحابے لیاندے
حضرت آمنہ والدہ سرور نبیؐ زہرہ وچون　ویہہ بیٹے ابن عوف دے ہوئے تلے زبے گل اوہنا دی سچہون
ترے عمرؓ دو سالمؓ آہے اک بلالؓ لیاندا　ہور مغیرہؓ اک حمیدؓ اسمٰعیلؓ بلاندا
ابوبکر محمدؓ یحییؓ ابراہیمؓ نورانی　زید سہیلؓ ہور عبداللہؓ رکہہ عثمانؓ نشانی
سعد دے ترے بہائی حقیقی در حقیقت چارے　عمر سعدؓ عامر عقبہ ہر اک نام پیارے
نسب نامہ سعد وقاصون نالے صاحب زبیرون　لکہ دساوان سمجہہ آدی منزل مکے خیرون
سعدؓ نام وقاصے بیٹا وقاص مالک جنیان　مالک ابن اہیب کہا دے ہر کتابون سنیان
اہیب ابن عبدمنافون زہرہ ابن کلابون　اسج النسب نامہ ختم رکہہ امید وہابون

دربیان ذکر قصے ابن کلاب را

ترے قصی تہین بیٹے ہوئے نسب عبدمنافون　عبدالعزی ہور عبدالدار خارج نسب شرافون
ام خدیجہؓ حرم پیغمبرؐ خویلد دی اوہ بیٹی　نیک زنانی نیکان وچون پاکان سنگ سمیٹی
ورقہ نام اسد دا جایا اوسدا اچہرا بہائی　عالم فاضل صاحب توریتون عرب ولایت سائی
معنے قصی قاضی کولون مخفف لفظ بنیان　بنی خزاعہ جس نکالے مدد کیتی جنیان
بنی خزاعہ جانب سرور قبیلہ رلیا　بنی بکر طرف قریشان سارا اٹہر گلیا

دربیان ذکر عبدمناف ابن قصی را

کامل باران بیٹے آہد سے صاحب کرامت والے
ہر اک دا ایہن اسم مبارک لکھان ایس رسالے
عباسؓ حمزہؓ پیش پیغمبرؐ صاف سلام لیائے
حضرت حمزہؓ جنبل معقوم ایہ حقیقی بھائی
عباسؓ وزارا تے قعلم بابی اک بنانڈی
زبیر عبداللہ ابوطالب اکتب بیبی جہارے
ہن اگاہان حسبون نسبون خاص نکھیڑ اکرئے
چار تہے فرزند نزارون مضر بیدا دادا
فوت نزار ہویا تا رل مل جھگڑا کیتا بھایان
ایہن رسم عرب ولائیت بہی قریشان آہی
الیاس نام مضر دا جایا نکہہ گل ودہائی
مدرک دا فیر پتر خدیجہ مرد دلاور سوئی
کنانے دے گہر نضر پیدا دا سرور عالم
مالک دے گہر فہر جمیان غالب پیدا پوتا
کعب وڈی لیاقت والا دجیا عرب ولائیت
کلاب مرہ دے گہر جمیان ہتہ سخاوت پایا
مناف قصی دے گہر فیر ہویا پیدا ہتہ سخاوت قائم
چار اسدے پتر بیٹے سندے عبدالشمس وڈیرا
نوفل مطلب اتے ہاشم ہنجی برابر چایے
فوت مناف ہویا تا ہاشم دسن نام ڈہایا
عبدالشمس اتے ہاشم کیون اکہٹے جنمے یروں

یاران خارج اس عبداللہ داخل نسب ہمارے
دو مومن ہور باقی کافر طبری سند نکالے
باقی ماندہ ہور تمامی دوزخ طرف سدہائے
یعنی والدہ اک سنانسے ہرگز شک نہ رائی
حارث ابولہب قریشی سنان اس لیائی
والدہ اک ہناندی آہی باران ختم ہمارے
بات کہتوں ایہ ظاہر ہوئی دیکہہ رسالہ پیچھے
نزار رسند اوچ اوجاران کمے کم زیادہ
اک نجومی جانب نجران ضدان حسن سہایا
حکم کاہن کسے اوہ میں اوجہل وڈہی گراہی
الیاس فوت ہویا تا گدی مدرک بہہ آئی
جد خدیجہ لدسدہا نان بگ کنانے ہوئی
نضر نام مالک دا بیٹا ایہ گل بیرون عالم
غالب نام لوی دا بیٹا کعب جہنگیے وٹا
فوت ہویا فیر تہہ جمیان نامی تیر نہایت
قصی جمیان جد ہمارے وسین نام وڈیا
رودی ڈولے بہت غریبان ہمی طبع ملائم
سفیان عثمان دے دا جد دا سنج مرد دلیرا
اول اسم ہاشم دا عمرو اون ہن لبہے
جو شہر بدیا اسم قصی دا سب کتابون پایا
خاطر رل کر ان سہانان ہتہ ڈہان دا اخیر وقت

مرحبا اوس شاہ دے تائیں جا دل نام دھرایا
جیکر قتل کیتے کجھ لڑکے لوہاں ہی فنا پڑون
اصلی مطلب سر جمالہ ذکر سرورؐ والا
اکدن مائی سرورؐ تائیں پا جھولی پر چلے
پکھ اسرور وده گلابوں نور وسے رخساروں
تاب حسن دی جھل نہ سکے گوہڑی نین نورانی
اندر اوہ پردے نوری ناگ کمان چھپانی
چیلیاں والے مو مبارک متھا بہت کشادہ
کتف کشادہ سینہ چوڑا اوس بہت صفائیوں
کانگ حسن دی مٹھے شاہاں نور تجلے لاثان
اکواری جو کرے زیارت دوناں عاشق ہتھوے
پیاری صورت ہر نوری تکی ست ہو بنا ہزاروں
ہو رہا ہس نہ اہا کوئی دوتی ملک وکھیالی
اسے مائی ایہ بیٹا تیرا شاہ رسولاں ہوسی
نام محمدؐ اس دا رکھیں اسم برکت والا
مائی صاحب ہوئی تعجب صبح اوٹھ سویرے
عبد المطلب کر لے مناجاتاں کرنا تو والا
چھیاں مائندے سرور آپے مائی گندسدی
فیر عبد المطلب سدیا دائی حلیمہؓ تائیں
دائی حلیمہؓ دے سدائی گودی شاہ نگینا
اک جانب دا دودھ ہمیشہ بیٹے نوں پلاوے

فرعون نے قیانوس جہاں کیڈا ظلم کمایا
دشمن سارگی پیدا ہوئے کی حال گفتاروں
کھول شتابی نہ کر گلاں لاموںنہ شرح پیالا
دودھ پلاوے راضی ہووے چھاتی نال لگاوے
سرخ لباں ہر ستی اکھیں گول چہرا رکاروں
نک بلند عجائب سوہنا گول پری سلطانی
بال ایانے ڈھلے پہاڑوں ایہ چلو چھانی
گویا چڑھی کانگ حسن دی نہ کر بات زیادہ
حسن زیادہ شاہ رسولاں جتہیں وده خدائوں
والے دیکھ ہو دن مستانے کجن رحمت شاہاں
دیکھ دیدار نہ ہرگز رجے جدا اکھ نہ جیوے
مائی صاحب لا گل ہے ہی بوسے رخساروں
نرم طبیعت سخن ملائم شیریں بات نکالی
دلبس سبھے ہو فتح دلیں نہ کوئی پیش کھلوسی
ایہ گل کہکے غائب ہو یا لگے گھر اوجالا
عبد المطلب اگے گلاں طالع تس اگیرے
محبت چاچیاندی تا ہوئی اگے کہن ٹالا
دادا عبد المطلب زندہ پر دشمن صلعب بائی
کرکے کجھ تنخواہ مقرر ساڈا اپت لجائیں
دیسوں کڈہ پردیس وکھایا شہر لیا سن بدنیا
تیر دان جو جتی طرفوں سرحد پر دشمن باوے

کرے حرص نہ سرور کیتی جانب اگے قناعت
ٹرن پہن دے لایق ہوئے جاون جانب بار الٰہ
اکمد بھائی ٹرے سرور عالم اہڑے نال سدھائے
شکم مبارک پاڑ شتابی پتہ کڈھیا باہر
فیر لگایا اوس ٹکانے قدرت دیکھ ربانی
فیر اوہ شکم درست کرکے دووین غایب ہوئے
عرصہ حضرت وچ نہ رہیا پانی زرد یاراں
دائی حلیمہ دا اوہ بیٹا نٹھا ویکھ تماہان
کہیا آگے مویا بھائی آ جوڑان سل کوٹھا
ایہ گل سنکے جھوڑ لگانوالے ہوئے لوگ اکٹھے
دیکھ سلامت حضرت تائیں پئے بہن کھلوئے
شاہ رسولاں اول آخر جو کیفیت آہی
بھی کہیا میں زرد نہ ہویا جو نہ دہرتی چڑھیا
فیر کہیا درنج دائی تائیں جھب پچھانان سنگی
مت خون لگے سر تیرے اسیں غریب نمانے
دائی حلیمے سدھائی کر گدھاں دی اسواری
اس تھیں پچھے ہور اک گل جمعے سرور آئی
حمد امین امانت والا اوہ بیت وچ سکے

حمد بیان رب دے صبر تا معجزہ وڈا نہایت
نال چراون تے گھر آون کھیڈن نال پیاراں
پکڑ لٹایا حضرت تائیں دو فرشتے تے ٹے
پانی زرد نچوڑ تمامی دھوتا اوہناں ظاہر
چار دفعہ ایہہ پتا دھوتا حکمت پاک رحمانی
سرور عالم وچ حیرانی اپرے اوٹھ کھلوئے
نرم طبیعت سخن ملائم فضل وڈا اس کارن
روندا گھر دی جانب آیا سر پر دسکے پاہان
ڈٹھا دوہراں میں کھلوکے سٹیا کرا اوٹھا
سن کیفیت بے ہتیاراں طرف جنگل دی نٹھے
پچھن لگے کہو کیفیت اوہ کت غایب ہوئے
سب سنائی پتا نہ لگا اوہ کت ہوئے راہی
ایہ گل سنکے معرکہ سارا اگلی قدی مڑ رہیا
باپ ہویا ہور دا دا زندا یاراں چاچے سکے
اوہ قریشی مرد بہادر ہر اک اوہناں خانے
پاہاں مطلب دے ہتھ دتی کہی کیفیت ساری
اوس کہیڈا پا سرور تائیں واقدی سندپائی
اول احمد نام ٹکایا کڈہ کتابوں تیکھے

در کیفیت حکایت چاہ زمزم را

ہور یاد آئی گل ہنیون جاماں پہلے چھپا ہاں
چشمہ زمزم غائب ہو یا تہیا نہ ہر گز لگے
اسمٰعیلون جیجے چشمہ موت توڑی جاری
یا فیر شامت بت پرستی عملی مشرک ہلے
چشمہ زمزم اوس ڈکانے سارے باتاں کرنے
عبادت رستہ جد خلیلون چھوڑو تا مردودان
ایہہ بھی خبر تر سادی تکے بیش قریشیان
کوئی یقین نہ کسے آوے ایسے غافل ہوئے
وانگ بلوچان ہور پٹھانان روٹی دین مہمانان
کر گل اگون مطلب والی شاہ رسولاں دادا
حضرت ابراہیم مثالے جے دیوین قربانی
ذبح کر عبد اللہ تائین سند ر بیٹا تیرا
عبد المطلب اوٹھ کہلوتا کرے تعجب خوابون
اے مطلب کیون ہو یون غافل کہندا بندا کوئی
تیجی راتی خواب بشارت ایہی عمل نہ کیتا
حضرت مطلب کہیا بندا ہئین چشمہ تیا نہ لگے
یین ہوواں قربان جنابون ہر دم صدقے تھیواں
اک عبد اللہ بارہاں بیٹے میرے حاضر سارے
کہنے والے ایہہ فرمایا دساں تیا نشانی
اوتھوں ٹہو چشمہ زمزم آپے ہوسی ظاہر
عبد المطلب ایہہ گل سنکے صاف مکان کرایا

دو و ذبح دا ایس ہاں بیٹیاں کیون کیا بادشاہا
کیا باعث ایہہ کمل مقالاں فیر کرملی اگے
جرہم زمانے ٹھیک روائیت پئی مصیبت بھاری
لات عزا داہر جا جیہا اصلی بات نکھارے
معجزہ حضرت اسمٰعیلون گل چھپی کن ہارے
زکات نماز نہ رکھن روزہ او جہڑا ابو دادان
شاہ رسولاں سیکون سید افخر و ڈا دادر و تخان
اک سخاوت والا بیتہ کمران بہن کہلونے
دیس پنجاب اتے رسم ہمکانی بھی کہنے بند ملکانان
عبد المطلب راتی ستو تا غلبہ نیند زیادہ
چشمہ زمزم ظاہر تھیوے تیری رہی نشانی
جاری دن قیامت تائین رہسی اک دیہرا
رات دوجی فیر ایوین سفنہ حکم رب دا ہاکون
نام تیرا جگ روشن تھیوے کم کرسین جوئی
پت عبد اللہ دے قربانی زحل کہون جیتا
آب زمزم کہڑی تہا دین جیتے گے بن لٹے
جے کم ہووے سرے یاردن تا جگ اللہ جیوان
نام اللہ دے کراں تصدق ایہہ کم سہ تمدے
گوہ چشمہ زمزم اُتے جا گہہ ویکھ فسلاہانی
مٹھا پانی وانگ شہو ہارے سرد مرآوے باہر
آب زمزم ہو یا جاری لوکاں گھیرا پایا

بی بی صاحب بنت اوڈیکان ہکی ڈٹھہ جیڑی
سایا سر تے بدل کرد اذرہ دہوپ نہ لگے
عاشق ہوئی سرور اُتے اصلی او سد بہاگے
میسرہ بھی تک کے کیفیت جو کجھ ڈٹھا سہون
تا خدیجہ سرور اگے مطلب غرضان کہوے
ہین امانات نہ کیتی تیئون ہر دم چاہان
حسن تیرا اج ڈٹھا ہان بارے کہڑیاں نورانی
سر میرے ہن کوئی نہ رہیا خاوند دیندا نے
تا فیر سرور تُدلوچ سبہ کیفیت ہوئی
بی بی صاحب اُس ارشادون کہیا نسبت لائی
پا فراغت روٹی کو ہون لاڑا وچ بہایا
سبہ قریشی راضی ہوئے کتی عزت کہادی
ہرکتا ہون اُنہوں نے صاحب زادیاں چارے
ترے آ سے فیر صاحب زادے قاسم طیب طاہر
حضرت فاطمہ ہر تون چہوٹی بعد وفات سُونے

ہر سبے افسر شاہ رسولان سبت اکمہ اولارے
خدیجہ ویکہہ تعجب ہوئی وچ کہلوتی اگے
قریشی مرد جوان رنگیلا بدن جہے دل پارے
امانت وچہ نہ پائی خیانت ہرا کبات نکانون
سبہ قریشی بیئون چاہن کن پی گل ہر دے
مال متاع دولت دا فر کر قبول اساہان
میرے جیہی ہور نہ لبہے تیئون نیک زنانی
دیانت دالا کوئی نہ لیا دوچ فکر سبہ لئے
سبہنان کہیا ہور کی چاہیں جے جن دی جہولی
باپ خویلد نون تاں سدیا سبہ امیر بلائے
ورقہ نام نوفل دا بیٹا جس نکاح پڑھایا
کہین محمد اے ایہ لائق ٹہیک سدا گزادی
رقیہ ام کلثوم تے زینب فاطمہ بخت سوارے
اے پرورے بال ایانے سبہ متعلان طاہر
چہیں مہینے رہی او زندہ اور ڈک سفر قبولے

در ذکر حکایت سنگ اسود را

ہور قریشیان شور مچایا بیٹہ اسود باروں
اک آکہن سنگ اسود سی ایس ٹکانے دہر سان
پیچھے ہوے اسیں رکہسان کون اساڈے نالے
نام ولید مغیرے بیٹا اوہ تد دن فرماوے

چار قبائل اندر مکے جہل وڈا تکرارون
ہور ہوے ایہ اسی کہائیں تینان سکو مر سان
جتنے بکے کم اساڈا سالے جا دن بہلے
محمد آہین ٹہراوان منصب عمل کہہ سوچ آوے

بولیا سنکے تاں امینہ اسے محمدؐ آمیناں ن — ہر اک دا ہتھ تیغاں آتے چھیڑک مرن پینان
کرناں بیتیں انصاف پکیرا سبھ راضی ہو جاون — خونی تیغاں آپسد لوجہ ہرگز نہ اوٹھاون
سرورِ عالم ایس ارشادوں چادر لاہ وچھائی — سنگ اسود تاں آپ اوٹھا کے اوستی دھر یا سائی
فیر چوہاں قوماں تائیں کہیا نبی ہمارے — چاری پلے چار قبائل رل اوٹھاون چارے
اس ارشادوں راضی ہوئے اوہ قبائل چارے — سنگ اسود رل اوٹھایا سرورؐ دہتر پسارے
درحقیقت اوسی مقاویں سرور آپ ٹکایا — قبطی چھت بناون والا مصر دیاروں آیا
تختے بحروں آندے آہی توڑ جہاز پوراناں — ملے لکڑی چھت نہ لائق اوہ گھر پاک ربانان
کعبہ دوئی وار درست ہویا نبیؐ زمانے — اول مرمت شاہ خلیلوں پکی سند قرآنے
بارش ہاروں چھت شکستہ بنیاں تیجی واری — بیٹر اجنگ حجاج اوٹھایا کر کعبہ مسماری
ابن زبیر شہادت پائی اوس حجاج حراموں — اسیر عبدالملک زمانی لشکر چڑھیا شاموں
عبدالملک یزید حرامی ظلم برابر ہر دا — شاہ حسینؓ اوس شاہ عبداللہؓ بیٹا نیک عمرؓ دا
بلکہ کربل شہر مدینے جنگ ہا جرا انصاروں — مسجد نبوی دی ڈاڈی تیغ یزید چماروں
اک ہاچوی ہزار شماراں مومن لوک بھلیرے — حجاج حرامی قتل کرائے دساں اگے شیرے
عمر کہاں ہاچھوڑ حراماں شامی سخت کمینے — باجھوں عمرؓ و عبدالعزیزوں سگ ہلکائی دینے
ذکر نبوت شاہ رسولاںؐ اگوں ظاہر کریئے — نازل وحی کویں اسماناں قلم درست پھڑیئے

دربیان ذکر وحی آوردن جبرائیل با محمدؐ مصطفیٰ آرا

جدم عمراں پاک نبیؐ دی چالی سالاں ہوئی — آثار نبوت والی ظاہر ہرگز شک نہ کوئی
کوہ حرہ وچ کرن عبادت اوہی رات اکیلے — ہمیش طریقہ اللہ اللہ سبب بنایا مولے
ربیع الاول خاص ہمیشاں سند پکڑ پکیری — سرور ساڈا رات ہمیشہ جاوے کر دلیری
اک دن کوہ حرہ دی چوٹی بیٹھے وچ سویرے — شاہ مشغول عبادت اندر آکی آواز چوفیرے

خلعت پکڑ نبوت والی مین آیا درگاہون — جبرائیل ہی نام ہمارا سبہ نبی اس راہون
دور کہلوکے وحی ملائیک تا آن نظارا — حضرت لرزہ کہاکی دوڑی جانب گہر شمارا
بی بی خدیجہ تائین کہیا سردی مینون لگی — تو شک سٹ شتابی اوتی واشمالی دگی ؟
میری ہوش حواس قایم مینون جن ڈرایا — بی بی دیوی سنکے پلہ سر جہولی وچہ پایا
دوجے روز اوٹھ سویرے آسن نبی جمایا — نیداساگی وگیا آوے حضرت سر اوٹھایا
جبرائیل پر کہلارے ہویا نبی پوشیدہ — بغلاندر یوچ پکڑ دبایا سند لستہ دیدہ
اوہ خوف نہ رہیا کوئی کہل گئے دروازے — جائی سالون ہیش نہ ڈٹھے سبب بعثتی تازے
جبرائیل تا فرمایا وحی نبی مین ہردا — آخرالازمان توں پیغمبر ہادی جن بشردا
پڑہ شتابی جو مین وسان تا نبی فرمایا — مین علم نہ پڑہیا کوئی نہ کسے سکہایا
دوجی واری ایوین کلمہ سخن ہوئے دوطرفون — سرور عالم شاہ رسولان ٹلنے بہلے حرفون

پڑہ بسم اللہ الرحمن الرحیم وحی نے فرمایا — اقرأ باسم ربک الذی خلق خلق الانسان الایا

جبرائیل ملایک نوری سورت ایہہ پڑہائی — سرور عالم وچ خیالان لرزہ کہادا بہائی
کوہ حرہ تہین ڈہلے شتابی جانب گہر سدہاے — خدیجہ کبری اوہے وچ آگئے مخفی راز بتاٹے
بی بی ہوئی حیران زیادہ سنکے ایہہ مقالان — جانب ورقہ اوٹھ سدہائی دل خیال کملان
اپرسے ورقہ اوس زمانے عالم ڈڈا آہا — مذہب ترسا عمل انجیلون پہر پڑہا سدہا راہا
عمل توریت انجیل زبور اوہ خدیجہ بہائی — پچہرا بیٹا سندکت یون زاہد عابد سائی
بلکہ بی بی صاحب جاکے کہیا دس شتابی ویرا — محمد گلان کرے اجہیان دل میرا دلگیرا
کہ بیماری جسم نہ دسے ایہہ لگا تن جہورا — بھیت باطن واقعہ جانے موہہ نہ یاوے بہورا
کیہ تول دیکہیا کرم اجہیے جدا اپہڑیا پلہ — خوشیان نال عمر گذاری تڑیا جہوڈ ہکا ٹلا
کد کہندی اہیوت ڈراوی کدی فرشتہ نوری — کہیا ڈکہہ لگا تن اوسدا آن نہ ہوئی پوری
جبرائیل ملائک نوری رہند کس ڈکانے — اوسدا دس حال تمامی کیا کجہ خبران آنے

ورقہ سن متعجب ہویا فیر اگون فرماندا
لکھ مبارک تینوں تھیوسے جی ایہہ بات درست
جبرائیل ملائک نوری طرف رسولاں آوسے
آخرالزمان ٹھیک پیغمبر ہویا قوم قریشوں
ہدایت کریسی لوکاں تائیں رحمت شہر گراواں
انشاءاللہ جے میں رہیا کرساں تابعداری
بی بی بولی نال کیسے اساں عداوت ناہیں
جو رسول پیغام لیاوی لوکاں بی عتباری
عیسےٰ موسےٰ نوح پیغمبر عابر قصہ عادوں
ابراہیم خلیل الٰہی حال کویں نمرودوں
نال محمد یوہیں کرسن ایہہ قریش لڑایاں
بی بی صاحب ایس مقالوں دور کیتی پریشانی
لکھ ہزار پڑہاں شکرانہ جاگی بھاگ ہمارے
سرور عالم راضی ہوئے ورقہ کرے تسلہ
ہرگز غم نہ کرناں کوئی توں ہیں شاہ رسولاں
تیجے روز نماز ویلے سویرے سرور جبل سدایا
سکھایا وضو سرور تائیں نیت بعد دوگانہ
پڑھ دوگانہ یا فراغت رلمل بیٹھے دو دین
جتھے رستے نبی سدائی لا کہاں ڈکھ اوہ ٹھاگی
کم رسولاں کرن نصیحت طرف ہدایت آون
پنج نمازاں ایس ترکیبوں پڑھ ہمیش مدامن

کیا کہیا میں تیرا گی نیک حوال ہو ہندا
اسھتیں ویو نصیب نہ کیسے کہہ طبیعت جیت
آدم تھیں لے عیسےٰ توڑی اوہ پیغام پوچاوے
بی بی جاگے بھاگ اساڈے یا یار تہ خیشوں
دبرتی پاک غلیظوں ہوسی زور دینی علماواں
دشمن ویکھ قریشی ہوسن اول آفت بھاری
ورقہ بات شتابی پڑی جہل ابو تھیں اہیں
ہرگز مشرک بات نہ منن کرن ہزار خواری
دعوی جنہاں خدائی کیتا ذکر ویکھ شدادوں
حضرت موسیٰ دو دشمن کوئی سنہ جہلی مردودوں
اوڑک سرور غالب پاوی فارس روم چڑہایاں
اگے پاک نبی نوں کہیا فضل وڈا رحمانی
اسھتیں وڈہ نہ ہور نعمت آوی ہتھ تمہاری
بعد تیرے ہور نبی نہ ہوسی رحمت کیتی اللہ
تیرا کم ہدایت کرناں طرف اشراف جہولاں
جبرائیل فرشتہ نوری فیر تشریف لیایا
وحی ہوا امام کہلوتا سامعہ نبی نیگانہ
وحی سبھ سمجھایاں گلاں یتیں خود چنناں اوہیں
ہرگز اوہ مرتد حرامی شرکوں باز نہ آئے
منکر رب رسولوں جہڑے دوزخ اندر جاون
ملک ہین گواہ لتا ڈسے ہر دو طرف سلامان

دن بدن فرشتہ نازل حکم خاص لیاوی | امر تمامی سرور تائیں جو ہو وے سمجھاوے
زناں وچوں صاحب خدیجہ اول اسلام قبولی | حیدر صغدر بال ایاناں داخل دین رسولے
ہن قصہ ہین ابوبکر دا ظاہر کھول سناواں | کیونکر اوہ اسلام لیایا سارا شک مٹاواں

در بیان ذکر اسلام قبول کردن امیر المومنین حضرت ابابکر صدیق اکبر رض

ابوبکر ہور شاہ رسولاں اول محبت آہی | سال ڈھائی عمر زیادہ پاک رسول آہے
جدم امر ہویا سرکاروں کرو ہدایت ہر نوں | وڈا فکر پیا تداہین ہادی جن بشر نوں
جے مین کہیا قریشیاں تائیں اوہ لیاون گہی | پہلے ابوبکر نوں کہنے بہت ملائم نرمی
اوہ راتیں دن ناو ڈیرا افضل فضل ربانان | آکھیا میرا من کہلوسی ساڈا یار پورانان
فجری جلکے کراں نصیحت سرور گل ٹھرائی | رائی صاحب ابوبکر نے سوہنیاں بات اوٹھائی
بت نہ اصل معبود آساڈے جاہل توڑن جوڑن | ست قبائل ٹھاکر ستے پوجن مونہ مروڑن
اینہاں بتاں تھیں نفع نہ کوئی غرق قریشی سبھے | روز نوین سر رب معرہ جہڑا پتھر لبھے
ابراہیم ہور مریم عیسیٰ مورت اسمٰعیلوں | عزالات منات تمامی پکڑے اینہاں دلیلوں
محمد کنوں صلاح پوچھائین ساڈا یار قدیمی | ست اوہ رستہ دسے پکا نرم زبان حلیمی
پتھراں کولوں اوس بذاتی صاف ہمیشہ رکھی | عیب ہورنہ اوس وچ کوئی اسان ڈٹھا تا ا
اوہ ہے سوہرے دو وین صاحب ہر اک ٹرے فوج چلے | اک دوجے تھیں پوجن خاطر کیونکر مرضی رلی
راہ وچ ہویا میل دوہاں دا رستہ شاہی وگے | پا گلوکڑی وانگ مشتاقاں کرن حقیقت لگے
مین ترپیا ساں جانب تیری وڈا کم ضروری | راہ وچ خالق میل کرایا ایہ گل کرنی پوری
ابوبکر تا ایہہ فرمایا آپ پہلے کم دسو | انشاء اللہ کرساں پورا جہڑا میری دسو
ایہہ گل سنکے شاہ رسولاں ابوبکر دی تائیں | کہیا بتاں تو نفع نہ کوئی احمق پوجن سائیں
عبادت دا جب دسدی کرنی صاحب زمین اسمانا | رسل ہین ہدایت خاطر طرف جنان انسانان

ختم نبوت میں کر اوسنے نازل وحی جنابون
جنت حصہ تابعداران صحبت مجلس حورون
فیر ابوبکرؓ فرمایا میرا مطلب ایہیا
تسی صاحب صادق ہادی ہین فتح بابان لیسا ہتین
قبول سلام ابوبکرؓ سنے باجہ کیتا تکرارون
تدون پاک نبی فرمایا واہ واہ صدق صدیقا
دوزخ اگ حرام تیرتے مشفق میرا جانی
ابوبکرؓ وچ پنج فضایل ہر بھین پہلی یا اول بیان
پہلے ایہہ فضیلت بھاری باپ تے مشفق مائی
ثانی اثنین اذ ھما فی الغار فضل وڈا رحمانی
ہور ثانی اثنین لعریش جنگ بدر دیہاڑے
ہور فضیلت ویکھ کتابون سرور وچ بیماری
ہور فضیلت ہر کتابون پاک نبیؐ فرمایا
ہور کسے نون کیون نہ کہیا اسجا جھگڑا لمان
اسلام قبول کیتا جد صاحب دسان بیش شمار سے
ہور آہے جو دوست اوسدے سب اسلام لیائے
عبدالرحمن عثمانؓ پیارا ایہہ داخل اسلامی
زیدؓ بھائی شاہ عمرؓ دا دو دین پت خطابون
کرن عبادت رب جلیل دی وچ پہاڑ پوشیدہ
لوکان کولون ڈردی سارے سخت قریشی ظالم
حضرت ابوبکرؓ نہ ڈردے ہرگز کسے پاسون

بے فرمانان بخشش ناہین وچ اگ عذابون
باغ عجایب قیصر سبز حلے نور قصورون
سر چشمان سنے امر قبولان لمان قصہ کہیا
اوہ جہڑے جیہڑن راہ کو پیتے رحمت رجہنا ہتین
دسو کون صدیقؓ دی تلی توڑان ہونہ ہدارون
بعد نبیانؑ ہر بھین فضل تیرا شان عتیقا
اول آخر رکھی یاری فضل وڈا رحمانی
کسے ہور اصحابی اندر صفتان ایہہ پایان
بیٹیاں بیٹے سب اصحابی عزت نورون پائی
ناگ لڑایا قدم نہ چایا کامل مرد حقانی
ابوبکرؓ کمر بستہ جو آوے سر پاڑے
ابوبکرؓ ہن کرسے امامت نبی کہیا تن واری
بدلہ اس احسان نہ لاہیا جو مین نفع اوٹھایا
باعث مطلب میرا ناہین سبہ تومار نکمان
نصف مال گھرانی والا ونڈیا نام ستار کے
سعدؓ سعیدؓ زبیرؓ طلحہؓ محکم کنڈ ہو جاسے
یار حقیقی ابوبکر دے ہرگز گئے نراسے
یعنی زید اسامہ ابن زید غلام منڈر عالم بالجنابون
ظاہر اجے اسلام نہ ہویا خون دلنتہ دیدہ
حضرت صاحب کرن نصیحت ایہہ گل ہر نون معالم
مشرک کرن لحاظ بتیرا نہین کہیا قیاسون

ادھاں بھانے گل ظاہر نوین کوئی سر خبر ہدا
پھا دین ابوجہل کو پتا آہا اندرون سر دا
ایہہ قصہ بین لکھ ویکھیا یاناں فضل کرمدے
جیکر عمرؓ اسلام لیاوے دخل دیدار حرمدے

دربیان اسلام قبول کردن امیرالمومنین عمر ابن خطابؓ را

پاک نبیؐ نوں تنگ زیادہ کیتا جد کفاران
تا رب صاحب اگے عرضان کردے شاہ ابراران
یا رب نوں ہین دانا بینا تین بن ہور نہ کوئی
کفروں ہردم زور زیادہ کی مسیر مر ہوئی
میری جان لبان پر آئی کہڑا فکر کجیوے
مہربانی بس تیری باجھوں محکم دین نہ تھیوے
دو عمر معین جتنے توڑی دین نبیؐ اک قبولے
محکم تا اسلام نہ ہوسی ہرگز کسے سولے
یا فیر عمر ہشامے بیٹا نامی سخت منافق
داخل ہووے جی اسلامے مرضی میری موافق
یا اج عمرؓ خطابے بیٹا مست شیر ننگیلا
ہر کیا نوچ سوئی دھمیان یا رب کر وسیلہ
رستم سام نہ جس دے تلے شیر ڈڈا کر ساہوں
قباد قادہ اتے قارن دھمکن جس دے پاہوں
سہراب برجو فارس والے فری برزنمامی
ہومن بیزن کون بچارے سبھے کرن غلامی
یا رب جہڑا تینوں چنگا اوہ اسلام لیاوے
یارمسیر سبھ خوفوں عاجز سرپیش امام ہشادے
دہشت سخت دوہاں دلیران نظر کریندی لکھین
ہر ولائیت ہر تے غالب مین اج دیکھان اکھین
نبی شان فریشتان وچوں ان طرف اسلام نہ آیا
محکم پشت نہ میری ہوئی ہرگز بار خدایا
یا رب آمین یار پکارن حضرت کرن دعائین
نبیؐ دعا قبول جنابے قدرت کامل سائین
ابوجہل ہشامے بیٹا رہو یاد رگاہوں
عمرؓ اوتے نظر کرم دی رکھیا رب نگاہوں
کہول بعد بن مطلب والا نہ کر طول کلامان
قتل کاران شاہ رسولان مجلس گرم حرامان
سبھے بولے مجیر توڑی ابن خطابؓ آوے
اوتنے توڑی کم نہ تھیوے کہڑا تیغ اٹھاوے
آیا عمرؓ خطابے بیٹا تیغ حمائل کر کے
بیٹھا مجلس سہن وچالی ڈہال گاڑی دہر کے
سبھے کافر کہن تسے کیتا تیر کجیوسے
ہاشمی بنی زہرہ شامل کم کیوں ایہہ تھیوسے

صدیق قبیلہ اندک لسر تال ہو ہناندے بنی وائل بنی مغیرہ بہاوین رخ ملاندے
عمر کہیا ایہہ بات نہ کائی سبہ تو ماڑ نکھے ہاشمی جیکر بنی زہرہ جانب سر ورتے
کرسان قتل محمدؐ تائین مشکل حل لتاڈی فیر فساد نہ ہٹسوی کوئی اندر جوہ اساڈی
ابوجہل منافق کوتا بولیا او ٹھہ تدا ہان سرخ دینار دیان سو پورا بازون بکر گاوان
بولی کافر چہوٹے وڈی جیکی سے گل اہیا ابوالحکم دا سخن بکیر المسان قسمہ کہیا
دولت طمع عقل نجاوے مزن لنتہ شرابون مجلس دیوچ لگی آہی تمک ابن خطابون
اوٹھ کہلوتا مجلس وچون قسم ہبل دی چائی محمدؐ دا سر لستان اگے بین ہن وہ رسان اگر
جسدم تر یا اگون ملیا سعدؓ نامی ستر ہان ای عمرؓ اج تیغ تمائیں کہڑی جانب جانان
بولیا حضرت عمرؓ تداہین قتل آئین ارادہ کہندا سعدؓ وقاصے بیٹا نہ کربات زیادہ
ہاشمی نامی تیغ بہادر تیرا اسراد تہائین لاہ سرون وہر سٹن باہر خبر نہ تیرے تائین
صدیقؓ قبیلہ بنی زہرہ تیغاندی مونہ چڑہین بنی مغیرہ وائل والے خاطر تدہ نہ لڑسن
جیکر سر سلامت چاہین ایتھون ہٹ ہماہان خیرخواہی ہین تیری کہتی نہ دہر قدم اگاہان
بولیا عمرؓ ہین توں صابی تیرا اسرا وڈا کے گردے ہوان فیر محمدؐ آدان سرادھا کے
توں بہی وکرگیا اسا تہین ہرولیان شمشیران دووین دا اوتے زنڈ جہے جون کلاچی شیران
جسدم زندے اندر دووین ویرون جم کہلوتے بولیا اتان سعدؓ تداہین مونہ برابر ہوئے
ہر اپنے دی خبر نہ کائی لوکان آکہہ ویکہادین نام سعیدؓ زیدی بیٹا اوسول توں نہ جادین
فاطمہؓ بیٹیں اسلام لیائی اوہ تیری ہمشیرہ بنی زہرہ دی خبر نہ کائی سر بہناسن جیرا
اگے تیسی ہرکت دوہاں ہیری زوروں دل عمرؓ دے ہویا گمرون فیر رداتان رادی گلان کردے
سورت طٰہٰ نازل ہوئی اندر اوہنان ایامان شوق زیادہ کرن تلاوت اہیا کار مدامان
فاطمہؓ یاد کرہیندی آہی سورت پاک معلٰی زیدؓ جناب ترائی بیٹھے ہر دا حافظ اللہ
جناب اصحابی ہرا کتائین سورت یاد کرادی اہتران نون شاہ عمرؓ نگیلہ دردا دوتے جادی

جا کے در ہلایا صاحب کنب گیا اوہ کوٹھا
فاطمہؓ دوڑی کھولے بوہا سخت دل ملولی
حضرت سعیدؓ ابن زید پاس کھلوتا ماریا کھچ طماچہ
فاطمہؓ کہیا رحم نہ آیو کس گل اوذی بھنا
کی عاجز تے ہتھ اوٹھا دین کر قتل بدکاران
زور تول ہار ہمیں لئے ورنہ گھر دے اوتے
ابوجہل ستایا سانوں اوستی ہتھ اوٹھائیں
کہا گئی گل بھین والی ترس آیا دل نرمی
کدہ تند دردن آندا کاغذ آتش داغ نہ لگا
عمرؓ کہیا دیہہ کاغذ بھینوں فاطمہؓ گل نہ منے
غسل کرکے پھڑیا کاغذ اول آخر سالم

جناب عمرؓ دریا آیا ویری ساکی دشمن کہو ٹھا
عمرؓ نال غضب دے بولیا کیا نشان مشغولی
سعید پھڑیا سونہ دی پرنی بھرریا شیر کلاچہ
سعیدؓ بولی تیرا لگے مٹھا میرا بھنا
ہوکے حامی شاہ رسولاں لڑتوں نال کفاراں
جیکر توں ہیں مرد زور آور ہرگز اوٹھن نہ کوتے
ہمت تیری ظاہر ہتھیوی ساتوں نہ دہمکائیں
کہیا سنا کلام ربانی دور ہوئی جد گرمی
خوفوں پھلے وچ لکایا صحی سلامت لگا
پاک کلام کر غسل شتابی پانی دہریا بنے
کہیا کلام ایہہ برکت والی بھلہ فیر دا عالم

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

طٰہٰ مَآ اَنْزَلْنَا عَلَیْکَ الْقُرْاٰنَ لِتَشْقٰٓی اِلَّا تَذْکِرَۃً لِّمَنْ یَّخْشٰی تَنْزِیْلًا مِّمَّنْ خَلَقَ الْاَرْضَ وَالسَّمٰوٰتِ الْعُلٰی اَلرَّحْمٰنُ عَلَی الْعَرْشِ اسْتَوٰی لَہٗ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَمَا بَیْنَہُمَا وَمَا تَحْتَ الثَّرٰی وَاِنْ تَجْہَرْ بِالْقَوْلِ فَاِنَّہٗ یَعْلَمُ السِّرَّ وَاَخْفٰی اَللّٰہُ لَآ اِلٰہَ اِلَّا ہُوَ لَہُ الْاَسْمَآءُ الْحُسْنٰی ط

شروع کرتا ہوں ساتھ نام اللہ کے بخشش کرنے والا مہربان نہیں اتارا ہمنے اوپر تیرے قرآن تو کہ رنج کھینچے مگر نصیحت واسطے اوس شخص کے کہ ڈرتا ہے اتارنا کر اوس شخص کی طرف سے کہ جسنے پیدا کیا زمین اور آسمان بلند کو وہ رحمن ہے اور عرش کے کہ قرار پکڑا اسنے واسطے اوسکے ہے جو کچھ بیچ آسمانوں کے ہے اور جو کچھ بیچ زمین کے ہے اور جو کچھ درمیان ان دونوں کے ہے اور جو کچھ نیچے گیلی مٹی کے ہے اور اگر پکار کر کہے تو بات پس تحقیق وہ جانتا ہے چھپے بھید کو اور بہت چھپے کو اللہ ہے کہ نہیں کوئی معبود مگر وہ واسطے اوسکے ہیں نام اچھے ۱۲|۱۲

لعنی یہ سوہنا اول آخر تک بخوبی پڑھیے

اوہ جناب آیا اندروں گھبندا شک کوئی
ابوجہل حرامی کو تارد ہویا سبھ کاردون
عمر کہیا سن جب چلا ہیں جانب نبی گرامے
سعید جناب بی بی فاطمہ لیکے سنگ سدھارے
بندا آ دروازہ نوری دستک کیتی عمر
حمزہ اک دلیر بہادر کمر بستہ ہو کے
اجراں لئن شاہ ختم رسولاں ہو کہلوتی آگے
گرنش کرکے ہو دوزانوں بیٹھ گئے اوہ سارے
حضرت کہیا کس ارادے عمر اتھا آیوں
عمر کہیا اج نیت میری داخل سرا اسلامے
حضرت سر عمر دا چھیاں چھاتی نال لگایا
وقت نماز ہویا جد عصر یا ظہر حضرت کرن اشارت
اگوں شاہ عمر فرمایا سکم دیکھ بیچاری
جے اسلام سچے حق طریقہ کیوں نماز پوشیدہ
چلو کعبے وچ چلا ہیں صاف نماز گذاراں
حق جیہا دن لایق ناہیں تینوں پاک رسولا
اللہ اکبر کہیا سرور پڑھ تکبیراں
جوڑ جماعتاں مومن چلے لاڑا پاک وچالے
تیغ ننگی ہتھ شاہ عمر دی جو نکر ڈل شاہاں

دعا قبول اوہ شاہ رسولاں حق تیر توجہ ہوئی
اسلام لغیب تمہاری ہویا پار تبہ درباروں
زید ارقم دے گھر رہندے سرور اوہ ہیں اجامی
صحن نوٹی اصحاباں عمر دا کیتا بنی ہماری
گئے اصحاب تمامی جھڑے آہے اندر
کس ارادے توں اج آیوں کہیا اوس کول کر
ہتھ مبارک پکڑ عمر دا کرن ہدایت لگے
ہتھ ہلایا شاہ عمر دا تا فیر نبی ہمارے
شیر نروراد رہو کی دانا اجے نہ سمجھوں تاؤں
بسم اللہ کر پڑھیا کلمہ لگی چوٹ دلمے
کھل گئی اندر وفی باری تیر نشانے لایا
پڑھ ہو نمازاں عمر منشا بی اتھا طول عبارت
ہر کتابوں کیتی نقل طبری سنداد تاری
کافر و چن بت مدامی ظاہر بڑا عقیدہ
منع کرے کوئی سانوں اگر مونہہ ماراں تلواراں
کرساں موہ چہیے جو مخالف ربہ یا مقبولا
کنب گیا سن شہر تمامی لگا غم منکراں
وچ سراج چراغ محمد گرد کر ما لوالے
دو جماعتاں جانب کعبہ دھریا قدم اکاہاں

اک جماعت تے حضرت حمزہ عمر ہر نوں اگے
احمق پہین کی ایہہ پچھے عمر دس سانوں
جو مخالف سرور سندا کرسان ہو جھی او سندے
طواف کیتا وچ سرور عالم سبھنان نال تسلے
جسدن عمر سلام لیایا کر کفار شکستہ
مسلمان پوشیدہ جہڑے اوہ بھی ہوئے ظاہر
رئیس عمر دی کرسی کہڑا نہ کرہو ڈیایان
جسدن عمر اسلام لیایا ملیان حرم بانگان
قسم خدادی شاہ عمر جیتے ہور نہ کوئی
اصل مراد میری ایہہ لدی تسی نہ کرہو شکائیت
شکر شیر اصحاب تمامی سرور فرق نہ جاتا
ہوندا جاسی آپے ظاہر مطلب کارروایان
تسی پچھے پئے اصحابان انگون بھر قصایان
ظاہر باطن کہوٹ تساڈا ماریا جیک دے اسلے
تساڈی ساڈی لوڑ نہ کائی خاص یاران احبابان
نص حدیثون سند نہ افضل ہوڑے مونہ قصایان
حب علی ہور بغض علی دوزخ جال رفیقان
عمر الدینا نوں چل اگیرے نہ کر لمے قصے
عمر جدون اسلام لیایا آہی عمر ستائی
الفاروق طبری دا قدی لکھیا سبھنان شیران
تم قصہ بن شاہ عمر دا ذکر جہالت والا

کمر بستہ یار تمامی شیر زوراور
لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ نہ ایہہ خبر تسانوں
قسم خدادی ٹلسان ناہین وچ یکھو کیونکر
پائی فراغت جد نمازون ذکر وظائف
نصف رہی جماعت کفارون طبری سندی
کرن عبادت رب جا جبدی حرم پا شہرون
ہوری کسے مرد قریشی نہ کیتیان ٹکر ایا
کیون نہ کسے نماز پڑھائی پہلے لیکے سانگا
رونق عزت دین پیغمبر جسدے یار دن ہوئی
سبہ اصحابی سر اکہین تے دتا سا ہتھ بنہا
لدگئے اوہ یار تمامی نہ توں بال موا
اسلام عمر پاکس وچ تایا صفت خلافت سایا
ہلکایان سک جیک گائی سر چہلیان بڑیایاں
گالیان وردیا کسے گلے دے ظایف مونہ تساڈے
صفت جنہاندی اللہ کیتی بندہ سوال جوابان
یار میرے سبہ تاریا نوا انگون کی رد اسدا
عمر کنارا ہردے پاسون ٹولا ایہہ زندیقا
ایہہ ہدایت وس اوس ہادی چاہی کرسی
پائی شہادت جسدے یہاڑی عمر تریہہ سدہا
پاک سولون چہوٹے آپے عمر سالان تر
آہے الفار سالی ہوتے کہولان ایہہ

در بیان ذکر ابتدا اسلام لانے انصارین کا

...شہ ایہہ دستور بنیان جو کجھ گذری ساری — کرن تاکیدان امت تائیں اندر حق سو ہمارے

...مہان ادہ پیدا ہوسی وچ اخیر زمانے — ختم رسولان ہر ہمتین فضل اندر دو جہانے

...ادا ہکو سلام وستائیں اوسدا دین قبولو — جو انکاری کافر ناری دوزخ اگ جہو لو

...ن اسرائیل تمامی سبہ یہود نصارا — توریت انجیلون وچ خلائق کردے وعظ شمارا

...مد صاحب ظاہر ہوسی شہر مبارک مکے — پر منافقی اولادون یاران چاہیے سکے

...ہ زمانہ نیڑے آیا علم توریت تاکیدان — جم جم سرا کہہ دیتے کردے وچ خلائق عیدان

...ضرت دا دستور مبارک کردے وعظ مدامان — پہنچین انصاری آئی ملے موسم حج آیایان

...جہ سنیان اکان کولون احمد رسل ہیا — نشانیان نال پہلاتا اونہان تمام قصہ کہیا

...ل نبوت والا یاران موسم حج نورانی — آہا انصار سلامی ہوئے پیش رسول حقانی

...وف نام ادہ حارث جایا سعد بت زرارا — اول ایہہ اسلام لیائے مذہب چہوڑ نصارا

...جے آیتان اگے آیان حضرت ادہ پڑہایان — دسے سبہ احکام اسلامی ہر طرح تکڑایان

...یش کیتے رخصت ہوئے مہاڑن وطن جایان — حاجی آئے سبہ سلامت دلیسا نوچ آوایان

...نہان وچ اخبار پوچہائی خبر توارا گے — حضرت موسیٰ عیسیٰ عالی پتے برابر لگے

...ن خزرج اوس قبیلہ جامل لیس اخبارون — کہندے کرسان وچ زیارت سید شاہ ابرارون

...ک بہتے اسلام لیائے بن حارث سعد عو کیتی — چرچہ شہر اندر لوچ ظاہر داخل شہر سیتی

...کام اسلامی دے جو قاعدے سعد کیتی مضبوتی — علما کہیہ توریت انجیلون سبہ دیون ثبوتی

...ہر اسادی شاہ رسولان علاقہ طرف سدہارے — اونہان دین قبول نہ کیتا آئی ہٹ دہاری

...نہیائے ابوجہل بولیا سر در تائیں — دہجون نسی ہوری بہادین تج رہن اجہائیں

...با عشت عمر ہوندیا زور زیادہ اوسدا — ہجرت کرا صحاب سدہائی دا لگا تانسدا

رانی حضرت باہر جاون ہو کے جن سلامی　　کردے عرضان دار و داری راہ دعوت اسلامی
حضرت صاحب جناں تائیں دین اسلام سکہایا　　راہ قبول شریعت کیتا رب جنہیں فرمایا
ایس آیا توں ثابت ہویا جن تعلیمان پاون　　وانگ اساڈے نمازاں روزے حج مبارک جاون

وَاِذْ صَرَفْنَآ اِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُوْنَ الْقُرْاٰنَ ۝

اور جبوقت کہ پہیر لائے ہم طرف تیرے جماعت جنوں میں سے سنتے تھے قرآن

آواز تلاوت ہر کے سنیان نظر نبی نہیں آون　　صبح ہادی جن بشر دے گہر تشریف لیاون
بہت اداسی لوکاں یارو نبوت لٹارہ جہولان　　زی شان رفیق نہ رہیا مکے شاہ رسولان
فوت خدیجہ اوہنیں ایامی عمر پنجاہٹہ سن ہائی　　ابو طالب موت پیالہ جامی کہڑا اسائی
فیر ریاست مکے والی شاہ عباس ہے ہائی　　نرم طبیعت سخن ملائم پشت کنڈ گی ہو خالی
سردار طبیعت کرڑی والا باغ ایمان جمائی　　نرم طبیعت والا بندا ہردم ہو کہا کہا دے
ذوالنورین نرم طبیعت خلل پیا وچ شاہی　　حضرت عمر طبیعت کرڑی حدوں زیادہ آ
جے مین ہور مثال لیاواں دفتر ہوسی لمان　　ذکر چراغ معراج محمد اس گل اوتے جمان

دربیان ذکر معراج شریف سماں دی پچہ پارہ ۲ رلت

جہڑے کہیں معراج نہ ہویا سرور عالم تائیں　　فرعونوں رتبہ گہٹ نہ اوہناں کا فر لکہا تھائیں
بعضے کہیں معراج نبی نوں ہویا ہی روحانی　　اعتقاد اساڈا ایس گل اوتے خاص ہویا جسمانی
حضرت موسیٰ مرسل ربدا اوس ہویا جسمانی　　کوہ طور اوتار نعلینان امرکوین رحمانی
تا فیر حضرت موسیٰ نالوں رتبہ گہٹ پیغمبر　　شاہ رسولاں ایہہ نہ ہوسی ہور ہوسی کوئی
شک یہود نصارا والے دور تمامی کرنے　　جو نکر لکہیا وچ کتاباں دل امنا ہرنے
رکہناں سچے اعتقاد درست خاص شریعت اوتے　　یہود نصارا دانگوں ہرگز جگ نہ مارن گوتے

ابو طالب دی دختر آھی اسم اوسدا اُمہانی
جبرائیل امین ملائک اوسی راتی آیا
آب زمزم اودسے تے جا کے حضرت ضو کیتا
فیر طواف حرم شریفوں آ کیتا ست واری
جبرائیل بُراق لیایا مارسنگھارین پہریا
پکڑ حنا مار پلاکی وانگ اوہنا ئی ہتھین
براق ترڈا تیز ہوائیوں تاز لیکے کرکے
جیہا حضرت نظر کریندے اوسے جا سنب ٹکادی
ہرشاتوں تیز زیادہ پانی وانگ صفائی
خاطر استقبال ملائک صفان جوڑ کھلوئے
حضرت ہوئے امام معرہ مقتدی سبھ پیغمبر
وداع ہو رسولان کولوں حضرت آئے باہر
اوسکے اودسے تے وچ کھلوتے سرور شاہ رسولان
اوتھوں حضرت چڑھ براقے طرف اسمان سدھائے
کھندے چوکیدار تمامی کھڑ اور کھولا دے
میں ہاں جبرائیل فرشتہ نال محمد میرے
کھول بوہا مرحبا کہیا دہن اوس مائی جایوں
سجی طرف اک تخت ڈٹھا بہت عجائب بنیاں
جبرائیل نبی نوں کہیا آدمؑ باپ تمہارا
حضرت بیچ سلام علیکم کہیا آدمؑ تائیں
ایسے طرح گذر بنیدا ہویا اسمانوں،

اوس رات گہر اوسکے سوئی جاگر ماہ نورانی
آکے پاس پیغمبر بیٹھا نرمی نال جگایا
ادا کر دوگانہ جیہبہ سکے اوٹھیا چپ چپیتا
ہو حلامی قدم باہر بات اہیا اعتباری
بسم اللہ پڑھ سرور عالم قدم رکابے دھریا
اقصیٰ مسجد طرف سدھائے اساں ڈٹھا اکہین
موران وانگوں پاوی پائیں قدم اوہنا دے بہرکے
جونکر وہم انسانان والا کوہ ہزاران جاوی
اک ساعت وچ اقصیٰ پہونچی فوج الگوں آئی
حضرت لتھے جدوں بیچ براقوں نبی حاضر سبھ ہوئے
پڑھ دوگانہ پا فراغت سیر کیتا وڑ اندر
اک ٹبہ فیر سجی جانب نظر ہوئے نے ظاہر
اسمان نوں تڑی راہ صفا جو پایا کرے ردجھولان
در بند پایا اسمانوں جبرائیل بلائے
بولیا جبرائیل تدا ہیں شاہ رسولان آدے
اوٹھ کھڑے دربان تمامی چوکیدار چوفیرے
جم جم میریاں اکھین اوتے جنہیں راہیں آیوں
پیر مرد اوس اوسے تے بیٹھا سبز پوشاکوں جنہاں
کر سلام وچ اوسکے تائیں جسھتین عالم سارا
مرحبا کہیا بسر نیکا چلے منگ دعائیں
یحییٰ عیسیٰ دوم اسمانی دساں اہل ایمانوں

حضرت یوسف ماہ کنعانی اسمان تیجے وچ ڈٹھا
حضرت موسیٰ چھیوین اسمانی سبز پوشاک دوالی
ہر اک پاسون پا فراغت حضرت گئے اگاہان
جبرائیل فرشتہ نوری جدا اوہ ٹکانان
ملاحظہ دوزخ دا فر کیتا داگ اگاہان رکھی
وچ سلام علیکم کہیا عزرائیل دے تائین
حضرت کہیا جبرائیلا ملک کون اجہیا
جبرائیل ملایک نوری سرور تائین کہندا
تا فر نبی صاحب دوبارے روحی تائین فرمایا
حضرت کہیا عزرائیل اک سوال ہے میرا
ملک الموت اگون فرمایا تسی نہ کرہو اندیشہ
ہزار دفعہ آواز جنابون روز نوین سر آوے
رخصت ہو ملایک کون قسم پیش اٹھایا
عدد سہانون پنج سے سالان پینڈا کیتا اگی
سیر کرے نہ طاقت بہورا صلے حد پچھاہان
نبی کہیا تین لایق ناہین نالے رخصت گھوڑا
درحقیقت دوست سچا سرتری نال نبھاوی
سچی یاری ڈٹھی تیری راہون مونہ موڑین
وچون تسی ہین اکیلا ہر دم آس ربانی
فیر ہویا آ رفرف حاضر بیٹھے مار پلتھا
حجاب نورانی سے جسمانی حضرت لنگ سمائی

مہتر ادریس چوتھے اسمانی بول زبانون میٹھا
ابراہیم خلیل الٰہی ستوین ملے ادہلے
سدرۃ المنتہیٰ اگون فیر آیا ست اسمان پچھاہان
بہشتاں دا فیر سیر کرایا ایوین حکم ربانان
محل ملک الموت دوے سرور ڈٹھے اکہی
جواب سلامون دیکے بیٹھا ملک الموت اتھائین
متھے دی نہ تیوری کھولی بیٹھا جویتا رہیا
ایہہ عزرائیل فرشتہ ایس لگا نی رہندا
مین سوال کران ادس اگے مر جنابون آیا
امت میری سنگ نرمی کرتی قبر عذاب بتیرا
لکھہ ہزاران پور گنہگاری سخت میرا ایہہ پیشہ
ایس امت سنگ نرمی رکھین جل نبی ڈولا دی
پنج سے سالاں دا دوہ راہ نبی اساڈا آیا
تا فیر دی عرض گذاری دہشت مینون لگی
گھر میرا ہے گیا پچھے رخصت کر ہو اسلاہان
ای دی توں یارا ساڈا چلیون گھنٹ وچھوڑا
سختی نرمی اندر یاری محکم قدم ٹکاوے
نہ اگاہین نہ پچھاہین کر پریت ترد رڑین
جس بلایا دسے میری منزل تو رپوچھا لی
جانب عرش معلی حضرت ہر یا سما متھا
عرش معلی تو ڑی پہتے رفرف بھی ہٹ جائے

آیا فیر آواز جنابوں نیڑے آ حبیبہ — قاب قوسین او ادنیٰ ویکھ اج نصیبہ
ہزار دفعہ ایہہ سد جنابوں نام حبیب پکاریا — السلام علیکم یا ایہا النبی نیڑے آ پیاریا

السلام علیکم یا ایہا النبی ورحمۃ اللہ وبرکاتہ

حضرت سن جواب آلایا ڈٹھا ہر کتابوں — السلام علینا وعلی عباد اللہ الصالحین کلام جوابوں
بنی تعجب اس ارشادوں آوازہ ابوبکرؓ دا — سبھ کتاباں اندر لکھیا منکر کون قمر دا
دوزانوں ہو حضرت بیٹھے حرص اک دیداروں — دور گیا ہو پردہ سارا نور ڈٹھا سرکاروں
خالق بیچون دیدار پیغمبر خاص جنابوں پایا — مست الست ہوئے توحیدوں پردہ لاہ وگایا
نکلے ہور باریک ہزاراں بخشش رب وہابوں — جسم محمدؐ وچ سمائی سبھ عطا جنابوں
حال اونہاں بھیتاں سندا ہووے نہ کوئی جانی — باجھوں سرور شاہ رسولاں عاجز لوک نمانی
جو کہیا سو کہیا خالق ایہہ کلام خلاصہ — آہ حبیبہ آہ حبیبہ مطلب اسو وچ خاصہ
اوڑک رخصت ہو جنابوں اقصیٰ اندر آئے — جس گھر اندر سوتے راتیں گرم کپڑے پائے
اودھے گذری سال ہزاراں ایہا سنگل ہلے — بات باریک ایہہ ظن نہ کرناں منکر دی ہو نہ کھلے
رب چاہے اک ساعت اندر جسم پاک پیغمبر — پل نہ لگے پھیر لیاوے سارے عالم اندر
اہل اسلاماں ہر دم چاہئے ثنا عقیدہ رکھن — اپنے دین ایمان دے اندر دوزخ اگ نہ چکھن
جو ہے قدرت قادر والی اعلیٰ اوسنوں جانن — وانگ یہوداں ہور نہ ہووداں لتی شک آنن
آتش پرست ہور مجوسی یا ایہہ قوم نصارا — عیسیٰ ماریا یا یہودی سولی وہم شمارا
رات معراج مبارک والی جد دم گذری ساری — سرور عالم شاہ رسولاں حرم نماز گذاری
سنگ وجائیں با فراغت جانب گھر سدھارے — ابوجہل کو پتا ملیا کہیا اوس ہتیاری
اے محمدؐ کجھ خبر تاں ای آئی راج اسمانوں — دس اساں نوں کیتا مٹھا مٹھا بول زبانوں
حال احوال معراج مبارک جو اللہ کجھ بتایا — کافر سن تعجب ہیا نہ فیر سخن آلایا

ابوبکرؓ رفیق کفاراں آہا وچ جہالت
اوستے جا کے آکھی کیفیت جو لنگھی گذری حالت

جیہے اج سن سی وچ مقالاں کیہڑا طوفان دس بولے
اقصیٰ گیا سیر اسماناں سخن اجیہے بولے

سنکے مین تعجب ہیا محمک آمین دیوانہ
اوہ کسے دی غرض نہ رکھے آندا لُٹ خزانہ

ابوبکرؓ ایس مقالوں تا فرماون لگے
اِنہاں گلاں تھیں ہور زیادہ ساں سُنیاں اگے

روز بروز اسمانی خبراں سانوں آن سناندی
صدق امنا جو لنگھے کہسن حکم جنابوں آندی

خوب گئے یا آئے گھر وچ کیا تعجب کرناں ایں
نہیں عقیدہ ہوئی رکھاں ہرگز اساں نہ پھرناں

جیکر شک تیرے دل ہووے خبراں پوچھ دوبارے
اقصیٰ مسجد والیاں گلاں کہسن پیش تمہارے

اوس منافق سنکے کہیا اٹھی ڈوہاں دو دین
جیہنے وی محمدؐ پایا تینوں ڈٹھا اودین

ایہہ ہدایت وس اوس ہادی دے وس نہ کسے
جسنوں چاہے راہ دل آنے نہ کر لمی قصے

اوسے روز ابوبکرؓ دا نام صدیقؓ ٹکایا
خود بخود ساری کہہ کے اسم صدیق دتایا

ذکر چراغ معراج محمدؐ ہرگز طول نہ کیتا
قادر احمد یار بچارے خون جگر دا پیتا

ایسے یاروں نیں جو پیتا جانے عالم سارا
پہونچ مدینے کراں زیارت دسی بیٹھ ابھارا

در ذکر ہجرت رسالت پناہ و امیر المومنین صدیق اکبر فاروق اعظم وغیرہ

باعث ہجرت لکھ دکھاواں شک نہ کریاں باقی
سرخ جام پلایا واقدی طبری بنیاں ساقی

سال دوجا ایہہ ہجرت دا آیا انصاری آگے
ترے سے مرد بہادر جنگی سبھ اسلام لیائے

عقبہ ثانی بیعت ہوندی قول قرار ٹھہرائی
گوشے بیٹھ کیتے منصوبے عباسؓ ہی وچ آئی

حضرت عباسؓ سن فرمایا اج اندر ایہہ خویشاں
ابوجہل سر نہ چڑھیا لایا زور قریشاں

ایس مقام عزت اسدی بیٹھا خوشیاں نال
مت ساتھ نہ دیہو لئے مرن اصحاب نمانے

سنیئر یہودی ترمائے نظران کہن ہیدون
اونہان جاتا گئی اصحابی لبہ ڈکانان پیا
ابوجہل تی قریشان قتل دلیل ٹھرائی
اج کل تیری مارن کارن سبہ سردارا کٹھے
صدیق قبیلا اندک لستہ نجہ دس ہونہا ندے
تا عبداللہ عرض گذاری میرا وہم نہ کرنان
ہو سلامی گیا عبداللہ پایا ہتھ جہاں دن
ادہی باقی سارے کافر درتی آن کہلو ہئی
حضرت خاک اوٹھا زمینون ستی سر کفاران
ابوبکر دگی جانب حضرت تا تشریف لجاندے
رب توکل وہتھ کہلو تا شاہ صدیق یگانہ
دیکھو بھار نبوت والا غار صدیق پوچھایا
ہن غار نورانی والا مطلب کہول سنائیے
ترے کوہ ادہ پہاڑ مبارک شہر کی ہتین آہا
برج شال ادہ گول پہاڑی اہی غار وچالی
ابوبکر فیر عرض گذاری اسجا بیٹھ رسولا
صفا کیتی وڑ غار تمامی کپڑے دو تن کمے
دو سوراخ رہی جید باقی اسجا اڈیان دہریان
حضرت جید تشریف لیائے ہٹ صدیق لگایا
وروکمال صدیق اوٹھایا قدم نہ تند ہلایا
سبے آرام نہ سرور ہوون تانہ جسم ہلایا

حافظ ناصر ثبت ساڈا جو دم گذری خبر دن
ہن محمد ساڈی کا بوٹھیک اکیلا رہنیا
شیطان نجدی ساتھ کفاران خبر وچی بتائی
بلکہ ہاشمی بنی امیہ بنی زبیرہ نتھے
بنی مخزوم وائل والے سبہ ہتھیار اوٹھاندی
کیسے ظن نہ میری جاندا قدم ادجاڑین دہرنان
ثور دو دالے شتر چوگا دے ہینت ہردم غار لن
قتل ارادہ دہر شمشیران گردی ساری ہوئے
صفا گئی لہنگ آپ سلامت نظر بند تراران
اوہتھ عنکبوتا جل شتابی بنی صفا جب فرماندی
جاڑ کنہ ہاں سرور تا ہن جلیا شتیہ مردانہ
استے اللہ احد دیہاڑی یعنی صدیق اکبر ادہا بھاڈھا
ترتی دیہاڑے پاک ہنی نون اوس مکان نہایا
جبل ثور اوچیرا ہر تون اکثر مشکل راہا
جسجا ابوبکر پوچھایا واہ واہ بھاگ نرالے
اول بین ایہہ غار سواران ربڈیا مقبولا
جیاد ریار سر اخین دی ول صدیق نہ جھے
حضرت ہن تشریف لیا ہو کہوان لبرین بہران
سر مبارک سرور رکھیا ناگ ڈنگ چلایا
زخمون نخون ہویا تد جاری نہ جھوڈی جٹرہ آیا
ایہہ السے ڈنگ دی خاطر عالی درجہ پایا

حضرت ڈٹھی بکری لاعزاوہ بھی مرنی والی
صاحب اوسنوں چودن لگی شیر اوتاری واقر
او ہتھوں ہوا سوار شتابی چت اگاہاں دھریا
اوہ سراقہ کرے دعائیں جی بھج آون میرے
کے اعرابی خبر سنائی شتر سوار اوہ جاون
نظر بھیا شتر کیاں کوں کس منگایا گھوڑا
مار پلاکی ہتھ لا آسن نیزہ تان اولارکی
ٹکر اوس دا سانوں جاناں ہین ہمیشہ کارون
حضرت صدیق طرف ڈٹھا کو ہم آئی وچ بھاندی
کہیا دشمن سر پر آیا دعا مبارک منگی
گھوڑا وچ زمینے دھسیا ادسا نوانگ قادری
تائب ہویا پائی خلاصی تا اوس نظر گذاری
فیر سراقے ہوا زردہ تیر کیتا اک واندسے
جنگی مار وایہہ ڈیرا میرا تیر ویکھسانان
ایڑ شتر ہزاران میرے اس جوہ اندر چرید دے
حضرت کہیا اساں تیراندی سانوں لوڑ نہ کائی
ہور کران اک ہین نصیحت ساڈا بھید دیناں
ڈیری کتا فرسنگے خبراں پچھن اساڈا
ایہا سر اشتے خدمت لگی جیکر مشرک آوے
معجزہ تا جد سراقے ڈٹھا تا اعتقاد جمایا
سائل سم علیکم کہیا سے رحبیب ہمارا وٹھا جی

سر تو دست مبارک پھیریا ہوئی اوہ اوجالی
سال بتھا ہاں رہی اوہ زندی ہیون فتح دہ سافر
فیر سراقہ وادی آئی دیس ڈٹھا سبھ ہریا
اشتر سنو انعام قریشیوں رتبہ شان اگیرے
تیز روانہ جانب تبھراں چابک مار دوڑا ون
زرہ پہن ہتھیار سنبھالی بالی اکثر تھوڑا
گیا پچھے اوہ پاک نبیدے دوروں سد لیکارے
ملک الموت اوڈیکھتساں اج میری ہتھیاراں
صدیق اکبر دی نظر جو فیری ڈٹھا تا فرماندی
یارب اسدے شر توں کہیں سخت مخالف نگی
ترسے داری اوس پائی خلاصی اعتقا ملعونے
نظر نبی منظور نہ کیتی بات اہیا اعتباری
میری ایہہ نشانی پکی تسی پیشرب جاندے
کوئی روک ٹوک کرسی ساڈا پتہ لگاناں
جیکر ہووسے لوڑ تساں نوں تیر نشانی کردی
اتنہ صاحب حفظ ساڈا ہر ویلے ہر جائی
اپنے ہور بگانے اگے کجھ سراغ نہ کہناں
دلیس بیگانہ کوں یگانہ پیشرب شہر دوراڈہ
عین بھیت نہ ظاہر کرساں ویری اولٹا ہاوی
جس دن فتح مکہ ہویا اوہ اسلام لیایا
جانب پیشرب تیر نہاراں جاون شہر ڈکائی

شہر مدینے پاک نبی دیاں گھر گھر ہین ودھایاں
روز استقبال دی خاطر شہروں آون باہر
اوس دن ہٹ گھرانوں چلی سبھا اصحاب لگانے
اوس پکاریا لوکاں تائیں جسنوں بستی اوہ ڈیکھو
جس آ دایاں لگیاں آہیاں اوہ آیا اوہ آیا
چھوٹے وڈے پا پوشاکاں دور کلا ہتھیاراں
استقبال دی فیر خاطر فوج چڑھی رل بھایاں
لا پوشاکاں رنگ برنگی میل بنایا سیاں
شتر مبارک پاک نبی دا گھیر لیا رل کوڑیاں
آیت شریف حجاب والی نازل لبھے نہ ہوئی

روز فلانے چلی ملیکوں خبراں نوری پایاں
دو پہراں تیک اوہ ڈیکن سوہنے مقصد ہوئے ظاہر
اک یہودی چڑھیا کوٹھے اپیر بالا خانے
ظاہر ہویا مقصود لتا اوہ ڈیکھو ہن رفیقو
غل گیا وچ شہر مدینے جس تشریف لیایا
جوڑ جما عتاں ہیش کھلوتی خاطر شاہ ابراراں
چھوکریاں انصاراں دیاں گاون خاطر آیاں
جھڑ سکے اہوں سرورد آئی راہ اوس لئے ہتھ پایاں
سبھے کھبے یار تمامی ساون گھٹاں جڑیاں
ایہہ قصیدہ رل مل گاون سنیاں شک کوئی

طرز قصیدہ در مدح رسالت پناہ

صبح مبارک نوری ترکہ واہ نافہ کستوری
بسم اللہ بسم اللہ سوہنا آیا جھڑے راہوں
جس جا شتر قدم لگائے اوس مٹی دا اسرہ
اہناں اکھیں اندر پاواں ڈیکھاں ستہ نوری
دل وچ سک چروکی آہی باغ ساڈا قربانان
گویا باغ ہویا فیر ہرا شاخ لگی ہر ڈالے

جم جم ساڈیاں سر اکھیں تے آیا شاہ رسولاں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

پھلیا باغ پکے سبھ میوے انب انار کھجوراں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

سجنت اساڈی چنگے آہے نور مبارک پایا
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

جیوں یعقوبؑ راضی ہویا یوسفؑ دے جمالوں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

ہر دم صدقے ہوئیں اسی تھیواں شاہ براروں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

ہائے ظالماں دکھ پوچائی جیں بدر دے تائیں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

جو سے ویری پاک نبی دے اساڈا دشمن سوئی
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

مائی باپ تصدق ساڈے ہر دم شاہ رسولوں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

مرد اساڈے لیکے تیغاں لڑسن نال کفاراں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

اسی نہ وانگ یہود نصارا دہو کہا دیاں نگلیں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

پاک نبی دیاں قدماں ہوچہ اسی ذبح تھیواں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

خالص نیت ایہہ ساڈی لڑیئے سرور یاروں
جم جم ساڈے سر متھے تے آیا شاہ رسولاں

قصیدہ سن کے شاہ رسولاں مرحبا فرمایا +
جانی وچ نہ جسم سماوی جہڑا دون سوایا

قدم بوسی حاصل کرکے عرضاں کرن پیارے
یا رسول اللہ یا نبی اللہ چلو گھر ہمارے

بنی عمر اک جدا محلہ حضرت صاحب دے دادی
پیکے اد سدا اوتھے آہے وڈا گھرانہ عادی

ماہ ربیع الاول چھیناں چونداں روز گذاری
مسجد اک مرمت او سجا کیتی کرائی نبی ہمارے

فیر مدینے داخل ہوئے لوک نہاران چمن
حضرت گھر اساڈے چلو اس گل او تی جمن

رحمت رب دی گھر اساڈے تا فیر نازل ہوسی
قدم مبارک شاہ رسولاں جس گھر لئے بوسی

حضرت کہیا نہ ہتھ او ٹھاؤ آپے اشتر میرا
خود بخود وہ گھر کہلوسی کرہو نہ سخن ودھیرا

مہار چھڈی فیر ٹریا اشتر تھوڑا گیا اگاہاں
در مسجد ہن جہڑی تھا دیں بیٹھا وچ تداہاں

آیا او وہ میدان کشادہ پڑھدے لوک نمازاں
ابو ایوبؓ انصاری دا گھر نیڑے دسان نال نیازاں

تیغمبر ہتھے ہور دکان شکستہ دو یتیم نباتے
ابوبکرؓ دس مثقال نوں خرید سند لیاسے

وتبا مسجد ہوسی ہم مرمت لا کہیا وچ کریا بابن
حضرت ہتھ آپ او ٹھانی رل یاراں احباباں

با فراغت مسجد کولوں تے بدا بن جا رشتا ئیں فرمایا
رافع شیر تیری ہمراہاں شہر مکے جد جاناں
ہو سلامی سرور اگے گئی بہادر دو دین
بھی عبداللہ ابو بکر دا نالے ابو قحافہ
ایسے ماہ مبارک اندر ہور کیتی اک شادی
نو سالاں دی عمر آہی عقد مائی صدیقا
اول فضائل کیہا بی بی وحی تشریف لیاوی
دوم فضائل حضرت اوتے نازل وحی اسماؤں
سبہ حوالہ حضرت والا عکس برابر ہوندا
پہلے سرور مینوں کہندے وحی الیس تھاروں
ہور فضیلت وحی سچی تائیں ہیں خود ڈٹھا اہیہ
چوتھی ویکھو اہیہ فضیلت تہمت دی تھیں ڈال
سرور تہمت تحقیق کر تحقیق کیتا آہا
اوس تہمت تھیں اصحاباں مینوں وکیتا
ہور فضیلت سرور عالم گھر آون جس ویلے
ہر دم مینوں اہیہ گل پچھن دس بی بی کی حالے
سبھناں تھیں اون صدیقا میں محبت پیاری
شفقت ایسی شاہ رسولاں فاضل ہر تو ہوئی
سند کسے کوئی نال پیغمبر نہیں بیشریاں
اہیہ قصہ ہن ہجرت والا کیتا رقم تماشی

سو درم اہیہ خاطر خرچی طرف لباس دگانا چلایا
صاحبزادیاں بی بی سودہ کر اسوار لیاناں
صاحبزادیاں ام سودہ یثرب آیاں اودین
لے قبائل آئی مدینے مطلب اہیہ شرافہ
ام المومنین صدیقا مکے دی شاہ زادی
سبہ حرماں تھیں عائشہ افضل سند کتاب فقہ
ساگی صورت جو اسماؤں مینوں نظری آوے
مینوں جدا نہ سرور کردے سبھو اہل ایماؤں
جو کجھ وحی آن بتاوے یاد مینوں سبھ ہوندا
ہن بسترے تے نازل ہوسی فضل وڈا اسراروں
بیٹھے اسی ترسے برابر یا میری گل رکھیں
غم کیسے اٹھی حضرت لگی آن اٹھایاں جیہاں
دل شکستہ او ہٹ سدہا یوم گھر اہمیں سا ہر
ستاراں آیتاں نازل ہوئیاں پاک سولوں تحقیقا
شاہم صاحبیں ام خاطر ایہیں سند رسیلے
جس شے دی بیتن خواہش ہووے سو ہی چیز منگاوے
اہیہ فخر نہ ہوری کسے ایڈ کرن دلدارے
بہت روایت بی بی عائشہ آسے سند کوئی
حرم پیغمبر امت ماواں ہاردی جیہڑا کرماں
ہن جنگ مقاتل او ٹھاواں تیغ کویں اسلامی

در بیان ذکر واقعہ آیات شریفہ در جہاد را

آیتان جیہڑم نازل ہویان دسلن خاص تہاڈون
بدسے اودہہ لکہ دلیران پٹھان جہڑ فسادون

بسم اللہ الرحمن الرحیم

اُقتلو المشرکین حیث وجدتمو ھم ہ ہ ہ ہ ہ دیگر ایت شریف

پس مارو مشرکون کو جہان پاؤ اون کو۔

یا ایھا النبی جاھد الکفار والمنافقین واغلظ علیھم ہ

ترجمہ اے نبی جھگڑا کر کافرون اور منافقون سے اور سختی کر اوپر اونکے۔

دیگر آیت شریف اُذن الذین یقاتلون بانھم ظلموا وان اللہ

ترجمہ اذن دیا گیا واسطے ان لوگون کے کہ لڑائی کیئے جاتے

علی نصرھم لقدیر ہ ہ ہ ہ ہ

ہین بسبب اس کے کہ وہ ظلم کئے جاتے ہین اور تحقیق اللہ

اوپر مدد انکی کے البتہ

قادر ہے۔

معنے ہین نہ ہندی لکہے خوف رازی کرکے
کفاران بہی منافقان تاہین ماران ہرنون ہرکے

سرور سنیان شامون آیا ساہتہ وڈا کردانان
حمزہ اودہہ سلامی ہویا لیکے ہیتہ جوانان

تیغ نہ چلی صلح وچالے لوکان دوڑ کرائی
مومن تہوڑے کافر بہتے فوج ساری ہٹ آئی

فیر حضرت ابو عبیدہ ابن جراح لیکے ہٹھ سواران
رات برائی جاکے پہتے مومن سر کفاران

ہرگز تیغین ہتہ نہ اوٹھے ہوئی صلح وچالی
ابو جہل اودس ہنگامے کہن روایت والے

تیجی واری سرور عالم کیتی خود تیاری
سعد مدینے رہیا خلیفہ مردینک انصاری

حضرت صاحب صاف ارادہ راتی ماران ڈاکہ
ابو جہل اودس ٹلکانی رات دوطرفون فاقہ

فجری ویلے قصد لڑائیون رنطر چڑہی اساری
معرکہ صلح کرادن والا بنی نہ بازی ہاری

پھر اِنوادی اوتے دماوا صلح واقعہ ہوئی
سرورِ عالم وِنج اوٹھایا کم کُم اَبو تُرا بہ
پھر واقعہ بدر الکبرٰی خبراں دسیندا کوئی
ربّ توکل مال قریشاں رات مکان فلانے
عبداللہ نام جنہاں دا بیٹا ساتھ ہا پھڑایا
تناں روزاں اندر پیچھے کھولیں عجا کر نامہ تیرا
شیر عبداللہ ہو سلامی پڑھیا گہن نبی نے دلیراں
پینڈا کر کے بعد افراروں تاں اوہ نامہ ہا کھولے
پہلے سعد تیر چلایا امرسن جہادون
کافر رخت چھوڑ دجالے نٹھے طرف اوہ چاڑاں
مال سارا تاں کرکے کابو کیتا قصد پچھاہاں

حیدر بیٹرا جنگ ہو تھایا راہ وِچ سوتا سوئی
غافل ہو کے سر دتہا سین ہر جا دشمن بابا
یا نبی اللہ وقت فلانے لبھسے آن سہوئی
ایس گفتاروں تاں اک نامہ لکھیا نبی ربانے
اوسنے جیم اکھیں پیتے رکھیا حال سارا سمجھایا
اسکا اندر رقم کیتا سارا مطلب تیرا
خود زرہ سمیاں درست لک خنجر نی شمشیراں
بدر الکبرٰی مار دا لکھہ آسن شیراں توں لے
اک ادچکا ہویا گھائل نبی مغیرا دلا دون
تاب جنگ آندی کسے پچھے وِچ پہاڑاں
پنج حصے ل شیراں وندی خمس لیا بادشاہاں

ہن واقعہ بدر ثانی موسے پچھے کراں کفاراں
ہون آسودہ یار پیغمبر دہنگ پوے تلواراں

دربیان ذکر واقعہ بدر ثانی و فتح یافتن نبی صاحب بر قریش را

جنگ بدر دا قصہ جوڑاں شوق ہو دسن لوکاں
اللہ حافظ ناظر حضرت اوہ کفا ہزاراں
گئے سنایا وڈا قافلہ لبھسا نال متاہاں
سرورِ عالم راضی ہوئے جہاد ون سوایا
غازی دوڑے طرف ہتھیاراں جسم سنجوئیں بھریا

جیونکر فتح واقدی طبری لالادلہ یاں چھوکاں
ایہہ صحاب سنیندے آنے لون دس نکالاں
ابو سفیان حرب بیٹا بھی سردارا وہلاں
جنگ تیاری تکلو باہر رب سبب بنایا
لک بدھے مطبوط دلیراں خود جوتی پھڑ دھریا

پیش پیش ہور جمدھر تحجر موٹھے رکھہ کماناں ‏— ترکش طرف کبھی لٹکائی تنگ بدھی جاناں

پشت ڈھالاں تیغاں ہندی باگاتری لٹکایاں — گرزاں سانگاں لیکے نکلے سطرن کھڑبھایاں

جوڑ صفاں سردار تمامی ورتے آن کھلوتے — ابوبکرؓ ہور عمرؓ یگانہ اوہ سچے نگ پروتے

حمزہؓ حیدرؓ ابو عبیدہؓ چہرے چمکے ناں نگاں — سعدؓ سعیدؓ ہور طلحہؓ زبیرؓ ہتھ سونہری سانگاں

ابن عوف عبدالرحمنؓ ابو دجانہؓ سعدؓ معاذؓ داجایا — ہور سعدؓ عبادی بیٹا علم انصار اوٹھایا

مصعبؓ نام عمیرے بیٹا حاجر جھنڈے والا — ابولبابہؓ رہیا مدینے نائب مرد کمالا

حضرت گھر تھیں باہر آئے فوجاں تیغ سلامی — جبدم لگی چوٹ نقارے دل چھڑی اسلامی

بسم اللہ پڑھ قدم لگایا دھرتی تھر تھر کنبے — وچ چراغ سراج محمدؐ غازی گرد ا کنبے

لشکر اج کھلو کے ویکھو لگسی اگ بینولاں — کانگ پہاڑاں گجے بیلے پہلا جنگ رسولاں

اماں شیطانی منگی آہی آیا گیڑ ابو سھٹا — وڑیا لس سمندر اندر کھندا مین ہن بوھٹا

جا سبہ لتھے بدر کنارے باشک ناگی رنگیلے — بیٹا حرب سنکر نٹھا کہ مرداں مونہہ پیلے

بیٹا حرب جبدم نٹھا شتر سوار دگایا — صمصام نام عمرو غفاری ایہہ اوسنوں سمجھایا

ہناں روزاں اندر دیناں کھولیں جسال گاہاں — کوک ماریں توں چڑھ پہاڑی سرتی دھر کی باہاں

محمدؐ چڑھیا لوٹن کارن مال اسباب سجاہو — ورنہ ساڈا نہیں ٹکانا بدر میدان لگا ہو

جے توں سخن میرے تی چلیوں ہوسن لوک اکٹھی — ایہہ بھی ہکناں قافلے والے جانب بحران نٹھے

ایس قاصد تھیں بھلا اکدن خواب عاتکہ آہی — ابو طالب دی اوہ ہمشیرہ پھوپھی سرور سائیں

گیا ویکھے اوہ شتر سوار چڑھیا سر پہاڑی — مونہہ سرپٹے کوکاں ماریں نٹھا چڑھ ماڑی

ابو قیس گیا اوہ تھائوں قدم پہاڑی اوتی — باٹ گیا اوہ جبل تمامی لوک آہے بہ سوتی

ہر اک خانے پیا پتھر خالی رہیا نہ کوئی — بنی ہاشم ہور بنی زہرہ رحمت ربدی ہوئی

صبح عاتکہ خواب سنائی حضرت عباس دے تائیں

عباس عتبے دسے کن جاہڑی خواب تعجب سائیں

عتبہ ابوجہل دی اگے وچ کیفیت کہولے — اوہ بدماش اوچکا نامی جل بل ہویا کوئلے
کہندا بنی ہاشمی کاذب دعوی کرن نبوت — کدے زنانے بھی مردائی ایس فریبوں قوت
ایہہ گفتار منافق والی ہئی زنانہو کنے — عباسؓ تائیں ہدیا اندر ساڈی بات نہ منی
ابوجہل منافق کافر لیندا نام زنانہ سے — توں بیٹھا اوس کس سببوں ویکھیں ہتھ اساندے
شریک اسانوں مارن طعنے اسی نہ بانی ہالے — ایہہ جموٹی لائق ناہیں ویکھو ہتھ ہمارے
عباسؓ کہیا ہن کرہو تحمل صبح ہتھ ویکھاوان — ابوجہل ستایا سانوں اوسدا اسرار وٹاوان
اوس اسانوں کجھ نہ جاتا ہر اک باتوں طعنا — فجر سے جھنے سیہ موکاوان ڈبیان گھول پلانا
عباس سویرے لا ہتھیاران جانب حرم سدھایا — صمصام تداہیں چڑھ پہاڑے دسن شو کھلیا
او سجا ہوئی لوک اکٹھے تا گیا ہو ٹالا — خبران سنکے موہنہ کرماں نے فکر محمدؐ دا لا
کر سمیانے سفر لڑایوں بدہا لک کفاران — کارن قتل شاہ رسولاں فوج چڑھی بدکاران
ہزار جوان قریشی پورا یا ادتے تا تلے — کجھ ہزاران فوج کفاران جنگ بدر تے چلی
دو کوہ بدر رچاہ اوتھایوں جسیجا ڈیرے لتھے — شراب کباب ابو داون کافر مست غرور نے متے
فوجان جیت شیر اسلامی پہرن طلادی اگی — سعدؓ علیؓ زبیرؓ بھادر ترسے گولے ہتھ لگی
یعنی ترسے غلام قریشوں بالن خاطر جاون — دو قتل اک زندہ رہیا اوسنوں پکڑ لیاون
عربعض نام گولہ سفیانی سرور پوچھیا اوسنوں — فوج قریشیاں کس اندازے پکے ڈاری کسنوں
عربعض سرور عالم اگے ہتھ بنھ عرضان کردا — عتبہ ابوجہل عباسؓ سیانام اوس ہر دا
فوج اندازہ سمجھ نہ بینون زرہ پوش تمامی — کتنے شتر ہو دن نت ذبح کہیا رسول گرامی
نو سترا ہر منزل ادتے کردی ذبح قریشی — تا رسول فتد فرمایا دلاندی صبح بیتی
جیکر ابن حرب ہیجایا اپنے قافلے تائیں — رب چاہیا تی سبہ قریشی صبح مرن اتھائیں
دل شکستہ یاران کیتا ایس مقالدی یاروں — گیا قافلہ بچ اساتھیں مال وڈا تکرار دن ۲
لتھا لشکر مٹھینک کفاران صبح ہوگ لڑائی — شاہ رسولاں کہیا دو یاری سبہ رکھو تکڑائی

اللہ صاحب وعدہ سچا کیتا نال ہمارے
فیر رسول اللہ فرمایا کیا مرضی انصاران
تا فیر سعدؓ ابن عبادہ عرض گذاری ساڈا عم نہ کرنا ن
امر ہووے جے مارو گھران لشکی نال پہاڑان
جے ارشاد پیغمبر ہووے وڑنان وچ سمندر
مال جان تصدق ساڈا اسی نہ وانگ یہودان
عاد شداد نہ ساڈے تائیں رستم سام نریمان
ڈرپی مرزا لے برجاوہ سہراب بیچارا
اسی سارے مردمیدانی ہوچھے کران کفاران
ڈٹھیان ویرون خونی چشمان ہودی تر مائی
راضی سرورِ عالم ہوئے ہور آیا انصاری
لڑائی لائق ایہہ دھرتی دوڑان قدم نہ جمنے
چاہ بدر میدان کشادہ تیغاں دی موجہ چہر مہسان
اسجا مرسان سبہ تہائے پانی بدرون ہٹا
جے قریشان کیتا قبضہ اسجا مران پیاسے
صلاح پسندان حضرت آئی بھی کہیا دل یاران
اوہی راتی بدر کنارے وچ جمایا ڈیرا
اک انصاران چاہ کنارے سائبان لگایا
با فراغت سرور اگے عرض کیتی انصاران
ابوبکر کمر بستہ لگا ہیبان لتاڑا
جے فتح ربا نوں دتی تاں مراد ایہہ پوری

فتح فوج یا قافلے اوتے لگسی ہتھ تمہاری
گیا قافلہ ساڈے ہتھون آئی فوج کفاران
صاحب دے وجد امن لگی ہوا اگاہان مرنان
مرسی او مڈا انصار قبیلہ سر تمامی یاران
ہو سلو غرق اج تمامی مرسان پانی اندر
توں تے رب تیرا وچ لڑسی کہیا اونہاں مردو دان
قارن قادہ رکھنہ شر ہینی ساہتون لین تعلیمان
ہوم شہام جو ہون مقابل جان کران بہر یارا
تیغان دھرو انصار کھلوتی گردی جوڑ قطاران
گویا ہاتھی مست سنگاری کانگ بیلی بہرجائی
یا نبی اللہ جیکر منون ایہہ اک عرض ہماری
خشک ریگسانی خنگل کوہ ہزاران سلمے
عقبہ ثانی بعیت اساڈی ویکھو کیونکر لڑسان
رب توکل چلو حضرت دیس کشادہ ڈٹھا
حکم ربانان جے اٹھایوں وشمان کسنی پاسی
راتی کیتا کوچ اگاہان سرور شاہ ابراران
گردے چاہ دے حوض بنائی اجی وقت بنیرا
حضرت دی آرام دی خاطر ثانی العریش فرمایا
یا نبی اللہ جنگ صباحین یا سویرے آیا پیش کفاران
اسی لڑسان سبہ میدانے یثرب نہین دو راڈہ
جیکر درجہ اسان شہادت ویناں کر صبوری

آل اولاد اساڈی خادم ساری گوئی باہجھوں دمان
رات دہی دن روشن ہویا ڈھول دوطرفوں کوکے
جوڑ جماعتاں کافر جمے لمبے نیزے تانی
حنظلہ پت ابوسفیان نے علمدار کفاراں
دوجی طرفوں سرور عالم صفاں اس کرایاں
اللہ صاحب نصرت دیسی اج اساڈی تائیں
مصعب رضی اللہ عنہ نے ڈاہتھ جھنڈا کالہ سجی طرف کھلویا
ہر دو گھٹاں جم کھلویاں بجلی مونہ دیکھایا
جھولن جھنڈے ہر اک طرفوں چہرے سرخ دلیراں
پڑ گھڑیال وجن دو طرفوں جوش اٹھاں کھاندا
اول غلام اک شاہ عمر دا حسن پڑ وچ لتھا
ابو بختری ڈاہڈا بہادر عرب ولایت چینیاں
ابن خطاب نوں آمید نے اعوض ہوگا غلاموں
لگی تہک شاہ عمر نوں چہرا غضبوں ڈٹھا
تیغاں دہرے جمے پڑ دوویں گردی فوج پچھلی
توں کی شان عمر دا جانے جو رتبہ سرکاروں
تیرے جیہے مرد ہزاراں ڈٹھے ہین بتیرے
کافر مشرک ایس کلاموں رخ برابر ہویا
سے رخ ڈھالاں ہتھ بتیرے کیتے نال تسلی
شاباس شاباس ہو اگیری نہیں ہمت بھیا ہاں
بختر ہتھ بتیرے کیتے نال چلا کی

کرسن خدمت سبہ اساڈی اسی نشانی تماں
بہتیرا اوہنہ لک نہ لیراں آسن شیراں تو لئے
میسرہ میمنہ قلب نے ست ساقہ فوج لگائی
شاید کوئی ہو ربہی ہوسی وچ اوہناں کاراں
بھی فرمایا ٹکر ہارسناں ایہہ جنگ اول بھایاں
کافر ایہہ مردار تمامی ہوسن قتل اٹھائیں
سعد علم دار الضاراں جانب کہبے ہویا
رعد ملائک گرجن والا موسم رنگ وٹایا
ہور قیل قال نہ کائی ہتھ ننگیاں شمشیرا
گویا جمی گھٹ زمینے نہ کر عمر اداہا
پا شہادت گیا بہشت رنگ کلاوں ہتھا
پہیر گھوڑا اوہ کرے پکاراں لماں نیزہ تنیاں
شہادت درجہ رتبہ عالی نہ خطا کلاموں
ہو سلامی پاک نبی دے اقدم میاں نے سٹیا
عمر کہیا کر ہتھ برابر ابو بختر شوماں
عاقی شیر پہرے وچ باراں چھوٹا ناگ سیاہ زوراں
جیکر توں ہیں شیر زور اور بہوڑا ہو اگے
عمر معظم کر بسم اللہ ابلق گھوڑا ڈہویا
والگا دن الکہہ بچاون سٹ مارن کر حلہ
کی ہویا کیوں مونہ پرتایاں قدم سٹ اگاہاں
اوڑک سر دے پرنے ڈگا گل ایہا اتفاقی

اج زرہ ویکھے ناہین زنگی نانگ اوہ کالا
گھوڑا نیزہ تیغا وسدا اشاہ فاروق سنبھالی
فیر اسود قوم کفارون کہندا اپانی پینا ن
آیا نیڑے حضرت حمزہؓ ایسی تیغ وگائی
ایوین سرا وسدا وچ لتھا دوزخ واسر کیتا
آئی ہور جماعت کفاران قصد حوض ترو ڑان
فیر حکم مر دسیانان نامی پٹ حرامون ،،
عُتبہ لتدم قلب کہلوتا اوسنے پڑیا ہولن
ہر اک جانب خیش اساڈی جھگڑا ایہہ نکمان
ابو حذیفہ تیرا بیٹا میرا ایچرا بھائی
دلان ڈیٹے اوہ ڈولن ناہین ہتھ مخالف پیران
بیٹا حرب ہیا سلامت جسدی خاطر آئے
ویکھو ابولہب آیا نامی مرد سیانان ،،
ابوجہل ماری سن طعنے تامین ڈریا خوابون
عتبہ بولیا مین سمجھایا لالوم وس بتیرا
ہن ہیا ہے سر پر لڑنان دل کلیجہ ہونان
ہی ہی کسے نمنیان کہیا مرسن دیرہ پیاری
خلاصہ مطلب ہر اک طرفون ہویا دور سہارا
شیبہ عتبے دا اک بھائی نامی خرپورانان
ولید نام عتبے دا بیٹا تیجا مرد کفارون
ہو سلامی حضرت اگی ترسے جوان انصارون

فولادان دی جو جھمق والہ سرا کیا نوچ نرالہ
زرہ ہتھ داؤدی لگے کہن روایت والے
ہٹا خراب کرانمین جو عثمان کیا دینا نوچھینان
گھمار دہا گہ جو نکہ چکون پادی نال صفائی
دھڑ ہیا وچ حوض کنارے پانی گھٹ تپیتا
ماری گئے اوہ گبر تمامی رنز چڑھے نہ چھوڑان
گھوڑا جھیٹر لتھا پڑسدا ماریا ہتھ لگاون
ہو لپتہ گل ہلائی فوجان رکھہ لگا ہون
کیا ونڈ ونڈنی نال محمدؐ فتنہ کیونکہ تہمان ،،
تیغ چلی تا ہر اک طرفون پوسی کیڈ جدائی
جے اوہ تھوڑے ناگ بھاڑی کرین نکھڑ پویران
لڑنان اج مناسب ناہین قا صداوس وگائی
راتی مینون ہوئی بشارت اسان نوں ڈھانان
اوس کہیا اک ہور پیغمبر آیا رب وہا بون
ابوجہل باز نہ آیا پوسی جنگ ہند ہیرا ،،
حکم ڈہا بیٹن مارن لگا ہجون بھر بھر رونان
ابو بختر مو یار نڑ وچ نالے لوک ہمارے
عتبہ مل میدان کہلوتا بولیا کسدا اوارا
ربیعہ دے ایہہ دو دین بیٹے نہ کہہ بہت کہانان
لڑنی والی طلب حضوردن زور دسن تلوارون
معاذ معوذ عوف بہادر تینے حارث نگاہ رون

تیغاں دھرو برابر ہوئے ست شیر زنگیلے
ترائے مرد اسی انصاری ہاں حارثہ ہی جائی
نال ساڈی کیا جنگ کریں جو ایہہ قوم اراذل
تدوں نبی صاحب فرمایا چاچا ناں وادھ
حضرت حمزہؓ عرض گذاری اسی ایہہ گل جاہاں
منگ عائیں ہو سلامی ماری چھال پلنگاں
ترائے لتھے وچ برابر مست شیر شرابوں
کون کوئی کی نام تساڈا کس امر دی جائے
آواز سنیا تاں میں ہاں حمزہؓ نسل عبد منافوں
ٹھیک اصل نسل برابر اسی تیرے فلانے
شیر گجے رنر ہویا ترامہ چھوٹی ہتھ اخیروں
فیر عتبہ لئے حمزہؓ ہوئے برابر دو دیں "
فیر شیبہ ابو عبیدہؓ شیر لتھے کراڑیاں "
علیؓ حمزہؓ پا فراغت طرف شبیہ آئے
اللہ اکبر آکھ زبانوں ہٹے شیر سپاہان
حیدر ہم عتبہ ماریا گیا اہل قریشاں ڈھٹا
ویکھ سعدؓ دتا للکارا شاباس شیر جواناں
رب پیغمبر مدد تمہائی دوہ سچین کی جاہو
الیس رشادوں گج انصاران کہی نظر نکار و
سبھی طرفوں مرد تہا جراوں پھیرہ چائی
پئی گئی گھمکار ہتھیاراں سپر لتھے سر دھر کی

اوہناں کہیا کیا نام تساڈا نسل کس قبیلے
عتبہ سنکے بات ہوہناندی اوچی سد آلائی
مرد قریشی بھیج میدانی لڑیساں نال صفایاں
ابو عبیدہؓ حارث جایا کافرستان بولاندی
انصار اساں نوں بہت پیارے آون ہٹ پچھاہاں
حمزہؓ حیدرؓ ابو عبیدہؓ عتبے دا سر دلگاں
عتبے پوچھیا اوہناں تائیں نسل کس جنابوں
پچھلے نام دسو تا لڑساں ٹھیک برابر آئے
ایہہ علیؓ ایہہ ابو عبیدہؓ وڈا گھر شرافوں "
علیؓ ولید دو دیں پڑ جوڑی ہر کوئی اوہناں جانی
ولید سدھاریا دوزخ کامل مرد پھیروں
لے موہنہ ڈھالاں تیغاں واہیاں عتبہ ڈگا اودیں
زخمی ابو عبیدہؓ ہویا صحیح روائتاں پہڑیاں
گیا کافر جانب دوزخ تیغیں ماس اوڈائی
الحمد پڑھیا سجدہ کیتا ویکھ فتح بادشاہاں
تانے نیزے داگاں چاہیاں دھریا قدم اپوٹھا
جنت ہیٹھ ملی تلواراں دھر دتلی پیر جاناں "
حوراں منتظر تساڈی جنگی ہتھ ویکھا ہو
تیغاں دی رنر ملے بھائی شیر گجے چڑھ باروں
تیغیں ڈھے پئی دل دوویں سرو خاک رگائی
جسموں تیغاں کڈھن سوہنے خون آلودہ کر کی

گویا مینہہ لبھا ہتھیارین لگی اگ بردو دن | یا دُفان اوہ نوحؑ پیغمبر نازن ربّ ودو دون
اودون سرور کرن دعائین بیتن بھتون مُد چاہان | میر کے ساری شیر رنگیلے تیری وچ پناہان
یارب تیری بنی اوتی ایہہ ایمان لیائے | کرسی تیری کون عبادت جا ایہہ لد سدہائے
حضرتؐ آپے کرن دعائین اوٹھی گھٹ شمالون | کڑک کے بجلی دا غضب دے ڈرے کفار بہو چالون
اوہو بل کومان نوٹی ہویا لمان چوڑا | یثرب ولون ہوا اکٹھا آیا کہا کے موڑا
جبرائیل تشریف لیایا سارے ابلق گھوڑی | ہزار ملائک الف آشارت پر بے برابر جوڑے

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط قولہ تعالےٰ

اِذْ تَسْتَغِيْثُوْنَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ اَنِّيْ مُمِدُّكُمْ بِاَلْفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُرْدِفِيْنَ

جسوقت فریاد کرتے تھے تم پروردگار اپنے سے پس قبول کیا واسطے تمہارے یہ کہ میں مدد دونگا تمکو ساتھہ ہزار کے فرشتون سے پیچھے سوار لانے والے ۱۲ ۱۲ ۱۲

جبرائیل سلام آکیتا ہور مبارک بادی | یا نبی اللہ غم نہ کرنان مرسن لوک فسادی
دیر نہ لگی بھی گھٹ اوٹھی طرف بدر دی آوی | لشکے کڑک کے بجلی قہر ون ہل کلیجا جاوی
میکائیل ہور اسرافیل ملائک لشکر نوری | ابلق گھوڑے لمبے بنبرے فوج زور اور پوری

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط قولہ تعالےٰ

وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَّاَنْتُمْ اَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ اِذْ تَقُوْلُ لِلْمُؤْمِنِيْنَ اَلَنْ يَّكْفِيَكُمْ اَنْ يُّمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلٰفٍ مِّنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِيْنَ

اور البتہ تحقیق مدد دے تم کو اللہ نے بیچ بدر کے اور تم تھے ذلیل پس ڈرو اللہ سے تا کہ
تم شکر کرو جسوقت کہتا تھا تو واسطے مسلمانون کے
کیا نہ کفایت کریگا تمکو یہ کہ مدد کرے
تمکو رب تمہارا ساتھہ تین ہزار
کے فرشتون سے اتارے بھیجے ۱۲

وچ اصحابان مثل کہلوتی جیونکر باغ درختان ۔ دیکھ اصحابان خوف نہ رہیا مٹنا سی بدبختان

سرخ سفید سیاہ ہور سبز آہی سرین عمامی ۔ صورت یاران فرق نہ کوئی مثل عربان جامی

سرخ دوپٹا لستدن بدہا سر پر ابو دجانے ۔ سفید شاہ عمرؓ دا آہا دسن راوی دانے

سبز زبیرؓ کالا حمزہؓ ملک کوہن پرکہان ۔ ہیجے جبرائیل کہلوتا قلم اٹھائیون رکہان

کیہے میکائیل ملایک صاحب صوع رعینی کرنا والہ اسرافیل ۔ عمر ہو نہانون کہڑا ماری رب جہنا ندار اکہا

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْم ۔ قولہ تعالیٰ فَلَمْ تَقْتُلُوْھُمْ وَلٰکِنَّ اللّٰہَ قَتَلَھُمْ وَمَا رَمَیْتَ اِذْ رَمَیْتَ وَلٰکِنَّ اللّٰہَ رَمٰی وَلِیُبْلِیَ الْمُؤْمِنِیْنَ مِنْہُ بَلَآءً حَسَنًا ۔

پس نہ مارا تم نے انکو ولیکن اللہ نے مارا انکو اور نہ پھینکا تھا تو نے جسوقت کہ پھینکا تھا تو نے

ولیکن اللہ نے پھینکا تھا اور تو کہ آزمایش کرے ایمان والونکو

ساتھہ نعمت کے اپنی طرفسے نیک۔

اللہ صاحب ایہہ فرمایا خاک نہ تین اوٹھائی ۔ بلکہ تیرے رب اوٹھائی مٹی تین وگائی

وچ ہو ہانداں اکہین اندر صاف پیا اوہ گہٹا ۔ تین نہ ماری اللہ ماری شور ہویا تا مٹہ

ڈٹھا جدون اہل اسلامان مدد ملایک آئی ۔ اکدوئے دی کرن تسلہ شیران دل ددہا

جس کافر دا قتل ارادہ کرے اصحابی کوئی ۔ فرشتے اوسدا سر اوتارن بات برابر ہوئی

پہلے حنظلہ ماریا گیا حمزہؓ دی تلوار دن ۔ ابوسفیانے دا اوہ بیٹا علم دار کفاردن

اتی عمرو معدی بیٹا ہر اک جانب دوڑیا ۔ کرے تلاش ابن ہشامون جندل ہر...

ابن ہشام آیا اوس نظری چڑھ سر تیغ وگائی ۔ سجا بازو گردن شکن لتھا نال صفا

عکرمہؓ آیا جانب اوسدی نہ چڑھ اگو بھنا ۔ عمروؓ غافل دسدی ضربون آ سر دہریا

کپا بازو دیکھ نشانی ظلما لہم آن اوڈایا ۔ عمرو دار کیتی جد اگون عکرمہ نظر نہ آیا

ایہہ اصحابی ہسیا زندہ عہد عثمانے توڑی ۔ خود عکرمہؓ کرے روایت ڈٹھا دنیان جیو

پھون آیا ہور اصحابی مرد آہا انصاری
ابوجہل تڑفن لگا عکرمہؓ داگ اوہٹائی
فیر عبداللہ ابن مسعودؓ یار پیغمبر جنا صبر
طری آیا پڑھ بسم اللہ چڑھیا اوسدے سینے
ٹھا چھاتی اوسدے بیٹھا صورت نام پچھاتا
یا بزرگ تھاویں بیٹھون ابہ چڑھا ہنوا لیا
ابن مسعودؓ کہیا اوس حمد خالق مالک تائیں
فتح پاک نبیؐ دی ہوئی فضل وڈا رحمانون
عبداللہ پاس ہتھیار نہ کوئی کادھ نکالی
اک نبیؐ دے اگے دھریا ساگی ہر لجا کے
الحمد للہ ماہٰذہ فرعون هٰذِهِ الامة پاک نبیؐ فرمایا
تعریف شکر ہے کہ فرعون امت کا مر گیا ۱۲
حقیقت پڑدی اندر موئے بہتر کافر
موندان غازی نبیؐ صاحب دے جنت طرف گئے
باقی ماندہ کرکے کفاران چھوڑ اسبابان بہنا
چھوڑ گئے اسباب تمامی عربی اشتر گھوڑے
لیتا فیر اسباب اکٹھا ال اصحاب کباران
قتل اجازت دودی ہوئی عباسؓ منجی خانی
لاشان کھوہ دے بوچہ وگا ہو سر کفاران گٹھا
لاشان کھوہ دے بوچہ وگایان سرو رچاہ کنارے
زنان مرد اساڈی جھوٹھے نستی ہو اک سچے
بوجہل امیہ عتبہ کردے آہے جیہے ہانسے

نام مسعود اوہ عفری بیٹا ضرب لگائی کاری
پا شہادت گیا بہشت ایسی تیغ لگائی
ابوجہل دی کرکے بلائش ہتھا اوسدے بوجہ عاصہ
جان اوسدی کجھ باقی آہی پر تی اکھ کمینے
ابوجہل دی چہرے اوتی داغ آہے کجھ ماتا
دس مینون اج فتح کسدی شتک خنجر گردن ڈالیا
مینون جنہے آن بیٹھا یا تیری چھاتی تائیں
بندا لہیں سن کافر کردا ہو یار دھہا نون
گردن اوس ابلیس شقیدی کر جدا اوس ڈالی
نظر گذاری فیر ہتھ بابا لما ریا پڑے اوٹھاکے
ایہہ فرعون امت میری دا دوزخ رب پچایا
زخمی بہتے ستر قیدی نہ کرن گلان دا نز
چہین مہاجر اہتہ انصاری پڑھ نماز دبائی
ملائیک دو ڈ کہن تکبیران کون ہٹھ اودی بنا
خوف اجیہا دل ہو یہا ندی کوئی واگ مڑوڑے
پاس تنہون قرآن کہلاری قیدی ترے انصاران
فیر نبیؐ صاحب فرمایا حاضر یار ریکا لے
قیامت توڑی ہر اک کہسی گنج کفارا کٹھا
ہر اک دا لے نام پکارن وعیدے سب اوتارے
کیا ہویا ہن حال تسادا گل کہڑی تے سچے
جو جہوٹا دسے نبیان تائیں دوزخ اوہنان سی

ہر دم لکھ پڑھاں شکرانہ موئے ظالم کافر ۔ باتاں بہت بناون والے ہوئے ادما فر

کیتے اج امینہ ظالم سولاں جسم جو بھاوی ۔ سخت دکھ پوچاون والا اندر ریت لتاڑی

کیڈا دکھ اودھایا مکے ال یاراں احبابان ۔ صبر عمارؓ بلالے والا رہسو وچ عذابان

دیسوں کڈھ دیتو ہی ساتوں کیڈ قضیے جالی ۔ یثرب باجھ نہ ملیا فیر ہتھیار ادھٹالے

ہرگز کرن آرام نہ دتا یثرب لاگے لائے ۔ کیا ہتھ آیا اج لتاڑی دیروں سر دڈھائے

یار بولے کیا مردے سُندی نہ جواب آلاندی ۔ سرورؐ کہیا سمجھن باتاں موہنہ نہ ہلاندی

فیر اصحاباں عرض گذاری جمع مال غنیموں ۔ اسی راضی عذر نہ کوئی امر کوین تقسیموں

چار حصے ونڈ لشکر ہوئی خمس رسول الٰہی ۔ رسم قدیموں سند قرآنوں یوین ہوئی آہی

کوئی اصحاب مُحتاج نہ رہیا فتح غنی بنایا ۔ گھوڑی اشتر تیغاں دا فر مال بتیرا پایا

خبر بشارت خوشخبری فیر دیون کارن نبیؐ اسوار کایا ۔ زیدؓ نام حارث دا بیٹا جانب یثرب آیا

جس دم گیا قبرستانی بڑے بڑے لوک جنازہ ۔ رقیہ صاحبزادی سرور کیتا کسے آوازہ

زیدؓ انال فتح توں آیوں ساتوں حال سناناں ۔ کس لکانی جا کی لبھا دل حبیب ربانان

زیدؓ بتایا بدر کنارے اساں مورچے لائے ۔ تیغاں دہر دبہادر لتھے مدد ملایک آئے

برکت فتح حرمت سرور ایسے موہنہ بھوائے ۔ فیر قدم نہ جمیاں کسے بدروں کڈھ بھجائے

موئے بہتر بڑے اندر جو سردار کفاراں ۔ نام فلاناں شخص فلاناں حال مندہ ابدکاراں

ستر ہوئے قید کفاروں عقیل حیدرؓ دا بھائی ۔ اتی عباسؓ چاچا سرور عمرو سفیانی سائی

راضی ہوئی لوک تمامی دساں الیں اخباروں ۔ لکھ لکھ شکر پاک فتح دا فضل وڈا سرکاروں

ڈھہم پئی ایہہ شہر مدینے خوشیوں روشن ڈھیوے ۔ دہن مبارک فتح کوئی ملدا جہڑا اوہناں تھیوے

فیر استقبال دی خاطر آئے اصحابی باہر ۔ اجہڑاں نوں آ یثرب لبھا ڈیرہ بنیؐ طاہر

ہو مقامی سرور عالم مُڑ اکھ گرد بھایا ۔ دسو کوین صلح لتاڑی ساتوں اہناں ستایا

ہرگز کجھ لحاظ نہ کرناں بھاوین چاچا میرا ۔ آئی دشمن سر اساڈے دسیکے تا دہیرا

اس ارشادون شاہ شہنشاہ ہویا عمر سلامی — مین صدقے مین صدقے ہردم دعوی اسان غلامی
اہنان دی لی محبت ناہین رب رسول صحابان — قریشی کافر سخت اجہے لائق اگ عذابان
امر ہووے تے سر کفاران تیغان مار اڈاییے — ہر جا دہمک ہوئی اسلامی چڑہ حجاز دباییے
ساری ایہہ سردار کفاران قصد کرن دو باری — سنکے خبران مشرک ہوسن تابعدار ہماری
ہور مقال نہ کائی حضرت قتل کرنے لازم — سرور دی لیندان آئی بات فاروق اعظم
عمر بیٹھا فیر ہویا اسلامی ابو بکر اکابر — وزیر بشیر پاک نبی دے دو دین صاحب ابر
کہیا سرور عالم اوتون جندڑی گہول گہماوان — مائی باپ تصدق میرے مطلب کہول سناوان
برادر زادی ایہہ سب ساڈے نسل اسمعیلون — اب رحیم کریم زیادہ پکڑان ایس دلیلون
بخشواج خطا ہنانہدی ڈہکاندا چہوڑ کارا — ہرتے کرنے درم معرہ بھارا انہان سر بھارا
ساری مفلس یار رسلڈی ہوسن غنی دینارون — روشن ہرداحال تمامی کیا جبر انصارون
ابو بکر دی بات تمامی سرور کرن پسندان — صلاح درست سہنان کہیا رل مل دانشمندان
تا ایہہ آیت نازل ہوئی کہندے ایس ارشادون — اسان ثواب لتا نون دتا ذکر خاص جہادون

بسم اللہ الرحمن الرحیم تریدون عرض الدنیا واللہ یرید الآخرۃ

اسباب دنیا کا اور اللہ ارادہ کرتا ہے آخرت کا

لشئی طالب ہوئے مالان کیا خیال تمہاری — قیامت دا کجہ فکر نہ رکھیا کڈھے ہنگ نیاری
ہو آیت ایہہ نازل ہوئی معنے لکھہ دکھاوان — شک ہووے تا دیکھہ قرآنون ظن ہیود ہٹاوان

بسم اللہ الرحمن الرحیم قولہ تعالیٰ لولا کتاب من اللہ سبق لمسکم فیما اخذتم فیہ عذاب عظیم + اگر نہ ہوتا لکھا ہوا اللہ کی طرف سے کہ پہلے گذرا البتہ لگتا تم کو بیچ اس چیز کے کہ لیا تہا تم نے عذاب بڑا

جیکر وعدہ رب نہ ہوندا ایس دنیاندی اندر — عذاب وڈیرا نازل کردا مردی آدم ڈنگر

قولہ تعالےٰ۔ فَكُلُوا مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلٰلًا طَيِّبًا ط ط

پس کھاؤ اس چیز سے کہ غنیمت کیا ہے تم نے حلال پاکیزہ ۱۲

ہرگز کوئی نہ رہندا زندا غنی ہونان چاہو
سرڈر کھیا کوئی نہ بچدا باجھ فاروق عذابون
ڈیکھو یار درائے عمر دی آیت عذاب لوا لی
خلاصہ مطلب درم معرہ ہوئی ہر اک اوتے
دو ہور ہوئے فیر قتل قیدی خاص کفارون
اکد بہاڑسے سر دراوتے اوسنے لب گایا
نظر نام حارث دا بیٹا عداوت نال پیغمبر
ختم کیتا جنگ بدر قصہ ہتھ غنیمت ڈالے
مختصر لکھہ دیکھا وان بعد احد ارادہ

ہین ہن معاف لتا نون کیتا مال حلال یہ کہیا
آہی ٹھیک رائے عمر دی ہوین امر جنابون
اللہ صاحب کی فرمایا امر خداوند والے
دہ غنیمت لڑ چھودا یا گئے منافق کولتے
عتبہ ابن معیط حرامی کھول قصہ اخبارون
اوس لئی خاطر اللہ صاحب دوزخ وچہ پوچایا
شاہ عمر نہیر کو ہٹا اوسنون داخل دوزخ اندر
ہور ہین ست جنگ جو ہوئے احد بدر وچالے
کیونکہ اہل کفاران کیتا چڑہ کے ہتھ کٹادہ

دربیان ذکر جنگ بنی قینقاع و جنگ سویق و کشتہ شدن کعب ابن اشرف یہودی و جنگ قلدہ و کشتہ شدن سلام ابن الحقیق بعدہ واقعہ جنگ احد را

جنگ بدر تھیں پچھے سر درسبہ یہود بلائے
ایہہ اوہنان نال پیغمبر قول اقرار ٹہرائے
جو کوئی لڑسی نال تساڈے تسان پنڈ پہنانی
قسم توریت انجیل زبوروں قول اساڈا پکا
جنہان قسمان چایان آہیان قول تمامی توڑے
چار دہاڑے بدرون پچھے بنے سلیم یہودان
حسد مم خبران گیان یثرب مومن عصیان کردی
ابن مکتوم
عبداللہ نون نائب کر کے حضرت کن چڑہائی

مدینے دے جو رہنے والے نہ اسلام لیا ئی
آپ اوتے کوئی شخص اساڈا نہ ہتھیار اوٹھائی
اسی کسے دی مدد نہ کرسان نہ دیوان گھٹ پانی
ویلے مشکل کسے تائیں اسی نہ دیسان دہکا
نال قریشان وچ شہر یران بہہ منصوبے جوڑی
شہر مدینا لوٹن کارن قصد کیتا مردودان
بنی سلیم غطفان قبیلہ قدم اسانول دہردی
نس گئے اوہ دلے کافر نہ پڑہوئی لڑائی

لشکر مڑیا نال فتحد ے لٹ ہوہندی ڈنگر
فیر خاص شوال مہینے وحی پیغام پوچایا
لٹو مارو دیسو کڈھو جے ہوون انکاری
خلیفہ ابولبابہؓ تائیں حضرت صاحب کرگئے
بھلے حضرت نے سمجھایا نہ اسلام لیا گئے
ڈنگر مال اسباب ہے ہندا اونڈیار لگے یاران
ست سے اوہ حرامی کافر جنگ ان موده ساری
ذیقعد مہینے حرب بیٹا دو فرزندان یارون
قسم اوٹھائی جتنے تورڑی نہ مین عوض ہو کادان
کافر چالی کار ازموده چڑھیا لے ہمراہان
نام سویق پنڈ یہودان آ و شب کری اوتارا
پچھلی راتی نیت ڈاکا جانب یثرب آیا
او سجا لجھہ انصار آ کٹھے بہا پیا سر لڑدے
پاک نبی نوں ستے گیاں خبراں ایہہ بشارت ہوئی
چالی بندے گئے انصاروں ہرو تیغاں جھٹ پھڑیاں
مقام سویق ویران کرایا جی نظر نہ آیا "
ابوسفیان گیا بچ سو کہ بہنا مونہہ ہندیرے
اتی ظفر صفر مہینے سرور سنی آ و ائی
کہند اسی شہر مدینے ماران تیغاں کھڑکے
سرور عالم کرن چڑھائی شیراں خیر تا نئے
نس گئی اوہ دسنے کافر چھوڑ اسباب چالے
وچ مدینے ہوئی مقامی آخرالزمان پیغمبرؐ
بنی قینقاع قوم یہوداں اصلی شور اوٹھایا
کرنے ہو چھی بکڑ ہوناندی کو ستے کافر ناری
طرف یہوداں کرن چڑھائی قدم کا بی دہر کے
پنڈ اوجاڑ ہو ہندا کر کے دیسوں کڈھ بھجائی
کجھ خیبر کجھ شام ولائیت گیا ٹول بدکاران
خیبر اندر ایسے دکھوں آ کے لڑے دوباری
اک ہویا اک قید وچارا چھوٹا زرد وبیاروں
شہر لباسی وچ قریشاں نہ ایہہ نہ ویکھاوان
راتی چوری کیتا دہاوہ یثرب طرف نگاہان
اسلام مسلم دا اک بیٹا دوست اوسدا بھارا
معبدؓ نام عمرو دا بیٹا حبد اگھر جلایا
اوچا شور کھکارا ہویا مومن تیغاں پھڑدے
ڈاکا مار نوا لاموزی چھڈنان لشان نہ کوئی
حمائیت والا اک رہیا ماریان چڑھ مڑیاں
اسلام مسلم دا جو بیٹا اوسدا اسرا وڈا یا
موئے اوہ اسوار یہودی وَل اسلام چوفیرے
بنی غطفان سلیم قبیلہ آون فوج وگائی
کافی ہجرت یثرب والی دل ساڈی رڑکے
ڈیرہ وچ برابر لایا مونہہ مردان قرما لئے
رستم سام نہ جنہاں تلی تیغاں کون نکالی

اسے ماہ مبارک اندر پاک رسول الٰہی
ام کلثومؓ نبیؐ دی بیٹی عقد ہویا عثمان نوں
ذوالنورین عثمان غنی دا نام دھریا ہویا اس بارے دن
بھی شوال مہینے اندر حضرت نے فرمایا
سخن بے ادبی حق اساڈے کہندا اندر لوکاں
محمدؓ نام مسلہ دا بیٹا مرد وڈا انصاری
سست مرد ہور انصار دوں جانب کعب سے ہے
کعب جیہڑوں ارادہ کیتا عورت پہڑدی پلہ
کعب کہیا آواز توں الا شیر خوردہ بھائی
پوچھیا جا کے کیونکر آئے کالی رات اندھیرے
محمدؐ کیتا تنگ اسانوں چڑھیا سر اساڈے
روز تویں سر لاکے مجلس شاخاں ڈھنگ نکالے
گروی رکھ ہتھیار اساڈے غلہ دے اساہاں
ہور اک سوال اساڈا اجے نہ کم نہ کرناں
وڈہ خجالت ہوگا ساڈی خلقت دے لیسی مہنے
بین لساناں نوں بھیلے دسیا چھوہٹہ محمدؐ باتاں
تاں فیر نائلہ ہو اگے سے وال جواو سدے بہڑدا
پچھوں شیراں واہیاں تیغاں جیہڑا دھرتی آیا
بافراغت گئے پچھاہاں خبر دتی سرکارے
سال پہلے فیر ہجرت والا ابن حزیمہ ادہ
الاصبح اوس کوچ نقارا دتی قردہ جاوے

صاحب زادی دا کاج رچایا طبری پکڑ گواہی
بدر دیہاڑے بی بی رقیہؓ اُٹھی ایس جہانوں
جہڑا موذی منکر ہووے توڑاں مونہہ پذاروں
کعب یہودی میرا دشمن دیوے سزا اٹھایا
واجب قتل شقی نوں کرناں بدگمانی ڈھوکاں
ہو سلامی گھن اجازت ٹریا شیر عتباری
دو کوہ شہروں ادہ لگاناں نائلہ وچ بلائے
کہیا بو قتل دی آدی ٹریوں چھوڈ ہیکا
زوروں اوس چھوڈیا پلہ عورت کاہن آئی
ہور نہ بوٹی نائلہ کہندا لستی برادر میرے
دم وجود دوں باہر آدی لستی رہی دوراڈے
تنگ انصار قبیلہ سارا کیڈ محمدؐ چالے
ٹبر وچھاوڈ لیکاں ہوسی جاوں جب پچھاہاں
اس گلدا فیر کسے اگے ہرگز نام نہ دھرناں
کعب کہیا میں کہاں بڑدا اج سخن نہ کہنے
لستی نہ میرے اگے لگے جوڑیاں کید صفاناں
کہیا واہ خشبو لگائی عطر دھرتی جہڑدا
اس وبیروں کی کیتا حاصل مشرک کافر کھولتے
ہر اک دے حق بہت دعائیں منگیاں نبی ہمارے
شاموں مال خرید لیاواں ہووے نفع زیادہ
پاک نبی لے گیاں خبراں مال سارا ایتھ آوے

زید نام حارث دا بیٹا حضرت سمیع بلاوے
حضرت زیدؓ ہو سلامی پھریا جھنڈا کالا
رات برائی کینا بینڈا الصبح جا کر پہونے
نس گئے اوہ یار ستھوں چھوڑ ساب تمامی
بیٹا حریدا ہتھ نہ آیا نس گیا کت پاسے
قسمت ونڈی رلکے یاراں خمس شہ ابراراں
ابو رافع کنیت اوسدی نامی وڈا شاعر
پاک نبیؐ تے گیاں خبراں تا انصار بلائے
عبداللہؓ نام انہیں بیٹا ہویا اوٹھ سلامی
نافیر بنی خزرج وچوں اوٹھے ست انصاری
نال اولاد تصدق اساں کیتا پاک جناب ہوں
ہو سلامی گئے انصاری سبھ ہتھیار لگا کے
بند آہے دروازے اوسدے گردے چکر لایا
او ڈک چڑھیا شیر عبداللہ پکڑ بلند منارا
چراغ اوٹھا ڈٹھا ہر جانب سارا شہر سوتا
تعین عچھے کینے اوسدے جا وگایا دھرتی
چڑھ سفیلوں نال چلاکی ماری چھال ملنگاں
طرف ہیٹھ میں آندا اوسنوں جا پڑ کھندا ہاری اوتے
شیر عبداللہؓ لنگ پیارے حضرت پیر مدستا
نالے حضرت کرن دعائیں یا رب بخش انصاراں
بیہ قصے سبھ ختم ہوئے جنگ احد او ڈھلداں

ہر طرح سمجھایا اوسنوں بن حرب دا آوے
وافر فوج ماجر انصاروں علم انصار برالہ
تیغاں وچ ہر ویٹے سر گبراں قافلے والے رونے
فتح پاک نبیؐ دی ہوئی شیر بگجے اسلامی
چکر چڑھ بدا گے شیراں جا بندے نکل ہاسے
قصہ ہن اسلام ہیہودی کھولاں صفا بنداں
اوہ مذمت پاک نبیؐ دی ہر جا کردا ظاہر
کہیا کوئی اساڈا ایلی جانب وسدی جائے
کہندا کر سلاں اسے موچھے کیا بدذات حرامی
کہندے واراں جان جناب ہوں کہا کوتا اوہ ناری
قربان کراں وچ سر میدانے قسم رب ہاں ہوں
کالی رات کیتا کجھ بینڈا ڈٹھا قلعہ جا کے
کوئی سبب نہ ہرگز بنیاں اندر قدم نہ پایا
پکڑی راہ وگائی دھرتی داخل ٹولہ سارا
اسلام حرامی نیچے خانے اک ہکلہ کوتا
پا فراغت نال تسلہ جماعت تمامی پرتی
شیر عبداللہؓ ہویا زخمی ضرب لگی وچ ڈنکا
لجے سرور مسجد اندر لگ تامی حوستے
سی سلامت اگے نالوں ہو یا لنگ درست
غمخوار اوہ سارے سبھ کر نازل رحمت باراں
برکت رب طفیل پیغمبرؐ لگ بنی جھب جا واں

دربیان ذکر جنگ اُحد را

ہجری تیجا سنہ مبارک باراں ماہ شوالوں
کانی بدر دیہا پوانی دل کفاراں ٹرکے
ہر اک جانب خط وگائے بدروں سانوں ضربان
آیاں پھیراں ہر اک طرف لشکر دہندوکارے
کوہاں توڑی لتھے کافر وچ نشان ہزاراں
او ٹرک حرجی بدھے پلے پنجاہ ہزار مثقالوں
سخت غروروں چلے کافر زناں ہمراہاں
ایسا بدنامک کفاروں سبھ کہندے سوہناں
اُحد کنارے لگے جھنڈے ٹھہ ورار شرالوں
مدینے پئے گئی تھر تھلا مومن ادھ ڈھلائے
سرورِ عالم کرن صلاحیں کسیا جنگ مچائے
طاقت کیا فیر قوم کفاراں آون تنگ وپاروں
اولوں ناں کہو کاوں پتھر نالے پہنے تیراں
نیک صلاح ایہہ پاک رسولہ قدم نہ رکھیں واندے
الیس تدبیروں شہر مدینے کسے نہ فتح پائی
ایہ گل سنکے نوجواناں دہرا ہتھ شمشیروں
بدر دنا ڑے سی نہ آہے دلوں سکاں پیا
جیکر اسی کئے سینے کرساں بکر لوبراں
حضرت حمزہؓ قسم اوٹھائی روٹی ہتھ نہ کھاپ

فتح بدر بنی دی ہوئی ابوجہل دجالوں
کہندے دیساں شہر مدینہ ماراں تیغاں چڑھکے
واجب مدد کرن اساڈی لائق ایہ گل عرباں
وڈے وڈے سردار کفاروں نامی مرد کرارے
آپس اندر کرن صلاحیں خاطر شہ ابراراں
تن ہزاراں لڑنیوالے زرہ پوش کماناں
وقت لڑائی یاد کراون جیڑے ہو اونہاناں
لدگئے جداوہ ونجارے اساں تے کیہے کی لیناں
یثرب اندر گیاں خبراں قدرت رب وہابوں
انصار مہاجر ایہہ جنگ یاروں آن سلامی ہوئے
بولیا ابی سلول منافق قدم نہ باہر پائیے
کوچے گلیاں بند کرلیساں بہنا موہنہ تلواروں
ہوشرمندے کرن کنارا ایہہ جنگیاں تدبیراں
خرچوں تنگ ہو بس جدیشہ کو یکھ نشان ہٹاندے
جو آیا سو گیا اوہ ہنا باہر نہ ہلیا بی
کہندے اسی لڑاں میدانے تیں گل کیتی بیروں
شوق شہادت ٹھاٹھاں مارے منگ مراداں لیا
پیش اساڈے کی ٹھہر جگا اوہ ٹولہ خنزیراں
جیتنے توڑتے وچ میدانے کامل فتح نہ پاوداں

گل کتھی تے اکھ دیاواں اسی قوم کفاروں
جبدی مرضی باہر ناہیں باہر اوہ نہ جاوے
کم زنانے تل وندا ساہیٹھ وچ گھر اندے
ہر اک طرفوں بردل نظراں ہوندی تر ہاں
جیکر اوہناں وچ ہبدے ہاتھی مست پیلے
حضرت کہیا بات درست خواب تینوں اج آئی
زرہ ڈٹھی بدن دوالے ایہہ تعبیر مدینہ
ایہہ گل کہکے یاراں تائیں سرور گھر وچ وڑدے
زرہ دبیر سونہری آہی اوتے خاص پورائی
گاترے لا شمشیر مبارک گلدے اندر پائی
خنجر کمر گرد فولادی پیش قبض کٹاری
بسم اللہ پڑھ نکلے باہر دن گیا ہے تھوڑا
پکڑ لگام بلالؓ کھلوتا سرخ پیغمبر گھوڑا
بیٹھمان صحابی ہوئے اوس صلاحدی یاروں
حضرت کہیا مناسب ناہیں ہن ہتیار اوتارن
بعد فتح ہتھیار اوتارن جیکر ظفر نہ پاون
توکل رکھو صاحب اوتے جے صبر رتے کوسو
عمرؓ وبیٹا ام کلثوم نائب رہیا مدینے
ہر اک جانب فوج اسلامی قالب قبیلہ گاہا
دوکوہ پینڈا کیتا شیراں مڑ منافق آئے
صاحب کہیا اسلام لیا ہوتاں ال جنگ کراہیں

اٹھتیں وہ خجالت ناہیں فیر امیں تلواروں
سرمے وانی حاضر سرمہ بہہ گھر اندر پاوے
مردانے تھر پیڑ ویکھیوں ناں صفا کراں سگے
جے اوہ آتش باواں پانی اگ بدہم ہو جاوے
اسی فولاداں جیبن والے خونی کنڈی میلے
تیغ میریدا پیلہ ڈگا باہر نہ بھلیا لی
اسے وچ سلامت رہناں تُو لہ دور بدینا
زرہ لائی بدن دوالے خود چوٹی سے دھر دے
لک بدھا کس شیر رسولاں کرکے آہن بانی
ترکش اتے کمان کیانی کھبی جانب لائی
ہمراہ اوہ دو ہزار جیا لیکر رسول جاری
عصر ویلے کس لگایا نام سند اک گھوڑا
ویکھ بہادر اکھ دیاون لگا غم دو ہیرا
عرضاں کردے صاحب نبی خطا ساڈی بخشا دے
سبھ رسولاں اوپر امر لاون جد ہتھیارا
پڑھدے اندر رہن تمامی نہ ہمت نہ ٹھہر دکھاون
انشاءاللہ فتح اساڈی ہے پینے تا مرسو
مار پلاکاں وچ اگ وکھائی تندوں ایک نبی نے
جو ڑ جماتاں چلے شہ مسکین نشان سیاہا
ابی سلول گیا کر دغا ہو رہے وقت پائیے
یہودی نہ اسلام لیا نے کہندی ہٹ چلاہیں

سرور دیکھدا تا للکاماشا بس قایم رہناں
پڑھ تکبیراں شیر شکاری گئے کلا پچھڑ وے
چمکی بجلی جیت ہمیشے کھڑکو لگے کھنے
علم دار کفاروں ہویا طلحہ پت عثمانوں
جے اوہ کافر کر کے حملہ جانب گھاٹی ہوون
وڑدے مونہہ نہ دہرن اگاہاں سٹ پچھاہیں جاندے
زناں نس پہاڑیں وڑیاں لشکر بھجے آوارا
شیر غنیمت لٹوہ لگے کیتی بہت نادانی
تیر اندازاں جس دم ڈٹھا فتح اساڈی ہوئی
تس جوان پہاڑوں لتھے در اگیا ہو خالی
جاہی تیر انداز کفاروں خالد گیتے اگے
اوڑک وہاں شہادت پائی کر کے ہتھ بتیرے
تدوں ہوش سنبھالی یاراں آ تیغاں سر وہریاں
جد سر گیلئے بھار اریہا اوس لگ نے
ہرگز قدم نہ جمیاں یاراں ہوئی سخت لڑائی
وچ میلانے نظری آون لڑدے ٹولے ٹولے
بندراں قایم پاس پیغمبر بعضے تہہ تباون
اٹھ مہاجر ست انصاری ہم لکھ دیکھاواں
ابوبکر ہور عمر یگانہ عبدالرحمان پیارا
حارث ابن سہیل انصاری سید مرد زوراور
ہور احباب نذر دا بیٹا عامر ثابت جایا

صفو صفا ہو صفاں جا وِن ٹھیک نہادیناں
ہو دوزانوں لے ہتھ سپراں تیغاں لے ہیاں کردی
ستر کافر پہلے حملے مار لنگھائے منے
قدم نہ جمیاں ایسے یاروں نٹھے اوہ میدانوں
ابن جبیر دیوے للکا ماتیر ہن باشن رون
جیکر رکھن ہوں نہ میدانے رکھے یار پچھتاندے
فتح پاک بنی دی جھڑیا جنگ دوبارا
سرور در جیا باز نہ آئے مچ بندے نفسانی
مال غنیمت لوٹن سارے بچیا کرے نہ کوئی
قایم رہے وی نہ اوتھاؤں کو گل مطلب والی
گھاٹی ولے ہو کے قایم تیر چلاون لگے
پشت پیغمبر خالی ہوئی خالد فوج اگیرے
ہوئے نہ اصحاب اکٹھے گلاں کرے کھریاں
مدد دی کائی راہ نہ سے لگے بھوجن دانے
ستر درجہ پایا شہادت جنت جا گھہ پائی
بعضے نٹھے چھوڑ لڑائی دل جہاں نہ ڈردے
واقدی سند لے تفسیروں اوہ پچھو ٹنہ جلو
طلحہ زبیر ابو عبیدہ سعد وقاص لباواں
علی لتے ابو دجانہ سند عباد شمارا
محمد نام مسلمہ دا بیٹا نامی شیر دلاور
گر دے سرور اوہناں غیراں رکھے گھیرا پایا

ہور آہے متفرقہ سارے کسے سدہ نہ کائی
دکھ ود ہیرا وسدی چھاتی جنگ بدر وچ یاد ن
حنظلہ پت بدر وچ مویا عمر سبندی خانے
وحشی ہوزی پاس کھلوتا ایہ اوسنوں سمجھایا
حمزہ حیدر یا محمدؐ عمر زبیروں کوئی
وحشی بات امنا کرکے چلیا طرف ہنگامے
حمزہ مست لوین پھیر دا شیر عاقی جن یار دن
ہرگز کدی خطا نہ ہویا وحشی اینڈ نشانہ
حمزہ ڈگا مونہ دے پرنے عرش بانان وجے
گوشت مبارک وچہ لت سینے نالے وڈھی بینی
ہندہ دوڑی چیر کلیجا اندر لبان دبایا
مومن دوڑے آکے ڈٹھا ہرگز جان نہ ماسہ
ابوبکر نے دیکھ حوالہ تنہہ قبضے تے دھریا
منع کیتا جھی فرمایا قائم اصحاب رہنان
انتظام اسلام نہ رہسی سب کر لعبد رفیقا
فیر میدانوں گدا آیا حضرت ابو قتادہ
عرض گذاری میرے تائیں عورت کہسی کانان
گویا کہی جلاب ڈٹھا ہوئی نظر سوائی
فیر کھوکلے سے سکے شیران کافر دیکھ تریٹھے
عتبہ نام ملعون بیٹا پتھر اک گھوکایا
ہتھ مبارک زخمی ہویا ضرب لگی وچ دندان

ہندہ ابو سفیان نے بی بی معاویہ دی جو مائی
اک باپ اک چاچا مویا بیٹا اک شماردن
عتبہ باپ شعیبہ چاچا لکھن راوی دانے
اسقدر ملین پور دیان درم انعام بتایا
قتل کرین جے توں میدان بدلہ ہندا سوئی
حمزہ ڈٹھا اکھ بچائی ہو کرین جے لاہے
وحشی لایا ایسا حربہ قدرت رب جباروں
ایسی ضرب لگی وچ نیچ پوری گیا کہل نشانہ
ہویا دتوں اوس ضرب لگائی خنجر ہنجر کھولے
تحفہ ہندہ لگے دھرنا نہ کر نکلہ جینی
ہرگز کرن اتفاق نہ راہی سٹیا بالنگا یا
ہتھاں وچوں لعل گوایا سب گئے کریاسہ
کہندا جیوں ہن نہ لائق دیکھ پیغمبر ڈریا
لڑنے والے ہور بہتیرے کی فسادوں لبنان
جے توں ہویوں سخت مصیبت ہو سچا صدیقا
تیر لگا اکھ باہر آئی اکھیں درد زیادہ
حضرت ہس دبایا ڈھلہ گیا مل نگاتان
یار سبھے مشغول لڑایوں فوج کفاروں آئی
اجیراں نوں فرتبہ اصحابی گرد رسول اکٹھے
خوف خدا کجھ اوس نہ کیتا سدا وٹا آیا
بلکہ چار وند شکستہ کیہا دشمنان

فیر عبداللہ کافر ظالم ایسی تیغ وگائی
حضرت ڈگے غار ڈونگیری ہرگز قدم نہ جمبان
تا طلحہ اک اہوں مڑکے جا دسے بیٹھ اٹھانان
حضرت غاروں باہر آئے جھر مٹ پایا یاران
ابو عبیدہ چکین کڈھے زوروں دند تروٹے
خونی وہے ترسے پرنائے زخم جوالیا لگا
عبداللہ لوکا نوچ ملایا قتل کیتا مین لاڑا
رہن پہن سعد پھر وا اوچ ہماعتان کسے ستایا کنی
پھر اسرور زخمی ہویا سر متھا سونہ پانا
سعد وگیا ایہہ گل سنکے عتبہ ہتھ نہ آیا
ہتھ بنی دے چم کردو نوین ہو بیٹھا دوزانون
جہڑا کافر کرا رادہ طرف پیغمبر آوے
اتے مشرک دو رکھلوکے کردے رہن کمانان
جہڑا تیر اقریشان طرفوں جانب سرور آوے
لے سعد ایہہ تیر اساڈا حضرت دا فرمانان
تیروں سخت ڈرادوں جھکے کوئی نہ آوے نیڑے
کہندا ایں محمد خاطر پرورش کیتا گھوڑا
سانگان ہر محمد ماران استے کر اسواری
حضرت اوسلوں ایہہ فرماون تیجے میرے ربّ رکھیان
حضرت نے سیر ارادہ کیتا یاکر نشان ہلا یا
تا فیر نیزہ کھبن جیہڑوں واہیا گرزن اوتے

ہتھ کہیا تا طلحہ دہریا جنت اشارت پائی
قصد کیتا جد او تہاناں گیا زور نہ تھمیان
اسکر سو نہٹے قدم لگا کے چڑھیا نبی اتھانان
دو کوندے رخسار دین داخل مکھ وگڈا ابراران
دکھ بہت پیغمبر پایا جد مرماسون جھٹے
ریش مبارک زخمی ہوئی رنگ گیا ہو لگا
وچھڑے سنکے یار تمامی احد سخت دیہاڑا
تیرے بھائی پتھر واہے بات سہادی ہنی
اج دہاڑے ساڈے تائیں او سن بیچ جایا کہانا
فیر دو بلکے پاس پیغمبر سعد قدم جمایا
چلے چار کمان شتابی رکھی شست سعد نے
ایسا تیر ماریے بہن شست دوزخ صد پوچاوے
رلکے تیر چلاون ہو زہی وزخ کرن لگانان
حضرت پھر دسے دو شتابی سعد سکھ چلاوے
میرا مائی باپ تصدق ٹھیک نشانہ لانان
حارث ابن جبیر حرامی نقر عمہ بی چڑھے
جد ہوسی اسواری مالی گھر وچ رہنا گھوڑا
قسم ہمیں لات اوکھاون ہتھ کران اک واری
مین قتل کران نہ تائیں وزخ تین لگانان
ارشاد انتصر تین نہ کرنان ہاک نبی فرمایا
وانگر جہان اڑانان مشرک اگے بھرائی کوتے

کافر آئے ویکھن گردن کہندے سٹ نکالی
نالے کہیا تسی نہ جانو جے اوہ لب گالے
حضرت مصعبؓ وڈا بہادر دیا وچ نرالا
مصعبؓ فوت ہویا تا جھنڈا اشارا بیر اٹھایا
مومن جھنڈا ویکھ اسلامی ہر اک طرفوں دوڑے
حضرت کیتا قصد پہاڑوں سے ماجر انصاروں
کیتا حملہ فیر کفاراں ل شیراں دھمکایا
کافر قادر فیر نہ ہوئے شیراں قدم جمایا
ایہہ بھی معجزہ شاہ رسولاں کافر چڑھ نہ سکے
نسا ٹھے پرچ محمدؐ عمرؓ یا صدیقؓ یگانہ
اوسنوں کسے جواب دتا منع نبیؐ فرمایا
فتح بڑا حیلہ ہی ہوئی بدلہ بدر ہوکایا
توں جو تام جنہاندا لیندا افضل خدا ہتیں ندے
ٹر گیا ایہہ باتاں سنکے خوشیوں جسم نہ ماوے
ارادہ کیتا فیر کفاراں دی وسن اہوں
حضرت فیر تیاری کیتی پا جیا بون خبراں
کہندے اگلا داغ مٹاون سالوں کہیں مینہہ
ہو فرمانی تیر اندازاں کیتی بہت ندائی
چہرے سرخ لال انگاروں اکھیں وانگ اناروں
چلے جیوں جوڑ جماعتاں ڈھول وجے اسلامی
جیونکر چھٹے ہڑ پہاڑوں کانگ جاوے چڑھ بیلی

کہیا امید نہی حیاتی ضرب محمدؐ لائی
ہمت سی سلا مرد نہ رہندا اوڑک دوزخ جاوے
پاک شہادت گیا تیروں کالے جھنڈیوالا
ہتھ صحابی تدوں قائم وچ تفسیر لیایا
زندہ ویکھ پیغمبر تائیں تھم کھلوتے تگھوڑے
یثرب گھاٹی قائم کیتی کر نگہبان تلواروں
بنی زہرہ حضرت عمرؓ تسدنہ زور لگایا
احد پہاڑا ہو اوجیرا حضرت نے فرمایا
ماریا سد دور کھلو کے ابن حرب او چکے
یا موئے ایہہ کہوا سانوں طعن کر ہو فسانہ
مارے گئے اج پڑ تمامی سخن نہ کسے آلایا
فاروقؓ معظم سہے نہ سکیا اوچی سد آلایا
حضرت سمجھن بات تمہاری تینوں کیہاں وی زندے
مارو نامہ فوج قریشاں جانب مکہ جاوے
غارت کرے شہر مدینہ وچی لتھا ورگا ہوں
غضبوں فوج جہی اسلامی ہو تھے لشکر تطراں
جراح لگے ہتھ اساڈے خون گاندے پینے
بدلہ احد ہتھوں تھیں قسم سانوں جمانی
حضرت عمرؓ دتے ہتھ جھنڈا کالا شہ ابراروں
زرد سفید سیاہ ہو سبز چار جھنڈی تانی
گویا غولا ان جیں چلے ہاتھی مست بیلی

یا اوہ ملکی اُگ وردن یا اوہ بھا بلبولان
دانگون ناگان سر اوٹھائے رہیان مقبولان

کافر فوجان ویکھ اسلامی قدم نہ بیلش اوہ ہٹاندے
کہند قوت اجے اسلامی سانون چڑہ چڑہ آندے

بہتر سانون ٹال کرنا ان فتح اسان تھہر لگی
لڑان وہ بارے ٹھیک شکست تیغ سر ابرگی

تہان بدلہ سر یہ لینان کیتا قصد دو بارے
نہین مناسب ہن لڑائی جہندے تھہر اولارے

جانب یثرب مُنہ نہ دھر دے حضرت وچ اوڈریکان
جیکر لڑدے ہٹ دوبارہ نکل ہتدیان جیکیان

سرور کہیا جیکر لڑدے مشرک ہٹ دو بارے
تیجھر وسدے ٹھیک اساتون ہا رجاندے سارے

دوجی روز اوٹھ سویرے پڑہن نماز شہیدان
دفن ہوئے سنے لباسان اندر جنت عیدان

حضرت صفیہؓ پھوپھی سرور لبھی تا پہا رُون
بیٹھ سرہانے وین الائے رلادیرا او جا رون

بلند آواز جے صفیہؓ کردی حضرت کوہ بلندان
اوہ آہستہ صاحبان لی غم لگا دوجندان

سخت غم وچھوڑے والا صفیہؓ ہوش نہ کائی
حضرت نے سمجھایا اوہی اپنہ سیر دکھائی

بھیڑیان قصہ بھیڑے وہیرا طول کلام نہ کرنی
مختصر عبارت اسان ایہ رسالے بھرنی

خطا کیتی رب معاف ہو بنا تی بخشے جو بیدانون
ایہہ آیت ربّ نازل کیتی ویکھو کنڈ قرآنون

اُحد لڑائی ختم ہوئی قلم تیز وگائی
ذکر رجیع عمروؓ ضمری ہویا کوبن نائی

در ذکر رجیع فرستادن حضرت صاحب عمرو ضمری بمکہ شریف را

جنگ اُحد تھیں حد فراغت اہل قریشان پائی
لگے گھر انون کہندے ساڈی عزت ہُبل رکھائی

دو قرییہ نیرادہین ایامی وہیس حجازو جاہلے
نبی ہزیل تے ہیکل کہلین روائیتاں والے

ذی القعدہ مہینے ابن حرب جا وچ اندر دھیو کان
بُت پرستہ مشرک سارے وِنج سمجھاوی لوکان

دنجوں کہو محمد تائین اسی ایمان لیائے
کوئی یار فرستادم سانون دین احکام سکھائے

جد آندن اوہ وچ تساڈے تعنین مراد ہانے
خولبے تکے خولہے آجا مشکان مین لوچانے

اوہناں سر بہشتے میاں حیلہ کیتا شیطاناں
جسدم گئے اوس جگہ دی اندر چھیں بند انصاری
ڈٹھا اوہ میدان پینداں آئی قوم ہزیلاں
زید حبیبؓ دکانے لگے پایا اتھے قریشاں
چھیں صحابی سرور عالم کیتے تدوں روانان
رجیع نام اک چشمہ وسجا ہے ہمیشہ جاری
چار شہید دو زندے رکھے نہ کہت دلیلاں
چاڑے سولی واہیاں سارگاں جنت اوہناں سناں

دربیان ذکر عمروؓ ضمری را

پاک نبی تے گیاں خبراں وہناں شہادت پائی
تاں تیرے اک مدد خاطر تساں جاناں سکے
ابن حرب تائیں مار ڈہب یکیرا کر کے
اصلی مکر اوس سکھایا تاحیلہ ایہہ کیتا
بھید گیا ہوا اوہناں ظاہر کسے قریشی ڈٹھا
تین جاناں ہیں ہناں اوتہایوں جنہیں پیغمبر کہناں
ابن حرب گیا ہیچ ستون شیر بطرف نہ جا دانت
جتنے تورٹی تیرے والی بات نہ ہووے ظاہر
ایہہ گل کہکے عمروؓ ضمری گیا طرف اوجاڑاں
موت آوے جس گئی مرد از ندگانی اوس آہی
تنیر ٹے ہوکے اوس پچھیا تا اوہ سردار کنعان
قتل کیتا اوسدے تائیں کار وشکمن واہی
اوسدا گھوڑا ساگی لیکے چڑھیا یار پلائی
ابن حرب تو ڑی خبراں کسے ونج پوچایاں
آکھیا تدار کے میرا آنا نہ دا ادستے پایا
عمروؓ ضمری تائیں سدیا رل ولیسل ٹھرائی
چھیں مومن اوس قتل کرنے حیلہ کیتا چکے
بھرف دان کڈھیو با ہر مومن ہوس وڈے کے
عمروؓ ضمری ہو سلامی گیا بساس جو بیتیا
عمروؓ کہیا تا ساتھی تائیں تریا ایہہ نہ چھٹا
جتنے تیک مطلب ہووے ایس لگانے رہناں
اوس کہیا میں ایہہ نہ چھوڑا ہرگز کدی نہ پاواں
اوتنے توری ایس جوہ دیوں قدم نہ رکھاں باہر
ترے دہیاڑے رہیا پوشیدہ اندر غار پہاڑاں
عمروؓ ضمری دوروں ڈٹھا ہے اک ہندا راہی
نام عثمان ابن مالک وا وہندا جانب یاراں
سفیاں بیچیا موت عثماں نے ایہہ تقدیر الٰہی
چلیا اوجہڑ جانب یثرب اصلی گل ہلاکی
عثمان دا سر وچ اوجاڑاں اساں ڈبھلسایاں
وچ تقدیر ازدا لکھیا سر عثمان وڈ پایا

وُہ وا سوار وگائے پچھوں قتل کرہو اس تائیں
سخت دکھ اوٹھایا سان وی اوہان پکڑ منگائیں

پیچھا کیتا اوہناں شریراں جدا جدا آئے
عمرؓو ضمری دھ گرداوان سانگین پاس اوہدے

سرگزشتہ حضرت اگے وچ کیفیت کہولے
سرورؐ عالم راضی ہوئے عوض ہو کا یا ہولے

دربیان ذکر بیر معونہ را

چوتھا سال اوہ ہجرت والا اندر صفر مہینے
عامر نام مالک دا بیٹا آیا شہر مدینے

حضرت میر اشبر جاہل شرعی امر سکھاؤ
اوجھڑ وہندے بیت پوچھیندے سدھے راہ لگاؤ

حضرت بولے اسان اندیشہ رب صاحب جانہ
ظاہر ایہہ مجہولاں تائیں لگا ہتھ بہانہ

واقدی سند ستر مومن طبری اندر چالی
حضرت بھیجے جانب نجد یار پیغمبرؐ عالی

عمرؓو ضمری شاہ رسولاں کیتا ہمراہاں
رب توکل جگہ پیغمبر جیس وم گئے اگانہاں

بیر معونہ اوتے ڈیرے یاراں وچ لگائے
بھیجی اک نامہ صاحب تا پاس رئیس سدائے

عامر نام جسیلے بیٹا حاکم اوتھیں آیا می
نام پاڑو گا یا دہرتی اوس بدذات حرامی

ہرگز کجھ لحاظ نہ کیتا آہی قوم جہولاں
جنگ مچایا پائی شہادت ربدیاں مقبولاں

عمرو ابن امیہ بچیا ضمری ذات کہاوے
اوہ سلامت گیا مدینے سبھ اخبار سناوے

صاحب غم وچھوڑے والا لوکاں تک فرمیون
بدعا کیتی حق سنجدا ایڈا ظلم نہ سہیون

ہن ذکر قصہ بنی نظیراں لکھاں وچ کجھ اخباروں
کیونکر شیر اوہناں جھڈیا ذکر شاہ ابراروں

دربیان ذکر بنی نظیر و بدر ثانی را

چوتھے سالوں صفر مہینیاں جھگڑا بنی نظیروں
ترسے کوہ مدینیوں ابتر جیون اکھ اوٹھاون نیروں

بنی عامر تے بنی نظیراں دوستی اوہناں آہی
حی قول قرار ارادہ توڑے مشرک ڈاہڈا حرامی

عمرؓو ضمری قتل کیتے بندے دو اوہناں دے
تا فیر بنی عامر وچوں جانب صاحب جاندے

حضرت صاحب ویت دیوائی فیر فساد نہ اوٹھے
حضرت صاحب صلح دی خاطر جاوان طرف یہوداں
بیٹھ اک اوتھا وڈیرا اسٹان سر پیغمبر
تا فیر وحی پیغام پوچایا ایتھوں اوٹھ تسانی
سرور اوٹھے نال شتابی جو نکر حکم ربانان
سرور داخل ہوئے مدینے یاران خبر نہ کائی
تسان ارادہ بیٹھ ماران سر پاڑان ابراران
ایس اچھاردن اوہ شرمندے حاصل ہوئی پشیمانی
نکلیا وینجوں ایہہ گھر چھڈ کے جے تسی انکاری
بہر ابن مسلمہؓ جا کے ایہہ پیغام پوچایا
الی کہیا ایہہ وطن نہ چھوڑو قایم اسجا ہنان
مرن جیون دی بات تمامی میری نال تساڈے
محمدؐ وگیا ایہہ گل سن کے گیا طرف پیغمبر
ہویا امر مناوی سندا ہے لک دلبران
عمرؓ و ام کلثوم ورے تائیں نائب مدینے کر کے
مومن قلعہ گھیر کھلوتے چلے بہتے تیران
حی ابن اخطب کنجر اوڑک سخن آلاوے
اوستے ہے عقبار نہ کوئی اوہ منافق یکا
کجھ ویہاڑے رہی لڑائی لتھے مشرک باہر
حضرت بولے دغا کیتو ہے اول مونہ دٹایا
کک اک شتر بہارا نا جون خرچی لینے چلے

جی بنی نظیر یہودی ہر دم گئے اپو ٹھے
بیٹھے کسے برج کنارے قصد کیتا مردوداں
تا خلاصی ہر دی ہووے مرے مصیبت اندر
نبیت و گڑی سبھ یہوداں لگے کرن خرابی
یاران جا آ حضرت صاحب قضا حاجت نے جانان
بنی نظیروں کسے یہودی آ کے گل سنائی
محمدؐ بیں خود اکھیں ڈٹھیا پھر واوچ بازاراں
حضرت فیر سنیا انشان دتا یہ سچ زبانی
تا میں چڑھ کے کرسان ہو چھے قوم تساڈی ساری
حیؔ یہودی بات نہ منی الی سلول بھیجا یا
جو بن چاہے کرے محمدؐ رل سہیا دینان
دو ہزار بہادر جنگی سبھے خویش اساڈے
اوشر کر کسے سبب سمجھایا کیتا جون اوڈینیر
ہو بڑ جا عثان شیر کھلوتے پا گاتری شمشیران
چڑھیان فوجان جانب دشمن بلنیا بینڈا دھرکے
الی سلول مدد نہ کیتی ہویان بہت تحیران
اسان بھیڑ وسیا الی سلول لے اوہ سونہ نہ پکھاتے
وچ بھسا کے ساڈے تائیں اوڑک دتا دھکا
عرضان کردے جوین مرضی امر ہنائیں ظاہر
ٹر یا جانان ایہہ گھر چھڈ کے امر تنان فرمایا
چھوڑو ہور اسباب تمامی اوٹھ یہودی چلے

باقی ماندہ مال تمامی ونڈیا رل کے یاران
فیر نہ آئے اوہ مدینے ختم کران گفتاران

اسے سال ہجرت والے بھی غطفان یہودان
بنی محارب بنی سلیمان قصد کیتا مردودان

جمادی الاول وچ تھیں مہینان حضرت کرن چڑھائی
نائب ہیر عثمانؓ مدینے فوج غنیم نہ آئی

ایہہ قصہ سبھ ختم ہویا ذکر بدر الثانی
ابن حرب اکرار ٹھہرایا اندر احد زبانی

اگلے سال آکے لڑسان ہین خود نال تساڈے
اصلی عوض نہ مکایا دیکھیں ہتھ اساڈے

عبداللہ ابن راوحہ دی تائین نائب شہر بنایا
لیکے فوج مہاجر انصاردن سرور گیا چوپیتا

ابن حرب ہونہ ویکھایا فوج ہٹی اسلامی
فیر مدینے رہیا سقامی کل سارا اسلامی

ہن ذکر بنی قریظہ شروع قلم اٹھایوں
ذی القعد مہینے پنجویں ہجرت سند سال صفایاں

دربیان ذکر بنی قریظہ را

نازل وحی ہویا درگاہوں لینی خبر سنانی
بنی قریظہ جد امحلہ دا قدی سند لیاندی

دوجے روز جنگ تیاری علی نشان اٹھایا
چلے کمران کس اصحابی لشکر گرد جمایا

بنی قریظہ ٹکڑے ہوئے دیون چیڑ دوشنامان
حیدر صاحب نشان ہٹایا لیکے منگ دیا مانات

راہ وچ شاہ رسولاں ملیا حیدر بات سنائی
گالیاں دیتاں سیری تائین تائین فوج ہٹائی

ایہہ گل سنکے حیدرؓ راتے حضرت ہوئی کاوڑ
ہٹاہن لشکر نہ گل زیبون واہ واہ تیری چاہڑ

چلے حضرت فوجان لیکے عمر نشان اٹھایا
گھیرایا اصحاب کھلوتے وچ بنی وہ ہکایا

حضرت عمرؓ سبھی جانب کالے جھنڈیوالا
لتے سعد عبادے بیٹے ہتھ نشان نرالا

سرور کہیا نکلو واندی سور تساڈے بھائی
کوتے ہاندر رہیہ پہاڑی کیا کر سوڈیائی

یہودی بولے تسان فاسق کدی نہ بات نکالی
کیا باعث طبیعت کڑی ایہہ مقال اوٹھائی

سرور عالم شاہ رسولاں کہیا صاف دوبارے
بنی قریظہ ہور یہودی جتنے بیش سدارے

نوحؑ نبی ہور عیسیٰؑ موسیٰؑ امت سبھ نبیاں
امر نہ منیاں باندر ہوئی نسل سور شقیاں

ایس گفتاروں سبھ شرمندے کیتا قصد لڑائیوں
کدی نٹھ کر رل گھوکاوں تنگ یہودی آئے
کعب نام اسد دا جایا اوہ سردار ہو نہاندا
تُساں ہونا تد انکاری احمدؐ خاص پیغمبر
موسیٰ عیسیٰ امر لوین سبھ اسلام لیا ہو
دوہاں امراں بھئیں جے انکاری کرنی بات اہنا
نال لے اپنا مال تمامی اندر اگ جلا ہو
یا فیر او سدا امر قبولو جو چاہے سو کرسی
سارے بولے ایس نہ ٹولاں کرن اسانوں دھمکا
تیری ہمت گئی کیوں ماری ور کراں تلواراں
اوڑک ہو کے تنگ یہودی لگی کرن پکاراں
کوئی اکابر تسانوں چون پاس اساڈے آوے
ایہہ گل سُنکے وچ حویلی گیا ابو لبابہ رضؓ
داہڑی تے ہتھ پھیر تسلی آیا قلعوں باہر
اجراں نفن اوہ کل یہودی سارے باہر آئے
فیر یہوداں عرض گزاری سعدؓ معاذ دا جایا
سعدؓ کہیا ایہہ قتل تمامی جرم سزا تساہاں
اوڑک باندو بہنا و تہاندی وچ بازار کھلارے
سعدؓ علیؓ زبیرؓ عمرؓ نے تیغاں ہتھ پھڑایاں
لاشاں چاہ دی شاہیاں مٹی پا دبایاں
جو کجھ آہا مال و تہاندا سبھ ہویا تقسیماں

وبہند پہاڑی رہیا لاگھہ ہتھ چلیں ٹکڑایون
تیغاں دی مونہ کوئی نہ چھٹیا خالی ذرا نہ کے
ڈٹھیا غالب آئی ہو من قوم تائیں سمجھاندا
ساگی حلیہ ملے انجیلوں وچ توریتے اندر
جیکر ایں باتوں انکاری تاں ہتھیار اُٹھا ہو
آل اولاد کر سو سبھ قتل پکڑ فولادی کہنا
زندگانی درکار نہ سانوں اوڑک ساڈی جا ہو
یہوداں بات نہ منی کائی تنگ ہو سن آدھی
ساڈی لُٹسی فتح نہ پاوے لشکر ہو رلیا وچ
واہنگ نظیراں اساں نہ خیراں کیوں نکلاں گھر باروں
مقرہ بات کراہیں کائی میاں کر ہو تلواراں
اودھے کر دُڑٹ کھڑی بیٹھے حاصل بات ہو کاوے
اوہناں کہیا کوئیں کراہیں آہا مرد شنابہ
امانت وچ خیانت کیتی کہیا نبیؐ ملا ہے
حضرت سبھ بیار ہو نہاندی وانگ پنجابر کے
جو ہن کسی کراں اہنا منصب وچ ٹھہرایا
حضرت بولے یوں امر آیا طرف اساہاں
نامی اک سو گاں پوراناں دا کھوہ کنارے
اٹھ سو مرد یہودی قتل لاشاں دہرتی چہڑیاں
چھو کریاں ہو رناں یہوداں حصے وتڈی پایاں
ہن لڑائی خندق چھیڑاں شہر وچ مقاماں

دربیان ذکر جنگ خندق

کس سببوں ایہہ جنگ ہویا اوہ صحیح کرا دکھلائے
عرب ولایت ہر جا کو کے چڑھیاں حربوں چھیڑاں

بہیا حرب بنی عامر ہو کر ہزاران قبیلے
حضرت کہیا خندق بنائیے عرض کیتی امروں

ہن مدینے فوجاں وافر ہر شئے کمی نہ کائی
سلیمان غلام پیغمبر بات چاڑھی اُس کنی

باہر لڑن مناسب ناہیں حضرت گل ایہہ منی
فارس دیس طریقہ ایہو خندق گرد بنے کوٹان

خندق خاطر ساری مومن بنکے اوٹھ کھلوئے
پتھر وڈا اک وچالے زور صحابیاں لایا

ہر چوں اوٹھے پکڑ ہتھوڑی سلیمانوں ہمراہاں
اوس دی وچوں ظاہر ہوئے آثار عرب ولائیت

دوجی واری کر بسم اللہ واہیا سخت ہتھوڑا
تا فیر اوس تھیں ظاہر ہوئے آثار فارس والے

تیجی واری شاہ رسولاں غضبوں سٹ لگائی
کہیا اُمت میری غالب ایدیاں تے ہوسی

ہتھوڑا واہیا چوتھی واری پتھر لیا سلا
اتے عدن بار کہ توڑی یہی و دربند صقلان
منافق بولے ایہہ اخبارون کہندے بنی دہشت

بنی نظیر بنیوں کڈھی کہندی عوض ہو کائے
خیبر والے چڑھ یہودی ایہہ جنگ صاف نبیڑاں

گھیر آیا آ گرد یثرب نمرد اندی مونہ چیلے
اسی لڑساں جا کے واندی سوچھی کفر توڑاوان

بدلہ اُحد چڑھ ہوکاواں کیتا خجالت پائی
جیکر آوے فوج غنیماں خندق کسے نہ پہنچی

گرد مدینے خندق بناواں ہر دیواروں کیتی
اندروں چڑھکے تیر گھوکاون دشمن ویسے سہ چڑیاں

ہتھ ہتھوڑی وافر کہیاں ہر اک جانب ہوئے
مارے سر دواں ہزاراں باہر اوہ نہ آیا

سٹ لگائی تا پتھر پاٹا نکلی لشکارات
یمن ولائیت فتح اُمت زرخیز نہائیت

ڈٹھا حکم اوسدے وچوں وڈا المان جوڑا
فتح عراق اُمت میری جد ہتھیار اوٹھالے

آثار آرمن بکر شام اُتے ہون نال صفائی
ہرقل چھوڑ حکومت روموں پنج یونان کہنی

آثار مصروں کابل جانب بلخ ہرات بخارا
طبری واقدی دیکھ کتابوں اُمت نیک کمایا
حالاں جد کے خندق بناواں باہر کافر حیت

فارس یمن تمام ولائیت مصر فتح کد ہوسی ایسی جنگا ہون جے چھوڑ کے راتا کوئی اوکھا کیکی
سر در سنکے تا فرمادن تا رشر یران وا سہ منافق کجھ عتبار نہ کرسن نال رسولاں ہاسہ
اگلہ مطلب کھول سناوان ہیا جنگ برابر حضرت فیر جاسوس گایا حذیفہؓ مرد اکابر
سفیان ابن حرب کہندا اوکھو وطن چلاہین یہودان ساڈی مدد نہ کیتی ہمردی ہیراہین
کی ہویا جے بدر جنگا ہون ال ساڈے زرکان حمزہ چاچا اوسدا ہویا تیر کلیجے پھٹکان
جے فتح پڑا اسان پائی ہتھ کھڑ الینان ویکھو یہ نہ ٹھنڈ غضب دی آج راتی اوٹھ ہیسی
خبر پچائی ابو حذیفہ ایہہ گفتار کفاران امر پیغمبر چڑھیا عمرؓ لے دستہ اسواران
حملہ کیتا واہیان تیغان نٹھی قوم شریران زبیرؓ قبیلہ بنی زہرہ چھوٹے گھت ہیران
چھوڑ گئے اسباب تمامی جان آئی وچ فکان فتح نام عمر دے ہوئی صاف میدان موکلان
دومتہ جندل ہن ارادہ ایہ جنگ ہی نہ اڈیا شوال مہینے سال پنجوان ہجرت والا چڑھیا

دربیان ذکر جنگ دومتہ جندل دا

دومتہ جندل نام اک چشمہ دسن بنی ترارا عتبہ نام جنہے بیٹیا نامی مشرک بھارا
اوہ صلاح ہمیش کرینداجنگ مچاوان خاصہ کی ہویا جے بنی نظیران گیا نکل ہاسہ
حضرت لیکے فوج ان ہتھ لڑسی زینی ترارا لشکر بیٹھیا نال فتح دے کر کے پینڈا سارا
پنجاہ اسوار ترارے لیکی اٹھ چوڑی او چپیا چڑھ داوگ پیغمبر بیرون بارڈا کہ اوس لبیا
نام ریاحؓ غلام پیغمبر وگ چراون الا کو کیا سر پیر دہر کے بانگ کر طول مقالا
سلمہؓ نام اگ پلد پیغمبر اوہ پھردا اوس بعلن ترکش پکڑ کمان سمہالی مرد نامی انصاران
چلے چار کمان فشتابی کہند اصاف ہوا توتا اک ہتھ نال اساڈی کرنان اج اٹھ صباح تنا دین
وانگان ہور سوار کھلوتے ترکش ہش پلڈے ایسی ہتھ کمان گہوکائی کیں بہاد رچھیے
بجاج اوٹھائی ہجہ دلیران اپنا لڑنا تیر من کو بلیے نہ وہیر پا سدا استھا پڑلیا تر بھیرین

عتبہ نام اک نے یدے بیٹیا مرد قریشی کوئی
ہکیوں آیا ماریا طعنہ شرم ساری ایہہ ہوئی

واہ واہ لگ اٹھے چڑھ پہنے ایہہ اک مرد پیادہ
شرم نہ آوے ہرگز لشان اجے اوہ امادہ

وچہ شریکان لگن لیکان تاڑی خلقت ماری
اوسدا اک ان ڈنگا پٹیا سر لتا ڈی پاڑے

اوٹے تا اسوار تمامی غضبی نیزے تالتے
حضرت سلمہؓ ہوش سنبھالی بیٹھا سنگ ٹکانے

ہو درست لاکی شست مارے دہر کے کانی
اوہ دیہاڑا ایترین لڑیا کامل مرد حقانی

کجھ موئے کجھ ہٹ کھلوئی وگ موڑا یا سارا
اجران نون چڑھ لشکر لسجا آیا نبیؐ شمارا

نس گئے کجھ پتا نہ لگا چشمہ جاری مٹھا
لشکر رہیا رات اوتھایوں صاف کتابوں ڈٹھا

راتی روٹی فوج نہ کھادی شکم پور کبابوں
بنی مصطلق داہن قصہ نکوہ رب دہابوں

دربیان ذکر بنی مصطلق و اوصاف منافقاں

بنی مصطلق اوتے فتح جسدم سرور پائی
فوج تمامی نال خوشی دی اک منزل تے آئی

ام المومنین صدیقہ لشکر دے ہمراہان
پچھلی راتی اوتھہ سویرے کوچ کیتا بادشاہان

اوتھین ایامی پردے والی آیت اجے نہ آئی
ڈاچی بی بی صاحب والی آن غلام بہائی

اوسنے جاتا مائی بیٹھی تریا پکڑ مہاروں
لشکر وینداتیز زیادہ رستہ اوجہڑ باردن

پاک صدیقہؓ حاجت باہر لوٹا بہر سدہارے
ہار ترٹا بہالن لگے ماریا ہتھ کنارے

زور بتیرا لایا بی بی ہتھ نہ آیان لڑیان ،،
شاید ریت یا گھٹا ہوسی لڑیان جسو چہ پہڑیان

بیٹھ رہے تا اوس لکانی منہ تے پاکے پردہ
ویکھو حرم شاہ رسولان جو چاہئے رب کردا

ساری رات گذشتہ ہوئی لو نورانی لگی
پچھون آیا صفوانؓ اصحابی ڈٹھی چادر بگی

انّ اللہ اوس پکاریا نہ آواز پچھاتا
ڈٹھہ لیا تن مائی جھبدے بیٹھا یا شتر جو پاتا

مائی صاحب جسدم بیٹھے تا اوس شتر اوٹھایا
پکڑ مہاردن تریا مومن وقت دوپہران آیا

اگلی منزل لشکر لتھا عائشہؓ وچ نہ کوئی
مومن سنکے کرن تعجب ایہہ بات کی ہوئی

حضرت صاحب خاطر بی بی دے اسوار وگائے
حفوان آوندا دوروں ڈٹھا داگان تہم کہلوئی
مائی سب احوال سنایا پچھان شتابی ہٹے
ابی سلول ہور کفاران خاک آپنے سر پائی
حفوان تر جوان زیادہ ماریا ہتھ اپوہٹا
سبہ منافق سخن اولے طول کرہن گفتاران
مسطح نام ابوبکرؓ دا نامی چچرا بھائی
حسانؓ نام ثابت دا بیٹا دیندا ونج گواہی
زینب نام اکے یہ دی زوجہ اوہ بھی وچ گواہان
جھٹے بولن بات درست مار اوہنان سر بولی
ما مسطح دی سنکے تہمت گھر تھیں باہر آئی
گالیان دیوے مسطح تائیں آسی بیٹا بدکارا
بی بی عائشہؓ نیک بہتیری تینون شرم نہ آوی
اجے تون ہین زندا فرزدا ایہون ونج پلیتا
ام المومنین صدیقا تدون پیغمبرؐ خانے
ہی ہی لوہڑا ساڈی وہڑے لازم نہ دشنامان
اگون ماد مسطح بولی تینون خبر نہ کائی
جو منافق دیوی تہمت پاک نبیدیان حرمان
رنگ تغیر عائشہؓ ہویا تھر تھر کنبے دیہی
حضرت عائشہؓ لے تدہم بولی بجلی سر نہ کڑکی
دس چاچا کی حال تینون ہویا الیس پکھنڈدن

اک اسامہ ابن زیدؓ نے حیدرؓ شامل جائے
مائی صاحب تہین رلمل پوچھن جسدم نیڑی ہوئی
بات کیتی ونج پیش پیغمبرؐ ہار پیا وچ گھٹے
کہندی لدا ہیکب بہانہ رمز زناہ دہومائی
بی بی اوسنہ آکھے لگی تا ایہہ ہار تر دٹا
توبہ توبہ پکارن مومن شور پایا بدکاران
اوہ بھی غازی جنگ بدر دا رمز زناہ دہومائی
شاعر نامی اوس زمانے شہرت عرب نو جی
ہزار طرح دی شوشے اوٹھی ہر دم چل اگاہان
مومن کہندے بات نہ کائی جہو ٹہہ کفاران تولی
بیٹا اوسدا گھر پیغمبرؐ چاور لاہ وگا گئی
عائشہؓ کی ونجایا تیرا بات ہکی آشکارا
طوفان اجہے تولن والا ڈب پانی وچ جاوے
عائشہؓ ہوریتے ہین ہان ہور ہونہ کالا مین کیتا
گالیان سنکے باہر آئی خاطر خویش بگانی
ایہہ ہے غازی صاحب بدر دا کرنان اوہ ایمان
عائشہؓ نال زناہ اوس کیتا ہر جا بات ہلائی
ہین مرتد اوہنا نون جانان شرم ہیں بے شرمان
رب رسول نہ شرمانے کیتی بات اجیہی
ہتھ پایا جس سر پیغمبرؐ کانی زہرون رڑکی
پھر رکاب پلا کھوائے ہنہ وٹایا کہنڈون

گھر ساڈے تون پرورش پائی طیب کیتا کھانان
ہوندی ہین سر تہمت سچی بھائی سر اوڈا اندے
دور ہو ساڈی دہڑی وچون جہڑکی وانگو شہیان
فیر آپنی والدہ تائین رو عائشہؓ فرمایا
اگون والدہ دیوی جہڑکان کی تینون سمجھاوان
سر تیرے تے جمدیان پوندی جے سچلی اسمانون
ہتہ ہی کیون جنیان سی مینون میری شفق مائی
بیٹیان بیٹے اسان تصدق کیتی پاک رسولن
بھائی تیرے شرم دماری نظر نہ کرن ادہتاہان
باپ تیرا وچ گوشے بیٹھا پاکے منہ تے پلہ
صبر اساڈا سر ہو بہاندی جنہان کوڑ بلائی
تاتینون توبہ کرنی لایق توبہ دے در کھلے
جے اج آوے گھر پیغمبر تا دہیا فرمانان
خاوند عورت مشفق زودین الفت دہ جہانون
ایسے رام کہانے اندر بہجیں روز لنگھائے
لاغر جسم سر دور ہویا سخت اجہیا جہورا
بی بی صاحب برابر بیٹھے ڈہٹا جہرا وٹیا
حضرت مین بیمار نہ کوئی رو بی بی فرمایا
جیکر تسان بات کلام نہ کرنی بابل دی گھر جاوان
نبی کہیا تون بہتہ جانی ایہہ اہن لگا دیہی
بی بیؓ صاحب ہو سلامی کر گولی ہمراہان

اصلی تون کمینا کوئی بیدینا دوزخ جانان
درگذر کیون اونہان کیتی کچیان مینون کہاندے
ایس کلام زبانش ناہین اسی بیگانیان دی ہیان
جے شکوے فے الیسی اوہتھن کیون ہیتہ چہپایا
دہرتی دیل نہ دتا مینون شالہ نگہر جاوان
ہرگز کارا ایہہ نہ ہوندا بولان کس زبانون
بولن جوگا ہین نہ چہڈیا ایڈ خجالت ہوئی
یثرب نفع آن ادہٹایا تہمت کیڈ قوم جہولون
حی حی کیون ہین اڑی جایا ملیان جنگ فلاحان
کسے نال کلام نہ کردا اخاص توکل اللہ
جے اوہ سچی والدہ عائشہؓ سخن اخیر الائی
اللہ صاحب بخشن ہارا کہو اسی ہن بہلے
تدارک تہمت تسان نہ کیتا میرا انہین لگایان
جیسدم آون رکہین نرمی مٹھا بول زبانون
عائشہؓ نال کلام نہ کیتی گہر تشریف لیائی
ایسے فکر اندیشے اندر بات نہ کردے بہورا
لگ گیا گہن دیہی اندر سر ہٹاہان سیٹیا
ہرگز تسان کلام نہ کیتی کسے بات ہم اوہٹایا
جد ارشاد پیغمبر ہووے تا ایس خانے آوان
باجہ جدائی ہو رہنا جیا سخت بات اجیہی
باجھ سخن برقہ دل شکستہ ہر یا قدم اگاہان

حضرت عائشہ بابل خانے بیچی روز گذاری
عمر چڑھ کے پڑھیا خطبہ صفت ثنا رب باری
ہمیشہ تہمت ہر اک کا ذر دیون سر نبیان
نال مریم بھی ایویں کیتی بلکہ رل یہودان
مریم فعل حرام کرایا عیسیٰ بیٹا اجنبیان
اللہ کیتا رد یہودان اوہناں ظلم کمائے
رب مذمت کرے یہودان بھیک منافق ناری
نیک گمان نہ تسان کیتا خاندان رسولوں
کیا خیال جمائی تسان رب توں نہ شرماوے
تا اسید ابن حصین بھی ہن عرضان کردا
جیکر بنی خزرج وچوں اسان داہ نہ کائی
حضرت اجے نوری عمر گرد اصحاب تمامی
دسو کیا کجھ رائے تساڈی دووین اوہ کہلوئی
کہیا اوہناں ہیران اندر جوڑا جنس نہ آوے
پوچھیا فیر اسامہ پاسوں کیا کجھ رائے تماری
واللہ باللہ کجھ نہ ڈٹھا حضرت اہنیں اکھیں
الیس بدن نورانی اوتی مکھی بیٹھے ناہیں
بولیا فیر نبی دا بھائی علی مرد سیانان
زنان جہان نے مکی نہ کائی ایہہ کلمہ دشواردن
دور کر ہوجے اوسدیتا عورت ہور نیادلن
بصرے نوجوان ایسے یاردن اج ل یگنے ہوئی

اتی سرور شاہ رسولان مسجد طرف سدھاری
نوح نبی تا عیسیٰ موسیٰ گذری خلقت ساری
جو ہین قارون موسیٰ تا ہین طوفان نہ شقیان
جو نکر بھائی عیسیٰ تا ہین تہمت دی مردودان
باجھوں باپ تولد کیونکر ایہہ منصوبہ گنیان
دہر کلو تر ذکریا سے تے یحییٰ دسے سر آئے
کدے خلاصی پاون ناہیں کل یہود نصاری
واہ عقائد تسان درست ملیا راہ بھولون
عائشہ نیک صدیق دی بیٹی واہ عتقاد جمائی
جے اوہ ہوندی اوس قبیلے سر اوڈ اندی ہردا
سعد ابن معاذ کہندا نہ کر توں جیترا ئی
پوچھیا تا عمر عثمان نوں ایہہ ہوئی بدنامی
وار و واری کردے عرضان ہنجون ہار پروئے
سر اوڈا دان پکڑ ہو ماندا جو بوتان لگادی
اوہ ہساسا مد قسم اوٹھادی قسم رب جباری
نہ گفتار افعال نہ کوئی ردشر یران رکھین
بد گمان بیہودہ ایسی کرسان نہ کداہین
تہمت ملی اجہی نہ دل کسے جمانان
اللہ تنگ تسان رکھے صاف کدھو گھر بارون
بات گئی سے توہان توڑی سخن پیچ لگادان
ہم صفین دو منتھ جندل واقف ہی ہر کوئی

خارجی منداکہیں علیؓ نوں دشمن لوٹا لا پکا ۔ سُنیاں کہیا داماد پیغمبر چاہیے دا ہت سکا

جنہاں علیؓ منافق سڑ سن اندر پھاہیں ۔ اہل سنت اعتراض نہ کردے مردم شان اگاہیں

پوچھیا فیر کنیزک کولوں نام بریدا جبدا ۔ قسم اوہنائی بات سنائی کوئی قصور نہ لبدا

اک بہاڑے آنا گودہا ہیں اک کم سدہائی ۔ سو پئی گئی ہن دیکہیں آناہیں فیر مڑ کے آئی

بکرا آیا آٹا کہادہا کول بیٹھی انکلا دے ۔ عائشہؓ بہت معصوم ایانی تہمت کون لگاوے

سرور سن کے مرون لتھے گھر صدیقؓ سدہائی ۔ جا سمجہایا سس دے تائیں عیب شریراں لائی

توبہ کر دی لائیو عائشہؓ ایہہ لگیاں جگ لیکاں ۔ بیٹھن جوگی ادہ نہ کتے نالے وچ شریکاں

عائشہؓ نہ کجہہ سخن الایا ہنجوں ہار پروئے ۔ چھم چھم لڑیاں سوچی موتی غنچہ نہ سرور ہوئے

عتیقؓ کہیا تاعائشہؓ تائیں بہتیں کلام نہ آوے ۔ سوال جوابوں دہ شتابی پیغمبر جو فرماوے

حضرت عائشہؓ ایہہ گل سن کے سر او تہاہاں چایا ۔ کائی بات ہووے تا دساں دل او بال اوہنایا

کیتا ہیں قصور نہ کوئی تقویٰ رب دہابون ۔ ہور یاد آئی گل ہینوں ایہہ سوال جوابون

جونکر تہمت یوسف او تی رلکی دتی بہایاں ۔ یوں ہیں سر میرے چوک لایا ایڈ بوتاں قصایاں

قولہ تعالیٰ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ وَاللّٰهُ الْمُسْتَعَانُ عَلٰى مَا تَصِفُوْنَ

فیر آنا روحی علامت ظاہر نوروں ہوئے ۔ ستاراں آیتاں نازل فضلوں داغ سیاہی دہوئے

شان نزول ہر آیا توں عائشہؓ پاک گناہوں ۔ منافق تہمت دیوں والے رودہے درگاہوں

جیکر کسے شوق زیادہ ویکھو سورت نوروں ۔ بی بی عائشہؓ پاک گناہوں عیب کسی قصوروں

قولہ تعالیٰ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ۔ اِنَّ الَّذِيْنَ جَآءُوْ بِالْاِفْكِ عُصْبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوْهُ شَرًّا لَّكُمْ

دیگر آیت شریف بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اُولٰٓئِکَ مُبَرَّءُوْنَ مِمَّا یَقُوْلُوْنَ لَھُمْ مَّغْفِرَۃٌ وَّ رِزْقٌ کَرِیْمٌ ؕ

بی بی پڑھیا لکھہ شکرانہ صفت ثنا رب تائیں ‖ سخن دلیری بات ڈھیری کرن ختم اٹھائیں

ابوبکر اوتھہ شتابی رکھیا ہتھ دہانوں ‖ کہیا خموشی بہتر دہیا نہ کجھ بول زبانوں

حضرت کہیا جھیڑنہ اُسنوں ہتھ ہٹا صدیقا ‖ بہت آزردہ دل شکستہ ہُندا جان رفیقا ‖

فیر ابی سادل بست حق آیت ظاہر آئی ‖ عذاب عظیم ہوسی اوستائیں نہیں گل وہائی

قولہ تعالیٰ عز وجل وَالَّذِیْ تَوَلّٰی کِبْرَہٗ مِنْھُمْ لَھُمْ عَذَابٌ عَظِیْمٌ ؕ +

سرور راضی الیس ارشاد ہویا دور اندیشہ ‖ دسوہتھا اوہناں کی آیا جنہاں چغلی پیشہ

مار وحد اوہناں سٹریان پاک نبیؐ فرمایا ‖ ابی سلول لے حد نہ لگی جنگ کفار مچایا

حسان مسطح نہ فیر بیجیا درے لگائے جالی ‖ بھی اوہ زینب ان کیتی زوجہ زیدے والی

سال چھیواں ایہہ ہجرت والا واقعہ ماہ رمضانوں ‖ دوجی روایت شوال مہینے فضل ہویا رحمانوں

قصہ ہن حدیبیہ والا قلم تیز وگاوان ‖ برکت اتنہ حرمت سرور نیت حج اوٹھاوان

دربیان ذکر حدیبیہ وصفت آن را

حضرت کہیا باجہ ہتھیاراں سفر حج کراہین ‖ تاکہ ٹر عمرہ عرض گذاری قدم نہ اک دہراہین

مبادہ کافر جنگ مچاون ہوئی بہت ہوہاندے ‖ داناوچ نہ رہیا کوئی اوسلٹے کافر جاندے

سبھے ہتھیا ہوسن نال اساں غم افسوس ہوسی ‖ ڈر دسے دہمک اسلامی کوہوں کوئی گل نہ ہوسی

رائے پسند نبیؐ دی آئی چلے سنہ ہتھیاراں ‖ جدوں جاہ حدیبیہ اُتے فوج جمی ابراراں

کافر آکے ڈک کہلوتی اگاں وین نہ دیندے ‖ اکہن آجا دیرہ سراندے سبہ قریشی کہندے

اناسے ڈوچی سرور دالی قدم نہ پیش اوٹھاوی ‖ زور بہتیرا سرور لایا ارڈے سبے بہجاوے

ریکے یاران عرض گذاری کیتون الیس اللہ نا اڑیان
نیت کہیا الیس ٹکانے وڈا فیل کفارون
ابرا مویا ایسے ہتھادین نہ کوئی گیا بچھاہان
نالے بیر حدیبیہ خشک تنگ ہویان سبہ نوجان
ہراک نی رج پیتا پانی شیران شکان بہریان
عروہ نام مسعودی بیٹیا بنی ثقیف کفارون
جیکر لشان جنگ ارادہ اوہ ہتھیار اوٹھاون
چینداوباش جو نال لشاڈی کیا تیغان نہ جہرسن
بولیا ابوبکر تداہین ای مرتد لے ادبہ
تون لی جم فلان بہلدا لعزت تینون آوے
اسی لک ئے بھن جو تون اذن پیغمبر چالین
کہیا ثقفی اکہہ دبا کے نرم آواز دو بارے
ورنہ سخن ہبل فلالاوے اگ بردودن
فیر پاک نبی فرمایا نہ ہتھیار اوٹھاون
ایہہ گل سنکے وگیا ثقفی کہند اوچ بہولان
فارس حبش ہین سدا یوم ڈٹھی شاہ ہزاران
جیکر حضرت لب گادن جہڑن نہ دیندی دہرتی
بہتر صلح نال پیغمبر ہتھ نہ لشان اوٹھانان
فیر امیر عثمان دی تا ہین حضرت نے فرمایا
امیر عثمان گیا جد مکے کہیا ہراک تا ہین
سرورو اتمان کھڑا او ڈیکنے کسے بات اڈائی

دس سانون پاک رسولا رہیان کھچیا کہریان
ہو سلامی گیا پستہ دل ہلاک شرار دون
اکثر تر گنیف رنگ نازل ہوئی تداہان
سرور تسوج تیر دگایا نیرا آیا کر موجبان
فیر کفار وکیل دگایا گلان کر یے کہریان
بعد سلامون کہیا سنہیا کیا نیت ہتھیارون
چڑہین بہادر ہراک طرفون زور دلان انہ ماون
عزیب مہاجر اندک لسے شرم کو شرمون مس
جنہاندیان کرنان تون وڈیایان کی اوتہوں نہ لبہا
تیغان دہر و پوسن جد سوری تیر الہ جاوے
قدماندیوچ ہوسان ذبح نہ ایہہ خبر لشاہان
شرم آوے حسان لشاڈہ ہی اک بھر بہاری
ایسے ہتھادین ٹھیک سنہیا قسم رب دو دذن
حج ارادہ کر کے آئے صاف فسادمٹاوان
آپنان بدن لشی جلا ڈا آتش اگ بہولان
ایسے تابعدار نہ تکے مثل فوج ابرار ان
میرے سخنون جیری سرخی اکہہ ڈٹھی گل پرتی
ادس وکیلون سنکے گلان منہ مردان قربانان
کہینان ہو وکیل چالے جم خاطر ہین آیا
کسے بات نہ منی کائی رکہیا قید اوتھا ہین
ذوالنورین نہ منہ دیکہیا ٹھیک شہادت پائی

عہد لیا تا حضرت صاحب رواہ لڑائی کرنی
اوہ اصحاب کرام کہلوئی ہتھ اوتی ہتھ دھردی
نازل وحی ہویا اسمانون آیئت تا ایہہ آئی
حضرت کہیا رب توکل شیر بہادر بکرڑے
ایس جہون ڈرے قریشی دل لڑایوں کنبے
فیر کفار وکیل وگایا سہیل ابن عمر نون
نال ساڈے عہد مقرہ جوین اسی اکہا ہین
اگلی سالون حج مقرہ ایپر باجہہ ہتھیاران
ابن عمر کہیا دوبارے صلح ایہہ ٹھہردان
آل اولاد اساڈی باہر شہر کران سبہ خالی
تسان جہیڑ چہاڑنہ کرنی ہرگز نال اساڈی
نال تسان جو کرن لڑائی اسان مدد نہ دینی
بلکہ دیہوا ایہہ عہد نامہ اوتے مہر لگائیے
حضرت کہیا لکہو بسمل مشرک جہگڑدا باہون
محمد رسول اللہ کرہو نوشت حضرت نی فرمایا
جیکر اسی تساڈے بنا ہین رسول خدادا جانان
بلکہ ہین جوین سمجھادان اودین کانی دھرنی
اتی جو تساڈے وچون پاس اساڈی آدے
سا ہتین جو اسلام لیا دی اسان اوہ موڑانان
محمد پُت عبد اللہ دا کرہو تحریر نوشتہ
حضرت صاحب کار دلیکے حرف رسول ہٹایا

بے وفا قریش تمامی تیغ اوہنان سر دھرنی
اذن ہووے تا کران چڑہائی بیعت ہیٹھ شجر دے
لَقَدْ رَضِیَ اللّٰہُ عَنِ الْمُؤْمِنِیْنَ جنت مُردا پائی
جوڑ جماعتان قدم اوٹھایا آتش وانگون بہڑکے
چھڈیا تا عثمانؓ دی تائین نوری دیکھہ النبی
نیت اساڈی صلح کراہین کہنان صاحب قرنون
ایپر حج کرن نہ دیسان سچی بات دسائین
ایہہ بات نہ حضرت منی نہ ماجرا انصاران
حج مباح ترسے دیہاڑی جو تھے روز ہٹاوان
دہ سالان ایہہ صلح مقرہ گل کر مطلب والی
منکر تائین رد اسنرا ایین تیتھون ہتھ دوراڈی
کم زیادہ حق کسے دے مخفی بات نہ کہنی
حیدرؓ جانب ایہہ آشارت کاغذ قلم اوٹھائی
بسم اللہ الرحمٰن الرحیم اسی جانان ہور تحریر لگا ہون
بولیا سہیل عمر دا بیٹا تسان کوین آلا یا
کیون کردے تا جنگ میدانے کسنے ہتھ اوٹھانان
رسول اللہ دا حرف نکالو ہور تحریر ایہہ کرنی
اسان اوسدی باہان نہ دینی نہ کوئی زور لگاوے
جے منظور ہووے تا لکھو ہور نہ حرف اوٹھانان
حیدرؓ رہویا سُن انکاری تیرا کوین سرشتہ
اتی اسم مبارک بدا اوبھی صاف مٹایا

ایس تحریرون یار رنجیدہ سبھ کہندے مر رہنان
پاس اساڈیو جون جادی اوہ موڑئی
نبیؐ کہیا کیا کر سوا اوسنون جو ساہتون ہے جادی
اتی جو ہنا ندیو جون آوے طرف اساہن
اگون بیعت نہ کہولن والا عرصہ تہوڑا رہیا
فیر بھی کسے بات نہ منی ساری یار رنجیدہ
حضرت حکم حجامت کیتا امر جوین قربانی
دل شکستہ سرورؐ عالم یثرب طرف سدہارے
ابو بصیرؓ اسلام لیایا وسن اوہنیں ایامی
مکے والیان قاصد توری ڈہک اساڈی موڑو
حضرتؐ صاحب راضی ہوئے تو دیدو تاہم اہان
غافل آکھی وو وین مشرک بہنیان ہرہ گاٹا
ہو سلامی سرورؐ اگے بحران طرف سدہایا
ہن بہروسہ میرا سبتے بحرین قدم جماوان
یار او سدا اکٹہن ا بحرین دلبر خاصہ جانی
مکے والیان گیان خبران کہندے کوین کراہین
بحرین پانی جہڑی نہ ساڈا بنیان کم کولتے
عاقی شیر بہرن وچہ باران ہتھ کہڑا ونج یادی
مومن جہڑی اتھے خفیہ بحرین ہوسنگے صادر
ہر اک جانب مارن ڈاکہ دل کفاران خاران
رل قریشان عرض گذاری حضرت اوہنان بلاؤہو

جہڑا آوے پاس اساڈی اسانتھ ہرگز دینان
ایہہ تحریر منظور اسانون ورنہ تیغ اوٹھائی
کافر اوہ مردار حرامی آہنان دین وسنجاوے
اوسنون ہرگز اسی نہ رکہان ہتھ بہڑا سان پاہن
وحی بہیجا یا میرے تائین امر جنابون رہیا
اول شاہ ہویا انکاری خاص دانستہ دیدہ
کسے مومن جیت نہ دہریا نہ کجھہ سخن زبانی
ابو بصیرون قصہ ترپا مطلب جسوج بھاری
مکہ چہوڑ روانہ ہویا جانب نبیؐ گرامی
اسی قول اقرارون سکے قسم نہ لسی توڑو
سہن پہاڑان سایا ڈیہا جاون بھیجہ تداہان
کہندا ویسان جانب بحران میںون کہڑا اکہاٹا
کہندا انسان نہ میںون رہکہیا تا ایہہ پاپ کمایا
انشا اللہ پکڑ شریران اندر خاک ملاوان
وچ اوہتا یؤن کیتا ڈیرہ کامل مرد حقانی
باز گیا بس ساڈی ہتھون گاٹا کوین بہنا ہین
ہور رلے وچ سنگ ہزاران بیٹہانال نشانا
سانگان تول لڑن پر سدھی جہڑا منہ دیکہاوے
ساڈی سنت سی کرن عداوت پیچہ سی آل بہلوں
کہنب گیا حجاز تمامی طول ہویان گفتارن
ماریا اوہنان قافلہ ساڈا آپنی پاس بیٹہا ہو

حضرت صاحب نامہ لکھیا بحران طرف شتابی
قاصد لے سلامی ہویا پڑھیا اوہناں آکھیں
قصہ ابو بصیرؓ ولیدا لکھ دیکھایا سارا
جانب ابو بصیرؓ گرامی ہور جمع اصحابی
سبہ مدینے داخل ہوئے یا میری گل رکھیں
ہن دسیں کجھ نامے توراں ہووے پار اتارا

دربیان ذکر رسالتپناہ نامی فرستادن بملکان روئے زمین را

حدیبیہ سفروں باد فراغت سرور دین شاہاں
اول نامہ مصر ولایت قبطیاں دا شاہا
الیس لکائے نثر عبارت عربی لکھ دیکھاوا
لکھے نامے ہر ولایت طرف سبھناں بادشاہاں
مقوقس نام فرعونے نسل ہر کوئی کہندا آہا
شک کسے نا لی گواہی طبری واقدی پاوا

بسم اللہ الرحمن الرحیم - یا ایہا الناس انی رسول اللہ الیکم جمیعا ن الذی لہ ملک السموت والارض لا الہ الا ھو یحیی و یمیت آخر یہ آیت شریف تہی
من محمد رسول اللہ تک تہی بعد یہ عبارت تہی الی مقوقس سلام علی من اتبع الھدی اسلم من عذاب اللہ تعالی یوم القیمۃ فلک الجنۃ و ان لم یسلم بانی ادیت الرسالۃ ط

ف اے لوگو تحقیق میں پیغمبر ہوں اللہ کا طرف تمہارے سب کے وہ جو واسطے اسکے ہے بادشاہی آسمانوں کی اور زمین کی نہیں کوئی معبود مگر وہ زندہ کرتا ہے اور مارتا ہے۔

ف۲ محمد اللہ تعالے اسکے رسول کیطرف سے مقوقس کی طرف ملے اللہ کی سلامتی ہو جیو اسپر جو کہ ہدایت کے تابع ہوگا - اور جو شخص مسلمان ہوا ہے اس لئے اللہ تعالے کے
عذاب سے نجات پالی اور جو اسلام
نہ لاوے پس میں جانو تو اپنی رسالت
ادا کر دیگا

ہر ایک بادشاہ کو یہ ہی عبارت تھی —

عبارت عربی اتنی آہی نام جُدا پر ہر دا
اول نامہ مصر ولایت حاطبؓ ابن بلتعہ شیر حوالے
مقوقس دی وِنج اگے رکھیا نامہ حضرت والا
آہا ٹھیک اعتقاد درست اک مقوقس شاہدا
کہندا مینوں خبراں لگے پایاں خاص انجیلوں
نبی مکمل ظاہر ہویا دیس حجاز دِچالے
نیک جواب اوس رقم کیتا ادب ادابان کرکے
اسلے گولیاں چار روانہ تحفہ تور ٹھہرایاں
ماریہؓ نال نکاح خود بدھا پاک رسول الٰہی
سجرا نوالے مومن ہکے اول منیاں نامہ
ہوزہ نام علید ابیٹا حاکم اوہنیں ایا ہی
عمروؓ العاص گیا عماں نے نامہ اوس منیاں
نامہ ہو نجاشی تاہیں جبش ولایت رہندا
اوس مہر چشماں تے منیان لکھیا بعد سلاموں
میرا ہے اعتقاد درست آپ شاہ رسولاں
جعفرؓ ابو طالب دا بیٹا جس دن ایتھا آیا
ہن بھی جیہیں امر جناب دن عذر نہ ایس غلاموں
بیٹ میرا ہو ہجرت والے جس دن یثرب آون
کرسند عرضی بیٹ حوالے تحفے ہور ہزاران

مہر مبارک ہر اک اوتے سرور عالم کردا
ہو سلامی لے خط رکھیا پگڑی پیچ دوالی
اوس چم اکھیں سے تے دھریا نہ کر طول مقال
ظاہر باطن دلوں صفائی مذہب عیسائی راہدا
شک اساں نوں دیس یوناناں نوں ہویا عرب اصیلوں
منکر اوسدا منکر رہندا کافر نسل دجالے
ابلق گھوڑے تحفے رومی بھیجے خوب بنا کے
شیریں نام حسان حوالی عقد پڑھایا سایاں
ابراہیم تولد ہویا ہر کتاب گواہی
علاءؓ حضرمی قاصد بنیاں قصہ کھول بیانہ
ابن عمروؓ سلیط نامہ وِنج پوچھایا منکر اوہ حرامی "
حضرت خالدؓ لے کے فوجاں مونہہ ہو بہانہ ابہنیاں
عمروؓ ضمری قاصد بنیاں طبری والا کہندا
پہلے ہیں اسلام لیایا ہو امر غلاموں "
جو انکاری ہوئی ناری سارے امر قبولاں
خاص شہادت ہجر توالی ہیں اسلام لیایا
الحمد للہ تجرہ بینوں ملیا خاص اسلاموں
ہیں ارشاد اوسے ڈھیلاں جو کجھ امر لیا دسا
ہو سلامی نظراں ہریاں خدمت شاہ ابرانہ

ہور نامہ اک شام ولایت ہرقل دہریا اکھین
وانگ عتوفتس ہرقل رومی تحفی کری روانان
چوتھا نامہ سرور لکھیا سدہا فارس شاہنون
نامہ مہر مبارک والا کیتا پکڑ لویران ״
بد دعا اوس کافر تائیں ہویا خرزوالون
حجازون شخص ہویا اک ظاہر دعوی کرے نبوت
تانوں فوجان چاڑھ لیجاویں شہر ویران کرائیں
طول فضول تاکید اس کم دی ہرگی بادشاہی
ہو سلامی باذان اگے اوہ مراسلہ دہریا
ایلچی دو چالاک زیادہ اوسے وقت بلائے
لتسان کجھ لحاظ نہ کرنان ہر طرح دہمکانان
جیکر ہونان بین انکاری لشکر کانگان چاڑھن
سن مقالان لیکے رخصت دو دبیر کفارون
منزل مگی ڈوہٹا یثرب مسجد طرف سدہاری
گویا مجلس ڈٹھی نوری امر جین اوہ تاری
تاب حسن دی جھلی نہ جائی ایسا رعب سمنہر
حضرت پچھیا اوہنان دبیران کہن ایہ لون تسے
مرضی نال جے چلو بہتر ورنہ فوج لیاوان
اول نام اپنان کیتوں لکھیا بعد اساڈی شاہدا
سر دسے مقالان سنکے ہرگز نہ گھبرائے
تو پہ اسلے خسرو اوہنان نام دسایا

دحیہ کلبی قاصد بنیان سندر مرد برکھین
راضی تنان شاہان اوتی سرور دوہان جہانان
پرویز نام اوہ مشرک بھارا گیا اوپوٹھی راہنون
قاصد مڑیا خبر سنائی حال جو بین خنزیران ״
تا اوس لکھیا یمن ولایت باذان طرف خیالون
اوسنون بین دل کرین روانان جے اوہ اندر قوت
نام محمد مرد قریشی فارس دیس پوچھائیں
لے ہتھ کاغذ ہو سلامی قاصد ہویا راہی
اوس حکم اکھین تے رکھیا پڑھیا مطلب ڈریا
کہیا لتسان جانان ملکے کون اسان دہمکائی
کہنان چلو نال اساڈے مشکان بھن پوچہانان
کون حمایت کرنیوالا اسسر تیرا دینج پاڑان
جانب یثرب ہریان نظران منزل دجہر باروں
وانگو قیصر اوہ نہ شاہی نہ دربان کہلارے
یا تاریخ آسی اوہ چوندان جانن لاٹان مارے
ہو سلامی اوہ مجوسی بیٹھے مجلس اندر
شاہ اساڈا لتسان تائیں فارس دیس بلائے
سانون امر ہویں بادشاہی مشکان بنھ لجاوان
ایڈ دلیری شرم نہ آیو کاغذ کہڑے راہدا
فیر کہیا کیا نام لتساڈا وال دہڑی کٹوائے
شاہ سپرر کھو ہور صفائی دہڑی اپنے آیا

سن منافق راضی ہوئے لشکر فارس آوی
حکم تمام محمدؐ والا پورب ہنے لگ جاوے

تدون وحی آیا درگاہون سارا راز بتایا
تیرا رتبہ انہان نہ جاتا شور کفاران پایا

روز فلانے وقت فلانے اندر جا فلانی
بیٹے کوہٹا بابل تائین طول فضول کہانی

یعنے شیرویہ دیتا ایئن کوہٹا پکڑ غلامان
بیٹے دی اشارت ہوئی فارس خبران عامان

حضرت فیروز بیران تائین حال سارا سمجہاندے
اوہ تاریخ نوشتہ کرکے جانب یمن جاندی

تُردی داری حضرت دتا کمربند ردپہری
دوین رخصت ہو سدہائی چنتا دل وہیری

باذان اگے کہی کیفیت اوس کہیا پرہنان
جیکر قول پیغمبر سچا ہور دسو کی لینا ان

آیا قاصد ہور ایہ انون قول برابر پایا
باذان حاکم اوسے ویہارے تا اسلام لیایا

نالے اوہ دبیر کفاران سجرہ لین اسلامون
جنت نصیب ہو نہاندی آہا ایلچی انجاموں

ہور نامہ اک گیا دمشق شجاع لے سدہایا
حاکم حارث پت عمرو دانا اسلام لیایا

واقعہ ہجری چہیوین ساون نامی شاہا نوالی
ہن ارادہ خیبر میرا اشیرا ہتھ دسالے

دربیان ذکر جنگ خیبر و فتح یافتن بریہودان رسولؐ مقبول را

منزل اٹھ یثرب دچون خیبر طرف پہاڑان
آہے ست کوٹ یہودان اوتہے راہ اوجاڑان

جاہل آکھن عرب نہ خیبر کہانی کابل والی
حیدرؓ صفدر جا پایا ہتھڑا ذو الفقار نکالی

بنی بنی حنفہ جنگ مچایا حیدرؓ فتح پائی
بنی حنیفہ یمن ولائت شہر یمامہ بہائی

طبری داقری سکا پکا یثرب فوجان چڑہیاں
ادہی راتی دہادا کیتا صبح فوجان اتریان

نام ہر دا اکہہ دیکہادان سمجہ برابر آوے
ناعم اتے قموص نطاط سطیح کوٹ دساوے

کینہ شق اتے اسلام بنی قریظہ رہندے
بنی نظیرون بنی غطفان ساری راوی کہندے

سنیاج ناعم تو نطیب جا پایا نائب نبی ہنے کیتا
سرور عالم لے کے فوجان راہین گیا چو بیتا

الا صبح و نج لشکر لیتھا خبر یہوداں آہی
محمدؐ آیا لیکر فوجاں دُھم پئی وچہ کوٹاں
چھین کوٹ گئے ہو فتح نال جاسی اودین
اک ہیناں اہیں کو بیٹھ لشکر سارا اڑیا
ہرگز فتح کسے نہ پائی تیغ چلی دو طرفوں
اللہ خیبر نبی نوں دی کوٹ فتح ہو جاوی
لوکاں کہیا موسم گرمی اکھیں وی سدی رد
حضرت سدیا حیدرؓ آیا اکھیں لب دگائی
پڑھ بسم اللہ منگ دعا ایں جھنڈا ہتھ پھڑایا
رن کھڑیاں وجن دو طرفوں شیراں نیزی تالی
کالی رات گھٹا نوچ بجلی لشکے ہتھ دلیراں
جابرؓ ابن عبداللہ انصاری ایہہ روایت کردا
محمدؐ ابن مسلمہ انصاری شیر بہادر نامی
کل محمودؓ ہیر ابھائی پکڑ یہوداں کو ہٹا
حضرت صاحب نے فرمایا ایں مقابل ہوناں
حاصل مطلب گل کراہیں ہردو فوجاں چڑھ پیاں
مرحب یہودی پڑھ وچ لیتھا ساگی برج پوراناں
لڑنے والا طلب اوس کیتا جیچا ہی ذالہ وی
وانگ مشوقاں ملنے بدابر ہتھ دوں ہتھ ادھٹالی
بدن اسپتے دا پتا نہ کوئی الیسی تیغ دگائی
اوس لکر دسے ہوئی موجھ مست اکھیں لگاں

داتریاں ہور کھور پے لیکر اندروں نکلی کھاہی
کھہندے ساڈیاں جسماں اوتی ویکھو گئے پر چوٹاں
ابوبکرؓ تے عمرؓ لگا نہ الیس ہگا مے دودین
بکھڑا کوٹ قموس د دہیرا کھندی باقی اڑیا
مرحب یہودی دا اوہ قلعہ پکڑاں الیسی حرفوں
کتھے ہے اج حیدرؓ صفدر زادہ لشان او بھٹاوے
وچ لڑائی اج نہ آیا اوہ زدر اور مرد "
لالی درد نہ رہیا کوئی تاریاں دا نگ صفائی
چڑھ ہیا لشکر دہوند کارسے پڑدد ہراں جمایا
ڈھولیاں مارو ڈھول کھو کائی منہ مرداں فرمانی
چہرے سرخی ددہ گلابوں نور پیشانی شیراں
زاد الامعاد نام رسالہ داقدی سکہ ہردا
داگ وھٹائی عرض گذاری پیش رسول گرامی
داغ چراغ دچھوڑے والا پوندا ہتھ اپوہٹا
اللہ چاہا مرحب دے تائیں اج میدانی کھوناں
صفاں جوڑ بہادر جمے دہر دشمشیراں پھڑلین
نامی کافر وچ یہوداں مرد آہا سستراناں
محمدؓ نام مسلمہ دا جایا السد مم دا گادبھٹاوی
لی منہ ڈھالاں تیغاں داہیاں لکر سہن وچالی
سٹ ہیری صی دشمن دے سر پا لکر تے آئی
مرحب ٹھگا سر کو پھٹے سٹ لگی دیچ ٹنگاں

اجے جان آہی کجھ باقی قول پکا اتفاقی
ہو یا اوہ مرحب یہودی ویکھ منافق بھنے
ہر اک طرفوں شیر بہادر آون ٹھہر اجائی
بھی جانب ابو بکرؓ کبھی عمرؓ لیگا نہ ،،
حضرت صاحب فیصلہ کیتا مرحب دے ہتھیاروں
خیبر اوسے رل اصحابان فتح کامل پائی
اُمّ المومنین صفیہؓ حضرتؐ تد دن نکاحی
بنی قریظہ قتل ہوئے بچے بال بانی
وافر مال صحابان پایا ہوئے تونگر سارے
جسدن سرور فدک ادتی وچ نشان نکالی
اوہناں کہیا رعیت رہناں لسے کرم ہماری
اوہ زمین اللہ نے بخشی پاک نبیؐ تائیں
ذکر ضیافت فدک والا گوں کہوں حبیبہ
مرحب یہودی مویا خیبر زینب جس ہمشیرا
سلام نام مشکم دا بیٹا چاڑی جنج دیا ہی
اوس ضیافت درجی اگر لقمہ نبیؐ اوٹھایا
حضرت صاحب ٹیا دہڑی لقمہ روٹی والا
اوس شہادت اکبر درجہ وچ لگا سر دہڑی
کیئوں کیتا ایں کم اجہیا زینب عرضان کردی
جیکر سچی حق پیغمبر تائیں دیوں قبولاں
معجزہ دیکھ اسلام لیائی تا دسن طعن بچائی

تدوں وچ کہمان لڑائی جام پلایا ساقی
مشورہ دیکھ دتا للکارا کھڑکن لگے کھنے
مرحب یہودی والا ٹبر جادسے اگے دبائی
قالب قبلہ گاہا اساڈا جیند ہتھ نشانہ
محمدؐ مالک شجرا اوڈا یا چیپ ساری تکراروں
قتل جی یہودی ہو یا دماد کنانہ سائی
جی یہودی دی اوہ دختر کنانی بیش دباجی
ہیر مرد ہور زنان تمامی بھی عظنان تمانے
فیر چڑھائی جانب فدک اوہ یہودی بھاری
صلح اوہناں یہوداں کیتی بن نظیر مونہ کالی
دلیسوں کڈھیا فیر بھی تیغاں دہریاں سر دو باری
اوس زمینے وچ کھجوراں ختم کل ہتھائیں
یار بشیر شہادت پائی اوسد انیک نصیبہ
حارث دی ایہہ بیٹی آہی اول نکاح فقیرا
بھائی خصم اوسدے ماری خار دلے وچ آہی
بولیا گوشت آپ نہ کھاناں قاتل زہر رلایا
بشیر بشیر نہ صبرت سنبھالی لبا ہنگا نوالہ
شاہ رسولاں جانب زینب اکھ نورانی پرتی
حضرت میں آزمائش کیتی تو ہیں مرضی ہر دی
ورنہ لوک پاون جہوڈ کاسا جان آئی وچ دلالا
پا فتح فیر وادی قرائی فوج مدینے آئی

ہن ارادہ پکا میرا حج زیارت کریئے ۔ عمرۃ القضائی جسنون کہندی قدم برابر دہریئے

دربیان ذکر عمرۃ القضائی سرور عالم را

حضرت چلے لیکے فوجان حج برابر کیتا ۔ طواف عمرہ تن دیہاڑے ٹول ہو جو پیتا
سہیل ابن عمرو نے کہیا شرعت برابر ہوئی ۔ چوتہے روز ہن کوچ نقارا رہیا فساد نکوئی
ہن منہ چڑہ جنگ کچہیو شام ولایت جاندا ۔ جعفر زید شہادت پائی ہٹ مدینے آوان
عوض ہوکادان آن دوباری فوجاں تیز بجاڑا ۔ اسامہ سپہ سالار اسلامی سر کفاران پاڑان

درذکر شہادت جعفر ابن ابو طالب و زید رالشکر فرستادن سرور عالم را

حضرت سفیان ترسا مدد آئی ردم کفارون ۔ قصد ہو ہا ندا شہر مدینے زور سن تلوارون
حضرت صاحب فوج دگائی جہنڈا جعفر پہڑیا ۔ آئے کافر موتہ والے دل اسلامی لڑیا
رنز گہٹریان وجن دو طرفون جنگ برابر ہویا ۔ حضرت زید شہادت پائی جعفر پیش کہلویا
جعفر نے شہادت پائی جہنڈا خالد پہڑیا ۔ لشکر حکمت نال بچایا سیف اللہ مڑیا
آئی فتح ہٹ مدینے اندر ماہ شعبانے ۔ ہن زیارت فتح مکہ کافر کرن بہانے

دربیان ذکر فتح مکہ شریف را

روز حدیبیہ دو دہران نے کیتی ایہہ صفائی ۔ دسان سالان توڑی کوئی کرے نہ بے وفائی
قول قرار دن سچیان ہنان ہتہ نہ کنٹے ہانان ۔ ہین خود وقصہ لکہہ سدہا یا مطلب پیش ہوکانان
جہڑے جانب اہل قریشان سرور جہنے نہ کرنی ۔ انے حامی جو رسولون اسان اکہنہ دہرنی
وچ دو قومان آہیان بنی بکر کنانہ ۔ بنی خزاعہ حامی سرور خاص کہن دو ستانہ

آپس اندر دوہاں دھڑاں دی بہت عداوت آہی
بنی بکر پیش قریشاں دلوں وِچ دوہائی
ہوئے سخت جوان خزاعی سخت مصیبت تی
حال نظم نوشتہ کر کے پیش پیغمبر جاوان
قول اقرار قریشاں توڑے کر کے صلح پکیری
تا فیر اونہاں جوڑ قصیدہ مرواک نگایا
ہوسا امی کڈھ قصیدہ مجلس وِچ سنایا
لے قصیدہ ختم نہ ہویا وحی لتھا درگاہوں
ابن حرب آوے جو اسچا تساں نہ گل ٹھرائی
پشیمان قریشی ہوئے صلح چاہن دوبارے
ابن حرب آیا وچ یثرب نبی نہ بات ٹھرائی
فیر اوہ دختر طرف سدھایا ام حبیبہ مائی
ابو سفیانا کہیا سن دھیا میں سدے لایق
ڈگر مزاج گیا ہن تیرا جس دن اٹھے ایون
مائی صاحب ایہہ فرمایا شرم نہ تینوں آوے
جھیکے توں سردار کفاراں نہ اسلام لیا دین
ایس مقالوں جلد ابلد اگھر تھیں آیا باہر
ابو بکر نے ایہہ فرمایا نبی آزاد اساڈا
بے امید ہو باہر یا سون گیا ہٹ پچھا ہیں
جنگ ارادہ یا ہے صلح گل دسے کیوں نہ مائی
اوہ دن حضرت لشکر ٹھرائی باراں ہزار جواناں

اگد ہیاری خانہ جنگی تیغ اونہاں کھڑوا ہی
اونہاں ہدوہو نہاندی کتی ہو یہ لپیٹ اڑائی
کہندی عوض ہو کا ہی ریئی تا کے دی دھڑتی
دیکھاں آکے ہتھ دو عاری لشکر چاڑھ لیا ولاں
سم قسم ماں اسی پیغمبر لگی اگ دہیری
عمرو نام سالم وا ایڈیا شہر مدینے آیا
میں اوہ خوف درازی کر کے چھڈ پیش سدھایا
فتح تساڈی کر ہو جیہ مائی سیاہ نشان لگا ہتھ
اوس تبیرے لینے ترلے بات نہ ورا ہو کائی
اوتہاں تے اعتبار نہ کوئی بہتر قدم کنارے
نالے مسجد بیٹھن لگا جا کہیا اوس نہ پائی
ابن حرب بیٹھن لگا جا در اوس ام ٹھائی
یا ایہہ بستر لائق ناہیں جمہا ایں نہ لائق
دوو ترے وارہی میں آزمایا اکھڈ ڈٹھی تیرا لوں
ایہہ وچھاون شاہ رسولاں مشرک ناں لگاوے
روز نوین سہ یثرب اوتے آکے جنگ مچارین
ابو بکر رضی دے لگے کردا ایہہ قصہ در پنج ظاہر
عمر عثمان نوں علی فاطمہ رض ہر توں گیا در ادر
کہیا قریشاں خبر نہ آندی کوئیں اسی کہ اہن
ماں نوں غفلت اندر سٹیا ایڈ کر ہن حیرانی
انصار مہاجر کالا پایا تے سیاہ نشاناں نوں

ابو رہیم مدینے اندر خاص خلیفہ رہیا
کھڑی جانب ہے ارادہ بھید نہ دتا کوئی
حضرت کہیا ہر اک تائین اگ جدا ہر بالو
اتے قریشان سخت اندیشہ آیا ایس مہم دا
ابن حرب اتے بدیل دو دین جتھے پہرا دین
ابن حرب کہیا اوس تائین دل سیوی بہارا
محمد فوج نذایڈی فوت چاڑ لیا دے کانگان
شاید ڈاکہ مارن والے بابا ایہہ راہ پہ ہانون
ایہہ دو وین ال کردے گلان ہشت نرم بلارا
حضرت عباسؓ ترہ افزدا آیا اوس لنگنے
اوسنون چاڑ دو بیل لیایا جتھے تیز ونگایا
رہبر شیر عباس دو راڑہ پوتا سرور ڈیرے
اتے عمرؓ سرور پاسون قتل اجازت چاہی
اوڑک سرور کر تجویزان کیہا عباس دے تائین
مجرے میرے پاس لیا دین نیکیان اسد اجالا
حضرت عباسؓ سدہایا ایہہ گوشے سمجھایا
افضل رتبہ ایہہ قدیمی سد بارہ نہائیت
سچے کرتوت ہویا انکاری عمرؓ ملسی ناہین
حق تیرے وچ ایہہ گل توں تاں سردار کفاران
تیرے ہووسنے تر ماتے ایہہ اشعار تمامی
الاصباح فیر اوٹھ سویرے ابن حرب تائین

حضرت صاحب چپ چوپیتے فوجان راہ پیا
اک منزل جدر ہیا مکہ فوج مقامی ہوئی
تنگی گلی لکڑی لیکر رات تمامی ڈالو
سر در ہیاڑ لیا دے فوجان دل نہ کسے جم دا
کو ہان نیکن آتش بالاں ڈٹھی ریت اجاڑ دن
فوجان ایڈ محمدؐ نہ تئین بھی حجاز شمارا
رنگ بہرنگی جھولن جھنڈے جتھی وانگون تاں لگان
خوف طلاوہ آکان نہ وہندے خبر ولیوے جو ناہون
عباسؓ نیت خبر پوچادان ملے جو لکڑی ہارا
ابن حرب عباسؓ رفاقت ہر اک دہنان ججانے
عمرؓ معظم فوج طلاوہ ڈٹھا ورم اوٹھایا
ملے ہتھ لیتا عمر معظم پھیریا آن چوفیرے
یا نبی اللہ دشمن نہ لج کر ہومنا ہی
چاچا میرا ایہہ ہے دیری کیتاں رات تھائین
رات اہو گی شاہ فاروقؓ اسنون کھنان ٹالا
جبکہ نہ اسلام قبولیں موت سنیا جایا
بت پرستی چال کفاران سجرہ من ہدایت
دھرتی تیجا اوہ سر اوڈو اسی ہر سین اندر رہیا
ورنہ مرتین الیس لنگنے احد یاد انضاد ہتا
رستہ وسعیلوں یکا تحریری ہو سلامی
عباس اسیلوں نے سد ہایا شاہ فاروقؓ دلیلی

سرور عالم کرن اشارت مرتضی کیونکر تیری
وجہی دار بنی فرمایا ستون جاگہہ فلانی
ویکھے کبنے تا دل فوجان ہے اسلامی یکتا
سرور عالم بہی فرمایا امان اوسدے تائیں
ہور گھر اپنے جو ڈر کے بند کرے دروازہ
اوسے مین امان نہ دیسان ہرگز چھیان مردان
عبداللہ نام سرح دا بیٹا عبداللہ حنظلہ تائیں
عکرمہ نام عمر دا بیٹا ابوجہلے جا یا
سیکر ویری ایہہ زیادہ ہرگز چھڈان ناہیں
رخصت کرکے اسدے تائیں گھاٹی جا کھڑایا
میر اولزادہ ٹھیک شہنشاہ وڈیاں فوجاں والا
تا عباس اگون فرمایا کیہا دنیان بادشاہی
ابو سفیان گیا ہو رخصت من لٹے دل ہارے
لشکر اللہ عظیم لیا یا حد اندازہ ناہین
گھو یا گھٹے چڑہی اسمانوں بدل گجدا آوے
سیاہ لباس ہاجر انصاران تیغہ ننگیاں تلواران
دو نشان مبارک تامی اک بیر اوٹھایا
حضرت خالد جانب مشرق دل اپنا انصاران نوں
ایہہ گل سنکے چڑہے قریشی تنی بکر ہم اہان
جیدم لگی چوٹ نقارے کلرم لڑیوں ایہو
تیغاں دم ہر وبہادر لیتے وسے گوپر اوزاران

حرب دا پت مومن ہویا وحشت عمر دہیری
وچ بیٹھا نان کہاتی اوتے چڑہسی فوج دکھانی
جے ہو یا مرتد دو بارے پیالے ہمیانہ بہکا
جہڑا گھر تے ہے وچ بیٹھیا ہتیلا سائیں
یا اوہ کعبہ صد دیوار دن کرے زبخت آوازہ
جنہاں یاروں دکھ اوٹھایا عمر کی وچ دردان
مقیس جتیا یہہ وا اک بیٹا قتل جو براوتہا ہین
تے صفوان ابن امیہ جیہے اپنے گایا
نا ایہہ زمان کھیہہ تباہیاں قلم سٹ اگاہین
کنب گیا دل لشکر ڈٹھا عباس تائیں فرمایا
اسدا ثانی جگ تا کوئی بہتر کرتان ٹالا
حق پیغمبر رب دی طرفون ہیچ رسول الہی
جا کے کہیا قریشی تائیں فوج امین اولارے
زرہ پوش سیاہ تمامی پوتلی ویدکدا ئین
پھس گئے سنڈ بکیسے سارے ہرڈفان ڈراوے
ظاہر ملک الموت وجا لیے اونہاں نہیاں ترساں
مغربی گھاٹی لیکر فوجاں شیر زبیر جا یا
کہڑا استغنا ندی موتہ چڑہیسی نگارنگ بہاران
بنی خزاعہ جانب خالد نہ آیی رل تنداہان
بنی بکر یاں وچ جے دو طرفون آسن شیراں لے
بنی قراعہ مارے تاڑہی بدلا لح موکا نان

معرب کھائی کباں خبراں غضبوں ڈنگاں جاناں
تیغیں تُجّھ پیے وَل ڈیوین پیر سنبھال تے وٹے
ہڈاں تیے خیدو جن تہ نیاں شعلہ نکلے دہاڑاں
قاواہ قارن شیر زراچہ عاد شداد تمامی
اتیے شیر وادن للکاراں کنبن دل زنانے
ماسیاں فوجیاں اتے تایاں مر رو کرن پکاراں
مارے گئے قریش تمامی وندی بال ایانے
بدلہ بیٹر بتین موکایا چاڑھی شکر ڈراہنے
نہ کر رنڈیاں اہل قریشاں رحم کریں ہن خونیاں
دہائی دتی ویکھ قریشاں ہینے بھاگ ہمانے
نستر مارے گئے قریشوں زخمی ہور ہزاراں
ایہہ گل سنکے کیتا منع شاہ اسواراں تائیں
ایہہ سبھ ساری خویش ہمارے ذات تیرے تمامی
مرد بہادر رہیا نہ کوئی ڈک کھلوے شیراں
ارشاد مبارک پاک نبی دا سنکے شیر اسلامی
دبدبہ سلطانی ایبا فوج ساری حمالی
حضرت طوائف مبارک کرکے حرموں آئے باہر
جسدم سبھ سردار قریشاں گرجے آن کھلوئے
سروَر کہیا لکھ لکھ حمد پاک حضرۃ تائیں
فتح کامل سنیوں دتی کھلیاں رحمت باراں
ہن کوئی سلوک کراہیں سونال تساڈے

کافر کہیا تھے سہن دِچ جالیے جثہ کاٹکاں سراں
نس وی ہن دا نہ کائی بنی اخیر چھونے
توبہ توبہ پکارے رستم سام تدوں ہتیار دے
رکھ شیر نبی ہوں سلامی ہتھ جوین اسلامی
چنگا نکر چھپے ٹھے ناگ پیٹارن اندر دین جے پلاندے
وی محمدؐ اٹھیل شتابی لج اتھاں سواراں
ہن اساد اتہین لگانان خبر نہیں لشکر دہانے
چلے ساڈی وہ اہ نہ کائی آفت سر اساڈے
سید توں سردار اساڈا عالی سر قریشاں
نسل اسمعیل نہ رہسی گجن شیر قرار سے
اک نہ بچسی جیکر منع نہ کر سو نہ اسواراں
رحم کر ہو اج سر اوہناں دے جنگ ہٹا سانہا ہیں
نال حالت موڑ دتا یا اج موافق ساری
اپنا کیتا اگے آیا نرم کیتا شمشیراں
ساری داگاں تھم کھلوتے میاں ہتھیار ترم
صاف نکلے فتح دخل ہویا سندر ماہ کنعاں
پکڑ دیوار کھلوے سردر سبھ قریشی ظاہر
قصہ سارا لکھ ویکھاواں سخن ہزار ہوے
جنہے بینوں غالب کیتا تاں سر اوتھائیں
اتھیں وہ نہ خوشی کائی ذلت سر شیراں
جنگاں اندر روشن ہوسی ویری تسی اساڈے

تا سہیل عمر دا بیٹا ہتھ بنہ عرض گذارے
آپ پتی ہو سید زادے تُلّے کون تساڈے
نال جہالت انسان کڈھیا داخل ہو ئیے دوارے
آپ کریم رحیم ہے اعلےٰ ثانی تسان نہ کوئی
کرہو حفاظت ہن ساڈی رب سر و آنیا یا
سرور کہیا معاف تساؤں ہوباں سبھ خطایاں
حضرت صاحب ایہہ گل کہکے جبل صفا پر چہرہ دے
ڈیرے لائے ہو قریشی جانب گھاٹی جاون
سبھ قریشی مومن ہوئے فضل و ڈا رحمانون
آ عثمانؓ سفارش کیتی نہ فیر سر اوڈایا
شکر ہل سفارش کیتی دو ماہ مہلت منگی
عکرمہ نٹھا جانب سجران بیتن جس لگانے
پڑھ بسم اللہ لے ہتھ رسا سٹے ونج ملاحان
بول لے وکھٹے فیر سبھ مہانے بے فرمان چڑھیا
ایہہ ہن پاپ لگا سر ساڈے کافر مشرک یارون
او تاروتا جد اسدی تائین بیڑی ہوئی ہانان
خشکی ہور تری دے اندر خالق سرجن ہارا
عکرمہ سُن ہو با شرمندا طرف لباس سے ہائے
کہندا ہتھ نبی دا پھڑکے ایہہ تھا اس دا اسیاں
عکرمہ دی زن نیک زیادہ معاف ہو یا اتیلیا
عمر و نام ہشامی بیٹا اوہ مطلب دا جا یا

رب کیتنا سردار تساؤں ظاہر مہر تمارے
قریشی تابعدار تمامی بنے بھاگ تساڈے
جو ہن مرضی لو دین کرنا ن ڈرپی ہتھ تمہارے
شہر مبارک مکے اندر فتح تساڈی ہوئی
ایہہ گل سنکے شاہ رسولاں اکھیں نیر وہایا
جیونکر یوسف بھائی میرا چھوڈیوے کھڑ بھایاں
تینوں لوڑ نہی وس لگانے بسم اللہ پڑھ ورد
عمرؓ معظم دا ہتھ پھڑکے بیعت ہن سید ہاں ان
عبد اللہ بیت سرح دا بچیا کہ بکر کھول تر با تون
صفوان ابن اُمیہ کافر سرور پکڑ منگایا
چار مہینے سرور کہیا ایہہ گل ہوئی جنگی
دھڑ مزدوری جیڑہیا بیڑی اجھی ہو ئی نہا
وہناں وس ہترالا یا بوہے او لا رپھیاہان
لینے یارون اتکی بیڑی ظالم پاپ کمایا
مور دے ہو دنیا رتمامی کیا حاصل تکرارون
کیہن مہانے احد اللہ وچ زمین اسمانون
پشیمان نہ اجے ہو یوں تون کافر ہتھیارا
کیوں حقون ہین صح نہ مردڑان طرف پیغمبر جاوے
حق پرستی چھوڑی نٹھا آیا سخن خطایا
شام ولایت شامی ہادت لڑیا نال نسیران
گولی اوسدی لگا دن والی وچ کتاب لیایا

اوہ مراسن اُن کیتی سنج صباحیں گاوے
کرے شکایت پاک نبی دی غزلاں نظم سناوے

حضرت صاحب اشارت کیتی تیغیں جھڑ لاوے
تمیں حبابہ دا اک بیٹا اُسنوں وی یوں بھاوے

جو ہر جراحی لگے مویا قتل کیتا پر شیراں
ہند بچی ہتھ نہ آئی کیتا صبر دلیراں

بُت کہے جو کعبہ اندر سرور کیتے ٹوٹے
ترے سے تیراں (۳۱۳) ویکھ تحریروں بہتیر وڈے چھوٹے

لکھ ہزار پڑھاں شکرانہ فتح سرور پائی
ہن حنین ارادہ ہویا سرور دا اکھ لکھائی

دربیان ذکر حنین وطائف ر ا

ملکیوں سرور با فراغت کرن حنین تماناں
دو دہراں چڑھ جنگ مچایا قصہ طول ہو کاناں

اول قدم صحابان ہلے تکڑی ہو دوبارے
اللہ فتح نبی نوں دتی دشمن پاپی مارے

جنگ حنینوں با فراغت طائف لاگے لائے
نبی ثقیفہ حاقی ہوئے بلغ ساعدہ دے آئے

فجری سرور موڑ مہاراں طرف یپاس سدھائے
نبی ثقیفہ وچ مدینے سر اسلام لیائے

ہن تبوک ارادہ ہویا جانب شام سدھاواں
برکت اللہ حرمت سرور ہیبت اسلام آداں

دربیان ذکر جنگ تبوک ر ا

سرور سنیاں شاہ دُن وی ہون لشکر یثرب آئے
ہرقل کروا جنگ تیاری دیس حجاز دباوے

تا ایہہ ہوئی جنگ تیاری پاک نبی فرمایا
غنی ولیوں خرچ غریباں صفر لمیرا آیا

ہمت کیتی رل مل یاراں دولت بدنی بہتی
نصف خرچ شاہ عثماں اوں وی بہشتی کہاوے

تلے حیدر رہیا مدینے خبر لے گھر باراں
سالوں سفر پیا ڈھیر الٹاناں دم کفاراں

بمنزلہ ہارون ہوسیٰ حدیث سناں اوہ آئی
رل منافق طعنے مارن حیدر مم فجع سدائی

حیدر مرد زور آور ناہیں جے دلاور ہوندا
لدا اچا کے شام ولائیت پکڑ شیراں کوہ ندا

ڈر کے بیٹھا وچ زنانیاں ہو نہ ایہہ مرد میدانی
حیدر تا ہن شکایت کیتی پیش رسول حقانی

سن کے سرور شاہ رسولاں حدیث اہیا فرمائی
ایس خاطر ایں چھڈ باتیوں کم سپرد تیرے
جو ضرورت ہووے جریان توں منگا بازاروں
اتے جابر عطا دا بیٹا عارتی مرد غفاری
لکھ بہا ونال پیغمبر سفر شام سدھایا
اک منزل وچ لشکر لتھا پانی ہتھ نہ آیا
ادے ڈاچی شاہ رسولاں جیہڑی ہتھ نہ آئی
ہوندے لیکھ پیغمبر سچا تا ایہہ راز بتاندا
اڑیا رہا اوہ نہ آئی نال درخت فلانے
امر سچا وان پاک نبی دا اساں مطلب پایا
اوڑک وچ تبوک کنارے جھنڈی لگے تیری
حاکم عروہ تس زبانے ملیا لیکے نذرانے
صلح ٹھہرائی جزیہ دیوان اسپر سال سالے
خالد اوسنوں پکڑ لیا تر اجزیہ شرعت لیے
سرور وچ مدینے لتھا رل منافق آئے
عجب نمونہ رنگ برنگی نقش نقاش ہزاراں
تا فیر سرور تے فرمایا اوتہاں بنھ اساں آیا کر
عبادت لائق مسجد نبوی جی لیتا اوس بچائیں
تا فیر مسجد اوہ ٹھاکر صاف مہران ادیا
سر صحابی نال اسدے اوڑک کچھیرں تاں
نال نقصان اوہ مدینے آئے پیا فی خدمت گنے

جدوں ہاروں ہو کے تیاں آ ہاتوں فیر میرا بھائی
شام صباحیں سچے ج ماں بیناں سر دے ڈیرے
ایس مسیتے آون تیکن کی حاصل تکراراں
نائب مدینے اوسنوں کیتا پاک رسول حجابی
واقدی سند ایس اندر سے طبری کم لیایا
سرور عالم کرن دعائیں اللہ مینہ وسایا
رل منافق شور مچاون لفظ سخت کوتائی
وحی جنابوں نازل ہویا اصلی بھید ساندا
گئے صحابی دوڑ تمامی وسیا جس لگانے
آتا جتھاں شور مچایا رب وتہاں نہیں بیا
رو موں کسے نہ ہونہ ویکھیا خبر منگاسی لعیکی
رو بیدی دا اوہ بیٹا مشرک ساتھ سالوں گن
بعد اک برات دے وارہ خالد فوج اٹھائے
فیر مہاراں جانب شہر چلایاں پاک رسولے
کہندے اساں بنائی مسجد درم ہزار لگائے
وحی وسایا راز تمامی بد نیت بدکاراں
سیتے لائق اوہ نہ مسجد عبادت جائز ناہیں
تساں حیلہ مکر بنایا میری خاطر بہانہ دیت
بھیت گیا ہو ظاہر سارا کی فریبوں پایا
لعنت ربیعہ لقے انہیں حضرت نہ بلائی
اللہ صاحب بخش ہمارا قبول عذر ہو جاوے

قولہ تعالے عزوجل وعلی الثلثۃ الذین خلفوا حتی اذا ضاقت الآیۃ

ؔ اور اوپر تین شخصون کے جوکہ پیچھے چھوڑے گئے تھے ۔

جسدم معاف ہویاں تقصیران اسدم رسی کہولے ۔ طے قبیلے دے نظراں ہران صاحب آوے

درذکر عدی بن طائی و فتح یا قتل اصحاب کرام و عامل حضرت علی رض بر بنی تمیمان و فوت بودن شاہ نجاشی و ذکر مسیلمہ کذاب

عدی نام حاتم دا بیٹا یمن ولایت رہندا ۔ طے قبایل سہن پہاڑان طبری والا کہندا
حاتم فوت ہویا کجھ اگے روشن آہم جہندا ۔ اک بیٹی اک بیٹا پچھے وسیارا اوہی نسدا
خالد شیر اجنگ وڈھایا لشکر دہو زہ کارے ۔ انصار مہاجر لڑنے والے لتھے طے کنارے
لشکر جوڑ نہ عدی رض لٹھا نٹھا ستیاں اگے ۔ طے قبائل اوتس فتح چڑہ مارے شنیہ بگے
ڈھکان بنت صحاب لیائی بوڑھی اُسدی بیٹی ۔ قتل نہ ہوئے رحم پیغمبر طول کلام سمیٹی
سرور عالم قیدی چھوڈی خاطر حاتم طائی ۔ عدی رض خود اسلام لیایا ہویا شام لڑائی
ترے اکابر بنی تمیمون جگان اندر نامی ۔ وچ مدینے کرن زیارت حجرہ لین سلامی
ورقہ نام حالس دا بیٹا اندر ویسان جنہیاں ۔ عمرو ابن ہاشم کہاوے یمن ولایت سُنیاں
عقبہ ابن حصین تمیمون نامی شیر بہادر ۔ ترے بندوا ایہ لکھ وکھائی خدمت سرور صاحب
ایسے سال اندر فوت ہویا ابی سادل منافق ۔ سرور پڑھیا وچ جنازہ طبری سند موافق
عمر رض منع سرور نائیں کیتا منع بہتیرا ۔ حضرت نبی بات نہ منی لایا زور جنگیرا
جنازہ جائز منافق نا ہیں آیت نازل ہوئی ۔ جو بن آئی امیر عمر دی ہرگز فرق نہ کوئی

قولہ تعالی عزوجل ولا تصل علی احد منہم مات ابدا ولا تقم علی قبرہ انہم کفروا باللہ

شاہ نجاشی فوت ایسے سالے عامل نبی ٹھہرایا ۔ رہنمان بنی تمیم دچالی ہر طرح سمجھا

حیدرؓ وینج ڈھایاں قبراں ویکھ تعویز اوچیرا — کٹھ برابر رکھیاں سبھے ظہری مطلب بیرا
بنی تمیم شکایت کیتی حاکم ایہہ نہ چاہے — حضرت معاذؓ جبل دا بیٹا ساتھ چلائے
فَلِعَ کُنتُ مولٰہ فعلی مولا پاک نبیؐ فرمایا — اوتھاں بات نہ منی کائی حاکم معاذؓ چلایا
ایسے سالے شاہ نجاشیؓ جام بہشت پیتا — خفیہ پڑھیا نبیؐ جنازہ امر فرشتے کیتا
دسویں سالوں حج کجھ ہویاں ظاہر کارروایاں — لکھ ویکھاواں مسیلمہ مراں کفری یا آن
کہندا ادھی میرے سر آوے حصہ اوہ نبوت — نصف خاص محمدؐ تائیں وہ نہ اوسدی قوت
زناہ مباح اجازت فتوی احمق شامل ہوئے — وسیا وہ شریعت میری لوک پوٹھے ہوئے
نال لکے کیتا خط روانہ ایلچی یثرب آئے — جواب حضرت لکھ ہٹایا مشرک لے سدھائے
عبارت ساگی عربی لکھی ہندی داخل ناہیں — جسدا نہ سرور رگ دسدے ہو لیا بدتدا ہیں

خط مسیلمہ کذاب و جواب حضرت رسالت پناہ را

من مسیلمۃ الرحمن الیمامہ الی محمد بن عبد اللہ فی قریش + جواب حضرت رسالت پناہ
من محمدٌ رسول اللہ الی مسیلمۃ الکذاب اما بعد فَاِنَّ الاَرضَ لِلّٰہِ یُورِثُہا مَن یَشاءُ
مِن عِبادِہٖ وَالعاقِبَۃُ لِلمُتَّقِین ط ۔ تحقیق زمین واسطے اللہ کے ہے وارث کرتا ہے اسکا جسکو
چاہے بندوں اپنی میں سے اور آخر کام کا واسطے پرہیزگاری کے ہے ۔

ایہہ نامہ اوہ پڑھ کے کہندا الم سپرد میرے — بن شراکت کسے ناہیں جمع لوک لٹیرے
ہو یلغش ابوبکر صدیقؓ زمانے خالدؓ جنگ مچایا — سبھ قصہ وینج ظاہر ہوسی حشی حربہ لیایا
ایہہ قصے سبھ ختم ہوئے پیش اوتھاواں کائی — ذکر حج الوداع والا کھولاں میری ہے نشانی

در ذکر قصہ وفات رسول مقبول رسالت دین پناہ و قصہ اسامہؓ ابن زید و گفتار امیر المومنین رضؓ

حضرت عمر فاروق اعظم و ذکر امامت امیر المومنین ابوبکر صدیق اکبر

حج الوداع کرکے سرور یاراں نال سدھائے — کر منزل دو منزل پہنچے شہر مدینے آئے
تاں ایہہ آیت نازل ہوئی کامل دین تمہارا — ہرگز فرق نہ رہیا کوئی امر سارے آشکارا

اَلْیَوْمَ اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ وَاَتْمَمْتُ عَلَیْکُمْ نِعْمَتِیْ وَرَضِیْتُ لَکُمُ الْاِسْلَامَ دِیْنًا

آج کے دن پورا کیا میں نے واسطے تمہارے دین تمہارا اور پوری کی اوپر تمہارے نعمت اپنی اور پسند کیا واسطے تمہارے اسلام کو دین

ایس آیت تو پچھے آیت فیر نہ ہرگز آئی — یا اشہر یا کئی ہر تھیں مگر آیت نازل بھائی
جس دن ہو سرور یثرب آئی تپ بیمار تراہاں — دن بدن زیادہ حرکت کرساں ذکر اگاہاں
تس دن اک نشان بنایا خاطر جنگ کفاراں — اسامہ ابن زید حوالے فوج مہاجر انصاراں
ایہہ کہیا مینوں شام ولایت عوض پیو دا لئیں — یار سبھے تابع تیری دشمن مار اوڈائیں
ست ہزار بہادر جنگی ساتھ روانہ کیتا — چار ہزار پیادہ تس وچ سفر شام چو بیتا
ابوبکر ہور ابو عبیدہ سعد سعید رلایا — عبدالرحمن اک عمر معظم بھی عثمان چلایا
ابو قتادہ سند رخالد طلحہ زبیر نالے — جیکر قسمت ملاں دوبارے رخصت چالے
ایہہ گل کہکے لیا کلاوے شیر اسامہ تائیں — بوسہ دہ پیشانی اوتے منگیاں بہت دعائیں
ہو سلامی لے ہتھ جھنڈا ابن زید زورآور — شہر باہر آن کھلوتا حاضر پیش دلاور
گھڑیا دھوسہ کوچ نقارہ بہ جوڑ شتابی چلے — اوسے ویلے مائی اسامہ قاصد دوتن گھلے
سبھ توں وداع ہو چلیوں کس لے کہر شتاباں — سرور جمیں دا اگا دھرتی ایوین بدا بھاماں
اج عائشہ دا دسے تاہیں لعل بدخشاں والا — دو ٹکڑے ہو قمر پیا الٹ گیا سبھ چالا
بابل خاتوں لدسدا یادیوی روندا اسہے — حسن حسین پٹے مونہہ پرتے لوکاں بھانے ہا
ابوبکر غار کو کہندا ڈرا نہ عمر ہلایا — دن قیامت ساڈے بھانے ہتن جنگ بتڑ ہایا
لاڑا ساڈا الدسدا یاد لیا نوں ج سیاہی — تو شوہ باجھوں جیہ نہ سوہنی شاہاں باجھ سپاہی

دسن لج نوری چشمان اہل اسلام کہائیں
ایہہ گل سنے سیر ساتھہ ہوئی اگ پچھاہان
ڈٹھا آکے حال منیدا اپنے بیہوش تھیندے
حضرت عمرؓ امیر یگانہ ویکھ دیوانہ ہویا
کوئی کہے جے لد سدھایا پاک محمدؐ عالی
بلکہ ظاہر رب بلایا طرف معراج سدھارے
لوک اکٹھے گرد عمرؓ دے ویکھن وانگ سدایان
اونہاں بات نصیحت کیتی ہرگز باز نہ آیا
ہوئی سبہ رفیق اکٹھے مرن یقین نہ کیتے
تا فیر حضرت ابوبکرؓ نے آیت پڑھی قرآنوں
فیر یقین آیا دل عمرؓ سرورؐ لد سدھائے
تا فیر سبھ اصحابان جاتا سرورؐ رخصت ہوئے
یاد آن اپنی بال وساری دودھ پلاون تاہین
کیا کجھ سر حرماندی گذری پوچھ ناحیر انصاران
اصحابا نفہ بہت لمیر چھیریاں چھیڑ وڈھیرا
نصیحت کرکے شاہ عمرؓ نوں قدم صدیقؓ اٹھایا
فضل ابن عباسؓ بہادر نالے شیر اسامہؓ
شقران اتے غلام قثمؓ دیون محل سنگ لے
کفن وچ نورانی جٹے تیجا جاص میانی
غسل ویکھ پاک نبیؐ نوں عطر مشک لگاون
جسجا لعح مسافر ہویا ابوبکرؓ فرمایا

گھر ساڈے چو تشریف لیا دین سرورؐ سنج جہیا
نالے فوج ناجر انصاران اوہ لٹی دسن تاراں
اتھے سخت ہویا او تو یلے اندر شہر مدینے
مسجد دے دروازے اگے دہر وشمشیر کھلویا
یعنی اوسدے پڑھو جھے کرساں قسم خداوندانی
سرورؐ عالم ہن لیا دل یہہ تشریف دہیا
اجیان یعنی فیر ابوبکرؓ کولوں گذری سایان
غالب عشق پاک نبیؐ دا جسم نوں جلایا
وانگ تینگاں عاشق سارے کرلے قصے
اِنَّکَ مَیِّتٌ وَّاِنَّهُم مَّیِّتُوْنَ لسان بول زبانوں
تحقیق تو بھی مرنے والا ہے اور تحقیق وہ مرنے والے ہیں
عشقی کھاز نینے جہڑیا نہ تجھ سخن الائے
یار تمامی سرورؐ پیار من ہنجوں بھر بھر روئے
ویکھ وچھوڑا سرور دا لاہارن گھر گھر ڈہاہین
درد ہووے تے تاڈن جانے عشق شاہ ابراں
آیت پڑھی جدا ابوبکرؓ نے بیا جگ منبر ہیرا
حیدرؓ اتے عباسؓ دے تائیں کیا جدوں آیا
ایہہ اسامہؓ زیدی بیٹا نامی مرد آلا مہ
کفن ترے مترہ آہے ہرگز فرق نہ ہوئے
طبری سند بکیری گندی ماہ نورانی
قبر مقرر کس جا کرئیے یار ساری فرماون
قبر تیاری اودس لگانے اتے عباسؓ آیا

سرورِ سانوں ایہہ نصیحت پہلے کیتی آہی
جیسا نبیاں روح سدھایا تیسا قبر کھدائی

عائشہ صدیقہ دے حجرے اندر دفن اسے خاطر
ہر کنا یوں شوہن سندراوی کہیں تواتر

دفن کرکے پاک نبی نوں ماتم پرسی یاراں
ترے دیہاڑے پڑھن جنازہ آیا وچ اخباراں

پہلے ماجر پڑھن جنازہ جتنے وچ سماون
امام نہ ہرگز کوئی ہقرہ بعد انصاری اوسن

یعنے جتنے وچ سماون خود امام ٹھہراون
پا فراغت باہر آون تاز نے پچھوں آون

فیر حرم قریشاں سندی حرم فیر انصاراں
بعد اعرابی پڑھن جنازہ صفاں جوڑ قطاراں

وفات مبارک وزدو شنبہ عمر ترسٹھ سندی
سدھ تبارک ہجری یاراں ہجری سندی

درذکر خلافت امیر المومنین ابوبکر رض صدیق اکبر وقصہ عکاشہ رض واسامہ رض ابن زید ومرتد شدن اعراب ومنفرہ شدن علم یاراں ولشکر کشی بر کفار

کجھ دہاڑے نبی بیماری مسجد وچ نہ آئے
حجرے دے دروازے اتے بانگ بلال کہو کائے

کجھ چراغ سرور تاجب بلال رض پکارا
روندا جانب مسجد چلیا کنب گیا جگ سارا

یار پیارے مارن دھاہیں پیا بھوچال زمینے
پاک نبی سن اکھ پرتی پاس نہ یار نگینے

تا فیر سرور عائشہ رض تائیں کیتا ایہ اشارا
کہیا سو پیا ات پاسے کیوں بلند بلارا

اگوں وچ عائشہ رض فرمایا غم اوبال اوچھادے
بے امید صحاب تمامی کون جماعت کراوے

تا فیر سرور دو جہاناں ایس طرح فرمایا
طاقت نہیں نہ مسجد جاواں سخت بخار دبایا

امامت لائق ابوبکر رض نوں افضل بعد نبیاں
اوہ زندہ تا ہور نہ کسے ٹولہ رو شقیقاں

بی بی کہیا نرم طبیعت سرور کہیا دوبارے
ابوبکر رض ونج ابوبکر رض پیش نماز گذارے

ایہے حاضر ہور بہتیرے سبھ اصحاب نگیلے
سنار شادینی فرمایا دشمن کس دی لیلے

بی بی عائشہ رض فرمایا نرم طبیعت بابل
حضرت عمر رض طبیعت کرڑی اوہ امامت قابل

تابھی سرورؐ دوجہانان ترسے واری فرمایا
باعث جھگڑا ایس تحریر دون جاگ کیا سرورؐ والی
عمرؓ معظم سخت طبیعت رہسی اُسچا قایم
درحقیقت ابوبکرؓ دا ہر تون رتبہ عالی
ساڈی پاس ترازو ناہین رتبہ ہر دا تولان
ابوبکرؓ تھین عمرؓ زیادہ یا رتبہ عثمانؓ تون
سعدؓ سعیدؓ یا ابوعبیدہؓ کہڑا وڈہ اکابر
اسان فرق نہ کسے اندر پایا دانگ بھوان
خاوند یا جھون حمل کیونکر علیؑ بیٹیا جنیان
یوین شیعہ حیدرؑ تائین بت خدا وا کہندے
ایہیں ایہہ تون بار نکمان جھگڑا لایق ناہین
پنج نمازان ابوبکرؓ نے طرح ہر ناکیہ بھر نال
سرورؐ پشت ابوبکرؓ دی ہتھ ٹکایا یارو
ہر کتابون یوین سند باہر کیونکر جاوان
ایس مقالون ثابت ہوسے بیعت ابوبکرؓ دی
جس امامت اُسی شاہی ایہہ ارشاد پیغمبرؐ
قصہ مین عکاسہ والا لکھان سیرت دوبارے
جبد ہارے ابوبکرؓ نے پیش نماز پڑھائی
پہلے صفت ثنا الہی کیتی نوردہا تون
فیر دعا باری کیا سرورؐ سبھہ اصحابان تائین
چھوٹے وڈے سبھن ناہین ست تشنجے جارے

بعد بیرے ہے ابوبکرؓ طبری سند لیایا
ویکھہ مصلے جھڑی دہرتی جبا مُر بیکھی خالی
ابوبکرؓ نون کیون فرمایا بھا وین ل بلائیم
بعد نبیان ابوبکرؓ نہ کر بات خیالی
کم زیادہ درجہ کسدا سند کہڑی ٹولان
حیدرؓ صفدر طلحہؓ زبیرون یا عبدالرحمانؓ ون
سرا کھین تے نما سارے سالون سبھہ برابر
جونکر تہمت مریمؑ اوتے رل تی مردودان
کہین انصار ابیت خدا دا اسان کتی سلیان
بعد پیغمبر حیدر افضل گھر دی سند لیندے
پیش امامت سامع کہڑا قصہ کھول اگاہین
سارے حاضر یار پیارے نہ کر جنگ لڑایان
جہیڑا منکر ایس تحریر دون تیتر کھلے یارو
راوی آون بنجہ قطاران مین جنگ مچایان
انصار مہاجر تابع سارے منکر کون قمر دی
ضد کرے کجھہ ہتھہ نہ آوے جاہل احمق ڈنگر
مسجد نبوی اندر کیتے کیونکر سخن قرارے
سرورؐ عالم ممبر چڑہیا رحمت جسم وچ آئی
فیر مناقب ابوبکرؓ دے کھولے پاک بانون
موت نقارا ہک اکلے تے قدرت مندر سائین
دم خرمان پیر پیغمبرؐ اندر تلخ وناڑے

سدا نہ بتلی کرسی تماشہ اوتے کلہ یگانی
سدا نہ کوئل بلبل بولے وچ چمن گلزاران
سدا نہ خوشیاں رنگ بکھاون ایہ زمانہ فانی
نہ اسکندر دارا رہیا یوسف ماہ کنعانی
فوج خزانہ کم نہ آوے یار وسارن یاران
اتھاں مہتاں بیٹیاں لوہے جس بن لوڑ بھلان
امر لچاری ہر اک اوتے اوڑک چھوڑ اس کلوں
حق میرے سر جیکر کسے بدلہ اج مو کاوے
سن یاراں حیدر تے انصاراں سبھوں بھر بھر رونے
تیرا حق اسان تے غالب سان حق نہ کوئی
یا نبی اللہ اسی تصدق ہر شے سر توں واران
بیش تساڈی ذرہ تے بیوان رضی ایہ ساڈی
ختم کلام اصحاباں کیتی فیر حضرت فرمایا
ایجراں لوں اک مجلس وچ اوٹھ جوان کہلوما
کرکے کرنش عرض گذاری اندر جنگ فلانے
تساں مینوں چابک لایا درد کمال اوٹھایا
جد کلام عکاشہؓ والی پئی یاراں دی کنی
ایہہ پیغمبر ختم رسولاں ہر شہ جیسا عالی
فیر ارشاد نبیؐ فرمایا حیدر صفدرؓ تا من
حیدر صفدر اوٹھ شتابی چابک لے لیا ندا
فیر عکاشہؓ دے ہتھ دتا اوس اوٹھایا اوین

ترڈتے تار خوار ہو گئے ہتھ کوڑی نہ کالی
سدا نہ بیٹھن بھو بھیلاں تے موڑ کرن بکاران
الٹا پھر ہی چھوڑ لیوا لا جیرجہ نت آسمانی
رستم سام نریمان کتھے تخت ویکھو سلیمانی
باغ محلاں چھوڑ سدھائے ایہ سچیاں لکھاران
ہرگز نام نشان نہ رہسی باقی ایہیا گلاں
فیر نہ آوان پاس تساڈے رب سچے ول جاوان
وچ جناب الٰہی مینوں ہرگز نہ شرماوے
یا حضرت ایہہ کی فرمایا دل ساڈے ہک بہنے
راہ ہدایت تساں لایا ورنہ ملدی کی ہوئی
ایہو دل دی خواہش ساڈی اوٹھاں نیں مطلاں
دانگ نگاں عاشق ساڈے نہ دیہ بھاوے اوڈی
شرم نہ کرناں جے حق کسے عوض موکاناں آیا
نام عکاشہ یار محمد ممبر جانب ہویا
میرا اشتر لگے دو ہیا عریان تیری تانے
عوض موکایاں اوس جنگ والا امر جالون آیا
بیش عکاشہؓ کردی عرضاں گل اساڈی ہتی
وچ اسی عوض موکاوین ایہہ کرت خیالی
چابک میرا گھر تہاڈے جھبدی آن ابھائین
پاک نبیؐ دی لگے دہیرا مرد ویکھ اٹھاندا
ابوبکرؓ عمرؓ یگانہ اوٹھ کھلوتے دوویں

اول ابوبکرؓ فرمایا جاں بک سارا ساتوں
عمرؓ کہیا فیر دوسے جاں بک میرے بدن اُٹھائین
عثمانؓ کہا صحابی اوتھے گرد عکاشہؓ ہوئے
سعدؓ سعیدؓ ہو طلحہؓ زبیرؓ نال ابو عبیدہؓ
حسنؓ حسینؓ بال ایانے پکڑ کھلوتے پلّہ
عزت کہیا چھوڑو اسنوں جاں بک مینوں لاوے
تا بھی ہٹے نہ اصحابی اوڑک ہویا حیرت
کہیا عکاشہؓ اوس جنگ اندر حضرت پاک رسولؐ
جبکر تسی اوتارو جامہ تاں ایس جاں بک لاواں
ایہہ گل سنکے حضرت صاحب کیتر اکرن امتاہاں
ویکھ عکاشہؓ ہو سلامی چم چم رکھے اکھیں
فیر نبیؐ ول ہو سلامی ہتھ بنہ عرض گذارے
خوف دوزخ تھیں ایہہ دلیری حضرت کیتی اہی
ایہہ گل سن اکاشہ کولوں پاک نبی مسکرایا
ایس تھیں جس عرض گذاری اوسدے حق عاینا
تا فیر جاندے گھر سدا ہی بھیڑ ہوئے باہر
ای بیٹیا توں اگے سرور صادق عرض گذارن
صفدرؓ کہیا ضعف زیادہ نہ ہیں عرض گذارن
راوی ہور روایت والا دانشمند سیانان
الفاروق والا گجیا وہیر و شمشیر سیانوں
روضۃ الاحباب والا غازی سنبر نیزہ نالے

کسو مجھی بدلے اکدی کہیا اس تساں نوں
نبیؐ نہ طاقت جھلن سندی سرور جسم نہ لائین
ذوالنورینؓ تے حیدر صفدرؓ منتاں کر کھلوے
عبدالرحمانؓ عوف دا جایا ابولبابہ کی ایہہ فائدہ
کردے منتاں اوہ نہ منے پئی گئی تھرتھلہ
عوض ہوری کسے جائیز پاک نبیؐ فرماوے
سرورؐ کہیا آ و عکاشہؓ بدلا لیں درست
جسم میرے تے جاماناہا رب یا شقیو لا
ننگے جسم اوتے حضرت نہ بس تکّے اوتھاواں
مہر نبوت ظاہر ہوئی روشن نور تداہاں
کہندا یا رب برکت اسدی جنت مینوں رکھیں
ایہہ بے ادبی پاک رسولؐ بخشیں نام ستاری
برکت جسم شاہ رسولاںؐ بخشے پاک الٰہی
دوزخ اگ حرام تیرے تے ربو اری فرمایا
ہوندا جاوے ضعف زیادہ سرورؐ عالم تائیں
حضرت عباسؓ علیؓ نوں کہیا قصہ کرنی تائیں
بعد تساڈے کون خلیفہ امت وچ جیا رین
طبری واقدی ایہہ ہیں لکھیا منکر سرور اُن
شاہ عبدالعزیز محدث شبلی سند آنان
زاد المعاد ابن ہشام سند ابن خلکاں نوں
سیرۃ الفاروق سند پکیری ٹھیک تحریراں

تدوں عائشہؓ نوں فرمایا اپنا وبر بلائیں
آنوں قلم دوات شتابی کاغذ ہووے بگا
تیرے بعد باپ تساڈا والی وچ خلائق
عبدالرحمٰنؓ نال محبت کردا عرض دو بارے
ہے تساں اج ضعف زیادہ نہ کجھ ہوش اسانوں
راضی ہوئے سرورؐ عالم شیخ شبلی فرمایا
شیعہ سند ہو رلیاون سرورؐ وچ بیماری
آنوں کاغذ قلم سیاہی مہر نوشتہ پوری
حیدرؓ تدوں اوٹھ شتابی کاغذ قلم لیایا
بولیا تدوں عمرؓ معظم ساڈا عمل قرانوں
پھر سے طرفدار حیدرؓ دے اوسبھ بولن لگے
سرورؐ عالم ہوئے رنجیدہ کہیا وسنجو باہر
سنی ایہہ جواب لیائے وچ کتاباں پایا
جونکہ جنگ بدر واقصہ قتل منافق والا
رائے عمرؓ دی جوہن آہی آیت نازل اودین
لذت آوے پڑھ تفسیراں شان نزول جو ہووے
تیرے ون اس کاغذ تھیں سچے سرور لدسدا ہے
حکم رسولاںؐ دی برابر جو انکاری کافر
حکم دین ہویا تا سرور شاہ عمرؓ دی یار لیتا
عمرؓ اسلام لیایا دیہان پیسیاں
جے اعتراض کرے ہو سر عمرؓ حیدر سچیدا ہین

عبدالرحمٰنؓ ابوبکرؓ دا آبا کہیا سائیں
سند دیاں اج لکھ پکیری صفا ہووے جس تھیں اگا
نہ گمراہ ہووے کوئی بندا ہے اوہ کدی لائق
صحت ہوسی کجھ تساں ناہیں کم کریساں تیرے
کیوں دیواں تکلیف اجیہی اندر مرض تساں نوں
سیرۃ الفاروق اندر ایہہ ہے تیر نشانی لایا
سبھ صحابیاں نوں فرمایا کیا ہاجر انصاری
میرے بعد خلیفہ کھڑا ہے ایہہ امر ضروری
ہو رنہ بولیا ہرگز کوئی کاغذ عمرؓ ہٹایا
سارے طرفدار عمرؓ دے نہ کجھ کہیں باتوں
ہویا جسدم سخت لولارا سرورؐ عالم اگے
بلند بلارا لائق ناہیں ایہہ گھر نبیؐ ظاہر
رعایت طبع نبیؐ دی ظاہر کاغذ عمرؓ ہٹایا
اتے جنازہ ابی سلول دے آیت آئی رتعالے
امر پڑھ وہ سمجھنا ہی شان نزول ایہہ دودین
رائے عمرؓ دی کس کس تھاویں نال روشن ہووے
فیر کسے نوں کیونکر کہیا رسی عرض دو بارے
واہ واہ شان امیر عمرؓ دا نہ کر گلاں وافر
کیونکر اٹنگ بلند دیوائی کسے شہر کفاروں
حملے حیدری جالے لکھیا ہر جا جران گیانت
نقطہ جیسی لائق ناہیں دراصل اگا ہے

جے فساد پیاوچ یاران تا فیر دنیا یارون
جیدی دا لگی گل یار وادسے کدی ملی
ترکہ نبی نہ ہرگز چھوڑان سٹ حدیثان آیان

احکام شریعت کسے نہ توڑ تھی کی حاصل گفتا
ہک میراث قدیمی ناہین نا کربات کو ئی
صحیح مسلم ویکھ بخاری ترمذی اندر سایان

راوی عمرو بن حارث قال ما ترک رسول اللہ وسلم الا سلاحہ وبغلتہ وارضا جعلہا صدقۃ
دیگر راوی ابو ہریرۃ قال جاءت فاطمۃ الی ابو بکر فقالت من یرثک فقال اہلی وولدی
فقالت ما لی لا ارث ابی فقال ابو بکر سمعت رسول اللہ یقول لا نورث ولکن اعول
من کان رسول اللہ یعولہ وانفق علی من کان ینفق علیہ ح راوی ابی بختری ان العباس
وعلیا جاء الی عمر یختصمان یقول کل واحد منہما لصاحبہ انت کذا انت کذا فقال الطلحۃ
والزبیر وعبد الرحمن بن عوف وسعد نشدتکم باللہ اسمعتم رسول اللہ یقول
کل مال نبی صدقۃ الا ما اطعمہ انا لا نورث وفی حدیث قصۃ ح عن عائشۃ
ان رسول اللہ قال لا نورث ما ترکنا فہو صدقۃ ح عن ابی ہریرۃ عن النبی قال
لا یقتسم ورثتی دینارا ولا درہما ما ترکت بعد نفقۃ نسائی ومؤنۃ عاملی فہو
صدقۃ - ح راوی مالک بن اوس دیگر قال دخلت علی عمر رض فدخل علیہ عبد الرحمن ابن
عوف وطلحۃ وسعد وجاء علی والعباس یختصمان فقال لہم عمر انشدکم
باللہ الذی باذنہ تقوم السماء والارض اتعلمون ان رسول اللہ قال لا
نورث ما ترکنا صدقۃ قالوا اللہم نعم وفی الحدیث قصۃ طویلۃ ح عن عائشۃ
قالت ما ترک رسول اللہ دینارا ولا درہما ولا شاۃ ولا بعیرا ولا اوصی بشیء
رواہ مسلم فقط

سلہ عمرو بن حارث رضی اللہ عنہ سے روایت ہے - انہوں نے کہا - کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اپنی بعد کچھ نہ چھوڑا سوا اپنے ہتھیار اور گھوڑے اور زمین کے اور ان سب چیزوں کو آپ نے صدقہ بنا دیا تھا - سلہ اور ابو ہریرہ رض سے روایت ہے - کہ حضرت فاطمہ رض ابو بکر صدیق رض کی طرف تشریف لا کر انکو فرمایا کہ تمہارے کون وارث ہیں - تو ابو بکر رض نے جواب دیا

ہم نے جو مال اپنے ہیچھے چھوڑا ... ۲۴۶ ... [illegible]

کہ میری اولاد اور اہل وارث ہین تو حضرت فاطمہؓ نے کہا کہ مجھے کیا ہے کہ مین اپنے باپ کے مال کی وارث نہ ہون تو ابو بکرؓ

فرمایا کہ مین نے رسول خدا صلے اللہ علیہ وسلم سے سنا تہا۔ کہ آپنے فرمایا کہ ہم وارث نہین چھوڑتے پس مین

بھی مال کو ان لوگو پر لوٹا ؤنگا جن کیطرف رسول اللہ صلے اللہ علیہ وسلم لوٹاتے اور نیز ان لوگون پر

خرچ کرون جنپر آنحضرت خرچ کرلیتے تھے۔ ۵۳ ابو بختریؓ سے روایت ہے کہ حضرت عباسؓ اور علیؓ دونون جھگڑتے

ہوے حضرت عمرؓ کے پاس آئے اور ہر ایک دوسرے کو ایسا ویسا کہتے تھے۔ تو حضرت عمرؓ نے طلحہ اور زبیر اور عبدالرحمن ابن عوف اور سعد

کو کہا کہ مین تمکو اللہ تعالے کے قسم دیکر پوچھتا ہون سو کیا تم نے رسول پاک صلے اللہ علیہ وسلم سے سنا ہے کہ آپنے فرمایا ہو کہ ہر ایک نبی کا مال

شیعہ ہور حدیث لیائی کھول سناوان تینون
جویں ہارون ہو علی نون آکھا سرور کیا کہنون

ایس حدیثون ثابت ہویا شاہی حیدرؓ بھی
مین جواب سوالون دیسان کامل راوی سمجھے

بعد ہوسئی او جیکر خلافت پائی ہوئی ہارونے
یا اولاد ہارون پیغمبر دسو کسے نوں ملے

تا فیر شیعہ صادق سارے سنیاں شور مچایا
یک خلافت یوشع ہوئی کسنے غلبہ پایا

ایس گلون کجھ لبھے ناہین جے بیری ہتھ آوے
بیلے کسے نہ رہسی ہجکا کرسان سٹ ایویں گھٹے

ایہہ ہرگز اوہ نہ مرسن جنہاں سخت حسد ہے
صدیقؓ عمرؓ نوں حضرت کہیا دو لوین بیریدے

سبھی اکھ صدیقؓ پیارا کیہی عمرؓ بیگانہ
کیہڑ محبت سرور آہی دشمن ٹول وکھاوند

حضرت عمرؓ شمشیر نبیدا پائی تعلیم جنابون
بنی تعلق نہ دنیا اندر قسم رب دا یون

منصب پاک او نہاندا آہا دنیا نہ قبولی
وچ کتاب بتحریر ان پوین دشمن دی سرولی

دنیان نبی نہ ہرگز چاہی نہ صدیق پیارے
دولت بھی کجھ رجوع نہ کیتا ہر دم رہے کنارے

ایہہ شان امیر عمرؓ دی دولت جتن گھنیرے
لا داماں نکر جھلکی آہی رہیا عمر بپریرے

جیکر وچ حیاتی سرور یکڑ علیؓ نوں ہاہون
امامت یا خلافت دی کوئی سند نگاہون

جس مکان لڑایاں ہویاں سرور نال سدھارے
ہمیشہ نایب جیکر حیدرؓ کیتا دس پیارے

تا فیر ہر لڑا یون جھنڈا دتا ہتھ حیدرؓ دے
احد بدر جنگ حنینون ہا جھون اک خیبر دے

جیکے فرمائی کیتی رل ہاجر انصاران
تا عباسؓ علیؓ اک ہو کے ہندا تول کھاران

امام مالک رحمہ اللہ علیہ سے ... کہ عمرؓ کے پاس ... [illegible]

درحقیقت حق خلافت آہی شیر عباسوں — حمیدؓ صفدر پچھر اٹھائی ایہہ جواب تیاسوں
جاہل احمق سمجھن ناہیں کافر ہوون آپے — کون صدیقؓ عمرؓ دے تلے نہ کر بہت سیاپے
جے صدیقؓ انجام نہ کردا زور ریا یا مرتداں — معلوم ہو جاندیاں سیدھا ہر دشمن والیاں جاں
وچ خلافت شاہ عمرؓ دی کرساں قصے تے — ایس مکان گنجائش ناہیں ایہہ طومار نکمے
مدعا علیہ مدعی نہ زندی جھگڑے دنیا ہاردن — ہن اساؤں لایق ناہیں لڑنا اوتہاں یاراں
ہور فساد انصار اوٹھایا شاہ بناون لگے — ایہہ قصہ ہیں کھول سناواں صاف آیا ہونہ لگے
جس دن سرور لد سدھارے کیتی کفن تیاری — اس دن رل مل ہوئے اکٹھے دو ٹولے انصاری
آپس اندر کرن صلاحیں رل مل یار پیارے — لگئے اج ساڈی کولوں قدر شناس ہمارے
ہن کوئی تدبیر پکیری ہووے ساڈوں قایدہ — تابعداری کران قریشاں فرسوا یہ کی قاعدہ
اک امیر اساڈی وچوں اک قریش ٹھراون — صاف ہوسی تاکم اساڈا اساؤں بہت دبلاون
ایہہ فساد اوٹھاون ولے کجھ منافق آہے — ورنہ کوئی دلیل انصاراں کھیں بات لگاہے
اوتہاں جد فساد اٹھایا بیت تیاری ہوئی — سعدؓ شاہ بناون لگے بیٹھا سی وچ کوئی
اوستے جا کے خبر دہائی سبھ قریشاں لگے — ابوبکرؓ ہور عمرؓ یگانہ سن شتابی وگے
راہ وچ ابوعبیدہؓ ملیا ہو ٹریا ہمراہاں — جس جا کٹھ انصار قبیلہ ہر پچھے شیر تداہاں
اول سلام علیکم کہکے فیر مصافحہ کردے — بیٹھے تتے شیر برابر ہونہ زردی رنگ ہردے
ساعت پچھوں گل ہلائی صف جو انصاراں — ایہہ خوبی اوہ خوبی کیتی سنگت شاہ ابراراں
اک حباب انصاروں کہندا اساں وکھ اٹھایا — اک امیر قریش ٹھراون اساں سعدؓ بنایا
عمرؓ کہیا ایہہ گل تھیوسی سخت مقال وچلے — سخن بے ادبی ہر اک طرفوں عمرؓ حباب نکالے
دو تلواراں کدی نہ آون ہرگز اک میانے — شاہ دو دین جہاں اک لائیت کہیا عمرؓ یگانے
تیغاں ہر انصار کھلونے ہرگز زرق نہ کوئی — عمرؓ اگ مچاون والا آتش مدہم ہوئی
جیکر ابوبکرؓ نہ ہوندا نرم طبیعت والا — خاتمہ دین پیغمبرؐ دا ہوندا ایسر جالا

پو اسلام نہ عربے لائیت ابتدا ہندی یار
شاہ عمرؓ نوں ایہ سمجھایا نہ کر جھگڑا لمبان
سرور عالم ہیں فرمایا میرے بعد خلیفہ
سن انصار اہناں کردی ہتھ کنا تے دہرے
تا فیر حضرت ابوبکرؓ نے وصف عمرؓ دی کیتی
اہناں وہاں بھئیں اک عقرہ خواہ ابو عبیدہؓ
عمر کہیا جے حیدرؓ بنیاں شور زیادہ او تھے
بلکہ عرب ہو سن انکاری وقصہ ہنی تمیوں
انہاں ہتھ کنا تے دہر پا صاف [illegible]
بلکہ ایہا شاہ بنائیے کرن قبول تمامی
سبھ قریشی ہن کہلونے شاہ صدیقؓ قبولاں
بولے فیر انصار تمامی آکھیں وہ نہ کوئی
تا فیر ہتھ ابوبکرؓ دا پھڑیا عمرؓ یگانے
اساں تیری بیعت قبولی ایہہ دلوں سچا نوں
اندر غار رفاقت تیری محکم رکھی یاری
تھیوے منکر جیہڑا تیرا تھیں باس [illegible]
ہو گیا اتفاق تہاں ابوبکرؓ تے یارو
ابوبکرؓ دی بیعت قبولی اول اوس قبیلے
قرار خلافت ابوبکرؓ تے جس دم یاران ڈالی
دو شخصاں بیعت قبولی مرد اک انصاراں
اتے حیدر صفدر نامی بیٹھا اندر خلوت
اوہ قریشی مرد دلاور نامی ہر دیارو
بھی کہیا انصار دی تائیں ایہہ تومار نکمان
ہوسی خاص قریشاں وچوں وچ اسلام شریف
دسو کہڑا شاہ بنائیے ساری عرضاں کردے
اسدی تلے ہور نہ کوئی بھی انصار چو بیتے
اونہاں کہیا حیدرؓ ہووے وچ امامت فائدہ
بنی امیہ بنی مغیرہ دہر سن قدم اپوٹھے
بنی حمیراں شور مچایا سند بتی کریوں
تا فیر سعدؓ جلد ابیٹا نال گیا اعتباری
بعد نبیاں جیہڑا افضل ہووَن لوگ سلامی
بعد نبیاں ابوبکرؓ کہیا شاہ رسولاں
بعد پیغمبر صاحب ساڈا بات ختم اِت ہوئی
ہتھ اوتے ہتھ رکھ شتابی ایہہ کہیا مردانے
سرور آپ امام ٹھہرایا تیرا وصف قرآنوں
سرور تیری پشت کھلوتے سبھ ہاجر انصاری
بعد نبی توں شاہ ساڈا ہر دم سیس نواوان
اہل یہودان حق ٹولہ ڈردا انہیں پیارو
بنی خزرج واہ نہ کائی چلن کس وسیلے
مہر مبارک سرور والی پائی خلیفے عالی
حضرت سعدؓ عبادہ بیٹے تھا عرب ماروں
مراد قرآن جمع کرندی وسن اوہی دل نے

عمر معظم نے دھمکایا شیر تمامی کنب
بال ہوا تا سخن بے ادبی خانہ حیدر ساڑاں
بنی مغیرہ خالد چھڑیا پکڑ کے بیٹھن اٹھ کے
چون چرانہ حیدر کیتی خالد پیش عمر دے
درحقیقت خوف عمر دا حیدر دے تن واہاں
بن عمر توں ہوا گیرے قصہ کھول اسامہ
روز اول کر دفن نبی نوں وچے روز سوارے
جھنڈا کالا حضرت والا اسدے کرن حوالے
رخصت ہوا اسامہ تریا شاہ صدیق آلایا
جے اجازت ہووے تیری تا ایہہ سبھی اٹھا ہین
اجازت دتی شاہ عمر نوں آیا پیچھا ہین
بیلے رخصت شاہ عمر نوں سبھ صحابی کہندے
لشکر باجھ مدینا خالی رہ رہیا مرتداں
شام ولایت دلیں دو راٹھ عرباں شور رچایا
ابوبکر نے ایہہ گل سنکے صاف اگوں فرمایا
ہووے شہر مدینا قتل جے ہین لوہن کہائین
امر لیجاری شیر اسامہ جاوے فوج گھو کائی
کہیں اعرابی جیکر ہوندا زور عروج ہناندے
نبی تعضا رتھیں ہو کے فوجاں گیاں شام دی سیرے
راتی غیراں وچ ہادا کیتا چڑھیا ہٹر سرا بر
نال اسباب ایلاد تمامی بنجھ اصحاب لیائے

حملے حیدری والے لکھیا عمر اک الانے
کنب گئی تا یار تمامی فوج قریشاں جاڑاں
کماں گل حیدر دی پائی اندا عاجز بھڑکے
خوف نوں بیعت حیدر منے آکے ابوبکر دے
خالد منتکاں بنھ لیایا علی قریب نماناں
مرتداں نوں پھڑ قتل کجیوے اسود شہر یمامہ
ابوبکر پھر نشان اوٹھایا اسامہ دی فوج دے برے
ست ہزار بہادر جنگی شیراں ببر نکالے
کراں سوال عمر دی بابت تساں نال اچلایا
نال اسدی ہین کراں صلاحین خوف مدینے تائین
کر بسم اللہ شیر اسامہ سبھی واگ گا ہین
تساں کہناں ابوبکر نوں سبھی اٹھا ہین بندے
نوراں دور مناسب نایا ہر فوج جاں جانب عدن
عمر معظم ابوبکر نوں ہر طرح سمجھایا
ہین خلاف نہ سرور کرساں کی تسانوں آیا
اول خلاف ایہہ پاک نبی دا کیا ہی دین تساں ہین
ویکھ اعرابی تھر تھر کنبن شیراں کھہ دیکھا ہی
شہر مدینا چھوڑ کے ہین جانب شام نہ جاندے
آن جاسوساں خبر پچائی بے شراپی پھیرے
اونہاں سرت نہ کجھ سنبھالی ماری گئی اکا سیر
آون جاون سوا مہینا چالی روز بتائے

کنب گیا سُن عرب تمامی نال فتح ایہ آئے
لتے اعرابی صلح ٹھہراون ایہہ وکیل ہزاراں
نماز روزہ حج برابر من آدی نے کرسان
صاف جواب ابوبکرؓ نے سُن اگون فرمایا
روزہ حج زکات برابر کرنا ن تسان ہدایی
صلح نہ کیتی دو دہر ہا نے گلان ہویان وافر
ابوبکرؓ نون غم زیادہ سبھ عرابان ہارین
تانا کیدان ابوبکرؓ نے کیتی اندر لوکان
ملے بھائی طلحہ سندا آیا نال اعرابان
باہر شہر وں جنگ مچایا فتح نہ کامل پائی
تا دو بارے پھڑ نمازان باہر جھنڈی لگے
جیہڑی فوج اسانڈ والی اوہ سبھ رہی مدینے
بھی اسامہؓ تا ئین نائب ابوبکرؓ نے کیتا
پرہ جمایا جدم شیران جبل تمامی ہلے
ایسی بھاج اوٹھائی اونہان فیر نہ ہوی اکٹھے
کھا شکست جدم نٹھے جوڑ تر دٹے بہنے
فتح رنڑ ہوی اسلامی زور ہاجر انصاران
فیر نہ ہوز مدینے دھریا دندہ یہودی کہٹے
ابوبکرؓ تا ل خوشی دی آیا ہٹ پچھاہین
تسان ہتان شہر مدینے ہو کے شاہ اساڈا
شاہ صدیقؓ اسا کیتا سخن ہاجر انصاران

گرد مدینے رل مرتدان غنی جھنڈی لائے
اسی زکوات نہ ہرگز دیسیان شرط اہیا بدکاران
شرط نہ ناہ مصلاح اساں نوں جے منوں سر دہران
اک عائت کراں بہ رسا جو زکواتوں آیا
ورنہ تیغان تے ہتھ دہرناں شرط اہیا اسلامی
شہر مدینے دی کم زوری تاڑ گئی اوہ کافر
شہر مدینے لشکر تھوڑا فوجان بہت کفاران
ہور سلح لتھے ویری شور مچایا ڈہو گان
ابوبکرؓ تا جنگ تیاری سن یاران جہابان
بھی اوہ فوج اسانڈ والی یثرب اندر آہی
جوڑ جما عثمان شیر کھلوتے ڈہول دہ طرفوں وگے
آرام دی خاطر تھکے ماندے سند ریار نگینے
باقی ماندہ دل تمامی چڑھیا گہن چوپیتا
تاب جنگ کفار نہ اندی ہونہ نہ دسن وتے
خوشیان دے شدیانے جن نال فتح شنیہا ہتھے
طلحہ دی اوہ تابع ہوئے جنگ میدانی ہنے
پی دہمک ابوبکرؓ دی وچ حجاز کفاران
شیران جیہڑے اکھ دیکھاسی سبھ حرامی ہینے
رل اصحابان عرض گذاری اندر راہ تداہین
اسی پھڑ ہکے جنگ جہادان دشمن ہبہ دوراڈہ
ذوالقصہ وچ تدبیران طرحی ویکھ ہنجاران

درذکر تیار شدن علم اسلامی فوج کشی بر فارس و عرب و شام

یاران تان نشان ٹھرائے خاطر جنگ کفاران
اول اس نشان بنایا نام عقاب سدیوے
ایہہ تاکید کیتی اوس تائیں دشمن مار اڈائیں
فتح پا طلیحہ اتے مالک طرف سدھائیں
بنی تمیم ہوئی تہے فرقہ فرقہ اک کفارون
جو مرتد ملے وچ راہ دے مومن ہووے ناہین
ہو اسلامی خالد تریا کالے جھنڈے والا
ہور اک نشان بنایا خاطر شہر یمامہ
اوسنوں مسیح شتابی جنگ مچانان سخت
شیر تمامہ جنگ مچایا پاک رسول زمانے
جبکہ تین شکست اوٹھائی ہرگز مونہ نہ لادا
تیجا جھنڈا ہور نورانی شاہ صدیق نکالے
اوسنوں کہیا لیکے لشکر وچ حمیران جانان
لشکر حضرت معاذؓ دلا لیکے توں شتابی
پا فراغت لے دل شیران حضرموت سدھائیں
صلح کر سو اچڑ یمن ولایت ہر جا جیت رہنان
چوتھا ہور نشان ٹھرایا خاطر روم لڑائی
طرف قضاعہ توریا اوسنوں بنی حارث کہندے

جدا جدا ہر لشکر چلیا پر ہے بدہی اسواران
خالد ابن ولید حوالے طرف طلیحہ تھیوے
دعوی اوس نبوت کیتا تہا نہ مہر اوٹھائین
ام زملہ بھی راہ وچ ملسی اسنون ماریجائین
اک مومن اک کسے نہ تابع حامی سجاح نارون
تیغان وہ ہو کرو رنڑ ہو جھے جا دران اندر بھائین
جسدا ثانی ہور نہ کوئی عرب ولیس نہرالا
عکرمہؓ نہ شیر اوٹھاون وچ الا لردا ایش سجنا نہ
مسیلمہ کافر کاذب بہارا ہے موزی بدبخت
تین مدد لج اودسدی کرنی لاوان تیر کمانی
تیرے بدلے ہور قریشی یمن اہیر ٹھراوان
مہاجر بنت امیہ سندا جسدی کرن حوالے
معاذؓ جبل وائے ہے اوتھایون حکم ساڈا تھانا
اسود عیسی نا اول باقی وچ صنعا خرابی
سچے کہے لظر کفاران ڈھوکان اندر جائین
کوسہ جی غنیم زیادہ تا اسانون کہنان
خالد ابن سعید حوالے شیر قریشی ساہی
پا فتح توں اونہان دستہ شام ولایت سدے

کرن روایت ساری راوی فتح اوسنے پائی
فیر ولیدؓ سدھاوسدی کھاوی ہار دوبارے
ہوندی جے شہید تمامی رہندا نام اساڈا
پنجوان جھنڈا اسرخ کنارے سندر سوہنا لگے
اوستون کھیا اہل رباں پر یمیں دلیں وچ چالے
چھیوان ہور نشان مبارک قبا نورانی لگا
ولید معزول ہویا فر جس دم ایہہ مقرہ اودین
ستوان ہور نشان وگایان جس دی زرد کنارے
بنی سلیمہ اوس جا رہندی اوہ مرتد اعرابی
فتح پا ہوندی اُتے لُوٹ لہ اوہ لٹیرا
اٹھوان جھنڈا سبز نورانی سرخ کنارے نوری
ناوان ہور نشان مبارک ایہہ علا را وٹھایا
دسوان بھیڑ چھوٹا جھنڈا اوس راوی والے
دوہزار بہادر جنگی لیکے نال سدھایا
خالد ابن سعید والا جو نشان مبارک
نوہزار جوان رنگیلا اوسدی نال وگایا
ہر دس نشان ہو گئے کراں برابر یاران
کل تعداد اس لشکر والی جیہڑا شام سدھائے
شام ولائیت جا تب ایلیہ شہر دمشق سدھایا
اٹھاران ہزار بہادر جنگی خالد لیکے چڑھیا
جد ہو نلون رخصت کیتا جو امیر تمامی

پچھے جانب روم سدھایا مار یونانون آئی
معزول کیتا تا اوہاں تائیں کیوں بیداون تکے
شیر جمیلؓ ولید دی بدلے گیون نکل وڈادا
صدیقؓ نام اوہ محض بیٹھا تھا لیا شینہ تکے
اوہ مرتد منافق بھاری بھیڑ یان کرانولے
تب جمیلؓ کا تب شہر ربتھ جس دی فیر تکا
شہر ربا ہر دی فیچا نب گئے بہادر دو دونوین
معن بہادر بابل تاجر تھا طرف سدھارے
اُتے کافر لایق والے دیساں نوچ خرابی
کرنان ہمین پاک تمامی مار شتابی پھیرا
سویدؓ اوٹھایا مقرن جا اوہ اصحاب حضوری
پھیراندی سمرواری تی دشمن گھیر ابایا
اوہ نشان اوٹھایا تابید ابن سفیان نے
تاکید کیتی ایہہ اوسدی تائیں جنگ تھوک وکھاوا
عمروؓ ابن العاص جو وائل اندر شام تدارک
فلسطین جو شام ولایت جا گھیرا اوس پایا
ابو عبیدہؓ دی جوالہ فوج تاجر النصاران
ستائی ہزار بہادر جنگی فوج شمار گناسے
سبھ امیر تابع تیری ہور بات نہ کائی
امیر فتح تھیا ازون فارس جداراہ پھڑیا
جاندی واری نصیحت کری صدیق اعظامی

جیہڑے منکر ہوئی زکاتوں اوہ پھر بن نماران   قتل کرہو پھڑ اونہاں تائیں امر ائیویں شا ہیاران
جوہوی مرتد اعرابی چھوڑ اسلام دیتونے   مسلمان جو اونہاں وچ جیلے قتل جا کیتونے
توبہ اونہاں قبول نہ کائی جو کافر ہنکاری   طلحہ دی وچ تابع ہوکر موذی کتے بہارے
واجب قتل ہوتہانوں کرنان جیہان شاخ نکالی   ہر اک دعوی کریہہ رسالت رنز شیطان وسالی
ایہہ حدیث نبیؐ فرمائی سچ وجالانوالی   تتیہ جوان کریں دعوی کفروں نہ کرکے جالی
ابوہریرہ لتے ثوبان ایہہ گواہ ہمارے   قتل فرض ہو نہاندا کرنان جو کافر ہتیارے

عن ابی ھریرۃ ان رسول اللہ قال لاتقوم الساعۃ حتی تقتل فئتان عظیمتان یکون بینھما
مقتلۃ عظیمۃ دعوتھما واحدۃ وحتی یبعث دجالون کذابون قریب من ثلثین کلھم یزعم انہ
رسول اللہ دیگر حدیث عن ثوبان قال قال رسول اللہ اذا وضع السیف فی امتی لا ترفع عنھا الی یوم
القیمۃ ولا تقوم الساعۃ حتی تلحق قبائل من امتی بالمشرکین وحتی تعبد قبائل من امتی الاوثان
وانہ سیکون فی امتی کذابون ثلثون کلھم یزعم انہ نبی اللہ وانا خاتم النبیین لا نبی بعدی ولا
تزال طائفۃ فی امتی علی الحق ظاھرین لا یضرھم من خالفھم حتی یاتی امر اللہ ط ط ط ط ط

اُم رملہ تے سجاج کیتی اسود عنسی بار و   اتے مسیلمہ کافر کو نار و ہو یا سرکار د
اونہاں شاخ نفس دی خاطر دلوں ایہہ بنائی   جیکر دعوی کران نبوت تابع ہوگ لوکائی
ہور بات تجھ نہ آئی دین اسلام وسجایا   جنت نعمت ظاہر چھیڑی دوزخ واسہ پایا
قتل فرض ہناوں کرنان جہڑا اسلام لیاون   تا ہتیار نہ تساں اٹھائیے تاوہ سیہوتاون
ایہہ خبر الیڈ عرب ولایت جیکر بیش سہ ناسو   فارس شاہوں چہ صبر توڑی مشرق مغرب جاہو
اول اوہ اسلام لیا ملت نہ جہ ہوون انکاری   تا قیصر جیہے دیہن مسلانوں جا پدرمان سرکاری

جے قبول اسلام نہ جزیہ ہرگز مردوں بھنّے
کرنے پیش جا سوس روانہ کیا مقابل بیا دن
بازی سوچ کھیڈ شطرنجوں رخ پیادہ فیلوں
ہور نصیحت کراں تساں نوں غافل ہوناں ناہیں
جو احکام شریعت والے کوشش فرض ہوندی
تسی سبھ صحاب پیغمبر ہرگز ڈولو ناہیں
جیکر غفلت تساں کیتی وانگ یہود نصارا
قایم رہناں عرب لباسوں ستے ایہہ پکیرا
آوی جے وکیل کفاروں ہر دم کرنی نرمی
نشتر کردے کیہڑی مٹھے نال تحمل تاں
دور اندیشہ سوچ کریہن صاف جوابے الون
بس نصیحت کافی وافی رخصت جا لے
سرخ سیاہ ہور سبز زرد نالے جھنڈے بگے
بنھ گھٹاں وِل ساون جیہا کالے ناگ تروٹے
گویا بیر بنجال ترونا ساون گھٹاں چڑھیاں
کالی رات گھٹا وچ بجلی چمکے نال مروڑاں
چھن چھن چھنے دین دوہائی گج طنبور آوے
مدون تا دھوکے نقاراں جھولی تار ستارین
تھر تھر کنبنے دہول سجارا توبہ توپ پکارے
وہن گھوڑے وہن گھوڑیاں نوں سبھ جا بگامی
اول قصہ اسعد عیسیٰ ہے سجار ختم کرا ہین

تا فیر تساں جنگ مچاناں یا جتے یا بتے
تسی چڑھ پیلواوہ مُہر لیے آپے شہرا دن
جیہڑا مُہرا اوہ اٹھاون جالا او سر ویلیوں
کرسوں مستی جے اسلاموں ہر سو اندر بھائیں
مت کر ہوو ڈپائی کائی دولت رنگ وکھاندی
اسلام مدار تساڈی اوتے تبہ شان گھائیں
تانگا نال ہرگز ناہیں نہ اج بنی ہمارا
اسی نسل سمعیلوں تبہ شان وڈیرا
جے اوہ کرڑی سخن الاوے تسی نہ آنو گرمی
تارڑو سوچو سخن اونہاندی مت فریبی گھاتاں
ایہہ نتیجہ ظاہر ہوسی ہر کل بات خیالوں
ہوا امیر اسلامی چلے پیش نشان نکالے
اُٹھے پرے برابر شیر مریلے وگے
ٹھلن دی ہن راہ نہ کائی باز اولاروں چھٹے
ٹھاٹھاں بنھ دریا پلٹے نوری کاگاں جیہاں
دموسو وہوسن نیچے راہ دہساطرم طنبور جھوان
جسدم مدہم تے ہتھ دہریا ہیر افیم جھوکاے
جسدم تور رتا کھر یالوں شیر کنبنے سن بارین
اج فولاداں چھن لے دیکھیا فوج سدھارے
صفت ہوندی لکھ نہ سکاں تھوڑی خاص فلامی
اسمعیلین نکچھے وا ابدھاری قدم ہیٹھ ہوئیاں

در ذکر اسود ابن عیسیٰ و قتل شدن او

اسود نام عیسیٰ دا بیٹا یمن ولایت رہندا
دعوی اوس رسالت کیتا واقدی طبری کہندا

قتل ہویا اوہ نبی زمانے عرضی پہنچوں آئی
ابوبکرؓ دی وچ خلافت تا لکھیا مین بھائی

ست ہزار منافق کافر شامل نال اوہدے
بھی ابلیس آہا اک تابع خبران یثرب ملکے

سرور عالم نامہ لکھیا جانب بنی حمیران
شہر صفاتے دہاوا کرنان مار دیہو خنزیران

اسود موذی تگڑا ہویا کر سمیان سپاہیان
الا صبح اوہ مار دلاسے چڑھیا وانگ قصائیان

شہر صفاتے جھنڈے لگے بولے پڑ دمامان
شہر باذان شہر دن چڑھیا لے لشکر دریاان

دو دہیران پڑان جمایا کھول نشان رنگیلے
شاہ پیر شیر اندی بے بھجڑ کن ہمراہ اندی سونہ پہلے

بہادین مومن تھوڑے آہے تیغان و ہر دو کھلوئے
کافر اسود عیسیٰ والے آن برابر ہوئے

وہ للکاران پے بہادر کیتا میل جوانان
لون آئے وچ غازی آہی پایا زور شیطانان

شہر باذان باشہادت جنت طرف سدہایا
فتح پڑا اسود دی ہوئی شہر صفا وچ آیا

قبضہ کیتا شہر صفاتے نالے گرد نواحیون
شہر باذاندی زوجہ صالح نظر بد گواہیون

نام لزانہ اوسدا آہا ایہہ نیک زنانی
اوسدا اوس نہ ہرگز چلیا کی مین کہان زبانی

نام فیروز نفو بچہ انجہی ساری راوی کہندی
اوہ قبیلہ اندک بسہ شہر صفا وچ رہندی

اوسدی نال کری تدبیران معاذ جبل کے خبران
دسو کوئین صلاح تساڈی قتل کران ہین گبھران

حضرت معاذ کری تدبیران ہویا دل اکٹھا
بنی حمیران کمک کیتی ستان کلہ اکٹھا

ایہہ اول ستا پکائی پے وکیں ہجا لے
وادیہہ پہوت پیس بہادر تکڑی ہو دن نالے

اونہان کہیا اسی تا یم الرسان بندخلائے
بھی لزانہ نال صلاحین مرا کہی نہ جالے

کہیا لزانہ وقت خلائے ایہہ دیوار جنوبی
اندرون نقب بین ہلا دان اوہ ہو وے بخوبی

ڈیرا اوسدا سان جا ملانی سدہار راہ کشادہ
تسی نال مرد ہتیاران اگے ہین آمادہ

محکم جسدم بات ٹھرائی اندرون سبھ بگانی
بسم اللہ پڑھ اندر وڑدی اول فیروز ناگاہان
جن حرامی حرکت کیتی کرے فیروز دلبری
خنجر واہیا دہرتی ڈگا سر جدا کیتونے
تا اوہ شہر قیس اٹھا کے سٹیا چڑھ دیواروں
کٹک حمیران والا ڈھیا ڈھٹا جد کفاران
سو چھپے پکڑ ہوناندی کیتی گھیرا پا دلیران
ترسے دیہاڑے سوتون اگے کہیا شاہ رسولان
فیروز ولی واہیاں تیغاں ساتھ لرزہ دتا
خیر سرور لد سدہا تے خبران شہر مدینے
ابوبکر دی وچ خلافت خبر اسود آئی
سارا قصہ ختم کیتا اسود موذی والا
حضرت خالد وچ اوڑکیاں سالم فوج اوٹھاندان

ایہہ یاران ہمت کیتی بنیاں راضی فائی
چراغ اوٹھایا چانن لگا آیا جن تداماں
وال لرزہ پکڑ ٹھلوئی جھڑ یاکھا ہندیری
اللہ اکبر والا نعرہ فرصت پالیونے
ویکھ کفاران دل شکستہ سعاد آیا سرکاروں
سٹھے موذی چھوڑا سایاں کوں جامی بدکاران
پاک نبی تے گیان خبران لسی فتح پیر شیران
اسود موذی راتی مویا ٹولہ رد جہولان
موئی اسدی فوج تمامی کڑہ دا قون پتان
چار مہینے اوس حکومت بعد موت کمینے
ایسے خاطر تا ایہہ قصہ اسجا لکھیا بھائی
طلیحہ واہن ذکر اوٹھادان ہم دکری ربتانے
طلیحہ دعوی کری نبوت اسنوں مار بھجادان

دربیان ذکر طلیحہ اسدی و شہادت حضرت عکاشہ و حضرت ثابت قیس رض

یاران اوہ نشان بنائی میں خود لکھ سدایا
ترسے ہزار بہادر جنگی جادے نال گھوکائی
ہوہی شیران سہی برابر جیہے باز شکاری
پھر دا جیہیں کشیر قلاچے ایوین قدم اوٹھاندے
ترکد ناز معشوقانوں لے دس سند چالان
لا نیم مہر جو ریع سیانوں بیٹری جمش ٹھکے

حضرت خالد ابن لیدوں مہرو بیشں اٹھایا
دل سارا انصار مہاجر ساون لکھ دکھائی
گھوڑی چلن تیز ہوایوں جن باز اندی تاری
لا فیر جمش ہتر پہاڑوں آدن کتھری جاندے
لا کبوتر کہلدن بازی یا موراندیان پایکان
ویکھ مہاماں آتی ہوو کے حضرت شہیر مشاہدے

آہے گھوڑی وچ اوہناں دی جیہڑی روشن نوری
میں صدقے میں صدقے تھیواں اے اصحاب حضوری

چیت وساکھوں چڑھیاں کانگاں رحمت اللہ وچ آوے
اسدی جدان نیڑے آیاں پھیر ویش طلاوے

اک عکاشہؓ یار پیغمبرؐ قیسؓ ثابت دا جایا
گھوڑا اینہدا اکیتا شیراں دشمن ہیچ نہ ویکھایا

ہتھم کھلوتے ہے ہتھ اگاں جدم اکھ ملائی
دشمن ساگی اوہ طلحہ سلحہ اوسدا بھائی

تا فیر حضرت قیسؓ عکاشہؓ کہیں طلحہ تائیں
رکھ ہتھیاراں ہیچ سلامی ورنہ سانگ اٹھائیں

اسی ڈھونڈاں پھردے تیری نظر تیری ہنگاروں
ساڈی تینوں خبر نہ کائی ہتھ کرساں ہتھیاروں

ایہہ گل کہکے تلنے نیزے یار پیغمبرؐ دو وین
جاو اگاں لاڑی چلی سدہے تھے اودین

ویکھ طلحہ ہویا چپت ایہہ گل آکھ زبانوں
سٹ ہتھیار سلامی ہو وان نہ میری شانوں

گھوڑا پھیر دتا للکارا سلحہ موذی نل لے
اتے طلحہ دا اک بیٹا اول سانگ اٹھالے

عکاشہؓ تے اوس کیتا حملہ دل وچ گرداوا
پہلی ضربوں گیا جہنم کافر موذی یاوا

فیر طلحہ سانگ لاری گرد عکاشہؓ ہو یا
لے عکاشہؓ ایہہ ہتھ میرا جگر پوندی کھویا

چھٹے دووین شیر بہادر سلحہ قیسؓ دے ول لے
پا شہادت گیا عکاشہؓ قیصر جور حوالے

پھیر قیسؓ دے سر لتھے اوس شہادت پائی
روح مبارک دوہاں جنت خالدؓ خبر نہ کائی

شہید کرکے دوہاں تائیں کافر گیا اگاہاں
لہو شیر اندا لبے جاری آئی فوج تداہاں

ڈٹھا جیدم حال شہیداں اکھیں نیر پلٹے
عرض ہو کاوان کہندا خالدؓ مضبوں کیاں کٹے

صبر باجھ نہ چارا کوئی لشکر لتھا دہرتی
جنازہ پڑھیا کرکے دفن اکھ برابر دہرتی

سنگ عاشق حق اوہناں دے یار تمامی رونے
سیہ وچھوڑا صبر لوالہ دل جدا یوں ہونے

جے عکاشہؓ سدیا اساں خبر نہ ہوئی
قسم خدا دی اج مخالف چھڈساں اکی کوئی

مضبوں شیراں جاپاں واگاں بیا پتیل انگاروں
طلحہ دی وچ سر تے لتھے آیا نہ ہنکاروں

عدی نام حاتم دا بیٹا ﷺ نال سپاہا
خالدؓ اگے عرضاں کرتا ل کھلوتا راہا

جے اج صبر کریں ہو کچھ ہیور اندر قوم سداہاں
نجع نصیحت کراں اچھولاں میں ہستا نال اکھواں

شاید قوم میری اج حضرت ابوبکرؓ دی ور آوے | چھوڑ رفاقت اسد بوالی آکے سیس نواوے

خالد کہیا بسمل رخصت عدیؓ جھٹ سدھایا | قوم کردی جنگ تیاری مرنج اُسنے دہمکایا

اوہناں کہیا ابوبکرؓ دی اسی بیعت نہ منان | دوزخ بہا قبول اساں نوں ایہہ تھہ اوتے کنان

تا فیر عدیؓ غصہ کہا کے چڑھیا مار پلاکی | ای قوم کجھ وس نہ میری ہو سواج بلا کی

شیر سریلے خالدؓ شامل تری ہزار اکابر | اوہ سبھ سر تساڈے آون تیغاں دے ہر برابر

تساں نہ طاقت اوہناں مقابل سبھ بہادر جنگی | زبان تساڈیاں ہیوہ ہوسن تیغ فولادی ننگی

کنب گئی اوہ گلاں سنکے ساری عرضاں کردے | سر جیہناں تے اسی مناہئیں حکم ابوبکرؓ دے

عدیؓ جاما نرم ہوئی کفر دل اوہناں بداری | ساڈھی ست سے مرد بہادر نال آیا اعتباری

ہو سلامی خالدؓ لگے تائب ہوئے لون بچانون | خوشیاں ہویاں لشکر اندر فضل وڈا رحمانون

جیدم آکے داخل ہویا ہے قبیلہ نامی | عدیؓ کردا عرض دوہاری وین اسلاموں حامی

ہن سا بنی سلیم دے چالے امر ہوئے تے جاوان | شاہد اوہ بھی سن کھلوون گلاں نال ڈراون

رخصت لیکے عدیؓ گیا اوس قبیلے اندر | اک ہزار سوار بہادر آیا کروا وڈا ڈنبر

پسے سبھ سلامی دتی داخل لشکر ہوئے | پنج ہزار بہادر جنگی کھول نشان کھلوئے

ایہہ جہان عدیؓ ہویا بنیاں خالد جامی | دو دو ہزار اوہ جنگ ہویا ورنہ قتل تمامی

خوشیاں اندر رات گذاری فجری اوٹھ سویرے | پڑھ نماز ان سنگ دے عاہئیں ہتھ و مالوں پھیرے

کمر ان کس اصحاب کھلوئی گھوڑی سند رسنگارے | واگاں پھیریاں مار پلاکاں تیزی سروں اوارے

پسے عمرؓ سرار اوٹھے فرش زبیندا سیلے | بھج کے جیدم ناولنگاں دل مردان چلیے

مار دہول مصحح ناٹھاں بوندی سمک کماناں | ہودی تر ہائی آہے بار بنی ابراران

پسے حملہ جنگ تیاری دل ٹوٹے سن مارے | اور کڑ آسہداں کھلوتا پیش نشان اوتارے

عیینہ او سدی ہدد جیا سلیم سکا بھائی | ویکھ دلیراں صبر نہ رہیا خالد واگ اوٹھائی

اللہ اکبر کہیا شیراں چڑھیا غضب لیراں | لے رخ ڈھالاں سبھ ہے لشکے کرنگیاں تیشمشیراں

ہر دو فوجاں مل کھلوئیاں ہر پنجاب ترستے
تول ترازو جنگ رہیا شیراں تھے ادھائے
یا اللہ نہیں وچ ایڑیا اوہ شیر پہاڑوں
جتھوں خالد ہیلے مہرہ سدّا نخ ادھاڑے
وچ لڑائی اوہ طلحہ بیٹھا وچ کنارے
عینیہ آیا خبراں پوچھے امر کوئیں سرکار لتا
دوجی واری تیجی واری عینیہ آن بلاوے
طلحہ کہندا نازل ہویا جبرائیل اکابر
اسے دسیاں گل اک سچی امر ہویا رحماناں
عینیہ کہندا اہس کریہن واہ فرشتہ نوری
بات حق تیرے اکہو سی کرسیں وطن جدایاں
ایہہ گل کہکے عینیہ نٹھا ماری سدّ شریکاں
کہ طلحہ دا راج ظاہر ہویا ایس سید لنے
اساں کجھ عداوت ناہیں ایہ نال قریشیاں
ایہہ گل کہکے عینیہ نٹھا قوم ساری ہمراہاں
عینیہ والا لشکر نٹھا قابو کرہو نشانوں
کجھ ولیراں وانگاں جاہاں گھیر کھلوتے اودین
شام ولایت جا کے ہیا حضرت عمر نالے
عینیہ وا ابن فکر کراہیں نٹھا نال ساہاں
فتا بوکسا وسلوں ٹہرن جانب شہر مدینے
کبھی ماروجی ول تیرے چھوڑا اسلام و تیوئی

دوویں لشکر جنگ کرن نیں آپس اندر جوٹے
لانے اندر سیاوہ چپیں والے دیساں وچ ترائے
دل کفاراں دے پڑ کینبے ایسے ماروں ہائیں
صفن صفا ہو صفاں جاون عینیہ قدم ٹکاوے
پاسو نہ ٹکیہ مکر بنایا وحی رب اوتارے
وحی نہ لیجے نازل ہویا زور کرہو تلواروں
کیا کجھ ہویا امر سرکاروں فتح کہر ملاوے
تول ترازو جنگ میدانے دوہاں اسید برابر
یادگاری اک ہے اساں کلاں شہر جہاناں
تینوں خبراں آن پوچھا دی ماریں دم حضوری
ابوبکر ہن غلبہ پایا سے جنگ اندر وشنایاں
چھوڑ لڑائی کر ہو کنارا جگ وچ لگیاں نکائیں
آپ نٹھا چھڈ جنگ وچالے سر ڈگو بیگانے
عمر معدی کرب فر بہی آن کوہا ہا خویشاں
ایدوں تا دتا کہ شیراں خالد کہیا تداہاں
اسی طلحہ دا دل روکاں ہویا کی تساں نوں
نٹھا چھوڑا سا بھ طلحہ بی بی خاوند دووین
توبہ کیتی ہو سن ہویا ہویا نال اکیلے
قید کیتا بھجیر شیراں سنوں ہتیاں نکال بابان
ابوبکر نے ناں فرمایا اسے بدبخت کمینے
دین سب اسلام نہ چھنگا لگا اسے دارنگ کھیتو ئی

نافیر توبہ اوسنے کیتی خاص نسو ہی والی قتلوں پچھے رخصت کیتا شاہ خلیفے عالی
فتح پا صحابی چلے دہرماں نظران اگے اُم رملہ نوں مچھے کیتا بات ساڈے دل لگے
ست سے اوسد بیناں اوچکا ماریا گیا میدانے ہر شی اوسدی موہن بند کیتا خمس ردا انے
اتھیں پچھے حضرت خالدؓ چلیاں بشر مہاراں بنی تمیم ہمیں ولایت لکھیا وچ اخباراں

درذکر قتل شدن مالک ابن نویرہ را

جسدم خالد وچ صحابان پانچ رنڈ کیتا لشکر جو انصاراں والا رہیا بیٹھ جو بیتا
اوہناں کہیا ابو بکرؓ دا سانوں حکم نہ اگے خالدؓ کہندا خبر جاسوسوں ساری مینوں لگے
بسم اللہ ہیں زور نہ کوہی جے مینوں سرداری بنی تمیماں دی سر جاناں خبر مینوں اعتباری
مالک ابن نویرہ مشرک سنگ سجاح کیوں رلیا اسنوں جا بجے کراں درست ٹبر سارا گلیا
ایہہ گل کہکے صیف اللہ ٹریا گیا اگاہاں لشکر ٹلے مہاجر شامل رہے انصار پچھاہاں
جسدم منزل وچی ٹرتے خالدؓ لتھے ڈیرے قاصد تا انصار وگا یا دنیا نہ اکیرے
اساں اڈیکو جسدم آوان کرساں کوچ اگاہاں لشکر جدا آیا انصاراں دہریا قدم اگاہاں
لتھے جسدم ہیں ولایت اندر بنی تمیماں مالک نٹھا جانب خیر دسے خوف عظیماں
جسدن جا کے خالدؓ لتھا بنی تمیم تمامی سہا وین اوہ آہی ترے فرقہ ہو کے دیکھ سلامی
کہندے رستہ جیہڑا اچھیڑیا اوہ قبول وبالے سچ نبی بر پاک محمدؐ بھیجیا سمر جن ہارے
ایہہ سجاح بہ دن کیتی کافر ہار ایمانے ناں مسیلمہ رمزاں لایاں بد فعال شیطانے
فیر اسلام اوہناں دا چنگا ہویا آخر توڑی سجاح تے خبراں نٹھی قسمت مینوں چھوڑی
ونج جزیرے اندر بیٹھے سند یزید نہ اسنے قوم اوسدی آسو من بنی وکھن رادی اسنے
رقے مالک جسدم نٹھا خالد فوجاں چہڑیاں خیمہ دلیس چلالے لدھا سچہ آندا پا بیڑیاں
دسن جسدن حاضر کیتا کے ابن نویرہ صیف اللہ اوسنوں کہیا اسے مالک بیسیدا

نال سجاح کیوں ستا پکائی ساتھوں ہے کنارے
اوس کہیا مینوں بن چھڈیا قایم ایس سلامی
اول سخن کرڑی ہوئے نرم مقال دوبارے
وچ مقالاں نال تکبر کہیا اوس ہتیارے
ایس مقالوں خالدؓ سمجھیا اگ لگی وچ سینے
ثابت ہویا ایس مقالوں جو اوہ حسن ہمارے
ارشاد کیتا ایہہ خالدؓ اوتھ ضرارؓ کھلویا
دوئیم روایت حضرت واقدی میں اوہ لکھ وکھاواں
جد پہاڑے قیدی آندے کر کے نال زنجیراں
خالدؓ کہیا گرم کپڑے دینے جسم ہنڈاندے
قتل کیتا مالک تائیں قیدی ہور جو نالے
اگے یا فراغت بیٹھے قتلوں یار تمامی
تا فر حضرت خالدؓ کہیا رب چاہے سو ہووے
پچھے ہور روایت آئی اوہ دل ساں نس گئے
مالک دی اک عورت آہی لیلی نام ستاون
مالک جانب بوسہ دی تکیا اکھیں پھیر ہٹایا
اسدا حسن نہ دشمن تیر کفر تینوں ہیچ کروا
حاصل ختم کلام سویرے مالک قتل ہویا
جا فریادی یثرب ہویا اوہ متمم سچیارا
جس وچ ابو قتادہ آیا نالے پت عمرؓ دا
تا فر خالدؓ طلب ہویا اندر شہر مدینے
ذکات نہ دتی امر رسالت اے پاپی ہتیارے
ذکات نہ دتی غفلت کیتی پھر داسا نہیں لا ہی
ابو قتادہ پت عمرؓ دا مجلس اندر سارے
اے خالدؓ پھر لوین کہندے صاحب پیش تمارے
سیف اللہ کہیا دوبارے اے بدبخت کمینے
توں مرتد حرامی کافر نہ اوہ نبی تمہارے
ایہہ روایت طبری اندر مالک قتل ہویا
شاید بات درست ہووے خالدؓ نہ سر لاواں
رات پئی تے سردی لگی پایا شور شراں
کجھ ضرارؓ ایہہ سمجھ نہ آئی تیغاں پھیر وہانے
شور پیا تے خالدؓ آیا کہیں روایت والے
خالدؓ ہو حیران کھلوتا بھی اصحاب تمامی
بندیاں ہور دلیلاں ہوون گی تقدیر کھلوئے
شاید کسے منافق تہمت وچ ایس لگائی اگے
بہت شکیلہ عرب ولایت سند کتاباں باون
حسن تیرا ہے قاتل میرا آکھ خالد فرمایا
نال سجاح کیوں ستا پکائی سن کر حسن امر دا
اوسدا فیر حقیقی بھائی اوہ سن اوتھ کھلویا
صاحب امر اعتبار نہ کیتا ابو بکرؓ شمارا
اوہناں آن گواہی دتی جو نکر جالا ہر دا
حضرت عمرؓ زنجیب لئے تے نالے یار نگینے

خالدؓ جدم گیا مدینے لاوے تا ہتھیاراں — چہرہ جسم نورین بھکھیا جیوں کر تیل انگیاراں

خنجر کمر حمجلہ ہر کر دان ظبر کٹار نورانی — تیغ فولادی کا خراند ہی کمان کیانی

ہتھ کھبے وچ سہلہ پھڑیا ہتھ سجیا پاگرزن — زرہ خود سنہری چمکے ایہہ تعلیم بزرگون

اتے تیر آہے لٹکائے پگڑی پیچ ڈڈوالے — شیر جداوا رب توکل نرم قدم اوٹھالے

حضرت بلالؓ اشارت کیتی تا اوہ مسجد آیا — شاہ عمرؓ تا دستے ملیا گلوچ پٹکا پایا

صاف کہیا میں ظلم کمایا ایلی پرہی پاہی — خون ناحق ایہہ جنگیں دیہمیاں ایہہ گل لائق ناہی

مالک بدلے تینوں سولی قتل ہندا تیں کتیا — حضرت خالدؓ ایہہ گل سنکے تریا گیا چوپیتا

کہندا دلوچ ابوبکرؓ دی سوہیں نشا بوہیں — گل ہیسے نا پایا اپکا عمرؓ بکانے جوہیں

شاہ عمرؓ جد جاون لگا کرے بلالؓ مناہی — ہور ساتھہ نہ خالدؓ جادی امر ساڈوں بادشاہی

حضرت عمرؓ جس کرہیت ہٹ کھلے تے باہر — فیر کہیا کم خالدؓ بنیاں لوکاں دیوچ ظاہر

اصلی گل کر خالدؓ والی ہو ابیش سلامی — صاحب امر وی پیش گزاری جو مقال تمامی

ابوبکرؓ امنا کہیا قتل مالک دی ہارون — تیر اکہیا قصور نہ کوئی اوہ سی بڑی بدکارون

ایبیر ہور ملامت کیتی عورت مالک سندی — کیوں نکاحی ہیں نہ لائق ہر جا تہمت مندی

ہن توں رخصت ہو ساتھیں شہر یا یہ جاناں — بدسلیقہ کافر مجارا اوسدا سیرا وڈا وان

خالدؓ ہو سلامی چلیا ہتھ قبضے تے دھر کے — اگوں حضرت عمرؓ بلایا بیش جابئیں گل کر کے

نہ گل تدوں خالدؓ کیتی دستے چہرا وٹیا — تریا گیا شیر اگاہاں شاہ عمرؓ نے تکیا

تا فیر حضرت عمرؓ معظم مسجد اندر آوے — بیٹھہ ڈوڑانوں ابوبکرؓ دے اگے سخن الاوے

خالدؓ آیا پاس تساڈے معاف گناہ اوہ کیتا — میں بتیرا سدیا اوسنوں مڑیا گیا چوپیتا

کس سببوں ایہہ چھوڑ کارا وسا اسانوں سیاناں — خالدؓ دے سر خون نہ چڑھیا یا تیم خطا یاں

تا منہم اوکھ شتابی عربی شعر الاوے — مالک دی حق ایہہ مرثیہ لفظ ہندی اولٹاوے

مرثیہ

گے اسی دل کر ہین پھر دی سانوں باران
من ہین ہیا تان اکیلہ لمی رات جداون
پوبکر بیت سنکے کہیا شاہ عمرؓ نون
وہنان معاف اگے کیون کیتا سیف اللہ فرمایا
شاہ عمرؓ دا زور نہ کوئی ظن پیا دل بچا
اندر عہد شاہ عمرؓ دی شام ولایت جاوان
ہین ایہہ خالدؓ رخصت ہوکے ٹریا من ولایت

جیونکر قطب شمالی گردی دو تاری رفتاران
ایہہ چھوڑا خالدؓ پایا کر ننگیان تلواران
خطلے ہووی خالدؓ کولون ہن جیب قمرون
مین تلوار میان کرسان غالب خالدؓ آیا
کرسان جاکے ذکر اکبری مت لگے ایہہ ہکا
خالدؓ نون معزول کرسیان تا ایہہ ظن ہٹاوان
نال مسیلمہ جنگ مچاوان اگون ایہہ حکایت

دربیان قتل شدن مسیلمہ کذاب و فتح یافتن امیر خالدؓ و قصہ عراق را

خالدؓ جسدم رخصت ہویا مار بلا کی چڑھیا
وچ یمامہ لائی جھنڈی ویکھ میدان کشادہ
عکرمہؓ اول بھلا اوٹھائی تاب جنگ آندی
فیر عکرمہؓ جنگ کیتا فوج صحابان تھوڑی
ہوئی فیر امرا اکٹھے لیکے جھنڈی نوری
بحکم خالدؓ بکڑ جمعیت گرد طلاوی جھیٹے
مسیلمہ دی بھی پھیرن طلاوی ہر جا ہوکے چسپاں
خالدؓ پیش لیا سٹو ہکان کرکے ملکان تاہان
نام مجاعہ اک وچ اونہاندی دانشمند وڈھیرا
قید یان تائین کو مجاعہ جسدم بولیا شخص مرارا
دانشمند مجاعہ وڈھیرا پوچھیا ستون تہیران

واگ اوٹھائی لے دل شیران یمن دوں پھریا
شرحبیلؓ لشکر عکرمہؓ آسے ہو آمادہ
تا فیر خالدؓ جا پایا ہیڑا طبری سندلیاندی
جمعیت آہی ستھاران چالی ہزار توڑی
اٹھاران ہزار برابر ہوسن وچ صحابہ حضوری
حضرت شرحبیلؓ بہادر ہر بھتین ہو مرد وڈے
شرحبیلؓ دی ہتھ لگے کیتے منہ درست
چالی ہشر کبنی حنیفہ قصہ کھول اگا ہاں
اوس تا جھیون سبھ قتل ہوئے اگلے دکر ہیرا
ایہہ مجاعہ نہ قتل لائق اے خالدؓ سہرکارا
واہ واہ ڈھنگ لٹایان جا معاف کرن تنہیر

ایسے خاطر رکھیا اُستوں قتل مجاعہ نہ ہویا
رات وہی دن روشن ہویا لگی سٹ نقارے
بری بھیر برابر اوٹھے بسم اللہ پڑھ چلے
سبے حضرت زیدؓ کھلوتا ایکے شتر سواران
کھیے سبھ اعراب کھلوتے مرد ہو رعتباری
جم کھلوتی گھٹ اسلامی محکم وانگ پہاڑان
اودون بنی حنیفہ اوٹھی جھٹے گھت وہیران
آہموں ساہمنے جھولن جھنڈے صفا برابر ہویاں
تسدم ڈہولیاں ڈہول گھوکائی بھر کر نادملنگاں
دہوسو دہوس نچ بھر دہوسہ شتری ویل کڑکے
تیغاں ہر دو بہادر لتھے لے ڈھالاں سر لیاں
اول غلبہ بنی حنیفہ دیکھ اعراب تر ٹھے
آئیر ل اعراب دوبارے جیہاں بھلج اوڈھائی
اتے اوہ رحال منافق سپہ سالار نکارون
ہو رمحکم بنی حنیفوں نکے جھنڈے والا
فیر حضرت ابو حنیفہؓ اوہ عتبے واجنیاں
پاشہادت گیا تیرون رحمت مہاجر والا
تا فیر سالمؓ دوڑ شتابی اوہ نشان اوٹھایا
جھنڈا ہتھ کھبے وچ پھڑیا قایم رکھیا سالمؓ
تا فیر چھاتی نال لگایا کالا جھنڈا نوری
پا شہادت تُریا سالمؓ ہاٹھاں سہن چاچا لے

کرسان اسدا فکر اگیری جد سیلچہ ہویا
پڑھ نمازاں چڑہی بہادر کھول نشان اولاے
جو رجماعتاں شیر کھلوتے جبل تمامی بلے
مُہری تیر انداز کھلائے قلب ہاجر انصاران
قالب خالدؓ مل کھلوتا نامی شیر شکاری
کالیاں گھٹاں نظری آون رنگا رنگ اوجاڑہان
ناہلڑ پاپل رنر کھلوتے بدہا پڑ شتر بران
یمن حجازوں ہر دو گھٹاں مل میدان کھلویاں
پھن چھن چھیتے دین نُجہائی بی پہلے بہنگاں
پوہن ہامے جسدم جوٹاں شیر اندی پر پڑ کے
چڑھیا غضب دوتے ملنگاں اولٹ جماعتاں پیاں
قدم جمیاں نہ اصحاباں ہوئے فیر اکٹھے
حملہ کیتا فیر اصحاباں یدشہادت پائی
ایسے حملے اندر ہویا زیدؓ دی تلواروں
عبدالرحمٰن تیر و گایا تا سویا منھ کالا
لے ہتھ جھنڈا مُہرا ہویا حافظ وڈا استیاں
اول زیدؓ اوٹھایا جھنڈا بعد ایس ہقالہ
تجا باز و سالم والا آن کفار اوڈایا
دوجی واری کھبا بازن آن اوڈاون ظالم
تا کفاران اہیاں سانگاں ڈگا مرحضوری
تا فیر ثابت آگ اوٹھائی مثل نشان نکلے

ایہہ بھی پا شہادت ٹر پا چڑھیا وٹ انصاران
تھر تھر کنبے ڈھول بچارا چھوٹے دل نمڑان
گوشے سیل کماناں چڑھیاں تیراں منہہ پسارے
گرزاں بیر بنجال تبر وٹے سر پہ کرن پہاڑاں
ملے لنب کڈھی تلواراں عدد چھپیرے ہویا
اج زور اچہ ویکھے تاہیں عوی کری فولادوں
چڑھیا گویا ہڑ خدائی نوح پیغمبر والا
سبھے اوہ صحابہ پیغمبر تیغاں غضب الٰہی
جے ہوندوں تعین اوسد اہڑی سمجھ لیندوں آپے
اوہ مسیلمہ کافر موذی لگا اس دیوارے
پچھوں آیا ابو دجانہ شیر بہادر نامی
شیر ببرا کیتا جد حملہ بھاج کھادی بد بختاں
یاراں ہزاراں ہویا وچ پردی کافر کوتا نامی
باراں سی برابر مومن جنت داخل ہویا
باراں سی دیو جوں وس خاص صحابی جانی
ساڈھی چار سو بابر حافظ خاص قرآنوں
ترے سے سٹھ مہاجر سوہنا راہ بہشتاں جاوے
کئی ہزاراں زخمی ہوئی علاج مرہم پٹی
ڈھکاں اتے خمس تمامی نامہ لکھ پوچایا
ہو سلامی لکھیا کاغذ رحمت رونق چہرے
چار اصحاب جھہ نہ کوئی رحمت سر شہیداں

بھی مہاجر جب گر پیغمبر لتھے وچ للکاران
خنجر جمدہر ہو رکتاراں دس تماشے کرداں
تیرے رعشہ دیکھ بہاری غضبوں کھان اولاے
سٹ مارن للکار بہادر زور برابر پاواں
ملک الموت فرشتہ نوری ہو حیران کھلویا
اتے رستم سام نریماں کنبن ایس فسادوں
دیو پری واماں چروٹا نس گئے کرٹا لا
کون جھلے کڑ جھال شیراں دی پا کفر تباہی
کیونکر اوٹھے جا کر پیغمبر گھر شیطان سیاپے
وحشی ساگی حربہ واہیا چڑھیا باغ کنارے
ودہاں ضرب لگائی ہویا تا حرامی
ہویا سخت جنگ دو بارہ اندر باغ درختاں
دہ ہزاراں باغ وچالے لکھیا واقدی شامی
انصار مہاجر اتے اعرابی طبری لکھیا ہویا
جنت جانب اندر سدھائی صحیح روایت ڈالی
ایس جنگ اندر پائی شہادت بحر الیں جانوں
ترے سے پورا کر انصاروں جد جنت باوے
ہوئی قید بنی حنیفہ سر ہو ہنا ناری جٹی
فتح رنڈ ہوئی اسلاموں تا حمد شر ب آیا
پڑھیا سلام نبوت پیاری لگا داغ دہیرے
شہر مدینے گھر گھر ہویاں بین قتھیاں جیاں

بنی حنیفوں اک نانی آئی حیدر دی حصے
محمد حنیفہ جیسدے شکموں نیر کرلے قصے
نام مجاعہ مین لکھہ سدا باسدی نگ بیٹی
خالد اوسے رات ویاہی زیور نال لپیٹی
ابوبکر تے گیان خبران ہورکیتی اک شادی
نافیر شاہ عمر نے کہیا خالد وڈا فسادی
نافیر غصے ہوکہ بہین لکہیا صاحب نامہ
خالد جانب ایہہ تحریران قاصد طرف یمامہ
ہو سلامی خالد اگے نامہ وچ ٹکایا
سیف اللہ لے اوہ نامہ حکم اکھین تے لایا
کھول لفافہ مطلب پڑھیا خونی یار پیارے
بعد سلام ہون ایہہ نوشتہ ویکھہ سنیا ہوتے
حضرت ابوبکر نے لکھیا نامہ نال غضب دی
لیلی تین نہ لگی جنگی ہور کیتی تاجھبدی
یاران بس اصحاب پیغمبر ہویا تیرے گے
روز نوین ہر کج رچاوین بات کوین دل لگے
نون ہن ایہہ علاقہ چھڈ کو فارس ول سدھائین
آتش پرست سبھ مجوسی تیغان یار بہجائین
نلے بہین ہن فرصت پائی ایہہ عرب جنگاہین
ونجاہ ہزار ہویا مردان صاف عرب گگاہون
شیر پیغمبر غالب آئے ذلت قوم شہران
شام عراق ارادہ ساڈا ہے لکھا میران
پیش مثنے جنگ مچایا فارس ول وہمے
عدو داو سدی تین اج کرنی وقت طول مکہے
ہورتا کید کران ہن تینوں جیدم قدم گاہان
جو اہیر ملے ایس دیسوں لے جانا ہمراہان

در بیان روانہ شدن امیر خالد بجانب عراق و جنگ ہرمزرا

با فراغت نلے کولون ہویا خالد چست
کہیا ہر حشمان نے نینیان لکھیا شاہ درست
ایہہ گل کہکے چھوڑ دیا نہ اکھہ عراق گگائی
اتے عیاض مدد خالد جاوے فوج گھوکائی
ایہرا ایہان وہان ہیران ایہہ ارادہ آیا
شہر حیرہ وچ جھنڈے لاوان فوج مچادی وکہا
اتے عیاض وستہ جنگل اوتون ہوکے آوے
شاہ فارس وی اوسے جا تھانہ پٹے نا بھجاوے
سیف اللہ ہو سوار دوڑایا ابلہ دی راہون
لے سنگ شیر مثنی تائین ہرمز جنگ مچاہون
وچ ابلہ تے جھنڈے لائے ایس عراق وچالے
ہرمز کا فراوس جا رہندا لشکر عرب دوالے

نامہ نوشتن امیر خالدؓ بجانب ہرمز کافر بعد مقابلہ وقتل شدن ہرمز و فتح یافتن امیر خالدؓ را

حضرت خالدؓ نامہ لکھیا جانب ہرمز کافر
ہو مومن یا دے توں جزیہ نہ کر گلاں واقف

ایس اتروں جے توں انکاری تاتیغاں سرداری
اوہ انصاف کریسن بچا کھڑا جتنی ناری

لامہر کر بند لفافہ کیتا جیا ر او تارا
لے شتابی ہو سلامی راہ پیا ہلکارا

ونج ہرمز وے اگے رکھیں لے سوغات اسلامی
ہے منظوری یا ہے دوری دیہہ جواب تمامی

ہرمز کافر ہن لگا دساں ایس مقالوں
کیا پیغام پوچھا یا خالدؓ اسی نہ اوس خیالوں

جیدن ہتھ اساڈے لگے پوسن اُسدن خبراں
فیر فارس وا نام نہ لیسن مُنہ ہنیجر طبراں

ہو مومن ہو واں تا جیند بچے جزیہ تابعداری
کوں سہانوں دڑکن والا ٹکے دیاں سرکاری

سیراج پیغام لڑائی فارس خبر پوچھاوان
چڑھسی جیدم فوج امیراں سے سد میل ہواوان

فیر اوہ نامہ خالدؓ والا جانب فارس سدھا
اپنی طرفوں بھی اک عرضی راہ قاصد لے کھڑا

اوسدی کجھ نگاہ نہ ہوندی اہل اسلاماں اوتے
ویکھو موزی کیونکر مردا شیر نہ غافل ستے

نال حقارت چڑھیا کافر آ میدان کھلوتا
لا فاں ماری پڑدے اندر اوہ ایرانی کھلوتا

دوجی طرفوں سیف اللہ لے کے ساتھ دلیراں
ونج میدان اتاری جھنڈے پرچا یا شیراں

ہر دو گھٹاں وچ کھلویاں انگ بلند پہاڑاں
ہوندی جیدم چوٹ نقاری گیاں کنب اجاڑاں

طرم تنبور چھینے بولن تریاں نے رنگ لایا
بڑ گھڑیال وجے دو طرفوں مدہم سہر اوٹھایا

چہرے سرخی پھری جواناں جیونکر پھل گلابوں
تیغاں دے ہر دو بہادر جیے رکھ امید وا بوں

نشانچی پکڑ نشاں ہلاون بولن کسدا وارا
شاباس بازی سرتسا دے کرنا ہتھ قرارا

آ فیر خالدؓ ٹریا سدھا جیونکر شیر شکاری
یا اوہ لتھا باز پہاڑوں بدسی مار تاری

ہرمز دے اوہ سر تے لتھا گھوڑا اُنج لگا کے
اوہ بھی کافر سخت عراقی بیا اگوں اڑا کے

بھمن لگا لے ہتھ نیزہ سر بہجا دان واغون
کافر مشرک وچ تدبیران اوڑی ہوش دماغون

حضرت خالدؓ پڑھ بسم اللہ ایسا وار لگایا
کافر ہوش نہ کجھ سنبھالی حد اکاس پوچایا

منہ وہی پرنے جھڑیا کافر وانگ چھپان اڑاوے
سیف اللہ سیف وگائی سر جدا ہو جاوے

جسدم ڈٹھا حال کفاران تا فیر ہر خاطر
داگان چاپان جانب خالدؓ نیزی تول تواتر

ایدون نر اعرابی چھوٹے خونی نیزی ملنے
پوین لتھے جونکہ چھپڑیان پوندیان اوتے ولنے

سبھی طرفون لشکر تعالیٰ نالے فوج ضرارؓ دون
کبھی طرفون شیر مثنیٰؓ دہمک اٹھی تلواران

مہر پیل بہادر لتھے جھڑ ہٹ پایا فیلان
رخ پیادہ خبر نہ کائی سبھی ہتھ اصیلان

گویا شام گھٹا نوچ سبھی چمکے قطب شمالون
چوندان طبق برابر ہوئی ڈریا دہول ہوچالون

پڑ گھٹان سہن کرڑکے سبھی ہٹ بدہی ٹھٹھیاں
یا فیر او سدیہ کیتا غضبون گرم دوکان لوہاران

ہڈان جدر ڑکن تیغان شعلہ نکلے نارون
تو با توپ بکاری رستم زال سام ہتھیاردون

سام نریمان مڑی منہ رکھ انگشت واتون
کنب گئے دہنگ ویکھ لڑائیون حرف نہ کڈی باتون

گویا دعوی کرن شاگردی ہر شیرنی اگے
ہونہ نمر ماندی کرمانے پیتا برابر لگے

چالا گر گیا شتر سنجون مہر اکبو نکر چلے
فیلا ندی ہون اہ نہ کائی رخ پیادہ ٹہلے

تاب جنگ کفار نہ آندی چھوٹے ہو نہ دلیران
جسدم ہنتے وچے کہتے دم لیا کجھ شیران

تیغان واہیان سدہی کیتی نکا رخ نکمانے
مہر ایپل اعراب تروٹے فیلان سر جبھ کانے

بازی جیت لئی اصحابان ہو گئے گبر ہزاران
واہ منظور مظفر خالدؓ حال مندا بدکاران

لٹ کیتی تقسیم برابر خمس شہر مدینے
اتے تاج ہر مزوالا گول زمرد نگینے

جیہا ہاتھی اوس لڑائیون ساز تمامی سبھے
صورت او سدی ویکھ عجائب سارے آکھن لگے

الیس وہی بہید ایک اتیوین یا فیر کسے بنایا
وچ قیاسان بات نہ آئی گردی جھرمٹ پایا

عمرؓ کہیا ایہہ فیل نہ لایق کم ساڈے حرکت آسے
تاج ہاتھی ایہہ ہرمزوالا خالدؓ کم لگاوے

اوڑک ہاتھی لتے قلہ کم سند شہر ہی
حضرت خالدؓ نال کنہیان طعنی کرسن بہیا

ہنجاہ ہزاران قیمت یار و اوس قلعے دی آہی — کمر بند جڑاؤ موتی لکھ دینار گواہی
تم ہویا جنگ ہرمزوالا ٹریا ذکر مدارون — نام مدارا شہر اک نامی فارس حد شماروں

دربیان جنگ مدارا و فتح یافتن امیر خالدؓ

جسدم عرضی ہرمزوالی گئی مداین سدھی — کھول لفافہ پڑھیا مطلب عجب شکایت کہدی
کہندا اساں امیدنہ کائی عرب محمدؐ والی — فوت ہویا اوہ تا بعداران آکے اکھ و کھالی
سرچشمے دا اول بندش کرئے پکڑ سلائی — جسدم پانی زورین چڑھیا غرق ہاتھی وچ جائی
عربان نسراج سرا اوٹھایا ویلہ بندش اہیا — ایہہ قارن کرے تیاری لماں قصہ کہیا
قارن بہت عمیدہ لشکر نال خوشی لے چلیا — نالے لشکر ہرمزوالا سبھ شکستہ ملیا
پاس مدارا فارسیا ندہ آکے تنبو لگے — آن جاسوساں خبران دتیاں سیف اللہ دی اگے
شیر آمبیٹھا توں کیوں غافل ویری سر تے لتھے — شاہ شمس ملتانی نٹھا ننگیاں جڑ ہی ہتھے
سنکے خبر جاسوساں کولوں شیر تگاڑ کر لٹسے — ہویا حکم منادی سندا لشکر جوڑ بناوے
لگی جسدم چوٹ و ماسے کیتے لک دلیران — ہو مضبوط تیار کھلوتے پاگا تری شمشیران
پڑھ بسم اللہ پیر رکابے آسن لے اسواران — واگ وٹھائی طرف مدارا خاطر جنگ کفاران
جا میدان کھلوتے سوہنی جھنڈی کھول نورانی — جم گیا جد پڑدی اندر سبھ لشکر سلطانی
اودوں نرکفار رچایا چھوٹے لشکر دوین — جسدم وا وہٹھ کیتی تلواران جمجی نٹھی اوین
خالدؓ دیکھ وتا للکارا رخ برابر اوٹھے — سمجھا کیتا تیناں اہیاں کٹھی کر اوہ بھٹھے
کجھ سلامت رہی مجوسی فارس خبران کیان — ڈر گیا شاہ ایس مہموں ہر جا وہان ہیان
تا فیر کن گھبر دی کھلے اول کجھ نہ جا تا — حضرت خالدؓ رعد مشابہ آیا بال موانا
تا اوس غصہ کہیا کر بہت لشکر عرب دیارون — بنی بکر نوکر رکھے سخت قوم کفارون
ہویا لشکر جد فرن اکٹھا اک امیر بنایا — بہمن جادو یہ ناؤں اسدا اوہ جہان نال گایا

کافر فتح برابر لتھا دیکھے تا وو ہیرا — تا فیر ادھی گھٹ شتابون گجے رعد گھیرا
وو دین ہتھان پڑ دی اندر آن برابر ہویا ن — گویا مینہ لتھا ہتھیارین ساتگان جگر پڑ دمان
مہدون کات کیتی شمشیران بے پلکار دلیران — تاب نہ مشرک کجھ لیائی ہتھ وکھائی شیران
جھنڈ گئی پرونے کافر اوہ کر دی وڑیا یا ن — خالد دی تا ملی۔ وہائی فارس اندر سابان
فتح کرمدا را تا ہین حضرت خالد وا گان چایان — ایسی دی فیر شہر وو ولے فوجان فتح جمایان
وانگ پہاڑان پڑ دی اندر فوج جمی اسلامی — کھول نشان ہوئی اگیری شیر بہادر نامی
ادو دن لشکر فارسیاندا آمیدان کھلوتا — دو ہیڑان رل واگان چایان جیون لتھین ہتھ ہویا
شیا شپ پیان منہ تیغان نکلے لنب برابر — لش گئے کنڈ دیکھے کافر رہی کمدتے صابر
ایس لڑائیون حضرت خالد دس قسم اوٹھائی — مین تلوار سیان شکر سان سند یکیری آئی
جتنے توڑی گھوڑا امیر المومنین آوے — مراد پوری سران ہمایون راوی خبر بتاوے
تا فیر قیدی پکڑ کر ہین کوٹھے آب کنارے — بانی خون برابر ہویا گھوڑا وچ اولارے
بانی رت نرایا گھوڑا قسم ہوی پوری — با جھ عقابے وسے کوئی پڑ وچ جھنڈی نوری
فتح پڑی اسلامی ہار رکھاوی بدکاران — کھل گئے راہ ہر اک جانب فارس وچ کفاران

در ذکر فتح شہر حیرہ و کیفیت آن

حیرہ حیرہ فتے کیتا وہ اوہ وسدے لوک ہزارا — تا ہیت فارسیاندا رہندا اوہ علاقہ بھارا
بابل جتین ابہہ سنو کو مغرب جنگل شام کنارے — اول تہان مذہب مجوسی پت انجیل اوتارے
تا اوہ ہوی ساری مومن عیسی نبی زمانے — خالد جیدم لائی جھنڈی جنگ کردے ونے
صلح ٹھرائی جزیہ ویسان مددگار نہ کرسی — ہور قصہ اک لکھ وکھاوان گل اوہ گذر رہی ہی
وچ حیاتی اکد یہاڑی کہیا شاہ ابراران — بعد میری ہے فتح ویسن جا ایہہ شہر کفاران
شہر حیرہ دی نظری آون بچہ سفید منارے — جو نگر ند سگاندے چلے وچ پاپی ہتھیارے

تا اک شخص عرض گذاری رہیا مقبولا
سرورؓ کہیا تینوں بخشی سبھ اوہ چاہوے
عمرو ابن عبداللہ المسیح حاکم اوس یارون
خالدؓ کہیا شاید کوئی آندی اوس شتابی
کافر ایس گلوں انکاری کہندی صلح نہ کرسے
تاں پھر حضرت خالدؒ کہیا میں بھی صلح نہ چاہاں
اندر محلاں گیاں خبراں سن کر میّا آوے
تساں کرنی صلح پکیری میرا وہم نہ کرنان
شاید اوس تے ڈٹھا ہوسی میں نوں وقت جوانی
ہن ایہہ ویکھ بڈھا ہیا میرا کرسی خود کنارا
اپنی حیاتی بیر سمجھے تسیں سنجاؤ ناہیں
سنگے قوم انا کیتا ٹہری صلح وچالے
تمرکی اوسنوں کھڑایا ہوں لوبھیاں مکاران
زندہ ویاں ہو کر لے شادی سندر لڑکی کوئی
اوس کہیا ایہہ بلّوں ویر اوہ ہویا انکاری
سنگے کردی لوگ مذمت کیتی تیں نادانی
جھگڑا کیتا اوس وپاری شرط میری بہتی
امر شریعت ظاہر اوتے باطن اللہ جانے
ایسے سادے ہومن آہے واقف نہ تعداد اون

اوس کا فردی بیٹی سندر میں نوں بخش سکوں
ہویا کاغذ جدوں نوشتہ تا اوہ شخص الائے
تے کر میرا بیٹی تسدی بخش میں نوں ہیر کارون
عتی اوہناں رل گواہی سچا ایہہ صحا رلی
ایس ہتھیں وہ خجالت ناہیں شاید لگے مرنے
پاک عبیدا امر نہ منّاں کی ایہہ خبر تساہاں
آہی وڈی رن مکاراں قوم تاہیں سمجھاوے
اپنا پلہ آپ چھڈاواں جو ہودی مہر جناں
نا ہیر پتے عاشق ہویا کجھ فکر زبانی
وچ طمع یار چھڈاواں وس لگاواں سارا
جو نکر عرب ٹھراون صلح چلو اونہیں راہیں
تمر یک تاہیں بلی کرمہ نلور کچھ دوالے
ہیں تیرے کچھ لائق ناہیں کیونکر رات گذاراں
دسے درم دیہہ توں میں نوں بات برابر ہوئی
لے ایہہ رقم رخصت کیتی بات اہیا اعتباری
سنگدوں جیکر درم ہزاراں دینی نصرانی
ہووی رقم زیادہ میرا خالدؒ بات نہ منّی
ہدم کر روڑاں خارج دعوے دہ نوند ہکانے
طعنے کرتاں نے واجب ناہیں دن نار قص فساعن

در بیان حکایت عجیبہ و کرامت ظاہرہ شہدا امیر خالدؓ

ہور حکایت اک عجیبہ لکھیا دانشمنداں — امام واقدی نسخہ کامل طبری سند پنداں
ساگی سند لکھ دکھاوی عمر اوس اخباروں — جدم ہوئی صلح وچالے خالدؓ تے کفاروں
پاس عمرو اک کاغذ ڈٹھا خالدؓ ویکھ دا لیا — کی کجھ ہتھ تہ پڑی اندر کاغذ رنگ وٹایا
اوہ نصرانی خالد اگے تا ایہہ عرض گذاری — اسدی اندر سم اک قاتل اصلی عرض ہماری
ایس خاطر میں پاس لیایا جیکر صلح نہ ہوئی — کھا کے مرساں ذلت خویشاں میری نہ ویکھاں کوئی
ایہ گل سن کے حضرت خالد لیندا پڑی تتابی — پڑھ بسم اللہ منہ وچ پائی رہی حیران صحابی
کہیا خالدؓ اثر نہ ہووی اسم اللہ دا پڑھیاں — ہرگز زہر اثر نہ کیتا ڈٹھا ہر نے کھڑیاں
حضرت خالد رہیا سلامت کہن روایت والے — کافر ویکھ تعجب ہوئے نہ مقال او کھالے
اوٹھ گیا پھیر خالدؓ پاسوں شہر اندر جد جاوے — لا کچہری خویشاں تائیں ایہہ گوشے سمجھاوے
کہیا میں آزمایش کیتی اونہاں بلند ستارا — زہر کھا وا رہیا سلامت جگ تعجب سارا
ظاہر ہوی وڈی کرامت اونہاں تلے نہ کوئی — ایس مقالوں پچھے وسن تا صلح ایہہ ہوئی
صدر مقام بنایا جیہڑا بھانا رہے اسلامی — شاہ فارس دا اثر سے نہ سکے روکے راہ تمامی

در بیان انبار او جنگ عین شمر و فتح یافتن امیر خالدؓ را

صدر بنا کے طرف انبارا خالدؓ مہرہ پھیلے — ساری اُتے روانہ ہویا پہوتا فوج سویلے
او سجا بنی بکر رہندی بنی عجل ناوے — بنی تغلب قوم تمیم ان کہن روایت والے
شہر انبارا جنگ ہویا عین شمر ٹر جمے — ہر دو جانب کوہان تور کے جھول جھنڈولے
لشکر ہو سیدھے اس کھلوتا لگی چوٹ نقارے — سیف اللہ پڑھ بسم اللہ گھوڑا رخ لوائے
وہ گرد او اطرف کفاراں تازی ہاتھ لگایا — عقبہ داسر کالوکرکے اندر بغل دبایا
کھچ لیا نال او سد بنا ایہ اپنے لشکر اندر — ایہ عقبہ سردار کفاراں نامی وڈا کنجر
کافر ہو حیران کھلوتے لگا سخت طمانچہ — بلکہ صاف شکست نا دٹھا ہی صلی ایہ دباچہ

بچا لیتا تھے کافر فوج ساری ہٹ آئی ۔ ہن میں دومتہ جندل اوئی اگوں آکھ سنائی

دربیان جنگ دومتہ جندل وفتح یافتن امیر خالد رضؓ را

اول اوہناں نال امیراں ایہہ صلح ٹھہرائی ۔ خالدؓ جانب بلہ جاوے ہرمز نال لڑائی

فتح کرکے اوہ علاقہ ناجیرہ تے جاوے ۔ تے عیاضؓ عنم دومتہ جندل وباوے

تاریخ فلانی روز فلانے حیرہ کرن اوتارا ۔ خالدؓ گیا عیاضؓ نہ آیا کھولاں مطلب سارا

جس ہٹ اندر خالدؓ لتھا متھا جوڑ برابر ۔ فتح پائی شیر خدا دے راوی کہن اکابر

حضرت عیاضؓ دومتہ جندل فتح کر نہ سکیا ۔ کیتا جد دم تنگ کفاراں خالدؓ دا منہ تکیا

تاقت آئے نہ بنایہ کرکے خالدؓ فوج اوٹھاوے ۔ حیرا اوجا ڈراں دومتہ جندل اوتے فوج چڑھاوے

جھنڈے پڑتے لشکر اسلامی ڈٹھے جد کفاراں ۔ دل شکستہ دہشت کولوں نٹھے چھوڈ قراراں

بنی عسان تے قلبنامی جیہڑے شہر سراں ۔ جبالہ اوہ سردار ہوئیا اندرا اوہی کرن تحریراں

عرب جبالہ حاکم بصرہ رکھے مذہب عیسائی ۔ کرساں وسدا اوکڑا گھیرے شام ولائیت بھائی

جسہ بھاڑے خالد لتھا لے دو یار سطبراں ۔ تھے مددگار تمامی ہوش گئی اوڈگبراں

دومتہ جندل اندر رہندے دو سردار کفاراں ۔ اک اکیدر دوسر کنامی بھی جودی ہکاراں

ایہ اکیدر سخت منافق واقف سی کجھ اگے ۔ خالدؓ نال لڑائی کیتی رنڑ لیا سینہ تگے

قید ہویا فیر گیا ہتھ کے چھوٹا لے کردا ۔ خالدؓ دا ہتھ ڈٹھا ہویا منہ نہ اگاں دھردا

راتی نٹھا سکے خبراں سنگ کجھ کفاراں ۔ حضرت خالدؓ پیچھا کیتا گھیر لیا اسواراں

کرکے قابو قتل کیتا رہ ہویا درگاہوں ۔ جودی مخبری پڑ حجابایا ہیا اوٹھے راہوں

اوودوں حضرت خالد جیہا کر گل مطلب والی ۔ زرہ پوش سپاہیاں کولوں ہرت دسی کالی

جنگ عمرو عدی [illegible] نیہہ سٹ چوبی گھر بالوں ۔ گیا سہارا اوڑ یا کنیڑ ریا ڈھول ہوچالوں

مہرے پیلا بہادر اٹھے چھوٹے شیر بہاڑی ۔ ٹبہ رکھ نشان یہ رہیا سبنی ہرت لتاڑی

شیر زور آور بہر تھا جیہے بیٹھ ہتھیار نہ لتھا
ٹل ٹل سورے مارن تیغاں رنگ لیا منہ متھا

دو ماں ہر اندی ہوئی موچھی کارن کھلان
پڑ رہیا تتھے حضرت خالدؓ مرد ماہی ترانان

جھیہڑ طرفدار کفاراں تنہیں منہ قہر ماندے
جودی کا بو پڑ وچ آیا مشکاں بنہ تکاندے

خالدؓ وچ باہشاہی یا اوہ صد سکندر
کون تروڑی اودسدیتا دین کافر ٹھیک قلندر

رستم سام نریمان برجو قاوہ دہری شیر بنی
جودی عاجز کون بچارہ باہاں آہی جس ہیتی

جودی دی اک بیٹی سندر آہا اوس نظر گذاری
پڑ دی اندر کیتی شادی خالدؓ تنہیں واری

خالدؓ لبھے آرام نہ کیتا اُٹھ دی سستی اوائی
جہڑ ہتھیار فیر حیرہ اُتے کردی لوک کوتاہی

جہڑی دہشت جنگل وچ ہوں کافر ٹوٹے پھٹے
جانب حیرہ سُن سُن خبراں ہندی رہی روتے

کوٹاں اندر بیٹھے ساری جنگ ارادہ کر کے
طوفان خدا دی خبراں اونہاں ہاری ہرن دہر کے

قصہ کوتاہ حضرت خالدؓ چڑھیا وانگ طوفانے
جانب حیرہ آگ دکھائی لتھا وچ میدانے

تنہیں کافر سنکے خبراں چھڈی کوٹ جھولان
قضا دی طرح پیا پچھے خالد ہیا بنیو لان

بہن درست کیتے ساری باغی عجم دباروں
ہر جا دہمک پئی اسلامی خالدؓ دی تلواروں

برج فولادی قوت والا اوسنوں کون ہلاوے
دبو پیری جن جتھیں ڈردی دکھیاں ہتھ آوے

دو لڑائیاں ایسی ہوئیاں بہت سخت سہدلئے
حافر ہو رفر الیض وللے کہندی راوی دلنے

ظاہر ہوندہ رہیا دشمن حیرہ دیس وچالے
ایہہ ہن ارادہ فارس مداین حد مقالے

دربیان ذکر خفیہ حج امیر خالدؓ

وٹھیئے وچ سدہایا دہر پا منہ اوجاڑوں
سی ٹبے راہ ریگستاناں منزل کچھ پہاڑوں

حج اندر وچ شامل ہویا ظاہر راز نہ کیتا
قافلہ جبدم گیا مدینے دسیا بھید جو بیتا

اونہاں خبر دتی سرکاری خالدؓ اساں پایا
حج طواف برابر کرکے چوری اوٹھ سدہایا

کوئی نال نہ ہا بدہ سہمہ جاپان شتر سہارا
ایہہ گل سنکے ہویا غصے نائب شاہ ابرارا

فوج حوالے کسدی کیتی نہ آندا ایدر کہہ
نہ اطلاع وتی سرکارے ایڈا خالد وکہہ

خضیج کیتا کیون آکے روز نوین سرشادی
درحقیقت اسان جا تا خالد وڈا فسادی

بہت ملامت لکھی شاہ نے اندر اوسی نامے
پشیمان ہویا پڑھ مطلب اگ لگی تن جامے

درحقیقت گلان سچیان عُمرؓ چھوٹھا اولاہیے
عُمرؓ معظم دا الکم بنیان نہ مونج عُمر لاہیے

صبر کیتا پڑھ کے نامہ وڈا بول نہ کہیا
ایہو دل دی اندر منصب بیٹھ جو پیتا رہیا

بس جیالہ ویس فارس دا قصہ چھوڑ اٹھا ہین
شام ولایت یار او ڈیکن یار لشکر بجائیں

دربیان ذکر شام و مدد کردن جنگ امیر خالدؓ

یین خود اوتے لکھ سدا یا دن قو سچ بیران
جد ہوسن مرتد اعرابی وچ کتاب تحریران

یاران تا نشان بھرائی خاطر جنگ کفاران
اٹھ امیر سدہائی ساری لے ہمن سوالان

بعضے یمن ولایت تھے کجھ حجاز وچ لے
پڑ جا یا نیفان و ہیان مار کفار لنگھ لے

صاف کرکے دیس تمامی طرف عراق سدہائے
دو دن تا نشان نورانی جانب شام دگھے

دل خالدؓ ابن سعیدؓ دان بیڑا شام اوٹھایا
فتح پائی گیا دوراڈہ دل اوسدا گھبرایا

تا فیر اوسدی مدد توڑے دو سردار بہادر
اک عکرمہؓ ابو جہل سے شام ولایت صادر

ہور امیر ولید بہادر خالدؓ دی سنگ رلیا
ووہان شکست اوٹھائی وڈا جنگ شہید

تا اوہ ساری فوج شکستہ شرجیلؓ سمہالی
یقین مہری گیا بہادر ایہ روایت عالی

عکرمہؓ کے سنگ ملیا لہتا رہیا کسا ہے
تا فیر ابو عبیدہؓ کہ جیہا بیٹ ... دار قرارے

ایلیہ اوتے ابو عبیدہؓ محکم جھنڈے لائے
فلسطین جیڑھ عمروؓ دیا یا مار کفار بہیجائے

یزید بیت ابو سفیان نے شہر تبوک جو پایا
نالے ذو الکلاعؓ حمیری طرف دمشق آیا

کوہان توڑی شام ولایت جمے وانگ بہا لین
کنب گئی نصرانی سنکے ززگار نگار اجیاران

انیس مُہون ہور فضیلت وسان آگے تیرے
الک ہزار اصحاب پیغمبر جنہان نشان اگیرے

ایہہ اکیہو خاص صحابی غازی جنگ بدر دا
لتے ہور زبیر بہادر خاص پھوپھیر بھائی
گل کر اگوں مطلب والی نہ کر طول مقالاں
ہرقل توری گیاں خبراں فوج ڈھہی اسلامی
کھڑکی کھلی تا فیر اوسدی غفلت والی خوابوں
وساں نشہ غفلت دا لاکیوں سر چڑھی خماری
ہرمز کھا شکست نٹھا ایسے مار پھجائے
ہن ایہہ اوٹھی گھٹ جنہوں اگلوں فوج منگانی
داہ لکھہ حضرت واقدی لکھیا طبری لکھہ ڈھائی
چار حصے اوہ لشکر کے جانب شیر چاڑھے
ایہہ تھبوڑ ہرقل سدا اکہن حقیقی بھائی
چڑھیا جیدم ہر یوناناں بھر گیا جگ پانی
نال حضرت ابو عبیدہ وڈیا فوج کثیر لاں
جیہڑے ہو رہی متفرقہ اک جا ہوئی اکٹھے
اک جا کیتے اوس اکٹھے ایہہ مصلاحت جنگی
اکثر اوہ میدان کشادہ گردی پربت کالا
جے رب چاہیا ہوسی فتح ساڈی ایس میدانوں
راضی سبکے ہوئے ساری خبر دتی ہلکارے
لتھے جا یرموک کناری ڈیہری لیکھ اوچیری
فیر دوبارے گیاں خبراں لیس وناں وچالے
روی فوجاں کر کے جمع آن برابر لتھے

ابو عبیدہ ہر تھیں افضل کہڑا او سقدر دا
نام سعید اوہ زید دی بیٹیا کیا کر سو چیرائی
تین ہن بیڑا شام اوٹھایا پنڈ پہلی سرحالاں
ساڈی اوتہاں شہر دیابی ہوی بہادر نامی
جس اخذ شی وچ سوتا ہویا نشہ پی شرابوں
نال مجوساں نینوا دہرتی جنگ کیتا کواری
ایسے خوشیوں غفلت اندر اپنا آپ ونجائے
لشکر اوس اکٹھا کیتا لڑساں کہیا میدان نے
حمص کناری جھنڈی گڑ ہوئی گل سنائی
حصہ اک تھبوڑ والا چڑھیا اوس پہاڑے
تیز حملے دی تہلن کارن کافراں اٹھائی
ڈر گئے اصحاب پیغمبر لمی چھوڑ کہانی
ہر جا لکھہ بھیجے اوس نامی آئی فوج حمیرون
ابوبکر تے گیاں خبراں نراسلامی ہٹے
پر دریا یرموک کنارے ویکھن لڑن فرنگی
بصرہ شہر دمشق دی سبھن کہے روایت والا
امت سرور غالب آوی ذلت اونہاں بیاوں
الاصحاب فیر جھنڈا ایا الیہ تا یرموک سدھارے
لدہ نشان میدان کھلاری حرص جنگ دے ہیری
اوہ دریا یرموک کناری لتھے کر ماں والے
لدہ صلیب لگائی اگے جوڑا کابر متھے

دو دین لشکر وانگ پہاڑاں آن برابر جمے
سرخ سفید سیاہ ہور سبز جھولن جھنڈے لمے

ہر اک طرفوں چڑھے طلادہ ہوئی شروع لڑائی
دو تن ماہ گذشتہ ہوئے کسے نہ کنڈ دکھائی

شہر مدینے گیاں خبراں خاتمہ جنگ نہ دسے
ابو عبیدہؓ نرم طبیعت دس نہیں ایہہ کسے

تا فیر حضرت ابو بکرؓ نے سارے یار بلائے
کہیا میں حیران زیادہ خبر جاسوس لیائے

سستی مینوں نظر آوے شاموں حق امیراں
دو مہینے جنگ مچایا کیا کریئے تدبیراں

دسو کی صلاح تساڈی اج لشکر یونانوں
صورت فتح نظر نہ آوے ہرگز اوس میدانوں

ایسے خاطر مین فیر اگے دو امیر ہٹائے
خالدؓ اتے ولیدؓ قریشی ہٹ گھرانوں آئے

کھڑا بیڑا جنگ اوہ نہاوسے نذر کفاراں پہنچے
پاک کرے چڑھ شام ولایت ذل ہاڈا تا منّے

کہیا تا فیر شاہ عمرؓ نے دساں جنگ نصاراں
خالدؓ جیہا نہ اڈسی کوئی جیادہ باز شکاراں

رعد مشابہ جیکر چڑھ سی جمش کانگ چھناوین
چھوٹے ہٹ دکاناں عراقوں رومی مرس پہاوین

ہور نظر نہ آوے کوئی سخت شیر اجیہیا
لکھو نامہ جانب خالدؓ جموں شام سنبھیا

دربیان نامہ نوشتن امیر المومنین حضرت ابو بکر صدیق اکبرؓ بجانب امیر خالدؓ را

راضی ہویا ایس ارشادوں شاہ صدیقؓ زیادہ
بسم اللہ پڑھ لکھیا نامہ کرکے ذل کشادہ

سجے ہتھ اوہناں کانی کھبے کاغذ لگا ر
اول مہر تے الف ٹکایا کھول دساوان اگا

اول سطر حمد خداوند حرف زمرد جیہنے
لعل جواہر ہودن ظاہر ذل ساڈا اگل منّے

پاک اللہ ادہ پاکی لائق خالق سرجن ہارا
صفت اوسدی کوئی کر نہ سکے آدم کون بچارا

بعد حمد فیر مدح پیغمبر سو چہے ہار پروتے
لکھ صلوات سلاماں بہتریاں ہوتی ناک پروتے

جے سو واری عطر گلابوں لب بابان دہوواں
تا بھی لائق حمد مدح دی ہرگز میں نہ ہوواں

[illegible] تینوں [illegible] مولنا
تیری ساڈوں [illegible] ہوئی ہے تی شان

نرم طبیعت ابو عبیدہؓ جنگ [illegible] دم ہو [illegible]
سینے ذل دے [illegible] لشکر سارا [illegible] اوہنادے

تینون شام دی سرداری لشکر دی مختاری — عرب قبائل اتے نوجان کرسن تابعداری
راہ اقتدی ماریں تیغاں کر انصار سویران — ہوئے شہید تے زندے غازی وچ قران تحریران

قَالَ اللّٰہ تعالیٰ ۔ الٓمّٓ غُلِبَتِ الرُّومُ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵ ۵

اسے تے لشکر فارس والا الصف نال چلائین — شیر مثنیٰ اگے خدا اقائم رکھہ اوہتھائین
بعد فتح دے شام یاردن کال قول اساڈا — بخشیاں فارس دی سرداری نہ ایہہ دلیس دوراڈہ
لکھہ سلام لا مہر شتابی نامہ کرن حوالے — لے نامہ قاصد رکھیا جیہدے پگڑی پیچ دوالے
ہو سلامی فوج صاحب اگے راہ پیا ہلکارا — خالدؓ دی فیر کرکے کرنش نامہ پیش گزارا
خالدؓ جھم اکھین تے دھریا نامہ صاحب والا — کھول لفافہ پڑھیا مطلب جو کجھہ درج مقالا
خالدؓ دا دل بہت شکستہ ایسے نامی یارون — کہندا ہے کیہ بدظنی ہے شاہ عمرؓ تکرارون
ہے کیہ جھون فتح نہ جاودی دیس فارس والی — درحقیقت سمجھو یارو رفض بات خیالی
اصلی وجہ ضرورت آہی شام ولایت اوسدے — جانچ لیا رب دانا یا بی عجمون قسمت لسدے
تنگ گئی ہن مہر جنابون روم شام یونانی — خالد باجھون فتح ناہین اندر اوس میدانے
نالے ہور باشام لجاری راہ جہڑا بادشاہی — حیرتون ہو یرموک سدادے ریگستان بتاہی
جیکر جادے قطب شمالون رومی روکن بناّ — رہسی تا یرموک کنارے ایہہ گل کر ہوا منا
ایسے خاطر دور راہ جہوڑی فجر ہو اوٹھہ سویرے — کرسمیانہ سفری والا دھریا قدم اگیرے
دومتہ جندل اوتوں ہو کے لینداشتر ہزاران — رکھہ پیاسے چار دیہاڑے فیر کیتا ایہہ یاران
پانی فیر پلا شتابی بدھے مونہہ ہوناندے — پا پلاسنے کجھ مہاران طرف اوجاران جاندے
بھیادین بصرہ او تھون نیڑے جنگی برڑائون — ریگستانون آ موہنہ دھریا رات چلن تکڑائون
نوہزار بہادر جنگی منزل روز موکا دے — ہر دیہاڑے دہ اوٹھہ ذبح پانی منتر جاوے
گھوڑیاں نا ہین اوہ پلاون گوشت لشکر کھاوے — سارا دن یارو رہین مقامی رات اگون جدا ہوی
لجھہ دیہاڑیاں وچ موکا پار ستر او چھمامین — سنہ مبارک تیراں ہجری پڑھیا کھیں تدا ہین

شہر دمشق نوں کوہ مشرق تمدر کہیں نصارا | دمشاق ناؤں نمرود دے بیٹا جس بنایا یارا
منزل ہوکی گئے حوراں نے در کہلے سب پائے | لے نصارا آئے نظران صلح کر سد ملائے
ایہہ کم حضرت خالدؓ کیتا شہر نصارا دبایا | جمادی الاول خاص مہیناں جہاد جاجن آیا
جا لشکر وچ شامل ہویا خبر بھیجی سرکاری | صاحب راضی بہت زیادہ گئے سلامت ساری
خوشیاں ہویاں لشکر اندر فوج لتھی خورشید دوں | انشاء اللہ رومی دڈہاں ساری لیسن امیدوں

ترکیب جنگ روز اول در میدان یرموک و کیفیت نامہ مبارک را

اسے پر ہن آرام دی خاطر شمس سازادتارے | رنگبار دن شاہ زنگی چڑھیا کالی بانے سارے
پہر گیا اوہ دلیساں اندر تاج جڑاؤ چِٹا | غفلت چھوڑ دلاں ہن خوابوں نور زنگید ایٹھا
تاں اُٹھ شاہ اسوار شتابی جنگی ساز سنہگارے | صادق ملک امیر سلامی ہڑ وچ فوج اتارے
شاہ زنگی تاں بھاج اوٹھائی موہنہ گیا کر لمے | خاور مل میدان کہلوتا سرخ جھنڈا اتھ تھمے
فتح دی شہ دیانے وجن ہر دم چوٹ نقاری | ایہہ دربان مرغ پیارے ہر دو پر سوارے
بدھے تاں اوٹھ لک دلیراں ہر دو دشمن چلے | لے جھنڈے ہتھ شیر کہلوتے رخ پیادہ ملے
جسدم چوٹ لگی گھڑیالوں قاصد عربوں آیا | لیکے نامہ پڑھیا خالدؓ ترکش وچ وگایا
قاصد تائیں بھی سمجھایا بیٹھ خموش کناری | ایہہ نہ دسیں کسے اگے صاحب لمسداری
بلکہ کہناں نال خیریت آیوم چھوڑ سنیہے | جو بکرہ تہور امام معظم سارے یار نگینے
نازک وقت ضرورت ناہیں ایسا بھید بتاون | بعد فتح دی کھولاں مطلب ماتم سخن نہ بھاون
حاصل گل کر مطلب والی جھولن جھنڈی لگے | وانگ پہاڑاں جمیاں فوجاں فوج پیادہ اگے
شیر شیراں رخ ملے برابر نیزی تان اوتارے | ڈہول مارہ پر جنگی بولن موت نقصان بجارے
مشتری فیاں کر لکے بجلی بھوہن دماھی چوٹاں | پہیراں گجن رعد موافق دہمک گئی لہنگ کوٹاں
طربیاں طرم جنگ آوازہ کوکن کہڑ کر تائیں | بینسریاں لنگوزی جینے بولن ہتھاں بتھائیں

سارنگیاں گز لا دو تارے تار ستار دن چھوٹی
پھوکے جسدم نال ملنگاں سروں دھڑا دلا رکے
تازی ہچن ٹپن لگے چھوٹی تار رباب بون "
زور بتیر ابھمن کارن لایا شیر جوانان
ہر دم کر دسے شور زیادہ پے بھن اگواڑان
ہر دو گٹھاں ہے میل کہلویاں ہویا دو رہارا
جالی دستے فوج اسلامی شیر بہادر عادی
پنجاہ ہزار یا کم زیادہ غازی الیس ندازی
اتے دہ لکھ قوم کفاران دسن وانگ پچالان
دہ لکھ وچوں سٹھ ہزارن پہلے ٹھہری ہویا
ایہہ جبالا والی بصرہ اوہ سردار اعرابون
اتی فوج اسلامی دچون نکلے سٹھ بہادر
حضرت فضل پت عباس نون بھی مزار گرامی
عبد الرحمن ابو بکر دا وچ کہلوتا اگے
حضرت معاذ جبل دا بیٹا ہاشم اوہ مرقالون
رب توکل جایاں داگاں ویہہ بازی سترچون
رخ پیادہ پہلے مہرہ سر ملائے فیلان
مار دمار دسے وچ ہاتھاں میل جوانان کیتا
پنج ہزار منافق کافر گیا دوزخ سدھا
حضرت خالد نال فتح دے اندر لشکر لیتا
اوہ قوم کفاران دل شکستہ زخمی سے ہزاران

مدہم رنگ الاد سی دف ستار بون ٹھوٹی "
ست زمیناں تھرتھر کنبن خبراں ہول بچاوے
وٹ کنوٹی دمب ہلادن شیراں زور کابون
رچ قرار نہ آون تفری کھوڑے مارن دم اسماناں
جیونکر شیر توں لے کہڑ جوسہ ہٹن فرش پہاڑاں
کیونکر میں ایہہ جنگ مچاوان اوہ پہاوان اول روز شمارا
جمے پڑ وچہ وانگ پہاڑاں جیونکر میخ فولادی
چہرے نوری پھل گلابون گویا لیتھے تارے
طبری سند لکہ اڈہائی واقدی دہ مقالان
نام جبالا کافر مشرک مل میدان کہلویا
مومن ہوکے بنیاں کافر دو گی مار جنابون
یزید بن ابو سفیان خالد بن ولید قدرت قادر
استے زبیر نال فتقاع شیر بہادر نامی
بھی عبد اللہ شاہ عمر دا شیر سا رایہہ بگے
ایسے طرح دی سٹھ بہادر اکد دی دی نالون
تیغاں دہر و برابر لیتی ایہہ جنگ کیتی رنگون
ساون مینہ لیتا ہتھیارن چاتی اگ اصیلا
الا صبح لی عصر توڑی شربت ٹھنڈا پیتا
ہوئے دس شہید اصحابی بحرہ جنت گھدا
خوشیاں دیوچہ رات گذاری چمکے نوری مکھڑا
رات پئی دن اگوں چڑھیا لا صبح گفتار ان

در ذکر جنگ یرموک روز دوئم شکست کفار و یا فتح امیر خالد ابن ولیدؓ

زنگی دیس گیا چھڈ رونداخاطر ملکان پیڑ ماری گئے امرا تمامی رنگ جنہاندی جٹے

بہادین جنہاں امیر بہادر جھنڈا پکڑ جہادی پھر گئی موہنہ زردی اوسدے شمس اکھ دیکھادی

تدون لک بدھی۔ ہزاران خاطر روم کفاران ہمہ صفان مل پر کھلوتی یار مینی ابراران

دودین لشکر جم کھلوتے وانگون میخ لوہاران اگے سبھ پیادی آہی دو بازو اسواران

تا فیر ساز درست کیتی ہتھین پکڑ کوالان طرح طرح دی مست آوازے آون وچ خیالان

مست الست ہوئے سپاہی سوت لئے ہتھیاران اوہ محمدی اوہ عیسائی زور دسے تلواران

لے رخ ڈھالان پے بہادر وچہ للکار غنیمان جیونکر ساون ہاڑ پہاڑون کہیت ویران بیتیان

شپو شپ پیان سر تیغان جوہردار فولادی دودو ہتھ جائی لنب لمی بدھی دہار شدادی

چھوٹے تیران پری برابر جیونکر باز شکاری لشکر دا گنج لٹن کارن خونی جیبھ پساری

خنجر بنجیر مل کھلوتا کردان نرم ہتھانے پیش قبض وی قبض کشادہ سم انفاز نشانے

چھوٹی جمدہر تیز ہوائیون لپلی رڑک کٹاری گرزان پیان وانگ دے انان ہوش گئی بھل ساری

سانگان تل تل آون پھردون بھر بھر کنبن دوردان صفن صفا پیان سر سیفان اوٹھی مغل قصور…

دم دم وچہ چڑہا زیادہ ساون بجلی کڑکے رعد موافق مل مل سوہنے تیغان مارن چڑ کڑ…

گنبد ہک سرخ ہویا پڑ سارا اوقہ تڑی پر نالے خونی شیر دلیون للکاران مارن ہتھ دو دو…

کجہ دریغ نہ کسے کیتی دسن اوس میدانے روم کفاران لشکر بھارا اوہ اصحاب ریگانی

ہردو فوجان رج کھلویان تا مین فکر دوڑایا کہا شکست رومی نٹھے شیران غلبہ پایا

دو لکہ پورا خاص یونانی مویا پڑ وچ سالے ہور جہڑے وڑ نہردون ڈوبی غار پہاڑ نرالے

زخمی ہوئے لکھ ہزاران اوہ بھی موئے واسطے شیر اسلامی بیس لڑائیون اون دسن وچ آئی

تن ہزاران الیس لڑائیون مویا لشکر غازی ابن حبیب ہویا خود کانان دیکھ کتاب مغازی

اسیر زخمی ہوئے ہزاران سخت جنگ تویا نون ——— واہ منظور مظفر خالد فضل ودا رحمانون
پندراں سو دینار یونانی حصہ ہر سواروں ——— چھوڑ گئے نصرانی کوئی غلہ بہت شماروں
سرخ دوپٹے ریشم رومی دتہ ہزار برابر ——— بہت غلیچے تنبون شامی قبضہ کرن اکابر
خچر گھوڑے شتر ہزاران دنبے سی سوغاتاں ——— میوے رنگ برنگی شامی قبضہ عالی ذاتان
ہور ہتھیار ہزاران آہے نہ کجھ انت شماران ——— مال خزانہ چھوڑ وچا سے راہ لیا بدکاران
ایس شکستون دہمان پیان روم شام یونانے ——— ڈر گئے نصرانی سارے لگا تیر نشانے
کن کھلے تا ہرقل شاہ دے بیڑا کون اوٹھا دے ——— لکنب گیا دربار تمامی ہر اک اکھ چورا دے
درحقیقت فیصلہ ہویا یرموک کفاران ——— پھر جنابون حق اصحابان رد ٹولہ بدکاران
یرموکون کر کے فتح طرف شمال سدھائے ——— شہر دمشق شام وچا سے شیران لا کے لائے
عمر الدینا ایس قصہ نون ہن تک کہیا چھوڑ اہا ایہہ ——— ویس فارس دا اسغر لمیرا پیا دیکھہ مشق تاایہن
شہر دمشق دا ایہن قصہ کرسان وچ اگیرے ——— ذکر وفات ابوبکر دا دسان اگے تیرے
اپنے مطلب جناب اللہ دا لا قاصد دا اوہ کریئے ——— نالے قصہ شاہ عمر دا ویکھہ کتابان پھریئے

درذکر وفات امیر المومنین حضرت ابوبکر صدیق اکبرؓ
امیر المومنین حضرت عمر معظم فاروق اعظم را

حاصل ہٹ کلام کجیو سے اوہ قاصد آیا ——— نامہ خالد دے ہتھ دتا پڑھیا بہت چھپایا
پڑھ سنا لائق اوس نہ جاتا زور دستے تلواروں ——— ذکر وفات ابوبکر دا کی حاصل تکراروں
جیکر پڑھ سنانا ہو ظاہر دسان اوسے بہاڑی ——— ہوندا ہر دا دل شکستہ تا گل کن بنجھاڑے
دوراندیشہ سوچ کریہین نازک راز چھپایا ——— لشکر دی بھی کرے تسلہ شخص فلانان آیا
ہور بات دڈی لچاری پھر عمر دی آہی ——— طن پیا دل خالد یکا تاج گیا بادشاہی
ابوبکر دے بعد خلافت ہوسی شاہ عمر نون ——— پیش عقصہ ہین کھول سناوان معالم تہویہ ہر نون

ہوئی جد بیمار زیادہ زندگی تھین ہتھ دھوتے ۔ کرہو امامت کہیا عمرؓ نون پچھے یار کہلوتے

درحقیقت ابوبکرؓ نون ایہہ خیال قدیمی ۔ ہیسی بعد خلیفہ عمرؓ رتبہ شان کریمی

تا فیر آپنان راز تمامی عبدالرحمن بن عوف دے اگے ۔ ظاہر کیتا ایسے عمرؓ نون کرن خلیفہ لگے

کیا کجھ دسو رائے تمہاری صاحب لتھی ہوانی ۔ بہت تعریف عمرؓ دی کیتی تا عبدالرحمانؓ ابن عوف نے

ایہہ بھی اوس بشارت کیتی جانب شاہ عمرؓ دی ۔ بہت طبیعت کرڑی اُسدی خلقت ڈرُ دی فردی

ایہہ گل سنکے ابوبکرؓ نے کہیا صاف دو باری ۔ مین ازمائش عمرؓ دی کیتی ہر اک طرح پیارے

جس اوتے مین غصے ہووان بہت ہیندا گرمی ۔ اوہ سفارش اوسدی کردی نال طبیعت نرمی

جسدے نال کران مین نرمی گھوڑی آن ڈرادے ۔ ہوسی جسدم خود خلیفہ بدل طبیعت جاوے

پوچھیا فیر عثمانؓ دیتا مین نیت اج اساڈی ۔ مین خلیفہ کران عمرؓ نون مرضی کوین تساڈی

کہیا تا عثمانؓ غنی نے ایہہ صلاح صحی چنگی ۔ جیکر ہووے عمر شہنشاہ شیر بہادر جنگی

مثل عمرؓ دی ظاہر باطن اسان دسیہ نہ کوئی ۔ تقلید عبدالرحمنؓ ابن عوف ولی دی صاف برابر ہوئی

کرسو جیکر عمرؓ خلیفہ لکھہ اسانون شادی ۔ اوسیتین وده مدبر کہڑا اوه گھرانہ عسادی

صاحب راضی الیس مقالون کاغذ ترت منگایا ۔ تا عثمانؓ نون حق عمرؓ دے پرہ مضمون لکھایا

تا فیر سبہ اصحاب بلائے کاغذ پڑھ سنایا ۔ ہیسی بعد خلیفہ عمرؓ طلحہ مخالف پایا

طلحہؓ بولیا پیش اقتد دے کیا جواب الاسین ۔ حضرت عمرؓ طبیعت کرڑی ساڈا شاہ بناسین

ایہہ گل سنکے خفا ہویا شاہ صدیقؓ یگانہ ۔ کہیا اوٹھا بیٹھا ویونوں صحی صحی عمرؓ بیگانہ

قسم خدا دی پیش اقتد دے ایہا عرض گذاران ۔ افضل تیری جو مخلوقون کیتا شاہ ابرآران

کیا وجہ کیون تون انکاری ہور اصحاب بولے ۔ ہاشمی اسے بنی زہرہ اوه بھی صاحب اولے

راوی دسن فیر دوبارے طلحہؓ نہ سخن آلایا ۔ بیعت من امیر عمرؓ دی جانب کرسدہایا

درحقیقت حضرت طلحہؓ دا ہور مطالب آہا ۔ جو فضیلت شاہ عمرؓ دی خود کرے بادشاہا

اتے روشن اکھہ جنہاندی لگی طرف خلافت ۔ دسن بھاری شکم جنہاندی ویرون نظران خیا دت

جبدم صفت ظاہر تھیوی سُن آپی شہر ماون
سرورؐ عالم مجلس اندر ایہہ ارشاد آلایا
ترتے دیہاڑے بیعت عمرؓ دی کل صحاباںؓ کیتی
نالے حضرت ابوبکرؓ نے کیتی ایہہ نصیحت
ہور ہر طرح سمجھایا مت ہو جاوین بھکا
اسی تتی رب حوالے ہوسی میل اگاہاں
روز دوشنبہ قبر اکیویں ماہ جماد الثانی
ظاہر باطن نال پیغمبرؐ محکم رکھی یاری
مین مناقب ابوبکرؓ دے ہرگز لکھ نہ سکیا
اللہ صفت ابوبکرؓ دی وچ قرآن اوتاری
مناقب حضرت ابوبکرؓ دے لکھے لکھ ہزاران
اتے عمل ابوبکرؓ دے کہیا باجھ حسابوں
جیکر تینوں شوق زیادہ مسلم ویکھ بخاری
جبد نہ صاحب دخل ہویا مالک لکھ دیناروں
مین احسان ابوبکرؓ دا ہرگز لاہ نہ سکیا
سفر تبوک دے دیہاڑے درہم اک لیایا
کی کجھ اندر گھر دے چھڈ کے آیوں اج صدیقا
رب ولایت ولیین دے ہیان ایہہ دو گزادو
بلکہ درہم نہ ہیا ملے گھر اندر اک حیادر
پا کے دا تی اک لڑ انوں تینوں گہول سنادوں
نانا ہے جو ... لبھول نشان نوازی

رہین سلامی شاہ عمرؓ دے نہ زادہ سرا دیھاون
افضل سورج چڑھے عمرؓ نے عالی رتبہ پایا
ہرگز کسے نہ سرا اٹھایا ہاشمی رشتی جو پیتے
جبتھوں لتوڑی ہووے رکھین نرم طبیعت
نظر فلانان لبھے شاہی ایہہ میری گل ہکا
سنہ مبارک تیراںؓ ہجری ہوئے فوت تداہاں
پاس پیغمبرؐ قبر مبارک دوویں دلبر جانی
اَدخو ہما فی الغار ایہہ ہی عفلت بھاری
بعد نبیاں ہرتھیں افضل ایہہ مناقب تکیا
صاحب صاحب کہیا کیڈ فضیلت بھاری
تاریاں جتنے عمل عمرؓ دے کہیا شاہ ابراراں
اذا نا الخلفا باب سلوکوں ویکھیں او کتابوں
بھی مشکوۃ اتے موئطہ قرآن کلام عتباری
پاک نبیؐ تو سبہ تصدق کی حاصل تکراردن
اُسے مالوں نفع اوٹھایا سفر ہجرت تکیا
ہر دے مالوں ادتے رکھیا کی نبیؐ فرمایا
رب نبیؐ ہور شئی نہ کائی واہ واہ شان عتیقا
الیس وجے انوں جل کے ملیا فقہ فقر زیادہ
مال تصدق پاک سوالوں کی ایہہ بات او جا گر
حضرت کیتی جنگ تیاری لکھنے بھی امراواں
او دوداں موتہ کیتا ویکھایا کہیا رسول حقانی

ابوبکرؓ کیوں اج نہ آیا میرا مشفق جانی | ترستے داری ہین قاصد بھی نہ جواب زبانی
سجا بازو میرا اسوئی ہویا اج شکستہ | ایہہ ارشاد نبیؐ فرمایا نازل وحی فرشتہ
جو کیفیت ابوبکرؓ دی مخفی راز نہانی | جس خاطر ادہ جنگ نے چڑھیا اڑیا مرد حقانی
جیکر بوری لائے جسم اندر جنگ سدہاوان | کافر مشرک طعنے مارن ایس گلوں شرماوان
تے چادر تن ہین لگاوان بی بی بوری لاوے | وچ شریکاں لگن لیگاں اکہہ صدیق وہاوے
اوڑک بوری آپ لپیٹی بی بی خاطر چادر | مالک سرخ لکہہ دیناروں نامی ڈڈا سوداگر
کنب گیا سن دل پیغمبر ہنجوں بہر بہر رونے | دعا کیتی حق ابوبکرؓ سے ایس منزلتوں پولنے
وحی کہیا ہن یا پیغمبر دیکہہ اسماناں نوڑی | سبز سرخ پوشاک نورانی ملکاں جسم نہ چھوڑی
اللہ صاحب ایہہ فرمایا ابوبکرؓ دی خاطر | سب لباس اوتار نوری بوری جسم تواتر
وڈہیا سرور طرف اسماناں نظر ملائک آئے | بوری پہوڑی جسم دوالی دشمن نہ شرمائے
بلکہ ہور مناقب کم کرساں ہٹ دوبارے | موت میتوں بے فرصدی قلم ہتہ ہماری
ہن صفر فارس جاپی نالے شام دیاروں | شیر مثنیؓ وچ اوڈیکاں آئی پھیر فتہ یاروں

درذکر خطبہ کردن امیرالمومنین حضرت عمرؓ معظم بامداد مثنیؓ بجا فارسا

حضرت نیک صدیق خلیفہ جدید نہ لدسدہا یا | تاج مبارک سر عمرؓ ہوئے یاراں رل لٹکا یا
مہر مبارک سرور والی اثر سارا سلیمانی | شاہ فاروقؓ پائی ہتہ سچے پیغمبر دی نشانی
امیر المومنین لقب نہ یاراں نام ٹکایا | فاروقؓ اعظم سنسر در کہیا عالی رتبہ پایا
ہن منزل سخت لمیری فارس سفر ضروری | در نہ اسجا ہتہ اد ہٹاندا گل ہوجاندی پوری
شیر مثنیؓ دیس عراقتے آیا پوس جہو ٹکا | حضرت خالد شام ولایت جا پیا کرہلہ
فارسیاں نو تاایہہ جاتا حیرہ شہر بادانہ | فوج اسلامی اسجا ہتہ زجی بابل جہنڈ سے ادان

هر گز او نهان خبر نه كائي اگے سير مثنيٰ رضؓ ۔ هڪه ويكهاسي پڙدے اندر كرسن تا امتا
شهر ياريسته فوج اوٹهائي بال جهنڊے لگے ۔ شير مثنيٰ رضؓ ليے فال شيران دنج كهاتا اگے
رات گذاري فكران اندر فجري اوهه سويرے ۔ هردو طرفون فوج اوتاري سرخ نشان اكهيرے
آهمون ساهمنے جوڑے هتھے چوڈ ستو لڑايا ۔ هردو فوجان مل كهلويان صفان برابر آيان
جسدم چوٹ لگي گهڑيا لون هرو تيغان كهتيان ۔ خوني هاتهي مست تروڑ او لٹ جما عتان بهنيان
ساون لتها منهه هتهيارين پكي بن تروڑے ۔ جونكر چهوٹا هڑ بهاڑون فارسيان ديه موڑے
صفن صفا هو صفان گيان كانگ گئي جهڑه نكي ۔ هرمز پڑگيا دفعه هتهين دند اجے بهنے
كسقدر پر موئے كافر نه شمار تعدادون ۔ غازي كتنے گئے بهشت سند نه ايس فسادون
نه اسوار نه هاتهي دسن هرمز كافر ادلے ۔ دس هزاران فوج كفاران نٹهے پهلے چالي
واه فتح پڑلي مثنيٰ كے خوشنيا نند شد يالے ۔ چار حصے دفعه لشا اندر كيتا خس روانے

عرضي نوشتن امير مثنيٰ رضؓ بجانب دار اسلام را

اول صفت خداوند والي مدح فير پيغمبر ۔ بهنا فب حضرت ابو بكر رضؓ دے لكهے نامے اندر
ادب آداب كركے او نسے لكهيا بعد سلامون ۔ سخت جال غنيم وچهايا زور دسي سم سامون
نالي ايهه فير مطلب لكهيا بهار مير سر بهاه ۔ كيونكر اسجا قدم جمادان دشمن صي جاگ سارا
خالدؓ ايتهون گيا جدوك فارسيان ني جاتا ۔ پچهے فوج تهوڑي اسلامي سارا راز پچهاتا
جيكر مدد كرد اسادي تامين قدم جمادان ۔ ورنه حيره دو جند منته لد دفعه هتهين ساون
ايهه فتح رب مينون دتي دشمن مار هٹائي ۔ كافر فارس غافل نا هين خبر جاسوس پاي
لشكر پاس ميرے اج تهوڑا الوه دفان خداونون ۔ عن قريب ايهه ليتي جانون فوج غنيم اٹهائيون
جو كچه هو سے ميرے هتهين كيا د هر سان تهنه اسے ۔ پاتخت يا تخت هوسي ايهه لكهيا شهنه لگے
فقط قبول عرض اسادي كرني بعد ادابون ۔ دل شهادت جنت منگے ايهه ميد دتا يون

لکھ سلام لاہور شتابی کاغذ فیر لپیٹیا
لے ہلکار اتریا عرضی وچ پہوتا سرکاری
ابو بکر رضی پڑھ کے کاغذ خوش ہیا اندر دے آیا
لکھیا وڈا شیر بہادر خالد رضی تو گھٹ ناہین
ہر ولائیت ڈھہان ڈھہیان مار کفار بھجائے
کیا باعث نہ چڑھیاں فوجان ایڈ تحمل کیتا
نالے رفع تردد خاطر خود مثنےٰ رضی آیا
دیر ہوئی سبھ ایسے یارون صاحب غافل ناہا
تاخیر شاہ عمر رضی نون سدیا کہیا کول بہا کے
بے فکر ہتین ہونان ناہین ایہہ تاکید ضروری
اشد ہی بحث کرین دلداری فارس دی سرداری
خالد ہماہر جو ہین لڑائیون ایہہ بہادر راہ دین
ایہہ گل سن کے شاہ عمر رضی نے کیتی بحث تسلی
میری طبیعت لگی جانون مو چھے کران کفاران
راضی ابو بکر رضی ہویا نائب شاد ابرار ان
استعین پچھے شاہ عمر رضی نے سبھ امیر بلائے
کیتا اوسنون تنگ کفاران فوج تھوڑی اسلامی
سارے لوک ہوئے انکاری ظاہر عرضا نکردی
کیا باعث ایہہ لوک انکاری فارس شہ مجادن
ہراکدا سے دل شکستہ حضرت خالد رضی خاطر
اوستے زیر کران کم سارا اجہو لڑ ودی بولے

قاصد نے جب کرن حوالے مطلب وچ سمیٹیا
ہو سلامی ابو بکر رضی دا عرضی پیش گذارے
تعریف مثنےٰ دی اوس کیتی مرحبا فرمایا
ہے سردار تحمل والا اوسدا شان اگاہین
مدد کرنی بہی ضروری قاصد دو تن آئے
لکھی بحث تاکید مثنےٰ رضی صاحب امر چو بیتا
اونھین ایا می ابو بکر رضی نون ڈاہڈا ماندہ پایا
ورنہ حضرت ابو بکر رضی دیندا بھیج سپاہا
میتھوں پچھے جانب فارس فوجان بھیج ہٹاکی
شیر مثنےٰ رضی مرد خدا دا مدد کرنی پوری
سبھ مصیبت سر لے جھلی ایہہ بند اعتباری
کارازمودہ عرب ولائیت تول ترازو دو دین
جانب فارس چاڑان فوجان حضرت انشاء اللہ
ہر ولائیت ڈھہان ہوسن طول ہوسن گھتاران
رخصت ہو مثنےٰ رضی اتریا لیکر کجھ اسواران
کہیا وینجون مدد مثنےٰ رضی ہتھ اوسدے زمانے
مین ہن سر دے نال نبیاسان ایہہ مہم تمامی
شام ولائیت تور سانون ہتھ دیکھیں تین ہر جا بے
خالد رضی دے سے شام ولائیت کیونکر قدم جمادن
اوہ سردار بہادر پورا اعرضان کرن توانہ
کیون ہر زول کیتا اوستا این دشمنان نو صاحب اوستے

اسے تے مثنی مرد اعرابی خاص قریشی تاہین — ایسی یاروں سبھ لکاری سخت مقال تداہین
لوساں لے کیوں حکم چلادی وڈا شان کہارن — مشکل ایہہ گل ظاہر دسی طول ہویاں گفتاران
تاں فیر غصہ کہا کرہین حضرت عمرؓ آلا یا — تابع فوج ہاجر انصاراں ابن زید سد ماہیا
ایس مقالوں نرم طبیعت کجھہ لوکاں دی ہوئی — اک جوان سلامی ہویا طائف دیسوں سوئی
ابو عبیدہؓ نام وساوں اوہ حارث دا جایا — بنی ثقیفہ ٹبر اوسدا طبری دیکھہ آلا یا،
طائف دی اوہ رہنے والا بیڑا جنگ اٹھاوے — اک ہزار سوار بہادر ہو جمع جد جاوے
ابو عبیدہؓ دی فیر تابع سارا لشکر کیتا — جانب فارس لے کل شیراں پیارا راہ چوپیتا
نالے ایہہ اجازت دتی ابو عبیدہ تائیں — مینیاں جس اسلام دو باری داخل فوج ناہین
ہن توں شامل کریں ہوہناں نوں جو ٹبر عتباری — رب فضیلت تینوں دتی کیا ہاجر انصاری
ثریا جبہ دم ابو عبیدہ بن حارث دسن راوی لگے — صر جانب بھتین آیاں فوجاں تاگیا اوہ اگے
ایسے خاطر دیرا ایہہ ہوئی ورنہ جھبے جاندا — شہر خفان عجم ولائت جس جا ڈیرہ لاندا
شیر مثنیٰ اوسجا لتھا اگے لے سواراں — لے پر محکم قدم جمائے رل دو ہاں سرداراں

در ذکر توران سخت و رستم و جنگ شہرک و قتل شمن جاماں ۱

اسے تے فارس سکھا شاھی آ گھماں مچایا — شریک تائیں تخت بٹھاکے اگلا ما اوہ ڈایا
جونکر شہر بار شہزادہ ستیا کرا پو بھٹا — لٹ لیا گھر بار تمامی عاجز کرکے کوٹا
گرم بازار دسے شمشیروں اک جہان قندہاروں — رستم فرخ زاد دورانی شیر نامی تلواروں
اوہ بہادر وچ پٹھاناں صرجا ڈہماں بیاں — توراں دخت دی مدد سوئی راہوں چھیڑاں لیلیں
شہر تہی دی اوہ مدد کا فر داج لیا اس شاھی — ایسے خاطر سپہ سالاری رستم دی فیر آمے
فوجاں سبھہ سلامی ہویاں بدھی صف شریراں — سردیا شہزادی دیوے گل امیر وزیراں

خوب شراب کباب اوڈائی گرم کچہری لگے
دل سلامی عجموں کڈھے جیرہ دلیں دبا دے
تا آرام آوے دل میرے موجی کران غنیمان
اوتھے سلامی رستم ہویا ہتھ قبضے تے دھریا
رخصت ہو شاہزادی کولون باہر فوج جماوے
نالے رستم ہر اک طرفون سار راہتے بلائے
دولت طمع عقل و نجاوں بے ہنایا کسی لک گنوار ان
راضی رستم کافر ہویا کیتا کوچ اگاہان ،،
نرسی تائیں ایہہ سمجھایا کسکر شہر چھوڈائیں
ہور جابان حرامی تائیں کہیا جیر ھٹاوے
موسلامی دو دین ترڈے بیڑا جنگ اُٹھا کی
آہموں ساہمنے ڈیرے لگے جھنڈے کوہان توڑی
رات گذاری فکران اندر الا صبح امرادان ،،
صفا جوڑ زور اور چلے جھنڈے رنگ برنگی
ہر دو متھے رتے برابر نظران ویر لکایان
تیغان سوت بہادر لیتے چھاتی ڈوہ برابر
ہو جابان حرامی کافر ہویا پہلے کھسے
ڈنکر پڑ دے اسلامی حال مند ابدکاران
لشکر وچ لڑایان ہویان نرسی کافر نٹھا

تاج سہمال شہزادی کہیا کہڑا جا دی آگے
عرب ولائیت یثرب مکہ تیغان مار چھوڈاوے
فیر نہ رکھن رخ اساڈا آتش گدہ تعلیمان ،،
کر دیسان تہبار ولائیت چہرا سرخی بہر یا
کوہان توڑی دسن فوجان سرخ نشان چھولاوے
دیکھے سر و پا دہیرا ہر دا دل وہ ہا ئے
اونہاں کہیا عرب حکومت اسی سرداتاران
دو امرا دگائے اسگے دیکھے فوج تداہان
تھانہ او سجار ہے اسلامی تیغان مار اوڈائن
شیر مٹنے التجا اٹھا دیکھے جنگ مچاوے
نال ہزار گئے چڑہ کو پولیتے قدم جما کے
ہر دو طرفون پہرن طلاوہ رات گئی رہی تھوڑی
لک کسے کہر جنگ تیاری جوش جوین دریادان
سادن گھٹان جم کھلویان تیغ فولادی ننگی
ٹلی جسدم سٹ نقارے چڑھیا تا سپاہیان
شیران دہمک پئی شمشیران رہی حیران اکابر
نس گئے چھڈ پڑ مجوسی آمے کرنے وقفے
فجری اوتھے سویرے کیتا کوچ دوہان سرداران
جالینوس نہ مونہ دیکھایا ادھی رات تر نٹھا

در ذکر جنگ پل جسر و شہادت ابو عبید بن حارث ثقفی و غرق شدن

فوج اسلامی و شکست خوردن فوج اسلامی و زخمی شدن امیر مثنیٰ و فتح یافتن فارسیان

وچ مداین ہوتا لشکر سارا اوٹا بھنا
رستم کافر ہک شتابی ہور امیر اوٹھایا
بہمن جادو بہہ ناؤن اوسدا لشکر دا سرکردا
لتھا لہنگ فرات کناری سرخ نشان کھلاری
راتی کافر بھیجے قاصد گھسجا جنگ مچائی
تدون ابو عبیدہؓ کردا سخت خطا دلیری
لنگھے اسی لہنگ فراتون فجری جنگ مچاوان
فوج مخلف الیس کلاموں نالے شیر مثنیٰؓ
زور ازمائش جیہڑی ہتھا دین اگون فوج غنیمان
ابو عبیدہؓ بات نہ منی لشکر نے سمجھایا
سارو ٹھیل دسے دو طرفوں کچھ نشان ہلائی
دودین فوجان جم پہلویان کرکے صف درست
عربان سرت سنبھال شتابی کمان پیش اوٹھایا
رخ پیادہ پیلے سرہ مونہ مورو رستملان
ابو عبیدہؓ ہر تھین ٹہری رخ نہ ٹھہرے لتھا
اوسے مقتے نیزہ واسیا ضرب لگی اکہ کاری
قدمانہ سے فوج کا ابو کر سکہ کیتا پکڑ لویہان
پیچھوں ہور امراء اسلامی پکڑ نشان کھلوئے
جید عمرہ تا کفاران فوج ہاتھی اسلامی

سبہ امیر حیران زیادہ ضرب لگی وچ کنا "
کار ازمودہ وچ لڑایاں ہر طرح ازمایا
تیس ہزار اسوار پیادہ تابع اوسدی تردا
دوجی طرفوں شیر مثنیٰؓ اسدھی فوج اوتاری
یین آوان یا لشی لہنگو تیغین زور ازمائیے
کہیا جنگ مچاسان آکے ویکھین ہمت میری
لنگی اوسجا ہو مقامی تیغین ہتھ ملاوان
کافی وڈھ جواب انون تاگل کران امنا
تپچھے جا گہہ نہ ہٹن جوگی باقی کانگ عظیمان
لنگے فجری اوہ فراتون پل وڈا بنوایا "
ہر اک طرفوں جھولن جھنڈے رخ برابر آئے
فارسیان نے اول پہلے پڑ وچ ہاتھی مست
نیزے تل نے فوجان فیلان سر برابر آیان
چالا دگر گیا ستر سجون اولٹی فوج اصیلان
ہاتھی بگا اک اوتھا یون اوسول دہر یا متھا
ہاتھی غضبوں سر پر چڑھیا آفت کالی بھاری
ایہہ مصیبت لگی آہی وڈھ گیان تقصیران
ہرگز کے نہ قدم ہٹایا جنت داخل ہوئے
اگے پل تر وڑ نیلکے ایہہ گل ہوئی خامی

چار ہزار اسوار پیادہ غرق ہویا وچ پانی
دو فوجاں سہمن ہو کھلوتا ایکے کجھ بہادر
شاہ اسواراں تائیں کہیا لائق نہ گل شاناں نوں
ننگ نموز نہ رہیا ساڈا جگ اندر بدنامی
آپناں آپ ہلاک کرناں ہین حفاظت کرساں
ایہہ پر ٹُدی کر ہو مرمت رل مل لشکی سارے
تا فیر کیتا پل درست اوہناں وچ لڑائی
کسے مجوسی نیزہ واہیا وچ میدان تداہین
گیا تا چڑہ پار شتابی کر کے پل شکستہ
بہن ہٹیا پچھلین پیریں سن فاداں اوں
شیر مثنیٰ دا کم بنیاں ایہہ موقعہ ہتھ لگا
اسے دو ہزار اعرابی نٹھا راتی چور سے
ایہہ لڑائی ختم ہوئی اندر ماہ شعبانے

شیر مثنیٰ دے ہتھ جھنڈا گذری بات دیہانی
ہٹ لیا کجھ چڑہ آیا پانی دیکھو قدرت قادر
بادہ چھوڑا امیتھوں نٹھے گیا ننگ جہاں نوں
کافر مشرک غالب آئے موئے بہادر نامی
جیکر آدے قوم کفاراں اگے ہو کے مرساں
تائیں لہنگاں پار سلامت جے رب آپ اوتاری
باقی ماندہ گئے سلامت فوج کفاراں آئی
زخمی ہویا شیر مثنیٰ ایہہ ہلیا نا ہیں ""
بھمن دیکھ حیران زیادہ بند ہویا ہن رستہ
ایسے خاطر واپس نٹھا ورنہ فتح میداں نوں
ورنہ چھین ہزار بہادر روک لینا اجڑہ آگا
جاون یثرب اوہ سلامت گل کراں میں کوری
سنہ ۱۳ مبارک تیراں ہجری جنگ جسر میدانے

در ذکر جنگ بویب و قتل شدن مہران کافر و فتح یافتن امیر مثنیٰ بر ایرانیاں را

اوہ اسوار جو نٹھے آئے سارے گئے مدینے
اول آخر جو کیفیت آہی الس جنگاہوں
اُنہیں جو ہویا سو ہویا قصہ تورا گاہاں
تا فیر ہور سپاہ اکٹھی حضرت کیتی آہی
اوہ بھی شامل ہوئے آ کے اور کے پچھوں تائیں
کر سمیاں درست سارا لایا جھنڈا اوندے

حضرت عمر کجھ نہ کہیا موئے بہت نکینے
نال تحمل سنیاں گلاں نہ کجھ دوس سپاہوں
دل شکستہ شاہ عمر دا راوی کہیں تداہاں
جھڑے نٹھے جنگ جسیروں جنگی مرد سپاہی
اگلہ مہناں مردوں اوتاراں جگیں پرام کہانی
ہید اللہ ابن جریر کہتا ئیں لشکر دھڑ دگاندی

جانب فارس ترپیا لشکر ابر جوین اسمانی
اتی شیر مُثنّٰے راضی ایسے لشکر یاروں
لبھے ایہہ نہ لشکر ہیوتا راوی دسن لگے
ٹھل لیا اُس چڑھ ہدا آیا پانی ہر پہاڑاں والا
تن ہزار اسوار اسلامی لون وسے وچ آٹے
فارسیان مغرور زیادہ پُل بدھا لنگ آئی
الاصبح اوہ دودین فوجاں مل میدان کھلوتیاں
جم گئے جد پڑدے اندر خونی لشکر دودین
دوجی واری نال لیاقت صاحب فوج جماوی
تا فیر آسن توں اسواران تانے نیزے لمے
رُل گیا پڑ ابر اسمانی نوح طوفان ترد ٹا
مارو مار دسے دو طرفوں جھنڈا ہتھ وزیران
واہ واہ ہتھ دو طرفوں اوٹھے لگا جنگ قہاری
اوہ مہران باذان جایا مویا پہلے کھسے
مارو ڈھول وجے دو طرفوں شہر ہیسے بچے مایان
اگوں پُل شکستہ ڈھٹھا مڑیا وی اپو بھٹا
اوہناں جاتا ہیجد سے ناہیں اسی کسی سبھوں
ایسے خاطر ہٹ دو باری دہرو تیغاں اوہ لبھے
مرطرف کے سٹ لگی گہہ ریا یوں الٹ جاتا ان سیان
ساون بجلی چمکے تہرون گجے گھوڑ دڑا دے
سخت لڑائی ایسی گوہڑی دو ہزار لجائی

شیر مُثنّٰے تا ہین خبران قاصد دہین حقانی
مدد ہور سردار روانان لی فوجاں سرکاروں
آیا فوجاں ہور کفاروں شیر مُثنّٰے اگے
پورا لکھ اسوار کفاروں وچہ کتاب مقالا
امیر کار ازمودہ ساری خوشیوں جامی پاٹے
اتے بویب نام سید اجسیجا جھنڈے لانے
والی بکر لشانان نکلے صفاں برابر ہویاں
تیغاں دہرو مجوسی لبھے مومن ہٹے اودین
شیر مُثنّٰے لے ہتھ جھنڈا اہر دا دل دوبادی
بسم اللہ پڑہ واگاں چایاں وسنج برابر جمے
مہرہ رخ برابر دسے فیل پیادہ چھوٹا
لیشت پناہی شاہ شہنشاہ دتا تا امیران ند
آپنان نہ بیگانہ دسے لنب کڈھی تلواری
ایدوں زور دتا چڑہ شیران کافر کٹے لنسے
تاب جنگ کفار نہ آندی چڑہ کانگاں سر آیاں
زندگی بھتین ہتھ دہو شتابی کٹک کفاراں چھوٹا
لنندی ہن واہ نہ کائی آئی قصہ ایہہ ہوں
دودین ہٹے پڑ برابر ٹھوکر لگے ہتھے
گویا منہ لبھا ہتھیارین چڑہ کانگاں ہیرگیاں
جد حملہ کرہ یو ہن سپاہی صف صفا ہو جاوے
جیونکر بادن تیل لنگارین پاگندیک گیا پلی

نال جل مارن سوہنے تیغاں گاٹاں گئی جڑہ تجے — غوغی دستے تہ بے برنا لئے نال فولادی بھجے
شیر بہادر گجن ہاٹھین ہتھے سرخ پلنگاں — صفن صفا ہو صفاں گیاں وچ پچھے خدائیاں لگاں
رج کھلوتے غازی سوہنے پی پی شربت مٹھی — دو ہزار اسوار بہادر روندے جنت ڈٹھے
باقی ماندہ زخمی دسے اک ہزار برابر — جنت داخل بھائی مثنےؓ نام غازی عابد
اوس لکھہ وچوں اکنہ بھیجیا خبر دیوی سرکارے — ہویا اوہ سردار کفاراں بخت ہویا ہاند ماری
نالے راوی کرن روائت آئی فوج نصارا — شیر مثنیؓ دی اوہ مدد جنگ ہویا تا بھارا
کیئیں سالاں توڑی ہڈیاں دسن اوس میدہ آئے — رہیاں پیاں لوکاں کہیا ہور منار نشانے
لٹ غنیمت حدوں باہر رجی مرد سپاہی — حصہ لے نصارا سدا ہائے ایہہ گل ہوئی آہی
شیر مثنےؓ دا کم آہا مدد لی نصاراں — جیکر ہوندا ہور بہادر کہاندا ایہا ج کفاراں
پر افسوس قریشاں اوتی اوس دا قدر نہ جاتا — حضرت عمرؓ دوسنگ کوئی سارا بھید پچھاتا
حاکم اعظم اوسنوں رکھیا خاص عجم دی ہرتی — پچھاویں دوتن گئے بہادر سخت مصیبت دستی
کار آزمودہ وچ لڑایاں مرد تحمل والا — حضرت خالدؓ دوہ نہ اوستو وچ کتاب مقالہ
ایہہ فتح پڑاؤ رک والی پای دلیس ایہ اپنے — فیر نہ کیتی اوس لڑائی دساں کیسے میدانے
کجھہ دیہاڑے رہیا زندہ شیر بہادر لگا — زخم کاری جنگ جبیر دن آیا اوسنوں لگا
سنہ مبارک چوندا آں ہجری فتح ماہ رمضانی — ڈنکا پڑہ وجے اسلامی ایہہ اخبار ایرانی
نالے ابن جریر شکایت لکھہ بھیجی سرکارے — تا فیر سعدؓ مقرر ہویا کرساں ذکر دوبارے
سفر پیا ہن شام ولائت رومی مار اوڈا دا — کر کے فتح دلیس لوناں نوں فارس جہت مدلا دا

در ذکر جنگ دمشق و معرکہ قتل شمس امیر خالد ابن ولیدؓ ہمراہ شد امیر اعظم حضرت ابو عبیدہؓ

بس عمس توں اوہ شتابی اسجے پند بتیرا — شہر دمشق پہ جا ملا میٹ بہ جوکوں ڈیرا

اسدے خاص امیر عمرؓ دا اہلون کم ایہہ آہا
تاں فیر ابو عبیدہؓ تائیں سپہ سالار ٹھہرایا
یزید پت ابو سفیانؓ نے معاویہ جیہا بھائی
خالدؓ شیر بہادر بنگا ایہہ بھی اوسدے زیر دن
ایہہ نوشتہ نامے اندر جنگ یرموک لیایا
بعد جنگاں دن ظاہر کیتا مطلب قاصد والا
کہین نصارا خالدؓ دی ایہہ حق تلخ کیوں ہوئی
واہ واہ عمرؓ معظم ترپایا دور اندیشہ کرکے
دیکھ داناؤ! عمرؓ دی ہور انصاف پسنداں
خدا ترسی حق خلافت ہم دردی اوس کیتی
ایہہ بھی ظاہر کہل سنایا خالدؓ تائیں کوئی
آپی مثل اوہ نہ جانے ہو، کسے تائیں
زور انصافوں فرقہ کردا با انصاف زیادہ
بہت مقدمے ثابت اوستے لکھے نیوہ
روز یوین سرکردا شادی جنگ یمامہ نالے
ہر لڑائیوں ترکت ثابت شیعہ کہین فسادی
ٹھیک درست عدل عمرؓ دا چلیا راہ انصافوں
مکر دور اندیشہ کرکے کم لیا تدبیروں
قوت بازو اوس نہ ثانی نامی وچہ شجاعت
بہادریں ابو عبیدہ صاحب مرد بہادر ناہا
اوس دا ہم انصاف پسنداں بامروت نالی

سپہ سالار کراں کسے تائیں جانب شام سپاہا
رہندے سارے تابع اوسدی کم کرناں فرمایا
شرجیلؓ اور سلمیٰ عمروؓ العاص سپاہی
جو کجھ کسی سوئی کرناں اکھ نہ رکھنی وچ دن
قاصد رہیا تدوں چھپیتا موقعہ اوس نہ پایا
ابو عبیدہؓ سرت سنبھالیں خالد کرسی ٹالا
درحقیقت شان عمرؓ دا رفض نہ جانی کوئی
انتظام کیتا اوس پورا پاک فتنہ یقین ڈر کے
دنیاں داری مصلحت بینی صفت اوسدی چنگی
ایہہ مادہ رب اوسنوں دتا رافضیاں بدنیتی
شیر بہادر مرد دلاور جنگاں اندر وچ سوئی
حامی دین اوہ پاک نبیؐ دا انہ ایہہ سخن از ایہیں
ہر دیاروں فتح پائی ایہہ اوسدا پر مادہ
اوسدی عورت اوس وبائی اگے چل فقیرہ
دو منہ جندل فتح کرکے طرز نکاح نکالی
تیز نگاہوں صاحب تکیا ملک ہویا بربادی
چشم پوشی ذرا نہ رکھی کیسے مردتر افون
حضرت ابو عبیدہؓ والی خالد بے نظیروں
کم آیا فیر فکر نہ رہیا ہوئی رفع شکایت
اوسے پر بہت تجربے والا کار آزمودہ آہا
اوہ بزرگ وچ قریشیاں جیہکے بھاگ نالے

جلیل القدر دو امشایخ لکھے بہت فضایل
دہ اصحاب قطعی بہشتی دسواں ایہہ حضوری
روز سقیفہ ابوبکرؓ نے صاف آہا فرمایا
خواہے لیئی کر ہو عمر نوں ابو عبیدہؓ بہادن
اسندا درجہ بہت حضوردن خالد عار نہ کائی
نال خوشی کم کردا رہیا ہمیشہ تابعداری
فیر بھی سپہ سلاری خالدؓ مصر شام دیاردن
سندا ازادی اوسدی ہوئی نہ فیر کری خطایان
جنگ یرموکون با فراغت طرف دمشق دہائی
دتی آگی خبر جاسوساں فوج یونان شکستہ
تا فیر راہ وچ ہو مقامی خبر بھیجی سرکارے
فلسطینے سارے جمع مار دو ڈھول وجا کے
جوین امر ہو دے سرکاروں اوس مطابق چلیئے
تا فیر حضرت شاہ عمرؓ نے نامہ لکھ وگایا"
سوچ کیفیت نامے والی راہ دمشق گھدا
شرجیل تے اعور سلمیؓ عمل دفان کہلوئی
وچ دمشق لائے بہندے آئی فوج کفارن
تا فیر ادھی گھٹ شماؤں مثل کانگ بھاڑی
لگیے گو ہر ڈرادے بجلی لشکا مینہ اپوٹھا
داخل فیر دمشق ہو کے بند کیتے دروازی
باہر ہو نہ دسن دتے چڑھ ہمیش دیواردن

سبہ اصحاب کباران وچوں ساں کھول دلایل
آمین امانت ایہہ فرمایا پاک پیغمبر نوری
امتحان دو ہاں بھتیں اک خلیفہ طبری سندلیایا
نبی ﷺ کہیا آمین ایہہ میرا دو دین افضل سادین
دلدے وچ ملال نہ آندی تابع عمر لہنگائی
برائے نام ابوعبیدہؓ بات اہیا عتباری
خالدؓ باجھوں کم نہ ترپاکی حاصل تکراروں
حاصل مطلب کھول شتابی شہر دمشق دہایاں
شہر دمشق اجے دور اڈہ دو منزل آئے
فلسطین وچ ڈیرہ جایا بند دمشق رستہ
جنگ یرموکون جہڑے نٹھے جمع دوبارہ سارے
جنگ ارادہ ساڈا کر دے لڑسن پیچھوں آکے
لڑان دمشق یا پچھائیوں کہڑی جانب ڈھلیئے
لڑو دمشق فلسطینے ہر طرح سمجھایا
دس ہزار بہادر نامی فلسطینے سدہا
باقی فوجاں لے اصحابیؓ طرف دمشق ہوئے
ماہلہ پامل پڑ کھلوتے کر ننگیاں تلواراں
ساون بدل جمع کھلوتا مار دو ہتھڑ تارے
کہا شکست گئی یونانی ہتھ حجازوں ڈٹھا
گھیرا پا اصحاب کھلوتے جنگ ہو دن نت تارے
لڑدے تیرین کدی کدائیں لگا رنگ بھاروں

قوم کفاران ایہہ ارادہ ہن سیا لہ لمعا
دیس گرم دے رہنے والے ہرن ہنسد ناسما

انے پر قایم رہے صحابی فضل ودا رحمانی
موسم ٹھنڈا سمی دی اغفید دے دیس سلابرفانی

جانب مشرق حضرت خالد شیر بہادر لگا
مغرب گھاٹی ابو عبیدہ صاحب سند نالگا

ایسے طرح ہر دروازے فوج ڈہلی سلطانی
باہر نکل کوئی نہ جادی ہوئے تنگ یونانی

جسدم موسم گرمی پہر یا مونہ ادہناں قربانی
بے امید مرادوں ہوئی خوف دماغ سمانی

تدون حضرت سیف اللہ ڈٹھا تیز لگا ہون
انے پر موقعہ ہتھ نہ آیا فضل ہویا دیگا ہون

ابو عبیدہ تائیں دتی خبر دانشمنداں
حملے دی تجویز اساڈی چڑھ سیے پا کمنداں

خندقوں لتھے کجھ بہادر لگے نال دیواراں
سٹ کمنداں چڑھے سفیلوں ہتھ گیاں تلواراں

قفل کہول دکانے دہرتی تختے لاہ شتابی
داخل ہوئے ہر بازاروں شندرچن گلابی

دیر راہ کھوہن دی آہی فوج ڈہلی اسلامی
کھنب ادھے سبہ رومی شامی اوہ دلیر تمامی

خالد تیغ میان نہ کردا جیکر اوہ یونانی
امان نہ دیندا ابو عبیدہ قتل ہوندے نصرانی

سنہ مبارک چوداں ہجری شہر فتح ایہہ ہویا
صلح ادہناں نال ٹھہرائی جو ہویا سو ہویا

ادہا مال لیناں ہر گھر تھیں اوہ اسلام حوالے
شرط اک دینار سونہری رہے زراعت والے

دسواں حصہ ادہناں کولوں لیناں ہر ہر سالے
یزید پت ابو سفیانے تھانہ اسچا ڈالے

پنج ہزار بہادر جنگی نگاہبان کفاردن
جزیہ لیناں ہر اک پاسوں نہ رکھاں شماردن

خمس ہور کیفیت لکھی شہر دمشق پاروں
شاہ عمر پڑہ راضی ہویا فتح نامہ شام دیاروں

ذکر فتح فحل و بیسان طبریہ غالب آنان فوج اسلامی کا یونان پر

شہر دمشقوں پا فراغت کر لگے امیران
کوچ نقارا جانب اردن چلی کٹھ فقیران

دو دلیرے ہوجہو کولوں فحل دمشق دچالے
جمعی محکم گھٹ اسلامی ابو عبیدہ نالے

راہ وچ بیٹھ کرن تدبیراں کیونکر جنگ اٹھائے
شرحبیل ہور اعور سلمی اوسدی جانب جائے

اک ہزارا سوار ہجاد ر عمرو العاص تے جاوے
آسن ہہل چایان واگان پرے بدمی اسوارا
بنہ کہٹان شنبہ پڑ وچ لتھے ابر جوین ہمانی
کیا وجہ کیوں گبر نہ آئے ایہہ دلیل کفاران
غافل ہوسی فوج اسلامی تیغ رکہان سرچوری
سبہ یونانی آکہن لگے جنگی مے گل ہیا
جوڑ جماعتان اوٹھے کافر لوک آہی سبہ سوتی
شرجبیل تے اعور سلمی پیش اماده اگے
بن تروڑ ٹھوکر لگی مستعد ہاٹا او دین ''
ماردمارد سے وچ ہاتھان ہتھ برابر اوٹھے
ہر دم پانی چڑہدا جاوے کہڑا ہیش کہلودی

باقی مانده ذلی تمامی خالد تیر اوٹھاوے
رات برانی کیتا دہا وہ طرف یونان کفاران
رات دہمی دن روشن ہویا آئے نہ نصرانی
راتی چہاپہ چوری ماران ایہہ نیت بدکاران
کیا حقیقت مے نہاندی کانگ دیسی چرنا بروری
کہول ہوہا اوہ باہر آئے جملہ کرن اجہیا
رات ہنہیری راه اوجاڑ دن ڈگی پڑ لوتی
تحل کہلوتے چڑہدا پانی جہل برابر رگے
جہوٹے غضبوں ہڑ پہاڑی ملکہ ونہ دودیر
سوہنے سندر شیر رنگیلے دنہ چہپاتی
رستم سام نہ تاب لیاون ال اگان کی ہووے

چہوڑ میدان کہلوتے ذلی راه نہ سندا لبہے
ایسا بہجا کیتا شیران تیغاندی ہونہ لگے
گردے فحل جیدم گہیر اجا کے شیران پایا
کہولین بوہین داخل ہوئے رہیا فکر نہ کوئی
لکھہ کیفیت اسے خمس ایس دیاردن سارا
الاصبح کر کوچ نقارا ہٹ دمشق جاندے
امیر جلدی فوج عراقوں خالد ساتھہ لیایا
ایس فوجدا ذکر کریسیان جاجنگ رستم دالی

گے سلامت فیر نہ کوہٹن ہوائے راہ وجہ لبہے
پا میداؤں شیر فرخت چڑہ برابر رگے
کرن روایت کسے یونانی نہ فیر مونہ دیکہایا
وانگ دمشق شہر فحل دی صلح برابر ہوئی
تورن خدمت شاه عمر دی ساتھہ رسالہ بھارا
فیر حمص ارادہ کیتا سبہ راوی فرماندے
یوین امرا امیر عمر دا فارس ذل ہٹایا
ہن ارادہ حمص امیرا ہیش نشان نکالے

در ذکر جنگ دوم بار دمشق و فتح یافتن امیر خالد لعبد ذکر جنگ حمص

فجری اودھہ دمشقوں چلی فوج ساری سلامی
اتے ذوالکلاع حمیری جانب قطب لبھا
اوہ بھی راہ وچ آگے رلیا لیکے فوج حمیرا
فیر یونانی کر منصوبہ جنگ مچاون لگے
دو حصے ہو کٹک کفاران سر اسلام تروٹا
ابو عبیدہ مٹھل ملو تاں لضعف فوج کفاران
اسے پڑ تلوار نہ چلی بھاج کفار اودھائی
ایسا کیتا پھا شیران اوہ یونانی پاٹے
فتح پڑھی اسلامی نیک بلند ستارا
ابو عبیدہ جبہ پہاڑ دیچ نشان لگاندا
فیر بند کیتے دروازے خوف غنیموں بھجدا
دانگ دمشق حمص شہریان ایہہ منصوبہ کیتا
سانوں کجھ ضرورت ناہیں لڑیئے جا کی واندے
ایہہ اہل سلامان قدم سر دیوچ جمایا
گدسے کداہین رومی کوتے اگے جنگ مچاندی
اہل سلام نہ ہرگز ڈولے بچادین اونہان تھکایا
تا بھی دل کفار نہ بدھا نہ اوہ نکلے واندے
باہر ہر گئے دافر آصی اہل اسلامان تا ئین
اودہ ہا جب کے تنگ یونانی صلح فے دے آئے
جیکر دیو اماں اساہن صلح کرنی چاہاں
حضرت خالدؓ کہیا اگوں صلح اسی نہ کر سیئے

اگے پچھے سب قبائل دیکھن رومی شامی
کسے حملے دسے دکن کارن طرف کفران ہتھا
چلے جیدم جانب حمص غازی بگھت بہیرا
دمشقندے چھوڈا ون کارن چڑھ شتابی وگے
حصہ اک تہیوڈر دالا سبھی طرفوں چھوٹا
خالدؓ شیر تہیوڈرا دتے لے لشکر اسوارا
اوہ تہیوڈر ہتھ نہ آیا اندر اوس لڑائی
فیر نہ ہوئی آن اکٹھے سارے ہوئے وانڈے
حمص فیر لگائے ڈیرے روک لیا پر سارا
ہرقل دیکھ فوج اسلامی رات ادھی نس جاندا
ہمت عرب جن سر چوری دل کلیجہ بھجدا
پوہ سی سردی کٹک حجازان ہسی اودھہ چوپیتا
پوہ سی برف جدون اسمانی مرسن آپ ہی جاندے
صبر کیتا طول زمانہ باہر بیٹھ لنگھایا
تا نہ جنگ لیاون جیدم ہٹ شتابی جاندی
گیا سیالہ آئی گرمی جیتر مونہہ دکھایا
خرچوں تنگ یونانی ہوئے فاقہ سخت لنگھاندے
دانان باہی گھا زراعت وچین لوک اودھا ہین
چڑھ دیوار دن رومی کوئی اوچی سد آلائے
صبے لشاد اکوین اپادہ کہو لو بات اگاہاں
تا آرام آوسے دل ساں تیغ لتسان سر دہر پئے

ایپر حضرت ابو عبیدہؓ صلح من کھلو یا
اوڑک لکھہ نوشتہ دتی سر مہری خط بنگا
کر کے دستہ فوج حوالے حاکم دیس ٹھرایا
ہرقل دے سر دل ساڈا شہر انطاکیہ ادتی
جو نکر امر ہووے سرکار دن نقشہ لکھہ دکھایا
بسم اللہ انطاکیہ جانان منگ عاجنا بون
جہڑا شہر آوے اس آہون اوہ بھی فتح کرنان
ایپر مینون بھت اندیشہ دوتن شہران باردن
اللہ فتح اوسنون دیوے پہیرے جوڑ سوگہ
لبس سلام علیکم میرا الشئی رب حوالے
وچ سلامی قاصد ہویا لے نامہ دہرا کہین
پڑہیا اول آخر نامہ سچے ننگ پیروتے
بدھی شیران کمر سفر دی چایان شتر مہاران

خالدؓ راضی ہرگز ناہا کم مولی ہو یا " "
بھائے دار عبادؓ انصاری بیٹھہ سمہالے اگا
خمس روانہ جانب یثرب لکھیا حال پوچایا
خبران معتبر زور دسادن جمع عقل دگہلتے
پڑھکے کاغذ شاہ عمرؓ لنے نامہ فیرو گایا " "
اللہ فتح تسانون دیسی نصرت رب وہابون
کھنڈ او اڑنہ راہ وچ بیٹھے جو ہووے سو جرنان
قنسرین لتے قبا دیہہ جنگ خالدؓ پہ کاردن
کافر رومی نظری آون جوشاموں اوسجا گہہ
ہو سلامی قاصد ترپیا چڑہ مہار ادھالے
مہر سمیر لگی آمی ہتھ نہ آوے لکھین
لگی جدم چوٹ دمامی غازی او ٹھہ کھلوتے
قنسرین ارادہ خالدؓ لے دستہ سواران

در ذکر جنگ قنسرین و فتح یافتن امیر خالدؓ بر کفار و حاضر شدیہ قبا و دیہہ حلب را

حضرت خالدؓ شیر خداؓ ارمد شابہ نوردن
وچ میدان لگایا جھنڈا آس خدا دی کرکے
قنسرین والیان ڈٹھا فوج لشتی اسلامی
کمنب گیا میناس یونانی کرن لگا تدبیران
گل تسا ڈی ساڈی اکا جے اج نکلو وانیسے

حب وے دستہ فوج او کھائی ڈٹھا قلعہ
جے شکار لگے ہتھ شیران جیہن جہالی دہرکے
ساگی خالدؓ شیر خداؓ امرو بھادر نامے
حافر ہیہہ او سنخدو گایا کاغذ وچ تحریران "
عزنی مل میدان کھلوتے الہیں سرخ دکھایا

سجے اج آوسے چہیڑ لتاڑی زرلگے رازیائی
گرم میدان ہوسی جسدم پلے آوسے کنگ اساڈا
جسدم دتی اونہاں لشکر رات دہمن تے آئی
جسدم لگی سٹ نقاری کسے لک سپاہیاں
پرے بنہ برابر اوٹھے جانب پڑوہی ہوئے
دو دین فوجاں مل کہلویاں وانگ پہاڑ سکیشر
جسدم چوٹ لگی گہڑیالوں اچہ کہلے تلواراں
وچ میدانے رومی کوتا لافاں مارن لگا
پیاو لنکارے دیندہ للکاریانی اکثر تہوڑا
حضرت خالد رضاوسنوں کہندا لافاں چہوڑ غریبہ
فولادا اندرسے ہین جیہن والا آ تو نلی تعلیماں
میری تیغوں خبر نہ کائی سار ناگ سمیٹے
اتناں سخن اکہہ نہ پائوں شیر حجازی چہوٹا
خنجر واہیا ہو جسے کیتا لاش پئی وچ خاکاں
نس ترٹے پر تہیں ویکہے مورہی کند سپاہیاں
وانگ گلاب دسے پیر سارا لال گئی ہو دہرتی
مردے دسن پڑدے اندر سرخ وانگ اناراں
حانی ستے رہیا نہ کوئی پیر تخبال تروٹا
قاصد بہیجن جانب خالد رض بخش خطا اساڈی
خالد رض گل منظور نہ کیتی صاف اگوں فرمایا
اوڑک گہیرایا کہلوتے غازی کوٹ دو والے

اگوں صاف انہاں ایہہ لکھیا پہر آپ ادہٹا میئے
ایہہ اول وچ میدانے ویکہاں ہتھ تساڈا
زنگی چہوڑ ہتھیار کہلوتا خاور اکہہ ویکہا ئی
کہول بوہا اوہ باہر آئے صفاں برابر آہیاں
دوجی طرفوں شیر خدا دے مل میدان کہلوئے
سوہنے چہرے ناگ نوانی دسن گئے اج کیشر
آہینا سن میدان کہلوتا جو نکہ تا لوہاراں
کتھے سے اوہ خالد رض نامی شیر بہادر بگا
اچا نوں چہہ حضرت خالد رض آن کہلوتا سوڑا
جامہ پہن زنانہ آیوں دوزخ تدہ نصیبہ
کتھے اج زور اچہ رستم قادہ سام نریماں
جنہاں سنے تیر اماناں ویکہیں دہرتی لیٹے
بازاں دا ہتھ اکٹ جہلیا سٹیا کر اوہٹا
ہویا جسدم سرتوں نہاندا اوہٹا اہل نفاقاں
ناگ ستے مارن سپ پہلے شیراں تیغاں واہیاں
بن تروٹا رنگستانی کا ناگ مٹی پڑ پہنی
کجہ پہٹے کجہ نہٹے آہے حالمند بدکاراں
ملک الموت سہنے دتے آیا گیر اوہٹا
وانگ دمشق صلح ٹہراون رعیتاں نشتابی
اول لشاں نہ صلح ٹہرائی سخت جنگ مچایا
دسد یہاڑ رہیا لاکہہ نہ کوئی مونہ دیکہالے

بندا آہا دروازہ کوٹوں محکم برج دیواران
رخت پوراناں سٹ وچالی رستہ صاف بنایا
خندق ٹپ بہادر لنگے کوٹ ویران کرایا
وافر لٹ غنیمت آئی خمس روانہ کیتا
وچ میدان لگا کے جھنڈے اصفان جو ٹر کھلوتے
صلح ٹہرا کے گے گھرانوں جھنڈا حلب رکھیا
یوقنا حاکم اوس ولایت خود اسلام لیایا
فیر قنا دیہہ فتح کیتا خالدؓ فوجاں لگیاں
فیر اطلاع بھیجی سرزرے کا دو شہر جو باقی
تا فیر شاہ امیر عمرؓ نے لکھیا نامہ نوری
عمر العاصؓ لئے عکرمہ ولدہ اجنادینے
خالدا تے ابو عبیدہ ہرقل دے ہون
ابو عبیدہؓ راضی ہویا الیس نامی یاروں
شرجیلؓ نہ دسیا ساہوں کہڑی جانب ہتھا

خندق دی تدبیر ٹھرائی رل اصحاب کباران
ستدم پیا ہول کفاراں چڑھ پانی سر آیا
رووں لگے رومی کوٹے ہر دا مراد ڈایا
حافریے تے واگ دہائی رکھ اسباب جو پیتا
حافریہ دے رہنے والے آن سلامی ہوئے
کجھ دیہاڑے رہی لڑائی داس دا ہتھ چکھیا
کرساں انشاء ذکر اگیرے ہرجا غلبہ پایا
ہرقل دا ہن ذکر اوٹھاواں جم گھٹاں ٹر رسیاں
کون امیر اوہناں تے جاوے بات آہیا اتفاقی
معاویہؓ شہر قیساریہ اوتے جاوے مرد حضوری
رب مراد پوچاوے میری مرسن لوک کمینے
انطاکیہ قلعہ سخت شاموں فوجاں تھم کھلوتن
معاویہؓ گیا قیساریہ اوتے لئی فوجاں سرکاروں
خالدؓ اتے ابو عبیدہؓ ہرقل دے سر لتھا

دربیان ذکر انطاکیہ وفتح یافتن حضرت ابو عبیدہؓ و امیر خالدؓ بر ہرقل رومی را

اللہ فتح دتی ہر شہروں مدہ باقی اک ہیا
شاخاں وڈہ وگایاں دہرتی اڑیا مدہ کوتہ
بسم اللہ گھٹ چڑھی حجازوں بدلی کالی اوٹھی
واہ واہ اہ جیت بسا کے ہنان مینہ کرامت لتھا

ابو عبیدہؓ سے لے کوہاڑا سر ہرقل بیٹھیا
تیز کوہاڑا خالدؓ والا پوساں لشکر ٹھہ
پانی شام گیا بھر سارا اودہ بدلی رخ دھمی
ہرقل رومی طرف ہدایت دہریا فرنہ ستہا

اوڑک تنگ پیا دل میرا خالد شیر بلاوان
ابو عبیدہ نرم طبیعت ہتھ کوئی ہین ہاوان

حضرت خالد تو آگے لبھدا جھنڈا پکڑ لبھابون
لگی جسدم چوٹ نقارے رکھیا پیر رکابون

آسن ہمل شیر کھلوتے تانے نیزے لمے
میرہ میمنہ لیتے قالب ساقہ مرد جمے

تیر انداز کھلارے مہرے ساقہ شتر سواران
دو بازو کر عرب سواران فوج ہاجر انصاران

دوجی طرفون ہرقل رومی خاکی کنندہ سواری
جسدم کہاسی ہوکر کانگون رمحی جاسی بیڑا ری

ہر دو فوجان مل کھلویاں مونہ برابر جوڑے
آہمون ساہمنے جھولن جھنڈے رخ بیادہ موڑے

جسدم کیتا واعظ عیسایاں پکڑ انجیل جالے
دشمن دے گل پٹکے مرنان مسیح بلایہ ٹالے

دوجی طرفون ابو عبیدہ سندر خالد نالے
واعظ مبارک کرن قرآنون مومن کرما نوالی

جنت زیر ملے تلواران رب سچے فرمایا
ایہ حدیث تبارک آئی بجرہ حوروں پایا

الجنة تحت ظلال السیوف

سنکر واعظ ہر اک طرفون دیگ اُو بال اُدھایا
تیغاں دہر و بہادر لبھے ساون رنگ دکھایا

جسدم واہ ٹہ کیتی تلواران کھڑکن لگی کہنے
رومی چھوڑ میدان کھلوتی شامی کوتے بہنے

کیتنے توڑی کرے تماشہ وچ میدان قلندر
عربا ندا ایہہ ہڑ بھاڑی لنڈا کابل اندر

ہرقل رومی راہ پدماتون وقت گیا رسی ہوڑا
بدل ساون جم کھلوتا کیتا بارش موڑا

رعد بہادر گجن والا مہینہ شما نون لبھا
نوری کانگ گی چڑہ بنی ہرقل دہرے نہ ہتھا

ریگستانی بن ترو ٹا ہو کر پوری لگی
رہیا نام نشان نہ رمون کانگ برابر دگی

ہرقل نمطارانی چوری بیڑی لگی سب بنے
حضرت خالد پچھا کیتا شام قیام نہ منے

ہو وداع کر گیا شامون سخن اخیر آلایا
مبل قیامت تیرا امیر اجسدم رب دکھایا

خیر باد ادہ کہندا گیا قسطنطینہ توڑی
اوسنے وس بیتر الا یا رزق جہار نہ موڑی

سب امید نصارا ہو گئے پر الٹا کیہ والے
دکیں دگادن صلح خاطر جزیہ سل لبالے

ابو عبیدہؓ کر کے صلح ہٹا نئے دار ہبایا
سن مبارک پندران ہجری ۱۵ ظاہر قلت ہا
فیر بھی اوسنے زور لگایا راوی کرن روایت
رب مراد نہ کیتی پوری ہویا ترلے کردا
ایہہ ہمایل دل اسلاموں کہیں سارے نکاروں
گل میر وزیر حرامی ظاہر مخالف اوسدے
جیکر جسے شوق زیادہ اوہ دیکھے اخباروں
ہن قیساریہ دہاوا میر اتھہ دیکھان سفیانی

آپ گیا ہٹ حمص جانب صدر مقام بنایا
قطعہ بہشتی اوسنے چہڈیا شام نشت گاہا
ایہہ پر شام چہوڑاون کارن کیتا فکر نہایت
مومن ہویا یا ہویا کافروں شہادت بہرا
وڈا انہ اسلام لیایا سخت خوف کفاروں
واقدی صاحب لکہہ دیکہائے سبہ مقالے تندے
شاہ رسولاں لکہیا نامہ عمل کیتا نکاروں
معاویہؓ ڈہنگ کہڑ بیٹھے لڑدا کرسن کوین یونانی

در ذکر جنگ قیساریہ وفتح یافتن امیر معاویہؓ بر کفار یونان را

فجری ویلے لیکے نوجوان معاویہؓ چڑہ سدہایا
قیساریہ اوستے لائی جہنڈے گول میدان کشادا
رات گذاری وچ دلیلان دیس گیا کنب سارا
کئی کہر سیاپے ہوسن بھیت قتے سبہ جانے
مشفق مائی ویئن آلاسی ہودلوں غم ناکان
خوشیاں کر کر کاج رچایا نوح نہ کہر لیاندی
چہوٹے پتا نہ بدہا گانا نہ اوہ چڑہیا کہارے
بھیناں کہسن ویر پیارا نہ اج کر دی گلان
ماسیاں پہوپہیان باماں اولاں کرسن کہٹ سیاپے
دہیاں اکہیں نیر ہلیش موتی ہار پروتے
لی لی راز نہانی والی . پیٹے دین آوازے

پنجاہ ۵ ہزار بہادر جنگی پشت پناہ لکایا
ہر دو طرفوں فوج طلادہ گردے پہرن امادہ
شاید فجری کی کجہہ ہوسی سرتے موت نقارا
نوجوان بہیناں ویئن کرسین ردسن بال ایانے
ہے ہے میرا پت لنکارو لیدا اندر خاکان
ہے ہے نکہڑا چن مثالی ڈہٹی شکل نجاندی
ہے ہے ویر دو سلونے سینے اولے بہاگ ہمارے
نال پیاران مین کہیڈایا لاش لگی وچ جہلان
گو بہیتے زخم دو سلو جاون داغ دلاں پر جائے
ہے ہے میرا باپ پیارا آن پہنسایا دم
ہے ہے میرا مشفق جانی اندر خاک سماوی

تا فیر کہیا ال صحابان راتی رکھہ سہارا
اپنے آرام دی خاطر سوتا شاہ شمس ملتانی
رکھہ دلیری مرسن ویری سارے تیرے اگے
طول مقالان ہر دو طرفون مرغ دیون بانگان
پا زرہ سر خود فولادی کسے لک دلیران
ہر دو طرفون چڑھیان فوجان مثل گھٹ شمالی
مل میدان کھلوتی سوہنے موت اوڈیکوان
دو فوجان سہن ہو کھلوتا اودہ قنقار حرامی
شاباس شاباس ہوا اکھٹے رومیان واگان چایان
سانگان توں یونانی لتھے مل گھٹان دو گیان
اعربان ویکھہ دفان خدائی ترکش پیش پلٹے
کثرت تیران دن پوشیدہ گھٹ چڑھی سمانی
ٹھلیا شیران ہٹر یونانی خاصہ پڑے دا اندر
اوڑک چھڈ میدان کھلوتے پورا لکھہ کوہا کے
شایدہ گیا دلیس کھڑے نون یادہ ہو یادانی
فتح معاویہ دی پڑھوئی نور دن چہرا بگا
وچ قیساریہ لادی جھنڈا معاویہ اوتھہ سویہ
جو کجھہ لٹ غنیمون آئی ونڈی اندر فوجان
تا فیر عرضی الیس فتح دی نال خمس روانان
نیک خلیفہ راضی ہویا الیس فتح دی بارون
معاویہ دار کھہ سجا ڈیرہ اجنا دسینے جائین

فجری کرسان ہتھ لڑائون ہن زنگی ہتھیارا
اپنے جبدم اوتھہ کھلوسی مرد ودا میدانی
جبدم نیزہ لیا سو ہتھری چڑھ گھوڑے شتہ بگے
صبح مبارک دہمن لگی سرادہٹائی نانگان
ہو مضبوط تیار کھلوتے پاگا تری شمشیران
الیسا بانان لشکر پایا دہرت دسی سبہ کالی
طرح طرح دے ستر آ جے جونکر سورج لاٹان
بوسہ دتھہ چلیپہ اوتے بولیا کوتا شامی
اکدوئے نون کرن نصیحت تکرار ہنان بھایان
نکل گے ارلاٹ نمردان ہو نہ تیغان جدپیان
ڈٹھہ کوڈا جہب کس کمانان تیر برابر سٹے
ہر اک تیر دون دہ دہ رومی ختم کرن زندگانی
فیر دہر لیان شمشیران موجا نوانگ سمندر
ونیہ ہزار گیا نس باقی یا قنقار رلا کے
سارے راوی کرن تحریران آلیس اندر پاٹے
وجن خوشیانے دشنہ یانی صاف گیا ہو اگا
خوب تسلط اوس بیٹھا یا لشکر ہیچ چوفیر
سے الغاسم کرام بہادر بیٹے اندر موجان
پہونچ مدینے کرن زیارت سرور دو جہانان
قیساریہ نے حاکم رکھیا سندا ہیا تکرار دون
عمر العاص اودیکے تینون شربت عکرمہ تا ئیں

در ذکر جنگ اجنادین و شہادت عکرمہ و فتح یافتن عمر العاص بر ارطغون

پنجاہ ہزار انصارا کٹھا اجنادین وچ آئے
دوتن شہرین صوبہ سوئی فلسطین لیایا
ارطنون یا ارطغول نام اوسدا جو کہندے
عمر العاص چایا بیڑا لے کر ساتھ دلیران
شرجیل کاتب سرور عکرمہ شیر اکٹھے
رات گئی لہنگ وچ اندیشے میری سخت اچھی
شاہ خاور دے دس جھنڈے لگی چوٹ دمامے
ارطغون میدانے لتھا لے کے سنگ شیران
ہر دو طرفون جھولن جھنڈے صفان جوڑ برابر
دو پڑاں پڑ مونہ ملایا پے گھمسان گھاٹان
موئے بھاس غریب نمانے موت شکنجے چاڑی
سم الفارون کھیہ اڈایا لایوم زور بہترا
لاداہان وین مٹک کھلوتا تارو ہویا بھاٹان
پے گئے گھمکار ہتھیاران تڑ ہویان تلواران
پیش قبض دی قبض جو آہی بر تو تیغ بہاری
سانگان نیزے ہتھ ہتھ کنبن شیر جبار ڈوہگی
جسدم گرزاں سر اوٹھایا نٹھے یار دمانی
ارطغون دا ایتانہ لگا اندر اوس لڑائی
مصر ساد لیا وچ کوتی الیسے بازی ہاری

ارطغون امیر سپاہیان لشکر بہت والے
بیت المقدس کعبہ نبیاں اہلیہ دیس بنایا
فلسطین شہری اندر سب قبائل رہندے
اعور سلمی مدد اوسدی پشت بہادر شیران
اجنادینے پڑ جمایا گبر نہ ویکھہ ترٹھے
نہ وداع کر گیا زنگی شمسون تکنے دیکھی
شامیانداپڑ زور ازماوان اندر الیس ہنگامے
دوجی طرفون یارہ بیغمبر چھوٹے کہت ہیران
میسرہ میمنہ اتے قالب ساقہ گئے اکابر
ہے ہے پین لگے دا نے تیزی کڈھی لاٹان
کشتے دامین پشتہ کیتا اجنادین دیہاڑی
کاہی ادھی فیروزہ موں پیا جگ ہند ہیرا
اک تردی چڑیا کانگاں مل گیان دو ہا ٹھان
خنجر دہاران موڑ کھلوتے پیان گج کٹاران
سم لغار یا سرخ کاہی حاجت نہ بچکاری
جمدہر گردان دار سہالی روحی گئے اپوچھے
چار بلد دا جو نہ سو ہا گرہے نہ کہیت نشانی
سمندر الیسا ہاٹھین چڑیا کھنہ اوس بلائی
عمر العاص دے ہتھون مرسی کافر دوجی واری

عکرمہؓ شیر شہادت پائی اجنادین وچالے — طبری سند پڑھ پڑھو کوں واقدی ایں مثالے
رب فتح پھڑ دتی اسلاموں دشمن رہیا نہ کوئی — برکت اللہ حرمت سرورؐ شام صفا سبھ ہوئی
عرضی لکھہ بھیجی سرکارے خمس لال دوپٹے — اسان نہ دفن رومی کیتے روڑے اندر گھٹے
اسجا امیری ہوئی لشکر جانب اقصیٰ جاداں — کران زیارت سبھ رسولاں جا گناہ بخشاواں
اتے زیارت شاہ عمرؓ دی مینوں اوسجا ہیوے — مسجد اقصے ہوں لکھے سارے روشن ہوے
بیدالمقدس دے دروازے رومی کھولن آپے — مخالف حضرت شاہ عمرؓ دی کرسن روز سیاپے
عمر الدنیاں چل گیرسے منزل شاموں باقی — اقصے اندر یار او ڈیکن سبھ راوی اتفاقی
ارطبون نٹھا جس ویلے راہ مصر اوس لیا — عمرو العاصؓ لیکے لشکر پچھے اوسدے پیا
بیدالمقدس فتح کرکے اسدا ذکر او تھاواں — انشاء اللہ مصر ولائت اوسدا اسر اوڈاواں

در ذکر فتح بیدالمقدس بدستی امیرالمومنینؓ حضرت عمرؓ معظم فاروق اعظم را

نہ اڑیا اوہ شام ولائت ایسا سخت کہا — بیدالمقدس جھنڈے لگے نہ رومی کوئی ڈہا
بلکہ بند کیتے دروازے ہر شے اندر وافر — خرچ سمیاں ہر اک قسموں آون روز مسافر
قسطنطنیہ والے اوسجا الدحجاز لیاون — اُتے مصر ولائت والے غلہ خرچ پوچاون
بے اندیشہ کافر سارے آہی ایسی یاردن — تنگ ہوسن تا اوہ سدا سن یار نبیؐ ابرار دن
چار مہینے پڑدے اندر فوج جمی اسلامی — نہ کوئی جنگ دی خاطر آیا اوس رومی شامی
الکہیاڑے چڑہ دیواروں کسے نصار بلایا — ایہہ شہر نہ فتح ہوسی کیوں گھیرا آ رپایا
شہر فتح اوہ ایہہ کریسی لکھیا کتب خانے — ترے حرف اوس اسم مبارک عمرؓ کہن لیگانے
اوسدے باجہا ایہہ فتح نہ ہوسی ترلہ کر نہ کوئی — عمرؓ کہیا اوہ شاہ اسادا ہور بات نہ ہوئی
نال تسلہ بیٹھا لشکر چھیڑ نہ کیتی کسے — عرضی لکھہ توری سرکاری بدی جو نگر قصے
لے ہلکارا ترپا عرضی ہویا فوج اسلامی — پاڑ اخافہ دلبر چن لگا شاہ فاروق اعظامی

پہنچی کیفیت بڑھیا کا غدر رائی دی عثمانے | بھنیں تساں نوں جاناں لازم اندر دیس بیگانے
آپے شہر فتح ہو جاسی پڑھتیاں عذر بیان | تساں غم نہ کرناں کوئی جم فوجاں سبھ ایان
جیندر کہیا اینڈ مصیبت لشکر کیوں اوٹھاوے | جیکر شاہ عمرؓ دی خاطر شہر فتح ہو جاوے
دسو سوچ کی قباحت بھاویں لشکر بھارا | ابو عبیدہؓ اتے خالدؓ رعیت لوک نصارا
اوڑک صاحب ایس مقالوں بدھا لک سفر دا | تیل ضرورت ہور تجویزاں سبھتوں گرد ا
درد اکابر لے ہتھ عامہ شتر سرخ لدایا | رخصت ہو اصحاباں کولوں صاحب اس آیا
نال ہزار گئے بذر قے عرباں شتر سنگارے | چھوڑ مدینا کیچ ہاراں جابیہ طرف سدھارے
سفر اول آہا شاہ عمرؓ دا قدم باہر کہیا | شام ولائیت قطعہ بہشتی میوہ رون چاکہیا
روم ولائیت دہماں پیاں عرب خلیفہ آیا | جابیہ اندر عمرؓ صاحب نے ڈیرہ وچ جمایا
ابو عبیدہؓ اتے خالدؓ یزیدؓ ابو سفیانے | بے دل شیراں ہوئے سلامی دلبر یار یگانے
اودھا سوہے جانب اقصٰے جا پایاں شتر مہاراں | بیت المقدس جا کر لتھا لشکر جمع ہزاراں
شیر جبل ستے اعور سلمیؓ آن سلامی ہوئے | رنگ برنگی لشکر جنگی پرے جوڑ کھلوئے
گنب گی اوہ جوہ تمامی لشکر دے ہنکاروں | رومی شامی پوچھن لگے شور کھیا ات باروں
عرباں کہیا شاہ شہنشاہ نائب سرور آیا | جبکہ اوسدے ہور نہ کوئی عالی رتبہ پایا
اوہناں خبر دتی سرکارے شاہ عمرؓ دی باروں | لتھا آن خلیفہ ثانی چمک اکا تلواروں
ایس مقالوں حاکم اقصٰے موہنہ دسے فرماناں | صحیح وقت آیا ہن سانگی ساڈا انہیں نکاناں
تسی کیوں بیٹھے ہو غافل کھولہو دروازے | ورنہ شہر شکستہ ہوسی اوسدے نال آوازے
جم جم سرحیتاں تے آوسے اقصٰے نت خلیفہ | جبکہ صحف توریت انجیلے ظاہر نیک شریفہ
اییر کھول بوہے ہن چلو تحفہ نظر اٹھا کے | امن امان سلامت رہناں اوسدے سایہ جا کے
سبھ یونانی اودھا کھلوتے سرخ بپوشاکاں | تحفے نظراں سر اوٹھا کے چلے جانب پاکاں
جا لشکر وچ داخل ہوئے رعب ڈٹھا اسلامی | مار بلیتھا سبھ نے مینے بیٹھے شتر تو نامی

فرش فرش نہ اونہاں کوئی ناک بھائی بکی
برکت والی گرم کچہری نور بہشتے ہلئے
بعضے پڑھن درود مبارک روشن چہرے نوردن
رومی ہو حیران کھلوتے شاہ نہ وچہ سنجاپے
کر کے کورنش رکھن نظراں بیٹھے اندر گھٹے
نہ کجھ ہویاں طول مقالاں دست وزیر لکھائی
جزیہ اونہاں ادتے جو دیون النکاری
نیشکر ہور ہر اک باغوں حصہ خمس کیا ہون
رخصت ہور فیر رومی کھول دتے در سبے
خواہے سیر کرن گلزاراں خواہے وچ بازاراں
جو مکان آہے متبرک کرن زیارت لایق
با فراغت ہر مکانوں اقصیٰ طرف سدھا گئے
محراب شاہ عمرؓ بنوایا ہور مرمت ہوئے
ایہہ نشانی شاہ عمرؓ دی رہی قیامت توڑی
شہر رامل یوروشیلموں کھل گئے در آپے
شام ولائت مشرق مغرب جنوب شمالوں
ابو عبیدہؓ شام ولائت ہر تے حاکم تھیاں
قنسرین شہر وچ آلے خالدؓ دار کھیا نہ
یزیدؓ پت ابی سفیانے حرب دا داحبدا
حضرت نیک خلیفہ رخصت ہو کے ہر دیاسون
انصار مہاجر راضی ہوئے پرت خلیفہ آیا

ڈٹھیاں جند جہانے سے کوہاں اونہاں تکیں
اتے حافظ پڑھن قراناں کوں اونہاں تکلے
نوری لاٹاں جاہن اوتہاماں جمعت غفور رؤف
لباس اپڑاناں اکو باناں سبھ برابر جاپے
رومی فرش نہ نظری آون داغ اوتار دتیتے
رعیت ہو سلامی رہناں او تے پہرے لوائی
خمس زمینداراں دیناں چاول کنک جواری
ایہہ دستور ہمیشہ جاری سال بسال لگا ہون
کوئی ممانعت کرے نہ کسے جیہا عربی لبھے
عربی میر کرن ہر تھادیں با جسم ہتھیاراں
اوہ ڈٹھے وچ شاہ عمرؓ نے کر کے ساتھ خلائق
عمارت مسجد سلیمانوں ہر اک سیس نوائے
ساگی نقشہ ہٹ دوبارے ہرگز فرق نہ کوئی
با فراغت ہر اک کموں واگ پچھاہاں موڑی
حد ساحل سمندر توڑی گھر ابلیس سیاپے
تسلط خوب بیٹھا اسلامی رومی گئی زوالوں
حمص شہر ٹکاناں اوسدا طبری تحسین سنائی
معاویہؓ شہر قیساریہ اندر کیتا ٹھیک ٹکاناں
شہر دمشق اوسدا اتھانہ ذکر کرن ہور کسدا
موڑ مہاراں جانب یثرب داخل ہیت رسول
دل عرب دا نہ تا وسے رنگ چتر بدلایا

دیوان ہور تنخواہ ہر دی دفتر ایسے لاون
کرسان ذکر وچ اگیرے سفر ہن ستھا لون

یعنے سفر پیا ضروری فارس دیس دوڑاوا
قادسیہ مین جنگ ٹھاوان مطلب خاص بلاوا

افضہ منزل نال فضل دے جونکر شام ہو کائی
ایوین ختم کران چڑہ فارس مشکل بات کائی

در ذکر عرضی نوشتن امیر مثنیٰ رضؓ بجانب دار الخلافہ بعد تیاری کردن سپاہ بجانب فارس سپہ سالاری سعد ابن وقاص مغزول شدن توران دخت برتخت نشستن یزدجرد در ۱۴ھ

جیدم ساقی جام پلایا ہوجے مست الون
تامین بدہا لک سفر دا منگ دعا جنا بون

یار بّ منزل فارس والی میری جہت ہو کائین
زندگی اوڑتے ہنین بہروسہ مت رہ جا اتھائین

سبے امید ہو غریبہ لگ بیڑا رخ جاوے
برکت سرور شاہ رسولان مشکل پیش نہ آوے

جبدم جنگ بیہن فتح پائی دسن شیران
مثنٰے رضؓ سنکے خبر جاسوسون لیندا ساتھ دلیران

جبجا ہن بغداد وساون میلہ سال لبالے
ہوون آگے لوکا کٹھے ہر شے ویچن والے

طرح طرح دے رنگ برنگی رخت وچ بازارن
دو ہزار بہادر جنگی لیتا سر کفاران

فوج حجازان وانگون بازان نیزے تان ترڑ ڈ
اک ہزار ایرانی کافر اوس میدانون کوٹھے

رہندے نٹھے چھوڈ اسبابان اپنی جان بچاکے
شیر مثنٰے رضؓ لٹا پہر یا شتر ہزار لدا کے

ہور ہزار آسے سنگ قیدی ردّی خود کھارنے
لونڈی وبندی آن مثنٰے قسمت کیندی یاران

خمس نظر شاہ شہنشاہ رسم نبیؐ کریمون
نالے عرضی لکھہ لوجائی جو احوال غنیمون

ساگی عرضی لکھہ دکھاوان جونکر لکھی آہے
توران دخت نون تختون سٹیا نے یزدجرد سر شاہی

عرضی نوشتن امیر مثنیٰ بخدمت امیر المومنین حضرت عمر رضؓ معظم را

اول لکھ کروڑ زباناں بندہ حمد گذارے
ربّ جبار قہار الٰہی قدرت قابل والا
اوہ چاہے تے شفقت کرکے بخشے داغ غریباں
بھانویں سو کرے تدبیراں کائی پیش نہ جاوے
ایویں ہر کفاروں قصہ حاصل کسے نہ کھٹی
ڈردے رہیئے ربدے قہروں اوہ جبار قہارا
ایس گلدا لکھ بھیت نہ لبھے جے سو کراں چلاکی
تے اساں نوں لکھ نعمت بخشی سرجن ہارے
ہر تھیں افضل وڈی نعمت بخشی قدم رسولاں
اس دا بدلہ ادا نہ ہووے رحمت کیتی جنابوں
ہر دم لکھ صلوات سلاماں سبھ رسولاں تائیں
بعد سلاموں عرض گذاراں دست بستہ ہو کے
یزدجرد نوں تخت بٹھایا سن پہاں ان ہراواں
رستم بیر جنگ اوٹھایا کافر سخت تندہاروں
لشکر پاس بہیرن تھوڑا کرساں کویں گذارا
طرف کفاراں رغبت کیتی سبہناں منیداراں
مومن بہتے رہندے آہے اندر دیس کفاراں
ہور سو کی نگہبان کاغذ ایہہ تاکید ضروری
بس سلام علیکم میرا ادب نیاز اون کرکے
لکھیا فیر جواب شتابی خطرہ رکھ نہ کوئی
جتنے توڑی فوج اسلامی آوے نہ اوس بھاویں

ہر شئے دا اوہ خالق مالک کون کوئی ہم ماسا
جے چاہے پل شاہاں تائیں دیوے دیس نکالا
اوہ دین ہوسی جو لکھیا اول وچ نصیباں
سے فیلاں دل بہرہ چڑھیا ساری فوج کوماوے
فرعون غرق ہویا وچ پانی دہڑی اوسدی پٹی
آدم کیڈ بنادا اوٹھا باجھ زمین شمارا
نوری ناری دم نہ مارن ہیں بندہ عاجز خاکی
ایہہ شکرانہ ادا نہ ہووے ذکر بہت لپارے
کفروں کڈھ اسلام سکھایا ربدیاں مقبولاں
قائم راہ الیہے اتے رکھے برکت ربّ وہابوں
آل ازواج اصحاب تمامی اسرسادے سائیں
خبر مداین رہنداں نوں مرکیہن جاسوس گھلوکے
توران دخت نوں کم نہ چلیا دیا بھید داناواں
ائی صاحب کر فکر شتابی زور دسے تلواروں
باغی دیس گیا ہو سارا کون رفیق ہمارا
ناسے اوٹھ گئے اسلامی زور رہیا بدکاراں
کوٹھے سارے گرالیو کٹھے ایہہ میچیاں اخباراں
تائیں دیس کابوا ایہہ ہستی آوے فوج حضوری
ہو گئے حیران حنیفہ عثنی فارت بھدے کے
جوڈ علاقہ اہنگ فراتوں ڈیرہ جا لگھ سوئی
ہیں نہ ہرگز ہلنا اوتھوں ماریا جاویں بھاویں

نامہ پڑھ کے شیر مُثنّٰے چھوڑ علاقہ آیا
اتے حضرت نیک خلیفا دسے کاغذ پارون
کیونکر اج صلاح تسادی دشمن اکھہ ڈیکھائی
گویا ہیر پنجال تر دوٹا کانگ گئی چڑھ سبنے
سے اکاج حجاز شعیر ساری لشتی فہانے
یا فیر مینون ذہہو رخصت ہین دینج ہچیے امان
جیکر اج حجار بنیڈا ڈوبہ وچ سمندر
یا ہین خواہ مخواہ دینج مرسان غم ڈیکھان اکھین
رستم کافر سخت بہادر سیڑا جنگ ادھٹایا
اسکا کافر مرد چلایا مسلکہ حکم نہ کوئے
ایہہ گل کہکے چپ شہنشاہ ہین خوش ڈٹھا اکھین
تا فیرادہہ اصحاب کہلو مشکل کالیان نالگان
کی مصے باد رفار سیاند ا از تقی ہسا دے اگے
خالد دا ہتھ ادہنان ڈٹھا کیون چڑھ اگے ہینی
حبد نہ اسان ہتھ ویکھا نکل ولیس جیکان
سعد ہو رایس تمامی جو حجاز دے چالے
نالے سعد سلافی ہویا دلوچ جوش اٹھنے
آتش چہرہ غصّہ سیون بہریا بھی موہنون فرمایا
انشاء اللہ کیسان معہ جبے پڑہے وچ ہوہاند
کی ادہ ٹھوکر کہاون جو گا اسی سد سکندر
جیسے ادہ للادن اگ بنبولان ہسان بردادھانان

جس جا امر ہویا سرکارون ڈیرہ دینج جمایا
سبہ انصار مہاجر سکے دسیا ذکر کفارون
بہچاہتا گیا نکارا ج ہتھون ایہہ عرضی ہن آئی
بہچاس گیا پر شیر مُثنّٰے تھانے رستم بھجے
عوطے کہاند اپور تمامی رکھوکسے لکانے
برکت اللہ سیڑا امّت لگے رخ اگاہان
مشرق مغرب نور ٹمی طعنے ہوسن عالم اندر
جیکر شیر مثنّٰے مویا ہتھ نہ آدے لکہین
سواد دوستہ الجندل حیرہ دیس عراق دبایا
رمیندار ان سے مونہ وٹا یا لڑنے ولے سوئی
تیغ فولادی سوتی ہوئی شرم خدایار کہین
دہر ہتھ قبضے عرضان کردے اتنا شہات وتانگان
سد بلاون آہڑی تاہین ہتھ مسادے جد لگے
پاس مثنّٰی لشکر تھوڑا آتا اج ردکے ہینے
ایہہ بھیجو فوج شتابی ساڈے وچ اد ڈیکان
اسان وچہ صبر نہ رہیا گجن کرمانو اسلے
چشمان خونی ستے ہتھ قبضے جسم جوانان کنبے
کی ہویا جے رستم کافر ہنگ اگیرسے آیا
اسی مُنبیہ جگر کلیجے ڈہنگ کہڑے لتے جاتے
نتی بیٹھے رہوا تھا یون جہڑے یار پیغمبر
جے پھر ادہ مارن شیشا جی ادستے سچ جلان

اگے خاک گیا ایراں نے ہتھ اوسد بھی ڈٹھے
بویت دی ہاڑے اک مُتنے مکان پڑلا ہیان
ہرقل رومی جنگ مچایا کرکے جتن گھنیرے
جے رب چاہیا کرسان ٹکڑی قادسیا دے اندر
راضی شاہ شہنشاہ ہویا ٹھلیا ناگ جا دے
تا فیر بیٹھ لکھے بجھ نامے جنگ فارس دی خاطر
آئے اوہ عراب تمامی نامی راہ ڈڈیرے
شاعر راہ نہ رہیا کوئی عرب ولائیت اندر
اوہ ملے اسدی ساگی نال قبایل سگلے
عمر معدی کرب بہادر بنی زبید کہادے
جہیں جیپے اوہ کل بھاونکالے ناگ پہاڑی
کنب گیا حجاز تمامی ایس لشکر دے پاروں
قلم دواتاں لے ہتھ منشی کاغذ بھرن لگے
ہویا حکم منادی سندا جھنڈا رکھو دا اندہ
اوہ کہلوتا شاہ شہنشاہ ٹکی جیک دیراں
بجلی وانگوں لشکن تیغاں لہو منگن تر ہیاں
تیر کماناں کرکے گُنش درد دن لے والے
سانگاں رعشہ دس بیماری تھر تھر کنبن دوروں
گرزاں بھی فیر پیش عمر دے ہیاں اوہ سلامی
فیر کمنداں سر جھوکایا ہیک مصافحے بھی کرنے
پیش قبض تا اوہ کہلوتی تاروں گہن نزاروں

مین ولیاں جد فارس دی ہرتی سمتاں ابو ممر
اج نوین سر بیڑا چاکے آیا میں سپاہیاں
جبدن شیراندے ہتھ اگی تریا گیا اگیرے
اپنے ہتھ سا ڈا اوڑک والا برکت نام پیغمبر
ہوئی دہرت تپ ترامہ گجے نزد زرادے
عرب رائیا اندی سبہ جانب قاصد گئے تواتر
آپو آپنے خیمے لادن یثرب شہر جو فیرے
مدد اوس لشکر دی آئے سارے گراو ڈمر
اشعث کندے وڈا شاعر ہاڑ ہندیری کہلی
ایسے طرح ہر قبایل ڈیرہ جنڈا جھادی
لشکر نال زمین نہ پڑدے ٹھہردن دہرت لتاڑی
سبہ لشکر دلکہیا دسوا مر ہویا سرکاردن
سٹھ ٦٠ ہزار بہادر نامی چڑھیا کاغذ لگے
حضرت سعدؓ تیار کہلوتا ناگ نہ ٹھلے جاندے
بنہ قطاراں دہیں سلامی کرنگیاں شمشیراں
خنجراں رہیا عرض گذاری آساں نوں مسکالا ہیاں
چہوری کٹاری جمد ہر بولی اساں گذارے بھاگے
یا دوہ کالے رچھ ارڑادن ونڈ ویکہاون نوں رن
کم اسا ڈا کرناں سر ہڈ دماغ تماںے
یا گلو نگڑی وانگ مشوقاں سٹھاں ہتھے بہنہ پرنے
جے کسے دی قبض جو رہسی کشتہ سمہ زلفاروں

ذرہ بولی قدر اساڈا اوسدے بہار جالیے ۔ مارن ناگ جدون بلیٹے جان گئے تاآپے
ویکھ تیاری فوج قراری صاحب دل ہو جان ۔ خوشیون جسم نہ جامے ماوے رنگ برنگی فوجان
ویکھ شہنشاہ کرے آشارا ڈھول غرچڑہ لیوے ۔ مار پلاکان چڑھے بہادر آتش راٹھان لوٹے
پہڑ داگان ہتھ لیان شیران زور رکابین ہریا ۔ پرے بنھ برابر چلے موہنہ فارس راہ دہریا
اگے پچھے سبہ قبائل شترین بہار لدائے ۔ لاڑا سندر سعدؓ وچ جانے طرف عراق سدہائے
گھٹ شمالی گجدی جاوے بازان نظر شکارون ۔ حیریون ڈکھن وانیہ کوہ جیجا فوج جمی سرکارون
ہجری سنہ مبارک تیران ماہ رمضان مہینہ ۔ جبد بہار ڈا ایہہ سبہ لشکر تریا چہوڑ مدینا
منزل سفر موکائی جس دن سنہ چوندان چڑھیا ۔ صفر مظفر نام مہینان ایس گلون مین ٹہریا
ترے دن ایس لشکر تہین اگی مثنےؓ لدیا ۔ کارازمودہ شیر دلاور سعدؓ غم اوٹھایا
بھائی مثنےؓ نا اک آیا مرد وڈا اعتباری ۔ دل ازردہ اوس زیادہ سعدؓ کینی دلداری
مردی داری شیر مثنےؓ لکھ وصیت گیا ۔ جو امیر آوے سرکارون حد لڑائی اہیا
حد سوادون بیش مناسب قدم نہ اگے ہٹانان ۔ سہے آوے چڑھ فوج کفاران اسجا پڑ جبانان
اوس نوشتہ اوتے عمل سعدؓ برابر کیتا ۔ ایپر تھوڑا دنج اگیرے رہیا بیٹھ چوبیتا
قادسیہ دی دہرتی اندر شیران پڑ چھایا ۔ چھین مہینے ہوئے گذشتہ کسنے موہنہ دکھایا
جہی فاسدی جو کیفیت لکھ بھیجی سرکاری ۔ تا فیر حضرت لکھیا نامہ جانب سعدؓ دوبارے
میری ہوئی ہن تند ایس ٹکانے رہنان ۔ نالے یزدجرد دی جانب بھیج سنہا دیان
دعوت اول کرہو اسلامی ایہہ دستور اساڈا ۔ یا فیر جزیہ دیان سانون جیکر رہے دوراڈا
ہردوامرون جے انکاری تا تیغین ہتھ رکھیے ۔ جنت اوس نصیب نہ ہوئی دوزخ دی اگ چکھیے

در ذکر حضرت سعدؓ بن وقاص وکیل فرستادن بجانب یزدجردؓ

حضرت سعدؓ انہیں ارشادون چوندان شخص بلائے ۔ لہیا دیان نشان مدائن راہ کہڑی اودہ جائے

دعوت وچ کرہو اسلامی جے اسلام قبولے
جے کر سنگر دیوے جزیہ امر رب رسولے

دو گلاں تھیں جے انکاری تاں تیغاں سر واری
اوہ بھانی دلیں پلی ختم کلام ہماری

ہوئے اُٹھ اصحاب سلامی ایہہ وکیل سدائے
نعمان ابن مقرن مزنی وڈا اراٹھ کہائے

ہور کئی شیر بہادر نامی ابو حازم جیہاں
عدی شیر سہیلے جایا مرد قریشی سُنیاں

نالے عاصم شیر خدا دا اشعث کندی آہا
اتے عطارد حاجب جایا ہور تنایا ہمراہا

حارث ابن حسن بہادر مرد دلیر شیبانی
حنظلہ ابن ربیع غازی مرد وڈا میدانی

مغیرہ نام اوہ مرد دلاور ابن ربیعہ کہندے
حرملہ ابو صغوا نے بیٹا سند پکی لبھیندے

وچ مدائن داخل ہوئے دُہم پئی دربارے
جونکر سے دستور وکیلاں جا کر پیش کہلارے

یزدجرد تا پوچھن لگا کون کوئی کیوں آئے
دسو مطلب کی انہاں دا موٹے جامی پائے

جواب دتا ان عرض گذاری ایہہ وکیل غنیموں
عمر معظم شاہ انہاں دا لشکر بنے تمیموں

لے لشکر سالار بہادر آ لتھا اج بنے
شیر مثنیٰ نہ سدہا یاد نہ ساڈے جس بنے

اصلی ترسے سوال انہاں دے نعمان قصہ کہیا
جو منظور ہوئے در کاروں دیوں وچ سنیا

انہاں نے اعتراض نہ کوئی کر ڑی سخن بہاوین
سعد شام حیرہ فتح کیتا اسانوں لبھنے ساوین

نال حقارت کافر مشرک گل اجیہی پئی
ناگ موشا نک انہاں دن دا لے کیوں آئے ایس دہرتی

کدے نے چاول زردہ کھادا بھریا پیٹ کھجوروں
غلہ جیہاں یاد نہ اُہاں ہائی بوا انگوروں

نخود باجرا جد بہاڑے کیونکر لگے مٹھا
سبز پہاڑ ایہہ دیس نورانی میوہ فارس ڈٹھا

جامہ شتری لاون والے آوارہ بیت اجاڑوں
سر دستاراں تلے داراں لباں ایس پہاڑوں

بھو کھے ننگے وزرا نہ سنگے عربی لوک لُٹیرے
غفلت ساڈی ہتھ نہ دیا آئے لہنے اگیرے

اساں تغافل نال گذاری آیا یا ہتھ چوراں
سوئے تے شیر جگائے جہناں اوہناں اوڈکن زوراں

صلح کراں کیوں نال انہاں دے جہناں غریب بانان
تینا ندی ہمانی ہوسی عرب عراق چھوڈانان

طول مقالات کا فکر کردا نال بیزار نظیراں
نالے تدم دتا آہا تا امیر وزیراں

تاں فیر اوہناں وکیلاں وچوں بولیا تیر مغیرہ
بھاویں اسی ہو ننگے بھکے لوک لوٹیرے آہے
رب ہدایت سانوں کیتی ایہہ عطا جنابوں
کی ہویا تلوار دے تائیں آپ پسندا کرے
اول عرباں شور مچایا دند ہوہاں نہ بہنے
ہن نشان اٹھا سر تیرے رکھ افسوس نہ باقی
من جیلہ ہک بہادر عربوں چڑھ ہکے دے گے
پھر کستاہ گیا ایس گلوں ڈر کے دیوں لگا
کرناں قتل وکیلاں تائیں لائق نہ گل شاہاں
دو رہو جا ہو وتی سارے میریاں آکھیں اگو
ٹالے باہر دوں قدر ہے مٹی ظالم شاہ منگائی
فیر کہیا ایہہ مٹی لیکے سبھ ٹریا چاہاں
شاہ فارس ایہہ تحفہ دتا جے قبول پسنداں
اوہنے اصحاب کرام کہلوتے مٹی سر اوٹھا کے
کہیا سے خدا اج دتی دیس فارس دی ہرنی
لکھ لکھیا سعدؓ کیتا شکرانہ اسی ایہہ چاہاں
کہیا سعدؓ درست ہے کہ مرجاوے کے مارو
لوٹی سعے مباح لتاں نوں نیت خالص جہاد دی
تیجے دم سعدؓ اجازت غازی اوہنے کہلوکے
لڑن ساڈے شہر اوجاڑن کرن خراب بازاں
رستہ ساڈا پنج کوہ کی سرکارے سر پر دھر بیٹھے ہاں

واہ واہ حق اساڈے نے زر لوٹیں سخن کبیرو
سرور عالم ہادی ساڈا اہرک بات لگا ہے
سنجتیں دولت عربوں شاہوں ہن لہیندے بہاؤں
ہتھ او تھے تاجلہ شہر ہو جاسی حق ہرجے
فیر ہر قلعے سے شہر نتیجے مار لہنگا یا نے
کرلے جو کرنا ہے ہیں سنے بات اہیا اتفاقی
قادسیہ حد اساں رو کی نشان قدم لگایا اگے
دسو باد رکی لتاڈی سخن کرہو ایس جابگا
درنہ ریت وچہاکے ذبح کرداں ہیں تاہاں
رستم لیسی خبر لتاڈی وچ لکانے اگو
کہیا ایہہ سوغات اساڈی ہتھ لتاڈے آئی
ابن وقاص دے اگے ساڈا تحفہ کدہ دیکھانان
عزت تیغاں نوں بڑا ہوئی ہتھ دسو چھیندن
حضرت سعدؓ دے اگے دھریا تحفہ اوہ لجا کے
تحفہ ظالم شاہ کفاروں قلم جنابوں ورتی
برکت رب طفیل پیغمبر صبح نشان اگاہاں
مال جنا وردا ان کہاناں لدو شہر کفارو
تاہیں گل اساڈے پوسن حشر کیں الف دہن
راتی چڑھ گئے سنے دستے وچ ہوا دے ہو کے
چڑھ کانگ گی جاگ ساری مندا حال کفاران
ہونیاں خصماں لٹیا ساڈوں وادھی کی چاہاں

بہاک طرفون پوندے ڈاکے وجن سرین کوہٹ رہے
جیکر اسی قایم رہسندے صلح اوہنان سنگ کیتی
حاصل کی اسانون ہویا طرف لتاڑی ہوکے
مال اسباب و بنجایا سارا آل قبائل گُلی
ہو حیران گیا سُن کافر حال محال دیہوے
مارے گے اوہ راٹھہ تمامی ایہہ ستی ہزاران
ہن مخالف وچ جمعت آہ پایا سر پا نی
تا اوہٹھہ کیتی عرض امیران اسان دوس نکوئی
جے پنڈ ہوندی ساڈے پرنے اسی ہتھ دکھاندے
امیر رخصت کرہو اسانون وگ شتابی جائیے
یزدجرد اشارت کیتی سرو پا امراوان تے
رنگ برنگی لال دوپٹے ہر قسمون دستاران
ہور کمر بند جڑاؤ بیلان وچہ ہزاران ہا
سرو پا سرکارون لیکے کسے لک امیران
لگی جیدم چوٹ دماغی ہوٹے امیر سلامی
لتے ہرمزان بہادر شیر زور اور سوئی
دو لکھہ آہی فوج تمامی انہان سپہ سالاران
وانگ گھٹان جمع چڑھے مجوسی دل ٹوٹے من ہارے
شاہ عمرؓ دا ڈرا جہیا رستم دسے من بھانان
علم نجوم آہا اوس تائیں ڈال قرعہ ازمادی
فتح نام عمرؓ دے قرعہ غلبہ الیسے سانون

باغ زراعت شہر ساڈے دشمنان ہیٹھ لتاڑے
تا فیر ساڈیاں پنڈاں وچون پندی مار جو بیتی
ساگی دشمن آو سر ساڈے مارن تیغ کہلو کے
جگ ساری پے گی ہندیری وا مخالف کُھلی
چڑھے دیس ویرانہ ہویا مشکل گل ہن تھیوے
ٹھل کھلوندے چڑھ ہندے پانی کھیا سچ داناوان
چڑھ گئے اوہ سراساڈے اگلی گل دیہانی
رستم بیڑا جنگ اوٹھایا سستی ادستو ہوئی
کرکے صاف عراق تمامی لہنگ حجازون جاندے
جھڑا عرب دسن چڑھ پھرہ اسی رخ اوٹھائیے
جو نکرسے دستور شہانہ بخشان اج بہراون
زمرد موتی ہیرے پینے لگے اندر تاران
بخشش حدون باہر کیتی کرسی کون شماران
جہرے خوشیون روشن دسن جونکر گل اناران
نام فیروزان لتے ہرمز مرد بہادر نامی
جالینوس پوراناں کافر فوج جمع سب ہوئی
اوہ پیادے سٹھ سے ہاتھی نال اوہنان سرداران
باوجود ایس قوت قوتون نہ کوئی دل کھلارے
اک فرسنگون وده نہ ترڈا نامی مرد سیانان
زوال کماون حق فارسے عرب دیس دباوے
فارسیان شکست آوے ڈرڈا ایس خیالون

فجری روز نوین سرکرد اترتے کوہ کوچ اگاہان
ایسے طرح ترتے مہینے راہ بوچہ گذارے
دریا دجلہ تہین لنگ گئے ہین فوج فرات کنارے
دوہان غنیمان دسے پڑ ڈیرے آن برابر جمے
نالے رستم ندی کنارے سائیان لگایا
ست کروڑ روپیہ نقدی طبری والا وسدا
دولت طمع حرص دہاوے وچ وی کمر سا ہیان
فیر سعد وکیل لگائے طرف کفار دو بارے
آن وکیلان عرض گذاری کافر او ٹہیا چڑہیا
ایہہ گل سن کے سعد بہادر غصے دے وچ آیا
شاہ شمس پر ہٹل کہلوتا تہا تہکا ماندا
ہن شہنشاہ جاکے سوتا دہر کی بانہان سرہانے
تا فیر پنج غلام مرور لگا بہرن شاہنون
شاہ زنگی زنگبار دن چڑہیا موہی غفلت خوابون
شاہ خورشید او گہیریان چشمان سٹ نقارے لگی
مہر آسمانی آ آ جران نون سار سوہنی لتہا
شاہ افلاک دیو للکاران نیزہ قول سوہنی
بوزنگبار دان آوے نا ہین شمس سارسنگاری
تا فیر لگی چوٹ نقارے سر او ٹہائی ناگان
دیکہہ صبر نہ رہیا ناگان مارا دہکے پلٹے
یا فیر جونکر شیر پہاڑی نظر شکار او ٹہادے

شاید میری کجہہ بدنامی کرے نہ فوج چہپاہان
اوڑک بے ہو نجف دے راہون سدہی فوج اوتارے
دوجی طرفون فوج اسلامی شمس سار سنگارے
رنگ برنگی ہر اک طرفون جہولن جہنڈے لمے
تخت سوہنی اوسدی خاطر قیمت دا لٹکایا
مار جو حجازان تاہین ایہہ انعام ملے اوسدا
عمر صباحین جاکے دیکہین مرسن بے مایان
رستم بات نہ منی کائی تیغان ہتہہ اولارے
راہ صلح دے جاوسے ناہین تیغ لنگا بہڑیا
ہین رستم دے کرسان ہوجہی تیغا اوس دکہایا
اجدی رات آرام گذارو بہک ستارا جاندا
ڈر دا کوئی او ٹہا دی ناہین موئے غریب نمانے
نالے کہیا جان اساڈی جاوے کہڑی راہ نون
باغ ویران ہویا سرکاری کوین امر جنابون
امیر وزیر مشیر تمامی آن کہلوتے اگے
نیلے گہوڑے چڑہیا غازی زنگی ضرب ممتا
حضرت یونس چہوڈ دو پٹا نٹھا کہا ہندہ میری
تا فیر خوشیون کر کر جاوڑ مرغان پر پسارے
موت سنیا کوڑ جیانی نہ کرلیان تا ہنگان
جونکر حرہ سنسار کناری کر کر خوشیان لیٹے
یونہین دل حجازان بازان اکہہ کفار دبادے

ہو تیار امرا کھلوتے سُرخ سرین دوپٹے
بھیناں ماواں دین کریندیاں نالے پھوپھیاں تایاں

ہائے ہائے کیوں جایا ہیں اجڑی میرا کالج پچھایا
وچ رنڈیپے عمر گذاراں ہر دم چیکاں ہاراں

ایویں دین ہمیشہ ہوسن نادرک ہر نے مرلاں
سوت نقارا پڑدے اندر ہر اک طرفوں بولی

ہو مضبوط تیار کھلوتے واگاں ہتھیں پھڑیاں
آہموں ساہمنے جھولن جھنڈے پڑوچ آلے بنیاں

سجے کھبے فوج سواراں کھچ کھڑے تلواراں
نالے ساز درست چست کیتے پکڑ کوالاں

ہتھ دہرن جدمدہم اوتے جام شراب پلادی
جد دم کوک کیتی کرنائی مستاں بھنگ پیالے

مست الست ہوئے سپاہی سن سن راگ اجیہے
تازی ذرا آرام نہ کردے زور دُنب ہلاون

کر ملے جے اسوار اشارت ہو ودایع اج بہایا
بیٹھے جدم اُٹھے بگی بتہ جدہ سمان دیکھاون

ایڈی تیزی گھوڑیاں اندر کی فرحال سپاہیاں
اوہ مجوسی آتش والے کافر سخت ایرانی

ابن سعد بجار زیادہ پاس معتمد اک گھوڑا
اہل سلاماں دل شکستہ کیتے پانی پاڑن

نالے ہاشم مند تھکاوے فوج کھوکاسی

پہن گلابی احد بہاڑی دلسن اندر گھتے
محرم راز مشوقاں کوکاں پوسین وس قصایاں

سُندر سُگھڑ اہو تیا لو الا چھا پانی نال لایا
سے سکھے سبھ پئی اج خالی دسی مثل خاراں

شیخ مشایخ شاہ زمانہ پکڑ زمینے دھرناں
نفراں نفری گدہ سنگاری اس شیراں نوں لے

دوئیں فوجاں پوہ پھینے آن برچھیاں
میسرہ میمنہ ساقہ قالب کیتی سدھی جنبیاں

ہر اک طرفوں لشکر دسے جو نکر رنگ لگاراں
سارگیاں دوتارے بولن تاراں دس جالاں

اتے طنبورا چھوٹا پورا اسرافیم چھوکاوے
جھینے ہر دم دھین دوہائی پوست جام نڑالے

شاہ پسر اکد پڑ پھڑکن لمے قصے کہے
وٹ کٹوٹی وانگ کماناں اکھیں لال ولاون

نکل دو سلوجادن ہٹھوں ایڈا رکھن دایا
گردن دُنب اسوار برابر گم اودین ہو جاون

گھٹ اسمانی پڑ وچ جمی باز دکھول قصایاں
اوہ پیارے جگر بغیر آس رکھن رحمانی

جانب پڑدی تانہ آیا ہتھم نہ سکے گھوڑا
اپیر شاموں قعقاع آیا لے فوجاں سکاروں

دہ ہزار بہادر صادر آون پرسے جمائی

نوجوان دے ہن آن کھلوتے سبز نیزے لمے
ہویا دن دو بارے تازہ ناگان ہوش پرتی
الیس امداد دن لپسر جالاتکڑی ہوئی سپاہی
قعقاع پڑھدا اکہڑ تکبیران مومن دل دہاون
رستم دا بھی دل شکستہ خبر گئی سرکارے
فیر بھی اتنیاں فوجاں ہوندیاں مع نہ آئی کرہانے
ہو گیا جد دو دن رسہارا لوڑہے فوج اشارا
دو ہاں گھٹاں ہن اک طرفوں جیون غرنی جہنڈے
بیڑ آوے ہن کسدا دارا ایہہ انعام جی کہیا
داگ ادبھاہی سانگ بھوائی پڑدی اندر لیتھا
اتے ہر مزاک شہزادہ نامی وڈا کافر
پڑھے اندر بچپن پٹن کرن قواعد گھوڑے
ہتھ دسواج مردانوالا اسی مرد میدانی
قعقاع دیکھ دیوے للکارا شابس اٹھی جاؤ
تا فیر فوج اسلامی دچون ناگ تہے مڑ کے
تان شیران داگان جایان نعرے رخ لگاکی
عاصم لیتھا ہرمز لڑتے جوٹ کھلوتی دونوین
غالب خالد دی سر لیتھا نٹھا گبراہو بھٹا
اتے عمر معدی کرب گرز رو پہیری تولی
ایہہ ہویا ہور مجوسی چوہتا آوے دگیا
ہور مجوسی عوض ہوکاون خاطر کوئی نہ اٹھیا

قعقاع قالب مل کھلوتا ہاشم شاقہ تھمے
مین چاندی دا کرسان سونا ڈال شنگرفون تی
ایوین غرق لوہے دے اندر جون یونس وچ ماہی
اقتداکبر من مجوسی غرق پانی ہو جاون
تا پنجاہ ہزار مجوسی آیا مدد دو بارے
رخ برابر قدم نہ جمے ماریا سدہہانے
چہرے سرخی آتش سینے نہ کرلمان کارا
سدمارن دریامان تاہیں وال لپارکندے
خالد نام عتبے دا بیٹا سرو پاجس تکیا
ہور مجوسی ادسدی مدد دہر دا اسد ہامہتا
ترائے مل میدان کھلوتے کردی باتاں دو فر
مارن سدہجازان تاہین اسی لیتھے سوڑے
ہوت نشان سرکوکان ماری لیتھے شیر ایرانی
ہن مخالف پڑدچ لیتھے قدم نہ ویکھ ادبھاؤ
عمر معدیکرب تے عاصم شامل غالب تکے
نظر شکارون باز ترپے پوندی اکھ رلا کے
کافر نہ فیر ہتھ اوٹھایا کابو کیتا اونوین
پا ہتھ لنگوسٹ زمینے دفر چھوڑی لت کوٹھا
ادس مجوسی دے سرداہی نبض فیر نہ بولی
عمر معدی کرب دے اگے ہرگز اوہ نہ تکیا
پا فراغت عمر معدی جھنڈا آپنا ن پھڑیا

نال فتح پڑا ایہہ بھادر داخل لشکر ہوئے
ست سے ہاتھی ہویا سدھا مثل پربت کالے
ہودا زری بلند دسی برج سفید منارے
گویا پیر پنجال ترٹا تازی دیکھ ترٹھے
چابک لکھ ترڑکے شیراں اوہ نہ ہوون سوڑے
سد سکندر ہوئی شکستہ کانگ گئی چڑھ بنے
تا فیر بنی زبید قبیلہ اسد والے وگے
حضرت سعدؓ ویکھ مصیبت عاصمؓ نوں فرمایا
تا فیر عاصمؓ ایس ارشادوں تیر انداز لگائے
کرکے اونہاں راس کماناں ترکش پیش وچھائے
زباناں خونی ناگ سر کے بنھ گھٹاں اوہ لتھے
دُنھ گوڈے جد زور لگاون پوہن کماں کڑاکے
سخت فولادوں پیکاں نہ ہری ہٹو کرلادن متھی
بن ترٹا کابو کیتا بنی تمیم دلیراں
ہنر ہے تاں ہی بڑ سدھی فیل میدانی جھمے
ہر اک طرفوں پیاں سانگاں تیز زمینے سٹے
سبے پھادت ہاتھی ہوئی نکل پیستے نٹھے
حکمت عملی نال فتح ایہہ بڑی دی اندر ہوئی
ہٹ لتھے فیر دوئیں لشکر گرد طلاوہ چاڑھے
ہر اک طرفوں ایہہ آوازہ تکڑا رہناں بھایاں
شاہ شمس ہن رخصت لیکے لتھا دولت خانے

پھلی بد شگونی کوئوں رستم ہاتھی ڈھوئی
وڈا بھر وسہ ایہہ مجوسیاں ربؔ بلا ہن ٹالی
کوٹ رواناں ہیبت والے قادر آپ اوتارے
تھم رہے اوہ تھکنے جاون کیونکر ہوون مٹھی
فیلاں شکل ڈراون والی کہا کہا جاون ہوڑے
ہٹھلیا گیا نہ ہڑ پہاڑی اعراب تمامی بھجنے
صورت ظفر رخ نہ پھیرہ موت سنہیا اگے
کر کوئی تدبیر اجہی چڑھ پانی سر آیا
بنی تمیم ہوشیار زیادہ عرب دیس وچالے
کماناں سمت سے تیر اکٹھا فیلاں دے سر جائے
ابر مثال دسی سبھ سایہ شکست فیلاں دے متھی
مثل بازاں سٹاں تیراں زوروں سرخ ترڑاکے
ویکھ ترٹھے فیل تمامی دسیا ہتھ پلیتھے
اجیراں نوں فیر ہر اک طرفوں حملہ کیتا شیراں
فیل باناں دی گردن چوکاں ہاتھی جنھاں کھیے
تیغاں واہیاں تنگ ترڑے ہودا نوالی پھٹے
ایسا فاتوں ربؔ بچایا عربی پیش ترٹھے
کالی گھٹ جوین سر لتھے حال نہ رہیا کوئی
لکھ ہلے اوہ لینڈے خبراں پہری والا تاڑے
ہمت دشمن سر دی چوری نہ بجھ دسن سیاہیاں
حضرت یونسؓ تاں دو پیٹا سوتا دیس نگلنے

شاہ نجاشی سر رکھیا تاج مبارک لگا ، تخت روپہری اوتے بیٹھا رنگ عجایب لگا
مشتری زہرہ قطاب شمالی سر پھیتا جھوکا دے ، شاہ خورشید نون ویکھ تغافل زنگی غلبہ پاوے
پٹ رہیا دربان بیچارا پران برابر کوٹے ، بنی امیہ صعف زیادہ فیر عباسی اوٹھے
دردی اوتے ہر دم بولن خوشیاں دے شدیانے ، جم جم بیا قدم مبارک سفاح وچ جہانے
ابلق گھوڑی چڑھیا غازی تریاداگ وٹھا کے ، ساتگ سع نہری بر ٹڈی اندر لتھا شاہ جما کے
آن مقابل زنگی ہویا صادق نیزی تولے ، شیدی نٹھا صباح میدانوں ڈھول جنگی پڑ بولے

در ذکر ترکیب جنگ روز دویم را

تدوں اکھ اوگھیٹری شیران غفلت والی خوابوں ، بارھی اوٹھ سازدلیران پیا سد جنابوں
ہر اک طرفوں چڑھیاں فوجاں وجن وجیاں دان ، بہہ قطاران تری سپاہی علم بھجے امرادان
ڈک ڈھول مار د پڑ بولی پا دار واگ مچے ، شاہ افتاب اجازت دتی روڈی ویلے کچے
کیتے رہس ساز کوالان وٹ پلنگاں چڑھیا ، پیتے بھنگ پیالے فقران ناد ملنگاں پھڑیا
ہر اک طرفوں وجن لگے سارگیاں دوتاری ، ہیران آکھ مچایا شیران پڑ اولار ہارے
پوریتار ہن ہو کھلو نارستہ چھوڈ اگاہاں ، ہر بھیاڑی واغضبدی سٹے وچ ملاحان
پکھ اولارسے پیش نہ جاوی مارپاسد پھیلانے ، ھے ھے بیڑا لوڈ ہے کھاندا مونہ فران کرانے
حضرت قعقاع رض آستنابی پور لگے تابنے ، پیر خواجہ خضر دیاں نظران اتھے پرسی منے
آستنابی ایہو ویلہ پھاس گیا وچ ٹھاٹھان ، ملک الموت نقیب کاری ہو ر لیچھ ڈھی بیڑا ٹھان
ہئی قبول دعا جنابوں مشکل قعقاع کھولے ، وقت مصیبت آہر لتھا ساتگ سع نہری تولے
مار کہان شہنہ پڑ وچہ لتھا کرکے آس رہانی ، ماریا سدہ مچوساں تائیں نظر کسن ملانی
ہکھ دیکھا دی تو رلے کوئی ہو ٹہ زور مترو ملٹھی ، جنگ جہیر فتح مبش کیتا اوہ ھتکے جوڑی
ذوالجب سنکے لتھا سدہا مٹھا جوڑ برابر ، ساگی دشمن اکھہ رلائی دتیا وچہ اکابر

بجلی وانگون پھریا گھوڑا وچہ میدان دے جالے
جیہڑے دھیان رکھیندا اساڈے لئے نشان کیتے کھٹے
اج آیون چڑھ بدلے لے خاطر ہٹک اولا ہے کردا
کہندا قعقاع مارنہ لافان ہو مقابل کھیا
ایہہ گل کہکے قعقاع چڑھیا جون تارا اسمانون
جونکر شیر اوٹھے چڑھ بارون حرن مثال زمینے
جوین پہانڈا لاہیا چکون دا گھہ پا گھماران
اگلہ ہلیا ہویا لہتا پڑ وچ کس لنگوٹا
کیا بازان دی ریس کریسی عاجز چیڑی نمانی
با فراغت شیر شکارون مل میدان کھلوتا
ابو عبیدہ رض دا اج بدلہ اسان موکایا ہتھین
حاضر مین میدان کھلوتا آجوڑی پیڑ مہتھا
نعرہ سنکے ہور ایرانی وگیا سدہا آیا
جونکر دہوبی دہوے کپڑا چھٹے پکڑ ادلارے
مردیان بات نہ کیتی کائی تڑیا گیا اگاہان
تیجا ہور مجوسی لہتا چہوٹا جلد ابلدا
ہاتھ لکون چاشتابی سٹیا سر دے پرنے
چوتھا آیا ہور مجوسی مرد رنگیلہ موٹا
وہ گرداوہ سبھی طرفون آن برابر لہتا
وانگون خوکان مارے دہوسان نہ دا ادسدا لگا
ایہہ کیتا دار کمندون سٹیا اولٹ زمینے

لافان حدون باہر ماری اوٹے بول نکانے
ہویا ابو عبیدہ رض نامی یار اودے سبہ چھٹے
نال تسدے جہانی جو کجھہ سا ہتون مردا
درحقیقت داغ کفر دا جسم تیرے وچہ رچیا
ہرگز تا ب شیطان نہ آندی ایہہ اودس میدانون
تیز پھریا یا شکارون سندر باز نگینے
ایوین ہونہ دسے پرنے سٹیا تم ہویا گفتاران
شیران نال برابر ہو کی لیا لڑسی بکروٹا
جسندم پہنچے اندر آئی نہ موہنون کرلانی
ماریا سدہ مقابل تہیوی جسجانون ہتھ دہوتا
سگ مجوسی پیڑ وچہ ہویا تان اٹھا کہین
ذوالجب کافر نامی کوتا اندر دوزخ لہتا
حضرت قعقاع رض پا ہتھ گردن پکڑ زمین دبایا
ایوین اودے تائین سٹیا دانگے جہان ارزوے
سارا ساتھ لوٹایا ہتھین قاسحہ اکھیندا ہان
جدون شہنشہ پایا ہتھ کو پر گدا کیونکر ملدا
ونیدیان رام ست نہ کیتی کس سیاسے کرنے
زرہ سنہری جسم دوالے کمر جڑاؤ چوتا
شیر شکارون غافل ناہا جو رشتابی مہتا
کافر نہ کجھہ ہوش سہالی سر پیا شمشیر لگا
ونہہ لت پہانی گردن کاٹی جیکہی موت کمینے

ڈھنڈ کھنڈ گئے بہل سارا شیران ہون چڑھیا
آیا پچھون ہور مجوسی اکھ بلی رنگ لگے
نال تحمل کھندا کافر بہورا ہوا گیر سے
قعقاع کدو غافل آہا وانگون بجلی چہوٹا
جٹ گئے پڑ دونویں دین لگان تعول قندھاری
چست درست ہوکے لڑنان زور دن ہتھ کرارا
سانگان زور بتیرا لایا تہک پچھیرے رہیان
تیغان کٹ ہویان کجھ ڈہالون گرزان ہتر اوٹھایا
اوڑک دا او تے فیر آئے ہنڈ چہوڑ پچھیرے
واگ ہتہ کے گیا پستہ لگے نون فرمایا
جو نکر غوطے کھادی کوئی ہتھ مار کے اوہ لکھین
غضبون شنہ پیا سر اوتے کیتا ہتھ اچہیا
اوسدا فیر حقیقی بھائی کردا باتان وافر
پچھون سند رہیا اوسدا لتھا ہے لے خاطر
ہورا ایرانی عجم ولائیت وچہ مجوسنا چنیان
وچہ میدا سئے دہڑ گرد اوہ وانگ لیران پیا
ناوان لتھا ہور مجوسی لڑنگ پہاڑی جٹے
حضرت قعقاع گردے اوسدے مثل ہر پھیرا
دسنوان اوسدا دوست چہانی ہانڈی دا اکھیا
مار اڈی اوسدے اگ کھٹائی سانگ سنگ پر تولی
قعقاع ہوش بیدار کہلوتا غافل نہ الیس جو اہون

تر دیان بات نہ کیتی کائی ناگ پہاڑی لڑیا
سدا لتھا سانگ اولاری مہرا بیل اوچکے
ینن پڑسا ڈادل جلایا کیتے ہتھ بتیرے
رخ برابر لگے فیل مہرہ ہٹیک اپو ہٹا
شابس لگے ہونان شیرا ایہہ ہتھ ہیری واری
ڈھ چہاتی نہ ہولپتہ دہڑ اولار دو بارا
تیغان جیسدم دار سہالی دہڑ ڈہالان نہ لیان
پوندی سٹ دوانا نوانگون لوہا موم ویکھایا
بلیان اکہین رنگ وٹایا سرخی رہی نہ چہرے
اینڈ وچہوڑ لالیو ناہین لایاری دل چایا
ایویں ہتہ تر لے کردا یاد میری گل رکھین
نہ کجھ سرت سہالی لگے کہد ناموت سنہا
نہ اوہ تاب جنگ لیا یا چلیا ہوسافر
پہلی ضربون دوزخ مٹھا جاری سدلو اتر
آیا سدہ لتھا کافر سرخ نیزہ تینان
دیپر اوسدا غضب تمامی دلدی اندر رہیا
جنگ مچایا پچھون تانان مینڈ گلابی بہٹے
اکو دہپیا ہتھ مجوسی مویا تے لے کردا
یارہ بچھے سر دینان پیا تازی رخ لگا دے
بد صحی تازی بار شکاری دہ قعقاع ہن بولی
واگ اوہ ہٹائی اکھیہ لائی منگ دے عاجنا بون

سر او سدے وچ ایویں وجیا جوں آسمانی تارا
ایسے طرح تہنہ بہادر وچ میدانے لتھے
لنب گئے اوہ کافر سارے قدم رکھ نہ دھردے
سچ شیخ سعدی رحمۃ اللہ علیہ فرمایا وچ گلستان اندر
جتنے توڑی سخن زبانوں مرد نہ کجھ نکالے
گمان نہ کریئے ہر او جاڑوں ایہ بھی خالی ہوسے
حاصل بات کراں اک لوری جیوں نکر ناگ پٹاروں
کسے نہ دھریا سدا متھا ماریا سد بتیرا
جیکر لالچ حرص دہاوے دسے موت سنہیا
اوگھڑیاں سندر اکھیتن لگی دل حیرانی
آپس اندر کرن صلاحیں نویں مردہ ناہیں
رستم کہیا شاباس شیر وڈہلنان ایسے گھاٹوں
سن سپاہی اگ او تہاں جھات جماعتاں پیاں
تیغاں دھردہ بہادر جھکے پئی للکار دلیراں
ہاتھاں موج جیں ہارن ٹٹا تہاں ہتھ برابر وگے
گویا ہتھ لیاں پھڑ چھریاں ستدن بکر قصایاں
پڑ شمشیراں ہو نہ دیکھیا وجے مغل قصوروں
نر بہادر چڑھ للکاراں ایہ ہتھ جہل غریبہ
شاباس ایسی چالوں شیرا ہتھ اہیا تلواروں
ہاتھ سجے سر چڑھدی آدے رتیاں امدوں آدیں
جھڑا سوہنا مدد خاطر سر دھردا اوس اگے

کیتا لیراں پاڑ لوبراں سی اوہ کافر بہارا
برت سلامت گیا نہ کوئی نال کٹ دے مٹھے
پکڑ ترازو تول کھلوتے سبھ میدانوں ڈردے
تا مرد سخن نہ گفتہ باشد ہندی معنے عم
عیب تے ہنر چھپیا او سدا ہردم سے وچالے
شاید چیتا ستا ہویا اوٹھے مونہہ دیکھالے
تبویں قعقاع پھر داسے اگار نگ شکاروں
رستم دا بھی کہیا نہ منیاں ذکر الانعام گھنیرا
نشہ تروشا چڑھ افیموں ہو چو بیتیار رہیا
شیر کھلوتا کس لنگوٹا منہ نہ دھرن ایرانی
پھول کھٹے بھرنے چٹی لو سی ہتھ تدا ہیں
دشمن آئے جو نکر کا لوٹڑے اوسی داڑھوں
اودوں فوج حجازاں باراں گھٹاں دوگنیاں
سنجال تروٹے دو دل جھٹے روہ چڑھیا زندشیراں
نکل گئے اراٹ مزداں نرگٹ بولن لگے
کس لنگوٹے ڈہا بکر وٹے ذبح بچے ماماں
ناگ پلٹے مارن جھٹے نکلے لنب تبنہ مردوں
لواٹھا ریلے نین پڑ کٹھے متھے لوک حبیبہ
یارسو مارے سرداراں اوہ گیا استاروں
میں پہاتھا آکدہ شتابی ہیوں جیب بچاویں
سیونہ اودے سی وجن تیغاں ہٹ نکالے گی

دم دم وچہ چڑھا زیادہ تول ترازو نکلے
مارو مار دسے ہر طرفوں نتری نپچے مایان
ایہ تلوار تیر ہن اچھی مار یوس چک چو فیرے
فیر سالگان نے سلر ڈٹھا یا لبھے ٹرین قلندر
یا روہ نپچے ناگ پہاڑی چھوٹے کھا اولارے
سالگان ہٹ پچھری رہیاں جو یاں ہو یا نجامی
خنجر نخبر ل کہلوتا ایہ گھر ساڈڑا عادی
بینش قبض تا ہوئی اگیرے ایہہ بیمار جیردکا
محمد شاہ جلانی دیا کاہی سرخ اوٹھا وے
دیدنان سم شناسی والا کشتہ نور نچاسون
جیکر کیتا ایس نہ اثر یوسا کہچ کٹارا ن
مرض نہ ہلدی دسے جیکر ٹاں بھٹی تران
بین طبیب سنڈ اسی لیکا نسخے کار ازموده
ایسر دل گیا ڈر میرا رکھے وسنجہ ملاحان
لال گی ہو دھرتی سارے گرزان منہ دکھایا
غلبہ شاہ نجاشی پایا یوسف بندی خانے
نوزیادہ شاہ سوڈا نوں وک لئے چرہ بینے
دو ہزار بہادر غازی وسنجہ بہشت سوتا
ایسر ٹھنڈی ہوئی دل زنگی وجہ ہزار پٹھوڑے
یار عماس اوڈیکی تیئوں اوہ اغوات سنایا
ذات حریزہ اور کٹ والی ستھہ عماس وٹھاوان

گنج اوٹھی اج کانگ جھنائیوں بس گئے منڈیکے
تیغان قوجان دا گنج لٹن لہو منگن تر مایان
ہرگز بھورا رحم نہ آیا لائے دہیر بیرے
رچھ کالے ارڑادن لگے گیا ڈدل سکندر
جگرین ٹٹا معہ کیان ڈیان نیز وزرتان زخم دو پارے
خنجران دی فیرداری آئی رومی دین سلامی
ہو رشریک نہ ساڈا کوئی روشن باغ شدادی
کسے علاج قولنج نہ کیتا میرا ہتھ اجو کارگر
بہاوین ضیق بیماری ہووے ابرک مس وسجاوے
ایسر قیتم لوبی ٹہووے لاگ نہ کے پاسون
روغن تخم مدار لگاوان دات الجنب پکاران
پوسی جدا اولا را گاہان کہنان پڑھ فقیران
ہر دیاروں حاصل کیتے بزرگان دا فرموده
ماروچہ مان ڈٹھان ہویان اٹھان خ اگاہان
چار بلد اجوڑ سوہا گہ گر میدان وسایا
حضرت یعقوب نبیا ہویا خاطر ماہ کنعانے
شاہ شمس دی خبر نہ کائی دل وسدکت بینے
وہ ہزار برابر کافر جانب دوزخ موتا
ہکہرا دیسن شاہ خورشیدہ چڑھ بکے نیلے گھوڑے
پرا رہاں اول دہ پہاڑے نہ پڑ ہتھ وکھایا
یوسف تاہیں گدڑہاں تیدوں خبر کنعان لوجاون

حضرت یعقوب ادس ویہلے اون فیر آئی روشنائی
نکاح زلیخا تا پڑھیا ہے کیون کلی اوس پائی

مدت باران سالاں جدا ہویون ظالم عشق قضائیون
زیارت کریئے شاہ شمس دی ننگاں منہ نہ صفائیون

بن قربان صاحب دے ہون جد فصلاں تے آوے
تہوڑیاں تہیں رب کے دی زیادہ بہتے کم دکھاوے

مال کمال زوال بھی ہوسی اتے کمال زوالون
مومن تہوڑے کافر بہتے ہر دیار مثالون

بیکر زنگی قدم جمایا تا در ہتھ دسایا
کالے جھنڈ کہاری ہٹھا دیسون وچ لنگھایا

لشکر خوشیاندی شد ائے بولن ڈھول نقاری
صبح صادق وہم کھاوے تے مرغان پر کھلارے

تا فر شمسی نکلے جھنڈی سرخ چٹے ہور نیلے
رنگ برنگی ساز سونہری ہی علم وچہ پیلے

در ذکر جنگ برو فرسیوم را

جس دم چوٹ لگی گہڑیالیں کہنب زمینان گیان
خبران جنگ اسمانان تائیں ہول وچ پیدہ پیان

اکہیں کہول بہادر اوٹھے کسے لک دلیران
بازرہ سر خود فولادی چستی کیتی شیران

خنجر کمر پیش قبضان ہور لبیان وچ ہر کردان
کٹاری جمدہر طبر دودھاری تیغ برہنگی مردان

اوہ کمان کنعانی ترکش لہین سنبھال کمندان
برچھی نیزی سانگان سہلی ہتھ لے دو چندان

ڈھالان نچہے کر لٹکایاں پہل برابر چارے
گرزان ہتھ سجے وچہ پہڑیاں ساگی گمند لوہارے

آہنی ہتھ پائے دستانے جسم گھوڑے دل پانی
فوجان ابر چڑھے اسمانی قدرت دیکھ ربانی

مرنان کسی یاد نہ رہیا حرص امید الغامان
سپہ سالار کہڑے لے جھنڈی بولی ٹڑ دمامان

نفران دوڑ شتابی اودین نقری کدہ سنگھارے
مار بلاکان چڑھے بہادر اتھن جم نتارے

پہڑ واگان رخ کیتے سدھے ندیاں دی طغیانی
دہر سو دھون وچ رنڑ دہوسے ڈال فرغہ آسمانی

صفان میل بہادر چلے پرے بدھی اسواران
نا ہڑ بابل ٹر کہلوتے چمک کدہی ہتھیاران

میسرہ میمنہ قلب لگاتے رکھ برابر ساقہ
ساقی روزہ جہب کہلانان ویکھ اساڈ وافاقہ

ہر اک طرفون پڑ دے اندر صفان برابر جمیان
اول وچ کراہین لاشان ہاتھان بن نہ تھمیان

لکھ پہوڑ بان وچ الاسا را طرف نہ نا ندی کیتا
اے لاشان جو کفاران پڑ وچہ پیا رہیان
ایہ گل حق کفار نہ چنگی ہرگز دسان ہوئی
اگبر ان دے موتہ پہری سپاہی تنگ پیالہ ہوریگا
چہری عربان اینوین حمکین جو نکر ہیں گلابون
یا اوہ آہے مست توحید دن صورت دے متوالے
پور تیاری ویکھ کہلوتا اگے ہو نمردا
صفان ہو یان اس میدانے جہولن جہنڈے لگے
بجہون گرز لادن جد کہبے جمش تاران کہادن
دا وطا وسے پائی پایل سٹنے تار اپلو ٹھی
ہتھ دسایان آن شتاران بیکے جام صراحیون
بلنڈ باجے فیرا وہٹ کہاونے مست الست ہوگئے
شتری فیلی کڑکی عضبون حد موافق ہیران
چہری سرخی جڑہی جوانان بدلی نظر سپاہیان
نا فیر اک سردار کفاران وچ میدان کہلوتا
ماریا سد حجاران تائین شیر آوے کوئی اندے
اگے ویکھے ہتھ اساڈ اسداللہ جوگی لائی
شیر بہادر عربان طرفون اک جوان کلامون
وچ برابر اوس کے لبہا جون تارا سمانی
عربی اسی اصل تمامی ایہہ ہتھ اک شیرافون
ایہہ گل سنکے حضرت عامر رضی اللہ عنہ نازی چمکایا

باقی ماندہ دل تمامی گیا میدان چوپیتا
فکر نہ اوہنان ایہہ اوبہائے نکل چکیان گیان
جون جون وچ کہلن وہ پہوڑے ڈبدی جاون سی
نکل گیا پیشاب چالے دہکا لکا لگا
یا ساقی بہر جام پلایا ایہہ عطا جنابون
جوین ہاتہی مستانے جہولن دسن کرمان والے
تالے مار یا سد ہہالے پٹ شتاب دو مردا
سار گیان دو تاری لیکے ڈدم کہلوتی اگے
بسیریان ہو طرم طموری ہوش دماغ اڈدن ادوا
سپاہی سن ہودن مستانے تار ربابون اوٹھی
ہدم نرالے بہری پیالے گدڑے حال نہ ہبون
جدون نا دیہوے فقرا وان شیر جنگل چیرہ لوکے
ڈہونیان مار ودہول گہوکانے تار گی پہر فیران
کہا اولار تیار کہلونے سبھ میدان لاہیان
جو نکر ہاتہی مست جہولا رک جٹا وچو تنا
برا ہویا دل شکستہ دکھ نہ سبھے جاندے
کرے میدان لیکے اوہ او تارا اجل حبدی آئی
سانگ اوٹہائی ہو لچ سد ہے مار یا ہتھ لگامون
اگے ہیبا کرہتھ بکرامت رہین ارمانی
چہنڈ وڈیایان آشنائی حاصل ہے کی لافون
لا اڈہی کر ہمت وڈی سر چہا سرون ہو ایا

اوہی نال ہندن جو گانگرا ہو یا اودین
ہر اک داادنے نٹ ٹے چست درست ہو کے
اپنی طرفوں گبر جرامی لایا زور بتیرا
وچ لپیتا لتھا کافر مڑ کے چاک چلایا
پا کمند شتابی سٹیا وانگے چہان اڑایا
جون بہرام گوز ناں مارے سٹیا زلزلہ دی اندر
لاہ اسباب لیا سب اوسدا کر بند زمر دی
عاصم فیر میدان کھلو کے لگا کرن پکاران
دوجی واری سر جباران سخت دہان تروٹا
بہرہ سعد ڈھا ستر بجون پیا ہتھ اپو ہٹا
ہے فتح اج نام تمہارے ہتھ دسین جڑہ شیرا
تاں فیر قعقاع لشکر وچوں تیر انداز بلائے
چلے چار شتابی اوہناں لیاں کس کماناں
کر بسم اللہ شست بدست تیر چلے دہر چاڑے
برسن لگی سر کفاران ترکش وانگوں باران
گویا ماس سحاب دے دہتھوں سندر باز شکاری
الٹے قعقاع گھن اسواران ہر دی اگے لگا
نیزہ اک اوسدی چہ واہیا اودہ ہو یا بہر کاناں
ہور فیل سیاہ دلاور کہندی دڈا پوراناں
چیکاں مار نٹھے سب ہاتھی جیر صفاں اوہ جاندے
ہاتھیاں دے فیر ٹھلن کارن لایا زور کفاراں

ڈھہ چہاتی ہتھ لیاں سانگاں ناگ پہاڑی وین
واہ واہ اوستادانوں لے دسن پڑ کھلو کے
اگ اوہنے جدیا پانی ہو یا تا منھ بیرا
حضرت عاصم رہیا سلامت ہتھ کمند اٹھایا
حضرت عاصم چہ ٹھیا چہاتی زنگ اکہیں بدلایا
جا ہتا وچہ دوزخ جلدی خون آلودہ کنجر
تیغ فولادی زرہ سونہری قیمت وافر ہر دی
جو جا ہے ہتھ دیکھے سوئی پیلے فیل کعاناں
گھوڑی عرباں ٹہرنا ہین تا دل سارا ہٹا
سدکے کہیا قعقاع تائیں من میرا اج موٹھا
وقت گذشتہ ہتھ نہ آوی مار سیدہ نے ابھیرا
نامی چھہری عرب لابت کدھے تیر وچھائے
عاصم کہندا شاباس شیراں کو ہتھ اوہٹا ناں
ڈھہ گوڈے جدز در لگا پا چھوٹے کو پر پاڑے
فیل باناں بھرلی حیرت سے وندے کرن پکاراں
چرگاں شکارے مارن نٹھے سیمرغاں دی وراں
سانگاں اوس لاری شیر شکاری سی اک ہاتھی بگا
دکھہ کمال اوٹھایا ہاتھی گیا پرت مناناں
اوہ بھی زخمی تیر دن نٹھا چھوڑ لکا ماناں
باقی ماندہ فیل تمامی لگے مگر اوہناں دے
دیکھ اوہناں نوں کیتا حملہ ایدون نیکو کاراں

رکھہ وی جتے اوہ بہروسہ اوہ سمیان تروڑنا
قعقاع سد مارے وریاتان ہاتھی گئے پچھاہان
صبر وبیچھ نہ رہیا ناگان اگان تتھ اوڈہایان
جونکر شیر وڈڑی وچہ باران ہنیا کھہ شکارون
یا اوہ ہنر پیئے وچہ ایڑمونہ سپٹے بگہیاڑان
کی ہویا جے کافر وچے وانگون تا لوہاران
جیرن ہاتھان ہارن ٹہاہان لنب لڈہی تلواران
فارس ہٹر ارخ نہ رہیا سٹے جہل پچھاہان
چالا وگر گیا شتر بچون جہرہ عربان دسیا
ضعف جگر تہنین دس طبیبا سر کفار بیماری
پاس شیر سبب دے دکال لکھہ فولاد وگا ہین
ایپر وقت نہ رہیا چاندی خون ہن دوسا ند
شاہ فاروق طبیب مکیر اہنہ شاگرد الوالا
تا مردو شاگرد بلائے لیب خبر بیماران
چکرد امخالف آپے بند کران درسجے
ایپر مرض غلبہ پایا کسے آرام نہ کیتا
ضعف جگر تہین دس طبیبا طبلی لحمی زرقی
تا فر سعد دوزالون ہوکے لگا کرن عائین
سخت بحران اوسید بہارے رہی ہوش طبیبان
شاہ نجاشی قسمان چایان مین مع نہ ہٹا سان
وچہ مصیبت ان گذاری جان ون جو تہا چڑیا

رستم ویچھ دتا للکارا دل کفاران چھوٹا ما
شابس غفلت کیتی ناہین ہرنا قدم اگاہان
ہر اک طرف نوں ورزیادہ رلی فوجان پھر آیان
ایہوین چھٹے یا اوہ اوٹھے کالے رنگ بیمارون
ایہوین دسن جیونکر کیہا دہی ٹکر دوہان بہاران
سون پاسہ چاہٹی چاون ٹہٹ ہٹے ہتھیاران
کافر اکھہ دبائی جاون رعب وڈا اسواران
جیپے واہ ٹہانے تھکے نہ ایہ دوس ملاحان
کافر ہو مرد کھلوتے ایسا شیران دہیا
یرقان ہود مرض لورانی ایہہ سخت بیماری
کشتہ چاندی قابی مونگا ملکن نال کھوائین
صبح ویکھو تحہ بیماران ڈہنگ کہڑتی جاندے
کاھی ہم الفار اوٹہاسی جاسی ہتھ نرالا
طلیحہ عمر معدی کرب جانب پشت پکاران
راتی وختہ آرام طبیبان فجری ہر شے لیہے
کردی افسر اوڈہ پکاران ٹبر کدون جو بیتا
باجہ دعائین ہور نہ چارا مرض جبردی تکی
آمین سب سردار پکارن بہروسہ تیرا سائین
امرلا چاری موت کفاران کٹہی چہ لضیبان
شاہ شمس ملتانی کہند الورا ایتھہ ویکھا سان
ائے بمران نال تہا بی اصلی خانے وڈہ بار

در ذکر جنگ بر روز چہارم قتل شدن رستم و فتح یافتن فوج اسلام بر کفار را

لکھ پشتاسی اوہدن لگا شاہ عمر دا یار رو
دو طرفاں چڑھ جنگ مچایا کسے نہ اکھ جھمکی
مار دمار مچے ہر طرفوں سٹ اکا تلواروں
ہر اک طرفوں زور زیادہ ابر لیھا اسمانی
نیت فارس جیکر اسی نال فتح اوڈھ چلے
مومن کہندے جے رن ٹر گیا پلے رہیا نہ پیہکا
نرہا در گجن ہاتھین بل بل نیزے واہے
دو طرفاں لے اپنی طرفوں کھینتے تھے بنیرے
حضرت قعقاع ایس لڑایوں لگ میار کسیا
دہرشتابی قدم رکالے مار ریلاک کہاویا
ہار نی دم لیتھے چاواگاں ہٹ تیغاں تھے پھڑیاں
رہندی آں کفار تروپی ہتھ گئے ہو ڈہلے
حجاز ایرانی ڈڈبن لگا یکہ برابر تالے
سرخ سفید سیاہ ہور زردہ ہو چڑھی سر خود ان
سائیبان اوہ رستم والا جا پیا وچہ پانی
شاہ شمس چڑھ اکھ دیکھائی تاب نہ رستم جھلی
خچر شتر ہزار کھلوتا جتے زر خزانہ
سایہ شتر ویکھ کھلوتا جسم دہپہ نہ ساڑے
نام ہلال ابن علقمہ پہریا اوس لکاٹے

وداع ہو طیب ہائے جو یونان کفارہ
چوتھی وارا یہ پئی لڑائی تیغ برابر نکی
جن جہنا ور ڈرے نٹھے شیراں دی للکاروں
سپہ سالار دیون للکاراں اج کوڑی نہ کانی
تا فرہرشے ساڈی پلے ورنہ موئے بھلے
موئے شہید تے زندی غازی قول عراباں نیکا
صف صفا ہو صفا گیاں تیغیں چیر لاہے
پر تقویت اہل سلاماں ہر دم قدم اگیرے
کہیا فتح پر اوسدے ہو ودم ہارے جو دسیا
دہ ہزار اوہ ہاشم والا لشکر شامل ہویا
گبراں جانا مددجاراں لہو تیغاں بھریاں
ہرگز موہ نہ کرن اگاہاں شیر بہادر ہٹلے
مغرب طرفوں چڑھی ہندیری تھٹی چھوڑ ہساں نے
موہ نہ سر دسے نہ اسواراں طبق اگے رل چھنداں
صاف میداں گیا ہو سارا نہ کر طول کہانی
تخت چھوڑ شتابی نٹھا نظر حجاراں لی
سنت کرو ڑ روپیہ نقد لشکر دا انطرانہ
بہی ملکا لئے کتے وانگوں ہر اک جانب تاڑے
خنجر داہ کر تنگ تروڑے مخفی بھید نہ جانے

بہار رستم دے سر تے بیا درد کمال ودھایا
کھڑی ہونہ مدائن جاوان وچہ کہندا کافر
چھال ماری وچ اندر پانی ڈڈ بن جا طرار پاوے
چڑھ سینے کڈھ خنجر دہر بار رچھ لگا اڑایا
ماریا سدھ جہازان تائیں ابھ سر دسو کسدا
سائبان گیا وچہ پانی فرش فروش تمامی
پھر سر زین لے سٹیا سرن ولا رشتابی
ہلال عاقل طبری دسیا دا قدی ہو لیایا
پر فردوسی ہو روایت سعد رضؓ وقاص سنایا
ایس قصے نون سبر چھالہ ہن لون جہوڑ داتہا ہے
ڈٹہا سنیان حال کفاران رہندی آس ترٹی
ہر ران نٹھا رانی چوری اپنی جان بچا کے
لنگ گئے اوہ دجلہ جیدم پل تروڑ کھلو تے
شاید توڑیا اوہ پل ڈرکے فوج ڈہلی اسلامی
بے فائدہ اوس جنگ مچایا کل کٹی نی ماران
بعضے غرق ہوئے وچہ پانی حال بندا اینکا
پڑجت لیا چڑھ شیران لکھ پٹیان تن کرانہ
پنج کروڑ ہو راشی لاکھاں سرخ دینار ایرانی
اک کروڑ لتے دیہہ لکھ پورا گیا دینار مدینے
ختم جنگ ہویا سنہ چونداں نصرت ماہ رمضانے
اتے طریقہ شاہ عمر رضؓ دا ابہ ہمیشہ آہا

نکل بہا روں طرف ندی دے کافر مونہ وگایا
مار گیا ہلال رضؓ پھر رستم زردو والے وافر
ٹنگوں پکڑ دگایا سبنے حال شکستہ کار وے
سر ڈہبا لے کیتا اوپر اوسے تخت لٹکایا
چھوڑ گیا اج تخت عجائب دراتہ جسنوں وسدا
داخل وچ نجہ ہویا وچہ دوزخ نہ کوئی بنیا حامی
شہرت جیندی اندر فوجاں ہو تا انجام خرابی
ابو محجن ثقفی اوسدا قاتل لکھ سندھایا
ابتدا چالے قاتل کہڑا انسان ہلال رضؓ بنایا
ہلال رضؓ جیدم تخت چڑھ کے سٹیا سر دتا میٹ
فیروزان دی کنڈ میدانوں پھر جبری گھوٹی
وچ مدائن داخل ہویا کہی کیفیت جانکے
جالینوس ہیا اتے پاسے برچھی اوسدے موئے
پچھا کرن ضرورا ساڈا ہویاں قتل تمامی
مار گیا خودحرامی وچہ زمین اسمانان
اک لکھ کافر سنگ ایرانی لائق قتل ماران
جنگ عظیم ہویا اچھ یار دگر تقسیم خزانہ
ابہ تقسیم اوس لشکر اندر فضل ودا رحمانی
عرضی لکھ بھیجی سرکارے فتح جس مہینے
قادسیہ وچ ڈیرہ کیتا زخمی بہت لگانے
الا صبح اوٹھ جانب فارس ول کہلو دن راہا

شاید قاصد ہر تہیں مہر مینوں نظری آوے
وچہ امید کھلوتے آہے پیا ایڑ لگا ہون
اوہ سوار آیا جد نیڑے خود سوال آلایا
پڑوچہ آئی ہار کفاران شتر اسوار وساوے
کمر بند سونہری اوسدا اسی ہزار دینار ون
کیتا حال معلوم تمامی ہوا اوسدے ہمراہان
ہوئے گردی شاہ عمرؓ دے سب اصحاب اکٹھے
اہل اسلامان نصرت پائی شاہ عمرؓ فرمایا
ہونا دم گیا اوہ قاصد ایہ اساڈا شاہا
کیڈ بے ادبی متہین ہوئی ذرا تعظیم نہ کیتی
سادہ شاہ جواب الایا اینوین بہتر آہا
وبھو کیڈ گنجایش آہی اندر جسم عمرؓ دے
کسرای قیصر کجھ حقیقت اونہاں پیش نہ رکہدے
حاصل پیش مقال اوٹہا وان لکھیا شاہ دوبارے
اوتھنے توڑی رہو مقامی اوڑک سال لنگھایا
وچ جیرہ ڈلائے جھنڈے چشمے سندر نوری

پوچھاں اوتوں حال تمامی کون فتح پڑیا وے
شتر سوار اک چھوہا آوے پے فارس دے راہوں
دس فتح پر کسدی ہوئی اوس جواب سُنایا
ڈوبن لگا رستم کافر تیغ ہلال گلے دے
قیمت وچ ہلال ہوائی ایہ تحفہ سرکاروں
داخل جسدم ہوئے مدینے دوڑی لوک تداہاں
دہیں مبارک لوے جہو خبران سعد سنیہے بھیجے
مارگئے سردار کفاران شیران قدم جمایا
عرض گذاری کیہوں نہ حضرت دسیا اندر راہا
بلا شناخت لتی ہوکے داخل تہوئے سیتی
اوسدی بہت کیتی دلداری نائب قبلہ گاہا
ہرگز لوا میری والی حضرت ذرا نہ کردی
کرن شکایت دشمن کولے اگ دوزخ دی چکھدے
جتنے توڑی زخمی مجاہد صاف نہ ہون سارے
سالون پچھے جانب جیرہ مہرہ سعدؓ اوٹھایا
تیجی واری کیتا قبضہ یزدان سنہ ۱۵ ہجری

در ذکر جنگ مدائن و شکست خوردن یزدجرد و قصہ غنائم مدائن را

بہر شہر مدائن اوتے سعدؓ اکھ لگائی
جہڑی کافر دکن کارن ہوون آن برابر
ہرگز ہو نہ کرن اگاہاں وچ پستے مردے

قعقاعؓ ہاشم فوج طلاوہ گھٹ سڑنج آئی
قعقاعؓ ہاشم ہتھ ویکہاون فتح آکابر
لیکن جیہن اندر غاراں مع نہ کردے ڈردے

رستہ کیتا صاف تمامی شہر مداین توڑی
دجلہ الٹے فرات وچالے باغی قوم نہ چھوڑے

در حقیقت ماد سینے صاف میدان وچھایا
جو صا اصلی رہیا نہ گبران ضعف لڑایوں پایا

پینڈا ان کوہ بغدادوں مشرق شہر عظیم پرانا
پایہ تخت مجوسانوا ہا اک شاہ ٹکانا

دجلہ بحر دی وچ دوہین کنارین باغ بہارین سدا
خسرو ابن قباد بنایا شہر وڈا ازنگ رسدا

نایب ذو القرنین سکندر اک کنارے رہندے
دارا مویا جس زمانے شاہ نامے وچ کہندے

بابل نالوں ایس شہر دا شوکت شان زیادہ
دوہین کنارین سدا آہا الٹے بازار کشادہ

ملکہ دی فیر رگان اندر خون ادبال وٹھایا
دوجی واری کر سمیالے آ پڑاوس جمایا

قعقاع لتھا دل شیران فوج درست بنی
ڈھول وجے بہوئین ہوئی ترامہ جنگ دلیران منی

اوٹھی لوردن گھٹ اسلامی ملکہ بیچ تروٹھی
خبر نہیں ہونہ دہریا کتول کرکی چوڑ چوبیٹھی

دہوسہ پڑ وچے اسلامی قدم مبارک اگے
مداین وے سفیلان توڑی جہنڈی لوری لگے

مغرب جانب شیر اسلامی مشرق قوم کفاران
دجلہ وگدا ہمن وچ ہاندی پانی نال دیواران

یزدجرد دے چڑہ مجلس وچ ٹما الٹھے دل خونی
ہیبک زوال آیاست اوتے ہوئی بات جبونی

الیے غم اندیشے کولوں کافر لرزہ کہادہ
کیتے کجھ وکیل پروانہ کہیا کدھو نہ واد ہاء

نال خوشی مین مغرب پتہ لیان لکھے لستالون
اسپر کجھ دکھ دہا بے ہرگز دیہو دسالون

سعد کہیا مین بھیجے قاصد رکھے قدم اوٹھی
کر دلیاں تہیار ولایت شیر پیغمبر دسٹھے

کوئی شخص سیانے الوی ہرگز زیر نہ آوے
خواہے ہما الیں جہالوں ہویا گم سناوے

الیس مقالوں یزدجرد دی تاپ گیا چڑہ پیندے
ترنان مشکل وسے چالا عرب کھلاری کندے

صلح جہد منظور نہ ہوئی پیا فکر کفاران
ہن لڑایوں ٹلسی ناہین لشکر شاہ ابراران

مغرب حصہ خالی کرکے راتین کافر نٹھے
مشرق وچ مقامی ہوئے رہ آیہ بولے پیٹھے

جسدم جیہوڑ نٹھے گھر کافر نے محل بازاران
باجھ لڑایوں قبضہ کیتا مغرب نیکو کاران

بلّے سعد اوٹھہ سویرے لاکھاں فکر دوڑاوے
مشرق حصہ قوم کفاران بیڑی ہتھ نہ آوے

کیونکر لشکر یار اوتاران دجلہ سہن وچالے
دجلہ موجین دگدا آہا اوہ دستہ اسواران
وچ سلامت لگے بنے عاصمؓ تیغاں اہیان
سعدؓ سلامت ویکھ اہنانوں تاری وچہ دگایا
امت مہتر موسیٰؑ وانگوں پار سلامت لنگھی
محل مناری خالی سارے بازار روا فر مٹھیایان
مخمل اطلس الے ململ دوشالے اندر ہٹیان
ایویں شہر مدائن اندر ہر شے وافر دسے
داکھ منقے اساڑگی سبز چھابے پرانا ران
شکر پاری قند لشوری مصری شہد پہاڑون
کثیر زیرہ صندل چپٹا گرم ہزار مسالے
زر طلائی نقرہ خالص وڈی ہٹ عطاران
اوہ عرب دے رہنے والے کیا جانن کستوری
امام واقدی کرے روایت کسے خمیر اٹھایا
روٹی پکی کھاون لگا لقمہ موتہ وگایا
کہندا نمت نہ بادہ پایا بین اج اندر آٹے
ایہ گفتاران شہر بازاروں شاہی گھر اگیرے
سعدؓ گھر ڈٹھا وچ شاہی ساتھ امر اکباران
وچہ مکانان وگن نہران حوضاں چٹ ہٹ سانی
نہران دے فرد وہن کنارے انب انار چھوہارے
سرخ سفید لگے سنگ محلان وچہ سیاہ لکیران

تا تیر عاصمؓ ہو سلامی لی دستہ وچہ ڈالے
ردکن کارن پاروں جھرٹ پایا قوم کفاران
ہرگز بھورا اوہ نہ ٹھہری پھیری پشت سپاہیان
لشکر سارا پشت برابر نہ دکھ کسے اٹھایا
چھڈ گئے پڑ ڈلے کافر نہ کجھ بات دورنگی
برفی لڈو تال مکھانے مارسے ہتھ سپاہیان
جونکر چڑہ فرنگیاں کیتی لٹی دہلی ہٹیان
سیب خجوران گری چھوہارے گھر آہی ہر کسے
الاچی دانہ لتے چلغوزی لی بادام ہزاران
کھنڈ پارے اخروٹ ایرانی کہا چھڑ تڑے ہاڑون
رنگ برنگی سب نعمت لٹن کرمان والے
عنبر مشک لئے کستوری ڈبے پر قطاران
بہا دین اوہ اصحاب کرامی درجہ قرب حضوری
نک نہ ڈٹھا تا اوس پھڑ کے عنبر وچہ دگایا
کوڑی لگی بڑکی جد دم لسدم موتہ ڈٹھا یا
بے مزہ ایہ روٹی پکی لب ہمارے پاڑے
بذر جرد چڑہ راتی نٹھالی رائیس جنگیرے
اک سو دیہہ گز کرن روایت اوہ بلند دیواران
ہر اک وستوں باغ بغیچے سندر سبز نورانی
قوت خجوراں رنگ برنگی لہیں بادام چھولا کے
لعل یاقوت زمرد ہیرے سفید موتی تدبیران

ہر اک ستھوں نقش منور بوٹہراں پھل کھیلے
کھبے سبزے نہراں تے خوردے ویلاں وچ ہندوانے
بھی صراحیاں وہریاں آہیاں سبھی کھبے ہریاں
رکھے کول گلاس بلوری سبز سرخ ہور چٹے
عاشق دیکھ ہووے مستانے رحمت پردا باغوں
مصیبت دے راضی ہووے سے کوہاں غم جاوے

گل عباسی جہاڑ گلابوں ویلاں دے سبز میلے
گرداں چیرن خاطر وہریاں جھڑا دیکھے جانے
کجھ سونہری اتے زردیہری نال شراباں بھریاں
معشوقاں دی ویلاں کارن شربت ٹھنڈے مٹھے
رحمت لیس جاوے سی کوہاں وشن دلیں باغوں
حضرت سعد پڑھے ایہ آیت رب سچا فرماوے

قوله عزوجل كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ كَذَٰلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنْظَرِينَ

سلہ بہت کچھ چھوڑ گئے باغوں سے اور چشموں سے اور کھیتوں سے اور مقام پاکیزہ سے اور آرام کی چیز کہ تھے بیچ اسکے عیش کرتے اس طرح اور وارث کیا ہم نے انکا قوم اور کو پس نہیں رویا اوپر انکے آسمان اور زمین اور نہ ہوئے ڈھیل دیئے گئے

کتنے چھوڑ گئے اج باغاں چشمے مٹھے جاری
انہاں آرام پایا وچہ جنہاں باغاں بہت بنایا
وارث ہرگز رہیا نہ کوئی خواب خیال تمامی
کیومرث تھیں جمی شاہی اندر ایس ایرانی
یزدجرد دے وچہ زمانے قدم پیا اسلامی
چھوڑ گئے اوہ مال خزانہ نازاں نال جتنے
بجتی خانے دی قبر جانب پیر مبارک دہریا
ہیرے سبزے نمکین لعل زمرد جواہر
ایہ کستوری نال عنبر ڈبیاں بھریاں آہیاں
جامے ریشمی سبز دوپٹے جمع لکھ ہزاراں
ہر شے وافر جمع غنیمت وچہ مداین ہوئی

کھیت نہریاں ایہ گھر سندر جوڑ امارت بہاری
ایہ سب اشیے ہور زمانہ کجھ اساں دتیاں آہیاں
مرنوں پچھے دو شے ظاہر نیکی یا بدنامی
سال ہزاراں حکم کنماراں کیتے جمع خزانے
قبطی اوہ نہ رہے مجوسی نہ اوہ موسی شامی
موت سنہیا پیر جہاں لتہا نہ سر کس دے
درم دیناراں پئے ہزاراں لوہ خزانہ بھریا
یاقوت فیروزہ اتے نیلم دستے ہر شے ظاہر
افریدوناں جمشیدوں درلگا وچہ شاہدیاں
لویاں جوڑے وچہ ستار نہ کجھ انت شمار آہی
کسے حساب ہرگز دسیا سند کڈھے کوئی

کون داشت حضرت قعقاع شیر بہادر لگا
تعاقب کفر دان توڑی کیتا خاص او نہاندا
کھول صندوق ڈٹھا جد چون تاج آیا اک شاہی
اوہ تلواراں سب جج تحفہ تور لگایا ان
اک ابن داؤد پیغمبر ہر قل دی اک آہی
ہور بہرام گور دن آہی اک تلوار فولادی
اسی طرح اک جمشید دن ہور آہیا سلواران
ہور بازو بند سونہری سبز زر دے جامے
مروارید نہایت عمیدہ لگے دو و چالے
کجھ تعداد نہ ساون دسی ہتھ لگا اک گھوڑا
اکھین ہور دندان دی جا گھہ موتی ہیرے لگے
بہی اک شتر لگا ہتھ شیران چاندی کو لون بنایان
مشک عنبر تے صندل کولون بنایان عطر کا فور دن
فرش عجائب اک مربع تری وہیان گز چوڑا
اصلی نام اوسدا دسے تخت لگے ہیرے سبے
باغ نمونہ پر جواہر دن بہت عجائب بنیان
ٹکڑے ٹکڑے اوس فرش لون کیتا شاہ عمر نے
ویہ ہزار دینار اوس قیمت حیدر سلی بازار دن
سٹھ ہزار اسے ہو بہادر اندر الیس میدانے
انعام لیا ایہ جنگ مدائن ہا جہون نشان علامان
حضرت سعد نہرا ین تائین صدر مقام بنایا

بارا ن ہزار سوار جنگی الیک سپاہی لگا
اودھا یا خنجر ہتھ اک آیا لکھیا حال تھاندا
جہین پر دہ داؤد پیغمبر تنیان تو گواہی
جو شہنشاہ نامی گذرے ہر یار دن سالارن
ہور شہنشاہ ذوالقرنین جستی ظل الٰہی
ہر شاہ تہین اک رہی نشانی ایہ گہرانہ عادی
زربفت ہور اطلس کو لون جامی سرخ تاران
پیراہن اطلس ریشم کو لون سرخ سفید عمامے
ٹکڑا اک سرخ یاقوت لون ویلان سبز دو آئے
نقرہ تے خالص کو لون بنیان کی شاہان گج تھوڑا
صورت عجب نمونہ راوسدے ذرا اتر یان آگے
صفت اوسدی میں لکھ دکھلوان اوہی سجان سنیان لینے
ہور انباران انت رہیا صورت نازو صوان
تری سی گز آہا اوہ ملان آہین وہ نہ تھوڑا
زمرد یاقوت ہو موتی کولون ویلان بنایان سبزے
گیا مدینے ایہ سب تحفہ حصہ گھیدا جنیا
اک حصہ ہتھ حیدر آیا لکھیا راوی ہر سنے
ہو حساب دیا میتون کسی اوس ہزاران
بارا ن ہزار دینا سونہری حصہ ہین لگا دے
ہو قصہ کی لکھ دکھلاوان عاجزی پر انعاما
اوہ مقام محل تمامی ذکر کتا ہون پایا

محل تمامی وندڑے آہی رلکے سب سلاران
قیصر شاہی دے گھر اندر کیتا سعدؓ اوتارا
جیندم شہر مداین اوتے زور پیا اسلامی
فتح رب مداین کیتا لکھ پڑہاں شکرانہ
یعنے چار رکعت برابر سعدؓ نماز گذاری
اول جمعہ دیس ایرانی پڑہیا سعدؓ اتھائیں
ذکر مداین رقم ہویا قلم پیش وڈھاوان
شیران اجے ارام نہ کیتا مقبر خبر لیائے
ارام کیتا وڈیہر خانے دل سہنبان سرداران
خاص دیوان بنائی مسجد جانے عالم سارا
سنہ مبارک سولاں ہجری صفر مہینا نامی
حضرتِ سعدؓ تسید بہادر پڑہا سے چادگانہ
وچہ سلام نہ پھیریا ہرگز سندا ایہا اعتباری
دیوان شاہی جسنوں آکہن او وچہ جو ترا سائین
شہر جلوانے قلعہ جلولہ لاکے زور چہودا اودان
شہر جلوالون طرف جلولہ دل کفار سدہائے

در ذکر قلعہ جلولہ و فتح جلولان و قتل شہران و جنگ خسر سیوم

مہران حرامی جایا بیٹرا پچھے کران حجاران
یزدجرد انگشت کیتی تا اوس بیڑا جایا
حضرت سعدؓ الیس اوایون خبر پہنچی سرکارے
قعقاعؓ بیڑا جنگ اٹھاوے لے دستہ اسواران
اللہ صبح چڑہ گیاں نوجوان وچ برابر لسے
ڈہول وجے پرچم کہلوتا کہول نشان اگیرے
کیا باعث کیوں جنگ ایہ اڑیا سخت اجہان جہیا
اکدن شیران پٹ سٹے اندر واہی تیغ تیزی
روک لیا دروازہ دوہان ٹھٹے گیر حرامی
کمان اجتناب بیس لڑا اون اک لکھ قوم کفاران
غنیمت کیتی غیر الکٹھی پنج برابر سے
اجن جن ماران وچہ میدان لڑشان مثل باران
کوٹ جلولہ دسیں وچ جبا جنجا پر جما یا
پڑہ کے کاغذ شاہ عمرؓ نے لکہیا صاف دوبارے
باران ہزار بہادر نامی جاوے سر کفاران
رات دہمی دن روشن ہویا جوڑ میدانے متھے
چہنن چہنجی رہی لڑائی برت پہاڑ جو فیری
روز نوین سر او بہان مدد سدہا پھیر نہ پیا
حضرت قعقاعؓ ہمت لگا کیتی فیر دلیری
ہویا اوہ مہران وچالے سنگ جی اسلامی
جنگ جلولا اندر ہوئے فتح نیکو کاران
خمس حضرت شاہ عمر دی ہتھ پوچایا گئے

چار حصے ونڈ لشکر اندر باران هزار جوانون — باجھ هٿيارن پهاڙے اندر غلہ حاصل وس ميدانون
يزدجرد ڀڄ گيا اگے جانب رے پهاڙن — باقي ماندہ فوج تمامي ڀڄا ٿي وٺ جا ڏاڙن
خسرو سوم اجازت ليکي چڙهيا ساٿ سوارن — ٽوڙے ٿڌے ٿڌا هوئے لئيکے غير هٿيارن
ڍول وڄے پر گرم هويا تن هٿان ڌڪ گمان — سيتان هر وه ڀڄ ورثے ادلت جا عتا يارن
جسدم واڍ ڪيتي تلواران نيزي هڏين ٽڙ کي — نڪل گئے اڙاٽ کفاران اگ منولان ڀڄ ڦرڇي
چڙه لاشان سر لاشان گيا جي ڪر ڍهير لوراني — خسرو ونڄا چون چوري موتي عزيب نماڻي
ڇوڙ گئے اسباب تمامي مومنہ سپاهي لاڳي — تالے قعقاع کرد قبضہ شهر حلوانے جاکے
ذيقعد مهينے فتح پائي شيران شهر حلوانون — سنہ مبارک سعلان هجري فتح ادس ڀڄ الون
ماسندان هن نيت ميري شهردان ديارن — بيڙا جنگ ضرار ادٺا يا ڪهول قصہ اخبارون

در ذکر فتح شدن ماسندان و شهروان بدستي ضرار رضي

عرضي لکھ ڀيجي سرکاري هن اراده هادڙا — امر هو وسر کارون جي ڪر نہ ايہ شهر دو راڏا
عمر معظم نامہ لکھيا جانب سعد دوبارے — عراقون مغرب لگے ايرانون شهر ديارون ڀاري
صاف ڪر واده شهر تمامي رعيت حد ٺهرائو — لازم لڙهان نئي وڃالے قدم نہ پيش وٺهاؤ
جهڙا هو ولتان مخالف لازم جنگ اتي ٿهائن — بٽيا هرمزان لٿا سينيان اوهين جائين
ماسندان هور شهر والے ايہ دو شهر کفارن — سهن پهاڙان جانب ڏکهن فوج عجمي بدکاران
ضرار ابن خطاب بهادر جاوسے کرن لڙائي — تين چڙه ايس علائي کرلي رعيت ال صفائي
بس سلام عليکم ميرا هر اک مومن تائين — لاکے اوتے مهر نبدي بند کيتا هيبت سائين
پا هيلي کر بند لفافہ ديون قاصد تائين — قاصد اوٿہ سلامي هويا طرف مداين سائين
ٿيلي سعد اگے ونڄ رکهي کڍ هيا پڙهيا نامہ — عمل بهر حسپان لگے کيتا خوشيون ڀريا جامہ
جهنڊا سرخ ضرار چائے مهره پيل اد ٺهاؤ — بٽيا هرمزان بهادر ناڏادن فوج جماوے

الا صبح رنٹری لڑائی شیران پیر اولارے — کافر کھا شکست نیٹھے کانگ چڑھی جگ سارے
ابن ہرمزان زورآور الیس جنگا ہون معیا — ناسندان ہور شہر والے کیے نہ بوہا ڈھویا
ہتھ آیا کی یزدجرد دے جیہا کیتی اوس آپے — سپہ سلار اوہ فوجان ہویان گھر کفار سیاپے
لٹ غنیمت غریبان منڈی خوشیاں دی سدیانے — ہن بھاران موصل اوتے لاوان تیر نشانے

درذکر فتح شدن شہر موصل و تکریت و چھاونی بناکردن کوفہ و بصرہ را

دیس عراق دے جالے لکھیا موصل شہر کفاران — شہر کوہ پینڈا ایہ بغداد دون تابع روم شیران
درحقیقت ایہ علاقہ جدا ایرانون آہا — تابع ہرقل روم نصارا یزدجرد دا ناہا
الطاق نام حرامی کافر کمر بغاوت بدہی — الیے خاطر جانب موصل فوج اسلامی ودھی
عرضی لکھی سعد مدینے امر ہویا سرکاروں — عبداللہ ابن معتز کہتے لشکر جیہن ہزاران
جاکے اوسجا جنگ مچاوے مار نصارا ہجاوے — عبداللہ ہوسلامی چلیا دہر تے ہو چال ڈھاوے
شنو کوہ شہر مدائن بینڈا شہر موصل تہین بیا — الطاق حرامی لیکر فوجان جس لگانے نیا
اوتھے سوریے جنگ مچایا جالی روز وہ پہلائے — عرب نصارا کر کے صلح خفیہ لد سد ہائے
مارلیا الطاق حرامی شہر موصل الا — تہانے سب اسلامی بیٹھے نہ کر طول متالا
خمس روانہ شہر مدینے چار حصے جو باقی — شیران الیس اندر وندر بات اہیا اتفاقی
اتے دس دوجی طرفوں کیتی سعد چڑھائی — پر کیا ہور ربیت دے اندر ہوئی سخت لڑائی
کیا شکست کافر بھنے فتح پائی شیران — ایسر ہیدران سنہ ۱۵ ایہ ہجری تر ہویان شمشیران
صوبہ دے کہن جا مقامی سہن وہان دریاوان — دجلہ ہور فرات دے جالے ظاہر لکھ وکھاوان
البس فتح دی عرضی لکھی حضرت سعد بٹاکے — عمر معظم دی فیر خدمت نامہ دینا جاکے

درذکر بناکردن چھاونی کوفہ و بصرہ و عنبر و وظیفہ مقرر شدن سپاہ اکرا

شاہنشاہ دا جن لگا لشکر مرض حیرانی
ایہ کیفیت نامی دی بوجہ لکھی اوس دبالون
اوڑک کوفہ دلیس پسندان کیتا دانشمندان
کوفہ چھاؤنی ہوئی مقررہ وچہ جوگان ہزاران
اتے جو جوگان وچالے چوب نشان کہلاندے
ٹرک وچالے ہر دو جانب گن مندر نہران
اک لکھ دیہ ہزار شمارون ایہ جو لوک بنا رہی
اک لکھ مرد جنگی دلاور کوفے چھاؤنی اندر
اتے چھاؤنی بصرہ اندر ستہ ہزار سپاہی
اتے چھاؤنی مصر ولایت قاہرہ جسنوں کہندے
چھاؤنیان اٹھ ایسے طرح ہر دیار دن آہیان
چھبین ہزار سوار برابر سچپت اندر رہندا
اک انصار الکھ سعد ہا یا ایہ تعداد سپاہیان
لڑکے خورد وظیفے والے درج کیتے نہ سبھے
ہور ذخیرہ بہت اکٹھا شتر خچر گھوڑے
ہر اک دی تنخواہ مقرر جدا نام دیوالون
جونکر ایہہ تنخواہ مقررہ لکھ حساب وکھاوان
امہات المومنین ازواج مطہرات سرور عالم
باقی جو ازواج پیغمبر افضل امت ماں دان
پنج ہزاران درم وظیفہ صاحب جو آہے
پنج ہزار عباس وظیفہ جو وی ہزاران توڑی

وانخالف شہر ہوائین دلیس سارا برفانی
دیس پسندان کر سو جہڑا چھاؤنی اوس چنا لون
ہو موافق ایسے دلیسوں فی الخوشی دوچندان
شہر کان سندر گول بنایان سابہ انب اناران
جامع مسجد شہر جوگا لئے چار بلند منارے
بازار دوکان کنارے نہران واہ اسلامی لہران
ہٹ دوکانان وڈے سوداگر دیا ہمیشہ جاری
آہا پیادہ دفتر دہریا بھریا کراڈ دینر
اسی ہزاران لوک بازاری رعیت وسدے آہی
قنسرین دمشق حمص وتباریہ کابل رہندے
ست لکھ لشکر اسلامی عربی حبشی سپاہیان
ہر اک چھاؤنی دی فیر خاطر جدا جدا ہین کہندا
واقدی طبری کجھ نہ دسیا کس اندازی آہیان
اوہ لکھے جو جنگان لائق بھرتی والا سبھے
ترکمانان گرزان نیزے لکھ ہزاران جوڑے
جدا جدا سبہ لکھ وکھاوان نقل کتب جہانون
اول جو اسلام لیائے آہے تون قلم اٹھاون
باران ہزار حضرت عائشہ درم ہر ہرنون معالم
دہ ہزاران درم مقررہ ہر دا جدا بتاوان
حسن حسین بدر برابر انعام باقی ہوگا ہی
باران ہزار بتاون لعضی صحیح روایت لوڑی

سائے جنگ حدیبیہ والے غازی صاحب تجربے
چار ہزاران درم مقررہ ہر اک مومن تائیں
علامہ شبلی کری روایت پنج آئے اوہ آہا
اوہ جو لوگ مدینے والے خاص تُوں انصاران
چار ہزاران درم مقررہ ہویا سال انہاندا
ترلیسے تیران یار پیغمبر خاص اولاد انہاندی
جو شریک لغاوت اندر حجرہ کے تیغاں دا ہیان
ترے ہزاران درم ہر دا ہر اک سال وظیفہ
جھڑی شام عراق سدہالی تھہ نشان دہالے
قادسیہ ہور پڑیر موکون مرد حاضر جو آہے
سائے حرم جو مہاجران یا اسے انصاران
باقی جو انصار قبائل یا مہاجران آہا
اہل مکہ یا عرب ولایت اٹھ سو درم انہاندا
سائے جو امیر دیہا تون یمن حجاز دے چالے
ست ہزاران اٹھ ہزاران نو ہزاران کہندے
جیکر لڑکا پیدا ہووے عرب سپاہی سندا
شیر خوردہ درمان جسدم شیر چھڈادن
ہووے جیسدم لایق بھرتی وچ رلے سنگ فوجاں
ایہہ نہیں جے عرب وظایف آہے غیر دیاروں
ایسے طرح ہور روایت مومن ابد غازی
پنج ہزاران شاہ عمرؓ دا خاص وظیفہ آہا

بیعت رضوان جنہاں وچ علی یہ روایت کردی
درم چاندی سکہ شامی آئے چار تائیں
اسپر ضرب بال شاہی بس عراق لگا ہا
افضل خزرج دس قبیلہ یار بنی ابراران
بہی اک قصہ صاحب دا عاجز لکھ دیکھاندا
دو ہزاران درم ہر دا ددہی نسل جنہاندی
عیسیٰ ہود شہر یمامہ وچ رہتے سنگ بھائیاں
شامل جھڑی جنگ حجاز ون یمن دیس شریفہ
دو ہزاران درم انہاندا لیندے سال بسالے
ہر دا درم ہزار مقررہ سکہو بات لگا ہے
اول جو اسلام لیا یاں جہیں سو درم لکادان
دوسے درمان ہر اک تائیں بن بیٹھے سبہ شاہا
ایسے طرح ہر قبائل نقد وظائف جنہاندا
جو نکر اوہ ہر دا حمیران شبلی سند نکالے
ذوالکلاع حمیری نامی سند ایسی لیندے
دفتر دی وچہ نام نوشتہ سو درم اوس خیدا
اک سو درم وظائف اوسدا ایسی سند لیاون
ہنڈر جنگ لڑا یاں سکے صاحب دل دے جان
ہزار ان مینے رہیا درمان دو ہزاران
طول نہ کیتا حال نوشتہ کارن خوف درازی
باران ہزاران حمید صندر کھ عثمانؓ لگا ہا

عبدالرحمٰن ہویا اِلکاری آپ ساڈے شاہا
عمر معظمؓ بات نہ منی بدر برابر پاوان
خیال کروای لوکو ستی اندر شان عمرؓ دے
ورنہ کون ہٹاون والا کہنے دیار تمامی
اتے منشی بہت مقرر دفتر لکھن والے
عقیل ابن ابوطالب منشی وڈا نامی
عبداللہؓ ابن ارقم جایا تحویلدار کہاوے
ہور بندوبست ہزاران کیتے ہر دیاروں
دوارب ہور ستھ کروڑان سال محصول خزانے
اسیا قلم بندارادہ دفتر وڈا تھیوسے

وظیفہ اپنان کرہو زیادہ اصلی سدہا راہا
انہان تہیں دو حصہ میرزا درجہ کیون فساد وڈہادا
دولت بخش اونہاں جاپی ذرا نظر نہ کردی
دتیان ہر نون پگڑ بنر ایئن ہنیا تاں تاں حامی
جبیرؓ ابن مطعم کہاوے کاغذ روز سمہالے
محرمہ نام نوفل دا بیٹا نامی شیر گرامی
بیت المال وی حوالے کاغذ دہر لگاتے
شام ایران نے مصر ولایت ہین دلیس شماردن
ہزاران پنج دینار مصر دا لکھیارا دہی دالے
مطالب پورا لکھ وکھایا فارس جنگ کچیوی

درذکر شہر سوس وحالات نہاوند مع فتح پانا اہل اسلام ہمراہ

پر حجاز ارادہ بحرین وچ علاؓ چہوڑا دوان
شہر سوس فتح چڑہ کرسیئے صاف پتہ ہوجاوے
پختہ نصرانی شہروں دا سیئال زمانے
شہر سوس وہ بینا نامی ہر زمانے رہیا
حضرت علاؓ اصحاب پیغمبر عامل وہ قدیمی
تحمل وال اوسدے وچہ پیا جنگ مدائن پاروں
بے اجازت شاہ عمرؓ دی فارس جنگ مچایا
حضرت عمرؓ رنجیدہ اوسدے اس لڑائی پاروں
شاہ عمرؓ نا نامہ لکھیا ابہ عتبہ اودے پاسن

لشکر عتبے دے اپڑ پیلاں مارکنا ہٹاون
دانیال پیغمبر دا سیا رہندا خبر انج خبر پاوے
اقصےٰ مسجد سنگ اوتارے قتل اوٹ خزانے
ذکر ہن علماء او ہٹاوان حال اندر کیون ہیا
سرور عالم خود ٹھہرایا عالم طبعہ حلیمی
جہیڑ چہیا چڑہ فارس کیتی آئی فوج کہنار
پہاس گیا جد سبہن کفاران تا صد نیر وگایا
ابیہ ہردی ہن کرلی عتبے دی تلواردن
بسرے ہردی چہوڑ دستانی حضرت علا شہیدن

لے دل شیران عتبہ چڑھیا کڈھ ہے جھنڈے نوری
فوج ساتھ علا دی رلیا کیتا جنگ صباحین
بہاوین پڑس فتح چڑہ کیتا ذلیل کفاران
ایسے خاطر فیر دوبارے دل چڑھے اسلامی
شہر ہوازان اڈے تستے جا کے جنگ مچایا
سنہ اٹھاران ستدم آہا فتح شیران پائی
سنہ مبارک اونی ہجری شہر فتح ایہ ہویا
شہر سوس دی جانب دادہ کیتا چڑھکے شیران
سنہ مبارک ویہ تاون فتح جسد بہا کہ
شاموں موں با فراغت پھیر ایرانے جاداں
باران ہزار سوار زور آور منزل کیتی پوری
کافر بھنے چھوڑ ہتھیاران نٹھے پچھلی راہین
ہرمزان سر حد تر ڈری فوج ہٹی ابراران
ہرمزان کے دروکن کارن گئے بہادر نامی
ہرمزان شکست کھاہی دہی پڑ شیران ہتھ آیا
فیر رام ہرمزادنے ہوئی سخت لڑائی
ہرمزان تدبیندی خالے شیران زندہ ڈھویا
دیس فتح ہو سارا گیا ماری تیغ دلیران
دا نبال نبی دی قبر او تھایوں سنگ سفیدین چاہی کر
ہرقل داہن جنگ ارادہ ہتھ اجیر وبجھاداں

درذکر جنگ حمص آخری باغی شدن شامیان وفتح امیر خالدؓ بر کفار را

ہرقل فیر ارادہ کیتا سارا دیس چھوڑاوان
نا اوس کافر خط وگائے کوشش ہراک شہروں
بعضے آئے چڑہ جہازوں بعضے خشکی رستے
شام چھوڈاون خاطر کافر ہوئے فیر اکٹھے
کنب گیا دل ابو عبیدہؓ اوسے لشکر پاؤن
لے پر حضرت ابو عبیدہؓ دور اندیشہ کرکے
باغی ہویا دیس تمامی صورت بچن ناہین
سالوں اج تکلیف نہ بادہ مبند کیتی دروازے
لاجبر کر بیند تھا فہ نشتر اسوار و گھایا
شاہ عمرؓ دا لشکر کڈھاں ملک حجاز دباوان
اسان ارادہ شام چھوڈاوان چڑھی نوبانی تھہردن
ہر جانب تھین آیان فوجان سنہ تمامی بستے
کالگان گیان چڑہ برابر ہوں طوفان مٹے
حضرت عمرؓ امیر دوراڈہ پیاز ور کفاردن
خدمت اندر شاہ عمرؓ دی لکھیا نامہ بھر کے
وبلہ کوشش فوج روانا ن کرنی جب اتھا ہین
پہاس گئے اج شیر تمامی کافر گردی تارنے
تاں نامہ طرف دمشق قنسرین پوچایا

قنسرین وچ چالی خالدؓ شیر جنہاں دا ڈنگا
فلسطینے عمرو العاصؓ لے دل شیراں آیا
ہر اک طرفوں آئی بہادر لیھے وانگوں ناگاں
نالے حضرت شاہ عمرؓ نے فارس خبر پوچائی
امر تاکیدی تیری تائیں جیتی کرنی شیرا
کیتی جنہاں مدد ہرقل ہرلوں دیہ سزائیں
الّے لشکر قعقاعؓ والا باراں ہزار بہادر
مین بھی شہر مدینے وچوں ہوساں آپ روانا
ایس اخباروں سعدؓ بہادر کر کے ہوش سنبھلے
گھت قیامت ہر جا دی شہر ویران کرائی
اہل عیال تہناں دے سارے پالے بندی خانے
مدد جہناں نے کیتی آہی بھنے پچھلی راہیں
اوتناں زور لفار نہ رہیا لشکر شامی بھجے
حضرت ابو عبیدہؓ ورجیا لشکر عربوں آوے
بہتر لڑناں اوس دیہاڑی یار ساری فرماندی
مدد لوڑ نہ ساڈوں کائی مار لفار بھجاساں
بات پسنداں خالدؓ والی گہت بے غالب آئی
مخبری ویلے پڑھ بسم اللہ اٹھ امیر کھلوئے
ڈھول وجے چیچح کہلوتی کیتا میل جواناں
لگ گئے دو مونہہ برابر سین لگی دالنے
خالدؓ دا دل اگ البنیا پار کیتا داہ کرداں

وچ قیساریہ حاکم معاویہ پتا سارا لگا
شرحبیلؓ ہور اعور سلمی لشکر آن جمایا
کافر شرک کیردی حمص دسن شل کالکاں
عاقی شام ولایت سیارا ہر جا فتح وگائی
سرحد موصل صوبہ رودھوں مار شتابی پھیرا
خراب کرین گہر حجرہ ہوہنا ند تیغاں مار اُڈائیں
مدد اہل اسلاماں جائے وچ حمص لڑائی صادر
دیاں سزائیں ہرقل تائیں ہیچ دگار شیطاناں
باغیاں دے دبہ شہراں اُتے خولی ہاہنی چلے
جو تہد لگا قتل کیتا کھیتی باغ جلائے
لاوارث لشکر ہر دی ویچے خبراں سچ دم کوتانے
یاد دیا گھر بار دہنانوں لگی اگ تدائیں
حضرت خالدؓ کالا جھنڈا بسم اللہ پڑھ تھمی
اتے ہاشم قعقاعؓ والا لشکر موہنہ ویکھاوے
خالدؓ بولیا رب توکل جنگ مچیسے داندے
انشاء اللہ پڑاہناندا تیغیں مع نہ اوددا شاں
ابو عبیدہؓ کرے امنا لعضیا الکم جو رائی
لگراں تنہہ سپاہی چلے پرسے برابر ہوئے
تیغاں کڈھ بہادر لتھے ہتھ اوتے دہر جاناں
کیا عرابنی رئیس کر لسن دی لوک شرانے
پہر یا جسم جوڑ سوما گہنہ دسی کنڈ ٹمرداں

مین قربان خالد دلون ہر جا فتح پائی
کی ہتھ ہرقل دے فیر آیا اوڑک پایا گھاٹا
اے پر عادت ایہہ ہمیشہ اکثر رہی یونانون
اول اندر عہد عمر دے بعد عہد عثمانون
سلطان نورالدین زمانے صلاح الدین اوہ زنگی
سٹھ لکھ نصارا قتل ہویا اوس لڑائیون
جیکر کسے شوق زیادہ ابن ہشتن وچھاون
نزے دیہاڑے حمص لڑائیون پچھے قعقاع آیا
عمر معظم ایلیہ اندر لیھا نال سپاہان
لیھے وچ تدبیرے اندر ایسے خوشی یاردن
ایہہ فتح فیر نام خالد دے ہر جا دھمان پیان
اشعث الکندی جو قصیدہ خالد اگے دھرا
دس ہزاران درم دوشالہ دتا اوسدے تائین
شاہ عمر نوں لے گیان خبران ایسی رقم یاردن
بیت المال خزانہ شاہی ایہہ خیانت بھاری
نالے کسی حنلی جائی کیتا غسل شرابون
ابوعبیدہ دی جد جانب ایہہ مراسلہ آیا
کیون شرابون غسل کیتا نور خزانہ شاہی
خالد تائین پکڑ لینگا ہتھریان بنہیں پایان
حضرت خالد دستم اوٹھائے غسل شراب نہ کیتا
پوچھیا فیر رقم دی یاردن خالد سچ الایا

ستارا گویا برکت دے لا دشمن کنڈ دکھائی
پائی شام نصیب اوسدے دیس تمامی پاٹا
اول لقاوت فیر شکست نہ عتبار زبانون
عہد امیہ عہد عباسی روشن بات جہانون
تیئے سالان جنگ مچایا بات ڈٹھی دورنگی
دس سالون کی کجھ حاصل ہویا اوس چڑھائیون
رنگیان دے احوال تمامی فیر حمص ہین جاوسات
حصہ اوس غنیمت دے چون ان برابر پایا
سعکے غلبہ اہل اسلامون وینڈی ہٹ پچھاہان
آفرین فیر سعد دے تائین شاہ کیتی تکراردن
کاغذ لکھیا ابہ امیران ہر جا خبران گیان
وصف اوسدے جو لڑائیون نظم رسالہ بھردا
انعام لیکے رخصت ہویا دیندا گیا دعائین
دس ہزاران درم زیادہ خرچ کس شماردن
کیون کیتی اسغدر فضولی دے اوہ ٹکے سرکاری
تا ایہہ نامہ حمص لکھیا سخت تاکید جیاون
خالد کولون ایہہ گل پچھو کیون مندہ سر لایا
جے قصور اوس ثابت ہووے کرنان قتل تمامے
دہرو تلواران گردن جاتا ان آپ اکھڑیان ابیار
ہتھریان لاہ دگایان دیہہ لشکر اپنے جو جیتا
تبعہ تیغ حلال جنہان پاک نبی فرمایا

فیر گینی تعظیم برابر جونکر آہی اگے | نوجان بہ سلامی ہویاں یر وشن چہرا لگے
کسے وال نہ ڈنگا کیتا سبہ مصافحہ کردے | وارو وار ضیافت کھادی خالد جانے ہردے
با فراغت رخصت ہویا قنسرین سدھایا | نالے حضرت شاہ عمر نے یثرب وچہ بلایا
کرن حمایت گردن پٹکہ خالد دستے تا پایا | رشک تنغین ابن خطابہ وو خالد فرمایا
نرم ہویا دل شاہ عمر دا چہاتی نال لگایا | ورنہ اول لبکے دُرا خالد نوں دہمکایا
فضولی ایڈی لایق ناہین اوڑک رخصت ہویا | قنسرین نے رہیا حاکم حمص اندر مویا
اٹہواں سال خلافت شروع حضرت نیک عمر دا | اریئنہ چڑہ فتح کیتا جبہ پر روایت کردا
شامی حدان جہات تمامی خاص سمندر توڑی | ہر جا فوج پہری اسلامی نقل برابر لوڑی
شام ذکر سبہ ختم کیتا سفر مصر ون چالیے | چڑہ کے مصر دیس دا باواں گھر نصاریٰ والے

در ذکر فتح مصر شدن و نشور و عنبر

طبری والے نال اشارت مصر فتح وسایا | امام واقدی واضح کرکے باک جہنڈا لایا
تاہیں طبری چہوڈ کر ہیں سند تاریخ کہیرتیں | یعنی سکہ صاحب واقدی لڑیا جون تدبیر دتیں
شاموں مصرہ دیس علیحدہ پتہ زیر تمامی | گویا قطعہ سبز بہشتی ہر دیاردن نامی
شاہ شہنشاہ قسطنطنیہ پروش مصر دن پاوے | اتے مصر جد اشاہی کدے یونان دباوے
شاموں بہ دموں وس فرعونوں آدن لوک سوداگر | لو بہ عرب حبش سوڈانی دتن سبب ادجاگر
فلسطین فتح جد ہویا نٹھے سب یونانی | عمرو العاص پچہا کیتا گئے مصر نصرانی
ارطبون مقوقس اگے دتی دیخ دوہائی | نٹھا لئے ہرقل دی سب ماری دشمن تیغ وگائی
سائی دشمن دیس تاڈی لیتھے سبہ طبران | یہود نصارا اتے مجوسی دیس اندر جیتران
کرنان لینا فکر شتابی اگ لگی وچہ جہلان | سپہ سلاری دیہہ توں ہتیوں چڑہ دفانے ہہلان
مقوقس دی کن کھلے آہے ڈریا ایس مقالوں | فارس رن دا کی مار رومی عرب کمالوں

طبری سند الیس گفتاروں غفہ شاہ نے کہا ہا
اوہ مویا وڈا اندر خالے شروع ماہ رمضانے
بلکہ خدمت شاہ رسولاں تحفے مصروں بھیجے
گدی اوسدی پُت سنبھالے اوسی لشکر چاڑھے
مقوقس دا اک بھائی آہا اوسنے رمز پچھالی
بلکہ اوہ اسلام لیایا عوض آپ موکایا
اے پر فوج تھوڑی اسلامی چھیں ہزار اکابر
گیا گزر شیر دور ڈاڈا مصر نظر شکاروں
مصر جو جنگ امیر عمرؓ دا اول ارادہ نا ہا
دینی پی امداد ضروری دور اندیشہ کیتا
چار ہزاراں شاموں لشکر خالدؓ نال لیایا
نام ورزور اور جنگی اوسے فوج وچالے
حضرت نے سیر زور آور نامی خالد دین وچ بھا
لشکر عربوں موں شاموں شامل ہویا آگے
تسلط خوب بیٹھا او تھایوں کیتا کوچ لگاہے
جھڑا کافر ٹھلن خاطر چڑھیا سردی ریلے
شاخ وڈی اک نیلوں آہی جانب مشرق جاہے
ہو شاخ اگوں فر آئی جانب قطب شمالے
جا بلیق اک حاکم تسبجا وڈا فسادی کافر
نہی دیہاڑے مہلت منگی فیر آیا چڑھ واندے
دشمن وچ پڑ جم کھلوتا وال گئے لنڈھی

امام واقدی لکھ سدا یا کہیا کر ونہ داد ہا ہو
عقاید اوس درست آہا لکھن راوی دا نے
بیٹا اوسدے نے قتل کرایا سبب لوباش اکٹھے
فوج سلاری ارطبون نے پائی اوسدیہاڑے
ملیا اوہ اصحاباں تائیں لشکر واڈھے رالی
رہیا مقامی مصر ولایت نہ دکھ اوس اٹھایا
دوئم روایت امام واقدی نو ہزار برابر
عرضی لکھی جانب یثرب فوج آدی سرکاروں
عمرو العاص نال بھانے ویندا گھن سپاہا
جانب ابو عبیدہؓ لکھیا لشکر بھیج چوبیتا
ست ہزار برابر مومن عربوں شاہ وگایا
ہزار ضرار بہادر مالک اشتر رستم کس مقابلے
آہی مقدار نصاری یوقنا اجے نہ رہیا
تا فیر عمروؓ قدم اٹھایا قرما لٹیا جاکے
فرموں مونہ بھجے ول ہر یا جنگ ہوئی وچہ با ہاں
ارطبون اوہ ماریا گیا کس سپاہی کر لے
فوج ہر ولنہ اوس کنارے قدم نہ سکتے جماوے
عمس وسیجا شہر لوریاں ہر دو شاخ وچالے
جسدم فوج لمتی اسلامی کرد اجانان وافر
صلح دی اوہ منڈنہ پیا مومن پڑ چماندے
غازی پیش تیار کھلوتے سبز سیاہ ہتھ جھنڈے

دہوسو دہوین وچے پڑدہوسہ وہ گیا ٹہر شیران ۔ سدہے گیج بہادر لتھے کڈہنگیان شمشیران
ل گہان گہٹان اوین بجلی چمکن لگی ۔ صاف منہ لتھا ہتیارین واہ پربدی وگی
بدل ہر ول گجے بہجے ڈہول ہوچال اوہہاد ۔ تکھر اسند روہ گلا بون ل گھٹے وچہ جاد
ماس شیر شیر اندا چیرن رخ تیغان ل اہیان ۔ مار ومار دسے ہر طرفون ستر ن بجے مایان
نال گیا ہو پڑ متامی لہو مثال اوہ گارا ۔ سنب وچے تی تر لی تہلے لبے ڈہٹھے ڈل چارا
بہادین مومن شیر بہادر ہر دیار دن سینا ۔ قبطیان نے ہتھ چکہائے قایل اپنان کیتا
کٹ گئے اصحاب مہنا قبطی جنگی پورے ۔ اور گبہاج کفار اوٹہائی مہنے گئی بند ہورے
نس وڈے وچ شہرے داندر بند کیتے سب بوہے ۔ جان بچا دندا ایہہ حیلہ قدم نہ دہریا جوہے
حملہ کیتا فیر اصحابان گہیرا گھت چوفیرے ۔ تنگ ہوئے جد قبطی سارے دسے موت اگیرے
فیر زبیر لگا کے زینہ لشکر وچہ پوچایا ۔ بہتے ہین ور درد ارے موت سنہیا آیا
تدون کنب اٹھے اوہ قبطی جن پی گل ساڈے ۔ کسری قیصر چڑہ دبائے ایہہ ورا اوڈا دہی
صلح باجہون چارا ناہین کرے بات منا ۔ وکیل وگائے ایس لڑایون ہونہ سہاڈا ہبہت
ہتھ کنا تی سکھدی آہے تو باتن لنوہا ۔ اسلام قبولان یا شرایط وچہان جنگ نہ ہوا
صلح اصحابان فیر کیتی کہیا اساڈے بھائی ۔ جسدم ہوئی خیر لڑائیون غیرت وہنان آئی
کہندی اسی ریش قدیمی دیسان وچہ اکابر ۔ بہو کہی ننگے عرب لوٹیرے ساڈی ہون برابر
لنگئے چہڈ مصر ولایت ساحل ٹاپو اندر ۔ شمالی مصر اتے قبضہ کردی یار پیغمبر
الیس نال نے قاہرہ کہندی ممس نام اوس اگی ۔ فیر اسکندریہ دی جانب وٹہہ اصحابی وگے

درذکر فتح شدن شہر اسکندریہ

مصر ولایت شہر پورانان ذوالقرنین بنایا ۔ اسکندر اعظم جسنون کہندی وچہ کتابان پایا
جسدم فوج ڈہلی اسلامی کرکے دل کشادہ ۔ سرخ سیاہ لاشے پڑ جہنڈی پینے خرچ زیادہ

ارسطولیس وچہ اوڈیکان جہنیان بہت دگہا ماں
نوبہ حبش شام سوڈالے مرد نہ کیتی بہایان

ہرقل ہویا اوتہین ایامی شامون نس تہ اہیں
کسے معہر مونہ نہ رکہیا بیٹھے رہے اوتہائین

نہ امید ہوئے سبکا فرایہہ قصہ اخبارون
ارسطولیس صلح نہ کیتی نٹھا مصر دیاردن

شہر فتح ہر آیے گیا ایے پر باجہ ہنماردن
فضل ربان حرمت سرور برکت یار کہایون

فیر دمیاط کیتا چڑہ دماوہ مغرب دیس کفاران
ہاترک حاکم اوسجا رہندا لکہیا وچہ اخباران

درذکر فتح شدن شہر دمیاط را

ماراں آہی بیٹے اوسدے بعضے پشت بناوان
جہنین ہزاران لوکر جنگی راوی بات دساون

شاہ مقوقس دی جو دالدہ وسجا اوسدے پیکے
بہت جکیران اوسنون افریقین نانوچہ ٹہیکے

حضرت خالد کر تدبیران چالی شیر نکلے
اوہ جہنڈا مقداد اوٹہیا ضرار بہادر نالے

لتھے ونج دمیاط بہادر چڑہیا کٹک کفاران
ڈہول وجے پڑچم کہلوتا چمک کا تلواردن

مال ساڈی کیا جنگ کریں یہ بہادر چالی
موت تہانون اسجا آندا یہاں گیے وچ جالی

ہابرک دا اک نامی بیٹا آن میدان کہلویا
بزبرا وسدا نام دسادن ضرار مقابل ہویا

ہتھ بتیری نزبر کیتے جو دستور سپاہیان
کجہ فنون اوسنے رکہیا دلدیاں مکان لاہیان

ہویا جسدم اوہ بیچارا نٹھے پچھلی راہیں
وٹا اندر دربند کرلئے باہر آون ناہین

ونج ہامرک بیٹھے صلاحین نال امیران کردا
کوین کراہین دشمن لتھا غم میتون نزبردا

کل دسوتن یکی کائی کہڑی راہ چلاہین
طبیب آ ہا اک اوسے شہرون کہیا اسی ڈاہین

یزدجرد نہ تاب لیایا نہ اوہ ہرقل شامی
پاس تیرے اج لشکر تہوڑا جنگ مچایا دن خامی

ہامرک وسنون السی یارون ادوین قتل کرایا
اوس طبیب دا اک بیٹا ڈٹھا سخن الایا

دل میرا اج سہر دکیتا کار درست اینجین
حضرت مسیح روبا اسنون اوٹھا ہویا جوہر

ہامرک اوتہین سن مع لالان ہویا خوشی دہیرا
سروپا ڈنا اوس تائین تحفہ ایہہ جینگیرا

اوٹھے سلامی لڑکا تریا دلوچہ غم النبے
انہ دل دسدے وچہ پائی سرنگ صلاح ٹھہرائی
وڈا پاڑ دیواروں کرکے گیا پاس اصحاباں
باہر بیٹھے وچہ دوسہ کوئی مویا تساں پاروں
بہت لتا اوسدی کیتی نہ غم کھا غریبہ
ایہہ گل آکھ چلے ہمراہاں لا بدن ہتھیاراں
داخل شہر ہوئے اصحابی اوس مکان کشادہ
انی مرد ہو ردلاورا دسدے رشتہ داروں
سارے بیٹھے ایس راہے دنا اوٹھ قبضہ کریئے
رات گذاری ایس دلیلوں صادق ہونہ دکھایا
لڑنے والا کوئی نہ ڈٹھا کافر راضی ہتھے
جے اج لڑی نال اساڈے ایہہ میدان آہیا
چلو گھریں ہٹ چلاہیں ڈٹھے ہتھ اعراباں
بند آہے دروازے سارے محکم نال زنجیراں
جے مونہہ کہاں اسی ہو دیواروں لیوندی ہا زیر آن
سخت مصیبت امر الٰہی جاری واو نہ چلے کائی
جے قبول اسلام کریسو بچ اسی تا جاندے
ہور بات نہ دسے کائی بدلا دید موکا یاد
رغبت اوس شیطادی آہی جانب اہل اسلاماں
ہامر کس اسلام لیایا تا دروازے کھلے
پا فتح مقداد روانان نائب چھوڈا اوتہائیں

ہندا عوض اج ہوکاوان ڈیھی تھم گنیے
خبشان نال صبا حین کہر کی تا ایہہ ہسن لگالی
سر گذشتہ سب نانی ماریا نال عذاباں
اج بدلے دیناں سا لون کیتا پاڑ دیواروں
تیغاں سوتے ہراں سراونہاں اگوں ملی نصیب
پیر پیادہ کوتل گھوڑی نہ ایہہ خبر گناراں
صبح مطلب دہمن اوٹے حرص جنگ یادہ
اوہ بھی آگے شامل ہوئے پھڑ قبضہ تلواروں
جیندم کافر جاون باہر ڈہر و تیغاں سر دہڑ سیئے
ہامر کے چپڑ لڑ ہیا لیسے لشکر دہوسہ پڑ وچایا
ہسے نہ نٹھے اوہ میدانوں وچ لپتے موئے
اکسی سلامت ہندا کہیا رل سپاہیاں
کافر ہٹے دیکھن ڈٹے شہر قبضے صحاباں
ہمن مونہہ چلے اڈا کیا کرہے تدبیراں
ہر حیران کھلوتے اوڑک رب گیا تدبیراں
شیطا نام ہا مرکہ یا حسن صلاح سنبھالی
آل اولاد تمام اساڈی لی وسن تے آندے
قتل کیتا مین باہج او دسدا لگا تھم خواہا
پاک بنیدی ملح ہمیشہ پڑیدا اوہ مہمان
غیر اسلام ہو نہاندا چنگا کدی نہ راہوں بہلے
یزید نام نا مردا بیٹا علم نصب زینب

در ذکر جنگ تنیس و شہادت شیطا و فتح اہلِ اسلام را

ہن جنگ تنیس موکاوان اوہ مرتد اعرابون
جبالہ دی کجھ سکے لگدی ڈگے ار جنابون

سدیا اوہنوں طرف ہا ایتا دتھہر گیا اوچکا
یزید اوہنوں بھی سمجھایا اوہ منافق پکا

کھندا بات منا تا تیری خشک باغ ہمارا
دعا کرو رب مینہ اونارسے تر دتے جگ سارا

حضرت یزید ہوروں نوں دعا مبارک کیتی
اودین بارش رب اتاری نماز دوگانہ نیتی

ویکھ کرامت اوس منیاں ہتھاں سخن نہ باتوں
مکر لیتا ڈاکیڈا ابھار انریا ودھ جہانوں

میراج پیغام لڑائی کافر فوج سنگاری
ویہہ ہزارا سوار پیادہ پڑوچہ آن اوتاری

اندک لشکر اہل اسلامان جنگ تیاری ہوئی
شطائل میدان کھلونا لڑنے والا سوئی

ابو ثوب سانگ گائی اوس شہادت پائی
ہامرک ویکھ دتا للکارا شیران واگ اوٹھائی

تیغاں دہیرہ بہادر لتھے بخت ہونا مدملے
کافر نٹھے پچھلی راہیں دم ترودے مارے

ابو ثوب ہری ہنٹا شیران زندا پھر ٹیا
اورک اوہ اسلام لیا یا جسدم مشکین کرٹیا

پڑ ہامرک دی ہتھ لگا دوجے روز سویرے
شہر مدینہ اوتے دہا دہ فوجاں ڈال چوفیرے

در ذکر جنگ شہر بسینہ و شہر ملقار ابجد عریش را

ایہ علاقہ حد فرانسوں نبی شعیب تھایون
حضرت موسیٰ اوسجا آیا نس فرعون وقعیاؤن

ہمایت ناؤن مرتد اعرابی حاکم اوس نالے
اوڑک مشرک جنگ مچایا مارے گئے بیگانے

ہامرک اتھوں پا فراغت کیتا کوچ شمارا
شہر ملقار اوتے دہا دہ جنگی مار لتارا

باباں ہزار بہادر جنگی ہلاک آہا ہمراہاں
باقرین نام نصارا مومن ہویا تداہاں

ویس عریش تکین فتح سنہ سولا نوجہ پائی
اطلاع بھیج دلی سرکاری حد فرانسوں آئی

قصد فبر دیا یکپہرا ارض بعبہ نا سے
آرمن چڑھکے صاف گپیوی سرخ نشان لگالے

در ذکر بکر و ارض ربیعہ فتح شدن بدستی عیاض ابن غنم و ابن خالدؓ را

مصر فتح جد اللہ کیتا ملک شام تمامی
کجھ اندیشہ ہیا نہ شیراں سب بہتالے اسلامی

تاں فیر شاہ عمرؓ نے لکھیا ابو عبیدہ تائیں
عیاضؓ نام غنم دا بیٹا اوسنوں جب چلائیں

اٹھ ہزار بہادر جنگی منگائے اوسدے چڑھ جاوے
مصر دیاروں سیف اللہ فوجاں ہور لیاوے

دیار بکر ارض ربیعہ آہن دیس بنامی
ایہ علاقہ باقی رہیا فوج ڈہلے اسلامی

عیاضؓ چڑھیا خالدؓ لیا چرن نہ ایہ چاراں
دیار بکر جدا گوں آئی تہ سنبہاراں

سہیل نام عدی دا بیٹا فوج ہلادا اگے
کوٹ رقہ فیر جس دم آیا علم اسلامی لگے

نام رحنا نہب ہیائی حاکم نیک بتاون
جنگ نہ کیتا صلح ٹہرائی جزیہ من سہاون

بالس ادرتے جد گیاں فوجاں کیتی اونہاں ہاں
فیر راس العین دی جانب دہریا قدم اگاہاں

شہر ہا حیز اوس ملنے والی خاص دیاردن
لکھ سپاہی نکی پورا اوسدے پاس شماردن

ہور جاگیردار ہزاراں تابع شوکت ساون
سلطان ابن سارہ جو جن تہہ ہزار جواناں

محکم کوٹ تہ دل تڑایا فوجاں گرد لواجیون
دو لکھ کافر لڑنے والا بعضے کہن ادہانوں

عیاضؓ جس دم گیا اگاہاں دو شہر فیر آئے
زبانے تے زلو بیا کہندی جا کے جھنڈے لائے

جس دم پوہتا عرض کنارے کیتا فوج اوتارا
ایہ شہر دو میرکے آہے ہن مادشمارا

چاچا زادوہ بہائی میرا کافر نامی سخت
طرف سلام بلایا اوسنوں الٹ گیا بد بخت

نال حیلے میں فتح کرلیساں بکرا کوٹا جہیا
جے آزت سبنوں ہووے دلیاں جمع سہنا

رخصت پوہتا ہو سدہایا منگ دعا جنابوں
وچ شہر دے داخل ہویا رکھ امید وہابوں

بیٹی نال صلاح لپکا کر کوٹھا پکڑ جوائی
شیر جون وزیر پوراناں حاکم رکھیا سائی

درحقیقت اوس وزیر دن کدی خطا نہ ڈٹھی
رغبت اوس اسلامی آہی لکھ ولی ہتھ چٹھی

اگے مسلمان پوشیدہ زاہد عابد بھارا | سارے من اسلام کھلوتے اوسیا جو نصارا

شہر جوان اوس علاقہ حاکم رہیا ہمیشہ | اگم پشت ہوئی اسلامی کیتا دور اندیشہ

در ذکر فتح قرقیسیا را

فیر قرقیسیا دی جانب نٹھا لشکر بن کے | شیر لوقنا اوتھاں تائیں ایہ گل کہندا جا کے

نس آیا میں عرباں پاسوں لگم دین پیارا | ہور قصور نہ اوہناں کوئی زاہد لوک شمارا

شہر حمص امانا کیتی بات سچا ویں لاہوین | سرو یا وزیری دتا شاں مناسب جوئین

شہر یاضر دی نالے آہی راس العین وسیے | طرف تہاندی لکھیا کاغذ تھا عرباں دے ٹیلے

وانا اگھہ اوس ٹیر سویری کہہ کے ہماری | چار ہزاراں آرمن دلیوں مرد آیا اعتباری

ناکباں بھی لشکر بھیجے شیر جوان ہزاراں | قرقیسیا وچ ٹھجا یا شور پایا بدکاراں

اتنے بوقنا جسدم نٹھا چوں رمز سنا کے | دو ہزار اصحابی پچھے پیا داگ اوٹھا کے

سہیل نام عدی دا بیٹا عبداللہ بیت سبا نوں | قرقیسیا وچ ایہہ بھی لبھے دو ہزار جواناں

شہر سنے ہو رجرا آہے قرقیسیا دے نیڑے | مدد بچاولیے لسے تاحسن سردار ہوناندی جھیڑے

رضامند ہونا نوں کیتے جا کے اہل اسلاماں | ہوئے بائیں طرف عرباں لیکے درم العثمان

ایہہ وی ہاں بیٹھ گذارے رہیا خرچ نہ دِتا | دانہ آٹا لین دی خاطر اوٹھ اصحابی چلے

سہیل کل افسے جا با بخازمی بنی تمیم | کرسمیانہ وڑ سے گرا دین الی فوج غنیموں

شہر ایسوں اوہ طلبہ لوقنا ہرن جایا | پیاس گئے اصحاب تمامی حال غنیم وچھایا

تنہاں ان اچھا اودھے آہے من ہند ستائی | شہ جواناں پر دے اندر خاص شہادت پائی

لسن گئے نرناں دے من وچ لوہایاں جیراں | جنگ مچایا راہنے اندر نال اسلاں دے گبراں

خاص ہنستانی اوتھاں ہاں ہن بجھایا
اُور کہ حملہ بڑدے اندر اس مسکینی پایا

کر کے قید اصحاباں تائیں نوفل گھن ہدھا یا — قتل ہوئے یا رہے سلامت اساں نہ بھید نہ پایا
شہر یاض دی پیش کہلاری وچ اصحاب تمامی — شہید کرایا ساریاں تائیں اک سہیل گرامی
ایپر اوہ حسنین زیادہ کسے نصار سجایا — لڑکی اوسدے عاشق اوتے رب سبب بنایا
ہر بتیا اوسدا نام دساون اوہ سہلام لیائی — سہیل تائیں لیکی نٹھے ادہی راتیں بہائی
پابندے اندر شکر ملیا لڑکی سخن آلادے — جے ایہہ وچی مین گل کرساں ہا بھید نہ کوئی یادے
ہوون جیکر عرب بہادر مینن کلام الٰہی — نٹھے آئی تا پچھانا قدرت ویکھ ربانی
آہے اوہ شہید ستائی واگاں تھم کھلوئی — سہیل پچھیا تسی سارے کیونکر زندہ ہوئے
اونہاں کہیا شہید تمامی زندہ رہین مدامی — پاک شہیدی کراں نہ بارتاسی وچ تمامی
سہیل کہیا نہ نشان مناسب ایہہ وچھوڑا پایا نان — حضرت ہو سن جس لگائے مینوں ساتھ لیجانا
اونہاں کہیا امر نہ سر در زالیقہ موت نہ چکھیا — اسے پردن گئی رہے تھوڑے اصلی بھید نہ دیا
ایہہ گل کہکے اونہاں شہیداں کہیا قدم اگاہیں — اوس لڑکی نے ویکھ کرامت ساری آوہ بدائیں
فوت ہوئی اوہ ادہے ویلی گور دفن اونہائیں — سہیل وچ کہیاں اخباراں عیاض غنم دی تائیں
اتے جا سویاں خبراں دتیاں کر سمہالا ساباں — اج مخالف وچ جمعیت چڑھ کا لگاں سرآیا
تا عیاض ایہہ لکھیا نامہ جانب دار خلافہ — ہین مطلب سب کھول سناواں جو کجھ تتو دی ہاویں

دربیان مضمون نامہ مبارک را

اول حمد ثنا کروڈاں ہر دم رب ستارے — تہاں ہا جہہ اسماں تمامی معلق کر کھلارے
زینت زیب کیتی اسماناں چن سورج ایہہ تارے — ست زمیناں پانی اوتے آدم جن اوتارے
حمد الٰہی تھم نہ ہووے جے سی فکر دوڑاواں — ایہہ دریا بعید کنارا کیونکر قدم ٹکاواں
بعد حمد پیر بلج پیغمبر راہ بر صادق ہادی — ہر دم لکھ صلوٰۃ سلاماں واہ واہ دین آبادی
مدح پیغمبر ختم نہ ہووے جے سی قلم وگاواں — دلوں جانوں مین صلوٰتاں پوچاواں

اتے مناقب ابوبکرؓ دے عار رفیق پیارا
صفت اوسدی بہی تم نہ ہووے جے لکھے جگ سارا

ہردم لکھ صلواۃ سلاماں آل ازواج تمامی
اللہ رحمت خاص ہوتاری اوہ مقبول گرامی

بعد سلاموں عرض گذاران ایہ تواتر جبران
لشکر بہت نصارا کٹھا آیا لٹھا سے طران

بہت غلاظت ایس ولایت پایا زور کفاران
ہل وانج اساڈا اگیا مدد عرب پکاران

فیر جواب آیا سرکاروں رکھ امید جناباں
لڑ میدانے فتح اسلامی مدد رب وہاہوں

اتے ولید عیاض نوں ابیٹا عیاض کہیا ہتھ ائین
بنی تغلب عرب بارے وچ اوہناں سمجھائین

جبلہ نالوں فوج تساڈی قوم زیادہ ناہین
مرد ٹھٹھے ہزار بہادر لڑیا لیس اگاہین

شامل نال اساڈی ہوناں کہڑا چھوڑ اوہناندا
فیر وقت ایہ ہتھ نہ آوے ہر کوئی پچھوں تاندا

حال تساڈا اتے اساڈا ہو برابر جاوے
رب چاہیا نتے مشرک نوں تاخاک اپنے سر پاوے

ولیدؓ ایہ مقالاں سن کے اوٹھ شتابی وگیا
وچ اوہناں دے دخل ہویا گل کر شیر اگیا

ولیدؓ نصیحت کیتی آہی تا اوہناں سرداران
کہیا تساں مل اساڈا جانب نیکو کاران

نوفل نام مازن دا بیٹا بہت قبائل والا
قارب عاصم اتے میسرہ بنی حزام کمالا

ایہ سردار اسلام لیائے اوٹھ سویرے آئے
عرب نال رلے وچ عرباں معتبر خبر لیائے

اڈرک دہو کہا دنا سانوں وچ رلے سنگ عرباں
اول ہو رفیق اساڈی لایق نہ ایہ خبراں

ماشر باض بات سنائی ہین اک مکر بناوان
ظاہر من اسلام طریقہ طرف حجازاں جاوان

شاہ انہاندا ذبح کر کے ستاں غفلت جناہوں
ہیبوں وسواں ایہ گل جنگی بات تساں عجباہوں

وزیر آرمنی لئے ہٹایا شاہاں بات نہ ریہوں
شاید توں بہی مرین اوتہا ایسن جاہل کی قریوں

یوقنا بولیا جنگ مچائیے جے اوہ غالب آوے
صلح ٹھہرائیے تا فریبوں مٹ فساد ایہ جاوے

طورو کا لنت اسی منگاساں کجھ امیر ہوناندے
قید کر لیساں ہر اک تائیں اوہ کہڑی تے جاندے

دیبان بھیج سنہیاں عرباں جیکر تساں چھوڑا نے
صلح کرہو تا مال اساڈی ورنہ سر اوڈانے

ویکھ مصیبت عرب تمامی پکی صلح کریسن
صلح ٹھہرا کے فیر نہ توڑن قدم نہ پیش دھریسن

یوقنا مطلب کجھ بہادر شہر اندر آ جاون
گرد دوالے بند تمامی سر کنارا اٹھاون

سب امیران یوقنا والے ڈیرے لیندان آئی
کھند اوٹھ سویرے سر پیشے ہوربا نہ کائی

شاہ شمس ہتھیار اوتارے زور دسے زنگبارون
فجرے ویکھاں ہتھ میدانوں نت وجین تلوارن

در ذکر جنگ قرقیتیا وقتل شدن شہریاضی وزیر آرمنی را

رات گذاری وچہ دلیلان صبح اوٹھ سویرے
حضرت یونس لاہی چادر شاہ سوار اگیرے

ہر دو طرفون چڑہیان فوجان لے جھنڈے مردان
ڈھول وجے جھنجھ گرم ہوئی ماریا سد بہادران

تان ہنیکر چادا گان لتھے پل گہٹان گلیان
صبر نشانی رہی نہ شیران پٹنغان ہتھ لیان

جیونکر عاشق ویکھ معشوقان ہرگز صبر نہ کردے
یا گلو گڑی لین کلاوی جون جون تکن مردے

یا فیر جوین مرد پیاسہ دیکھے بھریا پانی
ہرنی ہو نہ جڑی باشیران کرسی کیا نمانی

یا جوین ہتھ سجے کردان لبان پکڑ قصایان
قرقیتیا دی بڑ وچہ لتھے اینوین بچے مایان

کھوکر پئے گئی ہتھیاران ترلہو تلواران
دو دین دہران تول نرانو چمک گئی ہی تلواران

ایسی ہوئی سخت لڑائی کسے ہوش نہ کائی
عنسان نام منذر دا بیٹا جسنے سانگ اوٹھایا

شہریضی ہچھایا اوسنے سانگ ایسی سٹ واہی
پانی گھٹ نصیب رہیا ہو ٹریا جیب ہاہی

ہی جبلہ بن شیر بہادر وگیا سانگ اوس لاری
وزیر آرمنی دی سر لتھا ہویا کافر ناری

فوجان ویکھ شکست اوٹھائی رہیا وچہ نہ لاڑا
عوارہ جنجر ڈنے وچہ شیران کون ملاوے پاڑا

ملکہ خاتون اوس کافر دی اہی وچہ محلان
ڈنگ یوقنا تا بنسدیا سبجھایان گلان

تیری باجہ نہ دردی کوئی میرا الیس م لائیت
پھیکا شہر بہت وو درا ڈہسنے کران حکایت

روندی غمبون خاوند میرا مویا چڑہ میدانے
جنگ پیوی صلح نہیوے واگان ہتھ بیگانے

ویری ہاسل مٹھی کجہیان ہس سکے ہتاڑی
ہر طرح من بہ سمجھایا تین گل فسانہ یاڑی

ہن کجھ دس لاتہایون روندے بال ایانے
نیں لاوی یا چڑہ رو ڈری میٹری دس مہانے

بولیا یوقنا غم نہ رکھیں ایہ پینڈ مسر تہاوان
اوڑک ہوئی شروع لڑائی کافیہ تنگ کفاران
پھر چار فلاخن اوتے غازی دے گھوکاون
مقداد نام عاصم دا بیٹا پھر چار گھوکائے
اوڑک یوقنا چڑھ دیواردن لگا کرن پکارون
شخص فلانان اتے فلانان طرف ساڈی آون
دس شہزادی اسانوں جون تسان حوض بھالنے
راس العین ہے سین جد فتح قرمتیا در کھولان
جسدم محکم قول ٹہرای دس شہزادی چلے
فیر اوس ملکانی اگے یوقنا بات ہلائی
دس کہیا جے قتل کرسین تعین مرد ہوناندے
استریاں دی لبکے الاکیون گل پائی آپے
کیون اج اپنی ہتھین ماران پیر الوچہ کوہائی
یوقنا ایہہ ازمایش کرکے بولیا نرم دوبارے
تاصلح کرنا نال انہاندی گل بچی ایہ ہوئی
صلح کرلیں جے اوہ اول مرد بچھلا چاری
جیکر نیکر اوہ اعتباری مین عتبار نہ کوئی
کہیا جوین مرضی تیری ایہ ہتھ ڈور تمہاری
وچوں بد نظر انہاندی رکھن ویر قدیمون
راتی کھول دتے دروازے فوج وڑی سلامی
جسدم گھان لتھی خنجران ترلیو تلواران

رات پئی ہین اوٹھ سویرے خاصہ جنگ مچاوان
بند آہے دروازے سارے حال منا بدکاران
ہوگئے گھر سب شکستہ طرف دیوار نہ آون
ڈڈا اوہ نشا پنجی پورا اثانی نہ رکھانے
صلح لتا ڈی نال ٹہراوان بندکر ہو تلواران
دس مصاحب خاص لتاڈی اگے بات ہوکادن
جیکر بات نہ کیسے ہوکائی واپس سد بلانے
جے منظور ہوے گل تسان آون چھوٹھ نہ بولان
اتے دس امر اجارون شہر اندر حبیب گھلے
قتل کران دس مرد انہاندی دل ہیکے گل آئی
اوہ بھی ڈہن کرسن بہورا نہ سدکول بہاندے
مہنے دیسن لوک اسانون ہر ہر گھر سیاپے
راتی تینون مین سمجھایا تین گل کیتے نہ چاڑی
جیکر دردانہاندا اتینون ویری سب تمہارے
سیکرتا ہین اوہ سب اکھن ہے مسافر کوئی
نال حوالے عربان کرسن گردن پکڑ تمہاری
ارمانوسہ ایہ گل سنکے قدرے ڈھیلی ہوئی
اصلی ویری دلوں اساڈے نہ اوہ خویش ہماری
نون مالک سین تابع تیری شتین فوج غنیمون
پٹے میاتون تیناں لیاں کجھ ہوئے قتلامی
الامان اساڈی تائین رومی کرن پکاران

نال تہاں چڑھ جنگ مچایا اوہ لٹے بخت ہماری — رعیت ہوسان اسلامی ہالا ہتھ تمہاری
لوک سارے اسلام لیا لے گرجی مدہم کرائے — جز جبیں نبی دی قبر اونہاں نوں اودی سنگلیائے
جامع مسجد شہر وچ چالے تربت اک کنارے — کردی آگے لوک نہ یارب صاحب نبی سدہارے
ملکہ خود اسلام لیائی پوتنے نال ویاہی — رہی تھائے اوس لکائے دسیں جاگیر لواحی
چار حصے ونڈ لشکر اندر کیتا خمس روانان — تاریخ نوشتہ فتح عرضی فتحنہ مسلمانان
ماہ رمضان مبارک چڑھیا فتح شیران پائی — سنہ تبارک ہجری ہولان ایہہ مہم مکائی
نالے دختر پوتنا دی ایتھوں رخصت ہو سدھائی — گی اونہاں کوہ ماندی جانب وچ جا عمر لنگھائی
شرجیل کعب دا بیٹا تھالے دار بھرایا — اکٹھالے پنجاہ بہادر اوسکے نال سے لایا
فیر شہر شمائرائے نظران شیران دہریا — تاکسین کوٹ وڈیرا الہو نہ تیغاں بہریاں
اوس ولائیت اندر آہے دو شہر ایہہ بہارے — عبداللہ ابن غسان بہادر تھیجا فوج اوتارے
صلح ٹہرائی جنگ نہ ہویا ہی کجہ گرد نواحیوں — صاف کیتا چڑھ پتہ سارا بچے لوک تباہیوں
ایتھوں ماردین ارادہ چڑھ کے فتح کراہین — سبب وجہ تسمیہ اوسدا لکھاں قدم دہراہین

در ذکر فتح شدن قلعہ ماردین

راس العینی گیاں خبران قرقیسیا در توڑی — اکمہ عمر دی طرف سا ڈہی ہرگز کدی نہ چھوڑے
مشکل ہو رہنی رسا ڈی اوٹھ گئے نصرانی — نو مسلم اوہ عرب تمامی اج کوڑی زندگانی
جمعیت اصلی ہوئی شکستہ کہہ سد اونہاں یاروں — مددگار نہ رہیا کوئی زور وسے تلواروں
دسو ہن صلاح پکیری لگ بیٹرا رخ جاوی — مشکل بنڑا اوتھاں بہاری وچ لکیہدیاں ڈرآوے
توتا نام وزیر اک اوسدا بہت تعصب والا — اوس کہیا جنگ ہوے گی میں نے اکر سان کیہی تما
تیوں جمود شہزادہ لگا بہت پیارا — اینویں ملکہ ماریہ اوہنوں کرناں یار اوتارا
ہووے نہ اوسدا بیٹا کوئی اہیا دہی پیاری — ارسوس ابن جارس جایا ہے اک آفت بھاری

کنڈ تیری تاں پختہ ہوسی جے اوہ کاج رچائے
جوین بہار پیا ہر تیکر انہوین اوستی جانی
ماپیں اوسدے اک آتش خانہ فا. بیاندا آہا
ماتبراتی لاش جاوسدی وچ اندر وہ ہر لی
مائل خلقت اوسدے اوتے تاں قلعہ بنوایا
اتھا ریہہ اوسن ملتے کوٹ جدا بنوایا
جسد بیہا ہے اوسدی بیٹی قلعہ جدا ٹھہرایا
بالے پوجے اگ ہامی بہتے لوک سلامی
ماریہ اوستے عاشق ہوئی صورت دے امتوالا
مدت حملوں پوری ہوئی لڑکا سندر جمیان
یاد نشانی رکھی اوسدی کن آہا اک لعلان
بوسہ دیکے لڑکے تائیں چھاتی نال لگایا
کپڑے گرد لوا شتابی رخصت کیتا اودین
شہروں باہر اک چورستہ راہ دے گے بادشاہی
عمود کہندے اوس نے دتا ایں جیہا لڑکا کہیا
اجدات ہند سیرابی قاصد ٹر کے آیا
ترت آیا دس قاصد تائیں ر کہیا نال پیاران
اوسدے گھر اولاد نہ آہی حاکم راس العینین
نام عمود لکایا اوسا جایا اوس عمود دا
طالب جدی نکاح دا ہویا راس لعینے والا
دو شہر حق مہر دی عوض منگی میری بیٹی

جیکر اوہ نہ دیوے بیٹی اسی عرب پہنچا ئیے
اوسے شاہی آرمن والی دساں ہن کہول کہانی
اک لوجا اوسجا رہندا کیتا مار رتبا ہا
ہور کسی خبر نہ کائی بات کوین ایہ دسی
دسن لگا فوجاں رکھیاں آرمن دیس دبایا
لبھے بیٹھی اوہ کنواری مطلب کہول سنایا
ہور عابد اک سے تہا دین سیبن دبسیا ایا
نظراں چاڑن بسل مجبی آتش خانہ نامی
رضی اوسدے نال ملائی ڈھنگ کیبیپ کالا
محرم راز غلام بلایا دائی بیٹیا تہمیان
داغ سیاہ رخ سجے اوتے برج پلایا ممان
ڈربا بلدا سخت اجیہا تا وچہوڑا پایا
اوڈم سویرے سد ملنے دائی نوکر دو وین
ہتھ مشلے وچہ منارہ گرد فصیل اوس ہی
رودن لگا بال یاناں دنیاں مزہ نہ چکھیا
رودن دا آواز پچھاتا لڑکا جیب اوٹھایا
راس العین گیا جد ایلچی کہول دساں خبراں
بیٹا کر کے پرورش کیتا ہنڈر زمیںوں
دیسا نوں وچہ ہوئی مشہوری قدرت رب دیوان
صاف جواب دے تاں اوس تائیں جیحون کریں تمالا
سرخ دینار کہیا لکھ پورا تامیں بات سمیٹی

چالی ہو رہا امرا حجازون دین عیسٰے قربانی
سن لیان جہب سبھے شہر عمان اس العینی والیانی
ندون ارادہ اہل اسلامان راس العینے آہا
رودس اوہ حرانے والا کافر توتا نالے
دیہ ہزار جرار بہادر چڑھدا پرسے جاکے
حضرت عیاض سنبھالا کرکے فوج چاڑی ابراران
اک جانب تہین آیا آہا عبداللہ بیت غماون
جسدم سر پیان تلواران اکھین اوگھڑ گیان
اوہ وزیر جو توتا موری رودس شیر جراون
ست ہے ہو رہیا تہہ نصارا ہویا قتل میدانے
ہی ارسوسی گیان خبران ہویا قید جوانی
دلیسا نوچہ ہوئی مشہوری وہ کیتی کڑمائی
حمدی بنج اجیہی بیٹی داغ لگا وچہ متھے
مار یہ بہتر ہون اکھ دبانی سر جہولی وچہ پایا
کہندی بندیون وچ چھوڈا دان کر زینب اجیہا
عرض کریسیان عربان اگے سرور ملیا خوابون
ایہہ ارشاد پیغمبر کیتا نافض دین نغارا
ادس کہیا ایہہ باتان خامی تیرا کرنہ چلے
اول غریب حجازون ظاہر ہویا وچہ جہلنے
آخر الامر لی اجازت ادسنے اوٹھ پدے تہین
جانب اہل اسلامان چلے بھجنے لے ہزاران

چلیسیہ کے دین میں پیٹاون پاک ہووی زندگانی
اہل اسلامان قبل کیتوی نیت ایہ موہنہ کالیان
اگون راس العین جو والیان چاڑی کجھہ سپاہا
ہور عمود شہزادہ سندر گل چلیسیہ ڈالے
وچ جاسوسان خبران دیتیان عیاض غنم تے جاکے
اک جانب تہین بیا خالد لے دستہ اسواران
کافر غافل اندر خوابان سبہنان تیغ میانون
قید عمود شہزادہ ہویا کر مشکان جہب لیان
چار ہزاران کرن شماران قیدی اوس میدانون
باقی ماندہ نٹھے سارے بیٹھے بہت ٹکانے
تا کہیا وچ بیٹھے اگے شگن اول ایہ ہائی
اولے بہاگ بیٹی دے ڈٹھے متہیون ہار لکہائے
عربان دی قربانی سہل ہے دامادلج کیتے
لے پر آہی قیدی مکاران ہاسہل سر اوٹھایا
تحفے تالیف نظر گزاران بھی اسلام سنبھایا
حضرت پیغمبر آن ڈرایا ایہ عطا جنابون
ہے اسلام طریقہ افضل کر قبول شمارا
سبکہہ مگر زینب حجازون کون ہونا کس تلے
رمزان کہین نال لٹاون ہر گلون مردانے
سفر تیاری زینت بہاری کیتی وہ قدر تہین
راہ وچ راہب میتا ملیا قید ٹولا ابراران

کون کوئی ایہ قیدی آہی مطلب کھول سناوان
ناعبداللہ پت عمان نون ویندا طرف گماوان
ہوسے قید صحاب تمامی بھاویں ہتھ اوہناں
ملک راس العینے والے اوہ اصحاب تمامی
سبھنے تکرار جھگڑاں کیتا عذر اسی لیاوان
اوسچا میرا چڑھے نہ پالی اوہ شریک اساڈا
بھاویں ویس ہی بابا جاوے نہ اقرار تروڑاں
ماریہ جس دم اٹھے قیدی مونہ گیا پھر پانی
چاپل ہوا دس عدم اٹھایا کہندی میتے تائیں
آپ گئی اوہ جانب شیراں بیٹھے نال ادابان
ویکھ عیاض کہیا اوس تائیں شرم نہ تینوں آوے
کن پلاں اک ہور نشانی داغ کالا رخسارون
نال فریب لجاویں خاوند ایس خاطر تون آئی
ہو حیران گئی سن ملکہ بات نبوت اچیھی
تاکہیا سچ دین تساڈا ہرگز فرق نہ کوئی
ایس گناہ دے بدلے حضرت بیٹھ ہون کی سرا
رب چاہیا لئے سر ہر روز اگر سیاں تسان حوالے
ہو سلامی گئی شتابی کھول ہوہا جد وڈی دی
خالی مرنان جیب ناہیں کی رہیا دس پلے
دے میتا گل کتھوں پائی مار کلیجے سولان
جیے ٹیکی کسبہ اپنی چاہیں کھول زنجیر اوہناں دے

شیران خرچ اناج نہ رہیا نیت طرف گراوان
پیش چلاوہ راس العینوں مطلب کھول سناوان
سانمیں ابن لغو لاموزی مشکلاں ہتھ سیدھایا
مہر دی بدلے کرے روانا آن آپ کرن غلامی
جو ہسادی وجہ ڈاکہ ناہیں پایا ہتھ بہراوان
بہار لاہے اساں اوہنانان جے عمود دوراڈا
قتل ہوواں پرواہ نہ کائی باتاں نال مروڑاں
کہندی خنعم بن چھوڑاواں بات بنی من بھانی
قیدی نال زنجیراں کرکے اندر کوٹھا پائیں
الکٹر الکھ دباندی آہے ویکھ جہیڑے اصحابان
عمود شہزادہ بیٹیا تیرا خصم کون ٹھہراوے
راتی خواب آئی تا دسیا نبی ابرار ان
وقت فلانے گھر فلانے کیوں ایہ بات ٹھہرائی
مرٹی سرجھولی پایا تہہ تہر سکنے دیکھی
ایہ گل ہو رہی کیسے نہ معالم بات برابر ہوئی
وچ لت ڈی کران حوالے سارا دیس پدردا
کرنی میری آپ حمایت ہتھ نہ مشرک والے
میتا ویکھ تداہیں ہسیا بات کہڑی رنج چڑھدے
اوہ شہزادہ بیٹیا تیرا عشق کمائے پہلے
میتا بولیا مینوں دسیا کے شاہ رسولاں
اول ہیں اسلام لیایا مرساں نال تھاندے

ڈوبدی جاوے اکھ دیاوے رب پتے لگائے
لگا جیدم تیر نشانے وچ زنجیر کھوالے

چالی اوہ اصحاب پیغمبر بالبندے ہتیاران
اللہ اکبر آکھ زبانوں پٹ لیتے تلواران

مینتا ملکہ نے لک بدمالا یا زور غلامان
باپ اوسدا چھڈ قلعہ نٹھا دن عصر نشاہان

اونہاں روہان کوٹان اوتے فتح جسدم پائی
مینتا اوس مختار ٹھہرایا مومن افضل بھائی

فتح چڑھ حران پچھوے شہر نامی ایہہ رہیا
بابل مار یہہ نٹھا جدم راہ چوری اوڈھہ بیا

در ذکر فتح شہر رہا و حُران

فوج حران فتح اوس کیتا بند کیتے دروازے
راس العین گیان خبران زخم جاری تازے

ماہیہ خود اسلام لیائی دین پیارا لگا
مرنیہ اعربان نال ملائی ڈھونڈ لیا شہنہ لگا

دسو بار دکوین کراہین کنڈ گی ہو خالی
جمیعت عربان الیس ولائیت کر دیت ڈالی

رودس شہر حرانے والا ہین خود لکھ دیکھا یا
ہویا جسدم قید بچارا کسے نہ آن چھوڑایا

ارجوک نام اک بیٹا اوسدا نامی وڈا بہادر
باپ قید کیتا اوس تائیں خوفوں حکمت قادر

والدہ اوسدی زندی اجے عسکر نام بتاون
نام شہر شمیاطا اوسدے پیکے اتھے دسن تاسیے حکم چلاون

عسکر توڑی گیان خبران خاوند قید ہمارا
چڑھ ارموسے شہر دیاباہن کی چلے چارا

پیری شان ہوئی اوس یاروں ای پر کر دلیری
تا اوہ پاس بیٹے دے آئی لے کر فوج چنگیری

فتح کیتا ایہہ فوج حوالے قبضہ کرین حرانے
ارجوک مدد تیری آیا نڑے ہزار رنگانے

ہو سلامی سے راہ پیا بدنا دل دلیران
اوہ ارجوک فوج طلاوہ ہتھ نگیاں شمشیران

فتح حران لگے پڑ جھنڈے جنگ اوس مچایا
ہویا قید ارجوک تمانا پڑ دشمن ہتھ آیا

اوہ شہزادہ ڈوبیا تا تا شیر نامی مستانہ
بھی عیاض گیان خبران سارا جوین فسانہ

حضرت عیاض ردس تائیں اوسے وقت بلایا
کہیا میرا قتل ارادہ سال سارا سمجھا یا

قبول کرین جے دین اساڈا تیرا باز دکھولان
دیس سدید نصیبین صغرا بخشان ذرا نہ ڈولان

رودس کہیا جے تون کہولین بازواج ہمارے
ہور شہر تمامی جہڑے وسن گرد نواحیون
حضرت عیاضؓ لیکے قسمان لاہ دگلیان ہر ہان
قید قوم اوسدی جو آہی چہوڑی اوہ تداہان
رودس جسدم گیا اگیرے ہور اسوار دگا سے

رودس تے غبار نہ آوے یوقنا دے ہمرہ منان
ایہہ بہی وچ حراسے لنگنے بیٹھے قدم جما کے
قید ہویا ارجوک بچارا پہر دی فوج عوارا
نال رکہیا قصد رہا اوہ بہی کوٹ چہوڑ دا مان
باپ بیٹا اوہ رلکے بیٹھے فکر جنگ مچاوان
الا صبح ارسوس بچارا کر لشکر ہمرا ہان
عمرؓ معدی کوب پوشیدہ بیٹھا اوسے راہون
اودون صاحب زنہا دے والا ہو پوشیدہ آیا
قید ہویا کیلوک نمانان یوقنے چہیر لاسے
اسے یوقناؓ اوٹہہ دوبارے سبہ لباس وٹایا
ایس تر کیبون فتح ہویا کوٹ کیلوکے والا
رعیت سنے اسلام لیا یار ودسؓ کو سانوا لا
نسل رودس ویس حراسے سال ہزاران توڑی
فتح حران کیتا عبداللہ شیران واگان چایا

قسم جلیپہ عیسیٰ ابن مریمؑ لگیان ہتہ نہارے
تہیار گران جیہڑ سارے توبہ کرن نباہیون
کیتا سبہ اسباب جولے نوری گہٹان چڑہان
اتے یوقنا نون سمجہایا ہونٹر با ہمراہان
عمرؓ وشدی کوب بہادر دو تے شیر لاے

شاید باپ بیٹا رل جاون اصلی بید نہ کہنان
کیتے فیر جاسوس روانان خبران دیون آکے
ارسوس کرنے صلح پلے لشکر ساتہ نہارا
کیلوک حاکم شہر ہندا اوسیا بید سنا دان
پا اُشت پُت اوسدے دی رکہی نانک اِل بہراوان
صلح کرنے واسطے ترسیا دہریا قدم اگاہان
کو لوٹن قدم ٹکایا باہر اوس لیا پکڑ باہین
خبر اوسنون اگلی ناہین جال غنیم وچہایا
نس گے اسوار تمامی نال اوسدے جو آہے
یا نان پایا دبس رہا وا عافی کوٹ چہوڑیا
رودس داخل شہر حراسے دشمن دا مونہ کالا
بہی شہزادہ اسنے بی بی عسکر اسم کمالا
بنی امیہ بنی عباسان کسے جاگیر نہ توڑی
راس العین وبان کندہان توڑی فوجان ویچ بہایا

در ذکر جنگ راس العین و کیفیت بلاد قصہ طارن بورا

راس العین لگے جد جہنڈے ہجری سنہ ستاراں
کتب گی اوہ جوہ تمامی تیغ شنکاروں جاری
نسدم کن گبردے کہلے پائی ہوش دماغوں
ہر جا اوہناں خط وگاسے جیون جیوں ہیران آہان
سجے ہناتوں ماسجاروکاں ہوسی نفع تساتوں
اک عریضہ جانب سفرہ اتے زعفرہ گیا
ہور ملک انطاقیہ تائیں نیلوان دہرتی رہندا
اتے جمرو ایہہ صالح جایا دس شہر نگاریا
ہور عریضہ لکھیا اوسنے صاحب والی اخلاطوں
طاریون تس نام بناون دیساں اندر وجی
صفت اوسدی ہین لکہنہ مکان زور تسبیح ازماواں
ہر اک نقشوں صفتاں لائق دیکھ پری شرماوے
جسم سفید اوہ لالی والا جو نکر پھُل گلابوں
مونہہ مہتاب صنوبر کولوں کیا مثال لیاوے
دند پروتے سوچے موتی ڈال جنہے دیاں کلیاں
نک بلند عجائب سوہنا گول پرے پڑ کاردن
یا اوہ آہے سیب بہشتی لال بدخشاں توا سے
گاسے گوہر جڑے نیت نورانی پوندے کیچ کٹاراں
مصری شربت ہرن مثانے اکھ تحفہ کشمیروں
ہرگز اگے کوئی نہ سیدا اسدہ بر جیسی پر ہیراں دی
پاس ہونا نہ سکدو دیکھ اونہاں کاسے ناک ایاسنے

ہر اک جانب ماں ڈاکہیا زنی ابراراں //
عاقی شیر بہرن وچ باراں پی مصیبت بہاری //
کرنا گاں مونہ بلدے ڈبوے مدہم لو چراغوں //
ایہہ تاکید لکھی اوس ہرنوں واجب مدد بہایاں //
ورنہ کانگ چڑھی سرگجی پایا ہنہ اسانوں //
حرقناس اوہ بیٹیا فارس کاغذ جسنے لیا //
نوح نبیدا ابیڑا اسحا لگاوا فدی کہندا //
اوسنوں لکھیا ایس مہموں آمونہ دیںن قاریا //
جگدا اوسدی بیٹی تائیں سخن نیک صفاتوں //
اتی صورت دی متوالی کانگ حسن چڑھ گجی //
بنیاں ننیاں قد نورانی چھوٹا نہ اوچاواں //
مان نزاں ٹرو ٹاجوراں ناتہیں مست چہولاوے //
ویکھ جناور ہوون گھائل چہراست شرابوں //
سرخ لب باریک اجیہے لونگ ونج سماوے //
نال پریت کسی ونجارے لایاں لڑیاں ریلاں //
ہر دو جانب برفی چھایے بوسہ رخساروں
ٹھوڈی قدر بادام پشوری لماں الف وچالے
پاسے نیناں اگے رکھیاں سامنے چار طوماراں
یا جنہے تھوں والی زخم لگا اک نیزراں
یا تیر نگاہاں کہلوتے تیغاں بیٹ سپاہی
کر ... درد قی لاہن تیر اشنا لی

زلفان تیج اجہیا پایا ساگی پیچے ناگان
عاشقاندے لہو نج کرن نون آن لگائی پہاہی
سینہ صاف ودہ بلورون تخت جیوین بادشاہی
ہی ہے ماریا گیوُن اتہایُون ویکہہ انار قندہاری
کدے نہ ڈیٹھا ایسا تحفہ تیر لگا اک واری
دسے شکم نرم عجائب ڈہن جیوین دریاوان
ریشم پچھے پٹ ملائم دا ہتھ لگے ہتھ لایان
بازو لکڑی صندل کولون دہر خراد اوتارے
جے دیدار دیوے اک واری ساگی چہوڑی تضایون
یون لکھ ہزاران مرد وجھ چہوڑی لت کو ٹہلے
کُشتی لڑدی نال جوانان جہدی جبت میداون
سوسی نام لقارا کوئی سلنے طورے جایا ۲۶
ڈہول وجے جنگ گرم ہوئی کسے لک پلنگان
دا شہزادی دا پڑ لگا نہ اوس سرت سنبھالی
لوکان دیکھہ ماری کہڑ تاڑی سوسی بازی ہاری
ایسا تیر کلیجے لگا پہاس گیا وچ پہاہی
بھی پرغون آ ہانس عاشق چہڑا بیٹا بہائی
جسدم سناہ لکھے بہہ کاغذ مدد لوڑ بہراوان
سلنے طوریدا اوہ بیٹا کر لشکر ہمراہان
آنے اوہ برغون بچارا ڈیرہ جدا جہمارے
چہوڑے اوس جاسوس بہتیرے دم دم خبر لیاون

لنگن دی کائی واہ نہ دسے کس کس ملن سائیان
ویکھہ مسافر ہوون گہائل جیون پانی وچ ماہی
سبے کھجے مشکون ڈبے اہہ سوغات اک آہی
اہنان کون خریدن والا قسمت مردان بہاری
لڈو وانگ برے ہتھ لایان ساڑ دتان نن ناری
پیر پیغمبر اکثر ڈولے جت ہگما و لبیا دان
در نیچے دا دہنج کہوسے لذت آوے آزمایان
جیوین مصور نال دیواران آئے تصویر سوارے
عاشق مرن اوسے لگ ہہن شربت پی مراجیون
ہور آہی اک شرط اوسدی ویندے لوک اپوہٹے
اوہ غلام بناوے اوسنون کوڑا بول زبانون
جبل سنا سہہ پتہ اوسدا آوپڑا اوس حمایا
چہالان مار بہادر لتھے جوڑ پنجے نہ سنگان
موہنہ دسے بہار پیاو نج دہرتی آن ترمکی گالی
ہوش رہندا کر موہنہ کالا جہل گیا سٹ کاری
جاون جوگا وطن نہ رہیا پے گی گل پہاہی
ہی پراوسدا دیس نرالا شہر ارزن سائی
طاریون نسے لشکر چڑھدی جوڑ ٹلے دریاوان
جدا جدا راہ لگن ڈیرے ہردم تا ہنگ گاہان
ترہی ہزار اسوار بہادر فوج پیادہ آوے
سوسی ستے ہن عاشق ہوئی باتان لوک سناون

بہوڑ رنان بہتہ عشق رناندے اوتھی مت جہاندی
اک درتے اک سیجے کیسے اکنان دیون لا را
جتھے یار بنائے ناران رلیان نال پیا سان
یاران پچھے پٹ کوہائے چھوڑ وطن اپنہ گیان
نبوت نہ نازل ایسے یارون اوتھا عقل ہنا ہا
جیوین والدہ مہتر موسیٰ حضرت عیسیٰ آ صی
حضرت عائشہؓ حرم پیغمبر دہی خاتون پیاری
رب جاہے جس کرے ہدایت کسے وس نہ کوئی
بی بی حضرت نوحؑ نبیدی حرم لوطؑ پیغمبر
عمر ہنا ندا نہ کرقصہ حاصل سے کی کٹھی
ادہ برغوت اوڈیکے تینون قلم رکھہ اگا نان
ہر قل ناتون پاس اساڈے فوج نہ زر ددہیری
طار یوے تے مین بھی عاشق وال تمامی کہندے
وسو کمی صلاح تساڈی مین ہتہ اوسنون باد ہد
اندر عبان ہمان سلامت وطن اساڈے آدن
سہنان کہیا جیوین ہر بنی رسان تیرے اگے
تایر غون پاس وٹایا لیکر ساتھہ غلامان
اوسنے جاتا سوہی آیا مشفق یار پورانان
ایسی شہر سدی کوئون نظر نہ کرے اوہناہان
سنت کند نا ملے آنداڈیرے ہوا سوار تدا نان
الا ہیچ جدا اوٹھے شرک کرم کو ہیچ نہ گایا

ہر اک نال لگاون یاری بات نہ وچ سماندی
ہرگز یاری توڑ نہ چاڑن عیب انہان وچ بہار
نا پیاندی کجہہ عزت نہ رکھی لکھہ لعنت بدکاران
سبہ قصے نہ لکھے جاون طول مقالان تہ بیان
اکثر بہت ہویان اولیا مان لاون تہنا تہاندا
اتے آسیاؓ زن فرعونے گردن ظلمون لاہی
بزرگ ہویان ہور ہزاران جیوین زنان انصاری
ابولہب دی رن کوہتی جانب دوزخ ڈہوئی
پیتھر لگا تا سر پاٹا موئی راہدے اندر
بال موا نا کیوئن تون وڑیون در در گردی سگ
سانی اوس امرا بلائے کیتی بات تدا نان
ادڑک بادری اوسنے یاری ہور صلاح ایہ میری
نال سوہی آدمس لائی یاری اگ گی لگ پہندے
جے اج رکھنی کندٹہ بہراوان اوسنون نہ لیاوان
ناں رہسی دیس سلامت نہ بنہ سانون بادن
یاد رہے کی طار یوتے دا اسی نہ چنگے لگے
طار یونے دے ڈیرے وبندا کردی سلامان
جسدم اوسنے ڈہیک پچھاتا ہونہ اوسدا نسانہ
تایر غونے پادو پٹا بنہ لیان جیب ہانان
طرفے تنور آدموتہ دبر بابا جانب اکا لان
طار یوسے دار ستہ دیکھن کنوت نہلن مرلایا

اوڑک جسدم پتا نہ لگا پئی مصیبت بھاری
ہوا سوار وگے سبھ پچھوں شہر سورتے آئے
کھاڑا چھوڑ شہزادی والا نہ سر بار کو ہاڑا
اوس کہیا نہ ساق تساڈا ایہہ ہے زوجہ میری
سوسی کہیا ایس نہ مینہاں پیا منڈا ایو سٹھے
تا یرغونے پڑھ تکبیراں واگ اوٹھائی قہردن
انشاء اللہ مدد عرباں موچھے کراں ہناندے
ٹکڑے ہوئے شیر بہادر سوٹ نچھے تلواراں
سینے سڑے گھمکار ہتھیاراں تیغاں ہڈی رڑکن
ڈونہاں طرفاں سے انا سدبھارطے مرن او تے تک بدھا
گنب گی انہ جوہ تمامی شہراندے دھم بکاروں
اہو سشہر طالوتے والا تپہ کوٹ سرا لا +
عبدالرحمٰن ابوبکرؓ دا آثارات اوبھائیں
دا جب مدد کرن ہناندی رنج پکارن واسے
بہرا جسدم جوڑ سوہا گہ معاف گیا ہوا گا
راس العین دی جانب نٹھے مونہہ تے کالک لا کے
صاحب بنائے سمجھایا تا یرغوتے تائیں
تیری ادہناں خبر نہ کائی شہر جنگی اوہ ہارا
یارغوثؓ اوہ ٹھہ سوہرے رکھ دلیل سفر دی
راس العین وچ ایماناں لکھیا کفر نہ ہتا تائیں
سوار جواں بہادر ساڈا امدد نہ ما پُنی آوے

یرغونے نے کم کیتا ہوسی بول اوٹھا اک دارثیؓ
کہیا وچ یرغونے تائیں ہتھ اوٹے کیوں پائے
ورنہ آپے ترسے کرسیں بہناں جدوں چباڑا
ایس پچھے سردیناں پیامر ہو ساں اج ڈھیری
یار پچھے جند دینی آئی کرگاں سب جو ٹھے
لشکر دی بھی کرے نسلہ پان چڑھی اج زہرن
تاب شیراندی کد لیا دن دیس ٹھوڈے کھاندے
اللہ اکبر - اللہ اکبر - نعرہ تکو کاران ر
جسدم سٹ کرن چڑن سورے پھل گلابی پھڑکن
سوسی اوہ یرغون بچارے موت سنہیا گھدہا ر
حراں کھلوتے سور واسے زور دسے تلواردن
سیسے آکھن مومن کوئی نعرہ کرنے وا لا +
قصدا نا ج ارادہ اوسدا ویکھ کہیا سچ سائیں
ایہہ گل آکھ اوٹھایاں واگاں سور واسے نالے
لشکر جواوہ سوسی والا پتا نہ اوسدا لگا
سوسی ہتھ شکار نہ آیا تو یندا حال وسنجا سکے
صلاح میری اج کفر تو تا اوسے واگ اوٹھائیں
ساتھ اجوکی موہنہ ہنا ہیرے کرناں نہیں او تارا
ہور یاد آئی گل ہنھوں پٹان چڑھ کفر دی
کریہہ ہناں عرب نہ آون شہر تساڈے سائیں
اسی رڑ ساں نال حجازاں نہ کوئی دل ڈولاوے

ایہہ بھی داخل ہوئے راتی اوہناں جا نال آئے | قبضہ کرکے شہر دی اوتھے تا در بند کرائے
ہر دروازے ہو کھلوتے کمراں کس سپاہی | راس العینوں آون فوجاں ایہہ گل سالم آہی
اگلی راتی اوہ بھی آئے بند ڈٹھے در سبھے | ہتھ بنیرا اوہناں پایا کالی عمبیں نہ لبھے
اوڑک ٹل کھڑی دروازہ لگے کرن پکاراں | جے در کھولو اندر آواں کہیا چوکیداراں
کون ہستی اج کتھو آئے ٹھیک نشان بتاناں | یوقنا دا ڈر ڈال ساڈی قدم نہ اندر پاناں
اوہناں کہیا شہر فلاناں راس العینوں چھیڑاں | اندروں کہندی نہ دل جھجھکی تاں بنیڑاں
اک اک شیر اوتھے جو اندر ویکھاں موہنہ مثالوں | شاید عرب فیلوں دھو کہا ورنہ ٹلو خیالوں
اوہناں کہیا اساں امنا اک اک اندر آوے | جو لنگھے سر جے تیغا نہ زندہ ہٹ جاوے
ایسے طرح ہزار بہادر اندر جا کٹایا | عیاض غنم تے گیاں خبراں غلبہ شیراں پایا
بھی اخباراں بیشی پوچایاں وچ عبدالرحمانے | ایس فتح تہتیں راضی ہوئے فجری لڑاں میدانے

در ذکر جنگ بروز اول راس العین و کیفیت قید ہونا خالدؓ وغیرہ جاناں یوقنا کا

حضرت عیاضؓ اوٹھ سویرے فجر نماز گذاری | منگ دعائیں بافراغت کیتی جنگ تیاری
شیر زوراور کر بسم اللہ ہتھیار کھلوتے | صفاں جوڑ بہادر چلے اج سنہیا موتے
عمرؓ نام اک سالم جایا میسرہ تے شتنہ لگا | حضرت خالدؓ جھنڈا کالا میمنہ دی سر لگا
جم کھلے سب میداں آہنی میخاں گڑیاں | میسرہ میمنہ قالب ساقہ راس جا غنماں کھڑیاں
کپڑی جد نشاناں والے وچہ میدان سے ہٹتے | کھول لبو ماتا روم لفارا چڑھی ہزاراں گلی
اوہ بھی آن میدان کھلوتے وانگ فولادی میخاں | سرخ ہیلا چڑھ وتائی ہی جنگ دچہ لیکھاں
نیزہ دو گھناں دے دھن لیتی راہب پکڑا انجیلاں | دشمن دے گل پیکے مرناں اندر جنگ دلیلاں

اشتین وده لواب نہ کوئی ایہہ انجیل یوحنا
دوزخ اد سدا اوس ہوسی جو چڑھ اگے بھنا

دوجی طرفوں چڑھ اصحاباں کیتا وعظ قرآنوں
ہر دو جانب وعظ نصیحت چڑھ کیتی سرداران
وداع ہو بہادر اوٹھے رل گیا دودھ پانی
اصلی مطلب تریہہ دیہاڑے تیغ برابر چلی
روز چہارم حضرت خالدؓ ہور تدبیر لگانی
جیکر مُہری شیر زورا ور ہاٹھین جم کہاون
اتے سٹھ سوار تمامی قالب گھٹان جمن
قالب جھنڈا اگیڑا اوٹھایا تا عبد الرحمانے
میسرہ فوج خزار سمہالی سُرخ نشان اوٹھایا
اتے خالدؓ پڑھ بسم اللہ پایا ہتھ عقابوں
اتے اودوں قوم نصارا لشکر ایس ترکیبوں
حضرت عیسیٰؑ دی شکل اُرتہ پا سولی لٹکایا
گرد چلیپہ لہو نگر داہی شاخاں اندر چھپائے
سُر لگان گھٹ زمین دے اندر کمر تیک دبایوں
اک دوجی نوں بدھا اگر اوہناں نال زنجیران
سو سو دگل اکو سنگل ایڈے آہے ملے
اتے شہ اسوار جنگیرے ہر دو طرف کہلائے
بس ترکیبوں وہاں غنیمان جم فوجاں تر گیان
نالے دین دے اہنبو ڈا عالم دچہ عیسایان
نشان نہ کنڈ میدانوں دینی مر سونس جو بن اک
واعظ چڑھ عیسائیاں کیتا اوس دیہاڑے

جنت زیر سلے تلواران صفت اہل ایمانوں
وہ جان جمسن اندر آیان گویا تیل انگاران
جیکر قسمت ٹرسن جنرین اگلی بات ویہانی
دو دہران تین اوس میدانوں فرا فوج نہ ہلی
مرد دلاور سر اوٹھاون ہنڈ لڑائی والی
تیغین مع نہہ ہونا اندا ایہناں ہرگز اگاں تھے ہوون
نامی مرد بہادر جہڑے پکڑ نشانان تہمن
ایہہ بیت نامی ابو بکرؓ داجمی گھٹ میدانے
عامرؓ نام سُراقے بیٹا میمنہ جھنڈا پایا
قالب دستہ اک علیحدہ منگ وعاجنا بوں
قالب وٹی صلیب اوتاری سولی شکل عجیبوں
مریم بیٹھی ملے تک یہ نامرد سے اولٹایا
باران ہزار بہادر نامی تیران ڈھیر لگائے
دویم روایت گرد چلیپہ اسی ہزاران آدن
قسم اوٹھائی کدی نہ نساں جے تن ہووے لیران
گرد چلیپہ ایس ترکیبوں دمی کرتے جمے
جہڑی سیہہ پیا دے رکھے تیر انداز اوہ بہادر
آہے راہب دسین وچ پکڑ انجیلان لیان
انجیل کہیا ایہہ یحیی والی واعظ کران چڑھ بہایان
منکر تا مین ٹہک مسنرامین فوج جا مسہ سوران
دین دی ہوئہ و گن جہگاں وٹیان دے دکن یار جے

اوڑ دوں خالدؓ نے عیاض ہتھ قرآن اوٹھایا
ایہ حدیث ایہ آیت آئی منکر جو اہناندا
جہڑا اہیری موہنہ جہادوں بہلے قہر الٰہی
واعظ دو طرفوں سنکے فوجاں جوش اندر آئیاں
موہنہ ہو ہناند تیغیں بھنے قدم نہ دہرن گاہاں
ہے ہی وقت نہ دالوں اہیا ڈہا شاں کماون
ایہ گل سنکے شہر ماجنے ہتیں جو شدو بارے آیا
آتش تیغوں مچی آہی لنب گئی چڑھ بنے
اوس حلیپہ دے فیر گردی لبھا منہ ہتھیارین
وکیھ شکست چاباں دے اگاں عنبوں شہ سواراں
کھونگر واں تیغے واہ نہ چلے جال بیا گل شیراں
اک اصحاب اندی پاسنگل بدہیاں مشکاں ہاہاں
عیاض توڑی گیاں خبراں خالد اندر ڈیرہ کاں
لشکر تائیں کرن تاکیداں جیون نفع نہ کوئی
داگاں چالتھے سن سوہنے جان تلی تے دہرکے
پاٹ گئے دماغ دلیراں مرحمان دے اہ نہ کائی
تنگ گیا ہو دل کفاراں کہیوں پایا گل چھاں
جسموں ہن اوتاراں کہوں کرمالا اشتر ہاں دے الی
ایہو ہے جہ صلاح کفاراں جہو ڑ دیئیے ہی شاہی
رات دو طرفوں چڑہی طلا وسی تیغاں ٹکرائی
شاہ پہنچی دی جیسدم مقتبر لبھے وجہ حجازاں

دوہاں فوجاں سہن پڑھ بسم اللہ وعظ آنا فرمایا
کافر ہنیاں کتے ڈہولی دوزخ دا سہ پاندا
جنت ملی نہ اوس لگاناں کافر حال تباہی
تا فیر ووڈی حلیپہ جانب خالدؓ واگاں چایاں
تا فیر تاج زبینے سٹیا شہر ماجنے تدا ہاں
لگے گذرا قرار تا ڈی بہایا تہاہین دوالون
رومی گدنی تلواراں دے یکے اونہاں بال وٹھایا
آیا نی سر خالدؓ بایا تیزی اگ نہ مینے
سنگلا نوالے نہٹھے سارے موہنہ پایاں تلواراں
موہنہ دی بہا رپے وچ گہوڑے نئے خم جسم بزاراں
ہتھوں ہتھ لیا کر کابو سٹا وہاں شمشیراں
رأس العین اوچا پایا جہیڑے درمیان وچ تداہاں
قید شہ سوار تمامی قدم ہٹ نہ سکاں
اج مر ہو گل پے کفاراں کی ساں ہی ہوئی
میہنہ تر وٹا فیر اسمانوں کالگاں آون پھرکے
کھائیں زخماں کر ویکھیا تیغیں دے ہار دگائی
بیاں بہتہ جنگیراں لبراں جہوڑ حکومت بہناں
بہتر آہی ٹہاک گھرائی سخت مصیبت دانی
شاہ ستمس نے کرساں خبراں اوہ ادنا سے پہاہی
وچ عیاض دی کرسیئے خبراں کرسی اوہ صفائی
مطلب قصہ خالدؓ والا اک سنگل شہ بازاں

فکر بل کیتا سرداران چلے داہ نہ کائی
اوس کہیا ایہ بھار ہے بھارا مینہن ہن اٹھادا
ایے گیا پھر منتر میرا ناگ تمامی کڈھاں
یوقنا ہو سلامی ٹریا بات ہیر سیری آہی
نامہ شاہ عمرؓ نے لکھیا ہرقل رومی تائین
جیکر عمل تین نہ کیتا کر رفیق اوتارے
ڈریا کافر دبسون کڈے جھڑی دسدے آہے
ویکھ دلیران کیتا کایو یوقنا مرد دلاور
جیبے آہے بیکے نوجوان گھیر لیا چڑھ ہتھیں
ایہ کہیا کی نسبت تیری رومی لوک نصارا
جبلہ نانوں پاہن ناڈی فوج زیادہ تائین
افضل سنہ جے توں منیں ورنہ قتل تہائیوں
اوڑک اوہ اسلام لیا با تیغوں ڈر اجہیا
اتے ساتہیں جھڑی او سدے سبھ اسلام لیانے
عاصمؓ ال ہلادی مرضی یوقنا شیر تداہین
شتران اوتے چاڑھا سانوں سر پے لٹکائی
وچ ویکھائین کافر تائیں واقعہ راہ لڑائی
انہوین عمل عاصمؓ کیتا بہت شتابی اہان
عاصمؓ لے رواں نہ ہویا کر تلواران ننگیاں
داس نام غلام اوہ حبشی نیک مراتب والا
کیا وجہ ایہ کیونکر آسے قصہ کھول نہانا

یوقنا اوہ سلامی ہویا رب مراد پچائے
راس العین گیا جے خالدؓ ہتھ سپاہاں مونہ پاوان
ورنہ مین بھی ہاں تابع تہایوں دشمن دا اسر وڈھاں
ہور ناگ آیا اک کا یو بات سچھوں مین جائی
عربوں جو یونان ولایت دلیسوں کڈھ بہجائے
تائیں سارے قتل کریسان شامی لوک تمامی
عاصم ابن روحہ دساون اوہ آیا اوس راہے
اتے عمرو معدی کرب شبر سعیدؓ زور آور
حضرت سعیدؓ عاصم تائیں وین لگا متیں
اسی تسا تہیں لنسی ساتہیں چالے عالم سارا
ہٹھ ہزار رہیا در جنگی سویا کھڑی راہین
کھڑا شاہ عمرؓ دی تلے توں بچا کس ماہوئن
جیکر ہوندا کجھ انکاری تا فیر موت سنہیا
وچہ حران پچا ہر نوں مت چوری لس جائے
چالی مرد اساڈے دو چون مشکلاں بہت اتہائیں
دہر تلواران گرد اساڈے راس العین پچائیں
چالی قید کیتے ہور نٹھے شامت انہاں آئی
شتران اوتے چاڑھ تمامی کیتے سر ہیٹھاں ہاں
تھوڑا ایتھڈا کیتا شیراں مونہ دا ویکھیا زنگیان
شامت آیا فوج غلاماں صورت ہانال کالا
حضرت عیاضؓ آلا نامہ دار تملا فخا بندا

لشکر یا مس سیر ہے تہوڑا قوم کناروں کانگان
دو لکھ ہے تعداد اونہاں دی بات کہی تے تانگان

نامہ شاہ عمرؓ دا ابو عبیدہؓ پاوے
ڈیہ وہیاں غلام تمامی مدد تورو گاوے

اوہ بہی ہو چلے ہمرایاں شترین بہار لدلکے
مقبر خبران ہیش پوچاون اس لیئے جلکے

عاصمؓ شیر بہادر رومون لیں اسلاڈے آیا
یوقناؓ عاصمؓ دے وس پیا بہنے مشکان لنکایا

رومی اوتھہ زیارت خاطر چڑہ اگون سب آئے
یوقناؓ دے حق بولن ہندا ایں فساد اٹہائے

دین چلیپہ کیون ہیں چہڈیا ایہہ منافق بہارا
حضرت یوقناؓ اکہہ دبلڈے دشمن عالم سارا

دس پیا ہن تون اساڈے ہیچ مراد پچالی
ریت وچہلکے فیج کمریں تینون لقمہ قصائی

اوڑک واخل قیدی کیتے پہرا چوکیداران
جیسا حضرت خالدؓ لگے سر ننگیاں تلواران

ایہہ ہی واخل اوسے خانے بدہے پا زنجیرون
لن جاوے مت کوئی وچون بات اہیا تدبیرون

نالے شہر باض دی تائیں عاصمؓ نے فرمایا
مین انہان ہر دیسان پہر اگلین ول چاپا

رومی رل جاوے مت کوئی جیسے دل نہ میرا
بازو کہول مہاندی دین سروع فساد وہیرا

ملک کہیا واہ عاصمؓ شیرا بات پسندان آئی
وچ لڑائی کم نہ تیرا سر انہان تکڑائی

چھہ سو قیدی ہے اج پورا سجہ سیر دتیرے
ہین وتج سوچہے کران غنیمان دہر سان قدم اگیرے

در ذکر جنگ ہرمز و شہر باض قتل شدن را

ہوتہ سویرے ہر دو طرفون کس لیاں کہڑ کمران
پا زرہ سر خود فولادی ہوٹہے رکہن طبران

ہور ہر طرح دے ستر جوہر دار فولادی
ہوتیار چلے بنجہ صفان دعوی زور رشیدی

جم گیاں پڑ ہاتہاں ہاتہاں بجلی چمکن لگی
کہول نشان لے ہتھ شیران پے گئی جنگ بہگی

جسدم چوٹ لگی گہڑیالون ڈریا وہول بجایالون
شیر زورا ور نکہڑن لگے اکدجے دینا لون

تیغاں بیٹ بہادر لتہے دہر جانان ادنے
مرن نے لک بدہا سر ہتان مت سینے ہتنے

کہو کر بیگی تاں داروں جہوٹے رت بہوہا رے
بجلی وانگ چاون سے کوہان تنیا بدک الشکارے

آن گھمکاریتی ہتھیاران لہن تھان نہین ہیران
ہجوم قیامت ایسی آہی خاک چڑھی سرخوان
ناس شبیر شیر اندا کہساون کر فوج شمشیران
آہنی رخسار تمامی وینج رہے وچ خاکان
اوسے بہیڑ ہجوم دے اندر عبداللہؓ بن عباسؓ صون
شہر ماض نظری پیا شامل ونن غلامان
سر دے بہار رہیا و نج دہری ضرب لگی وچ سینے
سرنیزے تے چاڑ شتابی اوسے وقت اوٹھایا
جبدم ڈٹھا حال کفاران صلی آس تروٹی
اکہین لگے سرہوان پہلی ہو نسامے بینے
پچھون سروسن تلواران جاون کہڑے راہون
ہوئے ہور ہزاران قیدی کفر توتا کہلے
اک وزیر حرامی عاقی کیتا شہر ٹکانان
کجھ وناٹے رہی لڑائی زور فلاخن ظاہر
چڑھ جمیلے تیر کہوکائے برج گیا ہو خالی
نا فلاخن اوتے پتھر دہریا اونہان نشانان
جمیلے دے سر لگا پتھر سر پاٹا اوچکارون
دونان موت برابر آئی مرسیو سے دا بھائی
اوس بات نہ سنی کائی بار وجلس گرم کرکے
ناقیہ عاصمؓ رات برائی کہو لے سنگل اونہاندے
اللہ اکبر آکہہ نہانون ہیٹھ غبان سرد ہیران

آئی گرمی رہی نہ سردی ہور بہاران بہریاں
دہبرتی امر نظر نہ آوے طبق گئے رل چوندان
اوہ محمدی اوہ عیسائی ہتھ اوٹھاون بیرون
زنجیر النوا الیان پتا نہ لگا زور لایا چڑھ پاکان
یا عبداللہ قرطے بیٹا چھوٹا پچھلے پاسون
ایسا نیزہ واہیا پچھون رل دہاں ورہایان
بکرے وانگ کیتا پھڑ ذبح شیران والا زمینے
ہر اک جانب زوروں گہوڑا لشکر وچ وگایا
ہتھ اونہاندے ہوئے پولے اوہ تلوار نہ چھوٹی
پہاڑا او جاڑ میدان برابر بہجن لگے انہے
اسی ہزاران ساڈھے سٹ سو مویا گبر نگاہون
راس لعین لگے وچ جھنڈے اجے در نہ کہلے
مرسیوس نام بتاون اوسدا اوہ کندا مرجانان
اوہ ون تیر انداز اک بہارا نام جمیلہ باہر
کوئی نہ رومی پیش کھلوئے آن قیامت والی
باہر ون شیر جمیلے شست رکھیا تیر رواتان
تیر نشانہ اوسدے متھے جھڑیا اولٹ دیواران
عاصمؓ کہیا صلح کراہین مار اسانوں آئی
کہندا قیدی فوج کچھیون اول ریت وچہلکے
سو اصحاب تیار کہلوتے ہتھ ہتھیارین پاندے
ردسیان گرم کچہری آہی لہن تہان تہین بہریان

داہس کھول دتا دروازہ فوج وڑی اسلامی
پیا غضبوں تیل انگارین چھلیں دوڑ حرامی

مارے گئے سردار تمامی گہان لتھے وچ گلیاں
کامل فتح ہر اسلامی سبز شاخاں پھلیاں

خمس توڑ دتا بادشاہی اور جوین تقسیموں
انت شمار نہ رہیا کوئی انسان مال غنیموں

عبدالرحمان رضؓ بوجایا خمس ہت جعفرؓ تیارے
ونج مدینے کرن زیارت سخت جنہاندی بہارے

ہن ذکر ہیرجاویہ عماسشہر دارا
با فراغت راس لعینوں چڑھیا تمن سارا

در ذکر شہر دارا وغیرہ نکاح یرغونؓ ہمراہ طاریون را

کفر توتاجے ڈیرے خوشیوں کاج رچایا
ہر طرح دے پکے کھانے سدیا ہیل بہایا

حضرت خالدؓ پڑھیا خطبہ شاہد شکر سارا
یرغون ہور طار یونے دا کیتا پار اوتارا

شہر کفر توتا اوتے حاکم اوسنوں کر کے
آپ گئے سب جانیں دار اکھنگے ندیاں تر کے

جہنڈے وچ لگے اسلامی لکھ نصار سلامی
صلح دینہ ۲۰ ہزاروں سکھ اوہ متقالان شامی

انے سبھ ہتھیار ہوناں مدنے وانگ پنجاپ کہائے
جزیہ سال بسالے لیناں نہ کوئی ادہائے

اتے ہیرجاویہ عماپنج ہزار دیناروں
صلح ٹہرائی وزن اوٹہائی تولے سرخ شماروں

اتے بانی ابے شہروں خرقتیا اسم وساون
تورخ وا اوہ بٹیامی نظران لوک چڑھاون

شیخ مشائخ دسیں وجیبا اسرائیل تمامی
بہت اداب تعظیماں کردے اوہ بزرگ نامی

طرطس حاکم تسجار ہنداراوی لہیں اونہایوں
اودے ہتھ بہرایاں داگاں نفع نیک کمایوں

با فراغت فارتیمے کیتا وہا وہ شیراں
آمد شہر اگوں اک آیا کرنگیاں شمشیراں

در ذکر فتح فارتمین وشہر آمد را

جسے سہارے فاتینے آمد جہنڈے لائے
ملکہ حاکم اوس نہ ملنے مریم حکم چلائے

کیا وجہ کیوں حاکم رانی قصہ کھول سناواں
مطلب اصلی کہکے پورا قلم پیش وہاواں

ول حاکم انہین تہرین دونوین سکے بہائی
مرطاؤس حاکم دارادالا مریم بیٹی جسدی
خوشیون در وچ شہر بلنے نوح گہر لیاندی
آہی مریم رن کپتی دغے باز مکاران
دسن دووین شہر پورلنے کس اول بنوائے
دائی کہیا دسان تنیون شہر بنادن والا
طیموس ابن ارساؤس ابن میطلو دساون
اصغر ابن عیص کہادے عیص ابن اسحاقون
عمود یہ تہین لے ردم توڑی طیموس ٹہریا بنا
کجہہ سچ راج نہ کیتا وچ پہاڑین ہویا
استبنول جس وسایا لمان کوہ اٹھاران
فوت ہوئے اوہ شاہ تمامی شہر وساون والے
آپس اندر بات نہ کردے ایسی ضد بہراوان
ہر طرح بکولئے کہلنے فرش فروش وچہلائے
قاتل زہر وگایا او سنے کہاون لگے کہلنے
وڈا اگرجا اوس بنوایا لاکے زر کثیران
مدت کجہہ وده نہ گذری باران سال وہیلئے
ہر دہ طرفون جنگ تیاری مریم صلح نہ منی
فتح ایس سببون ہوئی قبضہ کیتا شیران
اتے دوا لوح قیامت چڑہ کے شیران ڈالی
میا فارین کیتا چڑہ دہا وہ شہر فتح ہوگیا

امام یوحنا ہور بطرس راوی بات سنائی
گیا یوحنا پت ویاہون بات کرائین پتدی
میل بہراوان والا رخصت جنج وطن نون جاندی
دائی تائین سد کے پوچھیا سچ دسین اخبارن
کون کوئی اوہ کیہڑے دیسون کس زمانے آئے
نام طیموس مغرب دیسون پتہ اوہ نرالا
میطاط ابن مکاوکن جنیان اصغر تیک پوچاون
عیص یعقوب اوہ سکے بھائی سند اونہین تفاوتن
آمد شہر وسایا جسنے سنیان باتان منا
اک اطنبول لڑکا سندر اوسدے خانے ہویا
قسطنطین طیموس پڑدتا جدا شہر ویران
خبر تیرا اک بہائی اوسدا حاکم ڈٹو نرالے
مریم تا اوتھے صلح کرائی اصلی بات ہوکادن
عثمان دیکے اول انجیلون پیچھے رل بٹہائے
لقمہ ہور نصیب نہ ہویا موئے سبھ نمانے
دانب عالم رہین اوتہاوون ایہ ملکہ تدبیرن
صاحب امام واقدی لکہیا اوین شیران جہند لائے
کجہہ دہاڑے رہی لڑائی راتی چوری بہستی
چونکہ پڑوجے اسلامی روشن ہوئے ولیران
ہوندے چوری ہارن ڈم اکہ گل کر مطلب والی
اسلام اسلاعوس آکہ ندا تا معتامی رہیا

پنج سے مرد اوسے شہروں ہور اسلام لیائے
بدر روں اک آمد شہروں ڈیہا کوتا وڑیا
تخنہ لاہ وگا یاد ہرتی پٹ لیاں تلواراں
مشکاں باہاں بنہ شتابی وچ میدان کہلائے
لمیا نام خیتے جایا نسل بنی داد دوں
اوس نصیحت کیتی آکر سرور حق پیغمبرؐ
چھوڈ دتی سی راہ یہوداں کچھے لوک نصارا
سبھے اوہ اسلام لیائے معاف ہویا تقصیراں
صعصعہؓ حاکم آمد رہیا خمس کراں روانان
جزیہ اونہاں سر ٹھہرایا نہ اسلام لیائے

حکم نامہ ہشامے بیٹیا شرع دینی سکھلائے
سو صحاب گیا اوس راہوں اندروں سنگل جڑیا
کجھ ملے کجھ بیٹھے آہے لگے کرن پکاراں
قتل ارادہ کیتا شیراں تحجت اونہاندی بہاری
وڈا عالم وچ یہوداں رحمت رب دوہاں
منکر اوسدا اسہر سی دوزخ ترلے کرسی کنجر
عیسیٰؑ بیت خدا دا ناہیں مرسل ربدا بہارا
ورنہ ہوندے قتل تمامی حال ہندا کریراں
نہی اک ناہ اوس فتح داد تا ہتھ جواناں
ذکر فتح دیس یمانوں جبل جودی ہوئے

در ذکر فتح یمانیہ و جبل جودی ہتاج را

با فراغت آمد شہروں طرم سفر دا بولے
صلح دیس یمانوں ہوئی جنگ نہ کسے مچایا
صلح جیسدم اونہاں کیتی جبل جودی ہیر آئے
کیتا قصہ جدہتا جوں خونی جھنڈے تھے
کافر نوجوان نصارا اوسے سالوں شادی
تسدم اوسدی رانی پیکے پایا سخت وچھوڑا
سندر مکھڑا نظر نہ آوے صورت دا متوالا
ہے ہے سوہنے نین پیارے زلفاں ناگ سیاہ
جیسے ہے سندر نین پیاری اوہ کستوری ڈبے

دیس یمانیہ اوتے نظراں ہر ہر یاں جسب ادلے
جا بیہ تے جد لگے جھنڈے مونہ سلو کوں پایا
ہرگز کسے نہ جنگ مچایا صلح سن سدلائے
یانس حاکم نسجار ہندا بند بوہے کرجھے
پربول ابن کلوس نصارا جس دی تی شاہزادی
یانس جان دیسے اوس اتے غم نہ جگروں تہدا
بیٹھا نغزلاں گہادی موزی رنگ گیا رنگیا لا
اوسنوں کجھ نہ جنگا لگسے ہار برہوں جیاڑی
مشک عنبر ہور عطر ہہ پایا لعل بدخشاں لبھے

واہ وا سوہنیاں سینہ تیرا چمکے وہ زمردوں ۔ دتی شکم نہ اج وکھالی ہو نہ ڈٹھا کس مردوں

ہے ہے ریشم ہٹ سلایم مخمل اطلس کولوں ۔ وچھوڑا اوس بنیچے والا مرن بہتر ایں نالوں

ہے ہے لب سرخ پیالہ بھریا لال شرابوں ۔ میرے سرج نصیب نہ ہویا پائی فال کتابوں

لاہو نہ ہیسی کیوں ہٹیا نکلے جان وجودوں ۔ ٹھوڈی الف ہادام قندہاری قدرت ربّ وقع ودن

کالی رات گھٹا نوج بجلی چہرہ چمکی رخساروں ۔ سجن دی ہر واہ نہ کائی زخم اوسے تلواروں

ہے ہے تیری بین گلابی مارن کس کس کردان ۔ دارو ورل پھرے نہ منتر گھائل کیتا درداں

جے دیدار دیویں تا سجان دے رہ جھوری قصائیوں ۔ سخت وچھوڑا دکھ نہ تھوڑا میں بجہ کس نایوں

ہن بن رات نہ لنگے ہیری زخم کلیجے خاران ۔ جے آویں تا اکھیں ٹھرس خواب محل پیاران

نیسے طرح دیاں گاوے غزلاں ہٹیا وانگ سدایاں ۔ باہر جھنڈے لگے نوری چہرہ تیغاں چمکایاں

اوڑک بیٹھ کرے تدبیراں جے زوجہ گھر آوے ۔ شربت ہیواں سرخ صراحیوں بازو پاس نہ جاوے

قاصد کردا سوچ روانہ ناؤں ہرف نصارا ۔ ہو سلامی بیٹھ دو زانوں دسیا مطلب سارا

ہتیہ بات کرینیدے آہے گرد چڑھی دسیاوے ۔ قیس ابن ہبیرہ نامی ڈاکہ یار لیاوے

زوجہ اوسدی ایسے ڈاکے بدہی بندی راہوں ۔ قاصد کہیا اہیا زنانی جسدم چڑھی نگاہوں

تا فیر خالد نے فرمایا یکر یانس نہ چلیا ۔ سوچ سنہیا ساڈی توڑی بات کہڑی تے ہلیا

حاصل اوس کہٹی کائی بدہا لک فریبوں ۔ ونج سنیہا ساڈا دینا بات نہیں ایہہ زیباں

قاصد کر تعظیمان مڑیا ہو لے ونج سنیہے ۔ ہرگز تیرا پھرے نہ منتر چھوڈ فریب لبھیے

زوجہ تیری بندی خانے ہن مشکل چھوٹکارا ۔ من جزیہ ہو رعیت رہناں یا اسلام شمارا

خبراں جسدم شاہ پر پایاں اوسدے کنی بیان ۔ غشی کہا زمینے ڈگا وٹ مکیاں اوس لیاں

ہوش سنبھالی سنبھل بیٹھا کہندا اسدا امیران ۔ ہور گلوں اک بی چھوڈ کارا پر جنگیاں تدبیراں

ہیا در کچھ اہرا ہو نانہ سے اندر شہر منگ لئے ۔ اگلے خانے وار تمامی باہروں سنگل لائیے

تاکہ بیاوس اساڈے قاصد سخن پوچلنے ۔ رانی باہجہ نہ چھوڈاں بازو کرن صلح دہنگانے

سبھنان کہیا ایہہ گل جنگی اوہیں خبر پوچہانی ‏ بارو کہولان تا اونہاندے جے گہرآوی رانی
قاصد وچ سینہاں تا صلح ملک ٹہرائے ‏ نامی خالدؓ لے سنگ شیران جا کے بات ہوکائے
ایہہ گل سنکے حضرت خالدؓ قاصد نال سدایا ‏ ڈہٹی اکہہ کفارون بدلی لے تیغاں وچ ہمکایا
شروع جنگ ہویا در باب تیغاں دے لشکارے ‏ ثابت قدم ویکہہ اسلاموں آئے ہو نصارے
قسطاس ہور فرساط ولے ہو حامی اسلاموں ‏ کر دے قتل کفاران تائیں کہہ اہید انعاموں
دامشؓ قدم داخل ہویا لیکے فوج غلامان ‏ حضرت عیاضؓ لے دل شیران تہہ ماردیاں
مار گئے امر اتمامی جو بہیا تہے دربارے ‏ ہر گز کسے نہ سر اٹھایا ہی کجہہ قید سہارے
کامل فتح ہوئی اسلامی دولت انت نہ کوئی ‏ سالمؓ نام غلام زور اور شہر اسیری ہوئی
صلح نال فرساط ٹہرائی نالے شہر قسطاسوں ‏ قصبہ عرب شہر کلا نیہ لہنگ ہو نہاندے پاسوں
فیر حصن لقوبی اوتے لیتی وچ سیاہاں ‏ ایہہ شہر وہیلے نامی ڈٹھے نال نگاہاں

در ذکر فتح شہر حصن و لقوبی را

اصلی مطلب کہول سنائے حاکم کون بناندا ‏ لطالفون نے جرسلار صاف راوی فرماندا
اونہاں دوہاں عداوت آہی یردن آتش بلدی ‏ حضرت عیاضؓ یوقنا تائیں دسی بات ایہہ جلدی
لانان پیچ اجیہا کوئی صلح نا اونہاں تہیوے ‏ اک ساڈے آوے کابو تا جنگ چڑھ کجیوے
ہو سلامی یوقناؓ دریا لے کجہہ ساتھ دلیران ‏ رب توکل تہوڑ پہنڈا جے قدم کیتا شیران
جرسلار ملبا رہوں یوقناؓ نے سمجہایا ‏ جے توں بات میری تے چلیوں تم ٹہیک اوہیلا
کسے امر دا تیرے تائیں گہاٹا رہسی ناہین ‏ دیس سلامت سبھہ نعمت بولیا کبر تدائیں
مین احسانات تمہاری گردن بہار اوٹہاوان ‏ ہووے مت سیج رنجیدہ دوزخ اندر جاوان
آہا اوہ جہول زیادہ سادہ شخص دیہاتی ‏ ناہین پیچ اندر اوہ آیا ورنہ تیغ صفائی
یوقناؓ بولیا تیرے ولے ایہہ گناہ تمامی ‏ سارے گردن میرے اتے کوئی بات نہ خامی
اک اکلا ہو فریادی دیناں دشمن لگے ‏ کبناں یوقناؓ پیا اہوں اسی آون لگے

اوہ حمایت کرسی تیری لیکے جہیڑے بہر اوان ۔ باہر ہو سان ہین کہلوتا گردن پکڑ اوڈاوان
رخصت ہو کر انہوں کیتا پالیا پہر گہٹا ۔ یوقنا او سدی پچہے لگا وانگ سدایان نٹھا
اوہ بہی سنکے جہڑ سیا شہر دن یوقنا پیش کہلوتا ۔ پڑ تلولہ چلی دو وطرفون تکڑا مشرک کہوتا
خالدؓ بہی آ سرتے لہتا تیرے ہزار سوارون ۔ اچرانون اوہ ماریا گیا یوقنا دی تلوارون
زوجہ او سدی وڈی سیانی اوس وکیل وگائے ۔ صلح کرنی نال اساڈی تسی غالب آئے
خالدؓ صلح اسنا کیتی دیکہہ سلوک صحابان ۔ سبہے اوہ اسلام لیائے سن یاران احبابان
جانوسہ او سدا نام بتاون یوقنا نال ملایا ہی ۔ بخش دتا اوہ تہہ سارا حاکم ہوئی آہی
کیتا فیر کوچ اگاہان طنز اوتے جد آئے ۔ میر وہور شہر یوران نہ مخالف پائے
ہور سعرد کوٹ وڈیرا صلح برابر ہوئی ۔ کیتا صاف دیس تمامی باقی رہیا نہ کوئی
آرمن رہیا اک باقی بہی قصبہ خلاطون تا ۔ وقف ہور انظر قلعہ باغی عالی ذاتون

ذکر آرمن وخلاط وانظر را

جسدم شہر سوقاریہ اوتے لتہی فوج سپاہاں ۔ شہر جالوت ایہہ کافروالا نال طالوتؑ جنگاہاں
عیاضؓ تے فیر گیاں خبران لس گئی متوالی ۔ پر عونؓ دے تن لگی آہی سانگ برہون والی
بعضے کہندے جانب سوسی آئی ہتہی چوری ۔ دل پسنداں اوہ دہیرا ہاتہیں مست نہ ہوری
بعضے ہور روایت کردے نٹہی رمز لاکے ۔ رہیا نہ این دیس تمامی کا بو کرسان جا کے
نال فریب چہوڑ اوان تہہ کر اسلام حوالے ۔ خاوند میر انہے موجان رب قضیے ٹالے
بدلکیس ازران اگسی فتح پریر عونؓ یارون ۔ اخلاط دی سرجمیان فوجاں نامی دیس کفارون
حسن زیادہ اوس والایت کہن روایت والے ۔ مائل ہمنی فوجاں ہو یاں ہتہ الوہٹے ڈالے
مشکاں باہاں نہ کرہین ہر تون وڈی لگائے ۔ کوئی زیادہ وا نام لیندا ایتریت لیکہہ کرلئے
فیر دو وکیل وگائے شامل سر و پہنچاما ۔ یوقنا تے خالدؓ نامی شہر اخلاط تکاما
گلاں آپس اندر ہو یاں تہنیں نظر ٹہرائی ۔ نہ اسلام نہ جزیہ دینا تیغاں کرن صفائی

اوڈہہ اصحاب اکرام کہلوتے رخصت منگی آہی
رج ضیافت ردمی کہالی کون کسے تے آوے
بوسطیوس نام اوس شاہ اطاریوتے دا بابا
اگون اوس صلاح ایہہ دتی قدری پہنگ منگائے
شاہ کہیا نہ بات مناسب دغا نال وکیلان
کہمک بہر دیاروں آوے خبران لکھہ پوچائین
طاریون ایہہ باتان سنکے دسیان خالدؓ اکے
بوسطیوس وچ کچہری اوسدا سر اوڈا یا
لشکر دیکہہ مخالف ہویا تیغان ہٹ تروٹے
سبہے اوہ اکونجہ مومن خالدؓ فوج تعدادون
ماسعیدؓ ایہہ خبر پوچائی عیاضؓ غنیم دیتا مین
حضرت عیاضؓ ایہہ گل سنکے مار بلاکی چڑہیا
داگان چابہجلے گہوڑے لتہے سرکفاران
درجہ پا شہادت والا رخصت ہوسن یاران
الاصبح فیر نئی لڑائی جبان دین وچ جا چڑہیا
من لیا اسلام اوسنے مومن بنیا خاصہ
ریا اوس اسلام ودہنا یا درس دینی علماوان
اتے طاریونے دیتا مین دیس اخلاط تمامی
فیر جبل ماروں دی جانب سیر کیتا شمطاروں
فیر کوہ جودی دی جانب کران زیارت جلکے
اول بیڑی نوح بنیدی کہندی بعد طوفانون

شاہ کہیا ایہہ اجب نا ہین اج ضیافت شاہی
وڈے خلفے ہر اکتا ئین نال پیار بہائے
نال بیٹی اوہ کرے صلاحین ایہہ پروڈا اشتابہ
کرکے سب ابرابک یادہ گوشت وچ وگلے
دیسا نوچ ہوسی بدنامی اولٹارہ بخیلان
ولیعہد کران ہین تینون لے سرداری ہاہان
لاہتھیار صحاب کہلوتے طرف کچہری ڈگے
اک سردار نہ رکہیا زندہ جو اونہاں ہتھ آیا
کہن شہزادی دا سروڈہان قدم ایہدے سوٹے
پنجاہ صحابہ تے اک شہزادی چلے تیغ فسادون
بہاس گے اصحاب تمامی وبایا کہڑا سائین
اوہ دن جستی کیتی شیران جھنڈا نوری بہڑیا
ابہی تیغ چلی دوطرفوں سرخ ہویا تلواران
نلے معاذؓ جبل دا بیٹا یار نبیؐ ابراران
در فتیا اوہ حاکم رندن ہرگز فیر نہ لڑیا
دس اصحاب تعلیم دی خاطر تگیا کر پاسہ
اوسدا ثانی ہور نہ کوئی اندن دیس او لیاوان
لے جگیر اک صفی ہوئی بہر یرعون مقامی
اسلام قبول لیا لوتہاں سہتان شدا لوبن اخبارین
حاکم صالح شہر عمادیہ نام وسان سہجاکے
اوس نگانے لگی آکر ٹکر کہا آسمانون

ہوسن سبھ فضائل ظاہر پڑہسن جبدر سالہ
شہر یرمیون جسدن آیا نامہ حضرت والا

شاہ عمرؓ نے لکھیا نامہ صعب مدامیت جانان
بلاد بہنسا راہ دے اندر جتھ اسلام دوہانان

تو بہ پریر ویلم والے لوک گئے کجھ دو مون
سقالیہ تے تہلیا ندا ویں نصارا نشو ہون

ہے ضرورت لشکر آوے بہیج جواب اسانون
اول شہر آنہاس او تارا ایہہ تاکید تسانون

حضرت خالدؓ جایا بیڑا فوج ساری امراون
تیران ہزار شیر قریشی مرد انگون دیاوان

کر بسم اللہ جتھ جایا خالدؓ انس ترکیبون چلے
اکوین سبھ نشان بنائے مومن کامل بہلے

بیش نشان زبیرؓ اوٹھایا نالے فضل عباسون
ہور زیادہ ابو سفیان نے حارث نسل قبایون

ہور ہاشم دے ہتھ جھنڈا اک عبد الرحمانون
تے عبد اللہ شاہ عمرؓ دا کجھ میدانون

ہور جعفر ابن عقیل ابو طالب دا جایا
آٹھ عمارؓ یاسر او تے راہ اہناس سدہایا

نادان جھنڈا جیٹھا نوری دتا ہتھ عباسون
مرد قریشی شیر بہادر ایہہ بٹیا مرداسون

ابو دجانہؓ دے ہتھ دتا ابو ذر غفاریؓ
تے عیاض غنم دے بیٹے علیحدہ فوج نتاری

تے قعقاعؓ اک لہدون ذو الکلاع حمیری
میسرہ ہور مسروق تے جایا مرد وڈا تدبیری

ہور مالکؓ دے ہتھ جھنڈا نخع قبائل والا
مغیرہؓ ابن شعبہ کنند جھنڈا جسدا کالا

بہی اک جابرؓ دے ہتھ جھنڈا سردار انصاری
عدی نام حاتم دے بیٹے جدا فوج سواری

ربیعہ نام زبیر دے جایا نامی شیر اکابر
کدوے دے پچھے چلے پکڑ نشان برابر

ہر نشانون پنج سے مومن رنگ برنگی گھوڑے
شمر رجز سبھ پڑہدے جاون ویکھ طوالت چھوڑے

وچ دمشق رکے پڑ جھنڈے کنب گیا جگ سارا
جڑہ سفیلون مشرک قبطی لگے کرن نظارا

کوہان کوڑی لشکر لتہا جت ول کرن نگاہان
نور تجلی فوجان جیون لاثان جان اوتاہان

نہ کوئی زیر فرش سرہانان صاف نشست نہ گینے
عاقی شیر دسن سبھ باردن یادہ ناگ نگینے

کسے دی پروا نہ اونہان مست باجھ تہمد اون
دوہ گلابون چہرے نوری ایہہ جنا جناون

کوئی ورد مبارک پڑہدا منزل بہی قرآنون
خالی الستہ نظری آوے غازی دس میدانون

دل نصاریٰ شکستہ ہویا دیکھ ہتھیلے نوردن
کسے طرح دل چین نہ آوے اکھیں اگھڑ گیان
عیسایاں دل اکابر کردے قاصد کوردانان
تا فر کافر لورے قاصد ہر جا چٹھیاں پایان
جانب بہنسا ملک سعید ہور شاہ کیکلاجون
تمونین فرا قلیے دسیس سجا بتہ تا ئین
عربا ندلسے جال فولادی پایا آن چوپھیرے
مستوقس دا کجھ پتہ نہ لگا قبطی مٹی ہوئی
آن ہندوکے لتھے ایتھے لوٹن شہر گراوان
بہتر ہے کن اج ہتھاندا ہر تسان نہ آون
واجب مدد کرن اساڈی ایہا رسم قدیمون
پڑھیا کاغذ جیسدم اونہاں کن ہتھاندی کھلے
ورک سبہناں کرکر کوشش کٹھے چین تلنگے
ہر اک شہرون ٹرسیاں فوجاں بہنسا ہو کراٹھے
دس لشکر ہے اندر آیا باراں ہزاراں ہاتھی
وہ وہ گز قد قواوان شکل ڈرادن والی
شاہ بطلوس ضیافت کیتی رخصت جسدم کرلی
کہیا ہتھ اخیر تساڈے تسی چڑھ پینے
دل سپاہیان چا بان فتحان دو ہر یا تہلیلون
ہی اوس اپنی طرفون شاہ مرد یا سپاہ زلون

ٹھیک دال یاست اوتے دسے جنگ و شوروں
نال امیراں کری صلاحیں سرآفاتاں بیان
سبھے مدد کرن تساڈی ایہہ دستور جہانان
نوبہ صد سوا دے توری خبراں لکھ پچایان
لکھیا مطلب جنگ اساڈا نفع کسے عملا جوان
اول موتہ اگے مین چڑھیا لتھے عرب تہائیں
پہاس گئے شاہ ہرقل جیہے فارس قدم اگیرت
لتی دوڑاڈے سر اساڈے پال ہواتے ڈھوئی
کجھ پئی ہر کا نگ اساڈے لیان کجھ تہانہاں
جیکر کوشش کسے نہ کیتی ہر فون خاک پالن
اج سر میرے تے پیا سخت بہار غنیمون
آکھن صحبان ایہہ تحریران اسی تمامی بھلے
ہر طرح سمیاں ورحت جھنڈے سرخ رنگے
ڈاہی لکھ تعداد سپاہیان طرف اٹھاسی سٹے
پنجھیں ہزار قوا و حرامی آئے لکے راتی
لک دو لے سنگل دلیا رات ہندیر کالی
بیٹھ چند نصیحت کیتی ملا پڑیا ہر وا
قیر نہ ٹہلا پوے کدا ہیں جنگ کہڑ پڑھنے
دین جلیبہ دا تے مرتان قسم مسیح جیبون
رنج جاسوساں خبراں دتیاں خاکر قبلہ گھلون

در ذکر کیفیت فوج طلاوہ

در ذکر کیفیت فوج طلاوہ

تا فیر خالدؓ نامہ لکھیا اوسے رات سمجھائین
عمر العاص شامل ہویا لیکے فوج تیاہین

ہر دو طرفون جھیاں فوجان جو کیا اوچہ فیرت
حضرت فضلؓ ابن عباسؓ گیا لہنگ اگیرے

ہور طلاوہ شیر ضرارؓ دون سالم خبر پوچالی
ہویا قید ضرارؓ بہادر فوج کفاران آہی

تا فیر رافع چڑھ کے وگیا اک ہزار جوانون
خولہ بہین ضرارؓ بہادر شامل لیں میدانون

سنج رتے اوس لشکر تائین تیغ سیدہ نے ایلی
حضرت فضلؓ لے دل شیران بندہی شیلی

اک دل نہ ونگا ہویا رب ضرارؓ چھڑایا
سانگی گہوڑا چڑھ شتابی عوض آپ ہو کایا

ایسے عین واقعہ اندر دو ہزار مقدادون
شیر بہادر جنگی لویرا اک ہزار زیادون

قعقاعؓ شیر ہزار جوانون لتھا بال موآنا
دو ہزار طلاوہ کا فرجال دچالے بہاتہا

حاکم بیا کیہڑے والا ہویا اوس میدانون
ترے ہزار اوچھا کافر گیا اوتہہ جہانون

جہین سے قید حرامی ہویا موہ موہن چالی
بہی عبد اللہؓ بہت مقدادون پائی شہادت عالی

در ذکر روز اول میدان دہشو درا

باقی باندہ تھے ساری خبران وچ پوچایان
غصہ کہا تیاری کیتی کمران کس سا یان

بازرہ سر خود فولادی ہور پاسے دستانے
جیہنگر چوڑا باہان نالدی رسم اوس زمانے

خنجر کمر ہور کٹھے پیش قبضان لے پاہن
گردان جوہر دار فولادی انگ اندر دکادن

سانگکان ایان مین قندہارون بہی کمان قصورون
ڈہالان ہند ولایت افضل ہل چڑے دردون

گرزان کاریگر ایرانون بیچ مثال ایہہ کالے
آہے ہور کمند ہزاران کیہے ترکش ڈالے

تیر شتابی رکھے جنے دمن سرتیغ شتالے
دیلا وچ زمرد چمکن موتی لا قطارے

ساخت لوزمی وہ نہ یدسون جن بی نکلیو بالمن
تتھے لعل بدخشان والا لنگے صدلہوتون

یاد اسلام نہ تساں بس ہیا کبڑا راہ اوڈیکان
اللہ مددگار تساڈا جنت نرم فلودہ
حوراں اج تساڈی خاطر آیاں ہر صراحیاں
ورنہ عبی سنکے گلاں سبھ آہے گھبرائے
تا فیر فضل پُت عباسوں لتہا سر اوہناندے
لک گدھیڑ بہنی سب گئے سوٹا بھیر جھنباندا
وبیہ جہنم داخل ہوئے دشمن سلامت بچے
دیکھ مصیبت قوم کفاراں جگ لی ہاتھی پیلے
خونی رات چڑھی نہ گھٹاں اڈ غبار جو پھیرے
ہور واہ نہ چلے کائی حرکت کڈھ وچھائے
پڑھ بسم اللہ اندر متھے رکھن تیر نشانہ
لہنے ہوئے فیل تمامی مار تنٹھے پلیٹے
رب بچایا اوس آفالوں سخت مصیبت آہی
اوہ قواد زنجیر الو لے سنگ سیاہ جلاداں
جسدم زنگی بہہ بہہ والے آن سید لئے بھلے
اوس مصیبت سخت دے اندر اک ضرار اٹھائی
فیر سید لئے آکے لتہا بولص سند ابھائی
اک شادل شہمائینے والا ہور زنگی ہونہ کالے
اک دو ساعت رکھ رفاقت یاری توڑ نبھائی
گھوڑا کنب وجود دوں گیا جہم جہم نیر وہائے
کدی چڑھدا اوڈ اسمانی کدی ہونہ کفاراں

بنے اکھ زنگوں تساں ڈبالی وچ تنہر یکاں لکان
درجہ زیر ملے تلواراں جسم خون آلودہ
واعظہ نصیحت سنکے بدہی غضبوں ڈل سپایان
مرد قریشی ذرا نہ ڈولے خالد دل دہائے
رب توکل اہیاں سانگاں جا کسے وچ ہوہناندے
گویا شیر پیا وچ ایڑ نہ کوئی کن ہلاندا
جانب فضل مونہ نہ دہروے ایسے ہوئے کچے
زنگی سبھ اسوار ہوناندے ہر برابر میلے
اہل اسلاماں ہمت سمہالی ہردم قدم اگیرے
کس کماناں بیٹھ دوزانوں چلے تیر تکاڑے
ملے زنگی ہوئے زخمی پھریا ہور زمانہ
زنگی ڈگے مونہ دے پرنے جسدم ہاتھی لیٹے
فیر کفاراں کر وچاراں ہور ربا اک ڈاہی
ملے زنگی لے ہتھ گرزاں لہنے اوس فساداں
قدم سلامت رکھیا شیراں فرانہ گرڈولے
حبشی وہ جہنم ٹورے موت اوہناں ہیر آئی
کھمک اوسدی دشمن نصارا کر لئے حیرانی
گھوڑے نوں للکاریا آہا ضرار کراں دے لے
ورنہ تیری بین شکایت سر ویش پوچھانی
جونکر ہر دا شیر کیدا چھے الوین قدم اوڈہلکے
گویا باشنک ناگ پوراناں جہوٹا تیز بہاروں

تیز بہت ضرارؓ دیکھائے قدرے آن ہٹائے
اچراں نوں فیر خالدؓ سر تے ہور جنگی کپڑے آئے

اک عبداللہ شاہ عمرؓ دا فضلؓ ابن عباسوں
عبدالرحمانؓ ابو بکرؓ دا غازی بنت رسول

ایسے طرح دس بہادر گھیرا پا کھلوئے
شاول خالدؓ نے پہر کوٹھا ہور برابر ہوئے

اوہ بطرس ہو پیادہ طرف کفاراں بہتا
رل ضرارؓ سانگ گائی ضرب لگی وچ کنّ

وڑے جہنم سارے کافر ہوئی رد جہالوں
فیر کفاراں پیلے ہاتھی چکی اک میدانوں

اک دو باری تیز زیادہ تیر دو طرفوں چلے
میسرہ میمنہ خبر نہ کائی قالب ساقہ تلے

تدم رافعؓ ابن محاربؓ مومن قوم لبیدوں
پنج سے تیر انداز نکالے ٹھلن فیل امیدوں

دوڑے تیر انداز تمامی لیاں کس کماناں
حضرت رافعؓ ہر تہیں فیل بگا اک کاناں

رب توکل سانگ گائی ہتھ برابر چھوٹا
نٹھا اول ہاتھی بگا ڈگا ونج الوٹھا

زنگی اک اسوار جو اوتے اوہ سلامت رہیا
گرزا و بھائی جانب رافعہ پچھلی طرفوں پیا

سٹ چلائی کر چلایا کی وار خطا اوس ہوئی
ماریا رافعہؓ ہتھ الوٹھا مویا کافر سوئی

ایسے طرح تیر اندازاں ہاتھی مار چلائے
چیر صفاں اوہ بہنے سارے فیر نہ مڑے آئے

فیر قواداں جانب حملہ کیتا شاہ اسواراں
اک طرفوں مقدادؓ بہادر کڈھ ننگیاں تلواراں

اک جانب تہیں خالد بہیا کر نعرہ تکبیر دل
اول جنہا سنگل بھجے اوہ کو بھجے تدبیر دل

جسدم پاس شہ رہیا کوئی سنگل تھمن والا
فیر قواد اندے تن سانگاں رنگ جنہاں دا کالا

چھیں ہزار قواد حرامی سانڈی مونہ مویا
پنجیں ہزار اک رومی حبشی زنگی دوزخ ڈھویا

مجبر تہیں لے عمر توڑی تیغ برابر چلی
شام پئی تاں دل ہٹائے مرض لورانی ملی

تاں فیر جانی دنا بیرا چڑھ کے شیر جواناں
ڈرغیموں سانگ کیتے نہر تہہ کیتی جاناں

فوج ہلاوہ تسدہ ہٹ سے حضرت خالدؓ بھائی
عبدالرحمانؓ ابو بکرؓ دا نیک تے ہوا وہ بھائی

بھی مقداد ابن اسود نیک عبداللہ بیٹا شاہ عمرؓ دا
حضرت فضلؓ ابن عباسؓ بھائی نبی عمر دا

خوب نوں ساری رلت کنداے تیغ کمر اک سیاں
جو تڑ چیا عثمان نبیر نولے دا قدی غیراں سیاں

در ذکر جنگ بر و سیوم و قتل شدن کفار و قواد و فتح یافتن امیر خالد بر زنجبار را

تیجے روز او تھہ سویرے جنگ پیا ایس اہوں
اتے حارث ابن قیس رافعہ ابن زہیر دل
باقی ہور امرا تمامی تمامی طرف میدان سدھے
جسدھم ہوئی شروع لڑائی تا زنگیاں بدکاراں
پنج سے مرد ہویا پڑ سد تا دھر نلی تے جاتا
بہی زناں سنے جنگ مچایا نام موڑی پارو
بہتیراں غازی گئے بہشت خبر گئی امراواں
تیز سٹے تاں بورا ور لتھے سر اونہاں خنجیراں
لتے ہو سردار اونہاندا ہویا فتح سید اٹھے
ایہہ احوال زناں سر ہویا قدم نہیں ٹھہرے
تا فتح اسلامی ہووے مار کفار بہجاواں
حیدر اعنت شنگ نال تہیں سیف اللہ نے پائی
آتش چمکی تیز زیادہ پٹ ہنولاں والی
ایہیں ڈہ پیئے دل دوہیں جیہیں قہناچے شیراں
ہو دیا تیز دوکاں زیادہ جمدٹ پایا ساتحاں
ویدھم وچ چپڑ مار باوہ جیہہ برابر قائم
ستاں گرز مثال ہماراں خنجر منکے بہنے
شاہ سوار ترش جسدھم الٹ جما تخاں جاون

نال ازواج اسباب تمامی رافعہ شیر لنگھا ہوں
پنج سے بند انال اونہاندی نگاہ بان سیروں
کھول جھنڈے پڑ جم کھلوتے زنگی رومی آئے
پہلے فیل زناندی جانب جہیں ہزار شمار ہے
موتوں ہرنہ کسے نہ کیتا روشن کل جہاناں
عربا ندے سر آرنہ آوے سمجھا ہے زنجیاروں
چھیں سے مرد بہادر گیا مونہ چھوتا دریاداں
چھیں سے زنگی پھر باز ند آگیا نال زنجیراں
ہور تورا نقصان نہ ہویا گئے واپس مرد لنے
انشا اللہ رات برابر زنگی موجھے کرنے
رومی زنگی ایہہ فرنگی زیر زمین پاواں
سانگاں توں چلے جاواگاں کر میدان صفائی
بازی کسے بال ہوا تا اگ بارود سے ڈالی
کالی رات گھٹا تو چہ بجلی چمکے تیغ دلیراں
تیغاں خون آلودہ آون باہر جیموں ناگاں
شیر زور آور مرد دلاور ہوون کد ملایم
جے سرو جن پڑیاں رڑکن روح گمانن بہنے
شجاع حملے کرن برابر ڈاہ جھاتی اولٹاون

موت سیہا سر کفاراں گرم وسے پرداروں
سینہ تنگ ستام تریجاں کار آہی دشواروں
نیزے مرزلتے مرجو نہ ایہہ ڈھنگ ٹھہراوں
تو یا توپ پکارے قادہ جو استاد لوہاراں
منوچہر ضحاک نہ ڈٹھا ہتھ عادوں شداووں
نہ اج اوہ زواچہ رہیا مارے وتد فولادوں
ملک الموت حیران کھلوتا ڈٹھا رنگ اجیہا
جن جناور ڈردے نٹھے شیر اندے للکاروں
رہیے ثابت قدم اسلامی ذرا دِل نہ ڈولے
گنہ بک لال وسے پڑ سارا جاری رت بھوہارے
تا فیر رافعہ ابن عجاج بات سنائی حضرت خالد اگے
کیڑے تیلوں تر کرکے پشت شتراں دھریئے
روشن کر کے اگ شتابی طرف کفاراں ڈاہیئے
جسدم شتر گردن اوتے ویکھن آتش بلدی
انہوں کیتا ہاتھی نٹھے شاہ سوار اوہناندے
رومی مونہ مروڑ کھلوتے حال انہوں رنجباروں
بھنے نیلاں والے سارے ہاتھی موڑ پچھاہاں
پچھا کیتا اہل اسلاماں اوتھے تمامی اگے
ساری رات کیتا حیرہ پچھا صادق ہونہ دیکھایا
منبر سیاہ نورانی پہنچے لکھ ہزاراں ڈاراں
پہنچے مار کدھن اوہ اکھیں ایڈے آہے لمے

نازل سخت تیغ اجیہی پوندا نفرا بازوں
رستم زال حیران کھلوتے کثرت تیغ غباروں
اسفندیار نہ ساون و سیا تھہ افراسیابوں
ہر ہٹھیں فضل یار پیغمبر اندر جنگ شماراں
نہ تھہ ایہہ بہرام وکھایا نہ ڈھنگ پیر مستادوں
نہ اسکندر نہ اوہ دارا سارے ونگ فسادوں
تھر تھر کنبے وہول سچا را جنگ کہڑا راہ پیا
دیوپری نس گئے کوہ قافیں ویکھ گھوکر تلواروں
لے مُنہ وہرے پوہن بھار ہردم حبابالے
چھوڑ چپے گل بنے لگی رومی زنگی ہارے
کوئی اسلاموں رہسی ناہیں تیغ جویں پڑ گے
بال ہوا تا اگ لگایئے طرف مخالف کریئے
پچھوں سانگا مارو چالے چڑھ میدان بھجایئے
طرف غنیماں سارے دوڑن کار کر ہوا ایہہ جلدی
سارے ڈگے مُنہ دے بھنے غازی شتر بھجا رے
تھر تھر حبشی زنگی کنبے ڈاہڈے پیئی تلواروں
خونی ندیاں وگیاں ہو جیں ہر دم قدم اکاہاں
قتل زنگی رومی ہوے جو تھہ رہوں لگے
گویا مدد ملایک آئے چڑیاں جھرمٹ پایا
یا لعوت للہ مر ساکی لتھے پونڈے سر کفاراں
جیکاں یار مخالف بھنے قدم نہ ہر گز جمے

بعضے چھپے وڑ پہاڑیں بعضیاں ٹنہ انہاسی ۔ بعضے نٹھے طرف سندھ تے امن آیا اوس جائے
پنجہزار لیا پھر زندہ مشکاں کڑا والے ۔ اک لکھ پنجیس ہزاراں رومی زنگی دوزخ جھلائے
فتح پڑھ ہوئی اسلامی لے انعام سپاہیاں ۔ حمص خاطر شاہ عمرؓ دی جبراں جنگ پوچایاں
ہاشم حمص پوچاون والا دہ بیٹا مرقا کوں ۔ عمروؓ العاص مصر ولایت گیا بعد خیالوں
اللہ سو مرد شہید کرکے خالد گیا اگاہاں ۔ فیر انہاں سے لگے جھنڈے بعد دشہور و ساہاں

در ذکر جنگ انہاس را

وچ انہاسے لتھا لشکر ڈاکھہ بار دوالے ۔ رنگ برنگی جھولن جھنڈے صاف میدان چالے
رنگ تغیر لوکاں ہویا فوج ٹرکی اسلامی ۔ مارلوس ناؤں کفارے ایسر وڈا احراحی
ہاہلڑ پا مل پڑ کھلوتا جنگ بنجاہ جلیبوں ۔ ہر جلیبے دہ سے رومی لڑیا ایس ترکیبوں
رومی لتھا اک میدانے بوسہ دہ جلیبوں ۔ طمع پچھے جندی نی آئی دولت ملے نصیبوں
جسدا دل چاہے ہتھ جوڑے ایہہ کلام دجالوں ۔ تا فیر اوسدی جانب لتھا زیدؓ ہٹ بلالوں
ہو برابر جُٹے دووین چمکی تیغ میانوں ۔ حضرت زیدؓ پا شہادت ٹریا اوس میدانوں
لاقاں ٹپے سبھ رومی ہور کہیا ہن آوے ۔ جہڑا تسا نوچ ہے بہادر آمیدان جماوے
تا فیر بٹیا شاہ عمرؓ دا اوسدی جانب وگیا ۔ ایہہ کہیا ہن ہولے ننگا ایڑ مچ شیر اگیا
متھے جوڑ کھلوتے دووین ہٹ لیاں تلواراں ۔ لے رخ ڈھالاں کیتا جھیڑے گرم دوکاں لج ہاراں
لال گیا ہو لوہا سارا بوندی سٹ ودانان ۔ پانی وانگ لگے ہوڑیا لایا زور جوانان
جسدم ہتھ اخیری چھوٹا کافر ہوم اجیہا ۔ یاد حال خیال نہ رہیا سونہ پرنے وچ پیا
گیا جہنم کنا رومی ہور پچھوں اک آیا ۔ اسندی پلے بخرج ہٹ کے اوس پور لنگھایا
لتھا پچھوں تیجا رومی لے ڈھیری سونہ لڑیا ۔ بہائیاں دا اس ساتھ نہ چھڈیا وچ جہنم وڑیا
فیر نہ ہیٹری جیر سیا کوئی سد ملاح کھلوتا ۔ بہت وگار یار وسباں تائیں کسے نہ بدھا چوتا

حملہ کیتا لشکر اوتے بار ہٹایا سانگوں

شرجیل حسنہؓ بیٹا ابوذرؓ غفاری

جیدم آتش بھڑ وچ مچی خالدؓ فوجاں پیلے

اولٹ جماعتاں ہاتھاں بیاں سخت قتال اجیہا

جاگی ہو من پا شہادت سیر کرن گلزاراں

ہر دو گھٹاں مل کھلویاں وچ میدان برابر

دوجے روز ہیبدلے لتہا حاکم طلنسا والا

اوہ ہویا خبردار دواری پنج مخالف آئے

فیر کفاراں چایاں اگاں نیزے تاں نتر وٹے

تیغ ہیبدلے ایسی چلی ترہویاں تلواراں

کثرت گرد غبار دل وسے رات انہیری کالی

چڑھیا دن ہیدا نعاموں گھڑی رات سیاہی

عیاض دعا کیتی اوس ویلے پئی قبول جنابوں

شیراں چھوڑ اہیاں تیغاں لا کے زور رکابوں

کافر وچ وڑے سبھ اندر بند کیتا در کوٹوں

عاقی ہو کے کافر کتے مارن تیر دواروں

دراناس تر وڑ وگایا کوپے دو برودوں

چلی تیغ دو پہراں توڑی تن گے چڑھ تناں

دیس اناس کیتا چڑھ فتح پائی وانگ صفائی

حاکم شہر انداسے اوتے ہویا شیر عبادہ ابن قیس

حمص گیا شہر مدینے لکھ احوال پوچایا

نالے فضلؓ ابن عباسؓ نوں لڑیا اوسے تانگوں

لے تے عباس ابن مرداسؓ سانگ لیسو پخ ماری

گرم دوکان شیراں پڑ کیتا ساگنا ندی سر میا

رومی اک ہزار میدانوں وچ جہنم رہیا

رات پئی دن گلوں چڑھیا فوج میدان تاراں

ڈھول وجے جھنج گرم ہوئی نشان نہی اکابر

حضرت فضل ابن عباس بھر صراحیوں دتا مونہہ پیالہ

ذرا دیر نہ لگی اوتھاں ندیوں بار لنگھائے

دو دیں لشکر جنگ کرن نوں آپس اندر جوٹے

موزی بہت کھپائے آہے پاک نبی دیاں یاراں

سینے تنگ دلیراں شیراں عرباں آفت ڈالی

تیراں بارش وسن لگی ہوئے تنگ سپاہی

رومی لگ اگے سبھ بھنے برکت رب وڈا بوں

ترے ہزاراں دسدا ناٹے کھو تہا پھل گلا لپ

وچ سلامت رہاں تمامی سبی عرباں دی جوڑوں

باہر قدم نہ پاون موزی بیٹھا مونہہ تلواروں

شہر اندر وڑ قتل کیتے رومی نسل یہوودوں

ماریا مارنوس حرامی ہویا جیدم بہناں

جتیا ہر دے سر سہرا ایا ہور بات نہ کائی

ترے سے مرد ہور منگایا نگہباں امادہ

چار حصے وچ لشکر ونڈے امر جنابوں آیا

جائی روز رہے مقامی پا آرام سنجاروں | پیچھے قدم جانب بہنسا وہر راہ مونہ خسکاروں

در ذکر جنگ بلاد بہنسارا

جس ترکیبوں چلے مومن اوسے طور او تھائی
اک ہزار اسوار نورانی پہلے روز وگایا
ممون رض ابن مہران بہادر ہو ٹریا ہمراہاں
حضرت عیاض رض لے ہتھ جھنڈا اک ہزار جواناں
نالے ابو ذر رض غفاری سندر فوج نیاری
فیر جعفر رض اتے مسلم دووین پت عقیلوں
انتھیں پچھے شیر مغیرہ رض ابن شعبہ جایا
فیر حضرت رافعہ وگیا ذو الکلاع حمیری
ایہہ سمجھایا ہر اک ناہیں چسپت ہر دم ہناں
بات او سدی حق ایہیا چنگی جے اسلام لیاوے
ہر دو امردل جے اوہ کوتا صاف ہووے انکاری
نزدیک نہ جاوہ اک دوئے دی ہر دم تساں ہناں
صلح کرنی نال ہوناندی کھول نشان گفتار لے
قیس ابن حارث رض حذوانس جانب لتھالے رسالا
اوسے جا کے ٹھہرا صاف حدو شہزوروں
ہووے دتساں جے ضرورت اوسنوں بھیج ملاناں
بیں ایہہ صاف کراں جیڑہ تیہ پشت ہووے خالی
ہو سلامی لشکر ٹریا سیدھم فوجاں گیاں

بہنسا او فتح سیر کچھیوی شہر بطلوس او دائی
عدی بیٹا حاتم طائی فوج نشان اوٹھایا
نو کوہ بیندا کیتا شیراں چلے ہور تداماں
فیر فضل ابن عباس ابن مطلب بن ہاشم ہزار دلیر نشانوں
ہزار بہادر ایس نشانوں مثل بازوں تاری
ہزار ہزار جواں علیحدہ پکڑاں ایس دلیلوں
جھنڈا سرخ ہزار جواناں بہنسارہ سدایا
دو ہزار اسوار بہادر ہتھ نشان امیری
ہے بطلوس حرامی نامی دنج سنہا دیناں
یا فیر جزیہ جانب یثرب سال بسال پہچاوے
تا جہاں او اساں سر فرض تیناندی سرداری
جھڑا او یکیہ سلامی ہووے اوسنوں کجھ نہ کہناں
جھڑا جنگ کرے چڑھ کرناں ہر دم نال کفاراں
مداین شہر جینوں کہندے بنی شعیب والا
ہویا امن امان تمامی مدہم اگ تندوروں
جیسے پہاڑے اوہ آورسی قدم نیش اوٹھاناں
عین قریب تسا دے ہسی فوج ایہہ ہیر یوالی
ویکیہ سلامی حاکم ہویا امن شہر اعطان لیاں

صلح کرکے مشرک جانب سارے شہر سدھارے
ہبی یرینیل شہر پوراناں حاکم اک او تھائیوں
فیر شہر بلاس کنارے وِنج جمایا ڈیرا
جاہل احمق کتب لوجا صفلہ سخت مزاجوں
فیر بیاکبری جانب مومن چڑھ سدھائے
او سدھاڑی عبد لنصارا ونج ڈاکہ بھر بیا
مال اسباب خزانہ وافر راہب گھر پوراناں
خوشیاں نال لتھے لے ڈیرے فتح عطا جناب
لاوی نام اوہ ارماجایا رومی حاکم آہا
لاوی بل میداں کھلوتا سدیا لڑنے والا
ہوئے آن برابر دوویں لاوی سرتے چڑھیا
ونکاہ عمار واگ او تھائی ایہ باہرڈا جایا
حاکم ہویا حد اوتہاندے تیغاں ٹہر کڑکے
بندراں ہور عمامے گرنے غازی مومن ہوئے
بہی عبد اللہ شیر بہادر ایہ طالحہ وا جایا
جس دم واڈہ کیتی تلواراں رومی نٹھے آہے
ونج سے پڑیا کڑیا زندا اوہ بہی دوزخ گھلے
سیز والیاں صلح ٹھرائی خوفوں فزانہ بلے
اونہاں صلح آن ٹھرائی تا بیچے اوہ نارول
فیر شہر طبندی جانب بہی استاد وسلون
بولیاص ابن بولص کافر ڈیرا نہ فتو ردوں

صفیح والیاں جزیہ بنیا جس دم جھنڈے لائی
صول نام بہادر روڈا کروا صلح صفائیوں
ہرگز صلح او سنہ کیتی طرز دماغ اوچیڑ ار
اوڑک تنل تیزاں ہویا کی گھٹی اس راجوں
بحر یوسف جسنوں کہندے قلعہ ندی کنارے
اک سو رومی زنگی قبطی بنہ مشکاں جب لیا
تقل تیروڑدگا یا دہرتی ناکھیہ زور نٹھاناں
فیر بیحا قا ادتے دہادہ ہنگ وعا وہا ہوں
چڑھیا مشرک مار نقارے تینیں ہزار سپاہا
اسم شنان ابن نوفل کیتا جس کٹ لا
با شہادت ورجہ مومن ونج بہشت وڑیا
کافر مشرک موج غروراں پکڑ بھرا اوڈایا
گیا تا عمار بہشت ماریا! ونہاں پھر ڈکے
تا فیر سلیمان بہادر آں رورا ور ڈہوکے
ترسے ہزار دلاور جنگی لے گھیرا پڑ پایا
گیا تسے ہزار جہنم تیغیں چھیر لاہے
فیر شہر سنیردی جانب اوتھہ بہادر چلے
فیر لیسلفوں کنارے جھنڈے نوری ٹھلے
عمر نام زبیرے بیٹا حاکم اوس وبا بعل
حضرت قیس ابن ثابت ملے فوجاں مرآدن
باب پیا اوسدا خود موہا گئے دسن جنگ ہنورول

ظاہر اوتے صلح ٹھہرائی باطن دغا کمایا
سلیمان بن خالد ہیا مقامی ایہہ خالد داجایا

قیس زیادہ لیکے فوجاں جیدم گئے اگاہاں
صلح اوہناں نال لڑائی لئے پرقصد سپاہاں

فیر شہر تنیس دے اوتے شیراں گھیرا پایا
تس ہور شہر وڈیرا جنگ نشکو مچایا

مویا موزی چیڑہ سید لے صلح کیتی امراواں
فیر کفو با اتے ماطی کیتی صلح وناواں

بہنسا دی ہیں مشرق مغرب نالے قطب شمالوں
جوڑ سو ہاگہ پہرلا سارا رعیت شاہ کمالوں

درذکر شہادت سلیمانؓ ابن خالدؓ و عبداللہؓ ابن مقدادؓ ابن اسود را

طنبدی الیاں پاکے موقعہ سخت جنگ مچایا
لشکر اہل اسلاموں تھوڑا ایہہ تنہ ونجایا

پنج سے یار پیغمبر نوری دہ ہزار کفاروں
سلیمان گیا بہشت رہیا ندی تلواروں

عبداللہ نام مقداد دی بیٹا سیر سنز قصوروں
دو لے غازی ہور سیلہ لیندا حصہ حوروں

ایسے آن ہنگامے اندر حضرت قعقاع آیا
فوج تمامی اہل اسلاماں دہٹیا گھیرا پایا

جنہیں ہزاراں کیتا وچ رومی اوسدہاری
پندراں سو لیا پکڑ زندا سولی دے ہونہ چاری

بولیاص تائیں پکڑکے زندا وچ زمین لٹایا
اول اُس جا ریت وچ جہلکے ہتھ جلادا اٹھایا

کرکے دفن شہیداں تائیں صلح کرن کفاروں
رومی جوشمر یک جنگا ہوں اوہ بہی کیجے داروں

فیر ارادہ جابل اوتے کیتا چڑھ کے شیراں
مرزبان حرامی کافر پیاوس دلیراں

اک ہزار تے پنج رومی کیتا قتل نداہیں
پندراں ستے لگا ہتھ ننہا اوہ بہی اوہ بہی اگاہیں

رعیت اندر دوسی کوئی چھیڑ نہ کیتی کسے
جزیہ اونہاں دے سر دہر لہ بہاک جنہاندے لیسے

جرنوس تدوں ارادہ کیتا شاہ اسواراں
حضرت فضل اوٹہا یا بیڑا لے دستہ ایراناں

لوسی حرامی جنگ مچایا لشکر دس ہزاراں
اسیر کیتا دوزخ واسیر سجرہ گمدہا ناروں

شلغم سپہ سالار کفاراں المرمیا ہیت دو باری
حضرت فضل چڑھ شہیدانے اوسدا سر اوتاری

ترتے ہزار ادھکار و می ہویا اوس لڑایون ۔ اک ہزار جو زندا پھڑیا قید کیتے تکڑایون
یا فتح پیر غازی چلے واقعہ ایس سفر دا ۔ لکھہ پوچھا یار خلافہ فرعہ ڈال خضر دا
شاہ شہنشاہ پڑھ کے نامہ گریا کنب وجود دن ۔ ماتم پرسی نامہ لکھیا رحمت رب دو ددن
امیر خالد دی فیر جانب ہور لکھے امراوان ۔ طلحہ عثمان عبدالرحمان لگا غم بھراوان
جسدم خالد پڑھیا نامہ ماتم پرسی والا ۔ غشی کھا زمینے جھڑیا بھی مقداد کمالا
ہوش آئی تے ایہہ فرمایا داغ وڈا فرزندان ۔ انشاءاللہ عوض ہوکاوان میان تہیں چنداں
کون دلیر اسوار اجیہا کھو تہا پہل گلابون ۔ ایس جیون تہیں مرن بھلیر اشربت مٹے جنابون
جے مر نان دس کسے ہو دکھیا کوئی نہ جیوے ۔ جسدم دکھہ لگے تن اوسے موت پیالہ پیوے
انا للہ وانا الیہ راجعون حضرت خالد پڑھیا ۔ دو تن واری کہا کہا غشی شیر زمینے جھڑیا
تحقیق ہم ہیں واسطے اللہ کے اور تحقیق ہم ہیں طرف اسکی رجوع کرنے والے ہیں
ایہہ احوال اصحاب کرامان قصہ نور لکھاردن ۔ اوس کافر دی موت جو آئی مشکل صحت نجارو

در ذکر جنگ شہر بہنسارا

بہنسا تورٹھی گیان خبران واقعہ گرد نواحیون ۔ تا اوس لک شکستہ ہویا دسی حال تباہیون
کسے اگے بات نہ کردا داغ لگا تن بھارا ۔ ظاہر پر سیمیان درست کیتا اوس شمارا
قلعہ مرمت فیر کرایا چونہ لا دیوارون ۔ گردی خندق جیہہ بہاڑی گول آہی پرکارون
ہو بیٹھا مضبوط حرامی لشکر جمع خزانے ۔ وچ اوڈیکان فوج اسلامون وکھہان منہ
لال بہاڑی مریم والی عیسےٰ پرورش پائی ۔ اوسے راہون فوج اسلامی ہو سلامی آئی
سنگ دعامین اگے سائیں پیش نشان کہلارے ۔ ہر اک جہنڈے کلمہ طیب لکھیا کاتب بھارے
رنگ برنگی وچ میدانے جہولن جہنڈے لگے ۔ دوجی طرفون بہنسا والے پکڑ صلیبان دگے
سبھ صلیبان سولی شکل عیسےٰ دے گل پھاہی ۔ مریم پاس دین کرندی بات درست آہی
تھرتھر ست میان کنبن ربدے قہر قہارون ۔ ایہہ شرک کماون مشرک مار جہنان سرکارون

اکو ہان نیکن جھولن جو ہندے یان ہن ولا کر
گویا شام چڑہی بنہ گہٹان جم گیا دل پانی
کھو کر پے گئی گہڑیالان باجے رنگ برنگی
تانے راہب پکڑ بنجیلان دو گہٹان ہیں ہوئے
دا عند تر جہادون کیتا گرم دکان لوہاران
مل گہٹان پڑ گیان دوزین بجلی چمکی قہرن
مومن کہندے آپس اندر ایہہ ہتھ ساڈا باقی
جے اتفاق تسان اج کیتا نفاق وچالے
شام کفایت مصر نہ ہوئی فارس قدم فسادون
عربان سنکے بات کفاران کرن جواب سوالون
تسی سبہ اسلام قبولو بن اساڈے بھائی
تانیر جزیہ اسان لینان او لٹے بہاگ تساڈے
رومیان دتا زر زیادہ وسلن الیس مقالون
بہڑک اوٹھی اگ تیز زیادہ ڈال برودخیگاری
جہرمٹ سانگان گرزان پایا شیران اپہر ٹٹے
ڈیڈہ ہزار سو پایا پٹر رومی بنہ لے سہرا سر جنابون
بطاعوس لگے وچ رو ذی رومی ختم کلام بیانون
جے اج رات اساڈے اندر پاو نہ وچہوڑا
پل اونے بھی کیتا قبضہ ابوذر غفاری
کافر شرک سنکے گلان گیا کنب وجودون
وچ دلیلان چہاتی ڈاہی ہردی کرو تسلی

ہراک طرفون کندہ فولادی سانگی راج ادتاری
پھل گلابی ہراک بوٹے کہڑیا باغ بہاری
مست الست بہادر ہوئے شیر زور آور جنگی
دوجی طرفون یار پیغمبر پکڑ قیران کہلوئے
آسن تول بہادر لتھے ہٹ بدہی ہتھیاران
چڑہ چڑہ شیر دیون للکاران ہتھ اوہادن ہرزن
قوم نصارا کری تاکیدان قدم رکھو اتفاقی
ہرگز قدم پیش نہ دہرسن عربی کرمانوالے
حرص عربان ودہ جہانون سخت سیاہ جہلادون
ہرگز سانون حرص نہ کائی امر جل جلالون
جیکر ایہہ منظور نہ تسان کرنی جے صفائی
ایہہ بھی سبہ منظور نہ کرسون ویکہو ہتھ اساڈے
دین چلیہہ اوتے مرنان بہیا رب جل جلالون
جہڑہ عربی جائی جادون لنب کڈہی تلواری
قبائل نس گیا وچکارون نالے رومی ہٹے
پنجاہ شہید وچ میدانے ہویا عرب جنابون
نوح آدم تہیں ایہہ نسل لتھے جن اسمانون
اک نہ رومی رہندا ازندا بچا دین لشکر تہوڑا
رومی وچ میدانون ہٹ کے گردن ہردی ہاری
قطع امید ہوئی زندگانی لگی اگ بردودن
صبر باجہہ چارا کوئی جنگ کریان بہلہ

قاصد کیتا اوس روانان طرف اعرابان جا ہو — اصلی خوالیش کی ہونا ندی وچ حصو باہو
قاصد وگیا سدیا یا شیر مغیرہ تائیں — دس ہور گئے سنگ نامی لا ہتھیار ندا ہین
وچ برابر شاہد سے بیٹھے ہویان طول کلامان — تیجان باجھہ جواب کوئی ایہہ سنیان دریامان
بھی بطلوسے تردی کاری ہوا اک بات چتاری — مین یارت کرنی جیاہان خالد دی اکواری
رومی کرن تعریف زیادہ اندر عرب نرالہ — مینون اکھین نال ویکھانان ابلق گھوڑے دالہ
ہور بہادر نامی جھڑسے جنگ ن پیش دیکھائے — ہر لا بت او کان اندر دبھ سے رام کہانے
مغیرہ تاڑگیا گل اوسدے کافر مکر بنایا — مشکل ویکھن خالد تائیں صاف اگون فرمایا
قید فریب ارادہ تیرا کی منصوبہ تکیا — ایہہ گل آکھہ مغیرہ تڑیا کافر بول نہ سکیا
عیاض لگے وچ کہی کیفیت جا ادہناں دی رتی — قید بہادر عرب کراہین بات اونہاں رل کیتی
حضرت عیاض ہسن لگے کافر دی گفتارون — کیتے فیر جاسوس روانان دیون خبر کفارون

در ذکر جنگ بروز دویم را

رات پئی ہن دا نہ کائی زنگی دہرت دبائی — وچ دلیلان شب لنگہائی شمس اکھ ویکھائی
سنگ دعائیں لا ہتھیاران فوج چڑھی ابراران — میمنہ اُتے حضرت فضل لے دستہ اسواران
میسرہ اوستے نامی قعقاع ابو ایوب انصاری — ساقہ فوج سعید حوالے جس فضیلت بھاری
امیر عیاض درمیانے کر نشان کھلوئے — دوہی طرفون بہنسا والے آن برابر ہوئے
اٹھی سے حلیبان لتھے ہزار جو چلیبون — اُتے سرخ حلیب وپیالے ورن سیہ عجیبون
قدم کیتا داغ عیسایان اتے ثواب جہادون — جنت زیر سلے تلواران ابھیا ترز فسادون
اکھین بدل سپاہیان لیان گویا اوس کلامون — فوج حبش اندر آیان ماریا جھنڈا گامون
ول گھسان دو برُو ہیہ گیان ندیان دین پیان — گجن کار گان سستے ناگان کنت پیواران چھڑیان
تیغان بسر عدالت کیتی ہو ویان ختم کلامان — اُتہا فر بجنے جانب بہنسا مارے دریاان

ایسے طرح اک جیہنان کہی شروع لڑائی
حضرت فضل دے بھائی اوہ حلیب طلاعی

اتھہ سے بندا پاشہادت تریا اوس میدانون
نالے زیدؓ ابن زیاد گیا اوہ تہہ جہانون

بیٹے دو عقیل بہادر علیؓ اتے ہور جعفرؓ
اوس میدانون پاشہادت ہوئے لدمسافر

بھی اولاد نوفل وچون عبد الشمس نالے
داخل وچ بہشت ہوئے اوہنان بہاگ نرالے

حضرت فضلؓ ابن عباسؓ مسلمؓ ابن عقیلونؓ
دیکھہ وچہوڑا مارن دہائین گئی امید الیس میلون

رومی قبطی اوسدے بہارے پنج ہزاران مویا
لئے اوہ بطلوس حرامی داخل بہنسا ہو دیا

ہن ذکر ابن ولید دون پیا سفر پچہاہان
خالدؓ تے دے پڑ دچہ لٹیئے دہری قدم اگاہان

درذکر فتحشدن شہر فیوم و آمدن امیر خالدؓ بر بہنسا و دیگر جنگ کفار را

رات اوہی بطلوس حرامی کاغذ لکھہ دگایا
طرف طحا اوہ شہر فیوسے کیون اتنا چرلا یا

واجب لنان نال ساڈی پایئن وچہوڑا
واحد بہار نہ تون اوتھا سین لشکر تیرا ہتوڑا

نالے اہل سلامان لکھیا حضرت خالدؓ تائین
دم اساڈا لبان اوتے بیٹھا تون اوتھا بیر

شخص فلانان اتے فلانان جہی ہر افلانان
الیس تعدادون پاشہادت لشکر لدسدہانان

کتنے بیک اوڈیکان تینون فاتحہ اکہہ اساڈا
کثرت فوجان قوم کفاردن ہیتن اجے دوراڈا

بیڑا اتہردن جکر کہاوسے مونہہ مردان فرمانے
جیسے داہ مہانے تھکے غرق غریبنانے

جسدن نامہ لکھیا شیران خالدؓ اوہنین امامی
فتح شہر فیوموں پاکے فوج ہٹی اسلامی

طحا اوسدے بہارے ٹھارہیا خرچ نہ پلے
وہیہ ہزاران شامل رومی جانب بہانے چلے

جیسدم پاس گیا اوہ بہنسا دیکہا اہل اسلامان
جنگ مچایا لے ہتھہ تیغان پایا زور یا مارن

تہتے ہزاران کیتا کا بو ہوئے پٹر ہزاران
جانی مومن اہل اسلامون سیر کرن گلزاران

رستہ اک پوشیدہ بہنسا راوی خبر بتادن
جاسوس کفاران دیکھہ حوالہ حیران شہر بوچادر

اگے بہائیے اہل اسلامان دوسے مرد وگایا
رست لیادن کسے شہردن تنگ گذارا یا

شکے اک ہزار بہادر چڑھیا قوم کفاردن "
عبداللہ ابن قیس بہادر مرد آہا انصاری
تا عبداللہ ابن عقیل گیا ہزار جوانون "
حضرت میاس اوس میدانے خاص شہادت پائی
میخائیل گیا نس وچون اپنی جان بچا کے
فیر دوبارے ہی لڑائی رومی ترے ہزاران
باران سے پنجاہ حرامی بدہا نال زنجیران
اُستے میخائیل حرامی فضلے ہتھ لگا "
دو سے اُستے اسی مومن توری مسلمانان
الاصبح فیر اکے پہاڑ در کفاران کہولے
فوج طلاوہ خالد دا الاوے سے ساعت آیا
اُستے عبدالرحمان پیارا ابوبکر دا جایا "
ڈٹھی تدم شروع لڑائی رومی تن کہیائے
چوہتا رومی سد ہالیتھا زرہ پہن طلائی "
فیر عوض ہو کادن چڑھیا اوس حقیقی بھائی
حبدم ہتھ برابر چھوڑے سانگ منافق ہلی
تا بطلوس میدان کہلوتا ساگی سندر کہوڑا
تحفہ تورا ایہہ نظرانہ بربر دیسون آیا
پر مقداد اکابر لیتھا ہتھہ برابر جوڑے
خالد پوچھیا کون اجہیا تا مقداد معا لا
خالد سنکے اگے اوٹھائی پیچھے اوس دا لگا

اوسے راہون باہر آئے زور رہیا تا اودن
پیش عیاض عرض گذاری کہی کیفیت ساری
ترنج سے تیغان دے موہنہ لیا پنج سے قید میدانون
راوی دسن دفن اوتہا یون کیتا اوسنون بھائی
کیتے قیدی قتل تمامی نہر کنارے جا کے
سدہا دوزخ طرف وگایا چکھی اگ چماران
پاس سفیل کیتے سبہ ذبح حال مندا خنزیران
قسمت وچ اناج نہ پانی وچ لیا اوس اگا
حور قصور نعمت جنت ایہہ انعام جوانان
جوڑ جماعتان وگے رومی دہول دو طرفون بولے
پیش عبداللہ شاہ عمر دا جس نشان اوٹھایا
ہی مقداد سندر نوری آکے موہنہ دیکھایا
شیر مغیرہ دے مین ہتھون دوزخ طرف وگائی
حضرت قعقاع اوس گبر دی ندی پکڑ اوڈائی
گیا میدانے اکہڑ ونگایا سانگ صہیب اوٹھائی
اودہ سدہا راہ اوسے سیاپچہی دست کہلی
پنج سے سرخ دیناروں وکیا قیمہ ملاں چوڑا
سندر تیز زیادہ حدون روشن نام کرایا
کافر ویکھہ اگے چڑھ بہنان دشمن بنا کوڑی
اہیا سے بطوس حرامی بربر گہوڑے والا
تیغان دے کوہنہ اودہ نہ چڑھیا تسدن کوتا بکا

صلی مطلب چار مہینے تیغ دو طرفون چلی
نوہزار تے ہاں جہیں سے سٹھ ہویا قتل کفارون
دوستے غازی داخل جنت عبداللہ بن عبادون
راہ پوشیدہ جہڑا ہاکہ ہندے داخل ادستے راہون
قفل تروڑ دکایا دہرتی کہولے دتی در سارے
آربطوس سلامی ہویا گل پلہ پیہ کہا ہا
معاف کرہو تقصیران میران عیت ہوکے راہسان
خالدؓ کہیا قتل کچیوے ایہہ مکار حرامی
عیاضؓ کہیا معاف کراہین الیس گلون بہلیائی
اجے باقی دلیس بتیرے ملک صعید چہوڑانان
دار خلافہ لکہہ پوچہائی حالت سبہ ہوناندی
معاف کرہو تقصیر اہناندی جزیہ سر ٹہراہان
صلح جد مقرر ہوئی ایہہ اقرار ٹہرایا
دس ہزار بر بر بوری غلہ گندم لیسان
ایہہ تحریر نوشتہ کرکے ادسکے ہتھ پہائی

نول تراز دجنگ میدانے آ ذرا فوج نہ ہلے
ایہہ تعداد خالدؓ آیان سندیون اخبار دن
خالدؓ دادا اکدن لگا سو جوان تعداد دن
لگا ہیان تمامی فوج جہڑی چڑہے ہے زگا ہون
فوج اسلامی داخل ہوئی نال بلند بلارے
خالدؓ اگے عرض کریندا شتے اسادے شا ہا
سال لیالے سارا جزیہ یثرب شہر پوچہاسان
اول کیون الیس جنگ مچایا سر اسدے بدنامی
زبیر خالدؓ اکار مضی فضل سندی پائی
بربر ہور فرانسی توڑی لندٹن جہندا لانان
عرضی لکہہ توری سرکارے قاصد خبر لیاندی
زبیرؓ اتے (ابن ساعدی کندی) عون بہادر محکم رکہن ہتانان
اک لکہہ پہر لکہہ ادتیہ جزیہ سال لگایا
دو تے مرد جنگی ساڈا الیس لگانے ہسان
نالے ساکی نقل تمامی یثرب شہر پوچہائی

در عہد شکنی بطلوس و فتح یافتن بہنسا امیر خالدؓ را

کج دیہاڑے ہاں اسلامان نال آرام گذارے
اوداں ہونا نون کابو کیتا جو وچ شہر اوتارے
شور ہویا ناں دلیسیں دیکہیان خالدؓ نے فرمایا
ابن عبادؓ شہر دے نال پائی بیٹا اوہ نمیمون

عہد شکنی تا فیر کیتی ادس کافر ہتیارے
دو ہزار مرد سپاہی جنگی قتل ہویا دربارے
عیاضؓ ساڈی بات نہ منی دغا کفار کمایا
ہور زیاد ابن سفیان مویا تیغ غنیمون

بھی بہا ابو سفیان نے منبر پت مترو تے
ترسے سے آئی ہو بہادر جنت طرف سدھانان
عیاض ایہہ مقالان سنکے سخت اکھہ بائی
تنان سالان توڑی لاگھہ شیران خاصہ لا یا
فیر پنجاہان مردان رلکے ایہہ تدبیر نکالی
سانون چاہیئے فلاخن اوستے اندر شہر وگانان
یوین کیتا چار فلاخن اندر شہر وگاون
بافراغت دوہ زنجیران قفل سبہ اوتارے
داخل فوج ہوئی اسلامی ہٹ لیان تلواران
کافر چڑہ کے جنگ مچایا ساتھہ امرا تمامی
اونہان اسی ہزاران وچون سٹھہ ہزار کہپایا
خالد نے خود قتل کیتا اوس بطلوس دے تائین
اٹھہ ہزار اصحاب پیغمبر ایہہ شمار شہیدان
پتھر اوستے اسم نوشتہ تختہ ہر سر بالے
جہاد فی اہل سلامان ڈالی بہنسا شہر وچالے
جامع مسجد وچہ شہیدان باہر بنوائی
سرخ سیاہ سفید بلوری لگے رنگ دیواران
خمس گیا شہر مدینے لے انعام سپاہیان
دوہ ہزاران ہر اک تائین سرخ دینار دتا یا
حاکم حضرت مسلم تائین بہنسا شہر دیاردن
زینب بیٹی شاہ علیہ سلم نال دیا ہی

عبد الشمس نے عقیب چڑہ سفیلے کو کے
ہو عاقی اج کافر بیٹھا ساڈا انہیں ٹکانان
مطلب اصلی کران نوشتہ ہوئی شروع لڑائی
کافر اندر شہر دے عاقی کا بوذرانہ پایا "
بوریان بجھہ کیا ہون بھر کے انصف رکھو خالی
قفل ترو ڑو گاوان دہرتی اودہی رات دبھانان
چوکیدار ہوئے سبہ ذبح مومن غلبہ پاون
ادھی رات کھلے در سبھے بخت کفاران ہارے
دہر ہونانون لیا اگے رومی کرن پکاران
تن ہزاران وینہہ اکابر مویا شرک نامی
وینہہ ہزار ہویا پھڑ زخمی اودہ بھی پکڑ اڈایا
لٹ غنیمون حدنہ کائی ہر شے وافر سائین
شہر بہنسا فتح ہویا اہل سلامان عیدان
ایہہ فلانان مرد فلانان مویا وقت فلانے
وچ رکھے چوگان ہزاران سرکان گول ووڈے
عمارت محکم سنگ چونہ رنگ عجائب سائی
دیلان بوٹے ہر اک قسمون رنگ رنگین گلذاران
دوہ ہزار مثقال سونہری جنہان تیغان اہینا
ہزار ہزار اوتے چاندی ہر دے حصے آیا
خاص داماد شاہ علی دا این دہتا اخباردن
کوفے دفن شہادت پائی ہر کتاب گواہی

حضرت مسلمؓ رہیا حاکم عہد عثمانؓ توڑی   بعد محمدؓ ابن جعفرؓ لی عجایب جوڑے
فیر علیؓ ابن عبداللہؓ عبداللہ ابن عباسونؓ   زمانہ امیر معاویہ توڑی حاکم رکھہ قیاسون
فیر طاہرؓ ابن عبداللہؓ عمر دراز لنگھائی   تد خلافت بنی امینہ عمر دوی ہین پائی
جسدیہاڑے ہاشمیان نے جنگ صفین مچایا   اک گروہ اوسدیہاڑی دیکھہ فساد سدہایا
عہد عباسیہ توڑی رہیا ہور ٹولا اک آیا   جو احوال بہنساوالا سوہین لکھہ دیکھایا
فیر شہنشاہ شاہ عمرؓ نے نامہ لکھیا آہا   خالدؓ صعید ولائیت جاوے کر فوجان ہمراہا
بنی ہاشم بنی مخدوم اتے بنی خزاعہ   بنی اوس بنی خزرج رہین بہنسا فرمایا
حضرت خالدؓ لے دل شیران طرف صعید سدہایا   عدن تہین بربر توڑی نوبہ دیس دبایا لے
صاف کیتا چڑھ پیتہ سارا موڑی داگ پچہاہان   فرانس وچ چالے لایا جھنڈا لنڈن گئے تداہان
قتل ہویا اوہ دیس تمامی رہیا نہ اک نصارا   ودھی نسل فیر دوبارے سند تاریخ شمارا
حضرت خالدؓ پا فراغت شام ولائیت آیا   قسترین وچ چالے جھنڈا پکڑ ملعقاب لگایا
پائی فیر وفات مبارک حمص شہر وچ چالے   خلافت نستدم شاہ عمرؓ دی کہین روایت والے
فارس ہن ارادہ میرا صاف پتہ چڑھ کرسان   کابل بلخ نگر ٹھٹھہ ردڑی قدم دہرسان
کوہ نہاوند شہر ہمدانے سخت لڑایان مچیاں   ایہہ قصہ سبہ لکھہ دیکھاوان لڑیان ننگ پردیان

در ذکر کوہ نہاوند و فتح شدن ہمدان و دیگر بلاد فارس

ہرمزکا بوجسدیہاڑے کیتا پکڑ دلیران   شہر مدینے وچ پوچایا ہمت عربان شیران
حاضر وچ کیتا دربارے بدہیان شکان ناہان   اسلام قبولیا قتلون بچیا کیتی عرض تداہان
جتنے توڑی جرد جرد زندا وچہ جہانے   سرسلامت قوت باقی لڑسی زور مبدانے
نالے لوکان کہیا اوسنون موقتہ اوسدا لگا   تسان کیتا منع لڑایون روک لیا اوس اگا
خوشی نال نہ رہسنے دیسی فارس دیس تسانون   روز نوین سرجنگ لڑایان فیہایان وسنہ سانون

رل مجوسان چایان قسمان یزدجرد دے اگے
سارا مال تصدق کرسان سان تیرے اگے

ہر ویاروں آیاں فوجاں لشکر ڈھنڈو کارے
لکھ اڈھائی فوج تعدادوں نامی شیر اکارے

کوہ نہاوند اندر ڈیرے فوج اکٹھی ہوئی
طرف مداین فوج ارادہ واقف ہے ہر کوئی

نہ کوفہ نہ بصرہ رہسی ہر ایرانی چڑھیا
چار بلد دا جوڑ سو ہاگہ لکھ کنڈہ کدا رڑیا

ایہہ گل سنکے شاہ شہنشاہ اکھ نورانی ہٹی
کہیا ٹھیک زوال کھاون فوج اسلامی ہٹے

اول سان فکر نہ کیتا تمک لگی تن شاہدے
سد لے امرا تمامی واقف جہڑے زاہدے

طلحہؓ عثمانؓ سعدؓ زبیرؓ ہور سعیدؓ اکابر
عبدالرحمانؓ حیدرؓ صفدر شیر عباسؓ برابر

رل مل سارے کرن صلاحین کی تدبیر کچیوے
اخیر عباسؓ صلاح ٹہرائی ایہہ گل بہتر ہیوے

نشان رہسان شہر مدینے فوجاں کر ہور روانا
سپہ سالار بہادر کوئی ٹہلے ونج طوفانان

ایہہ صلاح پسنداں آئی حضرت عباسؓ والی
نعمان بہادر چایا بیڑا ایہہ روایت عالی

پنج ہزار انصار مہاجر ہو چلے ہمراہان
دس ہزاران بصرے وچوں لیا تیرانداہان

ایسے اندازے کوفے وچوں غازی مرد چڑھایا
سارا اٹتیس ہزار اکابر فارسدا راہ پھڑیا

ونج ہواز لگاون ڈیرے اندی خبر جاسوسان
راہ کشادہ روک کائی نہاوند فوج مجوسان

سنکے خبر جاسوسان پاسوں کیتا کوچ اگاہان
طرف نہاوند دھریا متھا راہ براک ہمراہان

سخت جبل جنگل چیرے کوہ نہاوند آیا
دسے سبہ میدان کشادہ پڑ کفار جمایا

ڈیرہ ونج برابر کیتا جھنڈے نوری لائے
رات گئی دن روشن ہویا سرخ نشان اوٹھائے

ہر اک طرفوں فوجاں اندر نوبت ہنگی بولے
گویا شام چڑھی ہے گھٹاں آہن شیران تولے

چاوا گان ہتھ تلنے نیزے بنھ پیہہ ہو چلے
دو دین لشکر وانگ پہاڑاں آپس اندر رلے

محکم جم گیاں پیر گھٹاں وانگ دیوار فولادی
ابر اسمانی گرجن لگا لشکا مہینہ فسادی

چھوٹے گولے داغ غضب دی خاص شوال مہینے
لیہہ لہو کاراں حاجت ناہیں پایا زور پسینے

مونہہ مروڑ کفار کہلوتے ندیاں دی طغیانی
بینے بچ بچی دل کانگان نوح طوفانی فانی

صف صفان ہوئیاں جوشیلیاں گیاں حجم گئی دل پانی
رہندے نٹھے طرف ادجاڑاں پچھا کیتا شیران
بھی فیروزان ماریا گیا اندر ایس پگاسے
بھی لغمان شہادت پائی امیر خدیمہ بنیان
کوہ نہاوند فتح ہویا یزدجرد چڑھ نٹھا
چھوڑ خزانے گیا شاہی آہی جمع قدیمون
ایہ سارے دفن زمینے لگا ہتھ ان دووا
لعل یاقوت زمرد ہیرے پنے موتی آہے
بے بہا اوہ موتی سچے قیمت کہڑا پاوے
اجے عمرؓ شکم نہ بھریا پیہ ہوسان ایس مالون
قیمت اونہاں فوج وچالے ونڈ برابر ہوئی
چار ہزار دیناراں سرخ ملیا ہر اکتا ئین"
فتح دیس نہاوند ہویا جنہہ لگا ہر ستے
ایپر دل بہت شکستہ شاہ عمرؓ دا یار و
ایسے واسطے دلی ارادہ مڑکے کیتا پکا
کسے طرح دی وچہ کفاران طاقت رہے نہ باقی
فیر دوبارے ہرگز حملہ یزدجرد نہ کرسے
ایسے یا دن فوج اسلامی جتہین حصے ہو چلے
فیر نعیم جایا ابن مقرن بیڑا بھائی لغمانؓ حقیقتے
ہر اک تائین شاہ عمرؓ نے ایہہ نصیحت کیتی
شہر ہمدان گیا ہو عاقی کرنان جنگ دوبارے

تینس ۳ ہزاران نر ایرانی دیون جند نمانی
اسی ہزاران ہور ایرانی مونہ پیا شمشیران
جسدم ہنان راہ نہ لدہا پھر دا موزی لاہسے
فتح ایہہ طلیحہ یاروں مین میدان نوسنیان
دم لیا وچ رستے پہاڑیں اوہتوں فیر ترٹھا
اکدام نہ رہیا پلے قدرت ربؐ کریمون
جسدم قعقاعؓ کیتا قبضہ شیران ہال نکالے
دو دڈلے فیر وچہ ہوناندے کہوبات نکالے
بھیجن نظر شاہ عمرؓ دی دیکھہ صاحب فرماوے
والیس کیتے اوہ روانان طرف ایران خیالون
تینس ۳ ہزار جوانان حصہ ایس وچہ شک کوئی
یعنے اوس غنیمت وچون ہرگز فرقہ مائین
جہنان نہ اسلام لیاندا تادم ہر یا ہر ہر تے
لغمان بہادر ماریا گیا چڑھ ایران شکار و
سارا فارس فتح کچیوے گبر نہ ساڈا اسکا
جیکر زور تر دڈا گبران ہوسن نہ اتفاقی
بھانے ہو جاسن اسلامی وچ کتھا یون سی
ایہہ نہیں اوس تینس ۳ ہزاروں ہور مدد وچ رلی
ایہہ بیٹے ۲ دو مقرن سندا اصلی بات تحقیقی
عوض چڑھ لغمان موکا ہو نال اوسدکی بیتی
نال صلح سبے فتح ہووے تانہ جنگ کفارے

شہر ہمدان ہوئے جد فتح ری ولایت جانان ۔ کر کے فتح رے علاقہ بیستان او طہانان

اتے خراسان ولایت کابل بلخ قندہارے ۔ صاف کرہو چڑہ دیس تمامی سمرقند بخارے

نالے ابن عباس [یعنی عبداللہ] بہادر شہر اصحانی جانان ۔ یزد جبر دریے اوتہایوں محکم جنگ مجانان

الیس ترکیبوں ہور بھادر طرف ایران وگائے ۔ نیشاپور ہرات شہر اندے بھی کرمان سدہائے

در ذکر جنگ شہر اصفحان دا

ابن عباس [یعنی عبداللہ] مدینے وچوں جنگی فوج گہوکا کے ۔ مونہ دہریا اصفحاندی جانب وگیا قدم جماکے

جبدم جوہ آئی اصفحی نوں ویکھہ میدان دہ ۔ نال تسلہ لایا ڈیرہ کرکے جنگ ارادہ

اوددوں فوج کفاران آئی سے تمن سواران ۔ جور صفان حل پڑ کہلوتے کرننگیان تلواران

لگی جبدم چوٹ دمامے چستی کیتی شیران ۔ دہہ اولا رہے مونہ سدہے بدہا دل دلیران

تا فیر والی قوم کفاران آمیدان کہلوتا ۔ کہیا آوے پڑ بہادر جس جانوں ہتھ دہوتا

امیر سپہ سالار تسادا آوے اج میدانے ۔ فیصلہ ہوئے دودہراندا نہ گل رہے میلانے

جیکر مار لیا اوس مینوں تا فتح اسلامے ۔ لشکر دیسوں تا فیر قبضہ کرسے بہادر نامی

اتے جے پایا میں غلبہ داغ غلامی لاوان ۔ بردہ کرکے ویچان اوسنوں نہیں بات دہلاوان

ایہہ گل کہکے وچ میدانے ادہی دگایا گہوڑا ۔ اچرانوں پڑ ابن عباس رضی اللہ عنہ آن کہلوتا سوڑا

اول کافر وار چلائی مشرک نامی جنگے ۔ ایسے ضربوں ظاہر ہوئی گہوڑیدی کنڈ ننگی

امیر ابن عباس رضی اللہ عنہ سلامت نالے ہیا گہوڑا ۔ بہادرین ضرب لگی تن کاری آیا کہا کے موڑا

کہیا وارادیکے جائیں اے کافر مردودہ ۔ ہاشمیاندا ایہہ ہتھ کافی ضرب کار آزمودہ

کافر کہیا واہ دلیرا حوصلہ تیرا ڈہٹھا ۔ امیر ہور میتھوں کی چاہیں بولیں بالوں مٹھا

ابن عباس رضی اللہ عنہ کہیا اوس تائیں داخل ہو اسلامی ۔ یا فیر جزیہ دہہ اسانوں لاوان سٹ دمامے

تا اوس کافر عرض گذاری ایہہ صلح میں چاہاں ۔ شہر اسدے تیں کرنا قبضہ دیساں ہیں انگانان

توں ہیں مرد مرداں جنگی صدقے ہردم تھیواں ۔ دنج گذراں کراں کرمانے جتنے توڑی جیواں
یہہ آکھہ اوہ ترُیا گیا سب قبائل لیکے ۔ راوی کہندا اساں ڈٹھا نٹھا اوہ راہ پیکے
شہر اصفہان اُتے فیر قبضہ ہویا ابن عباسوں ۔ جزیہ لایا ہر اک تائیں عرب نیت راسوں
کرکے سارا مال اکٹھا لوٹی ونڈی یاراں ۔ خوشیاں دے ڈنڈیانے وجن کھلیاں رحمت باراں
پنجواں حصہ اُتے نامہ یثرب شہر پوچایا ۔ خدمت حضرت شاہ عمرؓ دی خوشیاں نال وگایا
سائبؓ ابن اقرع دس حاکم او سجا رہیا ۔ ابن عباسؓ لیکے فوجاں راہ کرمانے پیا
شہر اصفہان کرکے فتح نظر میری ہمدانے ۔ بھی ہتھ ماراں رنّے بھاڑیں موہنہ دہاں خراسانے

در ذکر فتح شدن شہر ہمدان را

نعیمؓ بہادر چایا مہرہ دیکھہ بازی ستر نجوں ۔ انشاءاللہ پڑدے اندر لڑساں اُسے ڈھنگوں
ہو سلامی ترُیا مومن دواع ترابی کرکے ۔ طرف ہمدانے رکھیاں نظراں ہایا پینڈا دھرکے
الاصبح ونج شہر ہمدانے نوری جھنڈے لگے ۔ جنہاں صلح کیتی آہی اوہ نہ آئے اگے
جس دے پہاڑے کوہ نہاوند فتح کیتا شیراں ۔ اُتے قعقاعؓ طرف ہمدانے اجرا ٹھیلے لیراں
خسرو سوم نکل اندے جزیہ کرے منا ۔ جس دن فوج ہٹی اسلامی اوہ صلح تھیں ہنا
نالے دس ہیر دجرہ چھٹیاں بہت دگایاں ۔ کہیا مدد کرساں تیری تکڑا رکھناں بہایاں
سنکے شاہ عمرؓ نے لکھیا ابو خدیفہ تائیں ۔ جو کجھہ لشکر تابع تیری طرف ہمدان وگائیں
خسرو سوم باغی ہویا ہے اوہ موزی حُسپت ۔ نعیمؓ بہادر چایا بیڑا کرسی بہن درست
جس دم فوج نہاوند والی آئی عصر ویلے ۔ ڈٹھی ندیاں دی طغیانی کانگ گئی چڑھ بیلے
شاہ زنگی بھی ذرانہ سوتا لایا تاج روپہری ۔ شاہ خورشید پیا پڑسوتا نیزہ رکھہ سونہری
اللہ اکبر زنگی تائیں سٹیا کراپو بہٹا ۔ ڈھلت گردن کر دقفا یوں موہنہ ہندے برکوہٹا
تا ہزباناں پیر پیارے رحمت جسم بانگاں ۔ جنہہ پیارے مٹی اندر رُلسن نیچے ناگاں

اوہنہ فقیر سدار کھلوتے پاس ہلی لک سیا
ڈھولیان تدون ڈھول اوٹھائے لابرابر ستان
لگی جبدم چوٹ دمامے بولے نوبت خانے
زرہ داؤدی جسم دوالے رد کیا سر خودان
خنجر کمر جمدہر کردان بیش قبض کٹارے
چلے چار کمانان لیان ترکش ہوڈے کہیے
تیغان قبضہ سُندر سونہری پاگاتری لٹکایان
ہو مضبوط درست چُست نکلنے سجی مایان
کھول نشان سے امراوان ہر اک طرفون آئی دین
جم گیان پڑ گھٹان دو دین آئے لوک کوالی
اول تار مبارک مدہم مدہم فوجان ہویان
تارستاران رنگ بہاران بدہا لک ٹھوری
بسیریان الگوزے بولے طرم کڑاکے کھولے
ہوئے مست الست سپاہی جام صراحیون پیکے
پوست جہوٹے قبض دیکھا وکھولی قبض پہنگان
سانگان تول لٹھے چاوا کان تیغان گرزان پٹیان
ہر دو گھٹان جم کھلویان لتھا مہینہ ہتھیارین
بجلی وچہ گھٹا ندی چمکے کڑکے نال مرڈان
مارو مار دمے وچ ہاٹھان سنتے بجے مایان
سٹ تیغان ہتھ لیان گرزان بیرہ بنجال سڑودے
اوڑک گرزان ہمت ہاری سرمہ کر دکھایا

نادادھا کے موہ نہ لگا کے قرہ اولا ر دھیا
پہیران گھنت دتی تہر تھلہ دسوکیو نکر ہٹان
بدہے لک تدون امرائن پالے دستانے
چہرے شیران ایوین چمکن قمر تاریخون جوندان
برچھے نیزے سانگان ہلے لشتی گہت ر اولاے
ہتھ کمندان دانشمندان لائے ستر سبہے
گرزان ہتھ سجے وچہ پہڑیان ڈھالان پشت پایان
آسن ہل لے ہتھ واگان بدہا پرک سپاہیان
بہنہ جماعتان پڑدے اندر آیان ہاٹھان دوڑین
کر کے ساز درست چُست چہیڑی تار خیالی
سُوہر ورددی واری آئی خمر صراحیان موہیان
سارنگیان دو تارے بولن طربان سخن پورے
جبدم کوک گھتی کرنایُن بینڈ باجے ترڈ بولے
اکھین لالی نشہ افیمون ملک الموت اوڈیکے
تھمن دی ہن واہ نہ کائی چڑھیا دٹ پانگان
گویا جیت وساکھہ مہینے گھٹان ساون جٹھیان
ڈھٹہ سینان سر چڑھے بہادر پیا تیل لگارین
جدحملہ کر پوہن سپاہی سریان جہڑن کردڑان
ودہ گلابون چہری سُرخی ہتھے فٹ سپاہیان
پوندی ضرب دانان انگون جبدم ہتھون چھوٹے
پوست گوشت ہڈیان کیما فرش زمین وچھایا

سانگاندی پیڑ داری آئی بازان مان اوڈایا — سخت رعشہ دیکھہ بیماری لگہ شنگرف اوٹھایا

آخر سانگان ہمت ہاری کشتہ سم الفاردن — خنجر کمر کردان واہیان کھلی قبض بیماردن

قدم اوٹھایا جاوسے ناہین ضعف دماغون بھارا — گندہک آتش پئری وگائی لال دسے پرسارا

ترسے دیہاڑے رہی لڑائی الاصبح کن ہاکھلے — خنجر وسوم سنے مجوسان ڈٹھے مردے رلنے

لاشاندا کجھہ انت نہ رہیا تن گئے چڑہ تنان — نس گئے کجھہ راتی کافر اہیہ گل کرہہوا مناان

رسے بہاڑین داخل ہوئی فوج ساری پرگندہ — پڑ اسفندیار سندا کرئیے جاکے دہندا

سنہ ۲۲ مبارک وچہ تداہین لے فوجان ہمدانون — کجھہ تعداد نہ ظاہر دسی طبری الیس میدانون

الحمد اللہ فتح اسلامی برکت شاہ ابرارن — ہر لڑائیون ظاہر ہویان ترا ہو تلواران

شہر ہمدان ہوئی وچہ دخل فوج صبح اسلامی — تسلط خوب بیٹھایا شیران سبھ مجوس سلامی

جزیہ ہراک دستے لایا پا فراغت کاردن — جنگ ارادہ رکے پہاڑین دسے فوج کفاردن

یزید ابن قیس دتا ہاہین حاکم کر ہمدانے — مالون خمس جانب یثرب تورے لد خزانے

بھی اک نامہ جنگ کفیت لکھہ پچایا شیران — اسان فراغت دیس ہمدانون ترہوپا شمشیران

جسدن نامہ فتح دالا گیا شہر مدینے — پڑہ کے مطلب قسم دوبار کیتا شاہ نگینے

ایہہ بیان ادس نامے اندر رکے پہاڑین جانان — اسفندیار اوڈیکے لشان دیسون کڈہ بھجانان

بلکہ بیز دجرد اوتھائین سے فوجان پیر لیتا — سخت لڑائی اہیا باقی جوڑ برابر مہتا

نالے دو ہزار بہادر آذربایجان وگانان — سماک ابن خرشہ بہادر اوہ دل روکے لاکھہ تسان لانان

بعد سلاموں مہر لگاکے پا تھلی بند کیتا — قاصد ترپا ہو سلامی فارس رستہ لیتا

ہو سلامی دتی تھلی تحفہ نظر گلابون — لے نامہ اوس الکھین دہر پایہ پڑہ فرمان جنابون

جانب قومش رسے بہاران جانان ہیا سویرے — شیر عبداللہ فوج طلاوہ رکھیا قدم اگیرے

دربیان فتح شدن قومش درے را

چیر اوجاڑان دیس پہاڑان رستے تان لگائے — ڈٹھا قطعہ سبز گشادہ رنگی دی موہ نائے

حاکم آہے دوداوس شہرون زینبی زمینداران
فرخام دا اوہ بیٹا دسن نسل جٹ تماران

فوجان اوتے نام سیودش وڈا تخم حرامی
رنے میدانے اجے دم لتھی فوج دسان اسلامی

اوس حرامی ہر اک جانب قاصد بہت وگائے
کوہ قارن گرگان قومش نہاوند خط پوچائے

طبرستان گئے کجھ قاصد ایہہ بیان خطوطان
اسی اول ڈٹھال لتاڈی جنگ کرنان راجپوتان

مدد لازم اج لتانون شاہ فارس دے تائین
عرب چڑھ تمامی گجے یزدجرد داوتھائین

جیکر کہمک لتان نہ کیتی گالنگان چڑھ ہس بنے
شہر سارے ہو فتح ویسن عربان تھانے بھنے

ایڑہ شہریان کاغذ شاہی بھیجے لشکر بہارے
رنے میدان جمعایا شیران پیش نشان اوتارے

اسفندیار حاکم فوجان صوبہ رے دے دیارون
رستم ثانی سکا بھائی پر افغان قندہارون

اوہ زینبی بین لکھدا یا حاکم جو دہقانان
رات پئی سے لے اوٹھ قبائل ہو یا تیز روانان"

جسجا فوج لتھی اسلامی اوسے جانب چلیا
فوج طلاوہ پیش کفیت ہرگز کتے نہ ہٹیا

نعیمؓ آہا جس ڈیرے اندر آپ اوتھا یون آیا
کرکے کرنش ہو دوزانون حال سارا سمجھایا

کہیا نعیم ایہہ گلان سنکے غم نہ کرنان بھورا
ہرگز تتی دانہ لگے چھوڈ تمامی جھورا

تیرا ساڈا حال برابر موچھے کران کفاران
الا صبح سبہ پوسن خبران جد پیہان تلواران

مطلب

ایپیر دس اسانون لشکر بہت اکٹھا
ڈہنگ کھڑسے چڑھ جنگ مچیوی شور ہووے تا مٹھا

زینبی کہیا مین گل سان صحی صلاح اک جنگی
دس ہزار بہادر نامی دینان میںون جنگے

رات برائی کرکے دہاوہ طرف قندہا اسدان
فجری جسدم پوسے لڑائی راہ خراسانون آوان

شہر اوتے مین کرسان قبضہ کرنگیاں تاوران
ہو ویسی سہن فوج کفاران ایدرن ہمت یاران

ایپیر کرسیمیان شتابی مین البتہ جانان
سیادش دے ونج کرسان ہو جی جون گنیان ہر کہانان

شیر نعیمؓ ایہہ گلان سنکے دس ہزار بہادر
زینبی دسے اوہ سنگ ڈگایا ویکھو حکمت قادر

مذر نام عمر دا بیٹا والی دس ہزارون
اوسنون ہر طرح سمجھایا رکھنا وہم کفارون

بات اسدی تے عمل کرنان ایہہ بندہ عتباری
تابعداری برخورداری دینان کر ہوشیاری

شیر نعیم دا ایہہ مندر چہرہ ابیٹا بھائے
اجیران نوں دن روشن ہویا لیاں آیت دھاران
فوج نعیموں بیش درست دل گھٹاں دو گیاں
ڈھ پئے دل دوویں اوویں ہرتی تھر تھر کنبے
ہے ہے ہر اک جانب ہوندیاں نیر پلٹے
اکدوئے دا دل دو ماوان ہلے اوہ شیر الامہ
دوویں دھراں تول ترازو دیروں منتھے لگے
انشا اللہ اکدو ساعت کرنان صبر جہادوں
ویکھو کیونکر مردے کافر بادر کی نہاندی
ترسے سے تیراں ہو من غازی مرد ہزار کفارد
ایس ارشادوں ہودوزانوں ڈھ پئی ہشنہ بگے
اوددن زینی اُتے مندر خونی ہاتھی پیلے
فوج کفاراں سہن وچالے بھاس گئے تدبیروں
ہر اک صرفوں شیر بہادر آدن چہرہ چائی
سیادش ہوزی مار یاگیا زینی دی تلواروں
یزد جرد چوری بہناں ساہ لیا وچ اگے
اوہتوں نٹھا فیر شتابی دم لیا کرمانے
وچ دم لیا اوس مرد خاں قلعات لکانان
کرساں اوسدا ذکر دوبارہ ہر گز چھوٹاں ناہیں
القصہ سبہ شیر بہادر شہر وچالے لتھے
کرکے سارا مال اکٹھا حصہ ونڈیا یاراں

لے سنگ دس ہزار بہادر رانی فوج کھوکی
چوٹ دمامی جنگ شروع دی لگ ہاسرداران
ڈھ للکاراں پے بہادر دھر دشمنیراں لیاں
ساگناں دا سر جون ٹنڈاناں گاں انگ النبے
گویا سر پہاڑ ترونے ہاتھاں دہونہ ڈٹے
اوسدا قدم پیچھے کیوں پوندا یاد نہ رہیا ناما
پیر نعیم ڈیوی للکاراں مرناں ہے چہرہ اگے
ہو دوزانوں مار تیغاں پیاں جڑ فسادوں
جونکر قصہ جنگ بدر دا ایہہ مثال لیاندے
مدد ملائک فوجاں آیاں برکت شاہ ابراروں
ڈھالاں دھر سر پر لیاں تیغاندا مونہ اگے
شہراوے وچ قبضہ کیتا لادتی اگ بیلے
نسن دی کجھ راہ نہ دسے ڈگن سر سر پیروں
الٹ راہاں ہاتھاں سٹیاں ہیر خصف چہائے
اسفندیار تداہیں نٹھا قدم پیا للکاروں
اصفہان ارادہ کیتا عرباں جھنڈے لگے
ابن عباسؓ اگے وچ لتھا ہویا ویکھ ہدوانے
فیر گیا اوہ شہر قندھار سے بلخ غریب نمانان
وچہ مرو اوس موت قبولی ہویا جھگڑی راہیں
سنہ بویاں ہجرت والا قومش جوڑاں مصنف
فتح نامہ لیکے جمش گیا دستہ اسواراں

خدمت حضرت شاہ عمرؓ دی دھریا تحفہ اگے — لیکے قلم دوات شتابی ایہہ لکھیا شنہ بگے
بعد حمدؐ ہور مدح پیغمبرؐ بعد سلام ضروری — زمینی دی ہر طرح تسلّہ خدمت کرنی پوری
جویں اوہ سردار قدیموں اُسے طور ہرانان — توں خود بیٹھا رہو اتھایوں لشکر پیشوگانان
سوید ابن مقرنؓ غازی بھائی حقیقی تیرا — قومش ہو کر گل جاوے طبرستان اوس ڈیرہ
جرجان کوہ قارن جانان نالے رستانے — تھوڑا پتہ رہیا باقی گرد نواح ہمدا اسنے
جسدم نامہ شاہ عمرؓ دا شیران پڑھیا اکھیں — گرد نواح فتح چڑھ کیتا یاد میری گل رکھیں
شاہ مردان حکم ماوند سنکے خبر شکستوں — صلح کیتی اسلام قبولیا بخرہ لیا بختوں

در ذکر قومش و گرگان و کوہ قارن و جرجان طبرستان را

سویدؓ نام مقرن دے جائے بیڑا جنگ اوٹھایا — اوتھے سویرے لے سنگ فوجاں قومش راہ سدھایا
اسفندیار شکست اوٹھائی ہرگز قید نہ ہویا — آذربیجان طرف سدھایا دساں جسدم ہویا
رعیت سپاہ لامی ہوئی جزیہ سر کفاران ،، — تھانے بیٹھ گئے اسلامی ہالا زمینداران
فیر گرگان گیا سب لشکر ڈو ملک اوٹھایوں ،، — اسلامی ہو اسلام قبولی رکھی نظر جنہایوں
پنج ہزاران درم مقرر ہویا سال لبالے — جنہاں قبول اسلام نہ کیتا اوہ لٹے بھاگا نالے
ہور ہوئی ایہہ شرط مقرر طبرستا نیں جانان — لشکر کرنی مدد اساڈی خرچ بہار پوچانان
طبرستان گیا ہو فتح دسن باجھ لڑایوں — تھانے شاہ عمرؓ دے بیٹھے ہر جا گھہ تکڑا یوں
ایہہ بھی سنہ بولویں اندر ہو با کم درست — فتح نامہ نالے خمس بھیجیا ہو کے چست
آذربیجان ارادہ کیتا نالے دیس ابواب — انشاء اللہ جونکر فتح پائی دس کتابوں

در فتح شدن آذربیجان و ابواب را

امر درست امیر عمرؓ دا صادق امر سچا دا ان
رونق خوب ہوئی اسلامی شاہ فاروقؓ زمانے
طبرستان آئی حد اگوں بھی دربند کفاراں
ابن حریثہ لبھا او سچا جنگم ہمدان دہارے
شاہ عمرؓ تا نامہ لکھیا اوتے کاغذ بگے
کیتا عمل نعیمؓ بہادر نامہ نوری پڑھ کے
سراقہؓ چڑھیا بھرے وچوں لشکر خوب ہٹا کے
عبد الرحمانؓ اتے حذیفہؓ گئے طلاوہ اگے
چھوڑ جزیرہ لے سنگ فوجاں ہو از سدہا ئے
رلگئے سردار تمامی پیا ہو چال زمینے
وچ کبیرؓ مقابل ہویا کافر نٹھے او دین
فیر کبیر کہیا او ستاہئں کوین مرضی تیری
اسفندیار تے عرض گذاری نہ کر شیرا دہکا
رل مجوسی جنگ مچاویں قتل میرے یاردن
جوین سے منظور نتانوں بات اوسے رہنان
کبیر البں امر دی عرضی بھیج دتی سرکارے
قتل نہ کیتا قید رکہیا اوس کافر دے تائیں
جز یہہ ہویا جدوں مقرر دینہ ہٹ بچائیں
امن امان اذربیجان نے حسبہ لشکر ڈہو یا
ہور جدا اور بند کفاراں وچ سراقہ لبھا
شہر ایران نام شاہزادہ حاکم اوسدیاردن
عمر معظم شاہ شہنشاہ ہد سر اولیا وان
کوہ قارن چڑھ فتح کیتا حد شمال ایرانے
اذربیجان ہور ابواب نامی قصبے باران
آدے مدد کراں لڑائی بیٹھا موقعہ تاڑے
نعیمؓ بہادر بھی سراقہؓ دہر نال قدم اگے
لے سنگ فوجاں طرف سماک گیا صاحب جرٔت
شیر کبیرؓ دی ایہہ مدد رتے ابوابیں جا کے
بتیجا نامہ طرف جبیب رسلج اوٹھے شنہ بکے
شیر کبیر دی ایہہ مدد تا دربندیں آئے
اسفندیار چڑھیا او دوں کر کے ساتھ کمینے
اسفندیار لیا پھڑ زندہ بدھے بازو دو وی
قتل کراہیں قید رکھائیں توں ہیں داد دیر
قتل میرا نقصان لشاڈا سخن برابر لیکا
قید کر ہوتا ایہہ گل بہتر صلح باجھ ہتھیاروں
جو کجھ عقل میری وچ آیا سو آہا ہیں کہنا
قید رکھناں صاحب لکھیا نامہ صاف دوبا
آئے گر ابواب دیاردن ہوئی صلح اودہے
برادر زادہ شیر کبیر دن حاکم رہیا او تھائیں
فیر کبیر لیکے فوجاں جا دربند کہلو
عبد الرحمن ابو حذیفہ سماک دی حرب امبہہ
سلامی ہویا درد اموزی عربا بندی تادارو

ادسنے عرض کیتی دربارے میری واہ نہ چلے
دوجی طرفون شیر کبیر لتھا لیکے نوجوان
کس کس سے دسنگ کران لڑائی جال غنیم وچھایا
عرضی اہنہ بھیجی سرکارے امر جنابون آیا
ماوراالنہر وچ چالے شیران ایوین صلح ٹھرائی
اوڑک رل سبھنان سرداران خونی ہاتھی پیلے
فتح ایہہ دربندان اوتے امن امان نواحیون
فیر سراقہ رضی اللہ عنہ لدسدہا یا بعد فتح دربندان
دار اسلامون آیا نامہ پرسش اوس دفاتون
سر حشمان تے منیان نامہ تا عبدالرحمان نے
کول بہا کے اوسنون کہیا دہ جواب سوالون
شہر ایران سخن آلایا بات لپسند آئی
الان حرزدا تے روسی ہے سجدا بادشاہی
ہرگز کدے ہلاک نہ ہوسن منتر پڑھ اوڈاون
یاجوج ماجوج آئی حد اگون حد سکندر کہندے
تہہ گز چوڑی حد سکن ہے راوچی نال پہاڑان
ہے اوہ ماں پولمان جوڑاندی سبھن وچ چالے
لکھے جانب ہے اوہ لبھے پربت واتگ دیواران
نرتے قسمان اوہ قوم کفاران چھوٹے بعنت لمی
بنی زمانے دوانگشتان رکھنا توجہ کیتو نے
قصد مرا د دیوار اوہ توڑان کندہ منت سلاسوئی

قطلب شمالون ادس حرامی آدمی گر گر ہلے
ہراک طرفون عرب تمامی کانگ چڑھی کر موجان
بہتر صلح نال عرابان کافر سخن آلایا
عمر معظم حضرت ہیہ لکھیا لکھے نہ دکھ اوٹھایا
جوین امرا امیر عمر رضی اللہ عنہ ڈاکرنی ترک لڑائی
ترک کا سحابہ گیا ہو فتح کانگ چڑھی کجھ بیلے
روسان بہی نہ ہو نہہ ویکھا یا ڈر دے عرب سپاہیون
عبدالرحمن رضی اللہ عنہ خلیفہ بنیان لکھیا دانشمندان
عبدالرحمان تائیں نصیحت خبر رکھین بابون
شہر ایران تائیں سدیا دسن راوی دانے
یین دربندان اندر جانان دہاوہ کہڑی چالون
وچہ دربندان کافر تکڑے کرسین کوین لڑائی
سام احمر تہین اوہ زیادہ جادو گر سپاہی
عربی سحر روک نہ سکن کیون جنان ہتھ پاون
ذوالقرنین دیوار بنائی اندر کافر بندے
دو ہاں پہاڑان امو نہ ملیا گردی جبل اوچاران
وگدا اسبھن دیا ادتھایون جبل دیوار دودالے
لنگھن دی کائی واہ نہ دسے حال بندہ بکاران
جیڈن اوہ دیوار ہمیشہ الیس گل اوتے جمے
لنگھن جوگا اہے نہ دیا چڑھ کر زد رد توتے
شہوت اندر عرق ہمیشہ بابل ست سوئی

آوسے ویلہ جد ہونا ند احد سکندر توڑن
خراب کرین ہر ولائیت شام ہنایت جاون
کھسن ڈسے باجھنہ کوئی وچ زمین اسمانان
نال اونتے اک دنبل نکلے مرسن اوہ تمامی
حضرت عیسیٰ فیر دوبارے منگن اوہ دعائیں
کہاون جیرن لاشان تائیں سٹن وچہ سمندر
فیر آباد زمین تمامی زور ہوسی اسلامی
عبدالرحمانؓ ایہہ گل سنکے بات منی کائی
جادر سندیں داخل ہویا ڈٹھے شہر ہزاران
ہر اک شہر دوں چڑھیاں فوجان لشکر ڈھوندہ کا
آہمون ساہمنے جھولن جھنڈے پٹ لیاں تلواران
قتل کرن جس کافر تائیں زندہ ہوئے اودین
لکھے شخص صلاح دسائی کافر مرسن ناہیں
جس انداز کے کافر شرک درخت اونتے نے جمے
جان کفاران وچ ہناندرے رکھو قدم اگاہیں
تا فیر شیران بنہ جماعتان پلٹے بہتی تیران
مردے کافر ہر اک تیر دن وچہ درخت نشانہ
فتح اونہان شہران اونتے ہو گئی تقدیر دن
سارے کافر ہوئے مومن شرک رہیا نہ کوئی
عبدالرحمانؓ خلیفہ اوسجا کرکے آپ آیا ہٹ باہر
عبدالرحمانؓ کدے کیدا ہیں اوسجا کردا ہیرا

باہر شور مچاون اگے عاقی کوٹ نہ چھوڑن
طرف اسمانان تیر چلاون خون آلودہ آون
حضرت عیسیٰ کرسن دعائیں لے سنگ مسلمانان
بدبو ہوندی ہاردن روسن مومن سارے شامی
اوسی ویلے نازل ہوسن گرج مثال بلائیں
صفا زمین ہوسی فیر ساری مومن کرن اوڈنیہ
نہ یہود نصارا رہسن نہ مجوس حرامی
مار نقارا چڑھیا صاحب شامل فوج ودگائی
شاید مدد ملائک آئے برکت شاہ ابراران
بنہہ صفان مل پڑ کھلوتے جادو گر اوہ بھارے
پڑھ بسم اللہ کیتا جس دم حملہ نیکو کاران
کیتے گبران سحر ہزاران مل گئے پڑ دودین
جس تدبیر دن جنگ مچایا پیا قدم پچھاہیں
جدا جدا ہر بوٹا جھولے سرو مثال اوہ لمے
تیر چلاسے وچ درختاں کشر مرن تداہیں
جس درختے لاہن نشانان کافر ہون ظہیران
سحر یاد نہ رہیا اونہان نہ کر طول فسانہ
شاید جالا ملکان دسیا ہوئے الیس تدبیران
اگوں حد سکندر آئی بات ختم ات ہوئی
احکام شریعت سرور عالم اوسجا ہوئے ظاہر
لعل نہ مرد ہے سبے تے اوسجا مال بتیرا

حاصل مطلب عمرؓ زمانے بھی عہد عثمانوںؓ
حکایت آئی ہور عجیبہ طبری نقل لکھیوے

عبدالرحمانؓ رہیا اوتھا یوں ہویا حد ایرانوں
برکت سرور شاہ رسولاں مطلب ظاہر تھیوے

حکایت عجیبہ سد یاجوج ماجوج را

عبدالرحمانؓ اک دیہاڑے کرم تہا لکھیری کیتی
اک نوکر دے ہتھیں ڈٹھی سبز سفید انگوٹھی
اوس انگوٹھی دے وچہ آہا جڑیا سرخ نگینہ
ویکھن والا عاشق تھیوے بلکہ مرسے اوتھائیں
کھوں آندا ایں نگینہ کہول حقیقت ساری
حد سکندر کندہ فولادی یاجوج ماجوج بلائیں
چڑھن شکاری سر کوقافاں جد سکندر آوے
چوتھے روز اوٹھہ سویرے لینے ہتھ عقاباں
ساگی گوشت کر پوشیدہ پتھر سرخ اوٹھاون
ایہہ پر لکھیا الکھن ہارے ہے اوہ چاہ کشادہ
مار اوڈاری لمی تاری جاوے تک سوار ی
فیر شکاری ماس ویکھاون آون جانب باہاں
صاحب حاضر ایہہ نگینہ جیکر لوڑتا لوں
پوچھن مطلب میرا اکثر ظاہر حقیقت ہوئی
ایہہ حکایت ختم ہوئی سنہ ۲۲ مبارک مائی
الیسے سنہ ۲۳ وچ پیدا ہویا عبدالملک یارو
ہن یزدجرد والا قصہ پیش اوٹھائیے

شہر ایران ہور تیرے اجل دس سیتی
طبری سند ہور کتاباں بات نہ ہرگز جھوٹھی
بغایت روشن سورج کولوں آوے پلکہ لینا
عبدالرحمانؓ دیکھہ تعجب پوچھیا اوس تائیں
تا اوس چاکر ہو دو زانوں ساری عرض گذاری
شکاری ویندے لے عقاباں جبل غار اوتھائیں
تریے دن فاقہ دہین عقاباں راوی خبر بتاوے
گوشت ٹکڑا کڈھ ویکھاون دل کری نہ تاباں
ویکھا کے اوس عقاب ہیتائیں اندر غار گواون
نگینے لتوچ سٹے ہزاراں کری عقاب ارادہ
پر نگینہ قصد اوتھاہاں آون واٹ قراری
گوشت کہاون رجت پاون ہیر است ٹہاہاں
عبدالرحمنؓ کہیا دوبارہ ایہہ حرص اساڈوں
ہرگز حرص خواہش رکھے یار پیغمبرؐ کوئی
جو کیفیت ایس سفر دی لکھی عرب پوچھائی
سنے یزید ابن معاویہ بین ڈٹھا اخبارو
کیونکر ہویا فتح کابل بلخ فتنہ ہاردباہیے

در ذکر فتح کابل وغزنی وقندھار وبلخ وجزجرد جردرا

جزد جرد جسدم نٹھا لیکے سنگ فر اشان — چھیلن ہزار تعداد کفاران دتا ساتھ ترافان

غم اپنے دل دے اندر شہر حلوان سہایا — اوتھون نٹھا رانی چوری عربان مغز دیکھایا

تا کرمانے دھریا تھا اہنگ اصفہاندی پاسون — شہر کرمان گیا ہو فتح لشکر ابن عباسون

فیر گیا اوہ جانب مردا ایہہ روائت ڈٹھے — جسدم سوتا خواب بشارت آئی نیندر مٹھی

کیا ڈٹھا مین وینچ کہلوتا وچ درگاہ الٰہی — نور تجلے روشن نوردن باغ بہار اک آہی

یزدجرد تا عرض گذاری مین عاجز فریادی — داد دیہو مظلومان تائین دعوی میرا عادی

تیرے باجھہ نہ میرا کوئی مین عاجز دکھیارا — مالک رازق ہین تون ہر دا داد پوچاون ہارا

مجھ تھین لیا سبہ پتہ آپنے قبضے کیتا — آل اولاد نہ میری حصہ مین خوار جو پیتا

جیکر کرم کرہو الیس عاجز حد مقرر ہووے — سرور عالم شاہ رسولان میرا دیس نہ کھووے

سرور کہیا دیسان ناہین فارس آخر توڑی — اجران نون فیر یزدجرد دی گردن کسنے مروڑی

ہتھ سجے وچ اوس شخص دے ڈٹھا کاغذ لگا — کہندا مہر لا اتھا یون تینون پتا نہ لگا

جیکر مہر لون نہ لادین کرسان قتل اتھایون — ڈریا کافر مہر لگائی دسے حاتا ہیون

مہر لوا کے کاغذ اوتے سب دعوی اوہ کیتا — کاغذ ہویا نبی حوالے کافر کھڑا جو پیت

کہندے جسدم کسے اوٹھا یا دچون خدمتگاران — کافر گیا خان قلاتے جایان رزق جہاران

فیر گیا اوہ بلخ ولائت ترک شاہ سدایا — شاہ چین چڑھہ دتی مدد کافر جنگ مچایا

شکست اوٹھائی گیا سنجار فیر مرو دچہ آیا — رانی سوتیان قتل ہویا فراج غلامان پایا

لاش اوسدی وچہ کانی خرم کسے سٹی آہی — مختصر عبارت لکھی طبری کران گواہے

خراسان کیتا چڑھہ فتح صلح باجھہ لڑائیون — غزنی بلخ اتے کابل شیر لیتے ٹکرائیون

مدہ ہیشہ رکھو ہاٹھ جدون سارا دیس پٹھانان — تھانے شاہ عمر دے بیٹھے نہ مین سخن دوہان

کابل فیر گیا ہویا غنی عہد عثمانؓ زمانے
چڑھ پئے شیران تیغان داہیان کافر ان دیوانے

فیر حنیفہؓ عرضی لکھی دار خلافہ تائیں ″
خراسان ہویا سب فتح فضل کیتا ربّ سائیں

یزدجرد نس گیا بخارے ہویا مرد اندر ″
نوکر چاکر رہیا نہ کوئی حسب دا ایڈ اوڈ نمبر

راضی شاہ شہنشاہ ہویا اوسے نامے پارن
ہن لتڑ دلدی ہوئی کافر گئے دیارون

در ذکر فتح بلاد فارس و جنگ توز و شہراز را

یزدجرد دا کرکے فکر چائی واگ اگاہان
شہر توزخ پتہ فارس گیان جتھے سپاہان

توز توج جنون کہندے جامہ توزی سیان
اوسجا کافر ہوئی اکٹھے رل منصوبہ گنیان

نال اعرابان جنگ مچایے شہر توز چھوڑایے
طرف شہراز ارادہ عربان مُہر ارُخ اوٹھائیے

شہرک کافر ہویا تکڑا لشکر کر دیتے روانان
آ جہندے سرحد لگائے اودون مسلمانان

دیہہ ہزار بہادر عربی نامی شیر بیلے
سانگی ہاتھی ہست سندھ ہوسے فیل تو پنے پیلے

مجاشعؓ ابن مسعود زورآور ابو عبیدہؓ بھائی
عبیدہ جنگ جبیر وچالے مویا کر لڑائی

شہر توزخ اوتے جدم آئی فوج کفاران
ابن مسعود جنگ مچایا بھاج کھادھی بدکاران

تھانہ قائم رہیا اسلامی کجھ زوال نہ آیا
جانب توزخ فیر کفاران موہنہ کدے اٹھایا

نیشاپور گیا فیر لشکر ابن مسعود والا ″
جنگ مچایا کافر نٹھے نہ کر طول مقالا

نیشاپوروں پا فراغت فیر ہرات سدھائے
نس گئے اوتھے دے کافر فیر ایران نہ آئے

شہرک موزی کافر گوتا طرف شہراز سدھایا
ہر جانب تھیں لشکر آیا بیڑ گھنا رچایا

عثمانؓ ابن العاص بہادر حکم جیدا بھائی
اصطخر تھیں تے لشکر چڑھیا کوسیا جدا آئی

شہر شہراز نیڑے وگے چشمہ اک کفاران
اوسجا فوج ڈھلی اسلامی چمک کڈھی ہتھیاران

دوہاں دوہران جنگ مچایا ہوئی سخت لڑائی
کافر نٹھے سارے ڈٹھے وچن شیر دبائی ″

داخل شہر ہوئے سب کافر آئی سرین سقیمی
نامی قلعہ شہر شہرازوں بکھڑا کوٹ قدیمی

گردے گھیر اسیران پایا جھولن نوری جھنڈے
کافر کاغذ لکھ وگاے غنیم کھلاری کنڈے

کھمک آئی قوم کفاران نکلے گانزدا ندے
دوجی طرفون عرب بہادر پھر رخ اوٹھاندے

مارو ڈھول وجے ہر طرفون گجن نوبت خانے
جسدم ہویان صفان برابر لتھے شیر میدانے

ایہہ گل سچان ستے آئی شام چڑھی گھٹان
بجلی چمکے نال مردان واگ برابر سٹان

رل گیان پڑ زورین گھٹان تیغین مینہ تروٹا
آپنان نہ بیگانہ دسے آیا گیڑا پو ہٹا

صبح تہین لے عصر توڑی تیغ میدانے جمی
عرب شکست اوٹھاون لگی بارش ہی نہ تھمے

روز ادینہ اوسدیہاڑے خطبہ عمر اوٹھایا
بعد حمد ہور مدح پیغمبر اوسے جسدم آیا

دور حجابون پردہ ہویا ڈٹ آہی سی کوہان
یا ساریۃ الجبل الجبل آواز پیا وچ روہان

جیکر سر سلامت چاہین لشکر جبل نوں چایئن
ایہہ حملہ کردو بارے فتح تیرے تایئن

ہو حیران گیا سبہ لشکر سارے سُن تداہان
آواز یوالا نظر نہ آوے ویکھن سبہ اوتان

ایہہ آوازہ شاہ عمرؓ دا اصلی لفظ پچھاتا
ایہہ دا ہان میں ہزاران لشکر کدن چہ پاتا

ہر اک نے آوازہ سنیان لگے دتین حیرانی
اسی فارس شاہ مدینے ایہہ قدرت سبحانی

نال پہاڑی تا فیر ساریہ لیکے لشکر لگا
محکم جسدم پشت ہوئی صاف گیا ہو اگا

پچھون خطرہ رہیا نہ کوئی واگ اٹھائی شیران
ڈھہ چھاتی پر چڑھے بہادر وانگ بجلی شمشیران

وڈہ جماعتان ہاتھان سٹیان ڈھیر پورہ لگے
قدم دکھن دی واہ نہ کائی چڑھ گئے بن اگے

طفیل پیغمبر فضل ربانان فتح کیہ پارون
ایہہ کرامت ظاہر ہوئی طبری سنہ نجاردن

شہر شہزار گیا ہو فتح خمس شہر مدینے
سبہ حقیقت ایس لڑایون واچی شاہ نگینے

جنگ ہویا ایہہ جس ترکیبون قاصد حال سنایا
ایہہ روایت الغاردقون طبری وچہ لیایا

ذکر شہر از ختم تمسارا ہن جانان کرمانے
ابن عباسؓ وچہ اوڈیکان لڑنان پیا میدانے

در ذکر فتح کرمان وصفت آن

ابن عباسؓ لیکے نوجوان بہتر کرمانے لتھا
نام کرنج میدان کشادہ طرف کفاران تھا

کرمانی سنکے خبران باہر جھنڈے لادن ،
سبھ سامان درست کرکے طرف کرنج سدھاون

ہر دو لشکر پڑدے اندر وانگ پہاڑان جمے
سپہ سالار آ پیش کہلوتے لیکر جھنڈے لمے

لگی جسدم چوٹ نقارے شیران تیر تانے
ٹھنڈہوں لگی اگ بنبولان مرفق عنیمانے

ابن عباسؓ دتا للکارا خونی شیر تروٹے
کس کمانان ہو دو زانون ترکش ترگس اگے سوٹے

طرف کفاران پڑہ بسم اللہ سٹے بہتے تیران
فیر انصار مہاجر گجے طرف اونہان خنزیران

اگ بر دوعن کیونکر ہٹے چمکی دہار ٹکو ملے
پٹھہ رکہہ برابر ہویا کانگ گئی چڑہ بیلے

سخت زور اور مرد دلاور پڑدے اندر مارے
کافر رہیا نہ اک سلامت لیندا نام دوبارے

ایہہ بھی پڑلیا چڑہ شیران کیتا کوچ اگاہان
جا کرمانے داخل ہویا ابن عباسؓ تداہان

جس قبول سلام نہ کیتا جزیہ سر ٹہرایا
حال تمامی اتے خمس یثرب شہر پوچایا

ہور عبداللہؓ لیسے سالے نومل جسدا دادا
طبرستان کیتا چڑہ فتح لشکر بیشزیادہ

سجستان لگے پر جھنڈے سال الیسے اسلامی
ایہہ قصہ مین کہول سناوان ہور مقول تمامی

در ذکر فتح شدن سجستان بدستی عبداللہؓ ابن عمرؓ را

عمر معظمؓ شاہ شہنشاہ نیک عبداللہؓ تائین
طرف سجستان دگایا ہو قندہارون سائین

سجستان اونہین ایامی وسدا اجیل کناری
اتے قلعہ زرنگ پکیرا نامی برج اوسارے

ملک وڈیرا رسے اوتہایوں اوستے خبران گیان
آن اعرابان لائے جھنڈے گرد سپاہان پیان

نہ اوس فوج پیش چڑہائی بیشمار رہیا دہایون
صلح کیتی جنگ نہ منیان ایویں راہ ضایمون

جد قندہار توڑی فتح دلیس قلات تمامی
پیش لڑایان نگر ہٹھہ فوج دہلی اسلامے

شیر عبداللہ حاکم رہیا شہر سجستانے
عمر معظمؓ قائم رکہیا بھی امیر عثمانؓ نے

معاویہ جے جسدم دلیس سنبھلیا ایہہ معزول آئین
... زمانہ [illegible] ... اوس معاویہ ہرگز فرق نہ [illegible]

حجاج موذی نیزہ وا ہیا عبدالملک زمانے ۔ الٹے سے عزیزون پائی شہادت دین نبی دا
ذکر شہر مکرانوالا لشکر سندھ وگلیئے ۔ برکت اللہ حرمت سرور جھے کفر اوڈائیے

در ذکر فتح مکران بدستی عبداللہؓ ابن عباسؓ و عبداللہؓ ابن عمرؓ

ایہہ مکران شہر قدیمی سندھ کرمان وچالے ۔ راجا اندر دبیل سے ہند اہند علاقہ نالے
نگر ٹھٹھہ جسنون کہندے دیبل نام قدیمی ۔ واہر نام ملک ڈیرا سندھ زمان حلیمی
امرکوٹ کراچی بندر شہر کشمیر توڑے ۔ اُدھ پنجاب علاقہ اودسدا سندیکی لوڑی
ابن عباسؓ چڑھ کرمانون پیڑ مکران سدھایا ۔ بھی عبداللہ شاہ عمرؓ دا لیکے فوجان آیا
اندر دبیل گیان خبران فوج حجازان آئی ۔ کافر جھب سنبھالہ کرکے ہر جا خبر پوچائی
تا راجپوتان مدد کیتی لشکر چڑھے ہزاران ۔ دو دین فوجان جم کھلویان وچ انگ بلند پہاڑان
ابن عباسؓ کیتا چڑھ دہاوا نالے ابن عمرؓ نے ۔ ادھی راتی چڑھیان فوجان لکھیار اوی ہرنے
راجا داہر ماریا گیا عرب دیس پر دوڑا ۔ کافر اک نہ رہیا زندہ ہتھ اجہیا چھوٹا
فتح ربنر ہوئی اسلامی خمس شہر دینے ۔ صفت اوصاف شہر مکرانون پوچھیا شاہ نگینے
روڑی سکھر بکلین وڈا حیدرآباد دیایا ۔ نیر دن آہون اُل کہندے وچہ کتابان پایا
قاصد سبھ بیان سنایا مثل حبش کہانی ۔ فرحت آئی جسم عمرؓ دے مونہ گیا بھر پانی
ایہہ لکھیا شاہ دوبار سے ابن عباسؓ دے تائیں ۔ ہاتھی دیکھ ہند ولایت قیمت وڈا تہائیں
ایہہ قصہ سبھ رب موکایا حاجت اک باقی ۔ ابن قیسؓ والا ذکر بات اہیا اتفاقی

ذکر در ذکر فتوح گرد نواح فارس بدستی سلمہؓ ابن قیس و دو کس دیگر

سلمہؓ ابن قیس بہادر دستہ اسواران ۔ گرد نواحی فارس فتح چڑھ کیتا ایرانان
جس کیسے اسلانہ آندا کیتا قتل اوتھائیں ۔ کیسے اندر سے موہ پہتے ایہہ بیان سنائیں

نو کروڑ تعداد کتابوں مجوس یہود نصاریٰ نے
اک ہزار اتے ساڈھے ست سو شاہ فاروقؓ زمانے
ہر اک مسجد وچ قندیلاں پا سنگل لٹکایاں
مکیوں جھڑا یثرب جاوے راہ وڈا بادشاہی
سائے باناں رنگ اک لایا تتی وانہ راہیاں
سے صراحیاں بھر مایں آہیاں ہر اک حوض کنارے
دین ترکی اتے عزت شاہ فاروقؓ زمانے
غریب سپاہی بہت تونگر مالاں انت نہ کوئی
ہر اک شخص سے ددا میں شاہ عمرؓ دی تائیں
قحط سالی جس دم ہوئی آما سر اوہنا پایا
ویکھو تھوڑے عرصے اندر سخت دیس کفاراں
ترکستان تے دربنداں طبرستانوں اگے
جانب شرق لہنگ لداخوں سمرقند بخارا
اودوں حد حبش مصر زنگبار ادھا آیا
اندلس دا الا دیس تمامی قسطنطنیہ جھوکے
انہاں دیساں بھناں اندر فارس شام چڑھایاں
جیکر کجھ عثمانؓ زمانے کار دایاں ہویاں
بلکہ ہین سبھ لکھ دیکھیاں فتح بہیر فتی رعکی
پر عثمانؓ ضعیف خلیفہ ہویا ترلے کردا
قیامت تیکن رودن بیٹھی ہر اک ظلم نوں جا رہی
جس دا لگا ادس کیتی تیغ عدالت پوری

حبشی زنگی لوک سوڈانی بہارستان تتارا
جامع مسجد ہوئی مرمت مصر شام ایرانے
ہر مسافر تائیں کھاناں بیت المال توں پایاں
مسافر خانے وچہ سراواں تنگ نہ ہوون راہی
پانی مٹھے کھوہ ہزاراں رحمت غریباں پایاں
آب خور یوچہ اوہناں رکھے پانی سر اوتارے
نہ ہوئی نہ ہوسی یارو اندر کسے زمانے
اک محتاج نظر نہ آوے خیر بادی جے ہوئے
سر حشماں تے ہر دم جیوے عمرؓ معظم سائیں
کھاناں ہر اک تائیں دتا کسے زوال نہ پایا
کیونکر شاہ فاروقؓ دبائی کتب ویکھو ہزاراں
صد سکندر روس شمالی حد ساڈے دل لگے
ٹاک بنوں روڑی سکھر دیبل سندھ ادتا ما
معید بار کہہ دلیس فرانس لنڈن جھنڈا لایا
دیا بکر اتے آرمن کابل تنبوں ہٹ کے
مصر اتے ارض حبیرہ رحمت جھڑیاں لایاں
ہے سبھ اثر امیر عمرؓ دا فوجاں نوری دیہاں
معاویہؓ تے حیدرؓ جنگ مچایا بابت تمامی دا
دنیا سبھ مروان کمایا لکھساں جا ہر دا
حضرت حسینؓ شہادت پائی بابت اہبا اعتبار
ہرگز ہیں اعتراض نہ کرساں سبھ اصحاب حضوری

دو درم مقرہ اسّتے ہین زیادہ چاہاں
غلام کہیا دو درم زیادہ لکھ عنایت کرنی
شاہ کہیا ما ادسدے تاہین کم کہڑا تون جانے
ادس کہیا ہین کم دو کہیا ماں نالے کسب لوہاراں
ایہہ گل سنکے حضرت کہیا نا ایہہ درم زیادہ
نیت وگڑ گئی ایہا تیون ایسے سخن الاون
دوجی واری حضرت کہیا ہین ایہہ سنیاں گئی
آناواقرادہ نکالے کردے لوک تعریفاں
ادس کہیا ہین ایسی چکی حضرت بیٹھ بناواں
وگ گیا اوہ ایہہ گل کہکے لے خنجر دو دہارا
دوجے روز اوہ سویرے مسجد کعبہ آیا
عمرؓ زمانے مومن ہویا نسلون جسنون نامی
ادس کہیا آ شاہ عمرؓ نون مستحق خلافت یعنی
عمل صالحہ کرہین توبہ اوڑک لدسداسو
ایہہ گل سنکے شاہ عمرؓ نے صاف اگون فرمایا
کعب کہیا ہین وچ توراتے صفت ڈٹھی الہین
شاہ عمرؓ تا جسم ڈٹھا کجھ بیماری ناہین
ذوالحج مہیناں گذر سدہایا پیش محرم چڑہیا
روز چہارم اوہ سویرے طرف نماز سدہاسے
ابولولوے ہتھ خنجر جیہا عثمان چہوٹا
دو سینے دو کہیے ضرباں اک شکم کنارے سے

ایہہ ہن جیہنون دیوے ناہین ہتھ لگتا دو باراں
ہیرے وچ توں انسان ایسی چکی پہرنی
واضح کرکے دس الون نہ کر بہت کہیانے
بھی نقاشی واسبہ جاناں دیسا اوستاکاراں
ادس کیتا فیر قتل آمادہ نیت بد آمادہ
ظاہر جیون چہراں نہ گیتی ڈردا اوہ تکرار عن
چکی عجب تون بناوین بات اسادی منے
کرنی اک تیار شتابی خاطر حرم شریفاں
مشرق مغرب توڑی دہماں لوکاں نوچہ ہولاون
اندر زہر ادس بوجھایا خفیہ تور شمارا
وڈا عالم وچہ یہوداں ایہہ اسادی فرمایا
زاہد عابد متقی بھارا وچ حجاز تماسے
تیرے دیہاڑے رہندے باقی جیسون جان جہوڑی
ایہہ وچہوڑا آ عوتے والا اندر یاراں پاسو
کس طرح تون گل ایہہ جانے جاسن اعتبار نہ آیا
اس اندر عمرؓ تادی بیدمیری گل کہین
اوڑک خام خیال ٹھرایا نہ فیر سخن کداہین
سنہ مبارک چوی ہجری ایہہ سلے ہین ڈٹھا
ہوپان جیہدم صفاں برابر کناں تے ہتھ لائے
ضرباں جسم چہین لگایاں حرا ایہہ سلہ ہوٹا
الکتھ دلاں زیر ناف دیکائی پیر باپی ہتھیاں سے

جھڑا اوسدی طرف سدّا یا اوہ بھی جہنمی ہویا
تا حملہ بل شیران کیتا پٹ سٹیا ہتھین تلواران
عبداللہ رضی بیٹا شاہ عمر دا بجلی وانگون کڑکے
ایہہ دل میرے عوض نہ لگا جیکر موزی ہویا
سبھے ہے لاڑا الدسدّا یا عرش ربانان کنبے
نوشو سندر جشنان والا جھڑیا سر دے پرنے
سُشتر بے نہار اعرابی کا بوکد سئے آئے
الیسا شاہ نہ پیدا ہویا ہرگز کسے جہانے
ہر چار سمت جھڑیان لایان سندر سینہ وسایا
سچ کہیا ایہہ سرور عالم خواب بشارت ہوئے
ابوبکر دل اول آ شارہ بوکا کھوہ دگا یا ،،
دوجی وار اشارت کیتی سرور شاہ رسولان
اگ بوجھا دے موہن کوئی مرن نہ لوک پیاسے
پڑھ بسم اللہ کر شتابی بوکا کھوہ دگا یا ،،
ایہہ بیان خوابے دالا عہد عمر رضی دے ظاہر
حاجت ہور نہ لکھن والی روشن ایہہ گل ہیائی
الحمد ان سرور شاہ رسولان یار دو دین ہمراہ
سنگ وڈیرا راہ وچہ آیا اوسنے جیہڑا بیلہ
اسے سنگ حرکت کیتی ہرگز غیر کہلوتا ہیر
آسان سخن وہ سنگ سنگلی وچہ آرام کہلو یا
ہور مناقب کھول سنا جا سیہ کتنان بیان

موزی حبشی مسجد وچون باہر آن کہلو یا
تیغین موچھ اوسدے ہٹ گئے کون حامی بدکاران
جسمون اوس بخار نکالے موزی دے سر چڑھ کے
سنگ حرامی صاحب بدلے جانب دوزخ ڈھو یا
ہرگز دس نہ چلے کوئی جگرین اگ اٹھنے
دسویں روسر پیتیان کس دلاسے کرنے
شاہ عمر رضی دے قدمان دے پوچھ کیونکر سر جھکائے
مثل حضرت شاہ عمر رضی دی لکھن ہادی دانے
وچہ خلافت شاہ عمر رضی دی کسے نہ دیکھ اوٹھایا
دن قیامت لوک پیاسے پانی ملنے کوئی
سستی کیتی کدھین اندر پانی کسے نہ پایا
ہبری ہمت سبہ پیاسی لگی اگ بینولان
لک بدہا اوٹھہ شاہ عمر رضی نے امرا آہا اُت پاسے
ہمت کیتی کدھیا پانی بہر بہر جام پلایا
جمع غزا نے ہر اک جانے حد شماروں بلہر
طبری واقدی ہور کتابان کرسان دے قصایان
ابوبکر ہور عمر رضی یگانہ شہرون گئے اگاہان
اوہ سنگ جمش کہا دن لگا کہیا نبی اکابر
نبی اک شہید صدیق ایہہ ارشاد منہ ایہہ
معجزہ سرمہ شاہ رسولان ٹھیک ورست ہویا
شاہ ولی اللہ دم محمد مومنان ٹریان صرن

الد بہار بیٹے شاہ شہنشاہ لگی سیون لگے — ہار جہینے تیس زیادہ لوڈ کہن دی وگے

پہر اکتہا جہب اوتاماں پھر کہہ جسموں چھوٹا — جانب سورج اکہہ پہتی گیا شمس اپوٹھا

جسدم شاہ خورشید مبارک ڈٹی چشم سہاماں — وقت دو پہراں پیا ہنیرا ڈٹھیا اُن تدماں

لوک گئے سبھ جانب سرور جگ ہنیرا ہویا — شاید اج قیامت ہوئی سورج ہٹ کھلویا

سرور عالم ہسن لگے اللہ نت ہسا وسے — شاہ عمرؓ نوں راضی کیتا شمس اکہہ دیکہا وسے

گیڈ کرامت ظاہر ہوئی مطلب ہویا گاہاں — قصہ تور شہادت والا جاناں پیا پچھاہاں

جسدم سر دے پرنے ڈگا نوشو سُندر لاڑا — دن قیامت والا چڑہیا پیا سر کو ہاڑا

پیا شاہ ہتھ نہ آوے ہنجوں ہار تر ڈٹے — ہر اک شخص سہار ڈہائیں سر زمینے سوٹے

ہے ہے کون دلاسہ دیسی سکیناں دے فیر سرتے — باپ جنہاں دے موئے جنگاہیں وینج لتہ کر دے

ہے ہے کون لیکے دیسی سودا سولف بازاروں — ہر اک خالے خط لوچا دن خبر رکھن گھر باروں

ہے ہے کون شتر سہالے بیت المال ڈٹالے — شتراں دیسی روغن کھاڑا سے نت سہالے

ہے ہے کھڑ الیسی خبراں ملن قافلے راہیاں — ہے ہے ضعف پیا اسلام نوں اک شکست پہیایاں

دور اکر سی کون دیاروں جس نہراں بنوایاں — مصروں شاخ مدینے توڑی نام دیندیاں سایاں

اوڑک ہوسی ضعف زیادہ دساں ہر اک سیانے — جہاز اسلامی ہویا شکستہ رخنے بہت دچالے

آخر شاہ عمرؓ دے تائیں یاراں کل اوٹھایا — عبدالرحمن ابن عوفؓ طلحہؓ عثمانؓ علیؓ عباسؓ پوچایا

اکہہ اوگہیڑی کرن آشارت نیک عبداللہؓ تائیں — اجازت لینی بی بیؓ کولوں میری قبر لوتھائیں

بی بی صاحبؓ اجازت دیوے دفن اوسے جا کرناں — ورنہ مسلماناں دی قبراں اندر میتوں دہرناں

باک بیندیاں قدر ساندا پوچہ صلی خواہش سیرے — جسدم پوچھیا بی بی صاحبانؓ کرہ بات دو سیرے

عبدالرحمان طرف آشارا گدی لئی سہالو — ابن عوف ہویا انکاری مین سر بھار نہ ڈالو

علیؓ عثمانؓ سعدؓ سعیدؓ طلحہؓ زبیرؓ لایق — ایہہ نیہہ مشکل اوہ اونہاں دن افضل وچہ خلائق

فیر آپنے بیٹے تائیں آپ خلیفہ کرناں — اوہ بھی لایق ہسے لیکن کم دی سر گز نہ اندر رہاں

اگون شاہ عمرؓ فرمایا آل میر حق ناہین
ایہہ آکھ فیر بہت نصیحت کیتی یاران تائین
جہڑے ڈھنگ اوہ دسدے مین تر یارا ہمدہ اسلاموں
اتے جو انصار قبیلہ جہاتی نال لگانان
اسلام عزت ایتھا یون پائی ساڈی پشت پناہا
ظاہر باطن نال پیغمبرؐ محکم رکھی یارے
رکھنان ایہہ خیال ہمیشہ غافل ہونان ناہین
اوہ اصحاب امانت والا نہ خیانت کردا
جتنے توڑی شاہ مقرہ اندر شان نہ تہیوے
ایہہ کہیا فیر ضعف زیادہ اک حکیم بلایا
اِنّا لِلّٰہِ وَاِنّا اِلَیْہِ رَاجِعُوْن مبارک اہی
عبدالرحمنؓ سردی طرفون اوہ صندوق اٹھایا
صہیبؓ وچ جنازہ پڑھیا لاش دھلی اودین
وچ جہاتی بعد مواتی پڑھوس پیغمبرؐ پایا
ترتے مزاران الیس نظیرون اوہ سخانی دی اندر
فیر صدیق اکبرؓ دی قبر سجا ہوڑ ہا ظاہر
فیر قبر عمرؓ معظم ظاہر الیس تدبیر دن
چوتھی فیر حضرت عیسیٰؑ جاگہہ دسے خالی
الیسا کسدا ہے نصیب جہاتی نال لگائے
اللہ صفت جنہاندی کیتی ہک گل کریئے تہاں
دین اسلام قرآن نعمت جنت سفر دیا ہونان

ست اصحابی اجے زندہ رتبہ شان اگاہین
قدم پیغمبرؐ والا دہرنان افضل بات ایتھائین
شکر تائین راضی رکہنان فکر فارس شاہون
ہرگز ہودن نہ عذر دہ سرو رد افرمانان
آپنان مال تصدق کیتا ہوئے ہوا اگاہان
اللہ صاحب اہناندی صفت وچہ قرآن اوتاری
ہوندا زندہ ابو عبیدہؓ کردوس شاہ اتھائین
ہرگز اودے تلے نہ کوئی مشفق جانی ہردا
اوتنے تک صہیبؓ امامت دور نہ اوہ کچھیوے
وید کیتی تشخیص برابر جسم زہر سمایا
صندوق منگا کے وچہ لکایا ورتی جگ سیاہی
قدمان دلون حیدرؓ صفدر بہی عثمانؓ بہایا
پیغمبرؐ صاحب دے صدر مبارک پاس رسولاں دے دین
ہرگز نتی دانہ لگے رحمت رنگ ویکہایا
اول نال دیوار بنائی سندر قبر پیغمبرؐ
سر مبارک جا کے لگا چہاتی سرور ظاہر
صدر حضرت ابو بکرؓ دا سر عمرؓ کبیر دن
دو بنی دو یار وچالے شان مراتب عالی
سٹر دے موڑے ہسن دشمن سخن جنہا اولٹا
وچ قرآن صفت یاران اعتراض نجمے کرنے
بات بیہودہ تو ڑنہ کاہی کی حاصل تکرار دن

مخالف بات مخالف کرسن حرکت وڈی تروٹی ۔۔۔ لکھے وال نہ ڈنگا کیتا تیغ زبانی چھوڑی

درذکر حسب نسب امیر المومنین حضرت عمر معظمؓ را

حسب نسب شاہ عمرؓ دی ظاہر لکھہ دکھاواں ۔۔۔ خاص قریشی بنی عدی نامی شیر سچاواں
شاہ شہنشاہ حضرت عمرؓ نامی پتا خطابوں ۔۔۔ اتے خطابؓ ابن نفیلؓ دادہ نیک جنابوں
نفیل ابن عبد العزیٰ خاصہ مرد خدادا ۔۔۔ عبد العزیٰ ابن ریاحؓ پڑدادہ قبلہ گاہ دا
ریاح نام عبد اللہ جایا شیر بہادر نامی ۔۔۔ عبد اللہ ابن قرطے کہندے سند کتاب تمامی
قرط نام عدیؓ دا بیٹا کعبؓ اوستے نج لیا ۔۔۔ پھر عدی دو نوں بھائی نادین کرسی ملیا
پھر یک بنی دادادا کعب آہا پڑدادا ۔۔۔ کعب نام لدی دا بیٹا نہ کر بات زیادہ
عمر تریہاں شاہ عمرؓ دی جد شہادت پائی ۔۔۔ بعضے سال لکھن ستونجہ طبری سند آئی
اتے کنیت شاہ عمرؓ دی ابو حفصؓ آہی ۔۔۔ اُحد دیہاڑے شیر دُر کھیا وچہ کتاب گواہی
کرسی ختم دا دک دالوں نانک وال سناواں ۔۔۔ ختمہ دا لد شاہ عمرؓ دی طبری سند لیاواں
ہاشم دی اوہ بیٹی آہی اوسدا باپ مغیرہ ۔۔۔ مغیرہ ابن عبد اللہ کہندے ابن عمر فقیرہ
عمر نام مخزوم دا بیٹا خالدؓ دا اوہ دادا ۔۔۔ بنی مخزوم شیر بہادر سند کتاب اسادہ
کعب احبارؓ روایت کیتی وچ تورات نوشتہ ۔۔۔ عمر معظمؓ پیغمبر ہوسی نیک سرشتہ
عہد اوسدے وچ فتح ہوسن ایہہ جو ملک کفاراں ۔۔۔ فارس شام صعید آہن مصر عرب پکاراں
وصف جسم رنگ عمرؓ دا اتے تعداد حرماں ۔۔۔ رقم کراہیں طبری دچوں شک پایا بے شرماں

در صفت ڈولوں رنگ و تعداد اولاد وحرماں را

سرخ سفید جسم مبارک جو نکر پہل گلابوں ۔۔۔ بعضے گندم گون بتادن بدن عمرؓ جنابوں
قد قدادر جسم دوہرا جیسے چلن دچہ لوکاں ۔۔۔ سر مبارک ہر ہتھیں خالی اس دل دکھن ڈھوکاں

وال مبارک گردن تورڑی پوتے لاراگاہان
رنگ خانی دہڑی افتے وچہ اخیر زمانے
گردن لمی دو دو دین ہوٹھے آہے بہت کشادہ
سوراخ مبارک بینی والے گول آہے پرکاردن
اتے متھا بہت کشادہ واہ بروتے نوری
ساڈھے دس سال حکومت چار دہیاڑے اتے
ست حرم شاہ عمرؓ نے زندگانی وچ کیتے
زینب اتے ملکہ بی بی اک قرینہ آہی
جسدم عمرؓ اسلام لیایا ایہہ جُدا اسیہ ہویاں
اک قرینہ دامن ہوئی عقد عبدالرحمانؓ نے
چار جدون اسلام لیائے سان اسم ہونا ندے
بھی اک دختر شاہ علیؓ دی حضرت عمرؓ ویاہی
زید بیٹا جنے جنیاں جیدے رضعفہ زنانان
سند زیدؓ حسین زیادہ حسنؓ حسینؓ ماماں
چوتھی عاتکہ بنت زید عبداللہؓ نال ویاہی
تیر لگا اوس جنگ حنینوں زخم زہر آلودہ
شاہ عمرؓ جید پائی شہادت عقد تیجی داری
اتھے صاحب نے ادسے آہی حضرت شاہ عمرؓ دے
عبیداللہ تے عبداللہؓ ملکہ دوہون ہوئے
ہور ترسے فرزند جو ہوئے ڈھاہ مرکتا بون
عبدالرحمانؓ اکبر اوسط اصغر نالے کہندے

دہڑی سُندر چہرا روشن دب دبا بادشاہان
حجام نہ حاجت آپ لگادن راوی کہندے دانے
چشماں ست رنگ سیاہی نک بلند زیادہ
چہرا افرگوں تبارک بھی لالی رخساردن
گویا کالے ناگ سمیٹے صفت عجائب پوری
جسد بہاڑے اقتد صاحب موت سینے ہوتے
ترسے وسادن وچ جہالت راوی کدھ جیہیے
قرینہ امینہ دی اوہ بیٹی خوشیاں نال ویاہی
شاید دین قبولیا ناہا وچہ جہالت ہویان
نامی بیٹا ابوبکرؓ دا ابی تمیم گھرانے
اُم حکیم اتے جمیلہ یثرب طرف لیجاندے
اک بیٹا دو بیٹیاں ہویاں طبری رکھ گواہی
خاتون جنتؓ نانی جانوں پاک نبیؐ پڑنانان
بہتر لگا تاسر پاٹا دڈا شیر آلاماں
غازی بیٹا ابوبکرؓ دا جنگی مرد سپاہی
شہید ہویا شاہ عمرؓ نکاحی زادی دا فرد دہ
حضرت شیر زبیرؓ نکاحی بات اہیا عنبارے
چار صاحب زادیاں ہویاں لادی باتاں کردے
زاہد عابد مرد بہادر وچ لڑایاں ہوئے
عبدالرحمانؓ اسم ہر دا نسل عمرؓ جتا بون
والدہ جدا اہناں دیاں آہیاں راوی خبراں دیندے

اکبری بی زینب وچوں لکھیا طبری والے ۔ اوسط خاص قرینہ جا یانہ کر طول مقالے

اصغر ام جمیلہؓ وچوں شیر زور در جنگے ۔ ہن عاصمؓ دا ذکر تریا بات کراں ہین ننگی

اتے عاصم شیر بہادر صورت دا امتوالا ۔ ایہہ بھی ام جمیلوں وچوں وڈا یاں کرمانوالا

مصر ولائیت اندر لڑیا سخت سنجار دیا یا ۔ دو دادے بدلے کسے یہودی ان اب پلایا

مست ہویا ادہ شرابوں جانب باہ شدیا ۔ باغ بان دی بیٹی سندر وینج ادسنوں ہتھ پایا

پاگلو نگری وانگ مشوقاں خواب خیال وٹھایوں ۔ حمل ٹھہر گیا ادس تائیں اوتھے آیا فیر جایوں

لبھی جسدم ادس خماری توبہ دسے کر آیا ۔ ہرگز بھید نہ ظاہر کیتا نہ کسے دہمکایا

عمرو العاصؓ جسدم سنیاں دتا بھید زنانی ۔ لکھ احوال پوچھایا یثرب لگی غیبوں کانی

لکھیا نامہ سزا نہ دتی بتیں کیوں کیتا ٹالا ۔ شاہ عمرؓ خود درے لگائے منگیا آپ پیالا

بانی ہرگز دانہ دتا درے حد لگائے ۔ اسّی درے بیٹن مقرہ خاص شہادت پائے

خواب آئی شب شاہ عمرؓ نوں ڈٹھا بیٹے تائیں ۔ سبز لباس محل یاقوتی بیٹھا تخت سائیں

عمرؓ معظم راضی ہویا خواب بشارت پار دل ۔ ورنہ ہوندا اگ حوالے فضل وڈا سرکار دل

اک ہور شاہزادہ دسن شاید چھوٹا مویا ۔ طبری اندر ادس لڑکے دا اسم نہ ظاہر ہویا

ہن اسم شاہزادیاں نوری ظاہر لکھ وکھاواں ۔ طفیل پیغمبرؐ برکت اتنہ قصہ توڑ پوچاواں

حفصہؓ نیک عمرؓ دی بیٹی حرم رسولؐ آکہے ۔ اگلہ خاوند فوت ہویا تاں سرورؐ نال ویاہے

ہیک نسب نسب پیغمبرؐ حفصہؓ جسدی بیٹی ۔ واہ واہ بھاگ شاہ عمرؓ دے نال رسولؐ سمیٹی

فاطمہؓ اتے اک رقیہ ام کلثوموں ہویاں ۔ چوتھی زینبؓ عاتکہ دوجوں وچ اسلامے ہویاں

خاص روایت ہور جو آئی بی بیاں ڈو دیاہیاں ۔ ام ابان بنت عتبہ ابن شیبہ سایاں

ام کلثوم اسم مبارک بیٹی ابو بکرؓ دی " ۔ پیش خلافت ہوئی شادی حضرت نیک عمرؓ دی

جمع خوراک ذخیرہ گھر وچ گوشت نمک فجوراں ۔ ستو آٹا جو مبارک لکاداں وچ تندوراں

گاسے لگاسے کہاداں دبنہ بکرا لحم کدا ہین ۔ ایہہ ذخیرہ عرب ولائیت لحم بقر نا ہین "

کثرت گوشت شتر زیادہ شام صباحیں کھاندے دن
مسلمان غریب جو ہووے روٹی آپ کھواندے
جسدن عمرؓ اسلام لیا یا شخص اُترے پنجالی

مہمانوازی عرب تلے حاتم سبہ سدادن
بہت فرحت جریدا ہو وداع خوشبھاندے
شامل اوہ اسلام لیائے ایہہ روایت عالی

درسیرت امیرالمومنین شہنشاہ حضرت عمرؓ معظم فاروقؓ اعظم

سلسلہ حضرت شاہ عمرؓ دی واضح کر سمجھائی
وانگ فاروقؓ اگے ربّ دے رستہ کسنے پایا
دو ندیاں ہن ایہہ روایت خاص فرات کنارے
حضرت عمرؓ پھڑیا جاسی اوس قصاص دے پاردن
کیوں نہ نگاہ بانی کیتی بتر اصدر صغایوں
صحیح روایت ہور جو آئی شتر چوگا دلوالی
صدقات دے شتر تمامی جنگل وچ چوگاون
ہاڑ جیٹھ مہینے اندر دن وچہ اوجاڑاں
کہیا نہ تکلیف اوہناں امرسانوں فرماناں
اگوں السطرح فرمایا تیں ایہہ کم نبھاناں
تسی سرد ہوایاں اندر بیٹھے خوشیاں مانوں
سن عثمانؓ رہیا چوپتیا باتاں کرنیوالا
اکدہاڑے حیدرؓ صفدر بھی عثمانؓ پیارا
صدقات دے شتر لئے آندے کسے پیاردن
دو دین ہو چلیے ہمراہان لیکے قلم دوتان
وچ کہلوتے تا سردانی کردی راس قطاراں

جونکر راذی کرے روایت اودین قلم اوہٹائی
کیڈا درجہ شاہ عمرؓ دا حد حسابوں آیا
اک بچہ جے بکری سندا پکڑ درندہ مارے
خالق پُچھسی اسان دا حکم تینوں دربار دن
درحقیقت کوئی نہ واقع ہویا کہیں خطایوں
بے تکلف کیسے آہے اوہ شہنشاہ عالی
گم ہووے تا ڈھونڈ لیاون کیڈا دکھ اوٹھاون
وقت دوپہران پہردیاں ڈٹھا عثمانؓ منظر پہاڑاں
سر تے سورج جنگل ہار وریگستان سدملان
نگاہ باں ہنوں رب کیتا گلہ شتر چوگاماں
ہور اجیہی لذت نہ کائی سخن بیش نہ آنون
سیرت الفاروق اندر ایہہ لکھیا طرح مقالا
بیٹھے آہے شاہ عمرؓ نے کیتا وچ اشارا
لکھہ فہرست جمع لکھیوے کیا تعداد شماردن
جانب جنگل آہو نہ دہر یاتناں عالی ذاتاں
حضرت عمرؓ ہوا اک جانب لگے کران شماراں

عثمانؓ علیؓ تا سایہ تکیا بیٹھے جا کر دوویں   یار پیارے لکھدے جاون صاحب دسیا اوویں
سخت جیٹھ ہاڑ مہینے جسم نوں جلاوے   عثمانؓ پیارا ویکھ مصیبت علیؓ تائیں فرماوے
ایس شخص دا اساں اندیشہ گرم نوں آفتابوں   حیدرؓ آیت پڑھ سنائی ایہہ آہیں جنابوں

قولہ تعالیٰ ان خیر من استاجرت القوی الامین ۵ ۵ ۵
تحقیق بہتر جسکو تو رکھے تو زور اور ہے غالب امانت والا ۱۲

ہور طریقہ شاہ عمرؓ دا ہر اک نوں فرمانان   میرے تائیں سارا آکھو عمر غریب نمانان
ہین مخلوق خدا ہتھیں افضل کسے عاملوں ناہیں   اتے نہ نزدیک رب دے میرا شان اگاہیں
ویکھو کیڈی کثرت نفسی شاہ عمرؓ تن یارو   جیکر دیری ویہ کماون ہونہ تے کہلے مارو
عامل کردے جس دے تائیں بھیجن کسے ولائت   کرکے عہد پیمان پکیرا دل بیٹھ نہایت
سبھے ہتین لیا راہ اوہناں ہیں بیدار رہتا ہتھیں   عامل جس دم قول قبولی سنہ لیں عہد ہا ہتھیں
سبھے خلافت پاون تکرار ون کڈھن اوسید تائیں   ساگی نامہ دستاں بی دیون سخت سنہرا ہیں
اوستوں رہین بیدار ہمیشہ فیر امیر کردے   جس دے سر لگے بدنامی کن چڑھی گل ہر دے
عبدالرحمانؓ ابن عوف کیتی ہور روائت   اکدے بہاڑے قافلہ آیا ماندے اوہ نہایت
حضرت عمرؓ دیکھ ہونالوں جانب میری آیا   باہر نال آداب کھلو کے سخن اتنان فرمایا
قافلہ اک ہونالوں آیا سارے تھکے ماندے   چوراں ڈیکن ایسا موقعہ ظالم ہتھ او ہماندے
چلو اج طرف ہوناندی کریئے نگاہبانی   راتی کرن آرام بیچارے سبھ بندے رحمانی
نہ ہووے کے نقصان ہوناندا جاسن لد سویرے   تا فیر ساڈی اوہ شکایت کرسن نہ اگیرے
تا عبدالرحمنؓ کہیا بسم اللہ بسم اللہ   ایہہ بندہ ہمراہ تساڈے رکھ توکل اللہ
اساں دوہاں رات تمامی رکھی خبرداری   فجری لد گئے کروانی طرف بساس تیاری
حضرت زیدؓ ابن اسلمؓ ہیک روائت کردا   باپ میرا خود بعد عشاؤں جانب جنگل پھردا
عمرؓ معظم نظری چڑھیا اسلم عرض گذاری   میں اج سنگ تساڈے رہساں رات اجاڑ ساری

اگون شاہ عمرؓ فرمایا صادق بات درست
مٹھن چوکیداران پہرا دتا شہر دو والے
جا کر ڈٹھا عورت بیٹھی روندے ایانے
عورت ادہنان تے دلاسے دیندی جہب پکاوان
تتنے لڑکے ایس کلامون پکڑ خوشی جاوان
ہر اک داری دے دلاسہ نال پیار سوالاوے
اگ جلاوے کرے دعا ئین رب کریم غفورا
میری داد پوچا عمرؓ لتے اج رحیم کریمان
ایہہ گلان جد شاہ عمرؓ نے سینان وچ رکھلو کے
پانی جاری اکھین اندر وانگ ہو ہار چلیا
آن سلام علیکم کہیا اوس عورت دے تائین
اوٹھہ کہلو سلتے دو دین اسی طرف بازار سدہائے
آنا گھر تہین چاشتا بی طرف قصاب سدہانی
ہرگز گوشت رہیا نہ وافر ہے ٹکڑا اک باقی
تا فیر شاہ عمرؓ فرمایا اتنان ٹکڑا کافی
آنا گوشت شاہ اوٹھایا اسلم پکڑے پلہ
اگون شاہ عمرؓ فرمایا مین ایہہ بھار اوٹھانان
آئے اسی شہر دن باہر اوسدی طرف سدہانی
ہر شے اوسدے کرن حوالے ہانڈی دہر دو بارے
گوشت اوسدے وچہ گلا کے چمچہ شاہ اوٹھایا
کدے شاہ لیا دے بالن رات ہنیری سخت

دو دین جانب ریگ ہمتے نال ہتھیار ان حسرت
اکتش بلدی نظری آئی طرف پہاڑ سنمانے
ہو کہے بچے ملگن کہانان مونہ دسن کرمانے
جس دم لحم تیار ایہہ ہو سی خوشیان نال کہاوان
ہو کہہ لگے تا اوٹھہ کہلو دن گل لگن کرلاون
خالی ہانڈی اندر پانی چمچہ پکڑ پلاوے
تیرے باجہ نہ میرا کوئی مقصد کرسی پورا
ترلے لیندے بال ایانے دہہ طعام یتیمان
آئے جانب اوس عورت دی دون شکستہ ہو کے
شاہ عمرؓ دی کمر شکستہ چہرا زردے ملیا
پوچھیا بیٹھ حوال تمامی ساگی مطلب سائین تر
دیج دو کالے آٹا پوچھیا نہ لدہا گھر آئے
گوشت پوچھیا اگون کہیا اوس غریب نمانے
کیا دلیسان مین شاہد کے تائین قول اہیا اتفاقے
اوسنے کیتا کدہ حوالے کہیا اللہ شافی
حضرت میرے کر ہو حوالے فضل کریمت اللہ
عوض اسدا ملے جنابون راضی ہان لیجانان
جا کے ڈٹھا عورت بیٹھی رووَن بال ایانے
گٹ متالہ سیٹیا جھبکے روغن زرد پیارے
لحم تدا ہین رجین لگا لکڑی مین لیایا
حضرت آتش آپ جلاوان کہلے عورت سخت

آتش مدھم ہووے تے بالن دھر ہتھ دھڑی آگے
بھجھ دھڑی وچ پیا گھٹا لجھم تیار کیتو نے
اصلی مطلب ہر شے پکی کھاون بال ایانے
عورت بولی حق تیرے تے رکھین جنگ غریبان
اگون شاہ عمر فرمایا بے بے رکھ تسلہ
بے خبر مین تیرے حالون غیبی علم نہ جانان
فجری دتا لکھ نوشتہ خرچ بیت المالون
ہر ولائیت لکھیا نامہ سبہ امیران تائین
جیکر تسان خبر نہ رکھی مین بذار تسا ہتین
دار الاسلام اندر کوئی عاجز مینون نظر نہ آوے
ویکھو کیسی کوشش کیتی حضرت شاہ عمرؓ نے
روایت دسان ہور عجیبہ کون عمرؓ دے تلے
شاہ عمرؓ جدلی خلافت یار پیغمبرؐ بولے
عمرؓ معظم ایہہ فرمایا کر انصاف شریفہ
پاک نبیؐ دا خاص پیارا دلبر یار حقانی
ابو بکرؓ دی مین برابر ہرگز ناہین یارو
امیر المومنین تا فیر یاران نام لکایا
رسم نیک ہور ٹھہرائی اندر ماہ رمضانے
نجدی ایہہ اعتراض لیاون سغرا ایہہ پڑھایان
سرورؐ عالم باران پڑھیان کدی ویہہ رکعتان
امیر سرورؐ جد پڑھایان ویہہ اٹھ پایا باران

کدے النبا التنو الاحار خسارین لگے
عورت خود خمیرا وہٹا یا توا رکھہ دتو نے
حق عمرؓ دے کرن دعائین سارے دکھہ دیہانے
ہیرے عاجز بال ایانے ایہہ دکھہ وچہ نصیبان
وظیفہ تیرا کران مقرہ فجری انشا اللہ
الاصبح لے ہر شے میٹھون جانب گھر سدھانان
رخصت کیتی دے دعائین کر انصاف خیالون
جیکر ہووے کوئی عاجز گھر ہو وظیفہ سائین
ایسطرح اک عورت آئی منگیا خرچ ساہتین
جدم یثرب آدن خبران لکھے شاہ دراد
دسو ہوری کسے وچالے پایا وصف قمر نے
تخم حرامی کرن شکائیت جاون ادجھڑ بھلے
خلیفہ ثانی لقب ٹھہرادان دتی صاحب اولے
اول کدی جس سمہالی اصلی اوہ خلیفہ
اِذْ هُمَا فِی الْغَارِ دہ غار ثور ثانی
ہیرے تائین بات بے ادبی وچہ نہ کسے لگارو
ایہہ بہی اسم نہ ہیرے لایق شاہ عمرؓ فرمایا
ویہہ رکعت نماز تراویح جو شبہو جہانے
سوال ہونا ندا ٹھیک درست کی بجھہ عمر خطایان
بدعت عبادت تائین کہندے خیال نہین بندن دانان
ایہہ قصور نہ ہرگز کوئی سر اصحاب کباران

سبھ اصحاباں سر پر منیاں امر امیر عمرؓ دا
عشر مبشرین وچ چالے اسم لکھاں کی ہر دا

ہرگز کسے نہ سر اٹھایا ہاشمیاں سرداراں
تدن نہ میدانے ظاہر ہویاں ذوالفقاراں

واہ واہ ایہہ ترکیب نکالی پڑھن قرآن تماماں
پیش امام تے پچھے سامے نیک ثواب تماماں

جیکر نجدی بدعت آکھن حسنہ بدعت آئی
عبادت اللہ شاہ عمرؓ دی دسو کی خطائی

ہلکے کولے ہونہ پارن سر عمرؓ بڑیایاں
کیونکر شاہ ولی اللہ سانگاں پر دوہ دیکھایاں

حضرت عائشہؓ کرے روایت حرم پیغمبرؐ ماواں
طبری واقدی کیونکر لکھیا دسن کھول بہاواں

اکدے ہارے مین خود ڈٹھا مرد خدا دا جاندا
پشت درا ہتھ وچہ عاسہ شرموں سر جھوکاندا

ماں کسے اوس بات نہ کیتی تڑیا گیا اگاہاں
مائی صدیقہ لوکاں کولوں پچھیا حال تداہاں

کون اجیہا مرد کامل صورت دا متوالا
حضرت عمرؓ شاہ شہنشاہ نبی پیش مقالا

تا فیر حضرت پاک صدیقہؓ لفظ بلند پکاریا
دھم اللہ عمرؓا ان کان فصدقان اذا تکلم پیاریا

یعنی نیک مرد خدا دا دیوے خرچ یتیماں
ہودن پرشکم غریباں اندر گھر مقیماں

ہرگز کسے دکھہ نہ ڈٹھا ایسا مرد خدا دا
وقت مصیبت سر پر آوے قاتل قوم جفا دا

ابو ہریرہؓ ایہہ روایت درجہ شاہ کمالوں
ہرگز کدے نہ ذرا خیانت کیتی بیت المالوں

اکدے ہارے اسی آئے جمع خزانہ شاہی
صاف کیتا اوہ گھر تمامی جسجا مٹے آہی

اک درم لگا ہتھ میرے اک فرزند عمرؓ دا
مین اوہ دتا اوسدے تائیں ڈٹھا سچا پہر دا

اوس شہزادے درم لیکر مونہ دے اندر پایا
اوہ کہلو تا شاہ شہنشاہ جانب اوسدی آیا

باد وا نکلاں کڈھیا درم لڑکا رووں لگا
فیر خزانے داخل کیتا مونہ گیا ہو بگا

ایہہ کیہا ملکیت شیراں نہ فیر حق ہمارا
امانت وچہ جو کرے خیانت جرم کبیر ابھارا

فجری اوہ بازار سدہاندے خلقت پچھے لگے
ہر اک تائیں لے شے دیوں غافرن مت اپنے

حضرت باہر ابن اسلمؓ ایہہ روایت کردا
اکدے ہارے مین بازار کلم آہا کجھ پہر دا

حضرت عمرؓ صفائی خاطر پہرے وچہ بازارن
مین بھی جا کر کول کہلوتا جہڑ مٹ پایا یاراں

دُرا صبر دے لگا مین گیا ہو لا ہمے "
مین فیر حج اجازت منگی صاحب دتی دستور
تدون شاہ عمر فرمایا عوض مین سر تیرا
وچ بازار رنھے بہہ دیان تینون دُرا میرا لگا "
یا رضہ کہیا ضرب دُرا مینون یاد نہ کوئے
صاحب طبری واقدی لکھیا خاطر حج سدائے
اک شخص پیران اوتے قدم عمر دا آیا
اوس کہیا مجھے نظر نہ آیو قدم سنبھل وہائین
ست ویکھ عدالت والی اوہ مرتد جبالا
مومن ہویا حج دی خاطر نال فاروق سدایا
چادر لتھی ننگا ہویا نہ ہوہ مومن کوئے
اوس کہیا تین ایہکی کیتا گہر شرافت والا
جبالے کہہ طمانچہ لایا دند گیا ہو باہر
تا جبالے تائین سدیا مین قصاص ہوگا پانان
مین ایہہ عوض چہوڈان ناہین کیون اج غافل ہویا
راتی نٹھا کافر چوری جاوے گلان کردا
سٹھ ہزار سپاہی اوسدا الرمیا شام وچالے
اوڑک ہویا اوہ حرامی جیدن شامون نٹھا
جونکہ شاہ عمر رضہ دا مامان اسی درے لگا سے
سبقائیل ہوئے رنجیدہ ہر طرح سمجھایا
اپنے کیتا ادب رکھیا مرشد دا رشتون

حضرت عمر سمجھایا تلپ پہوزن مینون وچ بگانی
جہین سے دُرمان حج دتا سفر نیت لوری
معاف کرین مین عاجز تائین مردم فکر دہیرا
تون گیا تدہٹ سجہا مین موہ ہو کجھ دگا
عمر کہیا ایہہ یاد اسانون معافی روڑگ ہوی
طواف مبارک کرن ارادہ شام لوتن لےئے جا
اوس عاجز دا جسم لسیرا درد کمال اوٹھایا
عمر کہیا مین غافل پہرد ابخش خطا مین تائین
حاکم بصرہ طبری سندالفاروق مقالا
طواف کردیان قدم اوسدا چادر اوتے آیا
کعبہ گہر شرافت والا کیڈ بے ادبی ہوئی
ننگا ہویوس تیرے یاردن نون ہوزی نہ کالا
گیا طرف عمر فریادی مطلب کیتا ظاہر
ورنہ ایہہ گناہ کبیرا اوستو وچ بخشانان "
شرع امیر فقیر برابر دند خاطر لوتن ہویون
میرا عمر لحاظ نہ کیتا شان برابر ہر دا
ہو کے کافر ہرقل طرفون فوج مہیدا ڈہلے
لشکر الجھہ تیا نہ لگا ہرقل نال اکٹھا
بحران دی سرداری دتی جام شراب اوڈٹھا گے
اوڑک ہرنون راضی کرکے بہاشاہ چہوڑایا
جبجا سرور قدم ٹکایا ڈھا دہی نزولون

ابو بکرؓ نہ قدم لگایا ہرگز اوس لگانے
کہیا میں نہ اوہناں ثانی جس مکان کہلواں
اکدیہاڑے سرورِ عالم گھر دی جانب آئے
حضرت اوہناں تاریاں جتنے عمل کسے تبر دے
سند کتابوں سرور پوچھیا دسیں جبرائیل
وچ کہیا سن پاک رسولا اس کلام بتاوا
عمل عمرؓ دے لکھ نہ سکاں کامل مرد اچھیا
جیکر سیرت شاہ عمرؓ دی کریئے رقم تمامی
یاساریۃ الجبل الجبل شہر شیراز بتایا ''
ندیاں خوف دوں ہویاں جاری پڑھ فرمان عمرؓ دا
قبطیاں دستور ہمیشہ ندی نہ نیر پلٹے
ایہہ دستور شاہ عمرؓ نے نامہ لکھ ہٹایا
اک انصار اکرے روایت بہت مناسب جانے
روموں مغرب راہ اک جاوے سخت بہت اندیشہ
چونداں منزل جنگل مارو پانی ہتھ نہ آوے
آوے آفت کھاوے لشکر تیانہ ہرگز لگے
لکھ احوال پوچھایا یثرب لکھیا شاہ عمرؓ نے
امیر میرا سانگی نامہ سر نشان لگاناں
چوداں روز مقامی رہیا لشکر خالدؓ والا
حسب منشا شاہ عمرؓ دا وچ رب اوتارے
جوہیں جنگ بدر دا قصہ کرسے قتل کناراں

تیاہ عمرؓ فیر تیجی پوڑی قدم برابر اسنے
سرورِ عالم قبلہ ساڈا کیوں اگیرے ہوواں
بی بی عائشہؓ نال آداباں گرنش کر فرمائے
تاکہیا فرشتہ رسولاں اتنے نیک عمرؓ دے
عمل عمرؓ دے کس اندازے مینوں دس وکھیلا
ساڈھے نو سے سالاں تو وچ زمیں قلم وگاواں
بعد صدیقوںؓ اسدا رتبہ لماں قصہ کہیا ''
ہون مرتب کتب ہزاراں تاں بھی باتاں خامی
لیڈ کرامت ظاہر ہوئی غلبہ شیراں پایا
مصر ولایت والا قصہ طبری واقدی کردا
نا فیر لڑکی وچہ وگاون پر ہووے تا ہٹے
رود نیل ہمیشہ جاری بندش کدی نہ پایا
جدم شاموں روموں لشکر جد فرانسے ڈالے
کوئی سلامت گیا نہ وچوں رہیا بند ہمیشہ
بہادین لشکر سمیانے جدم اندر جائے
لیسے خاطر اوسے راہوں قافلہ فوج نہ وگے
چونداں روز مقامی رہناں جنگل اندر مرنے
اتھیں پیچھے جانب مغرب تاں قدم اوٹھاناں
سر دلیم میو ترلکھیا سارا ایہہ حوالا ''
آیت ویکھ حجابا نوالی وچہ قرآن پیارے
نے جنازہ اے منافق پڑھیا شاہ ابراراں

منع کیتا شاہ عمرؓ نے آیت نازل ہوئی — آیا فرمان جنابون پڑھنا فیر نہ کوئی
ہور اصحاب کہف دا قصہ دیکھ سوال یہوداں — اتے ذوالقرنین پیارا پوچھیا مرداں
نالے آیت خمر جو آئی دعائیں منگ جنابون — جتنی آیتاں راے عمرؓ دی نازل رب وہابون
ورک اہناں بیتاں اوتے کیتی ہین قنائیت — ساگی عربی نظم نوشتہ طبری سند ہدائیت

قطعہ ہندی مرثیہ عربی مع ترجمہ ہندی نظم

لبیک علی الاسلام باکیا — فقد اوشک اہلکے وما تقد الھدی

حاضر ہین قربان اسلامی روواں ایں جنابون — وانگ عمرؓ دے ہور نہ کوئی ہویا شاہ کمالون
وادیبر اللہ نیاد بیر خیر ھاء — وقد صلحا ماکان یدنی بالعہدی
ہائے افسوس گیا زمانہ خاص مروت والا — عمر عمر قربان عمرؓ ہتھین ضعف پچھے رہن والا
لکھ لکھ وار پڑہان شکرانہ بیڑی لگی بنے — انت اللہ دند کفر دے لے خنجر ہین بھنے
رحمت کیتی اللہ صاحب برکت شاہ رسولاں — ذکر مرمت سند رلڑیاں ختم عمر قبولاں
ہن امیر عثمانؓ ولیا قصہ نظم بناداں — اصحاب شوری ذکر خلافت مطلب کھول سناداں

دربیان ذکر اصحاب الشوریٰ مقرر شدن خلافت امیرالمومنین حضرت

جدن شربت خنجر والا شاہ عمرؓ نے پیتا — عبدالرحمانؓ دیتا ہین سدیا آیا اوہ جو بیتا
عمرؓ کہیا ایہہ کار خلافت سر تیرے ہین دہرا — ابو عبیدہؓ ہوند ا زندہ نایب اوسنوں کردا
آہین پیغمبر زاہد عابد غازی مرد خداد ا — عبدالرحمانؓ کہیا دو باسے ایہہ خطا دا
میتھوں بہار خلافت والا چایا سر جاوے — معاف کرہو الیس عاجز آہین ابن عوف آلادے
نالے سرور عالم کہیا کرناں ہین کنارا — ہوری کسے دے سر تے دہرنی ایہہ پگڑی آنکلا

تاں فیر شاہ عمرؓ نے سدیا سبھ اصحاباں تائیں
ایہہ کہیا ہن کار خلافت پکڑ ضعف نہ جاوے

سبھناں کہیا چھیاں وچوں پنڈ کسے دے دھرنے
میری ایس نظر دے اندر سبھے ہستی برابر

جے ہووے عثمانؓ خلافت ہاشمی سبھ رنجیدہ
ہووے جے زبیرؓ خلافت یا فیر سعدؓ دے تائیں

اتے شیر سعیدؓ اکیلا حامی ایس نہ کوئی
سبھ اصحابی بیٹھے آہے کسے سخن الایا

اگوں شاہ عمرؓ فرمایا تاں ہن سمجھ نہ آوے
جس نے ساڈے ابوبکرؓ بھار میرے سر دھریا

میری اوس کمال محبت اوسدے وس نہ کوئی
جد نفس آپنے وے اوتے میں خود قادر ہویا

ایہہ گل کہہ کے پائی شہادت عمرؓ امیر دیگانے
تاں فیر ابن حرب الایا نرم طبع عثماںؓ نے

سعدؓ زبیرؓ اگر بولے حیدرؓ خویش اساڈا
چاہیے کرناں شاہ شہنشاہ مثل یزید عمرؓ دی

ایہہ ہتھ ڈور اساں تھے دتی اساں عبد الرحماناں
تاں عمارؓ یاسر فرمایا تاج حیدرؓ سر دھرناں

ہر اک طرفوں طول مقالا ابن عوف ہٹایا
دسانوں توں قول بکرار دو رمز ملتے والا

مشکل پنڈ خلافت والی آکھو تور نبھاساں

علیؓ عثمانؓ سعدؓ سعیدؓ طلحہؓ زبیرؓ اوتھائیں
کرکے اج اتفاق تمامی ایہہ پنڈ سر اوٹھاوے

اگوں شاہ عمرؓ فرمایا میں ایہہ بات کرنے
اک کراں نے اک رنجیدہ ہر تھیں ہر اکابر

علیؓ بیٹھا داں بنی امیہ خطا دا لشتہ دیدہ
ہور رنجیدہ سارے ویسن کہسن برا اتھائیں

میر خاص قبیلے وچوں ویہ کرسیں سوئی
عبد اللہؓ نیک عمرؓ دا بیٹا لایق شاہی پایا

جد سعیدؓ نہ ہووے خلافت بیٹا کیونکر پاوے
طلاق دتی میں عورت تائیں صبر کیتا اجر پایا

شاید کرے فرمایش کسے تا دراڈی ہووے
ہیتی بہت تلاش دسکہ جنت ردج کہلویا

ہور جدا دو یار ہٹائے تاں عبد الرحماں نے
لایق پکڑی حیدرؓ صفدر ہتھ ڈٹھے میدانے

جیکر کرسے طرف ہاند امنوی ٹول دو رادا
ہے عثماںؓ طبیعت نرم سخت خاص حیدرؓ دی

بخشو بک خلافت والی لایق ویکھ گھراناں
بنی امیہ بنی مغیرہ کہن عثماںؓ ہے کرناں

بسم اللہ کر ہتھ علیؓ دا سد پکڑ لگایا
دو دیں چلے جویں خلیفے سوئی راہ کمالا

جو کجھ ہووے گرمی سردی ایہہ سر ہٹاساں

حیدرؓ کہندا اتنی جو بولے ایہہ کلمہ دشواری | مشکل دسے بنھ اداہٹا دن ہر دم جنگ جاری

تا عبدالرحمانؓ کہیا الیا صعف تجاہان | شرط ساری عثمان قبولی لگے ہوندا ہان

روز دوشنبہ ماہ محرم سنہ ۲۴ ہجری اسلامون | ہجرت سرور شاہ رسولاںؐ بیعت ہوئی بدن شاہون

فیر نہ کسے مراد ہٹایا بیعت ہن کہلوئی | سارے ہاشمی لاتے حیدر اددین باہر ہوئے

عبدالرحمانؓ نے سمجھایا آپ نتئی ہو بہنے | ہاشمیان دل بہت شکستہ اوڑک بیعت منے

حیدرؓ مرد سادہ مرادہ دنیان دل نہ کوئی | ورنہ اول بیعت تیاری صفدرؓ دے حق ہوئی

آیا موقعہ بات نہ منی بیٹھے جوڑ مقالان | کرنان کیا اعتراض کسے تے نہیں دسان مثالان

دربیان قصہ حضرت عبداللہؓ ابن عمرؓ معظم وقتل ہرمزان

ہن عبداللہؓ ابن عمرؓ دا قصہ ظاہر کرنان | قتلون ہے عثمانؓ بچایا دفتر لمان ہیرنان

عبدالرحمانؓ ابو بکرؓ دا اوسدا دوست جانی | عبداللہؓ تائین جا سمجھایا جتنان ہان نہانی

ہرمزان ہور ابو لولو رل صلاح کریندی | کرنان قتل شاہ عمرؓ نون طرف خوران دیندے

مین خود ڈٹھا ساگی خنجر ہتھ جتنی دسے آہا | کیتا آہے پرویز حوالے پیا اپو ہٹے راہا

ایہہ گل سن کے شیر عبداللہؓ بات نہ رسہ پائی | پا فراغت کفنون دفنون تیغ فولادی چائی

ہرمزان نون وچ مسیتے اپنی ہتھین کوہٹا | جتنہ گولا سعدؓ ولید اکیتا وچ ابو ہٹیا

حضرت سعدؓ غلام دی خاطر آیا تیغ اوٹھا کے | عبداللہؓ دے اوسو ل بہار کے غصے وچ آکے

سارے ہاشمی بنی زہرہ تیغان پٹ کہلوئے | بنی امیہ خیش عمرؓ دے طرف عبداللہؓ ہوئے

سعدؓ کہیا کیون قتل کیتا شفق جانی میرا | ہرمزان دے قتل خاطر حیدرؓ زور بتیرا

تا عبداللہؓ نے فرمایا بو پدر دی آئے | تتنے ڈیری ایہہ ہمارے تائین تیغ اوٹھائے

وچ مقدمہ دا پیو ہویا پیش امیر عثمانؓ لئے | دیت دلائی بیت المال اون ایہہ مشہور جہانے

عبداللہؓ تا پا چھوڈ کار اشاہ علیؓ فرمایا | امیر عثمانؓ خیانت کیتی بیت المال لگایا

تاعثمانؓ غنی فرمایا بیٹا شاہ عمرؓ دا
آپنے خیش دے بدلے دیتا کون شکایت کردا

حیدرؓ صفدر رہیا چپ بیٹا عثمان سخن آلایا
ایس تکرار دے بدلے یار وحیدرؓ دیر اوہٹایا

جد عثمانؓ شہادت پائی فیر عبیداللہؓ نٹھا
وچ دمشق ساہ اوس لیا فیر آیا شہر مٹھا

معاویہؓ اوسدا حامی رہیا جنگ صفین مچایا
عبیداللہؓ اوس ویر پیارا اوہو شہید سدہایا

وچ اخیر خلاصہ کھولاں قصہ مطلب سارا
ذکر تریا عثمانؓ ولید اکرے پار اوتاریا

در ذکر فی زمان امیر عثمانؓ دے عاملان سعدؓ و عمر العاصؓ و مغیرہؓ وابی ذر غفاری و عباسؓ ابن المطلب و عبدالرحمانؓ ابن عوف و خراسان و روم جنگ معاویہ

کم جد دن امیر عثمانؓ نے راہ راست پر آیا
مغیرہؓ حاکم کوفے اندر اول اوس ہٹایا

اوسدی تھاویں حضرت سعدؓ برس اک ٹھہرایا
فیر ولید ابن جو عقبہ حاکم کردگایا

اسکندریہ عثمانؓ زمانے باغی ہویا یارو
عمر العاصؓ گیا دوباری لے فوجاں سرکارو

ہاہوڑا ایہہ درست کیتا دیس کفار تمامی
فیر نہ باغی ہویا کوئی مصری قبطی شامی

فیر عبداللہؓ ابن سرح ایہہ سالا عثماں نوں
عمر العاصؓ دے داوہ بدلے حاکم مصر دجانوں

فیر یونانی باغی ہوئے خط عثمانؓ دگایا
معاویہؓ رہندا شہر دمشق لکھیا ایہہ فرمایا

لے لشکر کوفے بصرے وچوں بھیج کر شیراں
معاویہؓ چڑھیا لے سنگ فوجاں کیتا روم ویراں

شکست اوٹھائی روم نصارا فوج وچ اسلامی
جیں سر چایا چڑھ دبایا امن اماں تمامی

سنہ مبارک پنجی ہجری [۲۵] وچ عثمانؓ سدہایا
مسجد مکہ تنگ زیادہ صحن فراخ کرایا

دیس افریقہ فتح ہویا اندلس قوم کفاراں
ایہہ ملک عثمانؓ زمانے آیا وچہ اخباراں

قسطنطنیہ اتے حملہ ہویا کھیں دو بارے
ملک یونان فتح سبہ ہویا باج گذار بیچارے

کھنسے معاویہؓ جد بیٹھا طرف یونان سدہایا
قبرس وڈا شہر کفاراں زوردن زیر دبایا

ہاٹھہ ہزار دینار مقرر ہویا سال لبالے
ایہہ فتح عثمانؓ زمانے اندلس لشکر ڈالے

باراں ہزار دینار دیناردن عبدالملک زمانے
پنج کروڑ خراج مصرہ وچ اخیر زمانے
سنہ ۲۸ اٹھائی لتدن سندانلس فتح ہویا
موسیٰ اشعری بصرے اندر فیر عثمانؓ ہٹایا
بھی فرغانہ فتح ہویا ترکستان بخارا
عبداللہؓ ابن حمر تمیمی کر حاکم مکرانون
حبیبؓ نام اک قرشی بیٹا جانب بلخ وگایا
قیس نام ہیر قریشی نیشاپور سناوان
اسے سنہ ۲۸ اٹھائی اندر حج عثمانؓ سدایا
عبدالرحمنؓ شیر اسلامی عثمانؓ تاہین فرمایا
سرورِ عالمؐ دے پڑھایان بھی صدیقؓ پیارے
سُن امیر عثمانؓ آلایا ہو یوس مین مقامی
خراسان ہویا فیر باغی عادت اہنان قدیمون
سعدؓ ابی العاص جایا خراسان وگایا
حاصل اک کلام کچیوے جو کجھ عمرؓ زمانے
سب فتح جو عہد عمرؓ دے جا کر کیتی شیران
مرتت شکستہ اوسدی رکھی ہر جا قبضہ لکا
چار رکعتاں پا ردن ہوئے بے اعتقاد صحابی
عبداللہؓ نام سرح دا بیٹا حاکم سیدم بنیا
نالے مائی عائشہؓ لکھیا نامہ طرف عثمانؓ نے
نامہ پڑھ عثمان آلایا پاس میرے جے آدے

بنی امیہ رہے ادہایون پنج سے سال لگانے
مروان ثانی جس دن ہویا دیس عبدالرحمانؓ نے
عبداللہ ابن حصین حاکم جسدے پہاڑ ہویا
عبداللہ نام عامر دا بیٹا حاکم فیر بنایا
اول سر عمرؓ زمانے باغی فیر شمارا
عمروؓ نام عثمانے بیٹا رکھ حاکم خراسانون
حنفؓ ابن قیس صحابی مرو دیس سدہایا
خالدؓ ابن عبداللہؓ غازی وچ ہرات تہاون
چار رکعتان جا کر پڑھیان موسم رنگ وٹایا
ابن عفان وچ اسلامے کیوں فساد اٹھایا
عمرؓ معظم ایسے راہون دو رکعت گذارے
ورنہ تیری بات درست نہ ایہہ سخن خامی
ہرگز کدے صفا نہ رہیا نہ کجھ فکر غنیمون
صفا کیتا چڑھ دیس تمامی مرد جھنڈا لایا
آرمن شام مصر صعید فوہان دیس ایرانے
فیر نہ ہرگز باہر گیان اسلامی شمشیران
نرم طبیعت شاہ عثمانؓ نون تا ایہہ لگا دھکا
کول جدن مروان بلایا زیادہ دیکھ خرابی
بنی امیہ بالا ہوئے شکایت کیتی جنیان
میرا بھائے تنگ زیادہ پہردا وچ جہانے
میتھون سند گھن پکیری جانب مصر سدا دے

عبدالرحمان ابن مروان ثانی ابن محمد ابن مروان ابن حکم ابن امیہ

اتے محمدؐ او نہیں ایا مصر ولایت آہا ‖ ایہیر داخل اندر فوجاں حاکم ہرگز ناہا
لوکاں جد شکایت کیتی چار رکعتاں یاروں ‖ ایہہ بھی وچ ہوناندی شامل طول قصہ گفتاروں
نالے ابوذر غفاری اک اصحاب رسولؐ لے ‖ سرور بہت لحاظ کریندے ہرگز فرقہ معہ لے
ابوبکرؓ اداب زیادہ اوسدا کردے آہے ‖ ایویں حضرت عمرؓ معظم رکھو بات لگا ہے
کوفیاں کجھ شکایت کیتے ابوذرؓ دی یارو ‖ معاویہؓ لکھہ فرمان دگاں سے امر آیا سرکاروں
ابوذر مدینے آیا اوس اجازت چاہی ‖ میں نہ رہساں پاس تساڈے دیساں شام نواحی
سرورؐ عالم شاہ رسولاں صاحبنوں فرمایا ‖ مکان فلانے نیتن جام زمان سچ آلایا
واحد موت تیرے سر آوے پڑھن جنازہ راہی ‖ پاک نبیؐ ایسے فرمودہ رہناں شام نواحی
انہیں اجازت لیکر ٹریا جانب شام سدھاماں ‖ مدینے اندر کوفیدے سہن کیتا وچ لکاناں
جس لکانے تینوں لایا ابوذرؓ غفاری ‖ کلام نہ کیتی نال کسے دے ساری عمر گذاری
مجاشہ اک غلام سوڈانی پاس اوسدے جو رہندا ‖ وقت نماز آیا ہن حضرت اتماں سخن کہندا
ابوذرؓ امامت خاطر کدے پیش کھلویا ‖ مجاشع خود جماعت کرادی ایہہ دستور کی ہویا
غلام ہمیشہ عرض کریندا اسی تساڈے بردے ‖ لائق تساں خاص امامت گولے کیونکر کردے
کھیا پیش تسیں کھلوساں ہمارا چاون شواری ‖ پاس آہی اک دختر اوسدے سنہا ایہا اعتباری
جسدن اوسنے موت قبولی پاس اصحابہ کوئی ‖ شاموں تسدن آیا قافلہ نماز جنازہ ہوئی
سرورؐ عالم ایویں کہیا اوسدے تائیں یارو ‖ ایہہ سنہ الکتی اندر دیکھہ قصہ اخبار و
ابن مسعودؓ جو سدہا یاد اٹھا تینوں تنیاں ‖ بندہ کوں ہتایوں رہندا اوچھیا رلمن جنیاں
دختر تدوں ابوذرؓ دی آکھل واندے ‖ ہے ایہہ تینوں ابوذرؓ دا اسنی جو سدہاندے
اسدی قبر کوں بناسی اتے نماز جنازہ ‖ واحد ہویا الیس لکانے جسم اجے تازہ
ابن مسعودؓ ڈٹھا وچ اندر آیا رہن کلاونے ‖ جنازہ پڑھ کر دفن کرایا آیا قافلہ شاموں
دوجی واری دختر بولی روندی کھا کر جاناں ‖ ہویاد تینہ ذبح تدا ہن الدین رہندا بہاناں

ابن مسعودؓ درروایت کیتی ہین قربان رسولون
بیٹی اوسدی جانب خویشان سبھا دیندا ہائی
سنہ اکتی اندر ہوی وفات عباسون
وڈے ڈیرے یار پیغمبرؐ اسے سنہ وچہ موہے
دن بدن شاہ عثمانون ضعف زیادہ ہویا
جون فرمایا اوئین ہویا امر ربؐ نزولون
قصہ ختم ابوذرؓ دا سالم کیتا بھائی
پاک زبیدہ اسکا چاچا کامل نیت راسون
عبدالرحمن عوفؓ دا بیٹا سار رخصت ہوئے
مبدا اوس فسادا یاردن شاموں اوہلہ کہلویا

در ذکر مبدا فساد و گم شدن انگشتری مبارک سرورؐ عالم و شکایت کردن و لشکریان بر امیرؓ عثمان ابن عفان و نوبت شہادت رسا

مین خود اوتے لکھدا پڑھیاں چا پر رکھاتاں
جد عثمانؓ جیش تمامی ہرلوتن بالا کیتے
اول بات کتھون ایہہ اوٹھی فساد سنایں شاہون
اصلی وچہ کھول سناوان انگوٹھی سرورؐ عالم
جتنے توڑی سرورؐ عالم زندے رہے جہانے
سطران ترے برابر رکھیاں سیم نگینا نوری
ابن داؤدؓ خصیت پوری مطلب کھول سناوان
کجھ ویہار سرور پائی اوہ پسند نہ آئے
جدن سرور لدے ہار ابوبکرؓ پیارے
سال اڈھائی رہی حکومت کیتے نہ سرا دھایا
کجھ عراق فتح چڑھ کیتا ہرگز بات نہ ہوٹھی
ساڈھی دہ سے سال خلافت صعیدہ نپھائی
ہوئے بے اعتقاد اصحابی لشکر اندر باتان
ایسے امردن لشکر والے نہ سردار چوبیتے
کوفہ بصرہ مصر ولایت مرو سارے اسلامون
حضرت خود آہی بنوائی ہر کیتا یون عالم
ہتھ سجے وچہ چیچی انگلی رکھن کہندے والے
محمد رسول اللہ ہشت پہلو سنہ رعبارت پوری
اول طلائی ادہ انگوٹھی واقدی سند لیاون
کھیا حرام ایہہ مردان اوتے چاندی دی بنوائی
بعد پیغمبرؐ اول خلیفہ سجے ہتھ سوارے
ہویا عرب قبائل تمامی لشکر شام دگایا
فیر سپاہی عمرؓ معظم سندر چن انگوٹھے
شام ایران لئے اٹے آرمن مصر فوج جمائی

فیر حضرت شاہ عمرؓ نے خاص شہادت پائی
فیر انگوٹھی سندر نوری عثمانؓ دے ہتھ آئی

شاہ عثمانؓ اکدہاڑے جانب باغ سدھایا
پانی خاطر کھوہ تے آئے رب سبب بنایا

بیٹھے پانی سرد مٹھا کرن آرام اوتھائیں
جھاتی ماری پکڑ بنیرا قدرت کامل سائیں

رگڑ لگی اِت ڈگ کھوتے دور انگوٹھی ہوئی
کوشش کیتی پانی کڈھیا لگا پتا نہ کوئی

انگوٹھی فیر عثمانؓ غنی نے اصل مثال بنائی
پر خصیت سلیمانی اوسدے وچہ نہ پائے

روز ازل تھیں ایویں لکھیا دوس نہیں عثمانی
ایہہ طعنہ سر اوسدے لگا ٹری بات جہانے

عثمانؓ غنی دی عام شکایت ہوئی ہر اک پاروں
محمد بیٹا ابوبکر دا شکوہ مصر دیاروں ״

مالک اشتر اتے ثابتؓ اوہ قیسؓ دا جایا
صعصعہؓ ابن صوحان عبدی وچہ کتاباں پایا

یزید ابن صوحانؓ بہادر حامد قیسؓ سندا
عروہ ابن جموع خزاعی نیک خدا دا بندا

فوجاں نالے دگڑن لگے کڈھ نکر دیس جو بیتا
قافیہ تنگ ہویا عثمانؓ نوں کسے زخم نہ سیتا

بعضے کہندے سے حیدرؓ صفدر اوڈے تخت بہائے
کوئی بولے حضرت طلحہؓ پر عثمانؓ ہٹائے

بصری فوج زبیرؓ تباون سبھ نجیدہ ہوئے
کرسیمانہ فوج روانہ آتش بال کھلوئے

ہر اک جانب رل مل شیراں نکلے نہایت
روز فلانے وقت فلانی کرناں جنگ ہدایت

ہر اک طرفوں چڑھیاں فوجاں یثرب ہوئے اکٹھے
بنی امیّہ طرف دمشق اوسدے پہاڑے نٹھے

امیر عثمانؓ اکیلا رہیا بھی مرداں حرامے
سارے رل مل کرن شکایت جو سردار تمامی

بنی امیّہ سر او ہٹایا سبھے فاقہ درویشاں
غریباں دی کوئی بات نہ پوچھے عثمان دے خویشاں

ابوبکر نہ کجھ خیانت کیتی بیت المالوں
اسی صدق شاہ عمرؓ نوں تریا کھڑی چالوں

عثمان غنی نے بیت المالوں کیتی کجھ خیانت
پنجاہ ہزار مرداں دے تائیں درم انعام امانت

عبداللہ ابن سرح دے تائیں تک درہم ہزاراں
معاویہؓ بیٹے اودے شفقت اوسدے [illegible]

سعد ابن عاص دے تائیں لکھ جیا جیا عثماں نوں
اوسنوں دتے درم ہزاراں تریا گل جہاں نوں

ولید نام عتبے دا بیٹا حاکم کیوں ٹھہرایا
عمر العاص دوسنہ کوئی ابوبکر زمانے
مصطفیٰ امیر ہمیشہ ابوبکر نے رکھیا
مصروں اوسنوں ایس ہٹایا تا اوس عہد رہیا ٹرے
ام کلثوم دوسنہ کوئی آہی نیک زنانی
عمر صدیق جس راہ چلے ذرا نہ ہرگز ڈولے
سعد علی رنجیدہ ہوئے شیر زبیر قصور دے
لتھے آ سردار تمامی لشکر گھن ہزاراں
شیر سعید ہورا صحابی جا کے بھی سمجھاون
کیوں دیوی ذرخیشاں تائیں سبھ اوا ایہہ دینے
اساں تینوں بہت سمجھایا تیں کیوں عمل نہ کیتا
عمر العاص کہیا تدائیں توبہ کر سو ویلے
امیر عثمان اگوں فرمایا رکھ خموشی شیرا
تیری اج نظر نہ ہوندی ام کلثوم طلاقاں
فیر حیدر تائیں سدیا ایہہ فساد مٹاناں
بنی امیہ جھڑے حاکم سارے صاف ہٹا ساں
دوست سردار ایہہ گل سن کے کردی بات منا
جتنے نوڑی پاک نبیدی گندی تا وہ پھیڑے
انصاراں دی اوس بات نہ پچھی اوہ اسلام گھرانہ
عہد عمر دے کیونکر ہوئی لوک مراداں پاون
عبداللہ نیک عمر دا بیٹا ذرا لحاظ نہ کیتا

اول قول قرار نہ ہوئے موسم رنگ وٹایا
عامل ہیا شام ولائیت مصر گئے لگانے
اتے نیک امیر عمر نے کوئی قصور نہ کیا
عثمان غنی دی اوہ ہمشیر آپ سکا وت توڑی
درم کلیجے عمر العاص کیوں معزول سجھانی
ایس سبب ابو ٹھہایا عثمان صاحب اٹھ لے
ابن عباس حضرت طلحہ نکلی اگ تند روان
زبیر طلحہ لے سمجھایا لشکر ڈھونڈو کاران
بیت المالوں ہوئی خیانت لوک باز نہ آون
باز آوے تاں ایہہ گل بہتر فوجاں والے کہندے
سد مرداں وزیر بنایا لوٹل غریب چوپیتا
غیبوں لگی اگ بھولاں بہانہ بلدی بیلے
شاموں مصر حکومت تینوں ہیں دماغ اوچیرا
اشرافاں دی اوہ دہی نہ آہی گل الجہین وفاقاں
جو خیانت بیت المالوں لے سبھوں اج پایا
عامل کامل زاہد عابد شام ایران بہا ساں
لشکر تائیں بھی سمجھایا ہتھ لگاون کتا
قتلوں اجے باز نہ آون خون غریباں بوڑی
فاقہ گذرے ہر اک تائیں نہ عثمان خزانہ
جا رگاہ جو اہل اسلاماں جاون اوتھے چوگاون
چپی شاہی مجلس کے وچ گیا وسے چوپیتا

شتران یاردن شاہ عبداللہ یار دولت پائی
بیت المالون رد عن بھیجا لایا سر فرزندان
سکا شاہ عمرؓ دا ماماں ظاہر بکڑ منگایا ،،
عبداللہ ابن سرح دے تائین جیکر اج ہٹا دے
اتے ولید عتبے دا بیٹا سعدؓ ابن العاصون
عثمان کہیا معاویہؓ تائین حاکم کس ٹھہرایا
ہور گلاں مین سبھ امنا لکھاں بہہ پروانے
محمد بیٹا ابوبکر دا مصر کران حوالے
لیکر سند محمد تریا سبھ فوجان ہمراہان
اللہ جانے سند کتابان پر مردان چلاکی
ایہہ مضمون اوس نامے اندر سبھ اوہی فرماندے
محمد بیٹا ابوبکرؓ دا مصر ولایت جاوے
اتے جو رائیں مخالف خالدؓ ہور کنانہ
لاکے اوتے مہر شتابی کیتا بند لفافہ
غلام اک امیر عثمانون جس دے ہتھ پھڑایا
ہوا سوار شتابی وگیا گیا چہار راہ ہٹا کے
شتر سوار اوہ لشکر ڈٹھا جا ویر ہوایون
مومن دوڑے جا کر گھیرا پکڑ چہار کھلوئے
اوس کہیا میں عربون تریا مصر ولائیت جانان
لوکان پوچھیا دس اوہ نامہ وچ پتا نہ کوئی
ہرگز ظاہر کوئی نہ ہویا کاغذ اوس دے پاسون

بیٹا سکا شاہ عمرؓ دا عبیداللہ جس بھائی
ساریاں وے اوس وال منائے کہیا دانشمندان
ریت وچہا کے مجلس لاکے دریاں نال وڈایا
محمد بیٹا ابوبکر دا اوسدی جاگہ بہاوے
معاویہ شہر دمشق اندر ساری دور قیاسون
عمر معظم نیک شہنشاہ عامل کرد گایا ،،
بیتی سن ۲۵ مبارک ہجری نامے کران رداتے
عبداللہ ابن سرح دیتا ئین اج عثمان نکالے
دو تے منزل اوس مقامون یثرب بیا پچھاہان
ہور کاغذ اک جدا نوشتہ بات ایوین اتفاقی
طبری واقدی سنی شیعہ ڈھنگ الیسی تی جاندے
ہر حیلے کر قتل دیناں نہ فیر مونہ ویکھاوے
کرنان قتل ہر اک تائین ظاہر جوڑ بہانہ
دسن مشک دیوچ پایا اوہ کستوری نامہ
پوشیدہ لیکے کاغذ جانان ہر طرح سمجھایا
دوجی منزل اوتے قاصد پہوتا جدم جاکے
ہو بستہ اکھہ بائی نہ وڑیا اوس جایون ،،
پوچھیا رل مل سبھ سپاہیاں کس دے پاسے چیت ڈھوے
عبداللہ ابن سرحدے تائین اک پیغام پوچانان
اوڑک پر اوتاریا اوسنون آن تلاشی ہوئی
ٹھیک غلام ایہہ شاہ عثمانؓون سارے کہن قیاسون

داغ دیل ایہہ اشتر دالا صاف دسے عثمانؓ نون
مشک وچون کاغذ پایا جامہ موم لپیٹیا
پڑھیا کاغذ حکم قتل دا پلٹی فوج دوبارے
کہیا کیا التقصیر محمد حکم قتل دا پایا "
اوسنے پوچھیا کیون توں بیٹھا کاغذ کڈھ دکھایا
اوس کہیا توں چل رہنے خط دیکھا وان لوکان
اوتھے محمد نال یہودی سبھ فوجان ہمراہان
تپ بلدی آتش اوتے پایا اوس یہودی
محمد اتے اوہ یہودی بھی امرا تمامے
حاضر طلحہؓ سعدؓ زبیرؓ اوہ خط دھریا اگے
ہوئے پڑھ حیران اصحابی اوڑک اوتھے کھلوئے
خط دیکھیا پھر عثمانؓ نے دیکھ ہویا انکاری
حیدرؓ کہیا قسم درست ایہہ خط ہے مروانوں
عثمانؓ کہیا شاید حاجت جد پیشاب ہوئی
سبھنان کہیا اسان اماننا اعتبار ایہہ آوے
عثمانؓ غنی انکاری ہویا کرسن اسدے پوچھے
یاران کہیا مرضی تیری کون فساد مٹاوے
عثمانؓ دلی وچ مسجد وڑیا نصف خطبہ پڑھیا
چھوڑ خلافت اوہنان کہیا ہور امیر بہائیے
عثمانؓ دلی چڑھ کرے نصیحت اوک بازنہ آون
جسدم کوفیان ڈٹھا کاغذ بھر کے خبران گیان

تلاشی اوسدی کرن دوبارہ مشک وچہ چھپانون
خط پھر ساگی عثمانؓ نون نہ کوئی حرف سمیٹیا
محمد بیٹا ابوبکر دا بیٹھا حوض کنارے
عبداللہ نام سبا یہودی اوسدن مصرون آیا
یہودی ایہو ویلا تاڑے رب سبب بنایا
کیتی کیا التقصیر محمدؐ رل مل پوچھن جھوکان "
شہر مدینے جاکر داخل کیتا میل سپاہان
کیتے سبھ شاگرد اکٹھے اوس فاسق مردودی
خدمت اندر شاہ علیؓ دی آئے یار گرامی
ابن عباسؓ محمدؐ مسلمہ سارے واچن لگے
عثمانؓ غنی دی وچ حویلی جاکر داخل ہوئے
اوڑک اوسنے قسم اوٹھائی بات اہیا اعتباری
پھر تیری اس کیونکر لائی بولو راس زبانوں
تاخروان چلائی کیتی ہور بات نہ کوئی "
مروان حرامی دا اج بازو ساڈے ہتھ نیاوسے
ظاہر باطن تازیادہ رل مل آئے ہیجے
طلحہؓ زبیرؓ سعدؓ سعیدؓ نکل محمدؐ جاوے
مصریاں سرداران تدمن آگے پلو پھیریا "
عبداللہ ابن سرحد اجاگے اسی سراد دائیے
ساگی کاغذ کرکے نقل جانب شام پچاون
عثمانؓ غنی دے مارن کارن اٹھ جماعتاں آیاں

حاصل گل کر مطلب والی ہوئے لوک اکٹھے
عثمانؓ ولی جد خطبہ پڑھیا لوکاں اٹاں واہیاں
ہر اک طرفوں بہت زیادہ چڑھ سر سنگ کھوکائی
حیدر صفدر اک کنارے ڈردا ازانہ بولے
غلام عثمانؓ ولی دا حبشی لیا جس کلاوے
وچ بیٹھایا پانی دتا اکھ مبارک کھولی
لشکر گھیر مکان کھلوتا بند کیتا جب پانی
لکھو کاغذ شام ولایت سعد معاویہ نیتا ہیں
لکھ پوشیدہ توری کاغذ خبر گئی ہو لوکاں
تنگ ہویا عثمانؓ زیادہ ہتھ نہ آوے پانی
ایہہ فسادمٹا عزیزہ دشمن سر تے وجے
ہن عمل نہ کیتا اگے شاہ علیؓ فرمایا
ہن جویں دل چاہے کرے بات فاعتنا ایہو ہی
اوہ بھی راہ اوسے ڈولیں جویں اونہاں اراد
مرداں اوتے عتبار لتاڑا ایہہ لنگھاسی بنے
ایہہ گل کہکے حیدرؓ ٹریا فیر عثمانؓ آلایا
محمدؓ ابن مسلمہ تائیں فیر عثمانؓ سدایا
عبداللہؓ ابن عباسؓ نہ تائیں ہر طرفوں کہناں
مہربان ہن نصیباں اندر رہیا جے نہ کوئی
طلحہؓ زبیرؓ تے سعدؓ سعیدؓ ہور بہجیدہ جانا
کہیا لوک لیاں دروازہ وڑ غنیم نہ جاون

شکایت عثمانؓ ولی دی کردیاں ہوون ہین ہٹھے
بیٹھ گئے سر زانوں دہر کے مدد نہ کیتی بھایاں
ہو بیہوش ڈگے سر نیویں لوک چو طرفوں آئے
طلحہؓ سعدؓ زبیرؓ عبداللہؓ نہ کڈھ تیغاں تولے
اوہ تاں شتابی مسجد وچوں جانب گھر سدھا دے
کرن تلاوت بیٹھ قرآنوں لفظ ہولی ہولی
فیر مروان صلاح دسائی نہ کر طول کہانی
ولید بنی امیہ مدد کرسن آن ایتھائیں
انصار مہاجر شامل کوئی مصری کردی لوکاں "
حیدرؓ صفدر تائیں سدیا و گڑی بات وہانی
نندی ہن واہ نہ کائی ویری ہار وگجے
مصر غریباں نال محمدؐ کیتا دغا کمایا "
توں بھائی ہیں بہتر جانے دوست رہیا نہ کوئی
منع جے کر ہے اکھ دیکھاون ہودن تیز زیادہ
دودھ ہراں توں ہیں سمجھایا کوئی بات نہ منے
گھت وچھوڑا بھائی ٹریوں میل قیامت پایا
پیاس گیا ہیں جالدی اندر سختی دی ہونہ آیا
حج کراوی وچ عزیزاں شہر مکے وچ رہناں
ابن عباسؓ گیا تا مکے جس امامت ہوئی
اوتے صاحبزادیاں تائیں دمے تے آن بہایا
الیسر ارشادوں بہت شاہ ہوئے طرف حقیقی اوتھے

تیغاں پٹ شاہزادی لیتھے در دی پاسن کھلوئی
پھوک تا دروازہ سارا گند ہک ڈال بازارون
محمد نام طلحہؓ دا بیٹا عبداللہؓ بیت زبیرؓ دون
اچراں نوں اک نقب چلائی مصر یا ہتھیاروں
وچ حویلی داخل ہویا پنج بندے ہمراہاں
قیس لئے ہور سوداں شامل شیر کنانہ
تامر والے عرض گذاری جیوں اسی چاہاں
امیر عثمانؓ نہ سخن آلایا سند کتاب تماماں
مارے گئے غلام تمامی دیو رب پناہاں
بھی مرداں حرامی زخمی گردن تیغا لگا ،،
فیر ابوبکرؓ دا بیٹا ناؤں محمد جیدا ؛ ؛
کہیا محمد کی اج حاصل ہویا نفع تینوں ،،
تا عثمانؓ غنی فرمایا باپ تیرا جے ہوندا
سن شرم محمد کیتا گیا ہٹ پچھاہاں
عبدالرحمن بھی طرفوں آکے خنجر واہیا

اچراں نوں کہہ مصر والے آن اگیری ہوئے
ہٹ گئے شاہزادی سارے زور ڈھاتلوارون
تیجا حسنؓ ہو بہتیری دور کھلوتے ویروں
محمد بیٹا ابوبکرؓ دا پھڑ قبضہ تلواروں ،، ،،
عبدالرحمن ابن ملجم گیا نکل اگاہاں
طرف عثمانؓ ولیہ دی جھوکی ظاہر موت نشانہ
جو ارشاد ہوے مرکار ون مرئیے ہو اگاہاں
جا مرواں مقابل ہویا لیکے ساتھ غلاماں
لاشاں رلیاں اندر گلیاں ہووے کون اگاہاں
رہیا زخم اک سلامت یاد گیا ہو اگا ،،
داہڑی اوس عثمان دی پکڑی کریو ذکر تسدا
ابن صرح بنادین حاکم قتل کرادین تینوں
ایڈے لے ادبی توں نہ کردا داہڑی پکڑ کھلوندا
قیس سوداں عبدالرحمان کنانہ گیا اگاہاں
عثمانؓ غنی اس آیت اُتے ایہہ اوہی فرمایا

فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللّٰهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ط ط

پس کافی ہے انکو اللہ اور وہ سننے والا جاننے والا ہے ۔

ہو بیہوش ڈگے مونہہ پرنے بی بی نائلہ آئی
تا سوداں تیغ اولاری سجا ہتھ اوڈایا ،،
بین قرآن نوشتہ کیتا سجا ہتھ لگایا
فیر قیس ملتے کنانہ ہتھ برابر چھوہا ،، ،،

ڈھال بنی عثمانؓ علیہ دی گردن جھولی پائی
قرآن تر ہویا اوس خون نوں فیر عثمانؓ آلایا
الجھیتا نوں ترس نہ آیا ایڈا پاپ کمایا
تیغاں واہیاں سر اوڈا بادھر جیا تی لت کھڑیا

نائلہ تسدم زخمی ہوئی اوہ زوجہ عثمانوں ॥ ام حبیبہ حرم پیغمبر حاضر پاس پچھانوں ॥
مائی صاحب ویکھ ہنگامہ ہو پستہ جاندے ॥ حرم پیغمبر امت ماواں دہوں جہات پاندے ॥
نائلہ اوتوں لاہی چادر دور گیا ہو پڑدہ ॥ بی بی کہیا ایڈ ظلم شخص نہیں کوئی کردا ॥
ایہہ گل سنکے کسے سپاہی ایہہ جواب الایا ॥ ڈاڈا ذخیرہ پاس تساڈے آ مرداں بہایا ॥
ابن سرح دیسی چادر معاویہ تیرے تائیں ॥ یا ولید عتبے دا بیٹا ہرشے کہن ہتھائیں ॥
لٹ خزانہ لیا شاہی ہوکی اگ چارسے ॥ بنی امیہ نٹھے عربوں سبھے وڈے درد ماری ॥
لاش شاہ عثمان غنی دی دفن ہون نہ دیندے ॥ ترسے دیہاڑے راک روایت بعضے چالی کہندے ॥
وچ تناں انصاراں پڑھیا رات جنازہ چوری ॥ قبرستان اوہ قوم یہوداں سند بقیع موری ॥
جد خلافت معاویہ پائی تا دیوار بنائی ॥ ظاہر گور ہوئی عثمانوں ہن روضہ ہے جائی ॥
قبہ شہرت بنی امیہ نام قیامت توڑے ॥ گذری عمر سال بیاسی جد نہ دنیاں چھوڑی ॥
ساڈھے باراں سال خلافت خاص روایت آئی ॥ ہجری ٣٥ سنہ تبارک بیتی جد شہادت پائی ॥
نسبت ام عثمان ولیدی لکھاں الیس رسالے ॥ واقدی طبری سند پکڑی کہن روایت والے ॥

در نسب نامہ امیر المومنین حضرت عثمان ابن عفان

عثمان نام عفان بیٹا عفان عاص دا جایا ॥ اتے عاص ابن امیہ عبد الشمس لو جایا ॥
عبد الشمس اتے ہاشم دونوں سکے بھائی ॥ سبھ قصہ بین لکھ سدہا یا پائی جو بین آئی ॥
ختم کرسی دادک والوں نانک ال سداواں ॥ حکیمہ بنت عبد المطلب ہاشم تیک جاواں ॥
اٹھ حرم شاہ عثمانوں صاحبزادی یاراں ॥ دہیاں چھین روایت پکی پھل لگی گلزاراں ॥
پیش رقیہ حرم عثمانوں نیک عبد اللہ جایا ॥ سرور عالم نانا صادق حرف کذاب اوڈایا ॥
بی بی رقیہ بدر دیہاڑے راہ اوٹھی الیس جہانوں ॥ ام کلثوم صاحبزادی عقد ہویا عثمانوں ॥
تیرھی عورت ام عمر شاہ عثمان نکاحی ॥ جیندر صعفذر دی اوہ بیٹی خوشیاں نال ویاہی ॥

زید عمر اوسدے شکموں مریم بیٹی ہوئی — اتے عائشہ اوسدو چوتھی طبری سند دہوئی

چوتھی زوجہ ناجیہ آہی اوہ بیٹی عرفانوں — عبداللہ اصغر جنے جایا ظاہر اسم نشانوں

پنجواں حرم بی بی فاطمہ اوہ ولید دی بیٹی — ولید ابن عبدالشمس سبہ کلام سمیٹی

عبدالشمس وی افیر بابا نام مغیرہ آیا — ولید سعید فاطمہ جائے سے طبری سند لیا یا

سوید اتے عائشہ بی بی دونوں فاطمہ جایاں — کثرت نسل شاہ عثماں نوں واہ واہ نیک کمایاں

چھیواں حرم اسم بنین بنت عتبہ کہندے — عتبہ ابن حصین بتاوں راوی خبراں دیندے

عبدالملک ابان خالد ایہہ شہزادی نوری — بیٹی بنین کوئی نہ جائی سند کتابوں پوری

حرم ستواں ام رملہ بنت شیبہ بولاں — شیبہ ابن ربیعہ کہندے حال تمامی پھولاں

ابان ثانی اوسدے شکموں ایہہ دسیا فقراواں — رملہ اوس حقیقی بھائی قصہ حد لو چاواں

اٹھواں حرم بی بی نائلہ عمر یہ دی ہی سان — عتبہ بیٹا جنے جایا بنین بیٹی فسان

زخمی ہوئی اوسدے ہتھاں جد عثمان سدہانان — قصہ سیرۃ شاہ عثماں نوں دسو کس مو کانان

جیکر کسے شوق زیادہ نام کتاب دساواں — ازالۃ الخلفا شاہ ولی اللہ تیر نشانی لاواں

قد درازنہ چھوٹا آہا کہندے پورا درمیانہ — جسم سفید چہرے لالی آہی گلاب فسانہ

کرن ہمیشہ رنگ حنائی داڑھی فردھڑی لمی — اکھیں اندر شرم زیادہ بات میرے دل جمی

وقت شہادت آپناں قاتل ہرگز او نہاں تکیا — بھاویں درد کمال اوٹھایا موہنوں لا نہ سکیا

الحمد للہ شاہ عثماں نوں قصہ ختم جو ہو یا — ہن حیدر دے قدم چوماں جیت برابر ہو یا

در ذکر قصہ شروع امیر المومنین حیدر صفدر شیر یزدان امام علی ابن ابو طالب اسد اللہ الغالب

بعد حمد ہور مدح مناقب کل کر طلب والی — اکہوں قصہ ہن شاہ علی اپنیں فہم دہالی

قصہ جد عثمان ولید اجو مرتب کیتا — تیغ اسلامی دہر دمیانوں ترلوس فوہ چھیتا

جد عثمان شہادت پائی پیا فساد جہانے — وارث کوئی نہ رہیا سردے اوس زمانے

اوڑک لوک اکٹھے ہو کر در علیؓ دی آئے
اسی تابعدار تساڈی شاہ ہویا انکاری
لوکاں کہیا تینہیں بہتر ہور اصحاباں کوئی
شاہ کہیا میں کراں امان جو گل منوں میری
مسجد نبوی وچہ چلاہاں جو صلاح تساڈی
فیر صلاح پکیری کرکے شاہ تریا ہمراہاں
جہڑا صاف یقینی ٹولا بیعت من کہلویا

بعد سلاموں کر دی عرضاں اوہی بیعت تہانے
ہور خلیفہ وچ بناہو میں وزارت کاری
بیعت کرو قبول ساڈی بات ختم ان ہوئی
چوری بیعت میں نہ کرساں بہت اساڈے دیری
سبہناں کہیا ایہہ گل بہتر اصل مراد اساڈی
داخل مسجد نبوی ہوئے اصلی بات وساہاں
خارجیاں دا احمق فرقہ ظاہر منکر ہویا

در قصہ عاملاں وجہہ فساد

پک خلافت جس دن بدہی دس حیدرؓ پائیں
بعضے لوک شام سدہائی کرساں فیر روائت
جس دن پک خلافت والی حیدرؓ شیر سنبہالی
قیسؓ ابن سعدؓ انصاری عباد بہادر جنیالہ
عمارؓ ابن ہاشمؓ کہندی موسیٰ اشعریؓ تالیے
عثمانؓ نام حاتم دا بیٹا حاکم مکے بنیاں
عبداللہؓ نام عامر دا بیٹا حاکم بصرے ہویا
کرکے بندوبست پورا قاصد شام وگائے
تا فیر طلحہؓ زبیرؓ دے تائیں مسجد وچہ بلایا
میرے لوک مخالف ہوئے قاصد خبر لیائے
دسو کی صلاح تساڈی بہیا فاد جہالے
کہیا اگوں دوہاں لکے اساں تیتوں سمجھایا

آل امیہ تا متفرقہ چہوڑ مدینے تائیں
طلحہؓ زبیرؓ مخالف ہوئے پکڑاں ایہہ حکایت
عامل توڑی ہر ولائیت یار پیغمبرؐ عالی
والی مصر اوسنوں کیتا وچ کتاباں سنیاں
کوفہ دیس امیر ٹہرائے کر سپاہ حوالے
طائف والے تابع اوسدی ہر کسی تہیں سنیاں
لشکر فارس دیس وگایا آں صغینے مویا
آل امیہ سبہ مخالف شاہے روہی پائے
حال دمشق بہیادی کوفہ سارا کہول سنایا
سر اوٹہایا آل امیہ خون ہمیشہ سر لائے
فیر شمشیر دو دیاری نکلی جلدی وچہ میدانے
کوفی بصری توڑ سہانوں تیتں اعتبار نہ آیار

جیکر تیرے اوہ مخالف دشمن ہین اساڈے
بھی ایہہ سُنیان حرم پیغمبرؐ جانب حج سدھائے
کہیا تابعدار تساڈے قسم سانون رحمانی
کوہیا کیوں مظلوم عثمانؓ نے حاضر سبھ سپاہی
نالے غصے نال تساڈے ہوئی زور فتنے
بھاوین رل کفاران تہمت جیسدم دتی آہی
تُساں کہیا کڈھو اوسنون دفعہ طلاق پکیری
اوسدا ندی ہے اوہ رنجیدہ پیا فساد گھنیرا
قسم خدا دی فرق نہ ہرگز ہٹلن جد فتوردن
کیتا قتل عثمان جنہانے پاس تیرے اوہ آئے
حیدرؓ کہیا سارا ٹولہ کیونکہ قتل کجیوسے
طلحہؓ زبیرؓ نے جاتا حیدرؓ قتل کرایا
طلحہ زبیرؓ ہور رنجیدہ اوتھوں اوہ ٹر سدھائے
بی بی صاحب لتسدن مکے ہویان جمع سپاہان
بصرے وچ لتھا دل سارا پاک صدیقؓ والا
ہراک طرفوں آیان فوجان نامی شیر اکاری
مائی صاحب نون لاگلین آپنے سنگ کیتونے
پاک صدیقا قاصد بھیجے اندر شہر مدینے
ہوناندی کیا خوشامند تینوں کیوں قتل کرائے
حیدرؓ صاحب پڑھ کر کاغذ ایہہ جواب کیتا
جو کیفیت گذری آہی ساری ایہہ لکھوائی

تیغان سوت کران پڑ سدھی جیکر ہوون دو راڈے
کوئی بصری مکے والے خدمت اندر آئے
بدلا اج عثمانؓ موکاوان پوسی خبر جہانے
آل مینوی سبھ تابع تیری دسو کی مناہی
سرو رہت رنجیدہ اوستے دتا دخل ہنگانے
طلاق دیون یار کہن اوسنون پاک رسول الٰہی
عورت ہور حسین لیاوان ایہہ خواہش تیری
اسی اک صلاح دساہین جس وچ مطلب تیرا
فیر فساد نہ ہوی جہانے صاحب تسی حضوردن
سارے تغین پکڑ اوڈا ایئے معالم گل ہو جائی
ابوبکرؓ دا بیٹا قاتل گلوں الیشؓ تھیوسے
اکثر پورا زور علیہؓ دا عوض آپ موکایا
بی بی صاحبہ پوچھ خدمت دونوں صاحب آئی
جیسدن دونوں شامل ہوئے کیتا کوچ اگاہان
لکھے نامے ہر ولائت ظاہر کھول مقالا
تین ہزار اکابر جنگی کھول نشان اولارے
جنگ جمل سبھ جنہوں کہندے پا فساد دتونی
کیتا قتل عثمانؓ جنہانے اوہ سبھ لوک کمینے
ہوکے والے بینے لتی قاتل کول بہائے
قاصد ہور القعقاع جہا جر دیون بھیج جو بیتا
بی بی صاحب الیس خباروں غصے دی درآئی

اکثر لوکاں گل گاڑی کیتا فکر دو بارے
سارے راوی ایہہ فرماون خلق ہوئی ترٹے ٹولے
جھگڑے تابع حیدرؓ صفدر پیش نشان نکالے

کوئی نہ اگ بوجھاون والا سارے بالن ہارے
جھگڑے تابع طلحہ زبیرؓ دوں اوہ بھی صاحب اول
تریجے کسے طرف نہ ہوئے نہ فساد وچالے

تیاری آغاز جنگ جمل ہر دو فریق بمقام خریبہ

حاصل اک کلام کرانہیں حاکم مکے والا
تابع بی بی دی وچ ہویا لیکے دل دلیران
شہر مدینے گیاں خبراں لشکر بصری لتھا
جھیڑاں نالے ہور حجازوں مائی بہت منگایا
حیدرؓ صفدر ایس اخباروں قاصد بہت دگائی
ہر جانب تھیں آیاں فوجاں ہیا فساد جہانے
لشکر جیدم مصر دیاروں شہر کوفے تھیں آیا
سہیل ابن حنیف زورآور نائب کر مدینے
ماہ مبارک ربیع الآخر لگی چوٹ نقاری
بصرے وچ اکٹھا ہویا دل سارا اسلامی
قعقاعؓ ابن عمر زورآور رشید ڈا اعتبارے
قعقاعؓ کہیا بی بی تائیں توں ہیں ماں اساڈی
خونی جو عثمانؓ ولیہ دے قتل کران جھگڑے سارے
اوڑک ایہہ صلاح ٹھہرائی جو قاتل عثماںؓ نوں
بیعت طلحہ زبیر قبولن حق خلیفہ حیدرؓ ر
ایہہ صلاح معترہ کرکے قعقاعؓ اوتھے سدایا

عبداللہؓ ابن حضری کہندے اسدا کھول مقالا
بصری فوج لتھی اسلامی پڑ جمایا شیراں
بی بی صاحبہؓ طلحہ زبیرؓ ہیتن ول دھریا متھا
عبداللہؓ ابن وہبؓ ہمدانی بنیاں سیایان
شہر ہمدانی فارس کوفی لیکے خط سدھائی
دینہ ہزار مرلیہ جنگی لتھا آن میدانے
گھیریا دہوسہ چڑھیا حیدر فوجاں نال سدایا
سیتی ۳۶ مبارک ہجری پیا ہوچال زمینے
حیدرؓ صفدر لیکر فوجاں یثرب چھوڑ سدھارے
آ دکیں دوہے دو طرفوں کھولاں رمز تمامی
بی بی صاحبہ دی جانب نریا کھول کیفیت ساری
حرم پیغمبرﷺ امت ماداں جو مرادت دے
لتئی نہ وجہ فساداں ڈاڈھا ہو تابع دار تہادے
کر سیئے پھر قتل تمامی حیدرؓ پگ پچھانوں
مائی صاحبہ کری امنا جیکر منے صفدر
اللہ صاحبانت نے بھائی جو اقرار ٹھہرایا"

فجری ایہہ صلاح ٹھہرائی رات اگون مڑ آئی ۔ شاہ زنگی چڑھ آکھیا دیکھائی شمس آکھہ دبائی
شاہ علیہ دی خدمت اندر کوفی اک سمانان ۔ ہزار بہادر میںوں دینان عوض میں کانان
شب خونی وچ کران شتابی تور لشکر دل ہوندا ۔ شاہ کہیا اوہ سارے مومن تون نہیں شرماندا
دوجی طرفون شیر بہادر حارث بیٹھا آیا ۔ مائی صاحبہ دا گون حیدر رضی دے صفا اگون فرمایا
نہ اوہ کسری اینہ اوہ قیصر دل سارا اسلامی ۔ بات کہڑی تی جنگ مچاوان ہر حصے نامی
ویکھو کیا خیال ہوندا لوک گاڑن والے ۔ لیسبر جما لا جھگڑا الماندن موت پیالے

اصلی وجہ فساد وزراون بمقابلہ ہر دو لشکر را

جنہان قتل کیتا عثمان سن اوہنان اخبار ۔ فکر پیا دل بہت شریران کہول بد کارا
پنج ہزار سے اوہ منافق جنگی پنج اوہنان سرکردے ۔ سارا ایہہ فساد اوہنان پایا بیٹے ابوبکر دے
مالک اشتر وچ ہوندی عدی حاتم جایا ۔ عبداللہ نام سبا یہودی اصلی بھید بتایا
عبداللہ ابن فرح کہندے قیس لئے کنانہ ۔ عبدالرحمن ملجم والا نہ کر طول فسانہ
سبہناں رل کے سارا کردی جیہب ہا ہمالوا گا ۔ سبہ ندا رک سا ڈا کردی جھب ہمالوا گا
طلحہ زبیر نے حیدر صفدر نبی صاحب بالے ۔ ہو متفق گئے اوہ سارے پیے دکیں وچالے
پور زمینے تیر چلائے تیغیں سر اوڈایے ۔ حیدر دے سر یک بنایی عوض پیش کا ہی
سبھے حل مصالحت کر دی کہڑا فکر کجیوے ۔ حیدر خارج ساڈون کیتا حالمنہ ہن تہیوے
مالک کہیا اکٹ رہسی جیکر ہو دلیری ۔ حیدر دا امر مین اوڈا دان ہیا بات جنگ کری
عدی کہیا نہیں مناسب قتل علینوں کرنا ۔ اوہ ہے فضل وچہ خلایق جو ہووے سو جرنا
اوڈک ایہہ صلاح ٹھہرائی چا فساد کتھا ہان ۔ آپس اندر اوہ لڑ مرسن تہیوی کم تداہان
ہر اک بولے ایہہ گل بہتر پچھلی رات صفایون ۔ دیاوہ لشکر طلحہ زبیر دون تنگ مارن اڈاون
پچھلی راتی رل مرتدان چوری دا گھ اوٹھالے ۔ طلحہ زبیر خبر نہ کائی دشمن تیغ نکالی

شور ہنگامہ لشکر اندر رہیں لتھا ہتھیارین

سجے کھبے اندر لشکر ہوئی غضب کہیا ایہہ بیا

کہندے دغا کمایا حیدرؓ کرکے بات پکیری

مائی کھیا کر کے صلح چوری لشکر پیٹے

ہو کے خاص مادینہ ڈاکے ظلم کمایا

جے چڑھ یار ڈہہ سر ہونا ندی بدلیاج موکا ہی

طلحہ زبیرؓ ایس ارشادوں لیسمل آسن آئے

سُنتے شیر اوٹھے للکارون ناگاں جیہ نہ لیسارے

ہکسے وار پٹے کریلہ جنڈری کُل ملا آئی

نالے بیٹا ابو بکرؓ دا کھا شکست بہناں

کون ہلے کھڑ تھال شیر اندی کی مخالف ملو

پہلے ملے گئے منافق وانگاں ہو پچھاہاں

حیدرؓ ویکھ شجاعت شیراں لشکر رس کرایا

ہر دو فوجاں مل کھلویاں وانگ پہاڑ اڈچیرے

چڑھیا غضب دُٹے جواناں سان ڈسدے پہاڑ تیرے

دھر و تیغاں دُھر لگے سپرداگاں شیراں چایاں

اوددوں حیدرؓ شیر بہادر اسد اللہ جباری

حضرت طلحہؓ دا اکابر دلیا نوچ نرالا ،،

جدر زبیرؓ دیوے گرد اوادُشمن بھاجا اوٹھاوے

دوویں دھڑاں جنگ برابر نعمت ہیبتاں دے

دُجے گھڑ زنگی شُدپالنے تاج سفید اُدھایا

تیراں ابر ہونہ ویکھایا بیاتیں انگارین ،،

ہرگز ساتھوں خیر نہ کائی بیا سر قضیا ،،

بی بی دی در کوکی جا کر آہ بیا سر ویرے

ڈہل کھی چڑھ مارو تیغاں سٹو شیر اکٹھے

اکثر آکھے لگ بہو داں قتل عثمانؓ کرایا

یاد گاری ایہہ رہی اساڈی نایب نیک بہاییے

اوچی سد پکارن شیراں غنیؓ دل کھو کائے

پوہن غنیماں رعد موافق برچھی سرن اودلارے

دھمونہ ڈھالاں تیغاں والی بیا مالک بھاج اوٹھائی

عبدالرحمٰنؓ لتے عدیؓ جنگ کرن مناں

طلحہ زبیرؓ تلے نہ کوئی ایسے نر بہادر

داخل لشکر حیدرؓ صفدر پیچھے میل سپاہاں

اوددوں لشکر طلحہ زبیرؓ دن بنہ گھٹاں پڑ آیا

کھول نشاناں ہوئے برابر ہر دم قدم اگیرے

لیے دہڑی ہونہ پئی بہادر غصہ آتش ساڑے

دیکھے زور کباباں اوتے سانگاں سرن وبھویاں

اتے بی بی صاحب دلوں شیرد وین عیاری

شیر زبیرؓ تلے نہ کوئی احد بدر مقالا

رعد موافق حضرت طلحہؓ زوروں زیر دباوی

جنت جانب لیسد ہایا دس ہزار دلاور

دوویں دل لتھے ہٹ ڈیری بدلا ٹھیک ہو کایا

ہر اک طرفون چڑہے طلاوہ خبر آدم دولینے — مت دشمن ہر دو جن جو پری ہر دو صاحب کہندے

جنگ روز دوئیم بمقابلہ ہر دو لشکر و شہادت حضرت طلحہ و زبیر و فتح یافتن حیدر صفدر و قید شدن

رات دہمی دن روشن ہویا لگی چوٹ نقارے — پڑہ نمازان چڑہے بہادر سرخ نشان کہلارے

اودون فوج شاہ علی دی پڑدی وچہ جمائی — قالب ساقہ میسرہ میمنہ گہٹ برابر آئے

اتے لشکر بی بی والا ہویا راس میدانے — میمنہ فوج جس سہمالی ناؤن عبدالرحمانے

عبداللہ ابن حارث نامی میسرہ دل سہمالے — ساقہ حضرت مائی عائشہ کہن روایت والے

قالب حضرت طلحہ زبیر فوج انصاران — ہر اک جانب یار پیغمبر یار وساری یاران

پڑدے اندر ہو کہلوتی تسمل لشکر دو دین — جنگ شروع دی باجی وجی ہر دو جانب اودین

چڑہیا غضب فیر جوانان دہرتلی تی جانان — تان نیزی چادا اگان چلے پہریا ہور زمانہ

تاز بیر دتا گردا اکسے جہال نہ جہلے — میسرہ حیدر بہاج اوہٹائی مالک دنہ تلی

دوجی وار دتا گردا اقالب سا لگان ڈاہیان — عدی نام حاتم دا بیٹا نٹھا دہ دوہایان

تیجی وار دتا گردا الشکر حیدر بہنا — شیر زبیر بہادر ودا جنگ کرن امنا

شاہ علی تابڑ وچ لبھارا دی کہن اکابر — دیکھ زبیر وا اگ اوہٹائی نیزہ تول برابر

ہر دو صاحب مل کہکو نتے حیدر سخن آلایا — روز فلانے وقت فلانے سرور کی فرمایا

توں ہین خاص خویش ہمارے بہاپہوپہی جنایا — آرکہہ خوف کر خدادا خونی نیزہ تنیان "

جے کیتا ہین جنگ برابر مسلم مرن ہزاران — دودین صاحب لتی وڈیری پایب شاہ ابراران

اگون دوہان نے فرمایا جو قاتل عثمانے — داخل لشکر تیرے اندر سخن کراسن بانی

واجب کرنان جنگ اسانون ہین بکیون اوہ رلائے — جیکر سچا آہین بہائی کیون نہ اوہ ہٹائے

حرم نبی دے تیغ اوہٹایا توں ہین مجرم بہارا — اسی صاحب بدر دے نا ہین احد جنگ قرارا

سان شجر بیعت قبولی ہجرت کیتی گہر سے — عشرہ مبشرہ اندر داخل ملے جہوڑ نہ ورسے

شرم نہ تینوں اول دماوہ ہوون قتل کرائے ۔ دس ہزار اصحاب چنگیرا جنت جیمیں پائے

یتن کیوں کیتا سنگ یہوداں دشمن بنکے چڑھیوں ۔ بی بی عائشہؓ حرم پیغمبرؐ لے تیغاں پڑ لڑیوں

اجے سانوں کرہیں نصیحت توں وچ خطایاں ۔ ایہہ مقالاں ہرگز حیدرؓ کم نہ کسے آیاں

حاصل اک ہوکادان اسی نہ تیری ویرے ۔ جیکر قتل کراویں خونی بات مناں سبہ تیری

حیدرؓ کہیا کرہو تحمل خونی پکڑ اوڈاواں ۔ ایہہ پر کجھ دیہاڑے مہلت قسم رب اوٹھاواں

سارے اوہ امیر وڈیرے داخل ایس فسادوں ۔ عدی بیٹا حاتم طائی نامی طے اولادوں

مالک اشتر وچہ ہونا مدی سنجی قبائل بھارا ۔ محمد بیٹا ابوبکرؓ دا ہویا جے اشکارا

ٹولہ بھی ہا جرالضاراں شامل ایس فسادوں ۔ نال ڈھنگاں بین کرکے کالبو جڑیاں بنیادوں

سن عتبار تداہیں کردی طلحہؓ زبیرؓ دو دین ۔ مائی صاجدی وچ خدمت حاضر ہوئے اودیں

مائی صاحب سن مقالاں جنگوں منع کریندے ۔ اچن جیت ہویا فیر جملہ سر پر موت کوکیندی

ایہہ سن راضی صلح کرن لئی ہو فیصلہ داوٹھاون ۔ طلحہؓ زبیرؓ قصور نہ کوئی وچہ مشکوٰۃ لیاون

کریسے ہن مقال اگیری مائی دوش کوئی ۔ اہل یہوداں احمق ٹولہ دیرہ مٹاون سوئی

سنی سند ہور لیاون شیعہ ہور مقالاں ۔ شاہ عبدالعزیز محدث کی کجھ لکھیا حالاں

ہر اک طرفوں نکل بہادر پئے للکار جواناں ۔ کیتے سدھی نادملنگاں کوک گئی اسماناں

ہم تلوار چلی دو طرفوں ہل ہل مارن سیلے ۔ گرزاں وسن وانگ اناں خونی ہاتھی پیلے

ہن خنجر سے خنجر مارن جمدہر ہور کٹاری ۔ گرداں نکل دو سلو جاون زخم دکھاون کاری

تیغاں سادن بجلی وانگوں صاف دیون لشکارا ۔ لوڑ اولار آشارت کافی ہوندا پار او تارا

اوہ طلحہؓ اوہ حیدرؓ صفدر اوہ زبیرؓ اکابر ۔ دن سارا ایہہ ہوئی لڑائی نالے رات برابر

فیر صبح مبارک دی ہی قصد نماز کیتو نے ۔ زبیرؓ شہادت پائی نمازوں طلحہؓ مار لیتونے

حیدرؓ آگے آن گذارے سر مبارک دو دین

دیکھہ تداہاں صفدر رویا بات کہے او دیں ۲ ۲

وچ حدیث نبیؐ فرمایا باغی ٹولہ سوئی
جسدم ایہہ مرتداں سنیاں آن بنا دناری
معاویہؓ دی وچ تابع ہویا اوہ ٹولہ مردود کی
جیکر کریئے تابعداری یا انکار رکھیوسے
ایہہ بلا اک پیدا ہوئی امت وچ رسولؐ لے
سخن ایہہ آلا دن والا عمرو ابن حرف لنے
حاصل پرت کلام کراہین جد شہادت پائی
پڑدی اندر شستر جبایا رب صاحب خسما نہ
آ تلوار چلی دو طرفوں دن قیامت والا
بھاجی اک کعبؓ علی دا پکڑ مہار رکھلویا
بھی فرزند غلام تماحی حضرت کعبؓ سندے
کُل بیاسی گردے مائی تینا ندی مونہ موسے
اوڑک جس مہار سنبھالی بحر ابن لغودی
اچراں نوں فیر مالک اشتر کہی جانب آیا
فیر عمر دپت حرف لنے قاتل طلحہ زبیرؓ نوں
توں ہیں مائی اہل اسلاماں تیتوں شرم نہ آوے
طلحہ زبیرؓ جین بڑ کوٹھے ہن تیری ہی داری
محمد بیٹا ابو بکرؓ دا تا اوہ دار سنبھالے
مائی صاحب دھرتی ڈگے دور گیا ہو پڑدہ

طلحہ زبیرؓ جنہاں بڑ کوٹھا خاص شہادت ہوئی
کرد غا اوہ شام سدہائی بات ایہا عتبار
آکھن لگے بات عجائب حیدرؓ دے خوشنودی
ہر دو امردان دوزخ دا سہ جنت کیونکہ تھیوے
طبری واقدی ایویں لکھیا ہر گز فرقتہ موسے
قاتل حضرت طلحہ زبیرؓ نوں نام ایہا ملعونے
اشتر مائی صاحب والا کھچ مہار چلائی
دیکھ اشتر مائی والا کیتا میل جواناں
حضرت کعبؓ شہادت پائی مالک اشتر بالا
مالک اشتر اوسدا قاتل غازی جسنے ڈھویا
خاطر سبہ عثمانؓ غنی دی مرن خدا دے سبھ
فیر بہادر حیدرؓ صفدر آن برابر ڈھوسے
پڑدی اندر تیغاں واہیاں نامی مرد تمودی
بازو دا گلا اشتر والا تیغا مار اوڈایا
مہار سنبھالی بات بے ادبی کہندا ظالم دیر دو تن
عورت ہو کر لڑیں میدانے کی تیری ہتھ آوی
اتناں سخن اکھیا نوں ظالم تیغ اوڈا لئے
عمر و ڈٹھا بیٹھ محمد نہ فیر ہتھ ادھا لئے
دیکھو حرم شاہ رسولاں جو چیاہے ب کردا

دیکھ محمد ہو پیادہ لینہ اودر گلا دے
مائی کہیا شرم نہ آئے بات محمد آکلا دے

مین ہان بیٹا ابوبکر دا اِتر اسکا بھائی
قید کیتا وچ مائی تائین نو عمر سن آئے
حضرت قعقاع سنکے خبران پکڑ لینے مرتدان
ستو سوٹا ہر اک تائین ڈرے پکڑ لگائے
اچرا نسون فیر ابن عباسؓ کر حسن ہمراہان
حضرت لسی افضل ہر ہتھین نہ فنا داوٹھا ہو
جیکر لسان بنند خزینہ محکم ڈیری لائے
ہوسی ملک ویران تمامی بصرا شام نو اچی
دشمن اک بہانہ لوڑن کرو میلہ بتیون
عرب قبایل سن ایہہ خبران پیری تہین ہماں
جھگڑا خانگی لائق ناہین جو ہویا سو ہویا
مائی صاحب کرسے امنا ہو اسوار ندامان
ست ہشامون چڑھ معاویؓ ولون فوج پوشیدہ
ارسند اکر بہانہ مہرے مکڑسے رہین سپاہی
لوڑ سے نال جھڑے بدر کی آہی سبہ بناتنے
تا ایہہ سخن مائی کہیا ابو طالبؓ دے جائے
اوہ لباس اوتارن جسدم پایا فیر زنانان
جنگ ختم ایہہ مائی دا لا حیدرؓ فتح پائی
بھیہ مخالف حیدرؓ آہسے اوہ دل مائی والے
عمر الدنیا جہدی کینا قصہ پیش اوٹھاوان
سخت فساد پیا ہن یارو ضدیئی دو دلان

مائی پڑھیا سن شکرانہ عزت رب رکھائی
سخن بے ادبی رل مرتدان عربی شعر الائے
نال بیداران مونہ اوڈایا ہور لگایان جلان
ہوشترمندا اونہان ہوبون فیر نہ ہونہ دسائے
مائی صاحب دی آ خدمت کرن سوال اتہاہن
تابع دار لساڈی سارا شہر مدینے جا ہو
دودہران چڑھ مرن بھادر بیترا کجھ نہ جائے
لسان لڑن مناسب ناہین حرم رسول الٰہی
رل منافق ہور یہودی ہیون سدکے سانون
دین ترکی نہ فیر رہسی جسدم مرن پیارے
وچ تقدیر ازل دا لکھیا دل لسان بڑ ڈھویا
حیدر نال لوری بدبہ رکی سی کجھ خوف اگاہن
مائی صاحب نون لا گلین جانب روم سدھاو
خاطر تا گئے رکھوالی ایہہ گل سمجھدی آہے
نہ سمجھا تے مائی صاحب دیس لائے مردانے
نہ محرم بدر کے لورے شہر مدینے آئے
بھلا ہو وے بیٹ ابوطالب دا کیتا سمجھ روانان
قصہ لوران ہن اگیری معاویؓ اکھ دکھائی
نہ صلح فیر شام سدھائے معاویؓ سد بھالے
معاویؓ ایہہ حیدرؓ ہون مقابل بیتر نشانی لادان
اوہ ہاشمی اوہ قوم امیہ ظاہر کر دینے گلان

از خبر یافتن امیر معاویہ بعد غم وتیاری کردن بجانب صفین

عثمان ولی فرجیہ بہار خاص شہادت پائی
آل امینہ چھوڑ مدینہ طرف دمشق آئی

نالے طلحہ زبیر لکھیا قاصد شام سدھایا
مائی صاحب احوال تمامی کر نوشتہ پایا

اُنتے بی بی شاہ عثمان زادہ قرآن اٹھایا
خون آلودہ ہویا جہڑا تیغیں حرف وڈھایا

بھی پیراہن خون آلودہ لی انگشتان وچ وین
بی بی اٹھ شام سدھائی وچہ دمشق اوڑین

کرلیاس ماتمیاں دا وچ کوچے دربارے
ساری تھکے پیش گزاری ویکھن یار بیارے

معاویہ ویکھ دیوانہ ہویا اکھیں نیر پلٹے
گردش کہا زمینے ڈگا لیٹے دکیاں وٹے

ہے ہے بھائی چھوڑ سدھایا دو نور اندا آئیں
ہائے مظلوم عثمان بیچارا ایساں جگ کہائیں

ہے ہے کسنے عوض ہو کایا لدی لاش تہماں
کیڈا حیدر ظلم کمایا جاڑی شب عثمان"

ہائی ہی طلحہ شہادت پائی شاہ عثمان دی یار دلن
شیر زبیر اصحاب دوڈیرا امداد لیا تلوار دن

ہے ہے حرم پیغمبر ذلت حیدر ظلم کمایا
دہ ہزار اصحاب جنگیر اجنت خیمہ پایا

پاڑ جامہ آدہ رودون لگا کرکے باناں خاکی
ہو بیہوش گیا سر پیچے لنے رہیا نہ تنک ہلاکی

اوسٹر امیراں لیاں تلیاں عطر ہوئیں لگا
آل امینہ سنکر خبراں طرف کچہری آئے

پاکر کپڑے سبز تمامی سارے رودون لگے
نالے محلیں گیاں خبراں سنکے کولی وگے

اندر محلاں ماتم ہویا رات نہ پکے کھانے
بہیناں نوجوان وینی بیٹھن رو روند بال ایانے

ہے ہے ظلم ہا تیما ندا نادہ لاش دبائی
سال برابر رہیا ماتم طبری خبر سنائے

فیر پیراہن شاہ عثمان نون خون آلودہ جہڑا
انگشتان دوز وجہ عثمان نون چہ قرآن جہڑا

معاویہ لیکر اٹھ سدھایا جامع مسجد آیا
وقت نماز ادینہ تدوں منبر کرڈھ دیکھایا

جیدم حال ڈٹھا امراواں پیچوں ہویا ہر رونے
پاڑ پوشاکاں لٹن مسجد وچ کلیجے بھونے

ہیادن قسمان سبھ فرانون عرض اسی کادا
جونکر تیری مجلسین ماتم حیدر نسل اوّدین
رل امیران قسم اُدھائی لکھہ تیرے پروانے
بلخ بخاری توری قاصد ساری خراسانون
سبھ امیر اکٹھے ہوئے لشکر گہن ہزاران
آن امیر سلامی ہوئے نظران دھریان آگے
سدا اقبال رہے شاہ تیرا دسو باغ بہارین
اگر دل اکٹھے ہوئے راخس دیو مریلے
معاویہؓ کہیا سنون امیر دیا فتا جہانے
بدلا جے عثمانؓ ہو کادا تا عیشان جگ گہیئے
سن امیر سلامی ہوئے ہتھ تیغان سر رکھے
جتنے تور دی دم حیاتی ہتھ ویکھاواں سچے
ایس گلوں نہ ہوا زردہ دینان اُذن غلامان
پوسی ادسنون خبر تدائین پڑھ چڑھیا موند دا
ڈھل کھیہن چڑھ شتابی یاد اللہ بسملہ
جبہرا دلیری دی معاویہؓ راضی ہویا
موند خزانے دا ادہا کھولی وا فرز لوٹائی
لے انعام کرام بہادر تکڑے دونے ہوئے
فیر معاویہؓ حکم نا کرہ حساب سپاہان
جو رحبا عثمان شیر کہلوے منشی لکھن لگے
منشی آن سلامی ہوئے کہوں حساب سنائی

ابو طالب دا سارا ابو نا اندر خاک ملادان
آخر تور سی روند کرہسن آن ستایا جین
عمر العاص یثرب اندر قاصد گئی ایرانے
شام نواحی ارض ربیعہ آرمن بکر بھیانون
لیتھے شہر دمشق نواحی سور وچ بلکاران
عرض گذارن کی کم شاہا تی وانہ لگے
ایسی کی ضرورت آہی قاصد گئی کویارین
پہاڑا اندی سبھ پر تن والے خونی ہاتھی پیلے
حیدر زرقتل عثمانؓ کرایا سدھیو دلوا نے
پاتخت پاتخت ہو ورزور ہوندکیون حریے
کہند کریئے جان تصدق جہر کا انس ہکے
بادرہی کی شاہ علیہ ابات کہڑی نتے مچے
چڑھ سر تور ان شاہ علیہؓ الیکر دل دریا ماق
فوج کھفنی تر دامانان سانون ویکھہ دوڑادا
آئے صوبے من تمامی رکھہ توکل اللہ
سر ویا امیران بخشے در سجلد ادہو یا
جو کجہ سے ضرورت آہی تما سبہ میٹائی
زر طمع سے بہت وڈیرا لمران بنہ کہلوئے
کے اندازے لشکر میرا منشی گئی تدامان
سکر غلہ ہزار بہادر نامی چڑھیا کاغذ لگے
ورتا حکم نا غیبان تا میں جھنڈا واندے لائے

کر تیماں درست را لگی چوٹ نقارے
نشتری فیلی کرڑک ڈرادے ناد پھوکی فقراوان
پا زرہ سر خود فولادی نال سجے ہتھیاران
بنھ گھٹان دل آسن چڑھیا داگ اڈھائی تیران
کر منزل دو منزل پینڈا وچ صفینے لتھا
ساکن شہر صفین کہادی پڑ برابر رکھیا
معاویہؓ نے دار کہہ اجاڈیرہ ہودان تیز روانان

ہیران دھمک گئی وچہ کوہاں سرخ نشان اولارے
گھڑیال دہدسہ طرم طمور لک بدھے امراوان
لشکر دس پھکھن لگا جونکر تیل انگاران
نیزہ چمکے جوین ٹنڈانان انگ بجلی شمشیران
فرات کنارے جھنڈے نوری جانب حیدرؓ متھا
ہن حیدرؓ دی ترکے خبران دل منصوبہ کیتا
وچ حیدرؓ دی تعرض گذارین فہر بیا سلطانان

از خبر یافتن حضرت علیؓ کہ معاویہ امیر بمقام صفین لشکر جمع کردن امیرالمومنین حضرت علیؓ را

حیدرؓ تی جد گیاں خبران معاویہ شامون چڑھیا
کر توا پنان فکر شتابی سر تیرا دہ وجے
حیدرؓ جیب ہما لاکرکے قاصد ہر جا گھلدا
آیاں جہیڑاں مل حجازدن ہوئے اعراب اکٹھے
حیدرؓ پیش سلامی دیون لشکر دے سرکردے
خالدؓ نام مرود ابیٹا ابوایوبؓ انصاری
سعدؓ ابن عبادے جنیاں عدیؓ حاتم طائی
جتنے نوری دم حیاتی سرکران قربانی
انشاء اللہ بکڑ غنیماں تیغین پاس ادداوان
راضی سنکر ہویا حیدرؓ کوچ نقیب پکارے
گھڑیال ہو سہ چایا چھراپری بدھی اسواران
اک لکھ اٹھی ہزار اکابر وچ برابر لتھا

لتھا آن فرات کنارے خونی جھنڈے ایہڑیا
فوجیاں اوسنے بہت منگایاں بیٹھا دور نہ کجھ
لشکر بہت اکٹھا کیتا حکم اوسدا بھی چلدا
گرد مدینے لتھا لشکر قاصد کوفے پہنچے
عمارؓ یاسر مالک اشتر اسی واقف ہر دے
شیثؓ ابن ربیعہؓ جنگی زیاد نضر داقاری
سہیلؓ ابن حنیفہ زور اور رستم رل وہ بھائی
چھوٹا دڈا جہندان نہ سفیانی بی تروانی
آل حنیفہ دی سبھ نسل اندر ہتھانہ ملہادان
کر بسم اللہ آسن آئے نامی شیر کرارے
بنھ گھٹان دل ترڈا جاوساون جون پہاران
لشکر لیا شہر کوفی ہتین جوڑ غنیماں متھا

دجلہ ندی لہنگ شتابی کیتا کوچ اگاہان — فرات کناری ڈیرے جی دجلہ رہیا پچھاہان
اہمون ساہمنے ڈیرے لگے وچہ نشان ہزاران — جنگ صفین فرات کنارے طبری وچہ اخباران
چھوٹے گرد بہت طلاوے لے اسوار جنگیرے — تیراں ہزار بہادر جنگی مالک نظر جو ڈیرے
اگو رہیا سلمی فوج طلاوہ دس ہزار اکابر — ایہہ طلاوہ بنی امیتہ ہردم نظر برابر
جد مقابل ڈیرے جمے مین یہہ خط لکھایا — معاویہ سی خط لکھن فی الاحیدر طرف وگایا

نامہ نوشتن امیر معاویہؓ بجانب حیدر صفدرؓ

اول صفت خداوند والی جس شریک نہ کوئی — گونان گون پیدائش بندی ہر جا ظاہر ہوئی
واہ تبارک اللہ صاحب خالق سبہ خلائق — ہر نون روزی دیون ہارا پاکی جسنون لائق
جو چاہے اوہ سو کچھ کردا پاک تبارک اللہ — دیکو ذلت جے سلطانان کون ٹلاوی بہلا
چاہے کیڑی عاجز کو نون فیلان کری شکستہ — پھر تہین نمرود دی موئے وچہ قرآن نوشتہ
باز شکاری مرد کی ٹھٹھے الیس پچ باندی ہتھون — دم مار ندی جانہ اوتھے بات کران مین کتھون
نوری ناری دم نہ مارن رہسن سر پر پیرے — ملیا شرف خاک نے دتا مین خاکی گئی اگیرے
واہ ہدایت خلقان کہتی پاک نبی سلطانان — ہادی جس بشر دا ہویا سرور دو جہانان
حور قصور بہشت نعمت بلسی نیکو کاران — سبہ طفیل محمد صاحب واہ رتبہ ابراران
ترست زبیرا کا برحسب جنہاں تلنے کوئی — سبہ جماعت ہاجر انصاران اسلامی ہوئی
بعد نبیان ہر تہین افضل ابوبکر نہایت — ثانی جند اہو رنہ کوئی یار غار کفایت
اوستھین پچھے وچہ خلائق افضل عمر توانان — دین محمد ظاہر ہویا باج کہادی سلطانان
جد عمر اسلام لیایا ادچی بانگ دیوائی — ہاشمی سارے تیغ بہادر دتی جان لوکائی
دسو حمزہ کسد یہا رہے بانگان شہر دیوایان — ہاشمی سارے زندہ ہے عباس فی جی سایان
ابوطالب دے چار بیٹے نامی وڈے اکابر — گھر ادیس فتح چڑہ کیتا سچا سخن برابر

نیک عمرؓ دی شعون دہمکن سبہ کفار زمینے
توبا کیتی بیتی عمرؓ دی الیس شیطان کمینے

جسراہ حضرت عمرؓ سدہایا شیطان نسیا دوروٹ
جسدن گدی بیٹھن ہمالی تحفہ لیا فتوردون

بعد عمرؓ عثمانؓ خلیفہ بیٹن کیون قتل کرایا
سارے قاتل لشکر تیرے کیڈا ظلم کمایا

تیری کنے بیعت قبولی شاہا کس ٹہرایون
طلحہؓ زبیرؓ دا اوتن دشمن اج بنیرے ہیرایون

مائی صاحب نال مخالف بصرے جنگ مچایون
سبہ مخالف یار کمائی اجے نہ سمجھون تایون

نہ کجھ فوج زور اور تیری بات کہڑی تی ماناں
نہ ریاست نہ سیاست چنگی ہیون ہوجیرانا

چندا و باش شامل کرکے آریون کردلیری
آل امینہ لسے جالے تے خبر نہ بیتون میری

باجہ حسابون لشکر میرا جی ہین کانگان جاران
ابو طالب سارا ابوتا سبہنان ہیٹھ لتاڑان

جان لوڑی سے تے آ رمل ہیون پایہ موہ نہ گہاہا
جے تون ہویون ہن انکاری کرسان مار تباہا

کو قاتل دی پٹن والے تیرے نیسر کردے
یاد رہے قاتل سبہ سالڑی اسی واقف ہر دے

جیکر تیرا زور نہ چلے ادلے اوہنان جیانان
کر علیحدہ مین اشارت کرسان فوج روانان

تا صلح فیر میری تیری نہ ایہہ جنگ اٹہاون
منکر ہویاں بین نہ ہٹاں پڑ صفین جاوان

جے صلاح میری دی تریون رہسی سرسلامت
رہیا جیکر توں انکاری ویکہہ طوفان قیامت

نبس سلام علیکم میرا مہر لگی سلطانی
پا خط ہتہیلی لے ہلکارا اتریا آس ربانی

ہو سلامی حیدرؓ اگے جا ہتیلی ادہ رکہے
لیکر نامہ یار لفافہ حیدرؓ ڈہٹا آکہے

بعد حمد ہور مدح مناقب پڑہیا مطلب سارا
ادیون لنب گئی چیرہ جولی جو بہلے بہڑکلا

نادِ نگرہی کے قلم درست کاغذ پہڑیا بگا
بین سبہ مطلب کہول سناداں حیدرؓ لکہن لگا

جواب نوشتن امیر المومنین حضرت علیؓ بجانب امیر معاویہ

اول بسمل کرکے اسم خداوند پاوان
پاک دنشادہ پاکی لائق ہردم سیس نواوان

جتنے لوڑی دم حیاتی سر سجدے دچہ بہرئیے
ہے اوہ قادر پاک تعالیٰ قہر قہاردون ڈرئیے

اک بوند دن جس سوچا سوہنی دیکھو پیدا کیتا
تاج علا باندھ سر دیوے کرے ذلت رب شاہان
جس چاہے رب عزت بخشے دم نہ مارے کوئی
نے پنڈاراں گیا سراجا ہادی جن بشر دا
ختم نبوت ہوئی محمدؐ وده استون کی چاہو
مشرق مغرب لوڑی ہمان دین پیغمبر یاردن
ہاجرتے انصار اکابر سارے یار رہندے نے
ابوبکرؓ چراغ شریعت محکم کندہ فولادی
جیکر اوہ انجام نہ کردا فکر پیا اسلاموں
ابوبکرؓ نے سمجھے افضل کار ساری اسلامی
ایہہ پہلوان وڈا اسلاموں نوحؑ مشابہ آہا
لو کان نبی من بعدی لکان العمر حدیث پیارے
اگر کوئی میرے پیچھے نبی ہوتا تو عمر ہوتا ۱۲
افضل یار پیغمبر دے دین ان بیعت قبولے
بعد ہندا دی طالب بنیاں فرقے ہو یا ظاہر
کون کوئی لی بادر تیرا دہمک دوہیں تلواردن
جیکر سر سلامت چاہیں ہو سلامی میرا
نہ کر جان تصدق اپنی نہ اگ لا نبولاں
لشکر دالوں کریں نہ ماناں جبد تو بیڑا دتا
کدے نہ پھیر ڈیر کولوں گور گ شیر شکاری
حیدر یار پکڑ کھلوتا ہیں تلوار فولادی
جھنڈے نہ نیوں ہو سلامی نہ ہتھ جیا بن میرا

میں ہمدے میں صدقے بتوں ہنگے ہو پیتا
علو شدادوں کر کر دعوی نوری ہر گوراں
نوری ناری نوں پیرا گئے عزت سرفراز ہوئی
قرآن خزانہ کر شکرانہ انبیا نداں سرگردا
امت سرور غالب ہر جا فضل وڈا درگاہو
فتح رل اصحاباں پائی برکت شاہ ابراردن
حق کہیا ہیں بعد رسولاں دوست پاک شفیع دے
صدق کسے صدیقؓ نہ تلے خاص گہا نہ عادے
منافق اد سدے تم نہ ہو ون برکت حیدر بلوں
عمرؓ معظم خاص سنبھالی دہمک پئی سم ہون
جیکر ہوندی پیش نبوت عمرؓ معظم راہا
اعدا تانی ہور نہ کوئی سرور دے دربارے
حق آہے حق راہ سدہا نایب پاک رسولے
تینوں کی ہے نال ہمارے میں ہاں مرد اماہر
ہاشمیاں نوں توں دراڈیں زور رہیں بلکاروں
نس امینہ پہچی ناہیں جے میں کیتا ہیرا
ختم خلافت میرے اوتے میں ہاں نایب رسولاں
ڈل کیہی چڑھ طرف اساڈی آر اقتہ بسم اللہ
میں باز دل تیرا چڑیاں ایہہ مثال ہمارے
وسہرولیں قالاں قیلاں دعوے شداد
ہوم ہوسی اگ میرے اگے شامی نوہا تیرا

میں آہا پر صفین جمایا جیونکر تا لوڑن
مان تیرے دل اندر ہوسی دولت خرچ کرن سان
ترس کیتا سی شاہ عمرؓ نے نوکر کر چلایوئن
ابن حرب دشمن سرور کیتڈ فساد اوٹھایا
والدہ تیری ہندہ آہی جو سفیان ویاہی
نہ میں ہجرت مُہری کیتی کس فضیلت چایوئن
حمزہؓ تے نہ طعنے مارین شیر زور اور ناہا
ہاشمیاں تے وڈی کریمی ختم نبوت ہوئی
کہڑی آیت نبی امینہ سند قرآنوں آئی
جیکر پلے ہیسے ناہیں بیت المال خزانہ
اوڑک سرور وانگ گداران پڑوچہ جا ردیانان
جیکر فوج ودھیری شامل ہوئی نال تمہارے
جیکر دیر عقیل ہمارا رلیا نال تمہارے
نہ کر بہت زبان درازی نہ مصور جوڑین
ذاتوں توں شریک اساڈا نہ پیش بلائین
بلکہ سلام لاہر شتابی یا تھیلی نہ کیتا
ہو سلامی معاویئے لے گئے بیٹھا فتح برابر
کھول تھیلی جھب پاڑ لفافہ معاویہ اچن لگا
دھڑی لتے ہتھ فرشتابی کہندا ہو نرآسہ
اوسول جیکر وڈے بہادر ہیر بھی گھٹ ناہیں
جے سر قایم جنگ لہندا یم سچا قول عدل بار

تا لوہار سونار نہ گنتی تا میرا ٹھٹھیارن
برکت اسد قوت بازو اندر ہیڑ دی کرلاسان
عامل ہو کے رہیوں حلب ہن مزدوری جالیوں
احد دیہاڑے دند مبارک پتھر مار اوڈایا
کڈھ کلیجا جسنے کھادا عم رسول الٰہی
بنکے سالہ پاک نبیدا اج میرے سر آیوئن
بدر دیہاڑے ہتھ وکھائی نسے روح سیاہا
قرآن گھر اساڈے لتھا واقف ہے ہر کوئی
آر ملی اجے ویلا وافر نہ کر توں جدائی
فاقہ فقر سرور عالم پڑ دماغ نہ تھا نہ
میں ہاں بھائی پاک نبیدا اجر آر ومانان
دولت پچھے سار نہ ہوتے سیاہتوں گئی کنارے
کیتی اکثر اوس ندانی بھائی خاص ہمارے
افضل امن پاک محمدؐ پلہ میرا لوڑین
عمر العاصؓ بجھنہ جاسی بہتر تیرے تائیں
نصر جیبہ ہو سلامی ترٹیا گہن جو پینا
تھیلے دی جا ل سنایا تامی شیر اکابر
لگ گئی اگ اندر جہاں دی موہ نہ ہو یا سی پینگا
حیدر ہو سی خبر تدا ہیں جنگ کریسان شاہ
عوض چڑھ عثمانؓ ہوکا وان لیوسی خبر تداہن
آب نہ دیدم سانگ شتبیاں لڑ سیان دمان

جیکر اوہ ہاشمی دی نسلوں اسی خبر بدی پچھولے ۔ مونہہ جڑیا بڑ بوسن خبراں کسن نالوں ہتھ دہولے
قاصد سبہ اخباراں سن کے ہو سلامی مڑیا ۔ پسر جالہا ہو اگیری جنگ دو طرفوں جڑیا

در ذکر تیاری جنگ بروز اول و تکرار شدن ہردو یقین را

ہویا حکم پہیر شہانہ چوٹ نقارے لگے ۔ لمراں کس اہرا کھلوون رکھن قدم اگے
سن ارشاد نشان او لارے دتی خبر نقیباں ۔ والی لشکر کرن تیاری شروع جنگ نجیباں
صفاں جوڑ سپاہی چلے جوں دیوار فولاد ۔ اگا پچھا راس کیتو نے حق جوین استادی
عمر العاصؓ وزیر وڈیرا والی لشکر سارے ۔ اتے عقیل حیدرؓ دا بھائی تابعدار بچارے
عبدالرحمن خالدؓ جیناں سبھی طرف کھلویا ۔ عبید اللہ فیر شاہ عمرؓ دا کھبی جانب ہویا
پچھے ہو مرداں کھلوتا اوہ وزیر عثمانے ۔ وڈا فتنے باز حرامی نامی اوس زمانے
اعور سلمی میمنہ او تے ذوالکلاع حمیری ۔ ضحاک نام حارث دا بیٹا میسرہ دل امیری
حبیب ابن مسلم کہندے اوہ ارطاد اچایا ۔ ہور بشیر بہادر وڈا ساقہ طرف سدایا
حمزہ ابن مالک پکڑ نشان وڈیرا لچھا پڑ دچہ سیدھا ۔ معاویہ دس قلب لگا لے دل چاقی جو گیدا
لشکر ہو سبہ پاس کھلوتا اوٹھیا شور زمانا ۔ کو کے حیدرؓ رستے کوکا دی فوج چڑہی دریا مانے
شیر ابیٹھا توں کیوں غافل بج گئی شادی پڑے ۔ دیناں اودن جھب نقیباں جنگی نال گھوکا
حیدرؓ سنکر سے آثار الکرسی ہر اداں ۔ چڑھیا لشکر ہاشمیاں دا اہل جوین دیاداں
اگے سبہ پیادہ کھلوتی پشت پر اسواراں ۔ قعقاع والی سر اسواراں آیا وچہ اخباراں
نیادؓ ابن نصر کہندے نصر عمرؓ دا جایا ۔ اوس امیری فوج پیادہ پکڑ نشان سدایا
شبثؓ ابن ربیعہ غازی محاذ دیہ ابن یاعی ۔ تیر اندازاں دی سرداری طبری خبر سنائی
عمار یاسرؓ باریخیمہ کھبی طرف اکابر ۔ قیسؓ ابن سعد بہادر اور ساقہ گیا برابر
مجبرؓ نام عدیؓ دا بیٹا عدی حاتم طائی ۔ میسرہ فوج دا اوہ والی زادی بات سنائی

خالدؓ نام مرد دا جنیاں شیر دڈا اعتباری ۔ میمنہ فوج اوس سنبھالی ہو ایوبؓ انصاری
مالک اشتر ہو نزالے کہلے اسواراں ۔ ابن عباسؓ مرد زور والی سرداراں
حیدرؓ قالب مل کہلوتا جوں دل اندر جانی ۔ نالے حسنؓ حسینؓ رنگیلے سید نیک صفائی
ہاشمی ہوکے راس برابر ملکے پیڑ کہلوتے ۔ بنی امیہ دے تامو جہاں آن اگیری ہوئے
ڈھول نشاناں کہلے برابر دتی جنب نقاراں ۔ کھڑیا دہو سے شتری نغلی پھیراں غضب اولاری
ڈھولیاں مارو ڈھول گھوکائی چڑھیا دسنہ تنگا ۔ بلی پیالے سمجے کیتے مست ناد ملنگاں
چھن چھن چھینے دہیں دماہی کوک گھتی کرنائیں ۔ بسریاں نے طرم طمور سے بولن تان تہائیں
جیوں مدہم تار ستاراں دن ادھے مست پیالا ۔ جبدم کڑکے تار رباباں کھڑا ہوش سنبھالے
شیر جواناں موچھ پھڑکے سن سن راگ تجملے ۔ حرو دہراں اگ مچ کہلوئی رکھ نکمے جیلے
ستر شیراں پر تکن لگے ہتھ تیغاں ہیر رکھے ۔ گیا سہارا اوڑیا کینا آتش وانگوں بھکے
تان نیزے ہو کہلے برابر لوڑن کجھ اشارا ۔ مت کوئی ڈھو صلح دا ہیوے ہتھ نہ کرن اقرارا
ستوں قیطوں رہیں بہادر جنگ اوتے کیوں بخان ۔ لڑن نہ آپس وچ مناسب دشمن مارن کھہان

در کیفیت وکیلاں ہر دو فریقین را

آ اوکیل دوہاں دے دو طرفوں مت کوئی کرے منا ۔ اوہ معاویہؓ اوہ حیدرؓ سائیں کون سرادے بنا
ترت گئے کل ہاشمیاں دے اسم لکھ دکھیاواں ۔ عدیؓ بیٹا حاتم طائی ہور شبیث ابن ربعی ساداں
اتے فضل ابن قیسؓ زور اور رکوے ۔ حبیبؓ نام مسلم دا بیٹا معاویے دوہاں دوی
شتریؓ نام جبل دا بیٹا مثنی کامل شلموں ۔ مل تکرار کرن ہر طرفوں واقف عمر کلاموں
معاویؓ بیٹے مطلب شاہ دا عثمانؓ نوں قاتل غرض اساں نوں ۔ حیدرؓ رکھندا ایں خلیفہ کی ہے غرض تساں نوں
معاویؓ کہیا کس خلیفہ حیدرؓ ٹھیک بنایا ۔ طلحہؓ زبیرؓ نہ بیعت قبولے کیوں علم اٹھایا
یا فیر تائب ہیش مدینے کیتا شاہ علیؓ نوں ۔ یا فیر لڑائیاں جھنڈا دتا مرد ولی نوں

بدر احد لڑایاں ہویاں مکے فوجاں جیہیاں
دسو کس لڑائیوں جھنڈا وتا ہتھ حیدرؓ دے
چھین کوٹ وچ فتح کیتے عمرؓ ابوبکرؓ نے
محمد نام مسلمہ دے بیٹا مرحب یہودی کوہا
یا فیر کوئی وصیت نامہ حیدرؓ دے ہتھ آیا
ایس گفتاروں کہیا دبیراں اگوں معاویہؓ ہینز
چاہیے دا پت سرور عالم افضل علم خلائق
معاویہؓ کہیا ایہہ بنا دٹ اکمہ نہ حیدرؓ آتے
جہڑا افضل وچہ خلایق گدی سمبھالی
جے اوہ افضل ہر تہین ہوندا ابوبکرؓ بہاندا
ابوبکرؓ دے بعد خلافت عمرؓ امیر لگانے
جے اوہ حق خلیفہ ناہیں ظلموں بک سمبھالی
حیدرؓ کہیا ابوبکرؓ نوں اسان امام بنایا
زاہد عابد صدق برابر ثانی اوس نہ کوئی
نوح مشابہ جبرائیلوں عمرؓ مسلم آہا
دو دین چلے راہ قدیموں ذرا دال نہ ہلیا
معاویہؓ نے کہیا کیاں ناہیں جھوٹھ سچہ ترار
عمر الدیناں کہڑے پاسے ہٹ نہیں ہتھ مار
اوڑک سٹ لگی کہڑیاں نوں جمیگی اگ بدر دے

خندق حنین تبوک دے یہاں جا کر فوجاں لڑیاں
انصار مہاجر جنگ مچاوں بابھوں اکہس سر دے
مرحب یہودی والا قلعہ لیا نشان حیدرؓ نے
بنی نہ ہرگز درنہ چھوڑن حیدرؓ قدم اپوہٹا
یا فیر سرور شاہ رسولاں گدی پکڑ بہایا
جیوں ہارون موسےٰ انوں کہندے نوں حیدرؓ ہینز
ہے امامت واجب اوسنوں فرض شاہی لایق
حضرت یوشع موسےٰ پچھے پک خلافت پاوے
ابوبکرؓ کیوں ہوئی امامت بعد عمرؓ کمالے
ابوبکرؓ جد کری امامت حیدرؓ کیوں شرماندا
فیر عثمان بک سمبھالی تابع خویش بیگانے
تاجہاد روانہ ہویا ہیں کیوں ضد اوٹھالی
اول سرورؐ نہ ہوئی اشارت تا امام ٹھہرایا
یار غار اوہ پاک پیدا الفت سرورؐ ہوئی
دینی جس حکام ٹھہرائے ہر دا قبلہ کاہا
جد ہویا عثمانؓ خلیفہ آپنی مرضی چلیا
قاتل دینے یا ہتھ تیغیں باتاں نیند دو باری
اوہ آکھے اوہ منے ناہیں شیراں پر اولارے
سٹ زمیناں تہر تہر ڈولن کنبیا ہول وجودن

جنگ سرورؓ اول بمقابلہ یک جوان

آتش سہل بہادر جے سوت کہلے تلواران
ہو سلامی حیدرؓ اگے رنڑ تازی چمکایا
نیزہ تول برابر ٹھہا سدمارے دریا مان
اج مقابل شیر نے ہوڑے جس جند پیاری
سانگان تول برابر ہوئے بیٹا بیٹھ پر جوڑے
سانگان جد شکستہ ہویاں تیغان پڑ ھیچے
تیغان دھاران موڑ کہلویان نالے نون ہتھ کڈھ
آپو آپنے لشکر اندر داخل ہوئے دو دین
وچ للکاران پیٹے بہادر خونی ہتھ دیکھالے
رل خنجر سے خنجر مارن برت تیر تیر نیزہ
گوشے میل کمانان چڑھیان چلے سند قندہاری
جمدہر کردان درد مثانہ بیش قبض ہشیار و
گرزان سٹ ودانا لوانگون سرگرن پہاڑ زخم
دم دم وچہ چڑھا زیادہ سادن پھیرا پایا
معاویہؓ نے حیدرؓ اودسد بہار ایسی تیغ مچائی
ہوئی سرخ خاک تمامی چھوٹے رت بھو ہار
ڈھہون ضد پئی ارکانان لہو میون والے
دن سارا دو دہران برابر ہوئی سخت لڑائی
وداع ہو زور اور ہٹے کر کے ہتھ بہتیرے
خاور رخصت ہو سد ہایا زنگی چادر تانی
شانے پڑ سو ڈانی بیٹھے ہی شہر ونر ہر کوڑ تولنے

جبل نام اثال دا بیٹا لکھیا وچ اخباران
سجے کہبے دہ گرداوہ ٹانگ برابر آیا
دوڈا بہادر جو دچہ لشان ہتھیار دمان نشان
سنکے باپ اوسدا خود چڑھیا چھوٹا باز شکاری
نام اثالؓ اوہ معاویہؓ دلون کیونکر جنگ نکھوٹے
ہونہ سر چڑھ چڑھ دیون ڈھالان ہتھ دشنا و سجی
اثال جاتا بیٹا میرا جبل پیو دل تنگے
دو دہران فیر واگ اوٹھائی بسمل گئے پیر ادوین
اوہ معاویہؓ اوہ حیدرؓ صفدر ناحی شیر نرالے
سیفان صاف چاون لہنگ وچ ان ماہی جسبر ونرہ
چھوٹن تیر کہا اولار جونکر بار شکاری
چھوٹا خضبون لکھ شناسی ہم الفار اوٹھا
سٹ مارن للکار بہادر زور برابر ہاڑان
کڑکے ہر دفان پہاڑی ٹبہ وکھہ دبایا
جونکر بادن تیل نگارین باگند ہک پائی
جنگ شریکان کون ہٹا ددو دین شمشیر کرارے
ورجن جوگا کوئی نہ رہیا لال پیڑ دیکھالے
گنتے دا پھر ہشتہ کیتا کسنے بہاج وٹھائی
رات پئی تا چڑھے طلا دسے سوار جنگیرے
سر پر سند تاج ٹکایا ۔ قی نک چھپائی
صبح صادق ہو نہ کہایا ضرب لگی جھو ڈون

جنگ روز دوئم بمقابلہ حضرت عبید اللہ ابن عمرؓ معظم و حیدر کرار

باز گان ہر اک جانب ہویاں غازی پڑھن نمازاں
ہر دو فوجاں رل کھلویاں ہو یاد و سہارا
معاویہؓ بیٹے دی فوج لشکر وچوں شیر لگا اک آیا
مل بہادر پیڑ کھلوتا سد مار دریامان
سنیاں اساں حنیفہ بھا دراں آن مقابل تھیوے
دگیا چڑھ محمد حنیفہ داگ برابر رکھے
اوس مقابل ہو رنہ کوئی ہیر لشکر وچوں
ایہہ گل سوچ منع کرنیدا اسد اللہ جباری
شا لگاں تول برابر ہوئے پڑ دی اندر دین
جونکر شیر گجن وچہ باراں دسنے ہر تیا ماں
شیر سنسار جیوں لڑے رل غیبوں ہو دکھین جلاہی
ہو دواع ہٹ گئے بہادر دو دین صاحب رہے

جنگی لگی ست دماں دے لگ کسنے شاہ بازاں
وانی پکڑ نشان کھلوئے بولن کسدا دارا
عبید اللہ پت شاہ عمرؓ دا گھوڑا رخ لگایا
کوئی ابو طالب دا جایا آوے مار دمارا
چرا نہ حیدرؓ رہسر داغ لگاوان آیا در کھیے اوہ جیوں
میرا پت نہ او سدی لائق حیدرؓ رڈ ہٹا آکھی
آپ وچ مقابل تھیواں عمر کرناں کی پچھوں
لا رخ تازی داگ اوہ ہٹائی چھوٹا باز شکاری
اوہ حیدرؓ را اوہ پت عمرؓ دا ہتھ دسا او دین
نہ اوہ چھیڑے نہ اوہ لنسے ہتھ کیتے دریامان
اوہ بھی بیٹا شاہ عمرؓ دا ہو یا شاہ مراسی
آ گو آپنے لشکر اندر پرت سلامت گجے

دیگر مقابلہ جعدہ و عقبہ

پھوں چڑھیا ہو رہا در جعدہ ابن ہبیرا
پیڑ وسے اندر وچ کھلوتا رعد موافق گجے
او سدا نعرہ سنکر عقبہ اوہ سفیانے جیاں
اوس سے ہو مقابل کہیا ہرگز مار نہ لافاں
ہیا ہم ہست دلیہاں ہتھوں شربت گھٹ مٹھا

ہاشمیاں دے لشکر وچوں نام زد فقیرا
آ دسے شامی کوئی مخالف سر قربیتاں وجے
گھوڑا چھیڑ برابر لتھا دیکھ تاریخاں سنیاں
جوش خروش نہ کرتوں ایڈا اوہ دیکھیں تراں فا
ہو اگر سے پی پیالہ ہتھوں سنیاں ڈھٹھا

ایہہ گل کہکے دھنہ گرداد خونی نیزے تانے
نوکا نوانگ سندا چمکن چہہ کالے زر اڑائے

سانگاں دے ہتھ بتیری ہویاں جو بان خامی
سیفان ہوت برابر لیتھے شیر بہادر نامی

اوڑک تیغاں مونہہ مروڑن وند تمامی کٹے
گرزاں غضبوں سر اوہناں ہتھ برابر سٹے

کالے پربت ہیبت والے ہشمت دوہوں آدی
سٹ مارن للکار بہادر ہوش دماغ اوداد

اوڑک عقبے ہتھ بتیرے نال چلاکی کیتے
گیا سدھا روح بہشت جام کوثر وچ پیتے

جعندہ ہو منظور مظفر موڑی واگ پچھاہاں
نہ شامی کوئی اوس ول آیا ٹریا گیا اگاہاں

دیگر مقابلہ حیدر صفدر لبشیر را

جس دم پڑ وچہ کوئی نہ رہیا شیر بہادر جیتا
تاں نیزہ مل پڑ کھلوتا کہندا اسد دلیراں

غضبناک جد آوازہ شامیاں اندر ہویا
عمر العاص دی فیر جانب ڈٹھا نظر بھر کے

ہویا میرا دل شکستہ کھڑا اُستے جاسی
عمر العاص ایہہ گل سنکے کہندا معاویہ تائیں

ہے لبشیر زور اور ودّا جوار طاد جایا
معاویہ نے کہیا اکہنہ سکاں چاچے پت میرا

اوڑک بنیاں امر لچاری طرف لبشیر اشارا
جیکر بیٹا ابو طالبدا ماریا گیا تاں تہیں

ایہہ گل سنکر شیر زور اور کہندا ایہہ چنگا بھا ہے
ہو سلامی واگ دہائی کرکے جوش خروشاں

یار دا ابو طالبدا بیٹا ہیگا وڈا فسادے
تا اسد اللہ پاک جباری لتھا پڑ وچ ڈٹھا

ابو حسن لیتے واگ دہائی سداں ہیاں شیراں
معاویہ دا دل ترفن لگا ہو حیران کھلویا

کوئی نہ اوسکے بیش کھلو دی مارے ہر نوں ہر
جیکر ٹلے بلا ایہہ سردن ہووے تا خلاصی

ہرگز کرنہ دل شکستہ ہو حیران نہ سائیں
اوسنوں اگے مقابل تھیوی ہے اینا آزمایا

جیکر ایہہ بھی ماریا گیا لگسی غم ودھیرا
کہندا عوض ونجھ ہو کاناں ہوسی یار اوتارا

اسنہیں ورد ہو رکی ہیا ہو انعام سیاہیں
او سنے سانوں جی ستایا تیغوں دیاں

تاں نیزہ ہو سد ہا ٹریا بولیا نال ہنجواں
کیتا الیس فساد اوہنا یا دعوی کردا عادی

لاکھاں مومن مار رکھیائے زاہد عابد غازی
اللہ کیونکر بخشے ایسنوں ایڈ گناہاں ماضی

طلحہ زبیر دتیا ہیں کوہا بھی مظلوم عثمانی
ہین وچ اج ایہنوں کرساں ویکھو ایس میدانے

ہور بھی واویلا اوسنے کیتا وچ بتیرا
اوڑک حیثیت وچ سست ہو گئے گردے حیدر پھیرا

چھوٹے ہردو ہتھ برابر سخت دہر دہاروں
دیو پری نس گئی پہاڑیں شیر اند للکاروں

لے رخ ڈہالاں مہرہ پلیں پوندی سٹ برابر
شاابس شاابس آوین شیرا دو دین کہن اکابر

جیکرا وہ حرب دا پوتا اوہ ہاشم دی نسلوں
سراں ڈہراندی دو دین ویر بات کرانگی اصلوں

اوس کہیا جی ہویا حیدر تا فتح گہر ساڈے
بادشاہی سبہ ساڈیوں لیہے دشمن ہن دور اد

شاہ کہیا جے میں ایہ کوٹہا ہویا دشمن شامی
معاویہ دا دل ہو گ شکستہ چاچے دا پت نامی

سوچ وچاراں کرکے اوڑک ہتھ اخیری دے دین
ہو لشکر مسافر تریا پڑلیا شاہ او دین "

سرنوں وڈہ جدا جب کیتا ڈہا لشکر سارے
شاہ منظور مظفر ہو گئے پہیری داگ دو باری

دیگر مقابلہ امام حسنؓ ابن علیؓ وزیرقان ابن بدر را

میدان مصفہ جنگ ہویا گہر تمامی جمی
تا شہزادے حضرت حسنؓ سیاں تک سو نہری تھمی

ہو سلامی حیدرؓ اگے پاک نبید ادہو تا
بسم اللہ کر داگ اوہٹائی جا میدان کہلوتا

سد لکاری معاویہؓ نے تا ہیں سچ بہادر کوئی
عوض چڑہ لشکر ہوکا دی بات ختم اتے ہوئی

معاویہؓ نے کہیا سن زبرقاناں وچ تیری ڈیہرا وار
پت علیؓ دا رنزہ وچ لیتھا مثل باز شکاری

اسہتیں ودہ ہور کی چاہیے جی ایہہ مار یا جاوے
بدلہ خاص عثمانؓ ولید ا ہتھ ساڈے آوے

تا ایہہ داغ چراغ وچہوڑا یاد ہمیشہ رکھے
اوڑک مرسی ایس غم یاروں دل دسلاگن بکھی

چڑہیا سن زبرکان بہادر شیر بدر جاپا
سہمل نیزہ داگ اوہٹائی رخ تازی چمکایا

دہ گرد اد اہتھ مقابل تھم لیا اوس گھوڑا
اچرا تنوں شہزادے سہمل کیتا تازی سوڑا

کہیا شہزادہ ہو الگ سے اول ہیں تنہا بدر تا
اوس کہیا میں لڑاں نہ ہرگز ادن تنہا اس بدر زا

باجھ تیری کوئی ہور جو ہوندا پیر ڈدے اندر لڑدا
تیرے ایہہ جو لب مبارک سرور بوسہ لیندے
ایہہ گل کہکر ہو پیادہ ہم کاب اوہ ہو کے
ایہران نون دن عصر ویلہ سبھ بہادر رہے ہٹلے
کالے معبر دال کہلائے رچادر یونس والی
زنگی حکم بہت ٹہرایا عیشان کر بہاران
شاہ شمس جد ہوش سنبھالی حاذق ہم کہلوئی
پڑھ نمازان فارغ ہوئے بہہ کے یاد ملنگان
آسن سہل بہادر لتھے اندر پڑدے جمے

قسم خدا دی بین نہ ہٹدا لے تیغا ر نیزہ چڑھدا
شرم آیا لحاظ پیغمبر یار ہندہ سبھ کہندے
داخل لشکر شاہ دی ہویا ڈہٹا حال کہلو کے
آپو آپان کرن لکانان گرد طلا و چھوٹے
شاہ زنگی دا ہو کا پھریا فوج سوون اوہٹالی
شاہ خاور چھڈ نیندر مٹھی سیر کران گلزاران
ہر دو لشکر یار انگان ملیان غافل ہیا نہ کوئی
گہریا دہوسہ جد اسمانی بدھی لک پلنگان
کہول نشانان کہلے برابر جھولن جہنڈے لمے

جنگ بروز سیوم مقابلہ غزار ابن ادہم و عباس بن ربیعہ

اول غزار پٹ ادہم دا ساز درست کیتے
ہو سلامی معاویہ دے اگے گھوڑا اپر جمایا
مین ول ہیچ بہادر کوئی ویکھ تماشہ میرا
لشکر شاہ ارشارت کیتی شاباس شیر جوانون
وچ مقابل او سدے لتھا سوت تیغان پڑ گجے
لے رخ ڈھالان تیغان مارن کر کر نسل باہان
ہتھ کیتا چڑھ ادڑک والا ہویا غزار ہراسی
فتح پا عیاس کہلوتا ہور زور اور آیا ،،
آیا پچھون سور بہادر کر کے وڈی چلاکے
فیر عیاس میدان کہلوتا ایہہ کہیا کس واری

سہل نیزہ واگ اوٹہائی پیر رکابے دھر کے
کہندا جیندہ رصف رتا ہین ہین ادہم دا جایا
سر اوڈاوان داغ لگاوان نامی شیر جہ تیرا
عیاس ابن ربیعہ چڑھیا جون بجلی اسمانون
سٹ مارن للکار بہادر ہتھ برابر وجے
جے سٹ وجے دکن ڈہالان جاون نب اگاہان
بی پیالا شربت والا پائی اوس خلاصی
اوہ بھی تاب نہ پیش لیایا اوڑک لے سدہایا
اوڑک لد مسافر ہویا بات اہیا اتفاقی
معاویہ دے پر لشکر وہون جہلے ضرب اکاری

دیگر مقابلہ عیاشؓ و عثمانؓ ابن ذائل حمیری را

معاویہؓ دیکھ حیران زیادہ زردی ہونہ ہلٹے ــ ہین لشیر غرارسدہا یاجد سادٹی سبہ کٹے
یارو کوئی نہ رہیا دلاور بدلا لیہنا ہاہتین ــ نظر ویہ ہزاران دم عوض عیاشؓ اساہتین
ایہہ گل سنکر قوم حمیردن نام عثمانؓ وراور ــ کورنش کرکے معاویؓ اگے آسن گیا دلاور
بھائی حقیقی اوہ سرمدون عرب ولایت چینیان ــ ہزار بہادر دی برابر راوی کولون سینیان
لاڈی کرچادر ڈڈی زور رکابے بہر کے ــ دانگون شیر مریلے چھوٹا پوندا حملہ کرکے
سانگان تول برابر ہوئے پڑدے اندر دوین ــ اوہ عیاشؓ اوہ بنی حمیردن ہتھ دیکھا اودین
سانگان ہل ہل مارن قہردن جھمکی نوک سٹداتان ــ جان بچاون لی رخ ڈہالان ہر رو دیکھا نان
اوڑک سانگان خامی ہویان کرکے ہتھ ہتیرے ــ سیفان سوت برابر ہوئے چڑہیا تاودہیر
مٹ مارن للکار بہادر ایہہ ہتھ جھیلین میرا ــ ہو نیر ٹرکشیمان نہ رہنان اجے وقت ہیترا
جاشا باس شاباس شیر اراہ ہیا اوستادون ــ رستم سام نریمان کولون تون بہادر عادون
ہم دیندہ سکتا زیادہ شیرودین للکاردن ــ گیا عیاشؓ بہشت سدہا شیر علیؓ ابراردن
فتح پا عثمانؓ کہلوتا سراوسدا جہب ڈہکے ــ سروپا سرکاردن ملیا تحفہ دتا کڈ ہکے

دیگر مقابلہ عثمانؓ حیدرؓ صفدر را

فیر عثمانؓ میدان کہلوتا تیغا پٹ میانون ــ پڑدی اندر یون کڑکے جون بجلی اسمانون
کتھے حیدرؓ شیر زوراور جو قاتل عثمانؓ نے ــ نالے دشمن طلحہؓ زبیرؓ دون آوی اج میدان
مینون قسم سر پیغمبرؐ جے مین نسل حمیردن ــ عوض اج عثمانؓ کادان طلحہؓ زبیرؓ امیردن
بنیان پہرا علیؓ بہادر کرتدبیران لڑدا ــ عباسؓ سدے اج بدلے کارن طرف میدان چڑہدا
جتنے تینگ اندر پڑدے کو پر حیدرؓ توڑان ــ قسم خدادی الیس میدانون ہن اج واگ موڑان

جبدم سُنیاں ایہہ آوازہ ابوطالب دے جائے — گیا ہا سہار اچڑھیا غصہ گھوڑا رخ لگائے

چابک مار چلایا گھوڑا تریا تیز ہوا یُوں ،، — باز شکاری بدھی تاری ایہہ نظر خطا یُوں

پیا جویں ببر ماردن لبھا کسے پہاڑوں — یا اوہ راسخ دیو مریلہ چھوٹا دیکھہ اوجاڑوں

یا اوہ ڈاڈھا مار نوالہ یا اوہ اگ النبا — یا فیر نہر پیا وچہ اپڑ ویکھہ ایالی لنبا

یُویں شاہ لبھا سر اودے گھوڑا چکر لگا کے — اوہ بھی ناہا نندن چوگار چھہ پیا ارڑا کے

کی ہویا جے شاہ مریلہ شیرا گوں دریاواں — ہٹیں کھلوتا لے ہتھ تیغا پوندا ہتھ اوچاوان

او سنے لاکھاں جنگ لڑایاں ڈٹھیاں ہویاں ہین اگے — ڈلاں ڈٹھے ال اوس نہ ڈولے ہتھ برابر ڈگے

تیغاں بھی اوہ غضب الٰہی ہندی سکل کرایاں — جنگ صفین دی سبہ خاطر سانے دھر چڑھایاں

بدہیاں دہاراں اوستا کاراں پن پر ڈدے والی — ہین صدقے جہل ایہہ ہتھ میرا آدن کر کر کالی

نراج ڈیکھے آن زدراچہ تا اوہ قارن یارو — برجو فری مرز رستم تنگ سارے الیس کارد

اوڈک تیغاں رخصت ہویاں ہناں قت تنکھالے — سانگاں چُست درست عربوں ہیاں سیراو ٹھاکے

نوکاں انگ ٹنڈالے چمکن ڈسن عجب تماشہ — تھر تھر کنبن تھرون غضبوں مثل بیماری رعشا

جو نکر کالا ناگ پہاڑی کڈہ زبان سُسر کے — یُویں سانگ آتے اوکر بلہ زدرادر ڈے دہکے

سانگاں رخصت ہوسدہا یاں گرزاں سر اوہٹا — کیتے ہرنے ہتھ برابر دا اودے تے جہب تشتے

اول دو ڈین سہنے برابر نظر پیری عثمانی — یا شہادت شامی چلیا جنگ صفین ہیندا نے

ایپرشیہ بہادر ڈاڈا پڑموپا تقدیروں ،، — زرہ چھے جنداوس ونجائی لی انعام امیروں

یا فتح مُلی پڑکہلوتا حیدرؓ شیر خدا دا — سدیا آوے کسدی واری نہ ایہہ لفظ خطا دا

دیگر مقابلہ غلام ابوسفیانؓ حیدرؓ را

چڑھیا سُن حریث بہادر اوہ گولہ سفیانی — ہا لڑیا مُل پڑکھلوتا ہتھ شمشیر ایرانی

کوک پکارے حیدرؓ تا ہین مقابل تھیناں — جے عوض عثمانؓ موکاوان تا جگ اندر جیناں

پیا جسدم ایہہ آوازہ شاہ علیہ السلام کنے | واگ اوتھائی ہتھن نیزہ ڈُل جان سنے
دوجی واری لے رُخ گھوڑا تیغا تول برابر | ہکسے وار ہویا کم پورا مویا شیرا کابر

دیگر مقابلہ عبداللہ ابن سعد فزاری و حیدر رضہ را

جد غلام شہادت ہو رزوار چڑھیا | عبداللہ ابن سعد فزاری بر چہا سند پڑیا
وہ گرد اوہ کردی حملہ شیر دوہیں پڑ جوٹے | لے ٹالان سردار بچادن ہتھ برابر سوٹے
اوہ آپ اللہ پاک جباری نرزہ رادر گجے | اوہ عبداللہ سعد فزاری زعد موافق وجے
مل مل مارن تیغا دوہیں رعب غضب پڑ جائے | تہک بہیا در رخصت ہوئے راوی بات سنائے

دیگر مقابلہ حمزہ ابن ذیل و حیدر صفدر رضہ را

جد عبداللہ رخصت ہویا حمزہ پڑ وچہ لتھا | سکا بھائی اوہ عثمان دھریا سر ماتھا
اوہ بھی اور کت خمی ہویا کرکے ہتھ بتیرے | ہزار دلاور مدد اوسدی آیا شاہ چوفیرے
سارگان تول برابر ہتھے کی گل کران بابون | اک حیدر رضہ اوہ ذہ سی پورا اچھوٹا اوس میدانون
کھیا حمیران جاوند ناہیں جس ہتھیان پایان | کی ہویا جے شیر زوراور ٹکرا رہنان ہایان
شاہ جاتا میں سمجھدا ناہیں میاندی تلواروں | اول سوچ دتا للکارا اٹھا باز شکاروں
لیکر جان سلامت گیا دہ ہو کہا دہ حمیران | موت پیالا نظری آوی حیدر رضہ جان ٹھہران
مالک اشتر کھیا شاہ جی کا بد انج نہ کھایئے | اک مقابل جیکر ہووے تاپڑ واگ اوٹھایئے

دیگر مقابلہ مالک اشتر و جہندب ابن ابی بیعہ

شاہ دی کھیا ربّ جانی حفظ میرا جاہن تیری واری | ہو سلامی باز شکاری گھوڑی پڑا وتارسے
وچ گرد اوہ ... نیزہ وچ لتھا کہند امعاد ہوئے تارئے | کوئی دلاور مالک اوتے جوڑسے متھا ساہن

معاذؓ نے سنکر ایہہ آوازہ جہندب تائیں کہیا
مالک دا سر ڈہین جاگے اڈک دی گل ہیا

توں ہیں بیٹا ابی ربیعہ نامی وچہ اساہان
جو آویں کر کم اساڈا لے انعام اگاہان

ہویا جہندب سن سلامی دگیا دہ للکارا
مالک دیکہہ ترٹا یوئیں جیوں اسمانی تارا

تیغاں پٹ جہوٹے پڑدوین جوہردار فولادی
سٹ مارن للکار بہادر دسن راہ اوستادی

تیغاں کیتے ہتھ بتیرے اوڑک رخصت ہیاں
سانگاں سنبر لاہور قصوروں دہن درست ڈہیاں

تہر تہر کنبن سانگاں قہروں ہرن پہن جہنہاں ندی
ڈہالاں جہاں نہ جہلن اگوں لخ ک دو سلو چاندی

نیزہ جہندب شکستہ ہویا مالک دا سمہالے
ہور ہتھ نہ کیتا کوئی شامی کرما نوالے

جہندب لے شہادت درجہ رخصت ایں جہانوں
مالک پایا فتح پڑ تریا ڈہٹا اوس میدانوں

جنگ روز چہارم مقابلہ عمر و لخمی ابن عباس و حیدرؓ را

اجہانوں ان عصر ویلے رخصت ہویا خاور
چڑہ طلا دے ردکن بنا دوین شاہ زردادر

شاہ شمس جد چہوڈ سدہایا خاص حضور کچہری
زنگی سر پر تاج ٹکایا ہور لباس رو پہری

تہانے شاہ زنگی دے بیٹھے ہرکوٹوں شہر فن
کوئی دم نہ مارے اگے دہشت ایسی قہروں

سدا اقبال نہ رہی برابر ایہہ قرعہ اسمانی
جس غم شنی اوس غم زیادہ آوی سر گردانی

عمر ہوش سمہل شتابی غفلت رین وہانی
تحفہ خرچ بنے پلے تیری زنگی ہوش بہلائی

خبراں آن جاسوساں دتیاں شاہ خاور دے اگے
زنگی دسدا ملک دو جار ڈسے دا مخالف لگے

شاہ شمس تا ہوش سمہالی خبر دتی درباناں
نیلے گہوڑے چڑہیا غازی کر سارا سمہیانہ

وچ مقابل زنگی لتہا پایا غلبہ خاور
دل سودائی چڑہ بیڑ کوٹے شاہ خورشید دلاور

فتح شاہ افتابوں ہوئی دتی ہنب نقاری
سن خوش خبراں شاہ خورشیدوں رغاں بسیار

کیتے سدہی نادملنگاں چڑہیا شاہ بہادر
بانگاں ہر دو لشکر ہویاں ویکہو قدرت قادر

پڑہ نمازاں فارغ ہوئے نفراں دہریاں زیناں
کمراں بنہ ہما اکہلوئی چہیا جبی کیناں

بسم اللہ سن ہل بہادر جوڑ صفان ہو چلے
سن سن راگ رنگ نگیلے چڑہیا وٹ جوانان
ہنہ نشان جد ہڑدے اندر ہردو لشکر جھے
کرے آوازہ حیدرؓ تاہین دسو ہتھ پورانی
سجے کہبے پھیر گھوڑا اودے کہا کہا موڑا
سمہل عمرو داگ اوہٹائی خونی نیزہ تانے
اول حیدرؓ کہا شکست ایسا دا لگایا

کھول نشانان کھلے برابر دوزا قدم نہ ہلے
ردوز جہارم پیر جمالہ کھڑا شیر توانان
عمرو لخمی ابن عیاس لے گھوڑا رخ بھجے
عوض ہین عثمانؓ ہوکادان آدی ہوش ٹکانے
اچرانوں ہڑ حیدرؓ صفدر ہو کھلوتا سوڑا
چھوٹے دودین شیر برابر جھلی سٹ نمانے
عمرو ہوش نہ کجھ سہمالی حد اکاس پوچایا

دیگر مقابلہ احمر غلام بنی امینہ و سقران غلام رسول اکرم و حیدرؓ

ہو منظور مظفر حیدرؓ داخل لشکر ہویا ،،
سو رب لائیت اندر نامی جبشیا ندی نسلون
کالی شکل وڈا او نوالی صاف ہا ہتین ستانہ
کوئی بہادر نکلے ناہین سدی دہشت کولون
نیزہ نول برابر ہویا آن پہسایا مونہ تے
کجھ سقران تاب آندی نہ کر گلان دا فر
جد سقران بیچارا عاجز ہا شہادت لیندا
کتنے صے ہن حیدرؓ صفدر ابوطالب دا جایا
گذر گئی شجاعت اوسدی بنیان شیر جباری
جتنے تیگ نہ ماران حیدرؓ راہ ہے کہ ہین موڑان
سنیان حیدرؓ جد آوازہ بلیا پہا نعرہ ماردن
اللہ اکبر بہاوے ناہین اللہ سمر حین ہائے

احمر نام غلام امینہ آ رنڑہ اوہ کھلویا ،،
کوئی نہ اوسدے پیش کھلو دی بات کران اک اصلون
پیاد نگاری زخم للکاری آدین شاہ مردانہ
نادن سقران غلام پیغمبر چڑہیا ایسے قولون
شیران نال برابر ہو کر کیتا لڑن سن بکر وٹے
پہلی ضربوں لی شہادت ہوبا اوہ مسافر
احمر پہر یا بہت غرور دن کر تکبر کہندا
ویری بنی امینہ دا الا رنڑہ دیو چہ نہ آیا ،،
جے آوے لتے کرسان مونہ چہے نال ایسی تلواری
قسم خدا دی ٹلسان ناہین صفدر دا سر توڑان
بسم اللہ پڑہ داگ اٹہائی پہڑ دستہ تلواردن
دودین جوٹ برابر ہوئے تیغان شاہ اولارے

دو ٹکڑے ہوا احمر دگا پیکے جام مجست | حیدرؓ یا فتح پیر مڑیا وچ کتاب نوشت

دیگر مقابلہ کریبؓ و ہفت بہادران بعد کریبؓ و حیدرؓ را!

چڑھیا فیر کریب بہادر گھوڑا چہیڑ عراقی | ہر ولائیت اندر ہیا لاسبہ رادی القاقی
رنڑدی اندر ہو کھلوتا شیر زوراور بگا | پیا پکاری حیدرؓ تائیں کرم کریہو ایسجا گا
ویکھاں اج شجاعت حیدرؓ ڈھنگ گٹی ذی زرڈا | احمر نوں جس مارہو کا یا خون میرا بجی سر ڈدا!
جیکر مونہ دیکھاوی اگر تیغین مارس وڈا دان | بے گناہ عثمانؓ کو ہا یا عوض ہین ہو کا وان
آتش جگر حیدرؓ دا ساڑاں جیکر ہو کہہ دیکھاوے | ہوئی دہرت بت تراہیے گجے نرد ڑا دے
کوئی زوراور نکلے ناہیں شیر پہاڑی لتھا | حیدرؓ کہندا حیف جوانان کھسنے دہڑیا متھا
حارث نام شامی چڑھیا حیدرؓ نے للکاروں | ایپر تابش بیش لیا یا ضرب لگی تلواروں
پیچھوں آئے پنج بہادر وداری چڑہ کے | پہلے گھسے گئی بہشت کوئی نہ ہیا اڑ کے
فیر سہدا قد واک اوہائی عدیؓ دیکھہ سلامی | ہین مقابل آسے ہودان دعوی اخلص غلامی
بازرہ سر خود فولادی نیزہ قول سونہری | بسمل آسن گیا بہادر پوری وقت دوپہر!
اول رنڑہ دیوں گرداوہ سہمں ہتھا وٹھائے | شیر کریب ضرب لگائی لینگ دو سلے جائے
عدی پا شہادت ترپا حیدرؓ دل شکستہ | ایپر لشکر دا سر کردہ نال لے نینک سرشتہ

دیگر مقابلہ کریبؓ و حیدرؓ را

فیر کریب کہڑ پکارے کوئی بہادر آوے | ایہہ آوازہ سنکر حیدرؓ گھوڑا رخ لگاوے
دیکھہ کریب اگیرے ہویا حیدرؓ کرے نصیحت | ہرگز غازی باز نہ آیا وچ تاریخ نوشت
اوس کہیا توں دشمن طلحہؓ نالے شیر زبیرؓ دن | قتل کیتوں عثمانؓ کرایا سنیاں ہی شہر ان
تینوں کسنے شاہ ٹھہرایا بیعت کس [illegible] | [illegible]

لڑاگاہاں ہو کے سدھا نہ کرہندا اساہاں
معاویہ اساں نوں ٹھہرایا دینی پشت پناہاں

برکت ساڈی بنی امیہ ماراں پھڑ تلواراں
تیغ میری ایہہ دیکھ فولادی کھول سنائیں خبراں

سے کیتے ہین اساں کیتے ورنہ لیا قدموں
تحفہ نور عاد شداددن ماراں سر غنیموں

ایہہ گل ہکر سانگ کائی حیدر دار سچائی
لے ڈھالاں جو نہ سانگاں رن کر کے ہتھ صفائی

لایا ندر کرب بتیرا نہ کجھ ہوش سنبھالی
وچ تقدیر ازل دا لکھیا موت کریب ادھالی

ایہہ پر لڑیا بہت زوآور شیر دلاور نامی
آیا جد دم موت سنہا ترنا ہو سلامی

حیدر صاحب تیغ سنبھالی واگ پچھاں موڑی
بہت پکاریا شامیاں تائیں کسے اگے نہ چھوڑی

دیگر مقابلہ محمد حنیفہ ابن حیدر صفدر را

پرت گیا جد حیدر ساہیں پا فتح خیبر دی
دوگیا چڑھ محمد حنیفہ ادھ گل دستہ شیراں دی

زرہ پہنی اوس فولادی کمر بندھ رد پہری
گاتری تیغا خاص کریہوں قبضہ جس پہری

مونہے اوس ہشتادی پائے پھڑیا نیزہ کماں
بسم اللہ آکھ گیا بہادر دیکھ خدا دیاں کماں

ہو سلامی شیر زور اور رکھیا دھے للکارا
تاں نیزہ من پھڑ کھلوتا سدیا کہہ ادارا

عوض آن بشیر موکادی مین ہاں رن سرائی
ایہہ ہاہن پور تیار کھلوتا ماریا سدھا نیزے

کانگ چڑھی دریا فرات لیتھا پہنے ہتھیار
آوے پھڑ بہادر کوئی آوے تیل انگارین

خوفناک آواز ہے جس دم آیا کرد شہزادہ
چاچے دا پت جنہڑ ہے کریہوں دیگر تار زیادہ

سنبھل برچھا اگے دھائی پیا پھڑ وچہ سدھا
سبھی طرفوں دھ گرد ادہ راہ اوستادی گھندا

جوڑے دو دین شیر بہادر ہتھ پلیتھے بازاں
سانگاں دھ حنیفہ چلیاں تیغاں کرن نیازاں

اگ مشالے سبھے کیہے کڈھ ہن لاٹاں ضربوں
تیغاں جوہردار فولادی پان چڑھائی ضربوں

ہتھ کیتا جد اورک دا لا ٹھیک دیس ایہہ بدیہی
دیکھ حیران کھلوتا لشکر سفت حنیفوں دی ہی

حیدر معاویہ دے للکارا شاباش شیر جواناں
پا شہادت شامی تریا مرد حنیف تواناں

آئے پچھوں ہور بہادر پنج سَت وارو وارِی — جام بہشت پیتا ہر اک شیعہ سَنداُوتارِی
گیا ہٹ حنیف پچھا ہاں حیدر سَند پکارِی — ہتکا ہوسین جنگ نہ لایق وچ پچھن دو بارے

دیگر مقابلہ مالک اشتر و عبدالرحمٰن ابن خالد ابن ولید را

پڑ ہو یا جد سارا خالی خون جگر دا سٹرا یا — ہو سلامی حیدرؓ اگے مالک اشتر چڑھیا
لمان نیزہ تاں شتابی بدل گھدا جا دی — وچ کھلو تا پڑ دی اندر اوچی سد بلاوے
کون بہادر مالکؓ اوس تے کرسی سدھا متھا — عبدالرحمٰن خالدؓ جنیاں دسن شاموں لبھا
لا اڈی کر جا وڑ وڈی گھوڑا چکر لگا کے — شیر مقابل وسدے لتھا نیزہ سرن ہو آ کے
ہو ہل سانگاں لی رخ گھوڑی ہر دو ناگ سمیٹے — ویکھو کیڈ فساد او ٹھایا یار ویکسے بیٹے
حضرت آدم ہر دا جاوں اول قبلہ گاہا — دنیاں خاطر سر دھر بازی ہور دسو کوئی راہا
عمر ہر دم چل گیرے ماری چھال پلنگاں — جُٹے دووین شیر ببر ا در ہر اک دا سر لگاں
ہل ہل سانگاں مارن قہروں پوندی سٹ برابر — مالک نامی شیر پورا ناں اوہ بھی مرد اکابر
دووین دا اوتی للکارن خونی ہاتھی بیلے — عبدالرحمٰنؓ کرحلا کی سٹ اجیہی میلے
زخمی متھا مالک ہو یا چڑھیا غضب دوباری — پوندا مالک دھر للکارا سٹ سدھی رنج مارے
اکثر اوہ بہی زخمی ہو یا ضرب عبدالرحمانی — ہٹ گئی چھیڈ پڑ ھبا در شامی مارن طعنے
نالے معاویہ مارے طعنے اسے عبدالرحمٰن — مالک کیونکر گیا زندہ حیف ایڈ جوانان
ابن خالدؓ نے فرمایا نہ کر دا فر گلاں — حیدر صفدرؓ پڑ وچہ لتھا شیر گبھے جوں جہلاں
وچ مقابل اوسدے ہو وین بدلہ آپ موکامین — فیصلہ ہوسی تاں اج پورا دشمن مارا دڈا ئین

دیگر مقابلہ امیر معاویہؓ و سعید ہمدانیؓ را

غصے ہو پڑ معاویہؓ چڑھیا کر سمیاں درست — سہل نیزہ اگا اوٹھانی جو نکر ہا تہی ست

کرے آوازہ کون جہاد دے وچ مونہہ ویکھاوے | بیٹھا مین ابوسفیان نوں خاتمہ جنگ ہوجاوے
کوئی ہمدان قبیلے وچوں شیر زوراور نامی | آن مقابل سیکے تھیوی مین ہان حاکم شامی
چڑھیا سن سعید ہمدانی رکھہ توکل اہت | سلامی ہو کر حیدر لگے ونج پیا کر حملہ
پھرے دو مونہہ برابر رکھہ تیغ سیتے جانان | سٹ مارن للکار زوراور آدین شیر جوانان
شامی کہندا جیمین کوٹہا نام وری ٹر ہوئی | ادین کہیا جے مویا معاویہ دشمن ہیا نہ کوئی
دا لگا کر مارن ہالگا اگ مستانے بھکھے | دو دین ماسخ شیر زوراور مار لوانے بھکے
دو دین غازی ہی برابر کسے نہ بہاج ادٹھائی | اوڑک بھکے تا اوہ ہٹے کر میدان صفائی

شروع جنگ بروز پنجم را

اجہان نوں آرام دی خاطر خاور سیاز ادتاری | زنگباروں دل زنگی چڑھیا کالے بالنے ساری
ہراک جانب شاہ نجاشی فوج سوڈان کھوکائی | ہراک دلیسوں یاکر فتح مشرق فوج دگائی
کر کے ڈیرہ جھنڈے لائے دسے گرم کچہری | سپر پرسیندر تاج جڑاؤ چمکے لاٹ روپہری
لی پیالے زنگی شاہ نے غفلت عمر گذاری | کوئی دم نہ شمسی مار دہشت اوسدی بھاری
تاکوکاوے رعیت والے سر نے دہر کی باہان | در فریادی خاور اگے داد اسی کی چاہان
تیر زنگی ملک اوجاڑے رہیا پاس نہ پہکا | ہے وزیر شیطان چنگیر اجنے لایا دھکا
ایہہ گل سن کر شاہ خاور نے اودین ہوش سنبھالی | ہے ہے زنگی ملک اوجاڑی سخت مصیبت ڈالی
ہوئی اشارت طرف نقیبان کہن سیاہ اٹھ تلے | سرخ زرد سفید نشانان رنگ عجائب جھلے
صبح صادق والا لشکر اوڑھ شتابی ودڑے | مدد اوسدی شاہ خاور نے بہت دلاور جوڑے
زنگی اوہ سیہ برابر صفان جوڑ کھلوئے | باجھ لڑائیوں نٹھی حبشی جانب مغرب ہوئی
فتح شاہ خاور دی ہوئی دہبک پئے جگ سارے | تا فرخ رنگیلے پیلے خوشیوں پیر پسارے
ہوئی جدا اوان مبارک ہر دو فوجان اندر | پڑھ نمازاں منگ دعائین سارے یار پیغمبر

ہوکے قدم نادلنگان خاطر جنگ تیاری ... لیکے ہتھیار دست خیراں صف اوتارے

جنگ شروع دی باجے وجے دہول ہوچال ڈہاوا ... ہردو فوجان پڑ کہلویان مہرہ کون اوہاوے

مقابلہ مجارق و دیگر بہادران

نام مجارق غازی چڑہیا ابن عبدالرحمانی ... ہوسلامی معاویئے اگی پیا گج میدانے

کرے آوازہ کوئی بہادر آ کر ہتھ وکہاوے ... مین بیٹا ہان عبدالرحمانی جس چاہی دل آوے

مومن ابن عبید دلاور صفدر پیش سلامی ... چڑہیا دیکہ نا ودہیرا شیراو ڈاڈا شامی

تیغان کہچ برابر ہوئے مویا پہلے گہسے ... ڈل دا نا گیا دل اندر ہتھ نہ اوندے وسّے

اوسدا سر جدا اوڈہ کیتا شخص اوہ ہمدانی ... چادر کہچ بے پردہ کیتا سارا راز نہانی

حال شکستہ جسدم ڈٹہا لشکر حیدر والے ... ہوسلامی صفدر اگے مسلم واگ اوٹہالے

دہ للکار اسانہہ آئے لاڑی منتھا سِد ہا جوڑے ... اوہ بھی پا شہادت گیا ہو کر کہادہی گہوڑے

دوتن ہور دلاور آسے جو نکر تا لو مار ان ... اوڑک جنت لدسدہائی سیر کرن گلزار ن

دیگر مقابلہ حیدر و مجارق و دیگر دلاوران عمرو العاص

چڑہیا لشکر شاہ بہادر دسن ہتھ اوبارے ... ویکہ مجارق اگون لونڈا نیزہ پکڑا اولارا

کیتے شیران ہتھ برابر ضرب لگانے لگے ... ایہہ مومن تہکا ہویا جنگ کیتا چڑہ اگے

آخر جام بہشتان والا تریا مومن پیکے ... آئے پچہون ہور دلاور حیدر جنگ اڈیکہ

لدمسافر ہوئے سارے گہٹ نہ کیتی کسے ... چڑہیا عمرو العاص نہ ورادر نہ کرلے قصے

ناگان دہان ہو نہ لیکے چہوٹے نرپہاڑی ... ہاسان دنگ ویکہاون لگ دہرتی فرات تاری

تیغان بجلی وانگون لشکن لاٹان سبہ کیتے ... نہ شکست کسی اوٹہائی مار تیغان پڑ بیٹھے

اوڑک وداع دو دین صاحب ہوئی اوس سیدا نوتا ... ذکر عمار یاسر والا کرنان ہیبا بیانون

در جنگ عمار یاسرؓ و حارث حمیری ا

فیر عمارؓ دو اگے ہو ٹہائی آتنان لول نہ بالون ۔ یارب بہتر توں سبہنا تیں میں امیدا یمالون
حق اوتے ہی حیدرؓ صاحب باقی جاکم شامی ۔ بن حق حیدر جانب جانان بہائی نبی گرامی
ایہ گل لیکر دہ گردا وہ لبہا پیر بہادر ۔ حارث آن مقابل ہویا ویکہو قدرت قادر
ذوالکلاع حمیری اوسدا جانوں سکا بہائی ۔ حارث کرکے وڈی دلیری سدہی سانگ اوٹہائی
سانگان تول برابر ہوئے پڑ دے اندر دونین ۔ عمارؓ تاب نہ پیش لیاندی موت پیالہ اودین
وچہ حدیث نبی فرمایا مسلم ویکہہ بخاری ۔ باغی قتل کریسن تینوں بات ہیا اعتباری
ایس علیؓ تھیں ثابت ہویا باغی معاویہ بنیان ۔ طلحہ زبیرؓ قصور نہ کوئی وچہ حدیثان سنیان
طلحہؓ زبیرؓ لی بی عائشہؓ صادق جنگ مچایا ۔ نوبہ کیتی اوڑک واری وچہ حدیث لیایا

دربیان جنگ اخیری ا

پسر حبالا الیس قیسی نون ہن توں کیہا بہائی ۔ پڑ گہڑیال وجے دو طرفوں ساز تمامی سائیں
حیدرؓ ویکہے وتا للکارا سلرے لشکر تائین ۔ جہوٹا دل ہا جر انصاران بعد عمارون سائیں
عبیداللہ شاہ عمرؓ دا بیٹا اودو واگ اوٹہائے ۔ ایدون مالک اشتر جہوٹا لیے قیامت جاوے
اتے ذوالکلاع حمیر لیکر فوج حمیران ۔ شاہی طرفوں ابن عباس گیجے گہت وہیران
مل گئے پڑ دوہیں لشکر لیہا بیٹہ ہتھیارین ۔ چڑ ہیا تا لوہاران والا پیا تیں لگارین
دہ للکاران پیے بہادر جہوٹے ہتھ قہاری ۔ جو سرکدہے بیناودٹہے لنب کدہی تاوارین
بجلی وانگ جاوے لشکارا جیندم تیغ اولاران ۔ لے سرڈہالان لوین لادر شیر شیران للکاران
گرزان مسٹے دانا نو انگون سیہر بہال تروٹے ۔ دوہیں لشکر جنگ کرن تن آلیس اندر جیٹے
سانگان تہر تہر کنبن قہرون دسن حبشی کالی ۔ لوکان تیز ٹنڈانان چلکی ڈونگ اوہ ناگ لوانے

پھیر کساناں ہو سلامی رکھے نظر او تھا ہاں
جسد م تیر لگائے شیراں لایا زور پوراناں
نالے خنجراں بیجھڑ ملے ناگاں مونہہ پسارے
کرداں بکل دو سبھوں جسد ہر ہور کٹاری
مارو مار وسے ہر طرفوں ساون جیتر لتھا
چھوٹا جسد م دُل سواراں گجی کا ناگ چھناویں
لہر جویں دریاواں اُٹھی فوج اینویں سواراں
مونہہ سر وسے نہ سواراں خاکی تنبو تنیاں
دھول سپارا تھر تھر کنبے شیر اندی للکاروں
حادثہ او سوتی والا دہ فارن رستم سام نریماں
شاہ سکندر نالے دارا شیر زور احد اڈردا
تو با توب پکارن سارے عربا ندی تلواروں
ہے ہی اندر لشکر ہووی اوہ موبا دہ موبا
اپناں نہ بیگانہ دسے جو مونہہ اگے چڑھیا
شیر بہادر گجن ماٹھین سیا جہاز اولا رے
جو نکر تیلی نال کہیا دی تاڑیوں ضرب لگاوے
اگندھک ناگ دسی پڑ سارا رت ٹری پرنالے
ہر دو طرفوں تول ترازو ہویا جنگ چہاہین
لکھ بہادر دو دہرا اندا شاموں عربوں ہویا
عوض ہو اہتمام شوکایا دو دہراں نسنے رکھے
بنی ہاشم بنی امیہ اصلی ایک قبیلہ

چلے چاڑ درست کنبے سیا اولارا لگا ہاں
مارن وچ تتی ناگ سُر کے جگر ہیں کرن لگا ہاں
پوہن غنیماں رعد موافق چھپر لال اوتارے
پیش مقبض دی قبض کشادہ بسم الفاردی اری
وجے ہٹر طوفان پہاڑی کوں کرکے تڑ میتھا
کالے ناگ کھاڑی لتھے بادل حبشی بہادیں
موڑن وچ اگاں گھمن گہرے پار پوکارن ہا دا
خبر کت دی لگیا زمانہ جنگ اجہیا بنیاں
ملک الموت حیران کھلوتا جھٹ کا تلواروں
فری مرزبر جو بھن سہراب تعلیماں "
افراسیاب دلیر زور اور ہونہ نہ اتول کردا
عمیند احمد ٹڑلی شہادت دسیاں اس شکاروں
ہیک فلاناں وڈا دلاور جنت وچ کھلو یا
دہ للکارا تھا اوٹھائی سر جھڑیا۔ نہ جھڑیا
جنگ طےقان اوہ لوح بنیدا ہووے منہ قرارے
اینویں سل دلا در جنگی تیغیں مارن ڈاڈوں
خونی شیر دلوں للکاراں مارن ہتھ وچالے
نہ فتح پڑ کسے پائی رہیا قدم اگاہین
بعضے کہندے کم زیادہ آخر کجھ نہ ہویا
آپس اندر یوں جالیں اوہ بھی گیا دُکھے
اول اوٹھے بنی ملائے پھیر دسو کی حیلہ

آخر تنگین اکڑ دی ایہ ہوئے سر ور بری — جبدا لگا گھٹ نہ کیتی اگے بات لمیری
آپے ظاہر ہوندا جاسی جون جون پڑھن سالا — ذکر شہادت پاک اماماں علیؓ ثناء مُتعالا

در کیفیت صلح نامہ ہر دو فریقین را

بی بی عائشہؓ آن وچالے صلح فیر ٹھہرائی — اوہا حیدرؓ ملک ونڈائے وشامی کرن جدائی
عرب عراق مصر ولایت بربر بلخ بخارا — فارس سندھ اٹک توڑی حیدر کرے اوتارا
روم شام ہور بکر آرمن نالے گرد لواحان — معاویہ آسجا حکم چلاوے عزلون قدم پچھانان
شامی بولے صلح امنا بیعت کون ونج لے — حیدرؓ رہے شریک اساڈا سبہ اصحاب کھولے
حضرت عائشہ کہیا دوبارہ بیعت معاف لیتا زون — دووین صاحب حکم چلاون دیون خرچ اساؤن
فیر امیران بات ٹھہرائی دو مقدم جوڑو — جو کجھ کہن کرہو امنا بات اوہناں سر چھوڑو
بندی ہوون اوہ فہمیدہ لشکر وچون دانے — اسپر سبھے خاص مصاحب جو مشہور جہانے
ویہ وہیان سب لشکر وچون حیدر بندہ چنیان — نیک عبداللہؓ ابن عباسؓ الی ہر دا سنیان
ایس ندا ری جانب ثانی مرد جدا جب کیتا — عمر العاصؓ وجی طرفون نال اکابر لیتا
موسی اشعری حیدر طرفون خاص مصاحب بیان — عمر العاصؓ نبیؐ ایل شامیان لکر چنیان
دومۃ الجندلؓ وچہ تحریراں بیٹھے سبھ برابر — اجے گفت گو نہ ہوئی بولے کجھ اکابر
موسیٰؓ اشعری ساد مرادہ ہرگز وچہ نہ جاہے — عبداللہؓ ابن عباس دے تائیں منصب آسی ٹھہرائے
شامی ہوئے سن لکاری ہی اوہ خویش جلیدا — ہر دم کرسی بات ہوناندی تینوں کم ولیدا
جیکر حیدر اس ٹھہراوے کرسان آسی لڑائی — جس دی لوبی پڑ مولے وی لوبی ہوسی نہ صفائی
موسیٰؓ اشعری زاہد عابد صادق مرد سچاوان — اوہ کرلیسی بات نکیری نہ فساد اوٹھاوان
حیدر کہیا ہاں امنا جو نکر معاویئے کہیا — موسیٰؓ اشعری ساڈی طرفون خاص مقدم رہیا
اوڑک سبھناں بات ٹھہرائی ایہ امیر نہ چاہئے — عبداللہؓ ابن عمرؓ دے تائیں نائب اینی ٹھہرائے

جاوی اوٹھ فساد تمامی عادل ہووے شاہان
کریئے نافرمانی چڑھائی اگوں جیہین لنگاہان

سبھنان کہیا ایہ گل بہتر موسی اشعر جیہا مہیا
بعد حمد ہور مدح ثناؤن مطلب اصلی پڑھایا

حیدرؓ نہ منظور کسے نون بیا فساد جہانے
لائق بیٹھا شاہ عمر دا تابع خویش بیگانے

ایہ گل کہہ کر دہر لی لتھا بعد عمرو دی واری
بعد صفت ثناؤن کہیا بات اکا اعتباری

الیس ہٹایا حیدرؓ تائین ہین خود معاویہ کہیا
ہویا فیر فساد وچالے موسی اشعری تکیا

موسی کہندا دغا کیتو ہی کر کے بات پکیری
اک دوجے نون طعنے مارن لگی اگ جھنگیری

اوڑک لوکان آن وچالے صلح فیر کرائی
بی بی صاحب والا کہیا مل کر ہو سب بھائی

کرن لگی جد خط نوشتہ سن مضمون تمامی
معاویہ حیدرؓ کرن جدائی لشکر بے آرامی

ابن عباسؓ لکھن لگا لشکر گرد بہایا
ہذا ما صلح علیہ امیر المؤمنین لکھو شاہ فرمایا

معاویہ ہویا سن للکاری لفظ امیر اوڈاؤ
ورنہ کرسان جنگ دوبارے تیغین ہتھ اٹھاؤ

تون جے نسل عبد منافون مین بھی عبد منافو
ہوندا جے امیر مقرر جنگ کیون کران شرافو

حیدرؓ صفدر امر لاچاری لفظ امیر ہٹایا
عبداللہ ابن عباسؓ نون تائین شاہ علی فرمایا

جونکر معاویہ کہندا یار دا دوین کہو کانی
ہذا ما صلح علیہ علیؓ ابن ابو طالب تحریر حقانی

و معاویہ ابن ابوسفیان جیہنے لینا ملک فلانان
حیدر تائین لیس فلانان بنہ کرہیت کہیانان

دو دین جا حجت رخصت ہوئی کر کے خوب نبیڑا
معاویہ گیا شہر دمشق رہیا فیر نہ جھیڑا

حیدرؓ لتھا جا کر کوفے کر کے ہتھ بتیرے
سادہی پنج سال حکومت مسان اگی تیرے

فتح خاطر ایس ہوئی دستان شاہ زمانے
آسوچہ فساد لڑایان لکھیا حکم ایرانی

فارس والا لشکر چڑھیا طرف ملکان سدھایا
کوہ نہرج ہور جبل پایا تیغین مار اڈایا

ہور جنگ نہ ہویا کوئی فیر فساد وچالے
مصر ولایت بھی خوارج شیران جیہا او شالے

سارا ذکر ختم ہویا جنگ خوارج توڑان
اس مقالون اب جنگ ہے یا لکھیا واقعدی ہوڑن

در ذکر جنگ خوارج و فتح یافتن امیرالمؤمنین حضرت علی کرم ا

عمرو العاص موسیٰ اشعری جد مقدم ہوئی
موسیٰ نہ منظور اساں نوں ابن عباس ہووے
نہ اقرار مناسب لوڑن حیدر صاحب کہندا
جے منظور نہ لیتی کر سو عرض اساڈی شاہا
اوڑک سہناں رسل وہمکایا شاہ ہیا انکاری
جیکر حق خلیفہ ہوندا تا کیوں صلح کردا
حیدر پکا کافر جانوں کس امیر بنایا
لکھ ہزاراں شیر زور اور سدی خاطر مویا
وقت نوشتہ وچہ تحریروں اوسی سر اوٹھایا
حیدر تائیں قتل کر کے ہور امیر بہالئے
دس ہزار یا کجھ زیادہ ہوئے جمع اوچکے
شہر دالے پڑ چایا دشمن جمع ہزاراں
حیدر توڑی گیاں خبراں دشمن ہوئی اکٹھے
ابن عباس کیتی وچ کوشش اثر کجھ نہ ہویا
جیکر لیتی نہ کر ہو چڑھائی دشمن اسجا آون
حیدر صاحب کری اشارا ہووی شہر بیادی
ہوکا دتا شیر سلامی بنہ کھڑی ہتھیاراں
گھریا ڈہو سہ چڑھیا حیدر سرخ نشان نکالے
ہویا جس دم آ کر صفاں سر تا کھلی شمشیراں
نستاں کراں ذرا تحمل کریئے پند نادانان
ایہ گل کہکے ڈاگا اوٹھائی کیتی وچ نصیحت

بہت صاحب گئے حیدر عرض ناں کر کہلوئے
حیدر منہ ہویا سن انکاری موسیٰ وچہ کہلووے
تدوں ابن ہیدلا اور مدد مالک دیندا
ناں تیر سے چڑھ جنگ مچاواں کرکے جمع سپاہاں
سب صاحب آکہن لگی حیدر نوں لہ ناری
طلحہ زبیر دا ایہ دشمن ول ساڈا سب مردا
عمار یاسر مرد جنگیرا الیس میاں کوہایا
ہے برحق خلیفہ معاویہ ستو کجھ نہ ہویا
حیدر کولوں کجھ نہ ہٹیا مرضی نال الکھایا
رل نادانان شور مچایا قصہ کہول سنائے
عبداللہ ابن وہب والی جنگ خوارج تکے
روز بروز زیادہ کثرت شور پایا بدکاراں
عبداللہ ابن عباس دے تائیں طرف جنہاندی بھیجے
خدمت حیدر حال سنایا ہتھ صلح تہیں دہویا
پا کر غلبہ شہر اساڈی کوفہ شہر اوڈاون
جنگ تیاری نال خوارج ماراں قوم فسادی
جوڑ جماعتاں نرکھلوتے سوری وچ بدکاراں
بنھ گھٹاں پڑ لشکر لیتا جنگ خوارج والے
تدوں حیدر صفدر سائیں کہندا اسد دلیراں
شاید کہیا من کہلوں ایہ سب قل حیواناں
بہتے سے شیر سلامی ہویا اصلی ایہ کیفیت

ہور باز نہ آیا کوئی رہو چڑھیا پڑ شیراں
جس دم دی تنب نقارے دتا تا دلیراں ،،

ڈنڈالاں سر پیے بہادر کیتا میل جواناں
سپو شپ پیاں سر تیغاں روح گئی اسماناں

تیغاں مارن ہل ہل سوے کر کر نسل باہاں
دو دہراں جس دم کھلویاں کیتا فکر اماں

عبد اللہؓ ابن وہب زور اور لشکر دا اسر کردا
دو گر داوہ پڑ کھلوتا دیکھو موزی مردا

کرے آوازہ حیدرؓ صفدر آن مقابل ہووے
جے اج ہے رکھے قدم میدانے اتہو جہے پڑ کھلووے

داویلہ پڑ کری بہتیر الافان مارن لگا ،،
اوس دی سنکر اینڈ دلیری تا چڑھیا شاہنہ بگا

جا بک مار چلایا گھوڑا جوٹ کھلوتے دوویں
دو ٹکڑے ہو دشمن جھڑیا مار لیا سر اوویں

دشمن جس دم موت پیالا پیتا ذو الفقار دا
دیکھ شکست فوج اوہناں زور دسے تلوار دا

واہ منظور منظفر حیدرؓ جنگ خوارج ہویا
کجھ تعداد نہ طبری لکھی دشمن کس اندازے مویا

یا فتح پڑ جنگ خوارج تنہوں کوفے لائے
لے انعام آرام بہادر دراع ہو سدھائے

مقصد کھول محمد والا بیٹا ابو بکرؓ دا ،،
کیونکر اوس شہادت پائی نال لے مالک مردا

در کیفیت شہادت محمد ابن ابو بکرؓ و مالک اشترؓ و کنانہؓ معاویہ ابن خدیج را

کجھ قصہ ہن لکھ سدہاونا عبد اللہ نام سر جدا
سالا اوہ عثمانؓ دلیر اجا کم مصر کردا

اول والی مصر ولائت رل لوکاں دھمکایا
تا اوہ نٹھا اوس دے یاراں جانب شام سدھایا

اوس دی تھاویں قیس انصاری حیدرؓ رکھ جایا
اوسنوں عامل حیدرؓ کیتا تاں لوکاں دل پایا

تا فیر اوسنوں شاہ ہٹایا کہندے مصر دیاراں
محمدؓ جا لگا اوس دی دگیا سندے سر کاراں

کنانہ ابن معاویہؓ کہندے اوہ خدیم دا جایا
اوہ بھی شامل نال محمدؓ نوجوان سنگ گایا

اتے معاویہ ابن خدیم مصر ولائت رہندا
دیکھ رشک ہویا اوس تائیں لوکاں تائیں کہندا

ایہہ جو بیٹا ابو بکرؓ دا امیر اجگر کنانہ
قاتل سبھ عثمانؓ غنی دے ظاہر جگ فسانہ

رلکے بدلا لاں انہاں تھیں کڈھاں ایس دیاں روں
جیکر ایہہ انکاری ہووں زور دساں تلواروں

بھڑ سے طرف دارامینہ پالیندے ہتھیاران
دیا ہتھ محمدؓ نامہ لکھیا جانب شاہ علیؓ دے
پڑھ کر نامہ شاہ علیؓ نے لشکر نوں فرمایا
تاں فیر ابن عباسؓ نے کہیا عربی کوئی شافی
وچ درست کرسی ہر نوں مرد زور اور نامی
سخن پسنداں حیدرؓ آیا نامہ لکھ وگایا
باجھ تیرے کوئی دوست ناہیں جابی مشفق میرا
معاویہؓ ابن خدیج منافق خاص ہیرا انکاری
ایتے الیس جزیرے اندر نائب آپناں کر کے
مالک وی ہتھ خط دیتا ایہن نائب آپناں کیتا
معاویہ سن کر مالک خبراں دل اندر گھبراناں
مالک جے وچ کیتا قبضہ مصر ہتھ نہ آوے
ہو ضبح نام قیوم کہاوی اوہ پنڈ بحر کنارے
معاویہؓ اوسنوں خط دگادی مالک اسجا آوے
زہر پیالہ دینا اوسنوں کر کے جھب ہتھانی
ہرگز غفلت نہیں کرنی جے کم کریں اساڈا
مالک حسب دم اوسجا آیا لیکے فوج سواراں
مالک اشتر لد سدھایا حیدرؓ سن کر خبراں
ایتے معاویہؓ راضی ہویا مالک دی اسموتوں
مینوں اسجا ہرگز غم نہ کوئی ہوناں جہیدر رہے
جیکر صلح کرے محمدؐ صلح شتابی کرنی

کیتا تنگ محمدؐ تائیں زور پایا بدکاراں
ہوسن تاں ایہہ لوک درست آوی فوج دلیڈی
سارے لوک ہوئے انکاری کسنے بڑا اجیایا
مالک اشتر کولوں ڈردے صاحبزادہ شیر گرامی
سبھناں کہیا ایہہ گل چنگی بات نہ ہرگز خامی
جانب مالک ایہہ مراسلہ حال سارا سمجھایا
دغنے باز حرامی کوئی چڑھ شتابی ستیرا
اوسنوں وچ درست کرناں مصر دی سرداری
مصر ولائیت وچ شتابی تینوں فوج اوڈکے
لیکر ساتھ فوج کراری پیا راہ چوبیتا
کہندا معتبر خبر لیائی میرا ناہیں ٹکاناں
ایہہ مصلاحت نال امیراں خط قیوم دگادی
نام حسان منافق کو دشمن حیدرؓ بھارے
جد آوے نہیں کرنی خدمت ول او سد اجم جادے
ایندا عوض جاگیر قیوموں غفلت بات نہ دادی
احسان مروت بھی زر بخشاں نقدی وظائف التادی
کر کے خاطر زہر طعاموں حال ویکھو بدکاراں
تاں نہ آندی بیس غم یاروں عمر گئی وچ صبر
عمر العاصؓ نوں تاں سدیا دساں گھڑی جو تودی
جہیں ہزاراں مرد شماراں تیری پشت پناہ
ہووے جیکر اوہ انکاری لت گردن سر دم ہر

کرتوں صفا مصر ولائیت سجستان بیتیاں نوں
نالے کہیا مصر ولائیت ہور تیرے ہمراہی
عمرو العاص ہو سلامی تریا تیز روانان
ہوئے مومن آن سلامی کاغذ کڈھ دیکھایا
منکر ہووے جہڑا اسدا اکڈھ ہو ماردیاردن
چڑھیا لشکر عمرو العاصی بولن ڈھول برابر
کھول نشانان صفان جمائی ہویا دو رسہارا
ہوں مل تیغان مارن ہتھین لایا زور بتیرا
فوج محمد مہاج ادہائی رہیا اک بیچارا
کرکے سارے لوک اکٹھے آتش حیم دگایا
اتے بیٹا ابوبکر دا اسم عبد الرحمانے
شہر مدینے گیاں خبراں عائشہ کرے رو دالا
عبد اللہ بیٹا شاہ عمر دا رونان گہت کہائیں
حیدر صفدر لوڑی خبراں عم النبی دا ہاہین
آل امیہ لوک دے گاڑی بیاف دجہالنے
کوفیان کولوں کجھہ نہ سریا دغی باز حرامی
شاہ علی نوں کہیا راضی باتا اندر لاکے
ایسے طرح ہر دیاردن معاویہ ننگ دبائے
عمر ایتھوں لہنگ لگیری نہ کر فتنہ لمان

اول آخر ہور کیفیت لکھدے رہو اسانوں
معاویہ ابن خدیج زور اور جنگی مرد سپاہی
مصر ولائیت ڈیرہ کیتا ہیتی خبر جوانان
مصر ولائیت عمرو سبت اہنہ نامے وچہ پایا
شیر جوانا ندے پر بہڑ کے کہندے ایس شکار دن
دوجی طرفوں زور محمد چار ہزار اکابر
تیغاں دہر دے لتھے رن سور شیر دیوں للکارا
کنا نہ پا شہادت تریا کیتا جنت ڈیرا
لے حیم نچا سیتا ادسنوں نہ کجہہ چلے یارا
پائی شہادت جاں محمد ابن ابوبکر ظلم عمرو کمایا
زندہ چیندیا نہ کجہہ کہیا دسن راوی دانے
لعنت معاویہ ابن خدیج نوں حضرت عائشہ
شہر مدینا سارا روے عرب ولائیت سائین
لدگیا دنجارا ئشہ رہوسی میل کدہائین
صبر اجھوں واہ نہ کائی جگا لو جہہ فانے
ورنہ کی سی با در معاویہ بہادین شامل شامی
ہتھیں کجہہ نہ زور لگایا بیٹھی رہی ٹہلاکے
اک شکست لعبرے وچوں زور زیاد لگا ئشہ
کارن خوف درازی چیندیاں ذکر شہادت جانے

در ذکر شہادت امیر المومنین حضرت علی رضی را

اقصہ ہن شہادت والا عاجز قلم اٹھاوے
ترسے منافق جہڑی خاطر شاہ نوں سب ہائے
منزل ہو کی شاہاں بیان کرن طواف مقاموں
عبدالرحمن ابن ملجم شیر بہادر جنگی
نام مبارک ابن عبداللہ وچہ کتاباں سنیاں
یار و مسلم ہوئے ہزاراں نہ کسے کجھ ڈٹھا
شخص ترے آئے ایہہ فسادی کریئے قتل انہاں نوں
عبدالرحمن قسم اٹھائی میں حیدرؓ سر جاواں
عمرو کہیا میں مصر ویساں کرن تاریخ مقررہ
سنہ تبارک چالی ہجری قمر تاریخ ستاراں
دلی ارادہ پختہ اونہاں طرف مقصود سدھارے
وقت نماز عشاء دا ہویا ملیا شہر اذاناں
مسجد دے دروازے اتے بیٹھا پکڑ کھلویا
ویکھ شتابی تیغ اولاری ضرب لگی پیر چوڑی
پھیر آیا کمر قید کیتو نے ساہ پوچھن لگے
اوڑک اوسنوں قابو کیہا اوس جیہڑا آیا ہان
اوڑک قتل کیتا اوس تائیں دوہ ہتھیں گھیرا
عمرو العاص اوہ نہیں آیا سخت قولنج بھاری
اوسدا اک نائب آیا اوس قاضی کہو کائی
اکثر لوک اکٹھے آہے پھیر اتنگ کیتا
القصہ ہن اسیں بیان لمی مار اڈاری

کسو جا اوہ گذر سنے ہا طبری خبر بتائے
قوم خوارج بنی تمیموں مکے اندر آئے
جیہوں با فراغت بیٹھے یاراں اوس کلاموں
دوجا عمرو ابو بکر دا بنی تمیموں زنگی
تناں رل مصلاحت کیتی سبھ منصوبہ گنیاں
عمرو العاصؓ تے حیدرؓ معاویہؓ قدم میدان لئے
سبھ افتدا امت سرور کرن دعا اساں نوں
کہیا مبارک شہر دمشق ابن حرب اوڈا داواں
ماہ رمضانے بات بہرائی ہر گز فرق نہ ذرہ
تنے شخص اوٹھ سدھائے جایاں شتر مہاراں
گیا مبارک شہر دمشق بیٹھا حوض کنارے
اوہ مبارک کرسے سنبھالا ہویا تیز روانان
اتے معاویہؓ نال میراں داخل مسجد ہویا
زہر آلودہ تیغ فولادی بات کراں اک موڈی
اوسنے ساری کہی کیفیت تسدن معاویہؓ اگے
معاویہؓ جیہدم صحت پاوے خبراں ودھ شاماں
عمرو گیا جد مصر ولایت صبح صادق پہرا
مسجد جا بیٹھا اوہ نہ آیا سر مصیبت بھاری
ہتھ ضربوں گیا بہشت اوس نوں تک کاری
پھیر اوسنے تیغیں الہے موت پیالا پیتا
شہر کوفے نے گراوتارا ابن ملجم شیر افراری

ابن ملجم داخل ہویا کوفے اندر یار رو

عبدالرحمن عاشق اوستے اوڑک ترڈ فن لگا

جے توں صادق عاشق میرا ہیں صدقے سنے واری

باپ میرا ہور سکا بھائی نالے خاوند میرا

جے توں مرحم نہ زخم لگاویں ہرگز نہ کہاواں

اول ہویا اوہ انکاری کر آزمائش قبولے

دو بندے ہور شامل کیتے قوم خوارج وچوں

راتی شاہ علیؓ خود کہیا ہوئی اج شہادت میری

حضرت قصد مسجد خاطر ساری رات گذاری

تا شعیب اوس تیغ چلائی دردان منافق

بسم اللہ فیر حیدرؓ سائیں کیتا شروع دوگانہ

نعرہ آنا مسجد ہویا دہرتی حیدرؓ جھڑیا

پوچھن لگے رلمل سارے کس ایہہ تیغ چلائی

شخص فلانان ابن فلانان غازی بنھ لیایا

حیدرؓ فیر نصیحت کیتی سبھناں فرزنداں

وچ مدینے کر ہو سکونت جے اوہ گھر بکیرا

اتے میرا پڑہ جنازہ فیر صندوق منگاناں

جانب نجف لئی روانا ن ترسو جدا اگاہاں

مینوں اوس دے گھر ہو حوالے نہ مقال وچالے

جیکر لئی نہ کرسو پرسش وقت قیامت ہوراں

ایہہ گل کہکر پائی شہادت فیر صندوق منگایا

نام قطامہ دوست اوسے یمین سیانی جباروں

تا اوس عورت رو کر کہیا ظاہر کر کے گلاں

ایہہ مینوں زخم کلیجے لگا جے اک کاری

نہروں پر حیدرؓ کوہٹے کر کے ظلم گھنیرا

جو کہیا توں کریں اماہی ایہہ قول سچاواں

اکثر ڈیرہ اوسے دا رہندا نائب پاک رسولے

دردان منافق سی اک تاں نام شعیب ہے پچھوں

تینے تیغاں پکڑ کھلوئے اوہ خوارج ویری

صبح صادق دی ہی جس دم فیر اذان پکاری

اثر زخم نہ حیدرؓ ہویا راوی قول موافق

عبدالرحمن تیغ اولاری اتے دخسارا نہ

اوہ چیا شور کرکارا لشکر معرکہ مسجد وڑیا

نائب سرور ایہہ فرمایا شخص فلانان بسائی

مسجد دے دروازے اگے تیغیں ماس اوڈائے

کوفی رہن مناسب ناہیں کہیا دانشمنداں

اوسے امن سلامت رہسو اصلی مطلب میرا

مینوں اوس دے رکھ شتابی سر صندوق اٹھاناں

شتر سوار اک برقعے والا ملسی اندر راہاں

لشکران ترتاں ہٹ پچھاہیں ہیں فیر پرے جوا

اسی لئی ہن نہ چالیں لشتانوں چھوڑاں

پڑہ جنازہ اوسے اندر نائب نبی لکایا

ایہہ گل کہکر پائی شہادت فیر صندوق منگایا
پڑھ جنازہ اوسدا اندر تابوت بنی لٹکایا

صندوق اوٹھا کر لے گئے ساہنی نجف دی راہوں
کیتا جسدم ہیٹھا اتہوڑا ناقہ پیا لنگا ہوں

اوسدے کر صندوق حوالے اوستوں پوچھن لگے
نہ اوہ دسے ایہہ پئے پوچھن جسدم تریا اگے

تا فیر ناقہ پکڑ کہلوئی آن شہزادے دو دین
برقعہ لاہ دیدار کرایا حیدرؓ چہرا اودین

رودن لگے اوہ گلو بستہ حیدرؓ تعزیت ہویا
جاندا نظری آوے ہر یوں غائب ہو کہلویا

کرن روایت سارے راوی جو واقف اس ہوں
شاہ نجف اوہ دیس پہاڑان قبر پئی لنگا ہوں

بعضے کوفہ شہر بتاون بعضے بلخ اندر
بعضے لہنگ فراتوں دفن کیتا یار پیغمبر

اللہ جانے کتھے دفن اصلی بھید نہ لبھے
صحرا سلطانی طبری سیا راوی شیعہ سبھے

لہنگ فراتوں دفن کیتا باعث خوف غنیموں
قبر پوشیدہ راہوں مرتبے معلوم عظیموں

شاہ ہارون رشید عباسی روضہ جس بنوایا
شیعہ کرن شکایت اوسدی عالی منصب پایا

ہو یاد کر ختم شہادت حسب نسب بتاواں
اتے تعداد حرماں والی ہور اولاد سناواں

در بیان حسب و نسب امیر المومنین حضرت علیؓ ابن ابی طالب

حضرت علیؓ اسم مبارک ابو طالب دا جایا
ابو طالب مطلب جنیاں دیکھ کتاباں پایا

مطلب بیٹا ہاشم سندا مکے دی سرداری
ہاشم ابن عبد منافوں کہاں کیفیت ساری

والدہ حیدرؓ اسم فاطمہ اوہ اسد دی جائی
اسد بیٹا ہاشم کہندے دساں نال صفائی

حرم نو جو حیدرؓ رکھدے آپنی وچ حیاتی
اول فاطمہؓ دختر سرور رہندے بعد ہوائی

دو دہیاں دس خاتون جنت تنی صاحبزادے
زینبؓ ام کلثومؓ معتبر نزکر بات زیادے

حسنؓ حسینؓ اتے محسن ناں پایا بندی نالوں
شیعہ ایجا کرن حکایت بات بناون اصلوں

کہندے خاتون جنت حاملہ عمرؓ لت وگائی
وچ خلافت ابوبکرؓ دی پکڑ مثال جلائی

ایہن جواب سوالوں دینا جیونکر کتب مقالا
شاہ عبد العزیز محدث لکھیا ٹھیک سالا

حسن جمیان جس دیہاڑے حرب نام لگایا
حسین شاہزادہ پیدا ہویا حرب اسم رکھیا
کہیا لیاؤ بیٹا میرا حیدر چک لیایا
محسن جد تولد ہویا دہوتا پاک نبی دا
نام شبر او سدا دہریا حکم سرور عالم
جنت خاتون بعد پیغمبر جیوے اک چہاہین
سرور اسم کیئوں ادلٹائی قصہ کریئے ظاہر
ہارون بہائی مہتر موسیٰ دے دو بیٹے عمرانے
اینڈ فضیلت حیدر سائیں منکر بہت ادہکے
دو فرزند شاہ علی دے اوہناں مثل نہ کوئی
دووین اوہ سردار جواناں اندر جنت ہوسن
بعد خاتون ام امحہ حیدر سنگ ویاہی
حیدر صاحب نصیحت کیتی مو تو پیش مغیرا
بعد حیدر دے عقد او سدا ابن سمرین بتایا
ہور عورت اک حیدر کیتی وچون نبی حنیفہ
نبی حنیفہ رہندے سارے اندر شہر یمامہ
حیدن خالد فتح پائی اوہ زن کیتی آہی
مقبل لکھیا اپنے سیر حنف دچہ کوتا فال
خبر کرکے کتہون کیتی نقل اینڈ طوفان ہولا
علی سفاح دیرہ موکائی پڑہ وچہ تتان لہیان
عمر پیون کت خیالاں ذرا ترا گیرسے

سرور آیا ستا گل سنکر نام شبیر ادلٹایا
سنکر سرور عالم آئے چہرا نوری تکیا
اسم شبیر حسین ولیدا خود نبی فرمایا
اسم او سدا اجی حرب کہیا بیٹا شاہ علی دا
فوت ہویا انہی زمانے ایہہ گل سرنون معالم
اوہ غم اندر سرور ہوئے جسم نہ رحت کراہین
تن فرزند ہارون پیغمبر بین ہاں ہر دا ماہر
جوین ہارون موسیٰ نون جانون کہیا سرور دانے
لکھہ مناقب صفدر سائیں وچ کتاباں تکے
والدین بزرگ ہاشمی اینڈ فضیلت ہوئی
لکھہ ہزاراں عمر جہے خدمت وچ کہلوسن
والدہ زینب دہوتی سرور طبر کہہ گواہی
جیکر خواہش امحہ ہووے کرے نکاح مغیرا
نوفلدی نوح نبی امحہ جس مغیرا جایا
محمد حنیفہ جس دے کہون ظاہر جاگ لطیفہ
نال مسیلمہ جنگ سی پا خالد چڑہ یمامہ
حنفیہ دولا ئیت نامہ لکھیا خبر کس نواحی
بہایاں دے دچڑہ دیرہ موکائی حامد شاعر لافان
ہاں لیسے شک دیرا ماماں چڑہ مختار موکا
آل امینہ جو ہتھ لگا سولی بہاڑی بہایان
ذا فرزند ہور جنا بون دساں اگے تیرے

عثمانؓ محمدؓ الٹے جعفر بھی عباسؓ پیارا — صاحب جوشن ناناں ہناں شمر منافق بھارا
ابراہیمؓ ہور ابوبکرؓ عمرؓ یحییٰؓ نالے — باقی اک عون پیارا طبری وچہ مقالے
اٹھاراں صاحبزادیاں ہویاں وکھو وکھ کیتا ہیوں — طبری سندیوں آئی نسل شاہ جناں یوں
جتھوں توڑی معالم میں قصہ پاک علیؓ دا — سارا جو ٹرمرتب کیتا ظاہر حال دلیدا
لسپر حجابہ نہ ہو غافل لبھے بندہ بتیرا — ہوا اماماں دل متوجہ نہ کر ذکر لمیرا

دربیان ذکر امام حسنؓ را

حیدرؓ نہ جدہ شہادت پائی حسنؓ پگ سنبھالی — چار مہینے رہی خلافت کر کل مطلب والی
سنہ اکتالی فکر لڑائی فوجاں جمع مدینے — چالی ہزار زور آور جنگی چڑھیا نال یقینے
توشہ سفر بنہ شتابی لشکر عربوں وگیا — قاصد عمرو العاصؓ وگارے حوصلا ہو نہ سکیا
بڑھ مرالہ معاویہؓ چڑھیا سٹھ ہزار اکابہ — آہموں ساہمنے ڈیرے لائے کوفے گرد برابر
حضرت حسنؓ بور رفاقت کوفیاں توجہ پائی — فارس عربوں رموں شاہوں کیتی ویکھ جدائی
جنگ نہ کیتا صلح وچالے حسنؓ خلافت چھوڑی — معاویہ دے اوس بیعت قبولی واگ لڑائیوں موڑی
چھوڑ خلافت گئے مدینے ملک سپرد کرکے — مقرہ خرچ کرایا آپناں نہیں کہیا ڈر کے
معاویہؓ شکر کرے منا شاہد شخص فلاناں — قصہ ہن شہادت والا سارا لکھہ ہو کاناں
وقت صلح دے حضرت حسنؓ صاف کیہا انکار — تیرا پتر نہ گدی لایق کم اوسدے بدکاری
بعد تیرے پھر ایہہ خلافت پسر تیرے نوں ناہیں — ہور خلیفہ ہوگ مقرہ چلے سدے راہیں
سنکر معاویہؓ کرے امنا خبراں حسینؓ شہیریں — بنہ پد گیا کہادٹ تداہیں نظر گذاری پھیرین
نال امیراں اوہ بیٹھ منافق کرن لگا تدبیراں — دسو کی ہن صلاح لسا ڈی میریجان ظہیراں
جتنے تیک شہزادہ زندہ ماریا جاگ نہ جاوے — راج نہ ملے ایہہ حکومت ہتھ میرے گت آوے
بیٹھے آپسے وچ چلے بولا وٹھی رل مجمہ — نسی اکہو دل مرد لنے اوہ مدینے اندر

کرسی کوشش اوہ پکیری زہر دیسی تاؤ ویٹر
پچھے رہسی اک شہزادہ ڈڈا بیعت منے
یزید کہیا ایہ بات درست خط جانب مردانے
تا فیر اونے کوشش کر کی سدی رن مکاران
اکثر راوی کرن روایت سارے رلے کمینے
اسماء تائیں اوہناں سمجھایا عورت بہت مکاران
اوہ کپتی کری توانی دیوے زہر پیالا
ربیع الاول خاص مہینا عمر آہی چھتالی
فیر اوہ عورت گئی دمشق عرض کیتی سرکارے
یزید کہیا ہن اوسدے تائیں تینوں شرم نہ آیا
میرے نال بھی اینویں کرسیں جے دا لگا تیرا
کہندی ہوئی اوہ سدائی مار یزید کڈھائی
اپنا کیتا اگے آیا ماری پیٹ کو ماڑی
کہیا گمان ہے جتنے میرا بدلا رب نہیں یادے
ساگی بات اوہ ظاہر ہوئی کرن غم شہزادے
لکھاں ہن تعداد اولادوں نقل کتاب شمار ال
حسن مثنیٰ زید حسین اتے بنک عبداللہ
یعقوب جعفر اتے حمزہ نالے ابوبکر
ام سلمہ ام عبیداللہ ام حسن پیارے
تیراں صاحب دیاں جوں نسل نہ ہرگز ہوئی
اک بیٹا گھر زید تولد ڈٹھا بہل چمندا

جے مریں تاں ہوگ خلاصی ویسی غم تنداہین
جیکر ہویا اوہ انکاری مار لینگا وان تینے
سب کیفیت اونوں لکھی من لیا شیطانے
دہ ہزاران زر دیناراں سب سمجھایاں تاراں
کجھ لحاظ نہ پاک نبیؐ دا کیتا بد سبھنے
تینوں شاہ یزید فتوے کرسیں عیش بہاران
سنہ ۴۹ اونتالی خاص شہادت وچہ کتاب مقالا
تاہیں مہینے ہور شماروں پائی شہادت عالی
حکم لتا ڈاسر مینیاں پوری قول اونہارے
دہونا سرور شاہ رسولاں دیکر زہر کہیا با
ہین نہ تینوں کدی قبولاں وہ راہ تیرا میلا
وچہ او جاڑاں گئی کیتی شیراں یارڈ پنجابی
امام حسینؓ بہتیرا پچھیا حسن گل نہ پاڑی
صبر صبر صبر اساڈا بات ظاہر ہو جاوے
ہوئی حرام گر کر تیرے نہ کو سخن زنا دی
پنج دیہاں سب بندراں بیٹی طبری سند لکاراں
عبدالرحمن لے اسمٰعیل محمد عبیداللہ
طلحہ قاسم شیر زورا وربندراں غازی عمر
بی بی فاطمہ نالے زینب نقل غریب اونہاں
راوی شیعہ دیوں خبراں سنیاں غرض نہ کوئی
حسن ابن زید کہادی زید بشاہ حسندا

عبداللہ ابن حسن مثنیٰ مین ایہ سند لیاندی — اکسو لاں عمر مبارک ہوئی خاص تھیاندی
ابراہیم حسن ثالث فاطمہ رض صغرا جون — فاطمہ دہی حسین لیندی ٹکڑاں ادی پچھون
بہت بزرگ چنگ چنگیری سبنج مشایخ تکیے — زاہد عابد ولی مکمل ویکھو کتاباں لکھے
محبوب سبحانی قطب ربانی غوث الاعظم پیر — اسم مبارک عبدالقادر نیک گھرانہ پیران
شاہ جیلانی حسنی ثانی قدم دی ہر اوتے — کامل فاضل وڈ وڈیرا کرن شکایت کوتے
واہ واہ باغ چراغ گیلانوں انبرنا فرہلّی — نجدی ہور روافض والی سار نہ جاون ملّی
رحمت ابر چھڑیاں لایاں لیتھا سینہ نورانی — لوندی گھوکر دلیاں اندر پیر کامل لاثانی
سگرے درین کبنا جس تدہ دہو تا نور بنیدا — ابو صالح دی گھر پیدا ایہا قدم ولیدا
موسیٰ دوست جنگی دادا زنگی کھبن ونیوانے — مرد قریشی سید زادہ جدی ضرب جہانے
سالے محمد مہدی پیدا ویکھ اخیر زمانے — کرسن شاہی ہر ولایت ہوسن جمع خزانے
عربوں ہمنوں ظاہر ہوسی کہین رہت ادا لے — تخت دمشق حکومت اوسدی واہ واہ بیاگ سہانے
ہور ضرورت نہ لکھن بنندی جا گھ ایس نہ بھاوے — ہن قصہ کجھ نبی امیہ عاجز قلم اٹھاوے

در بیان ذکر معاویہ رض بن ابوسفیان ابن حرب ابن امیہ ابن عبدالشمس را

بعد حسن دی گھنڈے معاویہ دس سال ہفرد — دانہ اوہ خلیفہ نامی اسوجہ شک نہ ذرہ
سنہ ۴۱ کتانی شروع خلافت وڈی سیاست والا — انتظام درست ملکاں کیتا اوس نرالا
کوئی مخالف اوس نہ رہیا محکم قدم جمائی — بہت سخاوت کردا عرباں رعیت سیں لوائی
کجھ ملک اوس فتح کیتے کھول نشاواں تینوں — ملکاں اندر ایس سالے جو کجھ جراں تینوں
نہیں فساد خوارج والا ہویا کہیں ونہارے — گیاں فوجاں جانب بصرہ دشمن تہے کنارے
قسطنطنیہ گیاں فوجاں ایس سال سبالے — ہر مہینے رہی لڑائی عرباں نہ تھے وسالے
تا بعدار یونانی ہوئے ملک بنان نصارا — سال اٹھیں بہتر من طلا جی سال خراج شمارا

سعیدؓ وچ بخارے لڑیا سمرقند نوں جیون
عبدالرحمن ابن سمرہ قابل شہر دبایا
کابلیاں باغاں دی جو ڈکھن وچ ڈاکوٹ کفاران
سخت لڑایاں قرم کناری باجھ کہاوہی کاران
بہی ماں لڑایاں ہویاں ہنون دیس ٹھانان
چار ہزار سوار بہادر کر سمیاں سد ہانے
پنجاہ ہزاراں فوج کفاراں جنگ ہوبا ملتانے
بعضے کہندی گنگا توڑی دیس قنوج دبایا
مثل معاویہؓ صاف حکومت ہر گز کسے نہ کیتی
اوڑک لقوہ اوس بیمار کہندی بکیوں ہوئی
بی بی عائشہؓ اوسے حق وچ کردیسی دعا ہیں
معاویہؓ جبدن لر سد ماہیار خصت ہویا زہر دون
معاویۂ زناں تریویا ہیاں دس برہی سارے
عبدالرحمن یزید محمد ابلہ جنوں کہندے
کرسی نامہ بنی امیہ اسجا لکھہ ویکھا وان
حرب امیہ دا بیٹا دلیاں اندر نامی
عبدالشمس اتے ہاشم دونوں سکے بہائی
بیٹے پنج ابوسفیاں نوں بعضے لکھن چارے
بیٹی اک ابوسفیان نوں سرور نال ویاہی
قصہ ابن ابوسفیان نوں لکھہ ویکھایا ظاہر

مُہر جزیرے وچ لکھہ پورا ڈرے کفار دبا ہوئے
ملہب زورا ور جبد پہاڑی پیش نشان چلایا
ٹل ٹل سندہ کنارے قلعہ آہا انہاں بدکاران
پیر ملہب دےہتھ آیا لکھیا وچہ اخباران
نہانے سنہ ہلامی بیٹھی نہیں سخن ودہانان
اوچ فتح چڑھ گئے ملتانی بکر نشان وبائے
اوڑک شکست کفارا وٹھائی لکھن راوی دانے
امرکوٹ جتہ شہر کفاران جا کر ریڑ جمایا
کوئی نہ باغی رہیا نصارا ہر دی خبر لیتی
ہاشمیاں نوں اوس ستایا دوست ہیا نہ کوئی
عمرو العاص دے حق اندر تر مزی سند بنائی
کہیں یزید زہر دیوائی بڑی وچ گائی فہر دون
ہر نہیں اک فرزند مقرہ موزی تینے بہارے
وڈا یزید منافق ہر تہیں راوی خبران دیندے
معاویہ ابن ابوسفیان حرب تک پچھاون
امیہ ابن عبدالشمس صاحب بیٹر گرامی
روٹی پارزن وچ قریشاں سخت عداوت پائی
حنظلہ عمر یزید معاویہ ہو زریاد پیارے
حرم پیغمبر امت ماواں ہندہ فیر آہی
ذکر اسن یزید پلیدے مت رہے جاہا

دربیان ذکر یزید و شہادت امام حسینؓ ابن حضرت علی راعہ

معاویہؓ جس دم چھوڑ دسد ہا بابا ایہ جہان سرائیں
سال پنجاہ جدسدہائے معاویہؓ لوک بلائے
بیعت کرہو نامی اسدا یہی بیٹا میرا
کوئی اصحاب نہ رہیا عالی گدی اوہنہ سمہالے
سارے لوک سلامی ہوئے بیعت من کہلوئی
اک بیٹا ابوبکرؓ دا اسم عبدالرحمانے
اتے بیٹا نیک عمرؓ دا زاہد عابد غازی
شاہ حسینؓ علیؓ دا بیٹا فاطمہؓ بی بی جنباں
ہرگز اوس فکر کیتا رکھے بے پرواہی
ابن معاویہ شاعر وڈا زانی ہور شرابی
یدہی جس دن بیگ خلافت جاون لوک مدینے
کسے دسی بیعت چھوڑ لاں اوہ شرابی زانی
ہی عبداللہ زبیر دن پکڑ کنارا لڑیا
دو فرقہ ہو گئے اصحابی اکثر یمن حجاز دوں
اک عبداللہ ابن زبیر دوں لولہ نبیاں خاص
اسدا ذکر فیر کریسیاں جس دم موقعہ آوے
ہویا سُن یزید رنجیدہ نہ روا گل کیتی
لرو اموزی خدمت شہر دی حکم نہ اوہناں آوے
بیا فسادا یہ شہر ولایت تنگ گری اوہ شاہنوں

سنہ سٹھ ہندا ائین قمری بیگ یزید دی تابیں
عربوں مصر دن شامیوں دمون خاطر بیعت آلائی
اسکے بعد خلافت اسنوں کرہونہ سخن وَدیا
کسے ہوری لائق ناہیں کرکریا تاں ٹلے
پنج قریشی عرب یاروں ظاہر منکر ہوئے
ہی عبداللہؓ ابن زبیرؓ دن دس اوی دانے
ہی عبداللہؓ ابن عباسؓ دون اللہ ہرے راضی
معاویہ رہیا ویکھ چو بیتیا دچہ کتاباں سُنیاں
بنجے اوہ بزرگ بھاری خلل پیا وچہ شاہی
اوسدا فعل دیکھ کرہیں ہوئی بزار اصحابی
بیعت خاطر ہرلون کہیا لسدم شاہ نگینے
اوہنہ امام حسینؓ سدہایا ایہ گل اکھ زبانی
سب انصار مہاجراں سدا عالی ٹولا پھریا
اک تابع شاہ حسینؓ دی واقف ہیں ایس ازوں
ابوبکر دا ابن دساوں ابن زبیر لنو اسر
طرف یزید پلید حرامی عاجز قلم وگا وی
امام حسین دی قتل کارن کہہ سنت اوس لیتی
تنگ کیتا ہور راہ اپوہنا پکڑ لیا اوس گئے
چھوڑ امام مدینہ ٹرپا پے مکے دی راہ لوں

خویش قبیلہ یار تمامی اوتھے چلے ہمراہان ۔ رہیا محمد حنیفہؓ ایتھے سخت بیمار نداہان
حسن مثنہ اتے زیدؓ جگر شاہ حسنؓ دے ۔ خاطر مائی سلمہؓ ٹکے دووین لعل حسن دے
شیعہ کہندے نال سدائی کیتا جنگ سچاوان ۔ زخمی ہوئی پکڑ چھپایا نانک دال بہراوان
رات برائی کرکے خفیہ یثرب طرف پوچائے ۔ خوف زیادہ ابن زیادون شہر مدینے آئے
امام حسینؓ گیا جد مکے کوفیان خط دگائے ۔ اکسو تی پنجاہ مراسلہ خدمت اندر آئے
اول امام ہویا انکاری انہاں قسمان چایان ۔ مسلمؓ تا عقیلؓ دا بیٹا نائب کیتا سایان
چالی ہزار یا کجھ زیادہ بیعت من کھلوئے ۔ کہندے لکھ خراسان وچ دمشق ایسے طالب ہوگئے
جسدم خبر ہوئی نعمانے اوہ بشیر دا جایا ۔ حضرت دا اصحاب پیارا ظاہر چڑھ دہکایا
خفیہ اوس صفائی رکھی تا فیر لوکاں جاتا ۔ مسلم ابن یزید حرامی جس نے راز پچھاتا
اتے عمار ابن ولیدون اوہ عتبے دا جنیاں ۔ جاکر اونہاں اندر گوشے ایہہ منصوبہ گنیاں
دو دین خادم موذی نامی آل ابوسفیانون ۔ عرضی لکھن طرف دمشق دیکھ حال جہانون
تا یزید ایہہ خط وگایا ابن زیادے تائیں ۔ بصرہ چھوڈ شتابی جانان کوفے چھپائی سائیں
مسلم اگر لوک وگاڑے خلل پیا وچ شاہی ۔ ابن زیادہ ایہہ پڑھ کر نامہ ہویا جہیڑے راہی
پاکر جامہ عربان والا چایان شتر مہاران ۔ فلسطین سبھ لشکر جیہڑا یا لکھیا نیکو کاران
دس یاران خادم لیکر راتی کوفے لتھا ۔ سارے ہوئے وچ سلامی موڑ امامون متھا
مسلمؓ فیر شہادت پائی تیغاں ابن زیادون ۔ حضرت حسینؓ خبر نہ کائی ہرگز اوس فسادون
مسلمؓ دی دو بیٹے آہے موذی پکڑ لیائے ۔ دار بار دی اندر جاکر تیغیں سر اوڈائے
اک دا اسم محمدؐ دسن شاہ علیؓ دا دہوتا ۔ دوجا ابراہیم پیارا خاص عقیلون پوتا
فیر امام تیاری کیتی شترین بہار لدائے ۔ عبداللہؓ نیک صحابہ دا بیٹا ابن عمرؓ سن آئے
ہور یار صحاب تمامی ابوسعیدؓ انصاری ۔ سبہناں کہیا جگر پیغمبر کیتی کیوں تیاری
نہ ریاست سیاست نہ کجھ پاس خزانہ ۔ کوفیاں تے اعتبار نہ کوئی سارا دیس بگانہ

نالے کہیا ابن عمرؓ نے ہئی اک عرض ہماری
چاہی دولت ایس جہانی چاہے عوض حشر نوں
سرورؑ کہیا دنیاں اندر دولت میں نہ چاہاں
سختی نرمی دنیاں اندر میں مقبول کریساں
نالے حیدرؑ صفدر سائیں پڑھ حج تیہان دے ابیان
اتے حضرت حسنؑ پیارے آپ خلافت چھوڑی
ہزار مہینیاں آل امیہ کرسن حکم زبینے
اصلی میں نصیحت کیتی بہتر قدم کنارے
اسی نساڈی بیعت قبولاں رکھ سکونت نکی
طاقت کیا یزید حرامی لڑسی نال اساڈی
بعضے کہندے رکھ سکونت شاہ حسینؑ لی نال
امام کہیا سب باتاں صادق خبر شہادت دیتوں
ابلق کوتا مونہ پیارے اندر آل ہماری
شہر لباس ویرانہ ہوی اک دنج دی یاروں
کہیا ابن عباس وچاری حرم چھوڑ نہ جائیں
کیتا ہر دی منع بتیرا کوئے قدم نہ پایاں
اوڑک رخصت ہو شہزادہ یار سبھے ہمراہاں
کربل اندر حضرت لتھے ملیا حر بہادر
بائی ہزار منافقہ جنگی ابن زیاد چلائے
ستویں ماہ محرم تاریخوں پانی بندش ہویا
واعظ نصیحت وچ شہزادہ گرد لشکر تائیں

امت پاک نبی نوں دتی دو شئے دی مختاری
جوین مرضی کرے امتا کہیا حبیب بشر نوں
امت میری صاحب بخشی اندر حشر فلاحاں
دتی نبیؐ طلاق سجادیں بخشی اہ نہ دنیاں
بخت وفا نہ ہرگز کیتا کچھ سر سپاہیاں
لتی طلب ہوین دولت دنیا اگ دارہ موڑی
امت اندر دال نہ گل ہی مہنوی لوک کمینے
بر تقدیر جے نال مخالف کرناں جنگ دوبارے
کر کے دل اکٹھا شیراں جنگ مچاواں تکے
سارے دیس چڑھ دباواں دشمن ہیں دڑاڈے
بعضے کہندے دنیا کوئی ماراں اوس شفی نوں
سرور عالم حیدرؓ کہیا کربل اندر بتیوں "
کعبے اندر میں نہ رہساں باتا کہیا اعتباری
شاید اوہ میں نہ ہووان خبر نبیؐ ابراروں
جد یزید شکست دیہاڑے میں آ جاں چڑھ سائیں
امام بات نہ منی کائی ویکھو کم رباناں
سب بیاسی ویکھ تعدادوں ہر یا قدم اگاہاں
کیتا اوسنے منع بتیرا ہویاں فوجاں صادر
عمر سعد ری دی والا آ گھیرا پڑھ پائے
اول منع نہ کیتا کسے دل پیاسہ مویا
شمر منافق باز نہ آیا اصلی راز سنائیں

اوہناں کہیا جیکر دیتی بیعت یزید تو لو
سُن امام رہیا انکاری تیغاں نے تھ آچھے
وار و واری یار بھتیجے بھی فرزند سدہائے
فیر امام شہادت پائی جنگ کیتا چڑھ کاری
شمر منافق تیغاں وی اہیاں سناں اسنے جایا
نصر ابن خرش حرامی کسے کو پنی جنیاں
تا فیر پیادہ ہویا سنبل ہوزی کافر
انا للہ وانا الیہ راجعون ظلم یزید کمایا
ہے ہے عرش رباناں کنبی ملکاں نیر وہائے
بارش خونی اک مہیناں صاف ہوئی اسماں نوں
اسجا قصہ بہت لمیرا اسنوں چھوڑ دا تھائیں
انے شہادت شاہ حسنؓ دی خاص پوشیدہ ہوئی
باراں لڑکی ہاشمیاں دے کربلا وچ نیچے
اسم محمد سلطے عبداللہ جعفر بنت رسول
چار امام حسنؓ دے بیٹے موئے الیس جنگاہوں
جہیں امام حسینؓ صاحب دے صاحب زادی ہوئے
علی اصغر علی اوسط بہی عبداللہؓ جعفر
بعضے نام عثمانؓ تبادن حضرت جعفرؓ والا
شیر عبداللہؓ جنگاں لائق پڑ وچ تیغاں اوہ با
علی اصغرؓ اندر گودی شاہ حسینؓ اوٹھایا
علی اکبر شیر زور اور شروع آغاز جوانی

اسی جہڑساں تا لتاں نوں نہ ایہہ حکم عدو لو
دسویں پکڑ تاریخ محرم شہزادے پہڑ گھٹے
سبہہ بہتر دیکھہ کتاباں راوی خبر بتائے
چہیاں مرداں گھیرا پایا خولے تیغ اولاری
ڈھ گرد اوہ وا ہیا نیزہ صدیوں پار لنگایا
ہر گز سر وڈھ نہ سکیا راوی کو لوں سنیاں
تیغ اولاری سر مبارک ہویا روح مسافر
دہوتا سرور شاہ رسولاں تھہ قضا یا آیا
جن جناور یارن ڈہائیں عاجزکی دسائے
ندیاں لہو وگن سب جاری طرح وچ بیاباں
ایہ شہادت ظاہر خبراں کہیاں سرور سائیں
دوویں اوہ سردار جواناں جنت اندر سوئی
چہیں فرزند حیدرؓ دے موئے کربلا اندر بیچے
انے حسینؓ علیدا بیٹا عباسؓ عثمانؓ قبایوں
ابو بکرؓ نے عبداللہؓ قاسمؓ عمرؓ لگاہوں
دو بچے ہور چار برابر کربلا اندر موئے
جعفرؓ مویا بال یاتاں نہ کر باتاں وافر
امیر شہر مدینے اندر رہیتا موت پیالا
دیسے ہتہ دا اندر اندر چار لیا لنگ ہابا
حرمل بیٹا نزل ہوالا جسنے تیر چلایا
حیدرؓ صفدر دا اوہ پوتا مردو ڈا سیلانی

علی اوسط رہیا زندہ عمر اٹھاراں سالاں — زید جیہاں کربل اندر ریتو بادشاہ کمالاں

عمر شہزادہ رہیا زندہ عمر اسالاں باراں — اوہ گیا لاولد جہانوں لکھیا ج اخباراں

بیٹے ترے عقیل دے ہوئے جعفر تے عبداللہ — بھی عبدالرحمن پیارا ہرگز مین نہ بھلہ

ہو ترے شہزادے ہوئے جگر جعفر طیارے — عون محمد تے عبداللہ رحمت رب او تارے

محمد حنیفہ دا اک ماں اسم سعد نورانی — اوس شہادت کربل اندر پائی مرد حقانی

محمد ابن یزید دلاور نال او سدا بھائی — بیٹا اک غلام بچارا جنگ شہادت پائی

ہو ریتیرے نام شہیداں آل نبی ابراراں — شامیاں ظلم کیتا کیا لکھاں لعنت بدکاراں

جنہاں ایڈے ظلم کما رب تو نہ شرمائے — اوہناں امید شفاعت محمد دوزخ وا پائے

حوض کوثر دا پانی منگن پانی نیند وا توں — ایہہ سب کارا کم نکارا اوس موذی بدذاتوں

دفن نہ کیتا اوہناں شہیداں عمر و سعد وچھائے — آپنے مردے موے دبور تمامی طرف شام سدائے

موضع حامریہ اک ہے ندی فرات کنارے — تیناں روزاں اندر اوہ تہے رل مل آسے سارے

لاش مبارک پاک امام واحد دفن کردے — ہور جو نبی ہاشمی سارے لحد اندر اک دھرے

اتے گنج تمام شہیداں کیتا اک مقرہ — عباس قبر فرات کنارے ہرگز فرق نہ ذرہ

پڑھ جنازہ اوہ سدہائے دساں عمر اماموں — سال چھونجاں پنج مہینے کار ہوئی جد شاماں

منہ کالا کر شامی چلے بنہ قبائل کلی — کوفیوں ہو دمشق جاون بات کراں میں کہلی

حاضر و جن گیتے سب قیدی سر نکادن اسکے — پہری شان ہوئی سبہ مجلس تیر کلیجے لگے

بیسماں ماں ہویا خور موذی اوبال وہناں و — وقت وہیہاتاں بسیر جماہر ہرگز ہتھ نہ آوے

اتے یزید قیدیاں اتے جدم نظر نکالی — علی اوسط زلری جیڑ پیا اکھ یزید دبالی

عمر شہزادہ پاس کھلوتا گویا قمر آسمانی — شکل پلاک نے سب طاوسان یزید یوسف ثانی

منہ مہتاب صنوبر کوئوں جیہی پہل گلابوں — نازک لب یاقوت جہے وال شال جنابوں

پہتو ڈی قدر بادام قندہاری لالاں انھ دے چاہے ۔ ویکھ فرشتے ہون گھایل سرخ لب پیارے
ویکھن والا تاب حسن دی ہرگز جھل نہ سکے ۔ کرد قصائیوں فوج خدائیوں سیب بہشتی پکے
بعضے کہندے کسے مصور ایہہ تصویر بنائی ۔ لکھی ہوسی نال خیاں پر ہوون فوج اوٹھائی
صورت اوہ یزید دے تائیں لگی بہت پیاری ۔ شہزادی نوں پاس منہ کرن لگا دلداری
اسنے نامخنث آلایا میا ایال ایانان ۔ عمر مثال برابر تیری سانوں گھول وکہاں تان
جسدی ہووے جیت سیدانے اوہ انعام اج پاوے ۔ خالد حاضر دے لنگوٹا جانب تیری آدے
بولیا تاں شہزادہ نوری ہرگز نہ شرمانان ۔ کردان دو شنگا شتابی کشتی ہن جانان
اکدیوں نوں خالد تائیں دوجی ہتھ ہمارے ۔ ویکھیں کیونکر کرساں کشتی تحفہ پیش تہارے
ایہہ گل سن یزید آلایا کہیا سچ دانا دان ۔ ناگ دے شکموں ناگ ہوسی ڈنگ مثال سناون
جیکر ناگاں کرے پرورش مصری شیر پلائے ۔ کم ہوندا ڈنگ چلانا ان اوڑک ڈکھہ اوٹھائے
جیونکر آتش سال ہزاراں کسر آن جلاوے ۔ اگ جلاسی اوسدے تائیں جے اندر لے جاوے
یین جماتا اس ہوش نہ کائی کیونکر اکھہ کہانی ۔ اجراں نوں کچہری وچوں بات کسی تاری
تالی کسے عرض گذاری زینب بخش اسانوں ۔ اوس کہیا ہمشیرہ میری زینب بانسانوں
بردہ کرنان لائق ناہیں جگ اندر اخباران ۔ ملکے فتح جسدم پائی پاک سید ابراران
بردہ قدم قریشان تائیں سرور ندرن کیتا ۔ جنگ مچایا غالب ہویا سرور رہیا جو جیتا
آپس اندر جنگ سدایان ہردم ہوون شریکان ۔ بردے کرنے عورتاں تائیں جنگاں وچ لڑکان
زینب ول مخاطب ہو کر دراطول کلامان ۔ سر مبارک گئی دھریا سند کتاب تمامان
اے زینب ایہہ بھائی تیرا دعوی کر خلافت ۔ پوری رب مراد نہ کیتی سر پر آئی آفت
زینب کہیا دیر نہ میرا دعوی کرنے والا ۔ توں بھی لائق ایسں گدی وچ جگ وچ ہو نہ کالا
افضل نسل تا تسمیاندی تا نسل بنی قریشون ۔ دنہو سرور قتل کرائیں دعوی ایہہ آیا تونان
ایس مقالوں ہویا غصے اگ لگی تن چولی ۔ دندیں شاہ حسین دے لیندی لادن لگا سوٹی

ام کلثوم دیکھ بےادبی لگی کرن سیاپے
صاحب ہوش والے کہیا ہای ایہ دختر حیدرؑ
آہی سنت اصحاب پیغمبر قوم عرب اتاری
سبھناں کہیا نہ تحمل لازم اگے ظلم گھنیرا
آیا اک وکیل یوناں نوں لیکر ساتھ یہودی
اوہناں کہیا جو پیغمبر اگے گذر سدھائے
تینوں ایہ گل لایق ناہیں ہر جا دھمایاں
رہیا سن یزید چو پیندا ہم دل شقیدا
چالی سالاں ندی فریب دسن سر دبایا
بعضے عمرؓ و عبد العزیز لا خوشبو دوائے
کربل وچ دفن نہ ہویا ڈٹھا ہر کتابوں
نال عذاباں موئے سارے حال مندا خنزیراں
دو فرزنداں موں پچھے علی اوسط کہندے
پنج حرم حسینؑ صاحب دے دو فیر کربل آئے
زناں نہ ہور جو باقی با نہ ساتھ لیائے
وقت شہادت فاطمہ صغرا شہر مدینے آہی
فاطمہ صغرا دی جو والدہ حضرت طلحہ دی بیٹی
آئے سکینہ دختر چھوٹی بابل نال سدھائی
جامع مقتل لکھ سدھایا کیہی کربل شادی
بعد شہادت شاہ حسینوں مصیباں ناہی
دو دو شیر نال سہا یاں پینیا دوہتی شتر

یزید کہیا ایہ بھی تینوں دختر حیدرؑ جالیے
بی بی فاطمہ دی ایہ جائی ناناں جیدا اسم
سن بےادبی منع خاطر اوہ آئے درباری
بات نہ منی قتل کرائے جنت داخل ڈیرا
دو دین وچ ہوئے تکراری ایہ گل وچ یہودی
آل اولاد نہ قتل کیسے ہت سبیں لوٹئے
سر درسکا ہو پھر تیراں اخبراں مغرب گیاں
سر خبر لے داخل کیتا شاہ حسینؑ دیدا
بعضے سلیمان بتاون عبد الملک جایا
دفن دمشق دفن مدینے کہن روایت والے
سارے قاتل مڑی جہنم چھوٹن کد عذابوں
بعضے وچہ اوہ جاراں موئے ذکر جیو ڈشیراں
اوسدی نسل تری جہان جبراں مشرق لہندے
شہر بانوں بی والدہ صغرا دی خبر بتائے
فوت ہویاں یا اوہ سبھ اگے نہ کتاب دسائے
حسنؑ مثنّہ شبیر دا بیٹا جس دی نال ویاہی
نیک زنانی نیکاں وچوں نیکاں سنگ سمیٹی
اول اوہ دی ساردسن قاسم نال منگائی
قاسم نال نکاح نہ ہویا منکر لوک فسادی
شبر زبیروں منسند بیٹا جنگی مرد بیاہی
ام کلثوم جو میری گاہتی ایہہ دوجہ عمرم

ہو ماتشاراں عورتاں آہیں نال امام سیداں
سی سلامت فیر دوبارے شہر مدینے آیاں

بو خلافت ہاشمیاں وچ جد یزید نہ پائی
کیتے قیدی رخصت سارے خبر جا بنھائی

نال صاحب کیا بدرقہ اوہ بشیر دا جایا
سرور عالم دا اصحابی ناؤں نعمان وسایا

ابن زیاد ون اول کر دا کونے دی سرداری
خدمت آل پاک محمد ؐ دی کیتی آہ بھاری

داخل قیدی یثرب ہوئے خبر ماجرہ انصاراں
رو رو ڈاہئیں مارن سارے پا بنی ابراراں

دربیان ذکر جنگ مدینہ منورہ را

آپس اندر کرن صلاحیں نال مل یار پیارے
آل امیہ فاسق ظالم سارے بد تارے

ہے ہے ظلم یزید کمایا ایہ الفاق حرامی
اسیں ہن بدا یزید دن کہندے لوگ تمامی

علی اوسط بادشاہ ٹھہرائیے نہیں دمشق لگ رہے
ہویا سنکر اوہ انکاری کہندا اسی جرا ہیئے

نال سادے کی ایسے کیتی اوہ تن یزید حرامی
شمر منافق تیغاں واہیاں کوئی نہ بنیا حامی

ایہہ گل سنکر سبھ اصحابی کرن صلاح دوبارے
ابن زبیر نوں شاہ ٹھہرائیے منصب جیہڑی بھاری

ابن زبیر اوہنیں ایامی شہر مبارک ٹکے
اوسنے نائب کر دکھایا وچ کتاباں تکے

نائب جس دم آیا یثرب بیعت سل ال کردا
عبداللہ نام حنظلہ دا بیٹا ہتھ آوے متھ ونجدا

فیر عبداللہ جمع کرایا یثرب لشکر بھارا
بنی امیہ نوں ہن مارن کہندے لوک تمارا

بنی امیہ سنکر خبراں داخل ہوون حصارے
آکے عبدالملک تا ہر پہر دا شہر بازار

وقت عالم اوہناں دے دیکھیا اندر عالم
ایسے خاطر قتل نہ ہویا خفیہ موذی ظالم

اوسنے لکھیا خط شتابی بات دسی مرداں
قاصد طرف دمشق دگانان نہ ایہ خبر جہے

پڑھ لکھ کاغذ اوس حرامی اک امیر بلایا
دہ ہزار منافق جنگی مسلم نام دگایا

کیتا اوسنے عذر بیماری پر یزید دسدا
اوڑک مسلم چایا بیڑا نامی خبر لوے

ناں لئے تردی واری کہندا موذی ستم تاہیں
توں نہ مریں تاتیری جا گہا ابن نمیر سپاہی

اتے خادم قبر پیغمبر نال ہونا ندی نرمی
ایس مقالوں ثابت ہویا جو نہ لڑی نشانہاں
نیکی کیتی بات نہ منی ریہوں صاف کنارے
ہو وداع جہب مسلم ٹریا آئی فوج مدینے
نزدی دیہاڑی باہر لشکر لبھا ایسے خاطر
نعمانؓ نام بشیر دا جایا افضل وچہ انصاران
اوڑک ہوئی جنگ طیاری کہول نشانان چلی
اچران نون غلام حرامی ٹر وچہ آیا چرہکی
ہین ہان مسلم عقبے جایا ایہ کہیا اوس کنجر
تا فیر فضل ابن عباسؓ نون پر تازی چمکایا
ہویا بر حضرت فضلؓ تیغا ایسا جڑیا
پا فراغت ہندا افضلؓ مسلم پڑ وچہ مویا
ایہ گل سنکر حضرت فضلؓ کیتا قصد دوبارے
جیونکر ہنہریا وچہ ایڑ پیہڑ ہبہڈیان مارے
کردا لو چہ سٹے موچھی کار جوین منہ کہانان
کسے منافق تیر چلایا وچ لگا پٹ سجے
حضرت فضلؓ شہادت پائی عربان اگ اوہٹائی
اوسدے مدد چھوڑ دا اور ابن عبداللہ حمانے
دو نون شیران پڑ دی اندر خونی تیغان واہیان
ابن مطیع فیر پڑ وچہ لبھا ہو کر سپیر پیادہ
ہور روایت ایہ عبداللہ حنظلہ دا پت کہندے

جہڑا لڑدے نہ نال رتا ڈہی نشان نہ کرنی گرمی
علی اوسط گیا کنارے سُن مروان ندمان
ویکہین کیا کجھ حال ہناندا جنہان نشان ودلائے
اگون سب ہمیان درست کردی یار نگینے
مت کوئی ڈہو صلح دا ہتیوی ہیرن ڈیل تو اتر
اوس کہیائی بھی مروانے لوک اندر انکاران
دو دہریان پڑ صفان جمایان ہونہ برابر تے
دو صفان ہن ہو کہلوتا بجلی وانگون کڑکے
جہڑا عربان وچہ زورا ور آوے پڑ دی اندر
دہ للکارا جا سر لبھا گولہ غافل پایا
تا بت آندی شامی کوتے دوزخ جانب وڑیا
کہیا مسلم ہان ہین نہ ندہ کی تیتوں اج ہویا
مسلم دی وچ سیرتے لبھا شامی گردے سارے
اینوین فضلؓ کیتی یار ودسان اوسدے ہاڑے
ولدا گیا بنجار نہ اجے شیر نامی ستر انان
شیر خدا دا دہرتی جہڑیا آن مخالف وچے
فیر عبداللہ ابن عنیلون لبھا پڑ وچہ سائی
عبدالرحمن عوف دا جایا بیا شیر میدان
اوڑک جنت طرف سدہائی واہ واہ سکان لاہیان
شامل فوج ہاجر انصاران نون تا زیادہ
لیکر فوج ہاجر انصاران اندر پڑ دی لہندے

مسلم ڈٹھا زور زیادہ کہندا لشکر تائین ہو کر لستی پیر پیادے ڈنگری رہوا یتھائین
شامی ہو کر پیر پیادہ ترگش پیش اوتارن مارن ترگش کس کس موذی مومن بازی ہارن
اوس عبدؓ اللہ پائی شہادت بھی تنان فرزندان سارے جنت طرف سدہائے لکھیا دانشمندان
باران ہزار تے جیتین سو پورا جنت گیا صحابی فتح جدام مُسلم پائی کیتی جنس خرابی
بھی زناہ مباح اوس کیتا حلال بھی خنزیران مسجد نبوی اندر گھوڑی بدھی ہین شریران
اتے حجرے حرم پیغمبر ہرگز اوہ نہ جاندے یزید نے سمجھایا اوّل دیون جہات نہ پاندے

دربیان جنگ مکہ شریف

کرکے فتح یثرب اوتے دھاوا کیتا مکے مسلم مویا یثرب اندر کدہ کتابان تکے
ابن نمیر والی بنیان اوہ بھی وڈا حرامی وچ بباس لگی پر جھنڈی کہندے لوک تمامی
سخت لڑائی اوسجا ہوئی دسان ابن زبیر لن کعبے دی دیوار جلاون شامی مشرک بیرون
پھر بھر حقی نال بردوان مارن طرف دیواران کیڈے بے ادبی کیتی اگر شامیان بدکاران
دنبہ جو قربانی والا اسمعیلؑ زمانے سنگ تبرک لوکان خاطر رکھے اندر خانے
خاک ہوئے اوہ جلکر سارے کیا کجھ حال ہوندا حاجر دڑدا لوکان کولوں ورنہ کفر سناندا
اتے منذرؓ اوس جنگا ہون شہد پیالہ پیتا زبیر زور اور دا اوہ بیٹھا جنت گیا چو بیتا
ترسے مہینے رہی لڑائی لڈھے بہتے تیران ہوئے تنگ اصحاب پیغمبر پاسون اونہان شیران
اجران نون اوہ موذی مویا خبران گیان مکی تاحصین اوہ فوج ہٹھائی پریشان اوچکے
پیر حصین وکیل وگایا طرف اصحابان یارو ابن زبیرؓ باہر آوے کی حاصل تکرارون
ابن زبیرؓ سنکر آیا دس جنگی ہمراہان اوہ دن ابن نمیر حرامی آیا اوٹھ تداہان
آہموں ساہمنے آکر بیٹھے شامی عرض گذاری کوئی امام نہ رہیا زمینے ہے اک بات ہماری
جیکر لستی اساندی تائین رکھو نال دلاسے اسی خادم ہوتا ہوتی جنگ گران ہرپاسے

کرسان پاک زمین تمامی بیٹھے حکم کما ہو
ایہ گل سنکر شیر عبد اللہ کردا بات دو باری
حصین حرامی رکھی نرمی ابن زبیر ہوایون
اوڑک ابن زبیر آلا یا بات نہ ہر گز خامی
دغا نال حسینؑ کمایا لکھ لکھ خط وگائیے
نال مسیبت بہی اینوین کہ سویں نہ دہو کہا کہیا ان
ہو باج یزید حرامی دعوی چہوڑ رشد ادی
جہڑی دیس دی خاطر ادسے ایڈ فساد اٹھایا
بہی اصحاب کراماں تائو کیڈ ہی ظلم کمائے
زنا مباح نہ ہر گز کیتا کسے مدینے اندر
لتی ساگی سارے موزی کون عتبار رہا و
بے امید ہو کر شاہی جاون طرف مدینے
امام پہچایا تا ساگی دشمن کربلا اندر شامل
زخم تازہ سوچ کر بہن ایہ گل کہی تداہان
ایہ گل آکہ منہار اوہنا ئی سپے کدی را ہون
صاف امام ہویا انکاری آہی نہ شاہی لایق
ساڈہی تن بہتال حکومت غیر یزید سدانان
الہونحال لقب یزید ہے وڈوں چہوٹا سوی
بعد یزید معاویہ بیٹھا گدی ملک سنبھالے
جسدن مقادیے ہوئی خلافت اموی لوک بلاکے
دیر نہ لایق آل رسول اون اوہ سردار اساڈے

اگون جیونکر مرضی تسان صاف ساڈون فرماہو
غضبناک بلا راہو یا کنب گئے اوہ ساری
اوہ کہجہ آکہے اوہ گل سچتے بات نہ ٹری صفایون
کوفیان دی عتبار نہ کوئی دغے باز حرامی
کربل وچہ نہ حامی ہوئے جنت طرف سدہائے
جے مینوں سب قوت دی سارا دیس مہیا وان
کی کہجہ لے پلی اوہ ٹریا دوزخ اندر شادی
نہ اوہ رہیا کافر ظالم اندر نار سدہایا
کر زنا مباح مدینے لشکر اوس وگائے
سبہے ہی ظلم شہر مدینے حل کیتا اوس کنجر
ابن زبیر مجالس دے وچہ ایہ گل آکہ سناوے
اگون علی اوسط ملیا اوہ دین کہیا کمینے
اہہان دی عتبار نہ کوئی بات نہ ہر گز کامل
اسی نہ ہر گز لایق شاہی کہو معاف اساہان
ابن زبیر بلایا پچہون ہٹیا پہڑیا باہون
وگیا جد امام اگاہان ہٹیا تا نہ لایق ”
یاراں بیٹھ اوسدے ہوئے نہ کر بہت کہیا نان
وڈا بیٹا معاویہ اوسدا جس خلافت ہوئی
چالی روزاں کر حکومت ملک الموت حوالے
پڑہ کر خطبہ اندر مسجد ہر اک نوں دہمکائے
اموی لوک باز نہ آئے جاون اوکہے دور اڈے

ایسے خاطر چھوڑ خلافت اندر خانے وڑیا … خبر کسے نہ ہوون ہویا اندرون کنڈا چڑیا
جانی روز اندی فیر پچھے لوکاں در کھولایا … ہیبت نہ ہر گز ہویا ظاہر مردہ اندرون پایا

در ذکر مختار ابن عبید ابن حارث ثقفی ساکن طائف و قتل قاتلان امام

پھر ضرب چلی مروالی شور پیا مختاروں … سارا ذکر کھول سناواں جیہا جو ہین جہباروں
چھین ہٹ سال گذشتے ہوئے واقعہ پاک اماموں … تا مختار علم اٹھایا خلل پیا جد شاموں
اوہ مختار عبید بیٹا کوفے اندر رہندا … ہویا قید امام زمانے طبری والا کہندا
جدا وس خاصی پائی دساں ابن زیادوں … سر سنبھالی تیغ لگالی اوس کہیا ارشادوں
انگشت محمد حنیفہ کردہ اوہ حیدر دا جنیا … امام بہانہ کر کے اٹھیا واقدی کولوں سنیا
کیتی کجھ مختار حکومت کوفہ شہر دبایا … بصری تے جدھا وا کیتا لوک سلامی پایا
آیا جس دم ہٹ پچھاہاں کرن لگا تدبیراں … قاتل شاہ حسین ولی دے ماراں کہین خنزیراں
شمر منافق عمر و سعد حاکم ری دی والا … سناں ہام النس دا بیٹا سبھناں دا منہ کالا
سبل خولہ ابن یزید دا نصر شریک حرامی … پکڑ منگائے قتل کرائے سر جنہاں بدنامی
ست ہزار منافق کوفی جو شریک جنگاہوں … سارے قتل کیتے کڈھ شہروں تے موزی رنگاہوں
اصلی ستر ہزاراں شامی اول آخر سارے … عوض شاہ حسین لہیا اجڑہ مارے مختارے
ابن زیاد دی فیر خاطر بیٹھ دلیلاں کردا … ہور ہویا اک حرامی باغی ساہنوں پھردا
اوڑک ڈو لوچہ گل ٹھہرا کے ابراہیم بلایا … مالک اشتر دا اوہ بیٹا دیکر فوج وگایا
ابن زیاد مقابل ہویا کر کے میانے پورے … دو دہراں پڑ آن جھایا ہاتھی مست سندھورے
پھر تیغاں پڑ ہے بہادر چڑھیا دشت زیادے … لے موہنہ ڈھالاں ساں لگاں دلہنیاں کی تیغ کسادے
دہ ہزار مریدہ رحمن پڑ مختارے نیچہ … تیس ہزاراں ابن زیادوں کہا شکست نیچے
ابن نمیر منافق موذی ابن زیاد حرامی … ہر دو دا سر کوفی دا خیل بھیبا اوڑھے شامی

ابراہیمؒ نال فتح دی آیا ہٹ پچھا ہاں ۔ ہِک خلل ہیا مختاری اسی کرن صلاحاں

دعوی کیتا اوس الہامی نہ ایہ شرط ایمانے ۔ غیبی علم بعد پیغمبریوں وچہ جہانے

جسد پہاڑی ابن مالک جا کر جنگ مچاوے ۔ مویا ابن زیاد حرامی تا مختار آلاوے

جے سر تُکو سنے آیا نالے ابن نمیر دون ۔ ترئی دیہاڑی پیش آلایا ابن زیاد دی پیرون

ایس سبھوں دین ساری اوسنوں بُرا الاون ۔ شیعہ سر چشمان تی مَن ہرگز نہ شرماون

نالے کہندا سخت اندیشہ ہیوں ابن زبیرون ۔ ہی غم آل امیہ دا لانظر لگاون ویرون

اسدا قصہ رکھہ ایتھائیں اسنوں کر قتلامی ۔ ابن زبیرؓ دی توڑی خبراں آون شیر گرامی

دربیان ذکر قتل شدن مختار بدستی مصعبؓ ابن زبیرؓ را

بعد شہادت پاک اماموں مصر ہر دیارون ۔ شام عراق حجاز دچالے پیا فساد شماروں

جے یزید نہ مویا موذی ابن زبیرؓ پیارے ۔ کر میاں درست ساری سُرخ نشان اوتارے

ملک حجاز لیے یمن ولایت چڑھ عراق دبایا ۔ بصرہ وتنج کابل اوس کیتا مصر دل گایا

ایپر نایب ابن زبیرؓ نوں سلیمان کہاوے ۔ جسدن پائی اوس شہادت خاتمہ جنگ ہی جاوے

حضرت زبیرؓ دا اک بیٹا مصعبؓ نام دسیہا ۔ شام ولایت کردا دھاوہ رحمت کیتی قادر

وچ کوفی اوس جھنڈی لائے فوج چڑھی مختار نہ ۔ ایدوں فوجاں ابن زبیرؓ دن ور دسے تلواراں

مارو ماری دو طرفوں کوفیاں تا نہ اندی ۔ ست ہزار مویا وچہ پڑ دی طبری نقل لیاندی

واہ منظور مظفر مصعبؓ داخل کوفے ہویا ۔ سب رائیں سلامی ہوئے جو من کر پھڑ کہویا

دربیان ذکر شہادت حضرت ابن زبیرؓ بدستی عبدالملک را

زور پہیر دمشق اوتے ابن زبیرؓ لگایا ۔ لکھ ہزاراں درم شرایط عبدالملک ٹھہرایا

عبدالملک اتہیں ایامی لڑدا دیس لوبنانے ۔ جسدن فتح اوہتوں پائی کیتا قصد شطانے

لیا پرت کر شاموں چڑھیا کوفہ کوٹ لگانان ۔ مصعبؓ لشکر ٹڑ جمایا ایتھوں رب دا بہانا

کنول نشانان بھری برابر واتگ پنجال وچیرے — تیغان ہر دو بہادر لیہے ہر دم قدم اگیرے
دو دو ہران پڑ پتھ ویکھایا موئے غریب نمانے — مردے وسن ہین ہزاد تے جیونکر ڈھیر پورانے
خالیہ عبد الملک پایا کو فیان کنڈ ویکھائی — حضرت مصعبؓ احد حیندری تا شہادت پائی
حضرت مصعبؓ اک بیٹا اوہ بھی ٹرو چ ہویا — عبد الملک نال فتح دی کوفے داخل ہویا

حکایت عجیبہ در نقل مراۃ الاشہادتین

دارالامارہ وچ عبد الملک بیٹھا آن سویرے — مصعبؓ دا سر لگے دھریا بیٹھ رئیس چوفیرے
عبد الملک دی او تھے اگے کسے عرض گذاری — ابن زیاد زمانے آیا مین اسجا اک واری
زینت پائیش گرم کچہری ہو بیٹھا ایں لگے — سر امام حسینؓ لیدا ساگی ہینون سے لگے
ویکھلو تاکرکے مطلب ٹریا گیا اگا ہان — جہین ست سال گذشتہ ہوئی اوس ہٹ پچھان
فیر ڈٹھی مختار زمانے ہین ایہہ گرم کچہری — ابن زیاد دا سر دھریا ظالم فاسق قہری
غوغا وچ کچہری ہویا اوہ آیا سپ کالا — ابن زیاد دی گردے لاوے جگر نرالا
فیر اوہ داخل سر وچ ہو کر آیا نکل شتابی — تن واری اوس ہنوین کیتی سر دے نال خرابی
فیر اوہ غائب اسجا ہویا دیہم پئی جگ سارے — چھوٹا وڈا ویکھ تماشہ توبا توبہ پکارے
فیر آیا ہیں تیجی واری ابن زبیر زمانے تے — مختار دا سر اسجا رکھیا ویکھن عالم دانے
ہن آیا مین چوتھی واری ایہہ بیر ابن مروان — پا شہادت گیا ہشت جنگ کیتا تیں وہیروان
جیکر اپنی نیکی لوڑین کوٹ ویران شتابی — شاید آوان پنجوین واری ویکھان نہ خرابی
عبد الملک ایس مقالوں قلعہ ویران کرایا — ایہی کہیا فیر تون نہ ویکھین جو رباشن وکھایا
نالے اوس پیرانہ اوتے اودین بل ہائے — کوچ نقارا اوتھہ سویرے طرف دمشق سدھائے
ہو مقامی وچ دمشق کرن لگا تدبیران — تکے کون اوٹھادے بیڑا اکہندا سدہیران

در بیان فتح کر شہادت عبد اللہؓ ابن زبیر بدستی حجاج ابن یوسف را

ہویا کافر روجہانوں اوہ نمرود دوں ثانی — بلکہ موذی اوہ زیادہ کی گل کراں زبانی
دنیاں وچہ دین وچ آیا اوس حجاج حرامی — مرنوں پچھے وڈ تنے وچ نیکی یا بدنامی
باجھ نبیاں جہڑا بشر دولت وافر پاوے — اللہ نال فضل دے رکھے اوڑک اوچا آوے
شبلی صاحب کرے روایت ویکھیں ابن سیرین — سیرۃ نعمان اندر ایہی لکھیا ذکر حجاج شریرین
عمرؓ و عبدالعزیز دی بیٹے اک دن خود الا — قتل حجاج منافق کوئی آدم نسل نہ پایا
نوح نبیؑ تا ختم نبیاں قصے ویکھ قرآنوں — باجھوں نکا جو کجھ گذری بعد ایس جہانوں
ہوئے جو بدکار تمامی عمل بد ہونا ندے — لیکر ترازو اکس جہاں بے عمل لیکر یا ندے
چہا بہ ثانی عمل حجاجوں جیکر لیکر پاوان — بد عمل حجاج زیادہ کتب مقال سناماں
ہر تہیں بتر اوہ منافق ہویا نسل وچالوں — عبدالملک لیدا بشارت ثابت ایس مقالوں
وزیر معظم خاص اونہاں اوہ کوتا اعتباری — نالے طبری سند لیاوان سمجھ کیفیت ساری
ہمیشہ خفیہ عبدالملک کہندا اوس شقی نوں — کرنا ان سر یہ قتل شتابی ابن عمرؓ دلی نوں
لاکردا منافق کوتاج وی طرف سدایا — وچ ابنوہ حجاجوں مالے نیزہ ہٹ چوہایا
حجاج منافق کافر والا قصہ چھوڑ شتابی — کہولیں ذکر بنی امیہ وچ جہان خرابی

در ذکر بادشاہی عبدالملک ابن مروان حکم

سنہ پنجاہٹھوں عبدالملک بیٹھ شخص طوفانی — ہور فساد نہ رہیا کوئی ضرب چلی مروانی
اول سکہ چاندی اتے عبدالملک لوایا — قل ہبارک اول آخر سنہ ہجری لکھوایا
بحق دین محمدؐ بسم اللہ الرحمن الرحیم طرف ثانی — افضل الذکر لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ جانی
اتے ضرب سرخ دیناروں اندر عہد عمرؓ دے — اللہ اکبر فی ضرب مدینہ شکل گول جو کردے
عبارت دفتر عربی بولی ٹریا مرچ جہانے — فقہ علم اوسلوں وافر کہندے عالم ولانے
اتے بخیل جیدوں زیادہ آوسے بودنا نوں — لکھی جہڑے بیٹھے ناہیں سچ مقال بہانوں
طبری اندر ایہہ ہی لکھیا دختر شاہ علیؓ دی — شہرے اوتنے کردوں نکاحی زوجہ رہی شقی دی

سنہ چھیاسی اندر ہویا اک سال خلافت ہویا ہو زہی رد جہانوں ہو مناندی سرآفت

در ذکر بادشاہی ولید ابن عبدالملک را

بعد ولید جابر ظالم گدی اوتھے سنبھالی کہندے عالم فاضل وڈا ہر کتاب مقالی
لیا جابر ظالم نامی دہم پئی جگ سارے نال پڑھے قرآن ہمیشہ نیکی داد دم مارے
وڈی سکھ وہاوہ ہویا دیبل سندہ سایاں نگر ٹھٹھہ ایس زمانے فوجاں اوسدا آیاں
داہر راجا آکر لڑیا ہویا جنگ وچالے کالیاں باغاں توڑی حکم لشکر پہرن وچالے
فیر نیروں لڑائیاں ہویاں فوج قاسم والی سندہ حیدرآباد کہندے ہین ہن سندھ نکالی
ہی قنوج توڑی دباوا ملک پنجاب دبایا دیس چھچھہ جسنوں بولن وچ کتاباں پایا
بھیم نگر نگرکوٹ کانگڑا کہندے جسنوں سکھو فوج لداخ سدائی تبت علاقہ تسنوں
سمرقندی تے ترک تاتاری تاشکند توڑی مغرب جانب اندلس فوجاں جیہڑ فرانس توڑی
رونق خوب ہوئی اسلامی علم عمارت نالے جامع اوس بنوائی اک دمشق وچالے
بے حساب وبہ خرچ اوس مسجد تے ہویا مسجد اقصےٰ دی مرمت اجے نہ ہوزی رہیا
مسجد نبوی سند احکم ہویا جبد پہاڑے ہر گز اوہ نہ ہوی مرمت ہویا کرکرا ڑے
ایسی اوسدی وحشت آہی ڈردی لوک تمامی سنہ چھیانویں اندر ہویا اوہ شہنشاہ نامی

در ذکر بادشاہی سلیمان ابن عبدالملک را

فیر جو گدی سلیمانے ولید جبدا بھائی وڈا مدبر اوہ شاہ شہنشاہ ہر دل فوج کہلائی
خراسانے ہوئی بغاوت چڑھ دبائی دوروں ترکستان فتح چڑھ کیتا ہی خوارزم شوروں
مسجد حلب اندر اوسنے بہت وڈی بنوائی پورے سالاں تریں حکومت موت اوسدی آئی
بہت حسین جوان زیادہ سیوہ کبادہ وافر ہیضے دی بیماری ہوئی ہویا لد مسافر

سبھ ہیر ہوئے انکاری کیہے ول نہ جاسان
نام حجاج اوہ یوسف بیٹا ہویا اوتھہ سلامی
راتی خواب بشارت ہوئی لے فوجان ہیں لیتھا
قتل کیتا ہین وسدیتا ئین اسن ہیچ یاوچ لوکان
عبدالملک تدا ئین جاتا ایہہ ہین بڑا جاوے
کر کے کوچ حجاج حرامی طائین اندر آیا
او سجا کیتا بہت اکٹھا لشکر اوس ادچکے
دوہان دا ان ٹیراں جمایا وانگ پہاڑا دجبرے
لتھے تیغاں ہٹ بہادر پڑدے اندر اودین
اوہ بھی بیٹا نیک زبیرؓ دون دیسان اندر بہالا
لڑے بتیرا یار پیغمبرؐ تھہ کشادہ کر کے
ابن زبیرؓ شہادت پائی دیسان اندر خبران
ریسیر آتا بھولا بھالا اول وقت کھو سنجا یا
صلح نہ کر دا او سد بہاری لکھہ ہزار دیناران
گیا وقت ہتھہ نہ آوے اوڑک پچہوں تاوے
بعضے کہندے مولی دتا نیک عبداللہؓ تائین
حضرت اسماؓ تائین کہندا وچ حجاج حرامی
اسماؓ کہیا جیکر تنگی سانون وچ زبیلنے
ساں سخرہ خاص شہادت تینو چھڈ نارون

کیا جواب خدا رسولے دین ایمان ونجاسان
ہیں ابہ بیڑا اسرا ادتھا وان ونج کران قبلامی
ابن زبیرؓ مقابل ہویا جوڑ برابر ستھا
سیری پھیری جگ ہر دی سبھ اسلامی ہوئے کان
تیرے ہزار منافق جنگی اوسکے ساتھہ چلاوے
طائین دی اوہ بسنے والا اہان بہید دسایا
چالی ہزار منافق جنگی جا دل لتھا کے
کھول نشانان کہلے برابر بار و ڈھول جو فیرے
لگی غیبون اگ ہنبولان ڈھ پئے دل دو دین
اوہ حجاج منافق موری جہوٹی گردن والا
قسمت اندر جام بہشتان جا دین ساری مر کے
لعلان دا کجھہ قدر نہ جاتا ہرگز اوہنان گبران
عبدالملک ساوتے اوسنے جسدن زور لگایا
لڑدا پیر وچ ہو کر سدہا کی حاصل تکراردن
آخر عبدالملک دا لاچڑہ پائی جگ جاوے
والدہ اسماؓ او سدی زندہ قصہ کھول اتہا ئین
اولاد تیری توں تنگی ہوئی غالب آئی شامی
صبر اسادا صبر اسادا دوزخ سڑن کمینے
وچ مصیبت لائق صبر کی حاصل گفتار دن

در ذکر حجاج ابن یوسف و شہادت عبداللہ ابن عمرؓ ابن سعیدؓ لا

وزیر معظم عبدالملکون وڈا فاسق ظالم
بن عمرؓ نون نیزہ واہیا اوس حجاج حرامی
جیڑا عابد زاہد ہووے اوسنون ترت بلاوے
حاتم دی سخاوت کولون ظلم اوسدا کم ناہیں
کعبہ جد شہید کرایا اول یزید زمانے
عبداللہؓ پھیر مرمت کرایا دس اگلے راہون
نالے عبدالملک زمانے گھر شرافت والا
اوّل اوس وزارت کیتی عبدالملک زمانے
آواز باریک تے بینی چھوٹی جیون صورت بنیالون
بے شفقت قید جو اوسدے ہر نون اک زنجیرون
اول وغن سندرس دالون بیڑی سر لوایا
تو ستر خوان ہزار جوانون اوسدی مجلس لتہا
قصہ ہن مواتی والا اوسدا لکھ موکادان
کیتی اوس حکومت وافر ظلم حد نہ کائی
ونج مکے وچ داخل ہویا لشکر اوس شقیدا
قید کرکے اوسدیتا ئین بدبیان مشکان باہان
مارو گردن جھبدی اسدی اوتھہ جلا دکھلویا
پائی جد جزیرہ شہادت عرش زبانان ڈولے
تو عا منگی اوس مردی واری یا رب قادر سائین
اوسے ویلے درد گورده ہویا اوس تقیلون
سوا مہینیان مہی بیماری آن حجر بیر ڈراوے

اک لکھ ویہ ہزار صحابی نالے کوٹھا عالم
سی اوہ اندر زیر بوجہایا فاسق ظالم شامی
باجھ گناہوں پکڑ شتابی کافر قتل کراوے
کعبے دی دیوار گرائی اندر جنگ تداہین
ابن تمیر منافق لڑیا رو کیتا رحمانی
جیونکر ابراہیم زمانے پھیر شہید جنگاہون
آل امیہ دین نہ کوئی سمجھتان دامنہ کالا
جدن ہوئی ولید خلافت حاکم حکم ایرانے
تبیاں گور کھی ڈٹھے ہوس شاید نسل دجالون
خولہے عورت مرد ہووے دہشت سخت شریرون
رسم ایہہ حجاجون جاری لگے بہیت نہ پایا
تنگ بیرنگی کہلنے وافر رہے کشادہ ہنتھا
ہویا موزی سندی حالین ایہہ مقال اوتھہ مان
ابن سعید گیا جد مکے اوسنے فوج وگائی
زاہد عابد عالم فاضل اوہ صحاب بنبیدا
حاضر ونج کیتا دو بارے کہیا حجاج تداہان
بیت دچہا کر دہرتی سنبھا گردی اوسدی ہویا
لا الہ الا اللہ آخر توڑی سر مبارک بولے
بہشت ہویا ہن ظلم اسدا ختم رکھہ تہا ہین
دارو درل اثر نہ کیتا کوٹھا مرد ولی نون
یہہ بکڑے اگون موزی دی آنگ جہان لٹاوے

در ذکر بادشاہی عمرؓ و ابن عبدالعزیز ابن مروان ابن حاکم ابن امیہ

عمرؓ عبدالعزیز دا بیٹا خاص پوتا مروانے ‏ تخت خلافت تاج سہمنے خبراں سبھ جہانے

مسجد نبوی تیہ سب والی ہو من کہندے جیدیں ‏ بہت کشادہ وچ نبوی لکھہ رحمت تسدیں

تمام مرمت نبیؐ زمانے حجرے نال رلائی ‏ وافر اوتے لا خزانہ کر گلنذار و یکھائی

حدیثاں اوسنے جمع کرایاں تناں ہزاراں توڑی ‏ سعادے ڈھنگ جمع لڑایاں تواریخ جو جوڑی

ہور جو لفظ لعن والا حیدرؓ اوتے کہندے ‏ خطبے اندر اوس ہٹایا اسی سند لیندے

بلاغ فدک ہی آل نبیؐ نوں دتا راضی ہوکے ‏ خیبر اندر ونڈیہ کھجوراں ویکھو وچ کھلو کے

آل اُمیہ ایسے بارون ہوئے سن رنجیدہ ‏ زہر دیوا یا ہیا سلامت عمرؓ و یار سعیدہ

سال ڈھائی رہی خلافت دنیا چھوڑ سدھایا ‏ اللہ رحمت کرے عمرؓ و تے عالی رتبہ پایا

در ذکر بادشاہی یزید ابن عبدالملک را

فیر یزید خلافت پائی اوہ پوتا مروانے ‏ سالاں چار اوس حکومت ٹریا چھوڑ خزانے

در ذکر بادشاہی ہشام ابن عبدالملک و شہادت زید ابن علیؓ را

فیر ہشام خلافت پائی عبدالملک دا جایا ‏ اکسو پنج سنہ دی اندر تخت اوسدا چمکایا

بہادین اوہ عیاش و دہیرا خالی نہ تدبیروں ‏ ونیہ سالاں اوس رہی حکومت ہوئی عمر ظہیروں

ہر انس توڑی وچ ملک فتح کیتا اوس بیارے ‏ اکسو پنجیں سنہ وچ ہو یا راوی لکھہ سدنا رے

اسدے عہد خلافت اندر زیدؓ علیؓ دا جایا ‏ اوہ پڑوتا حیدر صفدر کوفیاں سد بلایا

لبابہ واقعہ زیدؓ علیؓ دا سارا لکھہ دکھاواں ‏ کیونکر اونہاں شہادت پائی اصلی بھید بتاواں

غیاث اللغات اندر لکھیا خاص حجاج زمانے
جو ڈھگا مہر پچھن لگے زید ابن علیؓ نوں
زیدؓ ابن علیؓ فرمایا اوہ معاون ہر در
لعن کرے کوئی اونہاں اُتے اوہ سچا کس ماموں
سن حجاج اشارت کیتی قتل ہویا اُس یاروں
دل مل اوسدی بیعت قبولن آئی فوج ہشاموں
ہوئے جنگ شہید تمامی حضرت زیدؓ نالے
ہشام زمانے زور زیادہ آل عباؓ سوں پایا
خراسان اندر جو خلقت تابع آل عباسوں

زیدؓ علیؓ نوں کوفیاں سدیا شاید ایہا بہانے
لعن تلاتہ اوتے کرناں کر دے تنگ علی نوں
اونہاں تلے ہور نہ کوئی وزیر بشیر مقرر
اسی منافق اُسنوں جاناں لفظ لعن خطائیوں
بعضے عہد ہشام ہتا دن ظلم پیا کرا روں
پنج سے کوفی رہیا قایم پکڑاں ایس کلاموں
تدن زیدیہ فرقہ بنیاں فرض غیاث مقامے
ابراہیمؓ علی دا بیٹا جنہے سر او ٹہایا
اونہاں فکر اگرے ادے ذکر ولید قیاسوں

در ذکر بادشاہی ولید ابن یزید ابن عبدالملک را

پھر ولید ابن یزید عبدالملک دی نسلوں
نال قرآن بے ادبی کیتی اوس کعبے دی جا کے
ہوئے سنکر لوک رنجیدہ حمص بغاوت کرنے

جاہل فاسق تخم حرامی بات کراں اک اصلوں
دہماں بیاں دیساں اندر خبراں دیون آکے
تینوں اوسدا سر او ڈایا کن جیہی گل ہردی

در ذکر بادشاہی یزید ابن ولید ابن یزید ابن عبدالملک را

پھر یزید ناقص موذی ایہہ ولید دا جایا
عبدالملک ابن مروان نے حکم بابل جیہا
چھ مہینے اوس خلافت ہویا ہو شرابی
رشتہ داری آل اُمیہ جیں ولایت ہوئی

ولید ابن یزید حرامی تاج خلافت پایا
حکم ابن امیہ کہندی ذکر کرا ہمیں بتیدا
شاہ قیصر دا سکا دہوتا کرے زنانہ خرابی
راگاں رنگاں اندر وچ پیا تہہ دہت رہیا نہ کوئی

در ذکر بادشاہی ابراہیم و جنگ مروان ابن محمد ابن مروان را

ابراہیم خلافت پائی شاہی ختم شماروں — جنگ مچایا بہلج اوٹھائی اوس مروان حماروں
حمار اک حدی نوں کہندے اک سو سال وہایا — جنگ مروان نے آل عباسؓ نوں مطلب کھول سنایا

دربیان ذکر آل عباسؓ و قتل شدن مروان ابن محمد وغیرہ بادشاہی سفاحؓ را

یاران اٹھ گئے ہاشمیاں دے بین خود لکھ سدایا — اوہ کربلا دے اندر سبھے ظلم یزید کمایا
اوہناں صبر دلانوج جریا جسدم ہو و ڈھیرے — سبھے رل مصلحت کردے دشمن ہین جو میرے
آل امیہ زور زیادہ کیونکر عوض مکاوان — مشرق مغرب توڑی حکم اسی کس ول جاوان
وڈا رتبہ ہاشمیاں دا مارے گئے بیچارے — جتراسچے علم پڑہاوے کرسی وعظ فسادوں
جسدن روز قیامت ہوسی رب عدالت کرسی — بے گناہ معصوم کوہائے ظلم یزید تھپیارے
کالی فضیلت آل امیہ کہین حدیث قرآنوں — حامی سرور دو جہاناں خاص شفاعت بھرسی
شاید سنکر ایہہ نصیحت ہم لوکاں دل آوے — فاسق زانی تے شرابی خالی گئے ایمانوں
ہر اک کہندا ایہہ گل جنگی سلیمان زمانے — مال ہووں طرف اساڈی عوض ہتھوں تہ آوے
جتہاں ایہہ مصلاحت کیتی اوہ سبھ لد سدھائے — شام ایران روم وچالے جاوڑے خراسانے
وڈی خلقت مائل ہوئی وساں ہر دیاروں — پوتے تے ہوتے ہور شاگرد کوشش کردے کئے
ابراہیم سر اوٹھایا صاحب ڈاڈ تدبیروں — آل امیہ ضعف زیادہ راہ چلے بدکاروں
پہلا دین ہویا قید بیچارا ایہہ مردی واری — وہ مروان حمار زمانے قید ہویا تقدیروں
اوس سفاحؓ حقیقی بھائی بہی منصورؓ پیارا — سفاحؓ تے تابین کرے خلیفہ بات اہیا عقباری
علیؓ سکا چاچا اوہناں کر ساں ذکر شماروں

ہور شاگرد مسلم نامی اوسنون نایب کیتا
اوسجا اوسنے قدم جمایا لشکر جمع ہزاران
نالے ہر جا خبر دوڑائی اندر ماہ رمضانے
اول حملہ شہر کرمانون ہاشمی غالب آئے
اودون مسلم سر اوٹھایا کابل شہر دبایا
بھی سفاح لئے بکر جمعیت لشکر اک بنایا
محمد ابن عبداللہ رض کہندے ابن عباس جیہان
بیتہ ہزار اکابر جنگی لیکر شام وچ جالے
آمروان مقابل ہویا تاب نہ جنگ لیایا
شامون جدم گیا مصر بدہا اوسنے دیا ردن
ستر مرد نسل امیہ وڈے وڈے اکابر
اوہناندی چھاتی اوتے کہانان ہاشمیانی کہاندا
گھٹ یزید نہ انہان کیتی جو کسے ہتین ہیا
بھی قبران جو آل امیہ شام دمشق وچ جالے
آتش اندر ساڑ کرین خاک سٹی دریاوان
ہور جو لڑکے بنی امیہ ہو پوشیدہ بھنے
حیدر رض کولون ایہہ سر پایا لایا زور بتیرا
ہر کمون جد ہوئی تسلہ حکم ہویا سرکارون
ہووے جبکر کوئی پوشیدہ آدمی نظر تسانون
حال ایہہ گل کوئی نہ چھڈیا اتوی قلم دیاکے

جانب کابل ابراہیم نے ڈتا بھیج جو بیتا
ستر سور نقیب ٹہرائے تا تمیان ہزاران
لشکر لٹا ہزاران کرنان حملہ قتل کرہو مردانے
جوسی لشکر آل امیہ صاف شکست اوٹھائے
بدتر جہہردی اولادون عالی رتبہ پایا
نام علی اوہ ابن محمد جو کتابان پایا
حضرت عباس رض چاچا پیغمبر دے جیہا لکھیا بان سینان
بصرہ کوفہ تابع ہویا پیش نشان نکالے
چھوڈ دمشق جاندا مصر شیران چڑھ دبایا
سجلی ڈتا ٹکر اوسے کیتا رد ہویا سرکارون
قتل کرائے ریت وچھا کر لاشان سٹ برابر
بدلہ علی رض سفاح مو کایا اول یزیدون وادہا
ابنی حسین رض عوض موکایا دل ہویا ٹھرہا
معاویہ عمرو باجھون جہنڈیان استخوان نکالے
ولدی اگ نہ اجے بدہم اصلی سینا وان
قید کیتی جد ہٹے وڈیرے سار کیتی سب ہیے
بنی عباسان عوض موکایا سبھی ایہہ مطلب میرا
کوئی نابر آل امیہ کرنان کیسے بابدون
آل امیہ قابو کرنان خبران فرض اسانون
فارس مصر عرب ولایت سخت ہوناند جائے

اندلس گیا لوکاں اوہنوں اپنا شاہ ٹھہرایا | لوک رنجیدہ ہاشمیاں تھے تاں اوہ دیس دبایا
پنج کروڑاں توڑی ملک بچیا اوہناں خاطر | ہور دیس سفاح سنبھالے حملے کر موا اتر
عبدالرحمن دی فر پشتوں چار سی سالاں تخت رکھی | حکم کمایا کسے نہ تابع دشمن واگ نہ موڑی
قدم بقدم ہاشمیاں توں ہر دم رہے اگیری | ال عباس نہ زور لگایا ورنہ نظر چو فیرے
جیکر اوسنوں حب وطن دی دل وچہ غالب آئے | باہر اگر موں وطن عربی شعر آلاوے
اک درخت خاص کھجوروں عربوں اوس منگایا | لیمن وچ بغیچے اندر خوشیاں نال لگایا
اوسدے نیچے اگر بیٹھے دل ادیال اوہدا ٹھہراوے | ویکھ جیہا وچھوڑا وطن دا لا کہیں نیر وہاوے
حب وطن دی رہے غالب نہ کجھ پچھ سا ہیں | غم وجودوں ٹھاٹھاں مارے ہو کر دور ہوندا تہیں
گھڑا دکھ مٹاون والا جہوں قادر سائیں | خالق مالک نال فضل دے کدی قبول دعائیں
اندلس اندر علم دینی ہر فنون مدرسے | فقہ حدیث علم طبابت ہی اکسیرن دسے
جونکر شاہ منظور شہنشاہ علم سارا چمکا | اینویں یارو اندلس والیاں بھار نہ زور لگایا
غافل ہوئے فیر نہ کیتے قایم راہ شریعت | ہن نصارا ادسجا ہندے اصلی ایہہ کیفیت
ایس قصے نوں لسر جالہ ہن تحقیق کہنا ہیں | ذکر بنی عباس نوں الا ذرا تور اگاہیں
فیر ملک سب اسلامی حصہ اکس دے آیا | سہرہ پایا بخت سوالے اسم سفاح دسایا
خون ریز شاہ وڈھیرا اززریزہ کھنیرا | پنجویں پشت رلے عباسوں زاہد نیک بتیرا
سار کم دینی دنیا دی شاہ سفاح سنبھالے | سالاں چار رہی خلافت ہویا شام دے چالے
ہویا جد سفاح شہنشاہ ضرب چلی منظور نوں | ابو جعفر جنہوں کہندے رحمت رب غفور دی

در ذکر خلافت شاہ منظور ابو جعفر برادر سفاح را

جد مرحوم ہوئی منظور خلافت گھر کہندے شادی | آن امیراں نظر گزاری ملی مبارکبادی
سہرہ چمکندا تاج لگایا گھر شہد سو تہری | سانگی تیغ عباس ولی دی قبضے رنگ بھری

اوہ ہے سویرے پڑھ دوگانہ قدم کچہری دھریا
زاہد عابد عالم فاضل دانا نیک خلیفہ
شائق علم اوس کمالان رحمت رب ستار
بندوبست فوج دیاں خوب طرح اوس کیتا
بہت خزانے جمع اوسنے کیتے نال لیاقت
نالے دڈا خونی نامی آل امیّہ کارن
لئے بخیل حدون زیادہ راوی کرن روایت
دانہ رائی لئے حسابون ناوہ بے پرواہا
ہیسا اہل علم دی خاطر اوہ بخیل نہ کوئی
ادب قواعد لوکاں تائیں خوب اوسنے سکہلایا
ہور روایت طبری اندر قتل کریکے علماوان
جیون قتل آل امیّہ زور سفاح لگایا"
ابو حنیفہ صاحب فقہ ہویا قید بچیارا
اصلی مطلب کھول سناوان نہ کر بہت مقالان
امام مالک رح تا فتواہ گدی حق تساہان
کاغذ لکھیا مدد دتی دہ ہزار دیناروں
زہر دلوایا فیر قتل کہندے کہیا داردن
نفس ذکیہ نام محمد حسنی سرا دہایا
لوڑ کر اوس شہادت پائی غالب شیر عباسی
نفس ذکیہ دا اک بہائی کردا جنگ دو بارے
اوس بھی پیر شہادت پائی کہندے جنگ منظور

اسم اقتدار ہر شے تے پکاری دین ہویا مرہریا
سی اوہ وڈی سیاست والا منتظم شریفہ
فاستحنہ الاخلنا لقطا اوسدا راوی کہندے سارا
اوس مثال ہور نہ کوئی دشمن رہیا جو جیتا
سخت طبیعت کہوٹ نہ اندر جسموں دا فرطاقت
طرفدار جہڑا سفیانی پکڑ شتابی مارن
ایہہ بھی قصہ لسیر حوالہ کرنان پیا نہایت
الیسے خاطر دوا نیقی اسم اوسدا فرما آہا
کرے سخاوت وچ علماوان بھی فضلا واہ ہوگی
ہے خلیفہ نائب اللہ اسیر زور لگایا
ظن نپادل اوسدے لگا مطلب کھول سناوان
شاید طرفدار امیہ ظن لوکان دل پایا
زہر دیوایا شاہ نے خفیہ سند کتاب تمہارا
بنی فاطمہ سر اوہاں یا شرب زور کمالان
ابو حنیفہ بیٹا آپنان دیو بہیج تداہان
قبر خبران آن پوچاون فوج چڑہی سرکار دن
جنگ ہیچ یا منظور زمانے فوجاں عرب دیاردن
کیتا چڑہ کر جنگ میدانے حدم لشکر آیا
مارے گئے رفیق محمد بعضے جا بر کہیاسی
ہتھ شہرین اوس قبضہ پایا ہر جا ہتھ لیا ہے
مسلم مدد اوسدی چڑہیا لیکر فوجاں نو دن

ترتے ہزار بہادر جنگی اندر سندھ دے لڑیا
ہور فساد ہویا مڑ بہار اوس شہر قندھاروں
اک سو سنہ اونجہ اندر شہر بغداد وسایا
نوشیروا اندا باغ وا وا اوس لگانے کہندے
سندہ کناری دہا دہ کیتا شہر قنوج توڑی
بیت المقدس گیا زیارت کعبہ سبہ سولاں
ہور لڑایاں نال کفاراں بدہی کم سفری
اکثر شایق اوہ علماواں کرن لگا تدبیراں
ہیا کرانا ں کتب مرتب کوشش ہر دیاروں
ہر علموں مدرسہ قایم ہر ہر شہر وچ جالے
اگے ایہہ دستور علماواں جمع نہ کسی کتاباں
کاغذ شاید لبھے ناہیں کردے پکڑ نوشتہ
لایا زور تدوں علماواں ہر شی لکھن لگے
ابوحنیفہ فقہ مرتب مالک طرف حدیثاں
سفیان ثوری صاحب تصوف سند حدیث عمر
بھی اسحاق مدد ہردی عیسے ابن شہلانہ
سنسکرت شاستری بولی عربی ترجمہ ہویا
ابوحنیفہ کوفے قاضی مالک شہر مدینے
حماد ابن سلمہ بصرہ معمر یمن ولایت
ہور بھی آہی شہر ہزاراں ہر شہر دا اک قاضی
شہر بغداد اوسے تدیار دلگا رنگ بہاراں

اور کتابت جنگ لیا اندی جبنتا اندر دوڑیا
سخت بغاوت اوس دے بابی نفس وڈا اسرکار دا
بہت عجایب قطعہ بہشتی نہراں رنگ دکھایا
دارالخلافہ اوہ عباسی لوک اسلامی رہندے
باجہوں اندلس مشرق مغرب جا گہہ اوس دی چہومی
بنی اسرائیل یہودی بہی نصاریٰ جہولاں
کانگڑا گنگہ لیتے قبرس جاری تیغ ظفر دی
کیتے سب فضلا اکٹھے بیٹھے وانگ امیراں
وچ اسلام کتاب کای کتب یہود نصاریٰ
رہن متاج نہ لوک اسلامی دیسا نوجہ مقالے
جو حکایت سبہ زبانی تنگ سوال جواباں
چمر یا برگ لیکر لکھن ہر دا ایہہ سرشتہ
حضرت مالک بوحنیفہ چڑہ لکھے نسخہ لگے
کتاب مغازی ابن اسحاق دہنگ لڑایاں ثنیاں
ابن جریج جانب مکہ ہرگز فرق نہ ذرا
علم طبابت نقل ہویا اوہناں عربی لفظ یگانہ
ہردی شرعہ عربی لفظ آن فلاسفہ ڈہویا
ابن جریج فر مکے دیوچ کرن قضا لگینے
ابن عرابہ لتے اداعے علم نہایت
نام نہ لکھے سند نہ سکتہ کارن خوف درازی
وانگ سکندر شہر سکندر طول ختم گفتاراں

بجومیان نے عتبار اوس کیتا عالم فاضل ہوگئے
غلامان نون اوس سرچڑہایا کی گلان کہلوائے

عربان دے اوس وِد گہٹایا کر سردار علامان
ایہ نتیجہ اوڑک ظاہر ہوسی روماں شلمان

اتے شاعران اوس زمانے نون رہ بہتیرا لایا
شاہ منصور دی مثل نہ کوئی عالی رتبہ پایا

اوڑک ہویا فوت بچارا ایہ پیغام حضور دون
ہوت سنہیا ہر اک اوتے کیا عذر منصور دون

بائی ہالان اوس حکومت جنگ یونانی کیتا
اک سو اٹھونجہ اندر سفر پیالہ پیتا

دین شریعت دی کنڈہ محکم رکھی اوس فرغ لادون
ورنہ حال شریعت ابتر رہندا اول فسادون

در ذکر خلافت محمدؐ مہدی ابن ابو جعفر منظور

پہیر مسند بیٹھا اوسدا تاج سنبھالے شاہی
اسم محمدؐ مہدی جسدا تیغ جہادون واہی

اوس لشکر سمیانے پورے لشکر ہندو گا یا
حیدر آباد لاکر جہند مے ملک پنجاب دے بابا

کبنتی نال یونان لڑائی بیٹا رخصت کیتا
ہارون رشید لوڈل شیران گیا روم چپیتا

قسطنطنیہ تے وچ فتح اوس بہادر پائی
کوئی نصارا دم نہ مارے ہر دل فوج گہو کھائی

بہی بغداد دون مکے یادے راہ جہٹرا شاہی
لکھ تلاب مسافر چالنے عاجز ہون نہ راہی

عمارت جا بجا کرائی یمن حجاز وچ چالے
باران سالان سب خلافت کیتی کر ناولے

نیک شہنشاہ زاہد عابد ولی مکمل پورا
لکھ لکھ رحمت قبر اوسدے لون بخشیں رب غفورا

در ذکر خلافت ہادی ابن محمدؐ مہدی

فیر خلافت ہادی دی سر اوسنے سنبھالا گان والا
جنگ لڑے ایان خویشاندی وچہ ذرفساد مقالا

اوڑک سال خلافت کر کے ہویا شخص فنا دی
والد کیا نیک بزرگ اگ ستارا ہادی

دربیان ذکر خلافت ہارون رشید ابن محمدؐ مہدی

جس سال ہادی لدسدھایا ہر جا خبراں گیاں
جدوں ہوئی رشید خلافت دسیں ہما پیاں

ماموں جمیاں اوسے بہاڑے جبر گئی سرکارے
امیر وزیر سلامی ہوئے نظراں ترن دوبارے

شاہ وڈا اقبالا تواتالی جس نہ کوئی
جیں سر چایا مار دبایا فتح برابر ہوئی

بے تعصب اوہ شہنشاہ طالع مانگ اسکندر
یہود نصارٰی تے مجوسی ہندو مجلس اندر

محکم دین شریعت اوتے چھیڑ نہ کردا کسے
ہاہی شتر نجوں شوق زیادہ نہ کر لیے قصے

زبیدہ نیک نمانی رضا ستدی فاضل شہد کمل
آہیں بیٹا جنے جنیاں غلطی وچہ تحمل

نام وری زبیدہ پائی نہراں جیر پھاڑ سن
سیتر جا نب اوس دے گایاں لگارنگ اوجاڑ دلن

اکسو سنہ ستر ۱۷۰ دے اندر نیک خلیفہ ہویا
اکسو سنہ ترانویں ۱۹۳ اندر اوہ شہنشاہ مویا

درذکر خلافت امین بن ہارون رشید وقتل شدن آں بدست مامون رشید ابن ہارون رشید را

فیر امین خلافت پائی ماموں سراوٹھایا
ماموں لے امین دے نال سخت جنگ مچایا

ہاہی اک جا چا خاص امینوں علم بغاوت چایا
فتح پڑا موں دی ہوئی بخت اولٹ جمایا

سخت لڑایاں آپس اندر ہر دبارن ہویاں
باعث اصلی لکھ دکھاواں کیوں ایہ فوجاں مریاں

ماموں اپنی بیٹی بخشی حضرت علی رضا نوں
نال ولی عہد ٹھہرایا کامل مرد خدا نوں

لوکاں کو لوں ورد ہکلانے بیعت اوس کرائی
عباسی ویکھ رنجیدہ ہوئے تاں علم اوٹھائے

اوڑک کسی زہر دگایا تحفہ توڑ انگوراں
علی رضا اوہ میوہ کھادا پائی موت حضوراں

سخت بادشاہی کھادا اسیر بخت سوتے
بازی وگڑ گئی سترنجوں زور اخیریں ہٹھلے

پنجاں سالاں دی فیر پچھے فتح ماموں دی ہوئی
قتل ہویا امین بچارا دشمن رہیا نہ کوئی

درذکر خلافت ماموں رشید ابن ہارون رشید

بے تعصب اصلی ماموں دوست آل رسول
بلغ فدک فرزنداں تے دتا منکر توڑ اج ہو لوں

ہی نصیحت اوسنے کیتی دسّن مردی داری
نبی فاطمہ نال محبت ہر طرح دلدا سے

قتل قید نہ تسان کرنان آل پیغمبر تائین
اوہ سب ہوتے سرورِ عالم صاحب سائیں

سلاتے سیاہ غلاف ہمیشہ رسم آل عباسوں
تاموں لیئے حبہ سبز چڑھایا ایہہ روایت خاصوں

بنی عباس فساد اوٹھایا امرا موں لاچاری
سال بسال رسم سیاہ دی رہی ہمیشہ جاری

سبز رسم نبی امیہ نالے سبز پوشاکان
سیاہ لباس ہاشمیاں دا ایہہ سعید اوشناکان

کر سخاوت حدّوں زیادہ شایق بھی علماوان
جیونکر شاہ منصور زمانے اودیں کتب بناوان

شماری مردم اوس زمانے ہوئی آل عباسوں
تیئے ہزاران چھوٹے وڈے طبری سند قیاسوں

سالاں وچہ خلافت کیتی شان شوکت والا
دو سے سنہ اٹھاران اندر مویا چھوڑ دتا لا

در ذکر خلافت معتصم باللہ ابن ہارون رشید و ذکر خاتمہ آل عباس و شہید شد کتب خانہ اسلامی بدستی ہلاکو خان پسر چنگیز خان را

فیر معتصم ہوئی خلافت اوہ بھی جگر رشیدوں
جوان بہادر عالم فاضل صورت نیک سعیدوں

اوسدا ایہہ ہمیش ارادہ اندلس ملک دباوان
ایہہ مراد نہ ہوئی پوری کچھیاں ہوت نشانوان

معتصم تکین زور عباسی نیک ابند ستارا
بعد ترک غلام حرامی ہوئے سرشماران

ہتھوں پچھے جو شاہ ہویا ہر دم ضعف زیادہ
ترکان سارے کم سنبھالے رب دا ایہہ ارادہ

چاہے جیہنوں ویوں پکڑی چاہے بگ اوتارن
بہا دین قید کرن اوس تائیں بہادیں آکھن مارن

ایہہ خطایاں شاہ منصوروں اوہ گل ظاہر ہوئی
ترکان لوں اوس سر چڑھایا عرباں نوں ورنہ کوئی

جیکر لیا ملیا لشکر ہوندا شاہ منصوروں
اوہ غلام سر نہ چڑھدے دشمن مارڈ دوروں

عربی ترکی رومی شامی حج دل ہوندا نیگی
عرباں دا نہ زور گھٹاندا لشکر رنگ برنگی

وچہ حکومت غفلت کیتی سرت گئی شہنہ تکبے
اپنے پیر کوہاڑی ماری آلی اولاد دے اگے

جہتیں شاہ زمانہ ہوئے نسل بنی عباسوں
ناصر الدین اول جہیا ثانی شاہ منصوروں
جیتہوں تیکین ملک اسلام شاہ منصور نے مانے
فیر ہلاکو خان حرامی ظالم موذی کافر
ترے لکھ شیر بہادر جنگی لشکر ہندوکائی
گہیر آیا شہر دوالے ہوئے قتل عباسی
ہوئے جیہدم قتل عباسی شہر ویران کرایا
سوا مہیناں قتل جاری کافر سخت تاتاروں
سیف الدین قطعن معزی حاکم مصر ولایت
ہوئی دمشق سخت لڑائی ترکاں کہاج اڈے اوہدے
چہین سن سنہ پہونچا اندر ہوئے ختم لڑائی
محمد شاہ خوارزم لڑیا بلخ دیس نواحی
اصلی نمک حرام وزیر دن سبب خطایاں ہویاں
اوہ وزیر منافق شیعہ دغا اخیر کمایا
اول لشکر کم اوس کیتا غافل کر کے شاہنوں
ہوئے جیہدم ختم عباسی فارس شام دیاروں
علاء الدین لیکر فوجاں بہی بکر لڑاون
فیر عثمان چڑہائی کیتی پائی فتح تاتاروں
شاہ نورالدین دتابک نیک زمانہ زنگی
ترسے سالاں لڑا آیاں نصف شام دبایا
آسیر نورالدین بہادر آپنی موتے مویا

ہویا آخر زہر زیادہ وزیراں تے شاہ قیاسوں
فیر چڑہیا رنگ دوباری تابع خلقت دیروں
اوہہوں توڑی سبہ دبایا داخل نقد خزانے
باہر تر لنگڑا دا دانہ کرایا تاں دا افسر
لیکر چڑہیا اوہ تاتاراں سخت اسلامی مارے
ساڈہی پنجبے سال حکومت پائی فیر خلاصی
تحت خانہ شاہ منصوروں ترکاں پکڑ جلایا
پیچھے جانب شام سدہائے حلب دمشق دیاروں
لشکر کر کے اوہ اکٹھا گیا شام نہایت
سیف الدین منظور مظفر فتح جسکے تہہ آئی
طبری سیا فیر دبایا لشکر دی ترک چڑہائی
سویا ہلاکو خان حرامی نالے ترک سپاہی
ورنہ مرتح خزانہ وافر فوجاں شامی ڈہویاں
تحت دہلی سیداں یاردن ضعف زیادہ پایا
ہرگز کسے نہ صرت سہالی بیٹا اپنے راہنوں
ہو گئے متفرقہ صوبے نذر ہوڈا تاتاروں
ترک تاتاری لشکر کانگاں ہوئی ایس چڑہایوں
نالے رنگیاں سر اوہٹہایا حلب شام دیاروں
تال نصاریٰ لڑایا فی ہویاں بات فتح ملی نور زنگی
نصف قبضہ قوم نصاریٰ نگیاں تہہ دیکھیا
فیر صلح الدین وزیر اوہدے جہڑا ڈہونیا

بیت المقدس شہر مبارک ہویاں سخت لڑایاں
صلح الدین اتابک زنگی واہ واہ تھے دکھلائے
گلستان وچہ اشارت جیدی ایہو اتابک زنگی
علاء الدین شہادت پائی پگ عثمان سنبھالی
ایہہ ترک ایہ تاتارعن باپ ملازم ہویا
ہن بھی نسل شاہ عثمانوں روم شام نہایت
حاجت ہور نہ لکھن سندی ایس رسالے
رسالہ جوڑ ختم جد کیتا کابل ہارک زبان
فیر اوہ گدی کابل والی عبد الرحمن سنبھالی
عبد الرحمن شیر سپاہی شرعی تیغ اوٹھائی
بنی عباسان بنی امیہ اوسجالش ڈھوئی
اوہ قطعہ رب اوسے خاطر سالم قایم رکھیا
یارب اوتوں رکھہ سلامت بلخ ہرات قندہار
الحمد للہ لکھہ واری رب مراد پوچائی
عاجز عمر الدین بچارا داتی دا ۱۱ ہ چیان
تیران سی ہور دہ تکمیل ہجری سنہ پیارے
صلح الدین دمشق اندر ہویا خاص بخار دلوں
جو کجھ سریا عاجز کولوں دھریا تحفہ اگے
اٹھہ ہزار تریسٹھ بیت ایس رسالے
بے قدر کی قدر جانن لافان چھوڑ گنواران
تحالف اندر میں بساٹل کارن سخن کوڑ بن بولے

سنہ ٹھ لکھہ ہویا نصرانی زنگی کرن پچھایاں
زنگبار فیر مصر زنگیان فارس شام سید بائی
بیت المقدس وی پھر اولی کوڈی تد فرنگی
علاء الدین لاولد ہویا پند وماد اوبھالی
لایق شیر نور اور جنگی شام ولایت ہویا
سلطان عبد الحمید پیارا غازی ہیر ولایت
ورنہ ہوئے بہت شہنشاہ ترک شام وحالی
شیر علی خان لتد بنہ ہویا سر جا خفران کیتا
شیر علی دا اوہ بھتیجا مرد بہادر نالی
قوم قدیمی سخت پٹھان جنہیں مار اوڈالی
سلطان محمود محمد غوری فتحیاب نہ ہوئے
آہے بہری کوٹ اہاران ہیچ اسلامی جھکیا
ترکان سکہ روم ولایت عیسے ہند لمانائی
دہان سالاندی مدت پچھے بیڑی بنی لائی
پاس دے زیر آباد وڈا الہ اصلی جا میغان
وچ رمضان ختم ہین کیتی جا کرسندہ لتاڑنی
ہن بھی شاہی قایم اوسدی نت وکھو ربجہاندی
کچے پکے سخن الائے لعضیان دل نہ لگے
ہیرے پنی معنک ہوتی لعل زمرد ڈالے
لعل زمرد سر ہیرا فان قیمت مچہ بازاران
پڑھ دس جیکر ایہ رسالہ جل بل ہوسن کوئی

عبداللہ

انشاء اللہ دندا ہاندی ایسے کیتے کھٹے
اتھاں جاتا کوئی نہ رہیا سنی وچہ جہانے
برکت شاہ صدیق عمر دی ہور صحاب تمامی
پس عمر ہن ہٹیا پچھے پائی پا بجا رون
کلمہ طیب دی لون زبانوں تحفہ عمر قدیموں

جھڑ اب دیکھے ایہ رسالہ بیٹھا خاکان چھٹے
برکت پاک محمد صاحب الے تیرن شانے
آل ازواج مطہر ساری ہر دا عمر سلامی
سیف زبان دی قلم ترکھی نہ کریں تکرارون
اسدے پچھے ہاہی چھوڑ کاراں برکت نبی کریمون

دعا بدرگاہ قاضی الحاجات

یارب تیری باجھ نہ کوئی صاحب فضل عظیمان
نوباتن لضوحے والی عمر عمر نروڑی
بین عاصی بدکار زیادہ نامہ بد عمالان
خالق مالک تون ناہیں ہر دا تیری صفت کریمی
باجھوں فضل تیرے دی ربا کوئی نہ بنی لادی
عالم فاضل زاہد عابد شیخ مشائخ سکے
عمر سوالی در ربانے کرتاں لطف غریبان
طفیل محمد سب رسولاں نبی صحاب کرامان
یارب سینوں وقت نزع دی نال ایمان چلائیں
فکر سخت اندیشہ بینوں وسی قبر عذابون
عملاں والی لنگھ جاون سبے سلامت مینے
بخشیں بخرہ رحمت وچوں جاگن بھاگ ہمارے

توں رحیم کریم ستاری بخش خطا کریمان
کھڑی مونہ تھیوان فریادی عرضی ملی جوڑی
گناہ اساڈی جیکر وڈی نالوں اتھاں جبالان
اسی محتاج توں ہیں صاحب بخشن ہار قدیمی
عمر سوالی ہتھوں خالی جانب کھڑی جادی
تاراں فرد وطالف والے لوک تیرے تکے
ایمان سلامت حرمت سرور کر نقانصیبان
بخشیں قطرہ رحمت والا جنت ملی الغامان
کلمہ طیب اوکھے ویلی نہ فرد لوں بھلائیں
منکر اتے نکیر ملائک چھوڑن کد حسابون
مبکے پاس ملاحی ناہیں دل قیام نہ منّنے
ورنہ تیری دوزخ والی عضبوں لاتان مانے

دوزخ بحر عمیق لمیرا پار لادتاریں بینوں — یارب برکت سرور عالم عرض کراں میں کینوں
یارب بخشیں مائیں پیو میرے یار آشنا تمامی — پڑھنے سننے والے بخشیں تیرا فضل دوامی
بس عمر توں در صاحب دے ہر دم رہو سوالی — کدی نہ غافل ہوناں ناہیں برکت کلمے والی
لا الٰہ الا اللہ والا ایہ چلی کوٹ پکیرا — طفیل محمد رسول اللہ جنت کرناں ڈیرا

افضل الذکر لا الٰہ الا اللہ محمد رسول اللہ

تمت تمام شد کتاب ظہور الاسلام مسمی بہ تواریخ اسلامی پنجابی سنہ ۱۳۲۰ھ

تاریخ طبع از منشی کریم بخش تخلص بدر تاجر کتب لاہور

مصنف پہ رحمت خدا ہو نزول — نہایت ہی عمدہ بنایا اسے
لڑی موتیوں کی پروئی ہے کیا — دُرِ بے بہا کر دکھایا اسے
پڑھا میں نے جب اسکو دل نے کہا — کہ چاہئے کسی سے سجایا اسے
تو تاریخ کی فکر پیدا ہوئی — کہ اسپ فکر کو دوڑایا اسے
بدر کو ندا تب یہ ہاتف نے دی — لو تاریخ دنیا کھویا - اسے

۲۴ ہجری ۱۳

مژدۂ فرح افزا

اگرچہ کئی کتابیں مشتاقین کے ملاحظہ سے گذر چکی ہونگی پر اس کتاب مستطاب کی اور
ہی بہار ہے حضرت مصنف مولانا مولوی عمرالدین صاحب کے لیاقت اور صداقت
کلام پر حیران کہ کیا کہوں تواریخ عالم یا قصص الدنیا یا سیر دنیا یا گلزار سماوات حق تو
یہ ہے کہ شروع دنیا سے لیکر اخیر سلطنت اسلامی تک کل حالات مفصل اور واقعات بھی
کس خوبی اور فصاحت و بلاغت سے بیان کئے ہیں نہ زبان کو یارہ گویائی اور نہ قلم شکستہ
رقم کو طاقت قدم فرسائی جس مضمون کو دیکھو در بے بہا یا سچے مروارید کی مالا جس
ذکر کو پڑھتا وقتیکہ ختم نہ ہو چھوڑنے کو جی نہین چاہتا۔ طرفہ یہہ کہ تمام دنیا کے
شروع سے آخر تک مکمل و مفصل حالات۔ سچ تو یہ ہے کہ حضرت مصنف نے اپنی لیاقت
کامل سے ایک بہاری سمندر کو کوزہ مین بند کر دکھایا۔ یا یہہ کہو کہ حضرت آدم علیہ السلام
سے لیکر کل پیغمبرون کے مفصل حالات مع اصحابہ کبار و واقعہ کربلا وغیرہ وغیرہ اخیر
سلطنت اسلامی تک با فصاحت بیان کر کر نظارگین کو ساری دنیا کا سیر کرایا۔
حق تو یہہ ہے کہ دیکھنے سننے مین فرق ہے جس صاحب نے اس کتاب کو خرید
کر پڑھا اوسے فخر کمال۔ اور جو صاحب دیکھنے پڑھنے کے مشتاق اونکا اور خیال
چونکہ مصنف صاحب نے حق کاپی رایٹ ہمکو بیچ کر دیا ہے جسسے اور کوئی صاحب قصد طبع
نہین کر سکتا اسلئے جو صاحب خرید فرمانا چاہیں بتہ مندرجہ ذیل سے منگوا سکتے ہیں
پس اے مشتاقین جہانتک ہوسکے جلدی خرید کا ملاحظہ اٹھاؤ ورنہ ایسا نہ ہو کہ بعد فروخت
کف افسوس ملکر پچھتاؤ کیونکہ کتاب موصوف ہاتھون ہاتھ فروخت ہو رہی ہے۔ بر رسیلان بلاغ ہاتھ
المشتھر

حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب لاہور بازار کشمیری

رجسٹری شدہ

ما شاء اللہ لا قوۃ الا باللہ

تاریخ اسلام

منظوم پنجابی

ناشر

حاجی چراغ الدین سراج الدین تاجران کتب کشمیری بازار لاہور